

מזרחימיה

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה שישיית
גיליון מספר 550

✦
מטות מסעי
תשפ"ד

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמני קיסת ויזאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
8:51	8:14	6:59	ירושלים
8:49	8:16	7:14	בני ברק
8:52	8:17	7:07	חיפה
8:49	8:16	7:15	אשדוד
8:50	8:15	6:58	בית שמש
8:50	8:15	7:16	קרית גת
8:52	8:16	7:10	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת מט"מ תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גיליון פינחס בענין הכרה באובדן

אח שלי נמצא אחרי משבר נפשי חמור. כל פעם שאני מדבר איתו אני מרגיש מצד אחד את הצורך שלו לשמוע נחמת בסגנון של-יהיה טוב, יהיה בסדר, ומצד שני מרגיש שהוא צריך הרבה יותר מזה.

אחרי קריאת המאמר המדהים הזה, אני מבין שהדיבורים שהוא צריך ממני הם יותר בסגנון של הכרה ברגשותיו. להבין כמה הוא בודד, כמה הוא מיואש וסובל.

*

מאמר יפה מאד ומדויק מאד!

כמי שישב שבעה ל"ע כמה פעמים, הזדהיתי... רק חשוב להדגיש את המובן מאליו: ההכרה צריכה להיות אמיתית ולא מזויפת...

עדיף לאבל שידברו כבר על נושאים אחרים, ובלבד שלא יאמרו 'אני מרגיש אותך' במס שפתיים של היושבים מלמעלה, כמו שתיארת...

*

כבר קראתי כמה פעמים מאמרים בנושא "ניחום אבלים". נראה לי שבעבר גם אתה כתבת על כך משהו. אני חושב שהמצב גם ככה מספיק רגיש ומתוח, ומרוב מה ש"אסור לי" לומר לאבלים, אני נמנע מללכת לנחם בכלל. ואולי האבלים מעדיפים שאנשים ידברו שטויות, ובלבד שלא ישאירו אותם לבד, בין ארבעה קירות. וצ"ע.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: בנושא לימוד על השואה. יש ספרים רבים, ובשנים האחרונות גם שיעורים. מצד אחד - אני מבין שיש חשיבות גדולה. בודאי בימים אלו של אבילות. ומצד שני - זה עושה לי רע מאוד. כל פעם שאני קורא או מאזין, תוקף אותי דכדון.

תשובה: יש צדק בדבריך. וזו אכן הסיבה, שמיד לאחר השואה, היו גדולי ישראל שהיו בשיטה, להתעלם מן העבר, ולהיות עסוקים בבניית העתיד. ולכן צריך לחלק: כל עוד לימוד על השואה, מחבר אותך לאבילות על הגלות, לכאוב בכאב כלל ישראל, להתחבר להיסטוריה, להיות יהודי מאמין יותר ומחובר יותר לשמירת המצוות במסירות - זו מעלה גדולה.

אך אם זה מביא נזקים נפשיים. דיכאון / חוסר אונים / אימוץ התנהגויות לא תקינות, שכך יצא בהפסדך. וכבר אמר הנביא: "ביום ההוא יגדל המספד בירושלם". ושמעתי לפרש, כי לעתיד לבוא יספידו את כל הגלויות, כי בימינו אין לנו את הכוח לזה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

דמי אחיך צועקים

בראשונים מקשים: הרי התורה מלמדת אותנו "לא תקום ולא תטור", וכיצד זה שהתורה התירה לגואל הדם להרוג בגלל חימום הלב?!

והתירוץ הוא: חימום הלב הזה הוא בטבע האנושי. הבורא ית"ש טבע אותו בכוונה. כי הוא חפץ בו. חימום הלב הזה, זו האהבה העצומה שאדם חש לקרובי משפחתו. חימום הלב הזה, הוא הבערה הטבעית של כל אחד להגן על בני משפחתו.

התורה חפצה לשמר את חימום הלב הזה.

*

הרבה מאיתנו פגשו בימי חייהם גישה של 'סלחנות יתר' מצד קרובי משפחתם. והסלחנות הזאת פגעה בהם במקום הכי עמוק של הקשר. ככה זה נשמע:

"נכון, הוא פגע בך מאוד. נכון הוא עשה לך עוול אדיר. עכשיו תסלח לו!"

"כבר חלפו חמש שנים מאז, נכון? נו, תגיד לי, כמה שנים עוד תזכור את הסיפור הזה?"

ויושב הנפגע מול מישהו שמבחינת הלכה אמור להיות 'גואל הדם' שלו, ושואל את עצמו: "מה זה חוסר האיכפתיות הזה? איך זה שהפגיעה שלי לא בוטרת בנשמתו?"

נכון שרוב הפוסקים סבורים שאין דין 'גואל הדם' נוהג בימינו כי אין לנו סנהדרין, ונכון שמבחינה חוקית הדבר לא מתאפשר כלל, ועדיין הנפגע שואל את עצמו: "האם בדיבורי הסלחנות הללו, האם יש בכלל סיכוי בעולם ש'גואל הדם' הזה היה דורש את הדם שלי?!"

והמסקנה הבלתי נמנעת היא: "לא באמת איכפת לו ממני". נעדר כאן חימום הלב.

בדין גואל הדם אנו מוצאים שאין פג-תוקף לחימום הדם. ייתכן שהרוצח יצא מעיר מקלטו לאחר עשר שנים, ועדיין הדין בתוקף.

חשוב לדעת! לא הזמן עושה את ההבדל, אלא אדם שנפגע בילדותו ממאן-הוא, בגוף או בנפש, וחש בזמנו חוסר אונים, השפלה, ומחיקת העצמי, ייתכן מאוד שיחוש את אותם רגשות בדיוק בגיל חמישים. תאי הזיכרון במוחנו משמרים את הרגשות במצבם המדויק, למשך המון שנים.

למעיישה:

כאשר מישהו קרוב אלינו משתף אותנו באובדן שחוה בידי אדם. בודאי שאסור לעודד אותו לנקום ולנטור, כאשר זה נוגד את ההלכה (ויש אופנים של נקמה שמתירים פי ה'הלכה'). אך בטרם נציע לו שילח, חשוב מאוד לעצור לשניה, ולשאל את עצמינו האם אין כאן תחושת ניכור כלפיו וכלפי הכאב שלו?

ואדרבה, אם נרגיש חימום הלב נדע שזה רגש יקר, לב פועם של יהודי, שיש בו אהבה טבעית לקרובי משפחה. והכי מופלא: דווקא 'חימום הלב' הזה, הוא שיכול לסייע בתהליך הסליחה של המוכה והנפגע. כי כאשר הוא חש מוקף ומוגן על ידי בני משפחה, זה מעניק לו - כתשובת המשקל - תחושות של אונים, חשיבות וערך.

(נעזרתי ברות בשיעורו המופלא של רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א, שופטים תש"פ. עיין שם)

במאמר הקודם עסקנו בנושא של אובדן במשפחה בידי-שמים, היום נעסוק במשהו רגיש בהרבה. אובדן בידי-אדם.

אובדן, יכול להיות בעוול כספי משמעותי, נזק בבריאות הנפשית, וחלילה גם אובדן של חיי אדם. ואנו מדברים כשזה נגרם על ידי רשלנות פושעת או בהיסח הדעת. לעתים גם מחוסר ידיעה בחומר הענין.

רציני להביא כמה דוגמאות, וכבר רשמתי לעצמי ולבסוף מחקתי. הבנתי שזה בעייתי מאוד. זה עלול לפגוע במאן-הוא, שיהיה בטוח שאנו חושפים את הסיפור שלו בפומבי. נסכים להסתפק בלי דוגמאות.

המאמר הזה עלול לצבוט אותנו, כי הן נוגעות בפצע שותת אצל רובנו, שבמהלך חייו הקצרים או המתמשכים, אכן נפגענו ממאן-הוא בממון, בגוף או בנפש.

"ולמה החלטת שהפצע שותת?" - תשאלו, ובצדק רב. והתשובה היא: כי אצל רובנו, הפצעים הללו לא טופלו מעולם. בודאי לא כראוי.

*

במעבר חד נעבור לסיפור הרואי שהתפרסם לפני כמה שנים. מראש אדגיש שאני מסלף את הפרטים המזהים, ועדיין סביר להניח שרובנו מכירים את המקרה. השכן מקומה ג' ירד במדרגות עם מסך מול העיניים ביד אחת, וסיגריה בוטרת ביד השניה. את כל זה ראו לאחר מעשה במצלמות האבטחה. כשהגיע לקומה שניה השליך את הסיגריה בעודה בוטרת על הריצפה, שבמקרה היתה השטיח של השכן. רגע לאחר מכן, הוא נצפה מסתובב לאחור, נראה כמו בודק היכן נחתה הסיגריה. משום מה, זה הניח את דעתו והמשיך בדרכו.

במצלמות ניתן לראות כיצד שטיח הקש עולה באש, שמתפשטת לדלת העץ. התוצאה: שני ילדים מפוחמים, ומשפחה שלימה שתתאבל כל חייה על האובדן הטראגי. לאחר חמישה ימי מעצר, עדיין נותר לשכן היום האחרון של ה'שבעה', והוא בודק עם משפחת האבלים את האפשרות להגיע לנחם. הם אומרים לו: "בשמחה גדולה! בודאי! אין לנו שום דבר נגדך! הכול משמים. לכל סיגריה יש כתובת".

תוך כדי הם מודיעים לו, שמבחינתם לא היו מגישים תלונה במשטרה כלל.

סיפור הרואי, עם המון מוסר השכל. משפחה שמקבלת ציון ענק באמונה ברגעיה הקשים ביותר.

השאלה היא: האם זו הציפייה הטבעית שלנו מעצמינו ומקרובינו?

*

ארבע פעמים מזכירה התורה את ענין הרוצח בשגגה. בכל פעם מתווספים כמה פרטים נוספים. בפרשתנו נאמר: "ואם יצא הרצח את גבול עיר מקלטו... ורצח גאל הדם את הרוצח, אין לו דם". מחלוקת במשנה האם יש כאן מצווה או רשות. ולהלכה נפסק שזו רשות.

ומפני מה ניתנה רשות מוגזמת כזאת?

בפרשת שופטים התורה מוסיפה הסבר לדברים: "כי יחם ללבבו". והמפרשים מסבירים, שהטבע האנושי הוא חימום הלב בעת שקרוב משפחה נהרג, וביותר כאשר הרוצח הזה מסתובב חופשי לנפשו. ולכן התירה התורה לגואל הדם להרוג את הרוצח.

תורה שיבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

י"ז לז'כ"ו רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת מטות-מסעי

תמוז תשפ"ד | גיליון ל'

שבת של תורה פנינה שבועית לשולחן השבת

הכוחות הגלויים והנסתרים

על הפסוק בפרשת השבוע (במדבר לא, ה) וַיִּפְסְרוּ מֵאֲלֹפֵי יִשְׂרָאֵל אֶלֶף לַמִּשָּׁה שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא, כותב רש"י 'להודיעך שבתן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל, עד שלא שמעו במיתתו מה הוא אומר (שמות יז, ד) עוד מעט וסקלוני, ומשמעו שמימת משה תלויה בנקמת מדין, לא רצו ללכת עד שנמסרו על כרחך'.

יש להתבונן, לאיזה צורך הקדים רש"י את העובדה שעד שלא שמעו במיתתו אמר משה עוד מעט וסקלוני, ומה זה מוסיף לנו לידיעה כמה חביבים רועי ישראל על ישראל.

רעיון עמוק כותב רבינו הסטייפלער זי"ע, בעל קהילות יעקב, בספרו קריינא דאיגרתא (ח"ב מכתב רצב), המבוסס על דבריו של רבי ישראל מסלנט זי"ע, שאמר שאצל כל אדם יש כוחות נפש גלויים ונסתרים, ואמנם הכוחות הנסתרים הם הרבה יותר חזקים מהכוחות הגלויים, אבל הם בוקעים החוצה רק בעת סכנה.

למשל, אדם שאינו שבע רצון מהתנהגות בנו ויש ביניהם מתח, ומגיד יש לו תלמיד החביב עליו מאד, הרי בימים כתיקונם הוא מראה חיבה לתלמיד יותר מאשר לבנו, אבל אם חלילה תפרוץ דליקה בבית, הוא יקדים להציל את בנו לפני תלמידו, יען כי כוחות האהבה הנסתרים של האב לבנו, הם חזקים הם יותר מהכוחות הגלויים, ואף אם בכוחות הגלויים נדמה כאילו האב אינו אוהב כל כך את בנו, אבל בכוחות הנסתרים האהבה חזקה ואיתנה. הגנה כי כן, אילו לא הקדים רש"י את העובדה שבני ישראל רצו בעבר לסקול את משה, היה מקום לחשוב שהאהבה שלהם כעת אל משה היא אהבה של כוחות גלויים, אשר אהבה כזו אינה אהבה חזקה כל כך, לפיכך הקדים רש"י את העובדה שעד היום בכוחות הגלויים של ישראל היו מתרעמים על משה וכמעט שסקלו אותו, ומכל מקום כעת כשהרגישו שחיייו של משה בסכנה פרצו החוצה כוחות האהבה הנסתרים והחבויים במעמקי לבם, ומכאן נלמד כמה חביבין רועי ישראל על ישראל, כי אהבה נסתרת היא אהבה חזקה הרבה יותר בהתקשרות נפלאה!

אוצר התורה יהלום מתוך הפרשה

אֶלֶּה מִסְעֵי (לג, א) מִשַׁל לַמֶּלֶךְ וּמִי הַתְּחִיל אֲבִיו מוֹנֵה כָּל הַמִּסְעוֹת, כֹּאן יִשְׁנֹנוּ, כֹּאן הוֹקֵרֵנוּ, כֹּאן חֲשַׁשְׁתָּ אֶת דַּאֲשֶׁךְ וּבִי (רש"י)

זאת חקת התורה וגו' כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש (לא, כא-כג) נאמר כאן 'זאת חוקת התורה', לדמו שגם בלימוד התורה יש כח לטהר כמו מקוה מים, ולהגעיל את הטומאה מהאדם כמו בהגעלת כלים. (ליקוטי הלכות לחפץ חיים זי"ע)

כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֵא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ וְיִטְהַר (לא, כג) מי שנלכד ברשת היצר הבורע באש, תקנתו היא להעבירו באש, להתלהב באש של עבודת הבורא, ובכך ייטהר. (ליקוטי מוהר"ן)

וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בְּקִבְרַת הַתְּאֵנָה (לג, טז) הפורש מהתורה שניתנה במדבר סיני, תאוותו יתגברו עליו ויקברוהו תחתם קבורה רוחנית. (חתם סופר)

שערי תורה מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

פר' מטות: דיני נדרים • מלחמת מדין וחלוקת השלל • הגעלת וטרה • כלים • תנאי בני גד וראובן

נושאי הפרשה:

מה בפרשה:

פרשת מטות נפתחת בדיני התרת הנדרים, ועוברת אל המלחמה שלחמו ישראל במדין, את השלל חילקו בין הלוחמים והעם, ואת הכלים שלקחו בביזה הצטוו להגעיל ולטבול. בסיום הפרשה מובאת בהרחבה בקשת בני גד וראובן לקבל נחלה בארץ סיחון ועוג, ומשה מתנה זאת בתנאי שהם יעברו חלוצים במלחמה.

א. הפרת והרת נדרים

הנודר נדר יכול להתיר את הנדר באמצעות יחיד מומחה או שלשה הדיוטות. כך גם אב יכול להפטר נדרי בתו והבעל את נדרי אשתו.

ב. מלחמת מדין

בני ישראל יצאו לחלום במדין, שם הרגו את הזכרים, ואילו את השלל הביאו אל משה, שכעס על שלא הרגו את הנשים, וצויה להרוג כל אשה הראויה לעבירה.

ג. הגעלת וטרה

אלו שנשמאו טומאת מת במלחמה נטהרו באפר פרה וכן טיהרו את כליהם. בנוסף הצטוו להגעיל ולהטביל את הכלים.

ד. חלוקת השלל

שלל המלחמה התחלק בין אנשי הצבא ובין העדה, ומהם ניתן מכס לאעזור וללווים. שרי המלחמה הקריבו תכשיטי זהב שונים כקרבת להודות לה' שכולם נותרו בחיים.

ה. תנאי בני גד וראובן

בני גד וראובן ביקשו לקבל נחלה בארץ סיחון ועוג המתאימה למרעה בהמותיהם. משה מוכיח אותם שהם מחלישים את העם שלא לעלות לארץ. והם מבטיחים לקחת חלק ראשי במלחמת כיבוש הארץ. משה מקבל את הבטחתם ולאחר מכן קיבלו בני גד וראובן את הערים ובנו בהם ערי מבצר בארץ סיחון ועוג. גם בני מנשה בנו ערים שכבשו בארץ סיחון ועוג, וקראו אותן על שמם.

פר' מסעי: המסעות • גירוש הנגים • נבילות הארץ • ערי הלויים וערי מהלל • דיני רוצח • הסבת נחלה

נושאי הפרשה:

מה בפרשה:

פרשת מסעי נפתחת ברשימת המסעות במדבר, ולאחריה מופיע הציור ההורשי את כל הנגים בארץ ולאבד האלילים. במרכז הפרשה מציינת התורה את גבולות ארץ ישראל, ואת הנשיאים הממונים על חלוקת הארץ. בארץ ישראל יש לייחד ערים מיוחדות ללווים וערי מקלט להורגים בשוגג, ואסור לקחת תשלום כופר לפטור מעונש את ההורג במזיד או בשוגג. בסיום הפרשה נלמד על האיסור לבנות הדור ההוא להתחתן עם בן שבט אחר, כדי שלא להעביר נחלה משבט לשבט.

א. מ"ב מסעות

מ"ב מסעות נסעו ישראל במדבר. 14 מתוכם היו בשנה הראשונה, ועוד 8 מתוכם בשנה האחרונה, כך שבמשך 38 שנים הלכו רק 20 מסעות, שלא לטלטלם יתר על המידה.

ב. גירוש הנגים

בני ישראל מוזהרים להורשי את גויי ארץ כנען ולאבד את אליליהם, ואם לאו - יסבלו מהנגים.

ג. נבילות הארץ

התורה מפרטת את גבולות הארץ

מארבע רוחותיה, ומציינת ערים ונהרות המסמנות את קו הגבול.

ד. מנחילי הארץ

טרם כניסתם לארץ התמנו יהושע ואלעזר עם הנשיאים כאחראים על חלוקת הנחלות בארץ.

ה. ערי הלויים

הלויים קיבלו בארץ ישראל ערים מיוחדות, וסביב להם הוקצה מגרש של אלפים אמה מכל צד.

ו. ערי מקלט

יש לייחד בארץ ערים מיוחדות

היום של תורה חומש ורש"י מעלת חשיבות לימוד

ההוראה של מרן הרב שך זצוק"ל

"בעת שייסד מרן ראש הישיבה הגראמ"מ שך זצוק"ל את ישיבת 'משך-חכמה' בבני ברק, הורה לראשי הישיבה הוראה ברורה, שבכל יום ויום יקבעו בישיבה סדר לימוד של חצי שעה חומש עם פירוש רש"י, בישיבת דגש על הבנת עומק הפשט של דברי רש"י על התורה. בכל פעם שהיו ראשי הישיבה עולים למעונו של הרב שך, טרם כל שיח היה מברר האם מקפידים בישיבה על לקנה זו ללמוד יום יום חומש עם רש"י בעומק הפשט." (מפי הרה"ג רבי זעליג דיסקין שליט"א, ר"מ ישיבת משך חכמה)

בדרך התורה

הפרשה ולקחה מאוצרם של גדולי הדורות

לארצות הברית להתרים נדיבים עבור הישיבה, והגעתי לשיקאגו סמוך לראש השנה. כשבאתי לבית הכנסת בליל ראש השנה ניגש אלי יהודי עשיר מנכבדי הקהילה והזמין אותי לסעוד אצלו בליל ראש השנה, הבנתי לפי מראהו שהאווירה בביתו וכנראה גם הכשרות, אינם מתאימים עבורי לליל ראש השנה, הייתי נבוך והתלבטתי כיצד לסרב בלי לפגוע בכבודו, ועלה בדעתי רעיון, אמרתי לו: הנני נוהג לאכול בליל ראש השנה ביחידות! הלה קבל את דברי בהבנה, ולא נעלב. ומאז אני נוהג לאכול ביחידות בכל שנה בליל ראש השנה, הואיל והדבר יצא מפי, וככל היוצא מפי אעשה.

חבל להפסיד תוכחה

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְכֹנֵי גֵד וְלְכֹנֵי רְאוּבֵן הָאֲחִיכֶם יָבֹאוּ לְמַלְחָמָה וְאַתֶּם תִּשְׁבּוּ פֹה (במדבר לב, ו)

בן שמונה שנים היה הרה"ק בעל שפת אמת מגור זי"ע בעת שהתייתם מאביו. הוא התגדל על ברכי זקנו הרה"ק בעל חידושי הרי"ם זי"ע, שחינכו ולימדו, בצפנתו כי עתיד הוא לגדולות. את מצות 'ושנתם לבניך' קיים הסב בדבקות בנכדו אשר אימץ לו, ואף הוא, הילד הרך, לא חיסר דבר ממשנתו של סבא.

פעם אחר הילד לבוא לשיעור של זקנו הגדול, והחידושי הרי"ם הוכיחו על פניו, קיבל הגנכ בהכנעה את תוכחת המוסר ולא השיב דבר. חברו שלמד עמו בחברותא כל אותו לילה, וידע כי זו סיבת האיחור, שאלו: מדוע לא הצטדקת לומר לסבא כי הגית בתורה כל הלילה, ולכן איחרת לשיעור?

מה הנך סח - החזירו השפת אמת, הן הייתי מאבד את תוכחתו של סבא, חבל היה להפסיד את המוסר והתוכחה, והוסיף והטעים, כי כן נהגו בני גד ובני ראובן כאשר הוכיחם משה רבנו ואמר להם 'האחיכם יבואו למלחמה ואתה תשבו פה', יכולים היו להפסיק מיד את תוכחתו בתחילת דבריו ולהצדיק את עצמם, כפי שהודיעוהו אחרי כן שאכן יסייעו ביד אחיהם במלחמה, אולם הם לא רצו להפסיד את תוכחתו של משה רבנו, ורק בסוף דבריו כשסיים לומר את כל המוסר והתוכחה ענו ואמרו שהם מקבלים את התוכחה והם אכן יעברו חלוצים לפני המחנה.

גלות בזמן הזה

אֲלֶּה מִסְעֵי (במדבר לג, א)

בתקופה שייסד מרן ראש הישיבה חכם רבי יהודה צדקה זצ"ל את רשת מעיין החינוך התורני בצוותא עם מרנן הראשון זצ"ל רבי עובדיה יוסף זצ"ל וחכם רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, התרוצץ רבי יהודה מבית לבית ומעיר לעיר לעודד את ההורים לרשום את בניהם לחינוך התורני, להציל את הדור הצעיר מהחינוך החילוני הכפרני. לשם כך היה צועד ברגליו לכל מקום שניתן היה ללכת רגלית, ובשאר המקומות היה נוסע באוטובוסים בינעירוניים.

שמע זאת אחד מגדולי הנדיבים בעם והחליט שיש לדאוג לרב לרכב ונהג צמוד למען יוכל הרב להספיק ולהגיע מהר יותר ליעדיו, ולשוב לביתו בלי עייפות מיותרת. אבל חכם יהודה צדקה סירב בתוקף להצעה זו. מקורביו תהו ושאלו מדוע הוא מסרב לרכב ונהג אישי, והרי הוא תמיד מדבר על ניצול הזמן, ואין לך ניצול הזמן מאשר רכב ונהג צמוד.

השיב להם ראש הישיבה תשובה מופלאה: אגלה לכם את הסיבה האמיתית, חוץ מהסיבה שהאדם צריך ליהנות מהעולם הזה כמה שפחות, יש עוד סיבה, ישנם חטאים שאי אפשר לתקן בשום דרך של תשובה, רק על ידי גלות, והיום כמעט שאי אפשר לערוך גלות כמו בעבר, רק זאת נשאר לנו לכתת רגליים לדבר מצוה, וההיטלטלות הזו בדרכים עולה כמו גלות, לכן אינני חפץ ברכב צמוד, כדי שאוכל להיטלטל יותר בדרכים!

המונח 'לאכול בדרך' בראש השנה

לֹא יֵחַל דְּבַרְוֹ פֶּקֶל הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה (במדבר לג, א)

ממקורביו של מרן גאב"ד וראש ישיבת פוניב'ד הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, היה הרבני החסיד ר' יהושע הלר ז"ל מבני ברק. במשך כמה שנים הוא הבחין שהרב מפוניב'ד נוהג בראש השנה לאכול את סעודת החג יחיד, וגם כשנשא את הרבנית בזיווג שני, המשיך לנהוג כך. הרהיב ר' יהושע עוון בנפשו, ושאל את ראש הישיבה: ילמדנו רבינו, מה הסיבה שמעלת כבודו אוכל לבדו?

השתומם הרב לשמוע שאיש אחד שם לב למנהגו, אך מחמת קרבתו אליו סיפר לו: בשנת תרפ"ט נסעתי

הקמת נדר

הקמת נדר פירושו אישורו והסכמתו של אדם לנדריים שנדרה אשתו או בתו שברשותו. ההקמה יכולה להתבצע בשני אופנים, או באמירה מפורשת 'אפשי בנדר זה', או בשתיקה לשם הסכמה בעת ששמע הנדר. לאחר שהאב או הבעל הקימו את הנדר, מכאן ולהבא אין יכולים עוד להפר את הנדר. ואילו אם שתק שלא לשם הסכמה, יכול להפר עד סוף היום.

קטנה, נערה ובוגרת

עד גיל 12 נחשבת הילדה כ'קטנה', לאחר שמלאו לה 12 שנים שלימות, היא נחשבת 'נערה' (אם הביאה שתי שערות). תקופת הנערות נמשכת במשך ששה חודשים, עד גיל 12 וחצי, אז היא הופכת לבוגרת ויוצאת מרשות האב.

ארוסה ונשואה

אשה שהתקדשה לאיש ועדיין לא נישאה לו נקראת 'ארוסה', וכך היה נהוג בזמן הגמרא שתחילה היה האיש מקדש את האשה באחת מהדרכים שהאשה נקנית בהן, ועושה אותה לארוסתו, ומשאיר אותה בבית אביה, וכשהגיע זמן הנישואין היה מכניס אותה לחופה ומביאה לביתו ומאז הרי היא נשואה.

טומאה בחיבורים

הנוגע בכלי בעוד הכלי מחובר אל המת, דינו של הנוגע כאילו הוא גגע במת עצמו, וממילא הוא נעשה 'אב הטומאה' שטומא שבעת ימים וטעון הזאת אפר פרה, ואין אומרים שהכלי נעשה אב הטומאה והנוגע בכלי נעשה רק ראשון לטומאה.

תנאי כפול

בפרשת השבוע אנו לומדים את התנאי שהתנה משה רבינו עם בני גד ובני ראובן, תנאי זה הוא המקור לכל דיני התנאים שבין איש לרעהו. היסוד העיקרי הנלמד מתנאי בני גד וראובן, הוא שכל תנאי צריך להיות 'תנאי כפול', כלומר להזכיר בשעת התנאי את שתי האופציות, אם תעשה כך - יהיה כך, ואם לא תעשה כך - לא יהיה כך.

הסבת נחלה

לבני הדור הראשון של הבאים לארץ ישראל נאמר איסור העברת נחלה משבט לשבט. דהיינו שאסור לבת היורשת נחלה (שאינן לה אחים), מהדור הראשון, להינשא לבן שבט אחר, וזאת במטרה שגם לאחר מותה תישאר נחלתה לשבט אביה ולא תעבור לשבט אחר.

לשון של תורה

בללוי רש"י הק' על דקדוק הלשון

צאן וצנה

כאשר משה מדבר אל בני גד וראובן הוא אומר להם (במדבר לב, כד) לבנות גדרות 'לְצִנְאָכֶם', מילה זה אינה נגזרת משורש תיבת 'צאן', כי בתיבת 'צאן' האות נו"ן, ואילו כאן לאות נו"ן ומפרידה בין האות צד"י לאות נו"ן, ואילו כאן הנו"ן קודמת לאל"ף. אלא מילה זו מקורה בשורש תיבת 'צנה', שגם מילה זו פירושה צאן (מלשון הפסוק 'צנה' ואלפים כולם, שפירושו שהקב"ה הכניע את כל הצאן), ובשורש 'צנה' אכן אין אות אל"ף קודמת לאות נו"ן. ואילו האות אל"ף המופיעה כאן לאחר האות נו"ן, היא באה בתחילת לאות ה"א של 'צנה', וכאילו נאמר 'לְצִנְאָכֶם'.

אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

על כן, אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום הסתלק מן העולם בראש חודש, ביום בו ממילא לא אומרים תחנון, כדי שלא יבוא לידי מחלוקת בהילולא שלו אם לומר תחנון...

את ממלכת סיוח מלך האמרי ואת ממלכת עוג מלך הבשן (ל"ה)

סיפר האדמו"ר רבי יעקב מפשעווארסק זי"ע: פעם שבת המגיד הבחין שבני הבית הכינו עבורו לכבוד שבת הרבה סירים עם קוגל. שאל אותו המגיד: מה פשר כל הסירים הללו, האם אמורים להגיע כאן עוד אורחים? ענה האיש: בכל שבת אני אוכל 24 סוגי קוגל כנגד 24 'כי לעולם חסדו' שאומרים בפסוקי דומרה של שבת. שאל אותו המגיד: הרי יש 26 כי לעולם חסדו. ענה אותו בור ועם-הארץ: לעוג מלך הבשן ולסיוח מלך האמרי לא מגיע קוגל, מכות מגיע להם...

חכמת התורה

וידבר משה אל ראשי המטות ונ' לא יחל דברו

כָּכֹל הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה (במדבר לב, ב-ג)

משמו של הגה"ק בעל חתם סופר זי"ע מובא שאמר בדרך הלצה: אזהרת 'לא יחל דברו' נאמרה במיוחד לראשי המטות, פרנסי ערים וראשי קהילות, כי הללו במקרים רבים מבטיחים לציבור הבטחות שיעשו כך וכך (כפי שנהגו בימינו בתקופת הבחירות...), אך הם מוֹעֲדִים לחזור בהם מהבטחותיהם ולכן הופנתה האזהרה דווקא להם, לא יחל דברו ככל היוצא מפי יעשה...

וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש חמשי באחד לחדש (במדבר לב, ה)

בדרך צחות אמר כ"ק האדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל, בעל חוקי-חיים: לפעמים מתעוררים חילוקי דעות בין אנשים המתפללים במניין אחד, חלקם רוצים שלא לומר תחנון עקב הילולא של צדיק, וחלקם טוענים שאין זו סיבה שלא לומר תחנון,

פולמוס גבולות ארץ ישראל

בפרשת השבוע - פרשת מסעי - מפרטת התורה את גבולות ארץ ישראל, תוך ציון שמות של ערים והרים, ימים ונהרות. גם בפרשת לך לך (בראשית טו יח), ובפרשת משפטים (שמות כג, לא), ובפרשת עקב (דברים יא, כד), וכן בתחילת ספר יהושע, מוזכרים נקודות ציון לגבולות ארץ ישראל.

חוסר מידע

במשך השנים נוצר קושי לזהות את המיקום המדויק של קו הגבול, אם מחמת שנחרבו הערים הקדומות, ואם מחמת שהשתנו שמם. גם לא ניתן היה לסמוך על ציורי מפות שלא דייקו בציורים, ואף הערים הנקראות בערבית בשמות דומים לשמות הקדומים כבר כתב החזון איש (שביעית סימן ג ס"ק יח יט): "אין אנו בטוחים אם אפשר לסמוך על מפת הארץ שלא דקדקו בדברי חז"ל, ושמות הערים ומקומותיהם נשתנו, ויש שנמחקו ובנו על פי אומדנות". עכ"ל.

מה גם, שרוב הראשונים והאחרונים לא התגוררו בארץ ישראל ולא עסקו או הכריעו בשאלת מיקום הגבולות וכמעט שלא כתבו הפוסקים הקודמים על כך מאומה.

לחוסר המידע על מיקום הגבולות השלכות חמורות הנוגעות למצוות התלויות בארץ, ובעיקר לשנת השמיטה. לדעת היכן מסתיים הגבול של ארץ ישראל, ולא חל קדושה על הפירות.

פולמוס הערבה

פולמוס ער התעורר אודות חיוב שמיטה באזור 'הערבה'. תחילת הערבה בקצה דרום-המלח, וסופה בעיר אילת. רוב שטחי הערבה שוממים מיישוב מגורים, אך יש בה הרבה יישובים חקלאיים, שדות ובתי גידול ירקות.

הערבה מחולקת לכמה מועצות ואזורים, א. 'הערבה הצפונית' ב. 'הערבה התיכונה', שם יש נחל הנקרא 'נחל ערבה' הזורם מדרום לצפון, ומשני צדי הנחל יש יישובים חקלאיים. כן נמצא שם 'נחל פארן' הפונה באלכסון לצד מערב, וגידולי המושבה 'פארן' המה מעבר לנחל זה לצד דרום. ג. הערבה הדרומית, בקצה האחרון הקיצוני ביותר לצד דרום, עד אילת [יש הקוראים לערבה התיכונה והצפונית יחד בשם 'הערבה הצפונית'].

אודות הערים והיישובים בערבה התעוררה מחלוקת גדולה, איזה מהם נחשב כחלק מארץ ישראל ויש בפירותיו קדושת שביעית ואיסורי ספיחין, ואיזה מהם אינו חלק מארץ ישראל. אם כי הכל מסכימים שקצה של המלח הוא הקצה הדרום-מזרחי של ארץ ישראל, אלא שנחלקו מאיזה קצה של ים המלח מתחיל הגבול, האם מהקצה המזרחי או בקצה המערבי.

דעת בעל 'דרך אמונה'

מנחם שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצ"ל

בספרו דרך אמונה בירר באריכות על פי מקורות רבים מחז"ל שהגבול של ארץ ישראל מסתיים כבר ב'נחל צין' העובר לכל דרומה של ארץ ישראל, ולפי זה נמצא שכמעט כל שטחי הערבה הם מחוץ לארץ ישראל, אך כתב כן להלכה ולא למעשה אחרי שחזונו מן הגרי"ש אלישיב זצ"ל לא הסכים לכך.

דעת המשנת יוסף

הגאון רבי יוסף ליברמן זצ"ל, בעל משנת יוסף, בירר להלכה כשיטת הספר 'תבואות הארץ' (נדפס בשנת תר"ה), שקו הגבול הדרומי הוא במעלה עקרבנים, קדש ברנע ועצמון, והוכיח שם היכן הם מקומות אלו בימינו, ושיטה זו קרובה לשיטת הדרך-אמונה, כך שכמעט כל שטח הערבה הוא בחוץ לארץ.

דעת בד"ץ העדה החרדית

על פי הכרעת הגאון בעל מנחת יצחק זצ"ל והגאון רבי יעקב בלוי זצ"ל ועוד, הכריעו בד"ץ העדה החרדית כשיטת המשנת יוסף, אך למעשה לא מכשירים הבד"ץ את כל הפירות וירקות שתחת הגבול הזה, משום שחוששים לשיטת הספר 'אדמת קדש' שכתב שישנה בליטה גדולה מהגבול הדרומי המגיעה עד אזור 'עין יהב' או 'עין רחל', ולכן הם מכשירים פירות וירקות רק מהאזור שאחרי היישוב עין יהב (וכן את חלק מהיישוב עין יהב).

קו 'המעלה השלושים' שיטה רביעית היא שיטת הגרי"ש אלישיב זצ"ל: כידוע, כדור הארץ מחולק לפי 360 מעלות, וארץ ישראל נמצאת בין המעלה 30 בדרום הארץ עד למעלה 35 בצפון הארץ. והנה באמצע שטח הערבה עובר קו השלושים (בערך אצל היישוב 'לוטן').

מנחם שר הגרי"ש אלישיב זצ"ל סבר שיש להחמיר בכל הערבה צפונית והתיכונה עד לקו שלושים, שכולם נחשבים חלק מארץ ישראל, בהתאם לדברי הרמב"ם שכתב ששם הגבול.

עד אילת

יש שכתבו שצריך להחמיר בכל שטח הערבה אפילו עד אילת, מחשש שמה היא בכלל גבולות הארץ. אולם רוב הפוסקים לא חששו לשיטה זו להחמיר כל כך.

דעת החזון איש

בדומה לכך יש המחמירים ברוב שטח הערבה עד היישוב יטבתה הקרוב לאילת, כיון שמובא בשם החזון איש שאמר שהיישוב יטבתה הוא בוודאי חוץ לארץ (אורחות רבינו ח"ב עמוד שסח).

במסגרת יריעה קצרה זו לא נוכל להרחיב עוד בפולמוס זה, אודותיו חוברו ספרים וקונטרסים רבים, זה בונה וזה סותר כדרכה של תורה, וכל אחד ינהג כהוראת רבותיו ומוריו וילך בטח ללא שום מכשול.

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו gts025002018@gmail.com הפנימים המובחרים מתפרסמים בגיליון במדור 'מכתבי תורה' אחת לחודש

תורה והלכה

נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

האם צריך להטביל בלי חשמלי?

בשעת החיבור לחשמל, חייב בטבילה (שו"ת אגרות משה, יו"ד, א, נו; שו"ת מנחת יצחק, ב, עב; שו"ת שבט הלוי, ב, נו, ועוד רבים), וטענה שכלי כזה אינו נחשב כמחובר לקרקע, וגם אין זה ברור שכלי תלוש שחיברו לקרקע פטור מטבילה.

מכשיר המתקלקל במים

גם מכשיר חשמלי שידוע בבירור שהכלי יתקלקל בעת הטבילה במים, אין זו סיבה לפטור את הכלי מטבילה, אך ישנם עצות אחרות, כגון שיעניק את הכלי לגוי במתנה וישתמש בו בהשאלה (לכתחילה אין לסמוך על עצה זו רק כשאין עצה אחרת). או שיתן לאומן יהודי שיפרק את הכלי, פירוק מוחלט עד שיפקע ממנו שם כלי, ויחזור היהודי ויחבר את כלי, כך שייחשב ככלי שנעשה בידי ישראל ויפטור מטבילה. או שיניח צמר גפן רטוב בנקבי הכלי כדי לסתום את חדירת המים לתוך הכלי.

זאת ועוד יצויין, שיש צורך להטביל את כל הכלי, גם אם רק חלק ממנו עשוי ברזל, כגון קומקום חשמלי שרק גוף-החמימום עשוי חשמל, יש להטביל את כולו.

על הפסוק בפרשת השבוע (במדבר לא, כג) אך במי נדה יתחטא, כותב רש"י שמכאן המקור לחיוב לטבול כלי מתכת שיהודי קונה מגוי. והנה, בכל בית בישראל קיימים מכשירי חשמל העשויים ממתכת ומיועדים להכנת מאכלים, שיוצרו על ידי גוים, והשאלה הנשאלת האומנם מכשיר חשמלי גם מחויב בטבילה.

מוט בלנדר ומזלג חשמלי

בשו"ת חלקת יעקב (יו"ד סימן מ"א) כתב חידוש גדול, שמכשיר חשמלי שאפשר להשתמש בו אך ורק בשעה שהוא מחובר לחשמל, כגון מוט-בלנדר, או מזלג-חשמלי, פטור מטבילה, היות וכל שימוש הוא רק בשעה שהוא מחובר לשקע בקיר, נחשב זה ככלי המחובר לקרקע. וגם בשו"ת מנחת שלמה (ח"ב סי' סו אות ד) צירף סברה זו ביחד עם עוד סברות לפטור מטבילה.

חייבים לטביל

אולם כל פוסקי הדור דחו סברה זו בתוקף, וכתבו בהחלט שגם כלי שכל שימושו הוא

יודעים את התורה

מבדק ובחינה עצמית בפר' השבוע עם פירוש רש"י

א. מה פירוש המילים 'נחלץ חושים'?

א. נוציא לפועל את כוחותינו החבושים. | ב. נתגבר במלחמה בכל הכוחות והחושים. | ג. נתחמש בכלי מלחמה במהירות חיש מהר.

ב. מהיכן נשלחו המרגלים?

א. מ'רמתה'. | ב. מקדש ברנע. | ג. שתי התשובות נכונות.

ג. מי היה אחיו החורג של כלב בן יפונה?

א. נחשון בן עמינדב. | ב. עתניאל בן קנוז. | ג. בצלאל בן אורי.

ד. מה הקשר בין גלעד ובין מכיר בן מנשה?

א. בניו של מכיר כבשו את ארץ גלעד. | ב. גלעד היה בנו של מכיר בנו מנשה. | ג. שתי התשובות נכונות.

לגליון זה מצורף ביטאון 'תורת'

גליון מורחב ומרהיב בהוצאה מיוחדת

לרגל יומא דהילולא של רבן שלי ישראל רבינו רש"י הק'

חפשו את הגליון המובחר!

אהבת תורה

פרי עטם של לומדי תורה
שבכתב מרחבי תבל

כולל חומש רש"י

אני זוכה להימנות בחסדי ה' על קבוצה נבחרת של אברכי כולל הנשארים בצהריים בכולל, וחוזרים הביתה רק בערב. לאחר חג הפסח הציע ראש הכולל שליט"א שגם הוא נשאר בכולל בצהריים, לקבוע איזה שיעור יומי קצר של רבע שעה עבור האברכים הנשארים בצהריים. הצעות שונות הועלו בקרב האברכים מה ילמדו בשיעור, יש שהציעו ללמוד שיעור במשניות טהרות, חברו הציע לקבוע שיעור בספרי השקפה והיו שהציעו ללמוד פסקי הלכה קצרים. אך אז הפתיע אחד האברכים ושאל בהיסוס: אולי נקבע שיעור בחומש עם רש"י?

אני מודה ומתוודה, שבמחשבה ראשונה כמעט ונעלבנו מההצעה, הלא חומש עם רש"י לומדים בתלמוד תורה, ולא אתה בא להציע לאברכים עמלי תורה ללמוד חומש ורש"י, אבל ראש הכולל דווקא התלהב מהרעיון והדביק אותנו בהתלהבותו, כשהוא מציע ללמוד את השיעור בחומש ורש"י תוך העמקה בכל דיבור. והשיעור יצא לדרך.

מאז, כבר עברו למעלה משלושה חודשים שאנו לא מאמינים על עצמינו עד כמה לא ידענו עד היום את

נדיל תורה

עדונים מתעשה נשמע
במפעל העולמי תורה שבכתב

הדן עלך במדבר!

רבבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב ברחבי תבל, זוכים השבוע בס"ד לסיים עוד סדר בחמשה חומשי תורה מתוך ידיעה ברורה והבנה מופלאה, עם טעם ומתיקות התורה ע"י עריכת המבחנים היומיים המוסיפים נופך רב לדיעה ולהבנה, כמו גם מבחני הסיכום השבועיים המסכמים את ידיעת כל הפרשה כולה.

כפי שהונהג זה מכבר במפעלינו, חורגו אף הפעם והרחבנו

בזכות התורה שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 200 ₪

הרב יהושע ישראלי - בית שמש
יניק וחכים יצחק זאב הופמן - אלעד, קהילות יעקב הרב צבי יוסף אמינוב - ירושלים, יחוד דעת הבה"ח שמואל ברסלר - בית שמש, רמ"א הבה"ח דניאל וועג - ביתר עילית, חיי משה הרב אברום יצחק ראטה - ירושלים, חסדי דוד הרב שמעון מילר - ירושלים, הר צבי הרב אלחנן נפתלי - ירושלים, קול יעקב הרב חיים מרדכי רוננובים - בני ברק יניק וחכים צבי ברטל - ירושלים, קהילת קמניץ יניק וחכים משה שמואל לייכט - בני ברק, דאראג הבה"ח אפרים ברוקיימר - ביתר עילית, גרודנא יניק וחכים מנחם מנדל פרבר - בית שמש, בעלזא הרב יאיר שם טוב - בני ברק, משכן התורה יניק וחכים נפתלי פריס - בית שמש, בית שלום הרב ישראל מאיר יוסף - נתיבות, קול רינה אוהלי תנניה יניק וחכים נתן כהן - ירושלים, קהילת קמניץ הבה"ח דוד ישעיהו סולי - ירושלים, נתיבות יעקב הבה"ח אלחנן כהן - בני ברק, משכנת הרועים הרב יעקב ויזל - בני ברק הרב בן ציון כהן - ביתר עילית, אורחות יעקב הרב דוד רובינברג - בית שמש הרב יצחק יהודה גרינוולד - בני ברק, יודעי תורתך הבה"ח שלמה זריהן - נתיבות, תורה בתפארתה הבה"ח יונתן קלוזני - בית שמש, אור אלחנן יניק וחכים שמואל ברנפלד - מודיעין עילית, דרכי אבותינו הרב יוסף כהן - עפולה, וייניץ

הפרשה עם רש"י, פשוט גילינו את האור! הלימוד הוא חוויתי ומענג מאין כמוהו, התחלנו לגלות את הפרשה שלא הכרנו, מדי יום מעלה ראש הכולל שאלות לדיון בהבנת עומק דברי רש"י, שאלות הגורמות לריתחא דאורייתא ולשיח תורני פורה עמוס ב'לומדות' ובחיידושים שהאברכים מחדשים בדיבור חברים.

לאחרונה אף הצטרפנו למערכת המבחנים היומיים של 'תורה שבכתב', וכפי שמעידים האברכים בני החבורה שהמבחנים הללו תורמים רבות לחידוד ההבנה ושימת לב לכל פרט ופרט בדברי רש"י, כך גם המבחנים השבועיים הכלליים ממריצים אותנו כבר מתחילת השבוע להתארגן לקראת המבחן ולחקוק את הלימוד היטב במוחנו.

משום אל תמנע טוב מבעליו, ובעידודו של ראש הכולל שליט"א, שלחתי מכתב זה במטרה שגם אברכים תלמידי חכמים אחרים ישכילו לגלות את האור כי טוב, ויצטרפו ללימוד היומי בחומש ורש"י, יום ביומו חוק ולא יעבור. טעמו וראו!

בברכה לכל הלומדים טוביה ג. לומד בכולל גדול ויודע במרכז ירושלים

את מערך מבחני הסיכום לעידוד השינוי והחזרה על כל סדר במדבר, כאשר מספר סוגי מבחנים וחידושים עלו במערכת המבחנים וחידושי התורה, ויהיו פתוחים לרווחת הציבור הגדול עד יום רביעי פרשת ואתחנן.

בהוקרה ללומדי התורה יתקיימו בס"ד הגרלות ענק על פרסים יקרי ערך בשווי רב, בין כל המשתתפים במבחנים והפותחים נכונה את חידושי התורה, עם עשרות זוכים שיעלו בגורל ויזכו לפרסי הוקרה ועידוד יקרי ערך כאשר כל השתתפות במבחן, מקנה נתיבה נוספת להגדרה.

יניק וחכים אפרים פישל דרברמדיקר - ירושלים, באיאן

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ₪
הרב נתנאל ליברמן - מודיעין עילית, תוספות יום טוב יניק וחכים אלוהו קרויז - מודיעין עילית הרב יהושע קטינא - אלעד הרב מנחם כהן - ירושלים, ישיבת בית אברהם **זוכים בהגרלת המבחנים הקבועים**
הרב אברהם לודמיר - אלעד, קהל חסידים - סט רש"י הרב יעקב צבי אטינגר - ירושלים, מוסדות קבר רחל - סט רש"י כפשוטו גדול הבה"ח אליעזר פריד - מודיעין עילית, נתיבות חיים - סטנדר הבה"ח משה אריה קרשינסקי - ירושלים, פוניבו - במעורר הרב אפרים פישמן - אשדוד, מרכז תורני אשדוד רווחת - מזוודה טרולי

זוכים בחידת יוסיף דעת - 200 כרטיספר
הבה"ח יעקב קוגל - מודיעין עילית הרב מנחם מליך - לוד, שומרי גחלת הרב חיים גודלסקי - בני ברק, יודעי תורתך הרב ירוחם שינקר - מודיעין עילית, נחלת משה

זוכים בחידת חידה בפרשה - 100 כרטיספר
הרב משה גולדנטל - בני ברק, יודעי תורתך יניק וחכים אלעזר זוהר - בני ברק, באר יהושע הרב צבי סגל - בית שמש, עמק הלכה הרב ישעיה ויניטורבי - ביתר עילית, אמשינוב

זוכים בתגובות לגיליון - 150 כרטיספר
הרב יחיאל מכל פונפרד - אשדוד הרב אלכסנדר כהן - מודיעין עילית עמלי התורה

חידודי תורה

פרפראות וחידודים על פרשת השבוע
ופירוש רש"י הק'

חידת 'יוסיף דעת' - מה לרוצחים במזיד בעיר מקלט?

על הפסוק בפרשת השבוע (במדבר לה, יד) אַתְּ שֵׁלֵשׁ הַעֲרִים תִּתְּנֶנּוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן, כּוֹתֵב רש"י: "אף על פי שבארץ נענע תשעה שבטים, וכאן אינן אלא שנים וחצי, השוה מנין ערי מקלט שלהם, משום דבגלעדי נפישו רוצחים, דנתיב (הושע ו, ח) גלעד קרית פועלי און עקובה מדם."

והתמיהה העצומה: מה בכך שבגלעד יש הרבה רוצחים, והלא ערי המקלט לא נמסרו לרוצחים במזיד, אלא למי שהרג בשוגג, והרי הריגה בשוגג שווה בכל המקומות, ואין בגלעד הורגים בשוגג יותר משאר המקומות, ולמה הוצרכו ליותר ערי מקלט?

'חידה בפרשה' - שם של צדיק ורשע

היכן אנו מוצאים בפרשת השבוע, מלך גוי רשע שנקרא בשם דומה (להבדיל בין טומאה לטהרה) לשמו של אחד הצדיקים שנוכר בפרשת בשלח ומשפטים?

פתרון חידה - פרשת קורח:

יוסיף דעת - תשובות נבחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

תשובות נבחרות על הקושיא: מדוע בומנינו לא ראינו שמקפידים בדירות המגורים בניינים על הדין שלמדנו מדברי בלעם שאמר: "עַתָּה טוֹב אֶחָלֶיךָ יַעֲקֹב" וכפירוש רש"י: "כשראה שאין פתוחם מכוונין זה מול זה", וכן נפסק הדין בשו"ע (ח"מ סימן קנ"ד)... ולא פתח כנגד פתחו של חברו."

א. ע"פ תשובות הרשב"א שהובא בטור סני בהרחקה בעלמא (שלא כדברי הגמרא בחוקת הבתים וברמב"ם וש"ע שצריך ד' אמות) ובכך שאינם מכוונים.

ב. היות שבדיני דמלכותא מותר היום לנבנת באופן כזה, נמצא שהשכנים מוחלים זה לזה. (חזו"א, ליקוטים ח"מ ט, טו).

ג. היות וכל הקצאות הקרקע והיתרי הבניה מטעם הרשויות ועודות התכנון, הם רק על סמך ניצול השטח באופן שהולמות מכוונות, אין לנכנסים יכולת להקפיד. (מנח הגר"ש אלישיב זצוק"ל).

ד. "הפליאה גדולה על מלכנו השיכונים החודים שאינם שמים לב לנבנת באופן שהולמות והפתחים מכוונים זה נגד זה". (משכנת ישראל, להגר" גרוסמן זצ"ל).

ה. מעשה רב: בעת שבנו את המבנה לשיבת 'ארחות תורה' הורה מנח הגר"ש שטיינמן זצוק"ל לעסקני הישיבה להקפיד שלא יהיו דלתות הפתחים מכוונים זו נגד זו.

ו. תשובות רבים מהלומדים: האיסור נאמר דווקא במדבר שביתם היה אוהל ולא היה דלת ממש בצורת הפתח מעבר לפיסת בד מתנפף, משא"כ הבתים שלנו מצויים בדלת עבה ואטומה לחלוטין (ויש להעיר, שהאיסור נזכר בספרי ההלכה אף לאורך הדורות שכבר היו להם דלתות ראויות).

ז. המגנט הרוח היום בכל בית להחזקת תריסים ויולנות על החלונות וליכא חשש. (תשובות והנהגות, למנח הגר"ש שטיינמן שליט"א).

ח. הדירות שלנו היום בניויות בדרך כלל בצורה שנאחזרי הדלת יש פרוודור ומכיו או מחיצת קיר לפני עיקר הבית. (פתחי חושן).

ט. בימי קדם ועד להמצאת החשמל נהגו רבים להשאיר דלתות ביתם פתוח לרווחה בכדי שייכנס אור השמש וכיום אינו שייך. (תורת המשפט).

י. האיסור אמור דווקא כשמכוונים ממש ולא כשיש הפסק במרחק או גובה.

יא. היום כל הבתים מחולקים ויש בכניסה חדר החיצון והדלת אינה נפתחת מיד לחודים הפנימיים, אבל בומנינו עבר היה כל הבית חדר אחד בלבד ולכן היה צריך להקפיד.

חידה בפרשה:

שאלה: היכן אנו מוצאים בפרשה, בחומש/א ראש רש"י ששימשו נשאל מסיימת, וענה על כך תשובה במילה אחת בלבד!

תשובה: בפרשת שבוע, בלעם. האתון שואלת את בלעם: "האסקי הסכנתי לעשות לך כה'?" ובלעם עונה לה במילה אחת: 'לא'!

מדור חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי - ניתן להשיב על החידוד עד יום ראשון בשעה 24:00 ב'מזרים פולס' או בקו 'קול התורה' 02-5002018
היות ומתקבלות המנות בשבת במערכת, מחמת קוצר היריעה אנו מפרסמים את המציאות בלבד בן המשיבים נטהר מתקליט הגרלה שבועית ויחידת דעת - כרטיספר 200 ₪ ח"מ ויחידה בפרשה - כרטיספר 100 ₪ ח"מ

תומכי תורה

תרומות קודש ע"י נדיבי הלב
למען זיכוי הרבים והפצת התורה

הפצת התורה בעיר מודיעין עילית נתנדב ע"י יידינו הנכבד הרב דוב שטרולי הי"ד לרגל שמחת אירוסיו הבן עב"ג בשעתומו"צ	הפצת התורה בעיר פתח תקוה נתנדב ע"י יידינו הנכבד הרב יוסף צבי אויברוך הי"ד לרגל שמחת הניכוס בנו כמו יאיר לעול התורה והמצוות
נדבת יידינו הנכבד הרב יששכר הופמן הי"ד - מודיעין עילית לעילוי נשמת	לעילוי נשמת מרת חנה בת רבי יעקב צבי ע"ה

יהא רעיא קדם נותן התורה כי יתברכו בכל מילי דמיטב ויזכו לראות ברבה והצלחה בכל מעשי ידיהם, אבי"ר

להבלת הגיליון השבועי

gts025002018@gmail.com
7:01א"ת
לקבלת הגיליון היומי tso25002018@gmail.com

הו 'הול' התורה

ירושם | מבחנים | שיעורים | אזור איש | חידודי תורה | ועוד

02.500.2018

הצטרפו בעת

לרבבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב
ורכשו לעצמכם קנין נצחי לחיי תורה
מתן שכרה בצדה - הגרלות ענק מדי יום ומדי שבוע

תגובה למדור 'דעת תורה' - פרשת שלח (גיליון ב"ה)

בנישא - "ציצית-מכונה או עמדת-יד?"
על דבר הנידון של טויות ציצית במכונה, והבאתם את דעת הדברי חיים שאסר להשתמש בחוטים הנטיים במכונה, אציין בזה מה שכתב בשו"ת שבט הלוי (חלק א סימן 1) שבימינו של הדברי חיים היתה ראשית המצאת המכונה וחרד על הפריצה שייביא לכמה מכשולות, אבל בימינו מה נעשה לאחותינו ביום שידובר בה היום, בין שאנו רוצים או לא רוצים, כבר רובם ככולם עושים במכונה כשירה, ולא ישמעו לנו אם נאמר ללבוש רק ציצית עבודת יד ממש, ולכן גם לדעת הדברי חיים אין מקום להחמיר בזה.

יצחק פ. רמה ד' בית שמש

תגובות למדור 'בדרך התורה' - פרשת שלח (גיליון ב"ה)

בנישא - "התורה לחיית המתים"
לגוף הדברים שהבאתם שיקומו לתחייה לפי סדר א ב - הלחן המוקדמת: כ"כ המבי"ט בס' בית אלקים שער היסודות סוף פרק נ"ה (ממש) בעמוד האחרון, הובא באוצר הידיעות ח"ב פרק כ"ח עמוד קל"ח ובמהדורה השלימה ח"ב פרק ר"ו עמוד תקנ"ג, וז"ל: כי סדר הבריאה תהיה בסדר אותיות האלפ"א בית"א, מי ששמו באל"ף יהיה תחילה, וא"כ אדם הראשון יהיה ראשון, וכן אברהם ראשון לאבות, ואפשר כי בכל דור שיקום יהיה סדר זה, אבל לא יקדים דור לדור הקודם לו. עכ"ל.

זה לשון הפירוש הקבלי לתהלים 'כף הקטרת' המצוי בכמה כתבי יד (אחד מכתבי היד נכתב באדיאנופול - עיר נעוריו של המבי"ט, כך שלא ספק הוא יכל להכיר פירושו זה): "דבקה לעפר נפשי חייני כדבריך. אמת הוא כי כל המתים נפקדים להחיותם בסוד האל"ף בית"ח כי מי שנקרא שמו אדם או אברהם הואיל ושמו מתחיל באלף אלה הם שקמים קודם, וכן יוצא בזה כ"ב אותיות". (דף F14475 הועתק מכתב יד פריס - הספריה הלאומית מס' 846 מספרו במכון לתצלומי כתבי יד 223 ב. מתברר כף הקטרת פעל בספרד בסביבות הגירוש. לא ידועים עליו הרבה פרטים).

עמנואל קליין, פתח תקווה
בנוגע למה שהבאתם בשם מרן הגר"ח קנייבסקי יע"א שפירש הכתוב ויקרא משה להושע בן נון וגו', על פי המובא במדרש שיקומו לתחיית המתים לפי סדר א"ב, יש לציין שהדברים מופיעים כבר בספח"ק אוהב ישראל (ליקוטים חדשים).

יעקב לוי בני ברק

תגובות למדור 'דעת תורה' - פרשת קרח (גיליון ב"ו)

בנישא: "פולמוס חידוש הסמיכה"
אגיב בזאת על הנכתב במדור זו על חידוש הסמיכה בדרור של מהר"י רב. ויצויין שגם דורות לאחר מכן, במסגרת עליית תלמידי הגר"א לארץ הקודש, ניסה הגאון רבי ישראל משקלוב לחדש שוב את הסמיכה, והציע כמה דרכים שבהם יוכל להתממש חידוש הסנהדרין, ואחת מהם היא על ידי עשרת השבטים שגלו שנים רבות לפני שפסקה הסמיכה בארץ ישראל, רבי

ישראל משקלוב ניסח אגרת לעשרת השבטים שבה הביע את שחטונו שלא רק שהם קיימים ושומרים תורה ומצוות אלא גם שהם משמרים את מסורת הסמיכה וביקשם לעזור לחידוש הסמיכה. בסופו של דבר כשלא נמצאו אנשי השבטים האבודים נכשלה גם יוזמה זו.

י. שווארץ, לונדון

בענין פולמוס חידוש הסמיכה, שמעתי בשם גדולי ישראל שאמרו שמשמים סיבבו שמרן הבית יוסף זיע"א יוסמן, כדי לחזק את כוחו וסמכותו ההלכתית לקבוע הלכה לדורות בחיבורו השו"ע שעליו נסמך כל כלל ישראל.

אברהם פרידה, ב"ב; חיים יעקב גרין

תגובות למדור 'חידושי תורה' - פרשת קרח (גיליון ב"ו)

בנישא - "מדוע לא הוצר קרח בפרשת עקב ופרק ק"ו בתהלים"
בתשובות ליוסף דעת פרשת קרח הובאו דברי הגמרא לגבי העונש לקורח, ואבקש לדייק ולתקן את הדברים: בגמרא יש ב' שיטות, או שקרח היה מן השורפים והבלועים, או שלא זה ולא זה. מה שכתבתם בתשובה זו לחלק בין קרח לדתן ואבירם שקרח עתיד לקום לא, באמת בגמ' נחלקו בזה תנאים, ולא משמע שם שיש חילוק בין קרח לדתן ואבירם.

מה שהבאתם מהאריז"ל שצדיק כתמר יפרח הכונה לקרח, יש לציין ששם כתוב זאת לגבי שמואל, ואילו המקור שצדיק כתמר יפרח הכונה על קרח הוא בשאר הספרים הקדושים ולא באריז"ל.

יעקב קוגל; אפרים פישל פרידמן; א. בן-יוסף, אלעד

תגובה למדור 'תורה והלכה' - פרשת חוקת (גיליון ב"ז)

בנישא - "האם שואבים מים מהרוב במוציא ש"י?"
בנוגע למש"כ במדור תורה והלכה פר' חוקת. בספר האסופות כתב הדמנהג לשאוב מים במוציא ש"י היה בשבת בין מנחה למעריב ולא כמו שהבאתם מהשו"ע בשם הכלבו. ב. במדרש מובא דסגולת המים היא למצורע ובהאסופות כתב אף לפתיחת הלב וברמ"א ובכלבו מובא דמסוגל לכל הפריאות. ג. במדרש מובא מעשה באשת מוכה שחין שהביאה מים לבעלה מהכנת במוציא ש"י ונתרגו ונשפך הכלי עליו ונפא.

ג. זילברשטיין; ח. מאיה; א. שטרן

בעקבות מש"כ בגל' פר' חקת במדור תורה והלכה לגבי מש"כ רש"י הדרוזה לראות בארה של מרים יעלה להר השימון ויראה בימה של טבריא. בירושלמי ובמדרש מובא דבארה של מרים נמצא בימה של טבריא, אבל בשבת דף ל"ה. מובא הדרוזה לראות את הבאר יעלה לראש הכרמל ויצפה ויראה כמין כברה בים, והנה המפרשים האריכו בזה שבפשוט מהו הכרמל אי אפשר לראות עד הכנרת. א. רש"י פי' דכרמל הוא הר הקרוב לים ובפשוט לבבלי הבאר נמצאת בים חיפה שבמערב א"י. ב. מהר"ם בענין פי' דיצפה ויראה הוא עד לים של טבריא בכנרת. ג. ברד"ל כתב דכרמל זה הוא הר שליד טבריא. ד. עוד כתב

הרד"ל דנתחלפה הגירסא מהר השימון להר הכרמל. ה. בפני משה ובחנת"ס כתבו דכרמל זה הוא הר השימון. ועיין בטבור הארץ שהארץ בזה.

יצחק דונט; בנימין אזולאי; א. לייבלזון

תגובה למדור 'דעת תורה' מפרשת חוקת (גיליון ב"ז)

בנישא - "התון של פרה אדומה - רוס או אדום?"
מצי"ב בזה ראיות נוספות שראיתי מביאים שצבע חום נקרא בלשון רבותינו אדום:
א. בגמ' יומא מט. דאמר ר' חנינא מעולם לא שאלני אדם על מכת פרידה לבנה וחיה וכו' בסומקן אינהו וחיוורן ריש כרעיהו קאמרנן' וסתם פרידה היא בצבע חום.
ב. בגמ' נזיר ל. ואמר רב חיסדא אוכמא למשכיה סומקא לבישריה חיוורא לרדיא' ומדובר בשור שהוא כידוע בצבע שחור או לבן ולפעמים חום אבל לא אדום.

ג. במשנה בבה בתרא פג: - פד. ארבע מידות במוכרין וכו' שחמתית ונמצאת לבנה' ופירש רשביים שחמתית אדומה ולא שחורה דהא שני מראות יש בחיטים ולא יותר לבנות ואדומות ומדקרי לחדא לבנה ולאידך שחמתית ש"מ שחמתית אדומה וע"ש תמה שהיא אדומה קרי לחיטים אדומות שחמתית' וכידוע חיטים שנשרפו מהשמש הם בצבע חום. וע"ש גם ביד רמה

ד. במשנה במס' אהלות פי"ז משנה ד' שדה בית הפרס על גבי תהורה שטפו גשמים מבית הפרס לטהורה אפ' אדומה והלבינה או לבנה והאדימה אין עושה אותה בית הפרס' הרי משמע שלאדמה בצבע חום עמוק קראו בלשון משנה אדומה.

ה. בירושלמי שבת פי"ז ה"ד המוציא אוכלים בשבת אין הקליפה מצטרף ר"י ואומר חוץ מקליפי ערשין שמתבשרות עמהן ועירא בר חנניה בשם רבי חנינא דא דאמר באדומות אבל בשחורות פורשות הן וקליפי ערשין הם בצבע חום ברוי"ח וקראו אדום.

ו. החינוך (מצווה תסג) לגבי בדיקות שעושים לעדים כתב וכומו כי שואלים אותו עפר הארץ שנחרג עליה היה לבן או אדום' ונודע כבר מה שהאריכו הפוסקים בענין מראות הדמים. וראה עוד מה שהאריכו בזה בספר סם דעת על הרמב"ם הל' פרה אדומה פ"ה ה"ב, ביאורי הלכה. וראה בשו"ת יעב"ח ח"א מ"ד שיש שני סוגי גוון חום, ורק אחד מהם דומה לאדום.

פינחס מנחם ד.; הרב אלכסנדר כהן; ב.ל אופקים

לכאורה גם את הראיה מהוזהר שכתוב שם שהפרה אדומה כמו שושנים, אפשר לדחות שכיון שחום הוא אדום גם כשאומר אדום כשושנה היינו כמו השושנה שהיא אדומה כך גם הפרה היא אדומה כי חום ואדום זה אותו צבע רק גוון שונה קצת, וכמו שוודאי הספרים שכתבו שהפרה אדומה היא חומה וודאי ראו את רש"י שאומר אדומה כנגד יאדימו כתולע, ומ"מ מביין שאין זה סותר שהפרה חומה.

משה גולדברג

תגובה למדור 'איצר התורה' - פרשת חוקת (גיליון ב"ז)

בנישא - "היא יתחא ביום השלישי"
באתם בשם ה"באר מים חיים" שהתורה ניתנה

ביום שלישי, ומצויין [שבת פח.], ולכאורה צ"ע, דהא דאמרינן תהם "ביום תלתא", אין הכוונה ליום שלישי בשבוע, אלא יום שלישי לפרישה, כמוש"כ רש"י [שם], וכמובאר לעיל מיניה [פז.]; דלכו"ע בשבת ניתנה תורה, עיי"ש. ולכאורה כוונת הבאר מים חיים אכן ליום השלישי לפרישה, ולא ליום השלישי בשבוע.

דניאל סיבי

תגובה למדור 'חכמת התורה' - פרשת בלק (גיליון ב"ה)

בנישא - "ראשי תיבות בלק"
במה שהבאתם בשם רב אחד שדרש שבלק הוא ראשי תיבות ואהבת לרעה כמון, ראיתי בכמה ספרים שמביאים שמעשה זה היה אצל הרה"ק בעל "אוהב ישראל" מאפטא זי"ע.

אריאל יוסף פריימן

בנישא - "שכר הקנאות"

בנוגע למש"כ בגל' פר' בלק במדור חכמת התורה מה שאמר הרה"ק המקור ברוך מסעועט ויוניץ זי"ע שאת שכר פנחס כתבו רק שבוע אח"כ משום שצריך לחכות שבוע כדי לראות שהכוונה היא לשם שמים. הדבר פשוט שבוודאי לא היתה כוונתו של האדמו"ר זצ"ל לזלזל באלו אשר כוונתם לשם שמים בקנאותם, וכמו כן הנני לציין שכאשר אמרו מאמר זה לכ"כ אדמו"ר בעל דברי יואל מטאטמאר זצ"ל נענה ואמר: שאדומה, כיון שבתלמודי תורה לומדים פרשת השבוע וע"פ רוב לא מספיקים את כל הפרשה לכן כתבו את השכר רק בשבוע הבא ולא בסוף הפרשה, כדי שגם הילדים יראו את שכר הקנאות.

כן בנותן טעם להוסיף את מנהג קורפו שהביא החיד"א, להוסיף שלושה פסוקים מפרשת פינחס בקריאת התורה בשבת פרשת בלק (וכן נהוג מבכמה מקהילות הספרדים באה"כ כיום, וראה בזה בשו"ת במראה הבוק).

ש. קרישכבסקי; א. שטרן; אריאל יוסף פריימן

תגובה למדור 'דעת תורה' - פרשת בלק (גיליון ב"ה)

בנישא - "אם מותר להשתתף במפקד אוכלוסין"
בקשר להשתתפות במפקד אוכלוסין, חשוב להביא כאן את פסק בד"ץ העדה החרדית להשתתפות במפקד, וכן בספרות שונות והנהגות ממרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א (חלק ג סימן שפז) שכתב בין ביתר 'פסקו זוממן גאוני ישראל שיש בזה איסור וחשש סכנה... וכאן אין צורך עד כדי להתיר בחשש סכנה, ועובדא היא שבהרבה מדינות מתקונות לא נהגו בזה כלל... סוף דבר הצטרפתי לפסק הבר"ץ שאין בזה היתר, ויש חשש סכנה ומיניה אין לווי בס"ד, שהדברים נכונים ואמיתיים ולשומעים ינעם ותנא עליהם ברכת טוב'.

אלחנן פ. ברכפלד; אהרן לייבלזון

בספר מנחת אשר (פ' במדבר ס"א) דן בזה, וכתב כמה צדדים להקל להשתתף במפקד אוכלוסין, ועיי"ש מה שהביא בשם ספר עינים למשפט עמ"ס ברכות (דף סב): שרצה לומר ע"פ הרבינו חננאל שבזמן הגלות אפשר לספור את עמ"י ודחה את זה שם.

ב.ל

מדור 'יוסף דעת'

2 פולמוסים ואצרות ידע
אודות סמיכות תורניות
לסיכום סדר במדבר

מדור 'חידושי תורה'

2 חידושי פרשיות
חידושים מקיפים
לסיכום סדר במדבר

מבחן 'ידיעת התורה'

45 שאלות סיכום וידיעה
על כל חומש במדבר
5 שאלות מתוכן - זכות

מבחן 'בקיאות בתורה'

10 שאלות מקיפות וכוללות
בדנט על בקיאות
בכל חומש במדבר

הדרן ערך במדבר

5 מסלולים

מבחני חידושי סיכום וידיעה

דעתנו ערך דברים

אל תפספס את היסוד:
זה הזמן להצטרף לגיליונו של מלך בלימוד ומבחן יומי קבוע של התורה הקדושה עם פירוש רש"י

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"שערי ביטחון לא ננעלו"

"וויכוח מעניין היה אצלנו בחדר הרמ"ם "משתף ידידי הרב פסח בורנשטיין שליט"א, מרביץ תורה חשוב. מדובר בשני אנשי חינוך יראי שמים, חשובים ונכבדים. אנשים מורמים מעם כפשוטו וכמשמעו. אחד מהם, הרב שלום, אירס את בתו למזל טוב. למחרת הוא הביא "לחיים" לצוות הישיבה 'מהיכן אתה מתכוונן להשיג את הכסף הנדרש לחתונה? איזו השתדלות אתה חושב לעשות? שאל אותו ועמיתו הרב אהרן 'ענה לו הרב שלום כי לא עולה בדעתו כל השתדלות נוספת שביכולתו לעשות. הוא עסוק מבוקר עד ערב בהרבצת תורה, בהכנת השיעורים והמסעף, גם בני ביתו נותנים את חלקם, כך שאין לו מה לעשות השתדלות נוספת, והשתדלותו תהיה בהתחזקות ב"שער הביטחון". הרב אהרן חלק עליו מכל וכל. לדעתו מחובת ההשתדלות לפתוח פתח לשפע שיגיע ממרומים. הם התנצחו במלחמתה של תורה: כשזה מביא ראיות מחז"ל לכאן, וזה מביא ראיות לצדו.

בקהילתו לא מתחננים בחודש חשוון, לכן החתונה נקבעה לכ"ט בתשרי, תאריך לא מבוקש עקב סמיכותו לבין הזמנים ולתחילת הזמן **שלהי** חודש תשרי באחד מארגוני החסד הנכבדים. קבלו טלפון בהול מאחד העשירים מארה"ב התומכים בארגון, שמחתן את בתו בתאריך כ"ט תשרי ומחפש לאמץ תלמיד חכם שמחתן באותו יום, לזכות ולסימן טוב. עקב הסמיכות לתחילת הזמן הוא מתקשה למצוא חתונה ולכן מבקש עזרה למציאת חתונה לאימוץ. רעייתו של הרב אהרן שעובדת שם, נזכרה בוויכוח של בעלה עם ידידו. הוא גם אמר לה לפני כשבוע שהוא מתפלל שהשי"ת יעזור לידידו הטוב רבי שלום בדרך שבחר לעצמו, וכפי הידוע לו עדיין הוא מצפה לישועת ה' שטרם באה...

היא הציעה לאמץ את ידיד בעלה, הרב שלום. הגביר נעתר להצעה ושלח עם מיועדו ר' אהרן צ'ק שמן ומכובד עבור ר' שלום להוצאות החתונה. שערי ביטחון לא ננעלו.

"והריקותי לכם ברכה עד בלי די" - "ובאמת זוה הלשון של בלי די קאמרי חז"ל פירוש: 'עד שיבלו שפתותיכם', ועוד יש לומר שידוע שהמקטרגים עיניהם צרה בטובת העולם, וכשהקב"ה רוצה להשפיע טובה לאיזה אדם, הם תמיד מקטרגים כדי למנוע אותה הטובה לגמרי או למעטה, ותמיד אומרים: 'די' - פחות מזה. אבל כשהקב"ה שולח הברכה הוא משמרה מהמקטרגים, כמו שאמרו: 'ברכך ה' בממון וישמרך מן המזיקין', וזהו: 'עד בלי די', שישלח לכם ברכה בעניין שיסתום פיהם של המקטרגים, שלא יהיו יכולים לומר די. כלומר ברכה בלי שום די!!!

מוסיף הרב בורנשטיין סיפור נוסף אותו שמע אישית מקרובי המשפחה: **באחת** הקהילות הנכבדות נאלצו לחפש מקום חילופי לחתונה בחצר הקודש בהתרעה קצרה מאוד. מתברר שבקריית צאנו בנתניה ישנו אולם בשם: "היכלי רוזנברג", שיכול להתאים גם לארוע רב משתתפים. הבעיה היתה שבאותו יום בו אמורה היתה להתקיים החתונה, כבר נקבעה שם חתונה אחרת מורכבת מעט, מכיון שגם החתן וגם הכלה נולדו עם איזו נכות קלה. **נסקני** הקהילה פנו ברגישות והציעו לזוג להעתיק את חתונתם לאולם מפואר ביותר בארץ. מקום שרק יכלו לחלום להתחתן בו. החתן והכלה הסכימו, והכל בא על מקומו לשלום.

"המעניין שהכלה בידועה שעקב נכותה תצטרך להתפשר, התפללה תמיד שתוכה לחתן טוב ולחתונה מפוארת ושמחה. מסבב הסיבות ענה לתפילה וסייב בצורה מופלאה את מסעיהם למוצאים - את כל המסע והסיבוב בין החתונות כדי להביא את התוצאה של חתונה כה מפוארת לכלה שכה התפללה על כך."

"ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם - "מקשה מה הכפל, ועוד למה מתחילה הקדים: מוצאיהם, ולבסוף הקדים: מסעיהם. וי"ל שכתבו המקובלים שבאלו המסעות החלישו כח הקליפות השוככות במדבר, והוציאו בלעם מפייהם, שהוציאו משם כל ניצוצות הקדושה. ואילו היו זוכים היו מוציאים אותם ניצוצות בזמן מועט. ולפי שחטאו הצטרכו להתעכב שם זמן הרבה, ועל פי הדברים "מסביר רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו "שהמילה: מוצאיהם - רצה לומר: לשון יציאה ומוצאה, כמו שפירשו: "חיים הם למוצאיהם" - למוצאים בפה. כך: 'ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם' שהרי הולכים על פי השם, ולא יסבלו טורח כלל, כי מיד שהיו מגיעים לאיזה מקום היו לוקטים מיד ניצוצות הקדושה שהיו שם [ואז ויהו מתקיים בהם מוצאיהם למסעיהם] אך לאחר שחטאו היו צריכים להתעכב זמן עד שהיו מוצאים ניצוצות הקדושה בטורח גדול וזמן רב. וזהו מאמר הכתוב: 'מסעיהם למוצאיהם'."

נכנס בשערי ביטחון נוספים כפי שמעיד ומשתף בעל המעשה החפץ בעילום שמו הטוב

"מצעירותי חשבון הבנק שלי התנהל בבנק הדואר, שם אין אפשרות להעמיד מסגרת כל שהיא. גם מכרטיסי אשראי למיניהם וטוגיהם התנורת.

שיעור מס' 197 | פר' מטות - מסעי תשפ"ד

חייתי מהיד לפה. גרתי אז בפאתי ביתר. ביתי היה בקו הראשון לרוח הפרצים שנשבה בחורף הקר והקפיאה את ביתי, משך חמי וחמותי החליטו בטוב ליבם לרכוש ולהתקין עבורנו מערכת הסקה ביתית העובדת על סולר - והפיצה חום נעים בביתנו.

"כשנולד לנו תינוק חדש הודינו להם כפליים. באותו חודש, לאחר הלידה ההוצאות נסקו למעלה ראש, ולא ידעתי איך לגמור את החודש. מצב רוחי העכיר ככפליים עת קיבלתי חשבון חשמל מנופח שלא ידעתי כיצד לשלמו, וכאילו זה לא הספיק, כשהגעתי הביתה רעיית הראתה לי בלוח הבקרה של מערכת החימום כי נדלקה שם נורה כתומה. התברר כי זו קריאה אחרונה לפני שאוזל הסולר במיכל. היה זה ביום חמישי והשבת שבפתח אמורה היתה להיות קרה ביותר. התקשרתי לחברות אספקת הסולר ונעניתי כי באפשרותם לספק סולר מחר יום שישי, בתנאי שאזמין כמה מאות ליטרים בעלות גבוהה שלא היה לי מהיכן לשלמו.

"לרגע נשברתי ואמרתי לה בכאב: "זה לא מעניין אותי. אין לי מאיפה לשלם, ואין לי דרך להזמין סולר!"

"לאחר שהתיישבתי מעט בדעתי, ונזכרתי בדברי חובות הלבבות בשער הבטחון אשר הבוטח רגוע וסומך על מה שביד בוראו יותר ממה שיש בידו עצמו. הרי הקב"ה נתן לנו את התינוק אשר עבורו אנחנו כה דואגים לחמם את הבית. אם כך - זו דאגה של הבורא יתברך ולא שלי... החלטנו יחד להסיר את הדאגה מליבנו. בררתי בין כמה חברות ומצאתי את החברה שהסכימה לספק את הסולר לפני שבת במחיר הכי זול. אישרתי את ההזמנה מתוך רוגע ובטחון פנימי כשבאמת לא ידעתי מהיכן אשלם.

"ליל שישי. יצאתי לתפילת ערבית. לאחר התפילה ניגש אלי מאן דהוא ודחף לתוך ידי חמש מאות דולר, באמרו שמישהו החפץ בעילום שמו ביקש למסור לי את הכסף. ניסיתי לשאול ולברר, והלה התחמק בתירוץ שהינו ממחר וממילא הכסף נשלח ע"י החפץ בעילום שמו הטוב, כך שאין לו מה להוסיף מלבד לאחל שאשתמש בבריאיות. האמת ששתי כמוצא שלל רב. הכסף הספיק לי במדויק לתשלום חשבון החשמל והתשלום עבור הסולר.

"רק לאחר כמה חודשים נודע לי מקור הכסף: יהודי צדיק שעבדתי קשה במשך כמה חודשים עבור שידוך לבתו, למעשה השידוך לא יצא לפועל. אך הלה החליט, לפני משורת הדין, לתת לי שכר טרחה - כסף שהבורא יתברך שלח לי בתזמון מושלם". ללמדנו ששערי ביטחון לא ננעלו

ושער נוסף: "היה זה לפני קרוב לשלושים שנה, עם פתיחת שערי הברזל בברית המועצות התארגנה לה קבוצת אברכים לנסיעה להשתטחות על קברו של ה"בית אהרן" מקרלין זיע"א. הרגשתי שמנסיעה זו אוכל להתעלות. מאוד רציתי להצטרף לקבוצה, מה גם שתנאי התשלום התאימו לפי מדותי: חמש מאות דולר בחמישה תשלומים. באותה תקופה התחלתי ללמוד בכולל ערב חדש שנפתח סמוך למקום מגורי, והמלגה החודשית נאמדה בסך מאה דולר. לפי חשבוני, בחמש פעימות חודשיות יהיה באפשרותי לשלם עבור ההוצאה. מנגד, חשבתי שאולי תזדמנה לי הוצאות בלתי צפויות, ואז אצטרך חלילה ללוות עבור זה. באותם ימים, עת היותי אברך החי מהיד לפה, היו ההלוואות אצלי מוקצות מחמת איסור ומחמת מיאוס.

"לא ידעתי מה עלי לעשות. התייעצתי עם ידיד תלמיד חכם ונעים הליכות, הרה"ח ר' ברוך בריזל ז"ל, שנפטר בקצור ימים ושנים, וזכרו הטוב לא ימוש מהרבה ידידים ורעים שנעזרו בעצותיו המחכימות. ר' ברוך ז"ל טען לי שכיון שמדובר בנסיעה להתעלות רוחנית, ויש לי הכנסה מסודרת ודרך מחושבת איך לשלם את התשלומים, הרי שלפי כללי הבטחון אין לי לדאוג שמה יחסר מזוג, ולבטוח על הקב"ה שאם אוקף למעות נוספות הבורא ידאג לי לכך.

"הצטרפתי לקבוצת החסידים. הטיסה יצאה לעיירה מינסק. לאחר המתנה מורטת עצבים למזוודה התברר שהמזוודה שלי נשלחה בטעות ליעד שונה. בשבת השאלו לי חבריי בגדי שבת מכל הבא ליד. היו אלו שלושה ימים לא קלים. משחזרתי לארץ התקשרו אלי מחברת התעופה שהם מתנצלים על התקלה, וכפיצוי ישלחו אלי הביתה את המזוודה עם מונית ולא אצטרך להגיע אליהם. קבלתי את המזוודה ושכחתי מהסיפור.

"לאחר תקופה התארחנו בשבת בירושלים, שם רעיית פגשה שכנה וספרה לה את כל סיפור המזוודה. אותה שכנה עבדה במשרד התיירות וטענה שמגיע לי פיצוי כחוק. היא פנתה עבורי לחברת התעופה ולאחר תקופה קבלתי מכתב עם צ'ק בסך חמש מאות דולר, סכום עלות הכרטיס במדויק!" ללמדנו כי שערי הביטחון לא ננעלו.

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com

לקוטים וספורים נפלאים

ברשת מסות מסעי

ואמרה: "אבא, מחר אני מוכנה להגיה אפילו עשרים סטים. מחר, אבל לא היום".
"מה קרה? למה היום לא?" התעניין ה"חפץ חיים".
"כי יש שמש בחוץ, אני רוצה לשבת, לתפוס שמש בחצר".
"בסדר, תלכי לשמש", הסכים ה"חפץ חיים".

היא יצאה, ישבה בשמש כמה שעות. כאשר שבה לחדרה בבית, מצאה על השולחן ערמה של עשרים סטים 'משנה ברורה'.

באה לאביה ותמהה:
"אבא, מה קרה?" "בתי היקרה", אמר ה"חפץ חיים" במתק לשונו, "מילה זו מילה. את הוצאת מהפה שלך 'עשרים סטים'. עשרים סטים זה עשרים סטים, לא פחות".

איי, ומי שאצלו מילה זו מילה, יש לו זכות ש"ככל היוצא מפיו יעשה".

(יחי ראובן)

"איש כי ידור נדר לה" (ל, ג)

המדרש מביא את הפסוק "מינו כצל עובר" (תהלים קמד, ד) בהקשר לפסוק זה. בספר "קדושת לוי" מובא ביאור למדרש, המתבסס על הגמרא במסכת נדרים (י' ע"א):

המקור בגמרא הוא במסכת נדרים דף י' עמוד א': "תניא, רבי שמעון אומר: לא יאמר אדם לה' עולה, לה' מנחה, לה' שלמים, אלא עולה לה', מנחה לה', שלמים לה'".
הגמרא קובעת כי אסור לומר "לה' קרבן", אלא יש לומר "קרבן לה'". הסיבה לכך היא החשש שמא האדם

"לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה" (ל, ג)

בעיני המון העם, לפעולה ולמעשה של האדם יש תוקף ומשמעות ואילו למילה יש פחות חשיבות ותוקף. אמר - אז אמר... הבטיח - אבל לא הבטיח לקיים... אולם במבט אמיתי, הדיבור הוא קודש. אדם חייב לעמוד בדיבורו ובמילתו. מילה - זו מילה!

המילה צריכה להיות יציבה ואיתנה כמו בטון יצוק, אפשר לבנות עליה בנין.
החפץ חיים הוציא לאור ספרים רבים, ולא הוציא את הספר למכירה לרבים, עד שהגיהו אותו היטב.

בתו, מי שלימים התפרסמה כרבנית זקס היתה מסייעת בידו להגיה את הספרים. פעם אחת ביקש ממנה ה"חפץ חיים" שתגיה סט 'משנה ברורה'.
זה היה בחורף.

שם, בליטא, בחורף לא היה הרבה שמש, כמעט ולא מצאו את השמש זורחת באמצע החורף.

והנה באותו יום שאביה ביקש ממנה להגיה את ה'משנה ברורה', בדיוק יצאה השמש על הארץ. שמחה גדולה! היא רצתה לצאת החוצה, ליהנות מהשמש, לכן ביקשה מאבא: "אולי מחר. היום לא".
כיון שחשבה שאבא יאמר לה שזה דחוף, הוסיפה

שאלות ותשובות חנוכיות לחיים, עם כ"ק האדמו"ר מספינקא שליט"א

איך אוכל לקבל אמץ לשאל את הרבי שאלה אישית מאור?
תשובה: אדם שנכנס לרופא אינו חושש לחשף בפניו את הדברים האישיים ביותר. הוא לא חייב לעשות זאת - אצל הוא לא יוכל לקבל את הרפואה מבלי 'להתפשט'...
ואם הדבר הזה נכון ברפואת הגוף - זה נכון הרבה יותר ברפואת הנפשות.
הרמב"ם קורא לרבי 'רופא נפשות'.
אם אתה חושש לחשף את החלשות - אולי תשאיר מכבד, אבל הבעיה לא תתרחש...
נו, אם זה נכון - למה בכל זאת מול הרופא אנחנו מסכימים להחשף ומול הרבי לא?
תשובה: כי חסר לנו אמון.
כשאנחנו באים לרופא, אנחנו יודעים שלרופא הזה יש ידע שלנו אין, ושווה לנו לספג את חסר הנעימות כדי לקבל את הרפואה...
וזו הבעיה כשאנו נגשים לדבר עם הרבי, או עם חבר נאמן, שאנחנו כבר מנחשים בעצמנו את התשובה שנקבל...
עוד הבדל בין הרבי לרופא שמקשה עלינו, היא העבודה שאת הרופא איננו מכירים, ורגע אחרי שנסגר מאחורינו את דלת הקליניקה - הקשר בינינו נפסק.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רזונבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

למחרת היום מיד כאשר נשלם הצום שאל רבי יהודה את בני ביתו היכן הוא הילד ששתה אמש את יין ההבדלה כי ברצונו לתת לו את אשר הבטיח.
 אין כל צורך - אמר אבי הילד - בני כבר שכח את שהבטיח לו הרב...
 הוא אולי שכח - אמר רבי יהודה - אבל אני לא שכחתי כלל... את מוצא שפתי - אשמור!
 (ויקרא לשבת עונג)

"נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים וידבר משה

אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא ויהיו על מדין לתת נקמת ה' במדין" (לא, ב-ג)

ציווי ה' מדבר על "נקמת בני ישראל", בעוד ציווי משה לעם מתייחס ל"נקמת ה'". השאלה המתבקשת היא: איזו נקמה נדרשה - נקמת ה' או נקמת בני ישראל? חז"ל במדרש (במדבר רבה, כב, ב) מתייחסים לסתירה זו. לפי המדרש, הקב"ה ראה בנקמה זו עניין של בני ישראל, שכן המדיינים גרמו להם נזק. לעומת זאת, משה טען כי השנאה כלפי ישראל נבעה מקיום התורה והמצוות, ולכן הנקמה היא למעשה נקמת ה'. המגיד מדובנא, רבי יעקב קרנץ, מסיביר את הדיאלוג בין הקב"ה למשה באמצעות משל: אדם נכנס לחנות יין לקנות בקבוקים. בעודו בוחר, נכנס שיכור ושבר את כל הבקבוקים.

ואלו הרבי, או חבר נאמן, הוא ימשיך ללוות אותנו עוד שנים רבות, ואנחנו חוששים שמה שנספר ישפיע על ההסתכלות שלו כלפינו מכאן והלאה...
 ובדיוק על זה אמר ר' הרה"צ ר' אשר פרינד: אם אתה הופך את הרבי שלך ל'משהו' - אתה צודק, באמת יש אי נעימות...

אבל אם אתה יודע שחסר הנעימות והחשיפה של הנקודות האישיות שלך מול הרבי, והאפוס שהרבי יעשה לך היא התרופה הטובה ביותר למרות כל הרגשות שיהיו לך בדרך - אתה מוכן לספג הכל ולעשות את זה...
 אבל איך קונים אמונה? איך אדע לסמך עליו שהוא לא יעביר הלאה את מה שאספר לו, ולא יעשה בזה שמוש נגדי?

תשובה: זו שאלה צודקת. לצערי, אני מכיר מקרים בהם היו אנשי צוות שנסו להוציא מידע מבחורים תוך הבטחה שהם לא יעבירו את המידע לאף אחד, הם הפרו את הבטחתם - וגרמו שלאותם בחורים כבר אין אמונה באף אחד, ובצדק...

אבל מצד שני, אסור שהמקרים האלה יגרמו לנו לאבד אמונה באנשים באופן כללי!
 מה עושים? פותחים חריץ קטן מול השני, ובדקים - אם הוא לא התעלף ממה ששמע, ולא נתן לנו הרגשת עליונות, ולא עשה חליקה במידע הזה שמוש נגדנו - אפשר לפתח עוד קצת...

זה באמת קשה. דוד המלך מספר לנו שהוא עבר הרבה מאוד עד שמצא חבר נאמן, הוא נשרף שוב ושוב, חשף את עצמו לאנשים שחשב שהם חברים שלו - והם? במקום להיות אתו במצוקה - הלכו ופרסמו את קלונו ברבים. 'שיחו בי ישיבי שער, נגינות שותי שְכָר'... (תהילים סט, יג)

ימות לאחר שהזכיר את שם ה', ולפני שיספיק לומר "קרבן", ובכך יוציא שם שמים לבטלה חלילה.
 לפיכך, הפסוק בתורה אומר "נדר לה" ולא "לה' נדר".
 המדרש מסביר מדוע נכתב בסדר זה, ומתריך באמצעות הפסוק "ימינו כצל עובר" - כלומר, יש חשש שהאדם לא יספיק לסיים את המילה "קרבן".
 בהקשר זה, מובאת בספר "שם משמעון" תובנה מעניינת בשם הרב יצחק פרנקל זצ"ל, אב"ד טייסמניץ: מדוע כאשר אנשים מברכים זה את זה, הראשון אומר "שלום עליכם" והשני משיב "עליכם השלום", במקום להשיב גם הוא "שלום עליכם".

תשובתו מתבססת על כך ש"שלום" הוא אחד משמותיו של הקב"ה, כפי שנאמר בספר שופטים "ויקרא לו ה' שלום". לכן, המשיב אומר "עליכם השלום" ולא "שלום עליכם", מחשש שמא ימות חלילה ונמצא שם שמים מתחלל.

ואם תשאל, מדוע הראשון יכול לומר "שלום עליכם"? התשובה היא שחז"ל אמרו (ברכות יז, א) "כל המקדים שלום לחברו מאריכין לו ימיו ושנותיו", ולכן אין חשש שימות, אלא אדרבה - מאריכים לו ימיו ושנותיו.

"ככל היצא מפיו יעשה" (ל, ג)

בשנת תרע"א חל צום "תשעה באב" במוצאי שבת.

הגאון רבי יהודה צדקה שהיה בא בימים נזקק לנטילת תרופות עקב

מצב בריאותו הרופף והרופא אסר עליו לצום. קראו בני ביתו של הרב לילד קטן מבני השכנים כדי שישמע את הרב מבדיל על היין וישתה את הכוס.

לאחר ששתה הילד את כוס הבדלה ביקשה הרבנית לתת לילד דבר מתיקה אולם רבי יהודה סירב ואמר כי אין זו השעה המתאימה לקבלת ממתק, והסביר לילד בנועם כי בשעה זו צמים כל בית ישראל על חורבן המקדש על כן מיד במוצאי הצום יבוא ויקבל את הממתק המובטח.

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי ליבוביץ** ע"ה
 כ"א מר חשון תשפ"א

"עבדיך יעשו כאשר אדני מצווה" (לב, כה)

הגאון הגדול רבי אהרן קוטלר זצ"ל ישב בחדרו בישיבת לייקווד כל כולו שקוע בעומק ים התלמוד כדרכו בקודש. לפתע שמע כמה נקישות בדלת, ולאחר שהורה לפתוח, נפתחה הדלת, אדם מבוגר נשוא פנים עומד ומבקש רשות להכנס, רבי אהרן מראה לו להכנס ומביט עליו ואינו מזהה מי הוא.

שואל אותו האורח, האם ראש הישיבה אינו מזהה אותי, אומר לו ר' אהרן, לא!

אני הוא פלוני אלמוני, למדנו יחד בישיבת סלבודקא שבליטא, ור' אהרן נזכר בו מיד, קם לעברו וקיבלו בחיבוק ובאהבה רבה, ושאל אותו: היכן היה עד היום, חשבתי שלא שרדת את המלחמה הקשה!

ברוך השם זכיתי לצאת מגיא צלמות, ואף להקים בית נאמן בישראל, ומכיון שאני יודע שזמנו של ראש הישיבה יקר מאד, אינני רוצה להפריע ח"ו, ולא באתי הנה אלא להתוודות על העבר!

ר' אהרן השיב לו בחיבה יתרה: ראשית, אינך מפריע לי כלל, אלא להיפך אתה מהנה אותי ביותר שאנו נפגשים לאחר שנים רבות שלא ראינו ולא שמענו זה מזה, ושמחה גדולה יש לי בזה, ואני מודה לך על כך ששמחתי. שנית, אני מופתע ומתפלא להבין על מה ולמה באת להתוודות?!

חברו החל לגולל לפניו היסטוריה עתיקה עוד משנות בחרותם בישיבת סלבודקא. הוא הזכיר לו שבהיותם בישיבה הגיע לשם המשגיח של ישיבת מיר רבי ירוחם זצ"ל, כיון שנאלץ לברוח מהשלטונות לאחר שאנשי דלא מעלי טפלו עליו שוא ושקר והלשינו עליו למלכות. רבי ירוחם ברח משם והגיע לסלבודקא ושהה שם כשמונה חדשים, ובכל אותה התקופה נהנו ממנו שם כל בני הישיבה בעצה ותושיה, פעם בשבוע היה מוסר שיחה מוסרית לכל הישיבה, וגם היה עורך 'ועדים' עם

הנמשל: בני ישראל סבלו אבדות בשל חטא בעל פעור. הקב"ה ציווה על נקמה במדין, ומשה תהה אם הנקמה היא בשם בני ישראל או בשם ה'.

הקב"ה אמר שהנקמה היא של בני ישראל, מה שרומז על אשמתם. משה, לעומת זאת, טען שהמדיינים פגעו בישראל בגלל קיום מצוות ה', ולכן הנקמה היא של ה'. בכך, לימד משה זכות על עם ישראל.

(ומתוק האור)

"והייתם נקיים מה' ומישראל" (לב, כב)

רבי יחזקאל שרגא משינובה, בנו הבכור של ה"דברי חיים" מצאנז, היה ידוע בעמידתו האיטנה על משמר ההלכה. הוא נהג לומר: "כל העובר על דין אחד בשולחן ערוך, סופו יורד לגיהנום". שלעתים חלק על אביו ולא נהג כמותו, אביו כיבדו מאוד בשל יושרו ואמינותו.

בשבת הראשונה לאחר פטירת אביו, ישב רבי יחזקאל שרגא עם אחיו לסעודת ליל שבת. כשהוגשו הדגים, נטל תחילה את הדגים המתוקים ורק אחר כך את החמוצים, בניגוד למנהג אביו. אחיו, רבי ברוך מגורליץ, הקשה על כך: "כבר בשבת הראשונה אתה משנה ממנהג אבינו?"

רבי יחזקאל שרגא השיב: "נאמר בפרשת מטות, 'והייתם נקיים מה' ומישראל'.

מכיוון שאחי העיר על שינוי מנהג אבינו, חובתי להסביר את מעשיי. אבינו היה תחילה רב ברודניק, שם דגים היו נדירים. מחשש שלא יהיה דג לשבת, היה קונה דג מיד כשהתאפשר, אפילו בתחילת השבוע, ושומרו בחומץ. גם כשהיה דג טרי בערב שבת, העדיף את הדג החמוץ מפני שהוכן קודם. במנהג זה המשיך גם בצאנז. אני, לעומת זאת, לא נהגתי כך מעולם, שכן אצלי דגים אלו לא היו תדירים. לכן, איני משנה ממנהגי הקודם."

היחיד שנשאר חבר אמת היה יהונתן בן שאול המלך. הוא פגש אותו ושפך את לבו, ספר על המעברים שהוא עובר, הנסיונות והכשלונות שלו, ויהונתן בן שאול אמר לו: איך אתה יודע כל מה שאני עובר? אמר לו דוד: מה זאת אומרת? אני מספר רק מה שאני עובר!

ויהונתן אומר לו - אבל אני מרגיש שאתה משקף בדיוק את מה שאני מרגיש... זה נקרא חבר! ובאופן כללי - איך אהיה מסגל להפתח כף מול הרבי או החבר, זה הרי הדבר הכי שורף בעולם! נכון, הכבוד האישי הוא מחסום קשה מצד אחד, אבל מצד שני אסור לנו לשפח שבשביל הקונפליקטים האלה הקדוש ברוך הוא ברא את העולם! הבטול הזה שאתה נותן כי אתה רוצה להתרפא - זה מה שמצמיח את נפשך!

הפרי הארץ אומר: אנשים שואלים את עצמם - מה לי ולצרה הזו? למה אני צריך לעבר את הקשיים והרגעים השורפים האלה? זה הרי נורא ואים!

אומר הפרי הארץ: הם צודקים - אבל אין קצורי דרך! רק ככה אפשר לצמח!

הפרי הארץ מדמה את זה לגרעין ששותלים באדמה. הדרך היחידה להצמיח ממנו עץ עם פרות מתוקים ועסיסיים - זה שהגרעין יעבר רקבון ובטול! וככל שהגרעין נרקב יותר - הצמיחה גדולה יותר. כך זה גם בחיים: ככל שהבטול והקשי להתבטל גדולים יותר - כך הרפואה גדולה יותר... ומאידך: כל זמן שאנחנו שומרים על הכבוד העצמי ובצדק - לא נוכל להתרפא!

(נקדות של אור - ספינקא, וכאן הפן שואל)

לעי"נ האשה החשובה
מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'
יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

קבוצות של בחורים.

דרכו של רבי ירוחם היה שהיה יושב עם קבוצה של חמשה עד ששה בחורים ומלבנים יחד סוגיות ועניינים ביראת שמים ובעבודת השם.

רבי ירוחם היה שואל את הבחורים שאלה באיזה ענין, כל אחד היה אומר את מה שהוא חושב, לבסוף היה אומר רבי ירוחם את משנתו, כשהוא מוכיח את דבריו ממקורות תנ"ך ודברי חז"ל...

ממשיך אותו חבר ומספר: פעם אחת ישבנו שנינו ועוד שלושה בחורים נוספים, ורבי ירוחם שאל אותנו האם יש ליהודי מה ללמוד מגוי בעניני מדות ודרך ארץ?!

כל אחד השיב כפי מה שהשיב, ולבסוף קבע רבי ירוחם נחרצות שאין ליהודי כלום מה ללמוד מהגויים, כי אין להם שום מדה טובה ונכונה, וכל טיבו דעבדין לגרמיהו הוא דעבדין - כל מה שהם עושים אינם עושים בגלל שכך היא המדה, אלא בגלל שכך טוב להם לפי האינטרס שלהם באותה שעה, וכאשר האינטרס שלהם משתנה - מיד משתנה בהתאם גם ענין הנהגת המדה והדרך ארץ שלהם, ואין להם שום מחוייבות ומצפון לכל מה שדיברו וסברו יום או שעה קדם!!!

כל חברי הועד היו מפולין או מליטא ולכן קיבלו את דבריו כמו שהם! אני שהייתי יליד גרמניה והכרתי היטב את נימוסי הגרמנים והתנהגותם למופת... כשיצאנו מהועד לחשתי לך באזניך ואמרתי: כנראה שרבי ירוחם לא היה אף פעם וגם לא ראה מעולם גויים גרמנים, כי אילו היה מכיר אותם, את ישרם ואת נימוסיהם המפלאים לא היה אומר כך!...

זכורני שתפסת את ידי בחזקה ואמרת לי בחריפות: הס מלהזכיר! רבי ירוחם הוא הרבי שלנו! וכל המהרהר אחר רבו כמהרהר אחר השכינה! אם רבי ירוחם קבע שאין לנו מה ללמוד מהם, דא היא גזרת אורייתא - זאת היא חוקת התורה, ואין להרהר אחריה כמלוא נימא! עניתי לך על דבריך הנחרצות: שמובן מאליו כי גם אתה אינך יודע מהו גוי גרמני!

תוך כדי הדברים הללו החל אותו יהודי להפשיל לאט את שרוול ידו השמאלית עד למקום הנחת התפלין, ומראה לר' אהרן את ידו, ר' אהרן נבהל ושואל אותו האין זה ידך? והשיבו, לא! דאס איז א פאלשע האנט, יד תותבת! ור' אהרן שואל אותו: על מה ולמה, היכן ידך המקורית? עד כאן חלק הראשון של המעשה... וכאן מגיע החלק השני של הספור שהתרחש שנים לאחר מכן.

ממשיך אותו חבר של רבי אהרן ומספר: היינו יחד כמה שנים עד שנלקחנו למחנות העבודה תחת הנאצים הארורים ימ"ש.

כשהגענו לאושוויץ נפרדנו, אותך לקחו למקום אחד ואותי לקחו לעבוד במטבח.

יום אחד לא הייתי יכול לעמוד ביסורי הרעב הנוראים, ולמרות הסיכון שבדבר לא הייתי יכול לעצור את עצמי, ולקחתי מתוך הערימה של הלחמים לחם אחד בשביל להחיות את נפשי.

את אשר יגורתי בא! כאשר הגיע המפקד ספר את הלחמים הבחין מיד שחסר לחם אחד! הוא הרים את קולו בשאגה אדירה על הלחם שחסר, ושאל מי לקח את הלחם?!

מכיוון שלא קיבל שום מענה צעק שוב, מי לקח מכאן את הלחם, ושוב לא קיבל מענה!

החוק הנאצי קבע שאם נתפס אדם בגניבה היה מקבל ארבעים מכות קשות, אשר רק מעטים מהם שרדו בחיים...

כיוון שאותו מפקד לא קיבל מענה אמר שאם עד דקה אף אחד לא יודה על הגניבה, כולם יקבלו את העונש הצפוי! לאחר ששמעתי זאת אמרתי בלבי, איך אוכל וראיתי באבדן מולדתי! איך אוכל לתת לכולם לקבל את העונש על מעשה שאני לבדי עשיתי, ומיד הכרזתי בקול כי אני הוא שגנבתי את הלחם!

אמר המפקד: מכיון שלא הודית מיד הרי שעונש המלקות כבר לא מספיק בשבילך, מגיע לך הרבה יותר מזה, והורה לבוא אתו!

הוא תפס בי ולקח אותי לבלוק ששם ישבו כל המפקדים והקצינים על סיר הבשר זוללים בשר דבר אחר עם משתאות יין וכל זה בלווי תזמרת פילהרמונית... הוא הכריז בקול על הגניבה שגנבתי, ועל שלא הודיתי מיד על כך, ושואל את כולם: מה דעתם על העונש המתאים לי, כי מלקות כבר לא מספיק עבורי?!

אחד הקצינים צעק אלי בקול, אמר, באיזה יד גנבת את הלחם, ביד ימין או ביד שמאל? כיון שהבנתי היטב מה כוונתו הארורה, עניתי, ביד שמאל! אם כך תביאו מיד מסור ותנסרו לו היד!!!

כך עשו, והחלו לנסר את היד, וככל שצעקתי יותר עקב היסורים הנוראים, כך הם המשיכו יותר לצחק ולזלל, ואף אחד מהם לא עצר את עצמו לרגע....

או אז נזכרתי בדברי רבי ירוחם, ובמה שאמרת לי: רבי ירוחם הוא הרבי שלנו, וכל המהרהר אחריו כמהרהר אחר השכינה... ואם הרבי אמר שאין מה ללמוד מהם, הרי שזאת חוקת התורה שאין לנו כלום מה ללמוד מהם!...

אז לא הסכמתי לקבל את הדברים, היום אינני צריך לקבל, ואינני צריך לזה פרושים, כי מבשרי אחזה... ועל זה באתי היום להתודות לפניך!!!

(אמרי מנחם)

א.ה. אומות העולם פחותים יותר מבעלי החיים, שהרי על בעלי החיים, אמר רבי יוחנן אלמלא לא נתנה תורה היינו למדין צניעות מחתול וגזל מנמלה ועריות מיונה דרך ארץ מתרנגול (ערובין ק, ב), ואילו על אומות העולם, אמר רב הונא שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור (קדושין סח, א) שהם רק דומים לבעלי חיים.

מבעלי החיים היינו לומדים הנהגות טובות בנושאי צניעות, גזל, עריות, ודרך ארץ, ואילו מהגרמנים, הידועים ביושרם ובנימוסם, ראינו מה יצא מתרבותם המופלאה...

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת מְטוֹת-מִסְעֵי - בְּרִית כְּרוּתָה לְשָׁפְתַיִם

"לֹא יִחַל דְּבָרוֹ כְּכֹל הַיּוֹצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה"
(במדבר ל', ג')

יעשה" (במדבר ל', ג'). רבינו האריז"ל (ליקוטי תורה פרשת עקב) ביאר: "לא יחל דברו" - לא יעשה דיבורו חולין זזול, אלא ייקר כל דיבור היוצא מפיו. כל דיבור פועל גדולות בעולמות העליונים לטוב או למוטב.

אם דיבוריו טובים אז משפיע רוחניות וקדושה. אם ח"ו דיבוריו רעים ואסורים, פועל בסטרא אחרא, ונברא מהם מלאך רע ומשחית המקטרג עליו תמיד. זהו שנאמר: "ככל היוצא מפיו" - למטה "יעשה" - למעלה.

אדם בפיו יכול לגזור על עצמו דברים טובים. אבל הוא עלול חלילה לגרום לעצמו צרות על ידי הדיבור. על הפסוק "נִפְשֵׁי יַצְאָה בְּדַבְרוֹ" (שיר השירים ה, ו') - רואים כי הדיבור מקשר בין הגוף לנשמה.

יהודי שלח לנו מכתב: הִשְׁכַּנָּה שלנו אישה כבת 60 שכל ילדיה התחתנו. השכם והערב אמרה: "אני מתה לגדל ילדים". לא חלף זמן רב והחתן והבת נהרגו ל"ע בתאונה! והסבתא קיבלה לגדל את הנכדים.

שלמה המלך כתב: "שִׁמְרֵ פִּי וּלְשׁוֹנִי שִׁמְרֵ מִצְרֹת נִפְשׁוֹ" (משלי כ"א, כ"ג). יהי רצון שנשמור על הפה ונדבר רק דברים טובים.

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מבשרת ציון

צִמְתֵי לַבַּיִת

שעה	כניסת לבת	צאת לבת	בינונים
18:59	20:10	21:03	י"ג
19:17	20:08	21:00	ת"א
19:20	20:11	21:03	מ"ב
19:18	20:09	21:00	כ"ג

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה שמואל אימון בן אסתר זרי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל הענינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כזורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

דיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליה טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימון בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניצרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניצרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן דנימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קטנט בת דגטו רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעמי בת שרה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לעילוי נשמת אדי אדוניהו מזרחי בן שרה סרח
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

אנחנו נמצאים בימים שנזהרים בהם מפני הסכנה. אבל יש מצב שהאדם מסכן את עצמו במשך השנה כולה גם כשיושב בביתו. זה קורה כאשר הוא פותח את פיו לשטן. בין אם הוא מתכוון ובין אם הוא לא מתכוון. בין שדיבר ברצינות ובין בדרך שחוק. גם אם כוונתו היתה לשם שמיים.

בעל המעשה שלח לנו מכתב: לפני מספר שנים הלכתי לקיים מצוות ניחום אבלים אצל אב שישב שבעה על בנו הצעיר שלא זכה להגיע לכלולות ל"ע. מה נאמר ומה נדבר! מה אומרים לאבא שיושב שבעה על בנו הצעיר? האבא ביקש לספר את הדברים כדי שיהיה תועלת וחיזוק לציבור.

"הייתי נער צעיר בגיל בר-מצווה. למדתי בישיבה בעיר אחרת יחד עם עוד חבר. כדי להגיע לישיבה הייתי צריך לקחת מונית שירות. מוניות אלו יוצאות לדרך רק כשהרכב מתמלא. חיכינו לעוד נוסעים כדי שהנהג יתחיל בנסיעה. מכיוון שלקח זמן והייתי בחור חסר סבלנות ואולי גם חוצפן, אמרתי לנהג בזלזול: 'סע כבר! אין לנו זמן!'. הנהג הסתכל עלי ואמר: 'בחורצ'יק, אל תדבר אלי ככה. זה לא יפה. אני אב שכול! שכלתי בן שנהרג בצבא!'

עניתי בחוצפה: "גם אני אב שכול!" לאחר מספר דקות הרכב התמלא, הנהג נסע והגענו למחוז חפצנו כשהדבר נשכח ממני כליל. החבר שלמד איתי בישיבה נכנס היום כדי לנחם והזכיר לי את המעשה. מי יודע אם לא היתה כאן פתיחת פה לשטן".

בפרשה כתוב: "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גויים – חלק י"ד

חלב מפוסטר שגוי הרתיח האם יש בו בישול גויים?

שאלה: **?**

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: **!**

חלב שמצוי אצלנו עובר תהליך פסטור. גם אם גוי הרתיח את החלב הוא לא נאסר. **הערה:** שהרי שותים את החלב כמות שהוא חי. כ"כ בקובץ מבית לוי ח"ח (סי"א). כך דעת הגרי"ש אלישיב זצ"ל והובא בספר בישול ישראל. גם אם פסטור החלב שעובר במפעל נעשה על ידי גוי אין לאסור מכיוון שהחלב מצד עצמו ראוי לשתות אותו חי. עיין בשו"ת עמא דבר ח"ב (סימן לד) שהעלה להחמיר, באופן שפוסטר ע"י יהודי וגוי בישול.

סוכר שעשוי מקני סוכר או מסלק [מה שיש כיום], גם אם גוי בישל אותו- מותר להשתמש בו. **הערה:** יש כמה טעמים להתיר: א. הסוכר לא עשוי ללפת את הפת. ב. צריך לבשלו ב' פעמים, ומבשלו פעם אחת ויוצא סוכר חום שאינו עולה על שולחן מלכים - ולית ביה בישול עכו"ם, בבישול פעם שניה הוא נאכל כמות שהוא. ג. מבשלים אותו על ידי קיטור- יש אומרים שאין דרך בישול בכך (דרכי תשובה סימן קיג ס"ק טז). ד. פנים חדשות באו לכאן ולא ניכר צורת הסלק שהיה בתחילה. כמ"ש הראש"ל בספרו הליכות עולם ח"ז (עמוד קל"א), מפני שעיקר בישולו על ידי קיטור, ע"ש. ראה להגרי"ש אלישיב זצ"ל בקובץ בית הלל (תמוז תשס"ז עמוד יח) שפקפק בהני טעמים אולם סיים: מיהו נוהגים להתיר בזה מחמת כל הני טעמי קלישי. ע"ע ערוך השולחן (יו"ד סימן קיג סכ"ב), כף החיים (שם) דמילתא דרבנן - יש להקל. ע"ע להגרי"ח בבן איש חי (פרשת חוקת ש"ב אות כב) שהביא טעם נוסף. שוב ראיתי שכך העלה בספר 'ערוך השולחן' (סימן קיג סכ"ג), שלא שייך בזה איסור בישולי גויים. לעניין סוכריות וטופי, אין בהם משום בישולי גויים - ראה בספר אהל יעקב (עמוד תרכד).

גוי שנתן תבלינים לתוך מאכל שבישל ישראל, אין בנתינתם משום איסור בישולי גויים.

אפשר לתת לגוי במסעדה לשפוך את אבקת המרק לתוך הסיר מכיוון שברוב המפעלים האבקה עברה תהליך בישול. (חברות 'אוסם' ו'קנור'), ולכן מותר שגוי ישפוך את אבקת המרק לתוך הסיר.

תפוחי אדמה כשהם שלמים והגוי בישל אותם, יש בהם משום איסור בישולי גויים. **הערה:** לעניין תפוח"א, הרב חכמת אדם (כלל 10 אות ד) כך כתב. כ"כ בשו"ת שבט הלוי ח"ו (סימן קח אות ד. ח"ב סימן מה), שבזמננו המציאות מוכיחה שמעלים מאכל זה בכל סעודה חשובה. ע"ע בשו"ת תשובות והנהגות ח"א (סימן תלח). בשו"ת תבואת שמ"ש (חיו"ד סימן ע) ובשו"ת יביע אומר ח"י (חיו"ד סימן ז). אולם בספר ערוך השולחן (סימן קיג אות יח) העלה שאין בתפוח"א בישולי גויים. כך ראיתי בשו"ת ישכיל עבדי ח"ז (חיו"ד סימן ו סק"ד).

בטטה דינה כתפוח אדמה שיש בו בישולי גויים מכיוון שאינה נאכלת חי ועולה על שולחן מלכים. **הערה:** אף שלאחר שמורידים את הקליפה מבחוץ וחותכים אותה דק ראוי לאוכלה חי, היות ויש בה מתיקות כמו גזר, ואם כן לכאורה אין בה בישולי גויים אולם הולכים לפי רגילות ודרך האנשים שלא אוכלים אותה חי ובטלה דעתו ויש בה איסור. שמעתי שבארצות הברית שכיח הדבר לאוכלה חי, מכל מקום בישראל אין הדרך לאוכלה אלא מבושל ולכן נראה שיש בה משום בישולי גויים.

דבורים פה- פועלים למעלה

על הפסוק: "לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה" (במדבר ל', ג'). המקובל הרב חיים ויטאל זצ"ל כתב: מרן החיד"א זצ"ל בספרו 'מדבר קדמות' הביא בשם רבי שמעון טירנוי זצ"ל: "לא יחל דברו" - כאשר אדם לא יחלל את דברו ולא יזלזל בחשיבות מוצא פיו, יתקיים בו 'ככל היצא מפיו יעשה' - ויזכה לעשות בפיו פעולות גדולות.

מרן החיד"א זצ"ל מוסיף על הדברים בספר 'חומת אנך': ואל תתמה איך הדיבור כאן פועל גדולות נצורות במרום, שהדבר נראה לעיניים בין שבחבית, שאפילו הוא סגור וחתום בתוך החבית, מתחיל הוא להתנענע בזמן שדורכים ענבים בחוץ למרות שהגת רחוקה מאוד. כך גם הדיבור בעולם הזה אשר פועל מיד במקומות גבוהים ורחוקים.

רבי אהרן טויסיג שליט"א סיפר: יום אחד נדיב גדול ביקר בתלמוד תורה דושינסקי בירושלים. כאשר הוא שמע שמעולם לא נערך טיול לילדי התלמוד תורה בגלל ההוצאות הכרוכות בכך, הוא מיד תרם את ההוצאות לטיול ליקב בראשון לציון. אחרי הסיום ביקב מנהל היקב שאל את הילדים אם למישהו יש שאלות. אני הייתי אחד מהילדים שהשתתפו בטיול ושאלתי: "האם מוכרת לו התופעה שכאשר דורכים את הענבים, מתנועע היין שבחבית".

מנהל היקב התרגש מאוד וקרא בקול: "מהיכן אתה יודע על תופעה זו?!". אמרתי לו שכך כתב מרן החיד"א, רב גדול שחי לפני כמאתיים שנה. הצדיק חיבר הרבה ספרים בכל מקצועות התורה. המנהל סיפר: "בכל שנה בחודשי סוף הקיץ כאשר היין החדש תוסס, אנחנו מזהים תסיסה במכלי הענק שבהם מאוכסן יין משנים קודמות".

"זו תעלומה שכבר שנים אנו מנסים לתהות על קנקנה. אתה אומר שהתופעה ידועה ומוכרת משנים קודמות?!". אמרתי לו: "כך בורא עולם עשה, כדי שנדע, שהדיבורים שמדברים פה פועלים במקומות אחרים". המנהל התרגש ממה שאמרתי והורה להעניק לכל ילד מילדי התלמוד תורה שני בקבוקי יין. (מעובד מתוך 'לקוט מאיש לרעהו-ומקרן לתורה')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

RnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב שריה דבליצקי זצ"ל

הצדיק הרב שריה דבליצקי זצ"ל - נולד ב-ט"ו שבט ה'תרפ"ו (1926) בריגה שבלטביה. בשנת ה'תרצ"ד (1934) משפחתו עלתה לארץ והתיישבה בתל אביב. כשהיה כבן 13 התחיל ללמוד אצל הגאון הרב יחיאל ישראלוב בבית הכנסת הגר"א שברח' הירקון. בהמשך התקרב גם לרב יוסף צבי הלוי. כשהיה כבן 15 משפחתו עלתה לירושלים, שם התחיל ללמוד בישיבת קמניץ ובישיבת חברון.

רבינו זכה גם ללמוד אצל המקובלים בני עדות המזרח בירושלים: המקובלים הרב מרדכי שרעבי, הרב עובדיה הדאיה והרב מרדכי עטיה. רבינו העיד על עצמו שמשנת ה'תש"ד (1943) לא דיבר לשון הרע. כשנשאל מה קרה באותה השנה ענה: "לא קרה כלום פשוט פעם לא היה מצוי ספרים ואז פעם ראשונה שראיתי את הספר 'חפץ חיים'. למדתי את כולו ומאז לא דיברתי לשון הרע".

לאחר נישואיו התגורר בתל-אביב. בהמשך עבר לרמת גן, שם התקרב למרן החזון אי"ש זיע"א. כשהיה כבן 27 עבר לבני ברק, שם המשיך ללמוד תורה מפי מרן החזון אי"ש. בשנת ה'תשי"ז (1957) ייסד בביתו מניין קבוע לתפילת שחרית וותיקין בזמן הנץ החמה הנראה. ביתו היה פתוח. גם תלמידים צעירים בשנים ליבנו איתו סוגיות תלמודיות והלכתיות. שקדנותו היתה מופלאה. החברותא סיפר שהוא היה צריך להמתין לידו במשך דקות ארוכות עד שרבינו הרים את ראשו מהגמרא ושם לב אליו.

נהג לצום מידי שנה במשך יותר מ-40 שנה מ-י"ז בתמוז ועד ט' באב. עשיית, שובבי"ם, שלושת השבועות, שני וחמישי במשך כל השנה. ענוותן מופלא. מימיו לא החסיר תיקון חצות. היה ידוע צדקת פזרונו. רבים נתמכו מידו מכמה קופות שניהל. בעל רוח-הקודש. נזהר מאוד מגזל. מעולם לא פגע באף אדם. נפטר ב-ב' אב ה'תשע"ח (2018). חי כ-92 שנים. נטמן בבית העלמין קריית-שאול.

אבינו: ר' בצלאל יעקב. **אימו:** מרת דבורה (בת ר' דוד הלוי לוי). **אשתו:** מרת חיה (בתו של ר' הגאון השקדן ר' חיים עוזר ינובסקי. התחתן כשהיה כבן 20). **בנותיו:** גב' באום, גב' וינוגרד (נישאה לר' יוסף אליהו). **בנו:** ר' דוד. **מרבתינו:** הגאונים ר' שמואל פיפרמן, ר' יחיאל ישראלוב, ר' יוסף צבי הלוי (אב"ד תל-אביב), ר' דוד בהר"ן, ר' יעקב משה חרל"פ, המקובל ר' מרדכי שרעבי, המקובל ר' עובדיה הדאיה, המקובל ר' מרדכי עטיה, מרן ר' אברהם ישעיהו קרליץ (ה'חזון אי"ש). **מתלמידינו:** הגאונים ר' אי"ש ברגמן, ר' אהרן ברנר, חזקיהו יוסף פראצוביץ, ר' אבידן אליהו.

תלמיד-חבר: המקובל הרב יוסף לייב זוסמן. **מספריו:** **אחר כתלנו- דיני קריעה פאר יעקב- הנחת תפילין • אם למקרא- על כל התורה, ההפטרות והמגילות • תיקון חצות כסדר האריז"ל • מתי מלחמה- שו"ת בענייני אבלות • חוקת עולם- ביאור עבודת יוהכ"פ • שובע שמחות- דיני שבע ברכות • זיכרון בצלאל- הלכות קריעה • בינו שנות דור ודור- צוואות והנהגות מגדולי ישראל • והוא באחד- כוונות קריאת שמע ועוד ספרים רבים.**

רבינו סיים את ברכת המזון שלאחר 'מלווה מלכה', קם ממקומו לכיוון הסטנדר. פתאום צצה במוחו המחשבה כי גאון פלוני לא התקשר אליו תקופה ארוכה. מוזר, הוא נהג לטלפן מידי פעם והם היו משתעשעים בדברי תורה. "אם הוא לא מתקשר, אני אתקשר אליו", חשב. הרב חייג לידידו הוותיק ופתח בשלום ידידותי. "כן, מה רצונכם?" - "מדבר שריה דבליצקי". אולי הוא לא מזהה את הקול. "מה רצונכם?", הרב בצד השני ענה בקרירות. "כבר זמן רב, שלא פלפלנו בדברי תורה", רבינו אמר. הצדיק הרגיש שבן שיחו לא מעוניין לדבר כעת וסיים את השיחה בנעימות.

רבינו חשב: "ידידי פגוע ממני ואין לי מושג למה". הוא ניסה להעביר במוחו את שיחות האחרונות עם אותו גאון ולא מצא שפגע בכבודו או ברגשותיו. בלית ברירה המשיך בסדר יומו. לאחר שבוע וחצי, כשרבינו סיים את אחד משיעוריו הרבים, אברך משומעי לקחו הקבועים ניגש אליו וסיפר בהתרגשות כי ראה ספר פלוני עם הקדשה אישית לרבי שריה דבליצקי בבית של...
רבינו עזר אותו מיד: "אני לא רוצה לדעת, מי זה היה". האברך לא המשיך לספר אבל רבינו כבר הבין הכול: הגאון היה שולח לו את ספריו החדשים בכל עת שהם יצאו לאור עם הקדשה לבבית. רבינו היה שולח לו את דמי הספר בצירוף הערות ופולפולים בדבריו. נראה היה כי השליח שהספר נשלח איתו לא עמד בניסיון ושולח יד בספר עם ההקדשה המיוחדת. הגאון נפגע ולא הבין למה רבינו לא הגיב על מתנתו, בעוד שרבי שריה עצמו לא ראה כלל שיצא חלק חדש!

רבינו עזר אותו מיד: "אני לא רוצה לדעת, מי זה היה". האברך לא המשיך לספר אבל רבינו כבר הבין הכול: הגאון היה שולח לו את ספריו החדשים בכל עת שהם יצאו לאור עם הקדשה לבבית. רבינו היה שולח לו את דמי הספר בצירוף הערות ופולפולים בדבריו. נראה היה כי השליח שהספר נשלח איתו לא עמד בניסיון ושולח יד בספר עם ההקדשה המיוחדת. הגאון נפגע ולא הבין למה רבינו לא הגיב על מתנתו, בעוד שרבי שריה עצמו לא ראה כלל שיצא חלק חדש!

רבינו חשב איך לצאת מהסבך. כשאחד ממקורביו ניגש אליו ושאל לפשר פניו השיב: "אנחנו נמצאים מספר שבועות לפני ראש השנה. אני לא יודע איך לפייס גאון אחד שיש לו תרעומת עליי". המקורב התפלא: "יש למישהו תרעומת על רבינו?". הצדיק סיפר מה שקרה וסיים: "הספר נמצא אצל יהודי שאני לא רוצה לדעת מיהו כי אני לא רוצה להיכשל בלשון הרע. הכי פשוט היה להתקשר לאותו גאון ולספר לו שאני לא ידעתי ששלח אלי את ספרו מכיוון שהספר לא הגיע אליי, אבל זה יהיה זה לשון הרע על השליח שמעל בתפקיד".

רבינו סיים: "החלטתי שעדיף שאשאר נזוף ואותו גאון ימשיך לנעוץ עליי מאשר לעבור על איסור תורה של 'לשון הרע'. המקורב התפעל מאוד מהחשבון המדוקדק של רבינו. מקרה זה הצטרף אצלו לעשרות דוגמאות של דקדוק קפדני במצוות הבורא. עברה תקופה קצרה. לאותו מקורב נודע כי קרובו מתעתד לעבור ניתוח.

מאחר והתפלל במניין הוותיקין של הגאון רבי ניסים קרליץ, החליט לגשת אליו ולבקש את ברכתו להצלחת הניתוח. רבי ניסים שמע את הבקשה ותמה: "ברכותי ספק יתקיימו וספק לא, ואילו רבך הגר"ש דבליצקי שאתה רגיל אצלו - הלא חז"ל מבטיחים שאדם שמעולם לא נכשל בלשון הרע בפיו ובאוזניו הקדוש ברוך הוא חייב לכבד ברכה שיוצאת מפה כזה!". (מעובד מתוך מוסף שב"ק דברים תשע"ח)

כּחוֹ שֶׁל מְשַׁפֵּט

שאני ואחי התאום כל כך דומים להם; למרות ששנינו נראים כזהים, אישיותו של כל אחד היא שונה לחלוטין. אחי הוא בבחינת השעיר לה' - הוא ברוך כישרונות, אהוב, אהוד ומוצא חן בעיני כולם... ואילו אני כה אומלל ודחוי, כשעיר לעזאזל".

לחצתי בחום את ידי התלמיד ומתוך חמלה ורחמים אמרתי לו: "יקירי, אני כל כך מבין לליבך ומזדהה עם כאבך. אבל עליך לזכור דבר אחד - גם אם נראה לך שהינך דומה לשעיר לעזאזל, דע לך שקיים הבדל עצום ביניכם; על השעיר נגזר על פי הגורל להיות שעיר המשתלח, הוא לעולם לא יוכל לשנות את ייעודו ומהותו, כך קבעה ההשגחה העליונה על פי הגורל - על אחד הוכרע להיות השעיר לה' ועל השני נחרץ להיות השעיר לעזאזל!"

"עליך לעומת זאת אף אחד לא הטיל 'גורל'. לא נגזר עליך להיות תלמיד לא-יוצלח. עם רצון אמיתי ועם תפילה ותחינה לה' תוכל לשנות הכול, תוכל לנצל את הכישרונות שהבורא נטע בך. תוכל לעלות לפסגות ולהגיע להישגים מוצלחים".

מאז אותה התרחשות חלפו יותר משלושים שנה. לאחרונה הזמנתי לחתונת בת אחותי שנערכה באולם שמחות בצפון הארץ. כולם המתינו לראש הישיבה של החתן שאמור היה לסדר חופה וקידושין. סיפרו לי כי מדובר בתלמיד חכם מופלג, שיחסית לגילו הצעיר הוא זכה להקים ישיבה קדושה לתפארת ולהעמיד בה תלמידי חכמים מצוינים.

ראש הישיבה נכנס לאולם. לפתע נפל מבטו עליי. למרבה הפלא הוא פסע לעברי, ניצב מולי ושאל: "כבודו מזהה אותי?". הסתכלתי היטב בפניו ולא הצלחתי לזהות ואז הוא המשיך: "אני השעיר לעזאזל".

ראש הישיבה הוסיף בהתרגשות: "דע לך שהמילים המחכימות שאמרת לי בהפסקה מלפני שלושים שנה, מלוות אותי כל חיי. שאבתי מהם עידוד וחיזוק כה רב עד שאין יום שאני לא נזכר בדבריך; עלינו לא הפילו שום גורל. תמיד ניתן להשתנות...".

יש בסיפור מאלף זה לימוד גדול לכל אחד ואחד מעבר לעובדה כי במשפט אחד אנחנו יכולים לעזור לשני ולגרום לו לשנות את מצבו. מעבר לכך - אסור לנו להתיימש משום מצב גם אם נראה עגום וללא מוצא. לא נגזר על אף אדם שלא יצליח בלימוד התורה או בשלום הבית או בדרך התשובה וכו'.

אין לך אדם שאין לו שעה. בכל עת אפשר להשתנות. להאמין בכוחות שהבורא נטע בו ולפתוח 'דף חדש'. לאחר שיעשה האדם את שלו כפי יכולתו, יקבל סיוע מהשמיים מעל ומעבר ולמצופה כי הבא להיטהר מסייעים בידו...

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך 'והערב נא'. יש בו כדי ללמד אותנו עד כמה כל מילה עלולה או עשויה להשפיע על הזולת. עלינו לברור את המילים שאנחנו אומרים כי יתכן שבמשפט אחד אפשר להחיות את נפש הזולת.

את הסיפור המפעים אחד מחשובי המחנכים בדורנו סיפור: באחת השנים בכיתה בה לימדתי היו שני אחים תאומים. כלפי חוץ הם היו נראים ממש כזהים. אבל במהותם הם היו שונים לחלוטין; האחד היה כישרוני, חרוץ ושנון, אהוב על מוריו וחבריו. תמיד היתה על פניו שמחה וסיפוק.

הודות לשאיפותיו והשקעתו המרובה בלימודים ציוני במבחנים היו גבוהים מאוד לשביעות רצונם של הוריו ומלמדיו. התאום השני לעומת זאת היה ההיפך הגמור - הוא התנהל בעצלות. בשעת השיעור בכיתה הוא לא היה מרוכז. מחשבותיו היו פורחות באוויר. ציוניו היו גרועים. שיעורי בית כמעט ואף פעם לא עשה... מובן שהראשון זכה תמיד למחמאות ויחס לבבי מאת כל סובביו ואילו השני היה רגיל לספוג קיתונות של הערות ומילות ביקורת...

מספר ימים לפני יום הכיפורים לימדתי בכיתה אודות עבודת הכהן בבית המקדש ביום הקדוש. בין השאר סיפרתי על שני שעירי העיזים שהיו מביאים ביום הכיפורים - שניהם היו שווים במראיהם ובגובהם. כדי לברר איזה מהם הוא לה' ואיזה לעזאזל, היו מפילים עליהם גורל.

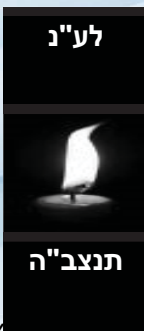
"וַיִּתֵּן אֶהָרֶן עַל שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים גְּרָלוֹת" (ויקרא ט"ז, ח') - השעיר שעלה עליו הגורל לה', נעשה קרבן חטאת, והשני שעלה עליו הגורל לעזאזל- הוא ה'שעיר-המשתלח' שמשלחים אותו למדבר. המשלח דוחף אותו מראש ההר והוא מתגלגל ויורד ונעשה איברים איברים...

פתאום נשמע קול בחלל הכיתה: "אני השעיר לעזאזל!". לא היה קשה לנחש מי התלמיד שהמשפט נפלט מפיו. זה היה התאום הנכשל. הוא לא אמר זאת בהלצה. ניכר היה על פניו שדבריו נבעו ממקום עמוק בנפשו. באותו רגע החלטתי להתעלם מהעניין. עשיתי את עצמי כאילו לא שמעתי כלום והמשכתי בשיעור.

כשהסתיים השיעור והתחילה ההפסקה פניתי לאותו תלמיד וביקשתי לטייל איתו מעט בחצר התלמוד תורה. הנחתי את ידי על שכמו וצעדנו יחד בנינוחות. בהתחלה שוחחתי איתו על דא ועל הא. לאחר מכן שאלתי: "נדמה לי שאמרת משהו בשיעור האחרון אודות השעיר לעזאזל... אולי תסביר לי את פשר דבריך...".

ניכר היה שהתלמיד התקשה להשיב על השאלה. הבחנתי בדמעות בעיניו. הוא השפיל את מבטו ואמר: "כשהרב סיפר על שני השעירים הנראים כתאומים זהים, חשבתי לעצמי,

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יוסף בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקוב דב ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה ז"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעמה ע"ה
נעמי בת כתום ע"ה	אילנה (מתחזקה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב רחמים בן רחל ז"ל
שמואל בן רבקה ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
יצחק בן פנינה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	יצחק בן פנינה ז"ל
חי זידי בן קלרה ז"ל	קסאנש בת דג'יטו ע"ה	חי זידי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה	שרה בת נרק'יס ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
אורה בת נעמה ע"ה	ספרינס תקווה בת נעמה ע"ה	אורה בת נעמה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	מישא אסתר בת זרה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	מסעוד בן יקוט ז"ל
רחמה בת מסעודה ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל	רחמה בת מסעודה ע"ה
סעידה בת תופחה ע"ה	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל	סעידה בת תופחה ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1122

הדלקת הנר: 19:14 צאת השבת: 20:16 רבינו תם: 20:57 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: שמעו דבר (ירמיה ב), שבת מברכין.

או צרות הפרשה

פרשיות "מטות" – "מסעי"

"וידבר משה אל ראשי המטות... איש כי ידור נדר לה" [מטות - ל, ב-ג].

פרשת פנחס מסתיימת בהלכות קורבנות המועדים, ואילו פרשת מטות נפתחת בדיני נדרים. טעם הדבר כתב הרב חיד"א, כי בשלהי הפרשה הקודמת, העוסקת בסיומה בקורבנות המועדות, נאמר הפסוק: "לבד מנדריכם ונדבותיכם", שכן כשהיו ישראל מגיעים בימות הרגל לבית המקדש, היו רגילים לנדור ולנדוב. על כן תכף לאחר פרשת המועדות הזהירה התורה על פרשת נדרים, ללמד כי יש לאדם להקפיד ולקיים את אשר נדר ונדב. טעם נוסף: חכמי המוסר כתבו ככלל, שלפני החגים צריך אדם לפרוע את כל נדריו לצדקה. ומקור הדבר בדברי הגמרא: "אחד הנודר ואחד המקדיש ואחד המעריך, כיוון שעברו עליו שלושה רגלים עובר בבל תאחר". לפי באור זה, מובן מפני מה נסמכה פרשת נדרים לפרשת המועדות, כדי להזכיר לאדם לפרוע את נדריו ונדבותיו בעת הרגל. עוד הובא בספרים, כי לפני ראש השנה ויום הכיפורים צריך האדם לפרוע נדריו. כאן בפרשת המועדות נזכרים גם ראש השנה ויום הכיפורים. בנוסף לכך הובאה בספרים הנהגה טובה, שאדם שעלה לתורה בשבת וקיבל על עצמו לתרום לבית הכנסת, מיד במוצאי שבת ילך לגבאי וישלם את חובו, כדי שלא יעבור עליו לילה בלי לשלם את שהתחייב, ואפילו אם סייג ואמר 'בלי נדר'.

עוד יש לבאר, מפני מה נסמכה פרשת נדרים לפרשת המועדים:

בימי המקדש היו חכמי ישראל מקדשים את החודש ועל ידי זה קובעים את הזמן בו יחולו החגים מדאורייתא, מתי יחול פסח ואימתי יאכלו מצה. לשם כך היה צורך בתלמיד חכם הבקי בגרמי השמים ומסלוליהם, כרבן גמליאל שיכול לקבוע ביחיד את זמן קידוש החודש, כיוון שהיה נשיא ישראל ויחיד מומחה, כפי שמובא במשנה: "דמות צורות הלבנה היו לו לרבן גמליאל בטבלא ובכותל בביתו, שבהן מראה את ההדיוטות ואומר 'הכזה ראת או כזה?'"

לכן נסמכה פרשת נדרים לפרשת המועדות, ללמדנו כי כפי שקידוש החודש נקבע על ידי בית דין של חכמי ישראל או יחיד מומחה, כך יכולים חכמי ישראל או יחיד מומחה להתיר את הנדר.

דין קידוש החודש נלמד ממאמר הכתוב: "אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תיקראו אותם במועדים", ותיבת 'אותם' נכתבה בכתב חסר בלא ו', ללמד: "אתם – אפילו שוגגין". ומכאן שאפילו אם החכמים שגו וקידשו את החודש בטעות, החודש מקודש, ומה שקובעים בבית דין של מטה, הקב"ה מסכים עמם למעלה. הוא הדין בדיני נדרים, שכאשר אדם הולך לחכם העוקר את הנדר מעיקרו, הקב"ה מסכים עמו והנדר מופר (דורש ציון).

"ואשה כי תדר נדר לה" [מטות - ל, ד].

חז"ל לימדונו, כי אצל הנשים מצוי עניין הנדרים יותר מאשר אצל האנשים. וכן אומר הפסוק בישעיהו: "כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בתבליה" – פעמים רבות כאשר אוחזים באישה חבלי לידה, מרוב הכאבים היא נשבעת שלא תלד יותר. אחרי זמן, כשהילד גדל, שוכחת האישה מהכאב ורוצה ללדת עוד ילדים.

לכן, מאחר שנשים דעתן קלה ומצוי אצלן עוון נדרים, אדם ששמע שאישתו נדרה נדר, כל נדר שיהיה – מיד, באותו רגע, יאמר: "מופר לך", יבטל את הנדר. אחר כך ילך אצל החכם ויברר את פרטי הדינים, האם התרתו הועילה או לא, אבל ראשית כל, מיד כששומע יבטל את נדרה.

בפרט שעל ידי הנדרים עלולים להיות קטרוגים. הרי כוח הדיבור גדול מאוד, שעל ידו נבראו שמים וארץ, לכן מי יודע איזה מלאך מקטרג עליה כעת על שנדרה, לכן יבטל מיד את נדרה.

פעם באה אל רבי יוסף חיים זצ"ל אישה עם בנה וסיפרה לפניו את צרתה: "כבוד הרב, מזה כמה שנים שהילד הזה חולה, כל פעם במחלה אחרת. אין כמעט איבר בגופו שאינו חולה, מה יהיה הסוף?"

שאל אותה רבנו יוסף חיים: "האם קיללת אותו פעם?"

"לא, מה פתאום, וכי יש אמא שמקללת את בנה?! – ענתה. שוב שאל: "האם פעם הרגיו אותך הילד?"

"כן, מדי פעם זה קורה" – ענתה. אמר לה: "פעם אחת לפני כמה שנים קיללת אותו קללה כלשהי, כשהרגיו אותך?"

"אבל הוא היה אז תינוק קטן, ורק אחרי כמה שנים נהיה חולה", תממה האישה, ורבי יוסף חיים הסביר: "המלאך שנברא כתוצאה מהקללה אינו מכה מיד. הוא ממתין, מחפש הזדמנות. כשיש איזה קטרוג או עוון על האדם, כגון עוון נדרים שאינם מתקיימים, מיד מזיק לו".

המשיך ואמר, שתקנתה היא לעשות "התרת נדרים", אך התרה לבדה לא תועיל, ועליה לקבל על עצמה שמהיום והלאה תסגור את פיה בשבעים מנעולים, ולא תוציא מילה, וכל שכן נדר, בלי לחשוב קודם (דורש ציון).

"ומיקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד עצום מאוד" [לב, א].

למה דווקא לבני גד היה מקנה רב?

המדרש אומר: יעקב הוריש לבניו ירושה גדולה, וכיוון שראובן הוא הבכור, לכן נטל פי שניים והעשיר יותר מכולם.

ובני גד, גד הוא מלשון מזל, כמו – "ותאמר לאה בא גד", ולכן המקנה שלו היה כפול ומכופל, כי שרתה בו ברכה. גם המן היה "כזרע גד". בזמן הגמרא היו מאחלים "מזל טוב" בלשון "גדיא יאה", כי לגד היה מזל. וחצי שבט המנשה, כתבו המפרשים, שנשארו מקום בערים אלו של בני גד ובני ראובן עבור חצי שבט נוסף. משה רבנו פנה אל העם ושאל איזה חצי שבט רוצה לעבור לשם, ובני מנשה הסכימו. כאמור, גד הוא מלשון מזל. אמנם מניין הגימטרייה של שמו הוא הנמוך מכל השבטים, כי "גד" עולה למניין שבע, ואלו הגימטריות של שמות שאר השבטים גבוהות הרבה יותר, אבל לו הייתה ברכה בממונו. בעניין זה מסופר מעשה: לפני כשלוש מאות שנה, חי בירושלים יהודי תלמיד חכם בשם רבי גד. יום אחד נשלח למצרים כשד"ר – שלוחא דרבנן. שם במצרים היה יהודי סוחר עשיר וחכם, שהיה מארח בביתו את כל השד"רים מכל ארצות הגולה. היה מעמיד לרשותם חדר מפואר, משרתים וכל טוב שבעולם. ואם היה החכם מירושלים – היה מכבד אותו יותר ויותר.

התארח אצלו רבי גד במשך כל התקופה שהיה שם. ביום האחרון אמר לו בעל הבית העשיר: "יש לי פנקס, ובו אני רושם חידושים שלא שמעתי מעולם. כל פרוש חדש שאני שומע, אני כותב בפנקס הזה. תאמר לי פרוש חדש שלא שמעתי מעולם, אני אכתוב אותו בפנקס, ואתן לך עליו מתנה הגונה". אמר לו שלושה פרושים חדשים. שמו העשיר, שאל אותו: "מה שמך?" אמר לו: "גד". נכנס העשיר לחדרו, הוציא שבע לירות זהב ונתן לו, באמרו: "גד בגימטרייה שבע, לכן תקבל שבע לירות זהב". אמר האיש לעצמו: "חבל שלא קראו לי אברהם, כי אז הייתי מקבל מאתיים ארבעים ושמונה לירות. ואם היה שמי יצחק – הייתי מקבל מאתיים ושמונה לירות. וכעת קיבלתי סך הכול שבע לירות זהב. אני כבר אראה מה לעשות בנידון..."

חזר לירושלים, המתין ארבע שנים, זקנו קצת הלבין, ונסע שוב למצרים. לבש גלימה מסוג אחר, טישטש את חזותו החיצונית, שלא יזהה אותו... ובא להתארח שוב בבית העשיר. בימים הראשונים העשיר לא יזהה אותו. במוצאי שבת, לפני שנסע בחזרה לירושלים, בא להיפרד מהעשיר. אמר לו העשיר: "יש לי מנהג, כל חכם שמגיע אלי הביתה, אומר לי חידוש שלא שמעתי אותו, אני רושם אותו בפנקס ומשלם לו עליו סכום הגון".

"אין בעיה", אמר השד"ר, והרצה בפני העשיר שבעה חידושים שהביא עימו באמתחתו. כשסיים, שאלו העשיר: "מה שמך?" ענה לו רבי גד: "ארתחשסתא"... נבהל העשיר. כזה דבר אף פעם לא היה לו. התחיל לחשב את הסכום, פעמים ת' לבד עולים למניין שמונה מאות, כמעט כל אוצר מטבעות הזהב שלו... לא ידע מה לעשות, התלבט. לפתע שם לב שהאיש מוכר לו. נכנס לחדר הוציא שבע לירות מהכספת ונתן לו. "מדוע כזה סכום?" שאל השליח. "הלא גד הוא שמך, לא כן?"

אמר השד"ר: "כתוב 'ברוך מרחיב גד'... אני התרחבתי מאז, נהייתי ארתחשסתא"... סוף דבר היה שנתן לו עוד כמה מטבעות זהב, כדי לפייסו, ונפרדו כידידים (דורש ציון).

"זאת הארץ אשר תיפול לכם בנחלה ארץ כנען לגבולותיה" [מסעי - לד, ב].

בפרשה זו מתוארים גבולות ארץ ישראל: הגבול המזרחי, המערבי, הצפוני והדרומי. מאידך גיסא, במקום אחר אומרת התורה: "כל המקום אשר תדרוך כף רגלכם בו לכם יהיה". מה הם אפוא גבולות ארץ ישראל – מהמדבר עד הלבנון או כל מקום שנדרוך בו?

רש"י מתרץ סתירה זו, על פי הספרי שאומר, שהמקומות שמנתה התורה הם גבולות ההבטחה, אך משכבשו ישראל את הארץ, כל מה שיכבשו מחוץ לארץ – יהיה קדוש ושייך להם. כל מקום שישאר יהיו בו, הם יתנו בו את קדושת ארץ ישראל.

מעניין לדעת, שהנקברים בחו"ל עם עפר של ארץ ישראל, נחשבים כמי שנקברו בארץ ישראל!

רבי משה מונטיפיורי דאג רבות ליישוב היהודי בארץ ישראל. הוא בנה מכספו שמונה שכונות בירושלים, חלקן נקראו על שמו, כמו "ימין משה", "זיכרון משה" ו"מזכרת משה". בשכונות הללו הוא יישב עניים חינם אין כסף. מלבד זאת גמל חסדים וטובות רבות עם עם ישראל, אחת מן הטובות הללו כרוכה בקבר רחל – הערבים ביקשו לקבור מתים סביב קבר רחל, וכדי למנוע זאת, התיר לו המהר"ם שיק לבנות מבנה מסביב לקבר!

במאה ועשר שנות חייו השתדל, ביחד עם אשתו יהודית, להיטיב בכל דרך שהיא ליישוב בארץ ישראל.

לקראת פטירתו, הוא בנה את קברו באחוזתו ליד לונדון, אך מאחר שרצה להיחשב מן הקבורים בארץ ישראל, הביא חמישים שקי עפר מן האדמה שליד קבר רחל בבית לחם, וריפד בהם את אדמת קברו. קברו אותו מלמעלה ומלמטה בעפר ארץ ישראל... מלבד זאת את המצבה שעל קברו בנה משיש שהגיע מאבני ארץ ישראל!

כך יצא, לדברי חכמים, שקברו בחו"ל יש לו דין של ארץ ישראל!

מדוע לא מקבלים הלויים נחלה בארץ ישראל, ועליהם להסתמך על תרומותיהם של שאר השבטים?

בספרו "אלה מסעי", העוסק בשבח ארץ ישראל ובמעלתה, כותב רבי משה חאגיז זצ"ל, כי אדם שסבל בגלות יקבל חלק בארץ ישראל. עוד הוא כותב: אדם שהיה בארץ ישראל גם כאשר היו כאן מלחמות וצרות, רעב וסבל, ולא ברח ממנה למקומות אחרים, קלים יותר למגורים – אדם כזה יזכה לקבל חלק בארץ ישראל בביאת משיח צדקנו.

הלויים לא סבלו ביחד עם שאר ישראל בגלות מצרים, שהרי פרעה פטר אותם מכל עבודת הפרך. לפיכך לא נתן להם הקב"ה חלק בארץ ישראל! מה שאין כן שאר השבטים, שעבדו בפרך במצרים, וקיבלו חלק בארץ ישראל.

לפי זה ניתן לבאר את העובדה שפרשה זו נקראת בימי בין המצרים. רמז יש בדבר: כשם שרק אלו שהיו בקושי של השעבוד זכו לקבל נחלה בארץ ישראל, כך כל המתאבל על ירושלים בימים הללו זוכה ורואה בשמחתה.

בדומה לכך אמר רבי משה קורדובירו זצ"ל: דע, מי שמוריד דמעה על חורבן ירושלים, אם בתיקון חצות, אם בימי בין המצרים, אם בתפילה או בברכת המזון – מכל דמעה ודמעה שהוא מוריד, עושה הקב"ה אבן בבית המקדש, ולעתיד לבוא יראה כל אחד את הדמעות שלו בתוך האבנים. כפי מספר הדמעות שהוריד, כך יהיו האבנים שבנה לבית המקדש השלישי!

הרי לנו, שכדי לזכות בחלק בבית המקדש בבוא הגאולה, צריך האדם להיות קשור בקשר הדוק גם לצער הגלות! (דורש ציון). זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל,

לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניזה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב פתח
מכל יוצאי
הלציו

שבת קודש כח תמוז תשפ"ד: הדלקת נרות: ירושלים: 6:59 תל-אביב: 7:14 חיפה: 7:07 מוצאי שבת: ירושלים: 8:14 תל-אביב: 8:16 חיפה: 8:17 ר"ת: 8:50

פרשת מטות-מסעי

שמירת הדיבור

**להשמור בכל דיבור שיהיה בו רק תועלת וברכה
לו ולזולתו, ולא נזק ח"ו!**

**נלמד, בדרך דרש ורמז, מהפסוק: "לא יחל דברו ככל היוצא
מפיו יעשה" (פרק ל-ג)**

ומובא בשם האר"י ז"ל (ליקוטי תורה - פר' עקב) לבאר: "לא יחל דברו" - לא יעשה דיבורו חולין וזול, אלא ייקר כל דיבור היוצא מפיו. שכן כל דיבור פועל גדולות ונצורות בעולמות עליונים לטוב או למוטב. אם דיבוריו טובים וטהורים משפיע רוחניות וקדושה. בורא בהם סנגורים. ואם ח"ו דיבוריו רעים ואסורים, פועל בסט"א ח"ו. נברא מהם מלאך רע ומשחית המקטרג עליו תמיד. זהו שנאמר: "ככל היוצא מפיו" - למטה "יעשה" למעלה.

אמר רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים - פו): "כללה של חכמה - שתיקה! מילה בסלע שתיקה בתרין. כשאני מדבר אני מתחרט. וכשאני מדבר, איני מתחרט. עד שלא דיברתי, אני שליט ומושל על דיבורי, אבל כשיצא הדבר מפיו אזי הדיבור מושל בי." עכ"ד.

מספרים חז"ל בגמרא (פסחים ג:) על יוחנן חקוקאה שיצא לבדוק בתבואות השדה וכשחזר שאלוהו: "האם חיטין נעשו יפות?" לא רצה יוחנן להוציא דיבור קללה מפיו ולכן השיב: "שעורים נעשו יפות!"... [ומדבריו היה להם להבין שחיטין לא נעשו יפות]. אמרו לו [בהתרסה]: "צא ובשר לסוסים ולחמורים..." [שמאכלם הוא השעורים]. ואומרת הגמרא שהיה על יוחנן לומר: "אשתקד נעשו חיטין יפות" [וממילא היו מבינים שהשנה לא].

ותמה רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו בן יהודע): מה לא טוב בשעורים, וכי הם קללה בעולם והלא גם בהם יש צורך, שהרי בני אדם צריכים לבהמות והבהמות נצרכות לשעורים. וגם יש בני אדם שאוכלים פת שעורים. ומדוע הקפידו על שבישר להם בשעורים?!

זאת ועוד: הרי מצינו ששיבח הכתוב את ארץ ישראל בשבעת המינים שכוללים "שעורים" כדכתיב "ארץ חיטה ושעורה..." ומדוע התריסו כנגדו שיבשר את דבריו לסוסים?!

ותירץ הבן יהודע שטענתם עליו היתה, שבראותו את החיטים של אותה שנה שאינן יפות, היה עליו לפתוח פיו לטובה להזכיר שם "יפות" על החיטים, ואז אולי יתן השי"ת ברכה בהן, כמו שמצינו שפתח אברהם אבינו את פיו לטובה על יצחק וחזר לשלום (מו"ק יח.). ולכן היה יותר נכון שיאמר "אשתקד נעשו חיטים יפות" שמזכיר על כל פנים "יפות" על החיטים, וממילא היו מבינים איך הם החיטים של שנה זו. ועדיף בלשון זו שפותח פיו לטובה על שם החיטים.

על מעלת כח הדיבור אומר **הבעל שם טוב הק'** (בספרו עה"ת) כי כל הדיבורים שמדברים בני אדם שייכים לעולם הדיבור ומחשבתם לעולם המחשבה. כאשר מדברים טוב ומדברים המחשבה בדיבור, מחברים בזה את עולם הדיבור בעולם המחשבה, וגורמים טוב בעולם. לעומת זאת, כשמדברים דברים רעים גורמים רע ח"ו. ויש בזה חכמה נפלאה.

הוא שנאמר: "ותבחר לשון ערומים" - שלא ירגיל עצמו שיצאו מפיו דיבורים רעים שהם מסטרא דדינא, אלא רק ירגיל תמיד את עצמו בדיבורים טובים שהם מסטרא דחסד.

ככל היוצא מפיו - יעשה הקב"ה...

סיפר הגה"צ רבי בן ציון ידלר זצ"ל שכאשר היה קרוב לגיל שתים עשרה, עז רצונו היה לצום ביום תשעה באב. אולם אביו לא הרשה לו מחמת שהיה לקוי במאור עיניו ופעמים שהיו חודשים שלא היה רואה כלל. אך הנער בן ציון התעקש שרצונו לצום והסכימו האב והבן ביניהם לשאל את הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל היאך לנהוג וכפי שיפסוק כן יעשו.

שאל רבי שמואל את הנער: מפני מה הנך רוצה להתענות? ענה לו הנער: "איך אוכל לאכול ביום שריפת בית אלוקינו?" אמר לו רבי שמואל: "אם משום כך אתה יכול להתענות ותהא תענית זו רפואה לעיניך!"

והעיד רבי בן ציון כי תקופה ארוכה מאז שבירכו רבי שמואל, לא ידע כאב עינים מהו, ומאור עיניו ששב אליו עוד קודם תשעה באב, לא עזבו במשך תקופה ארוכה מאוד... **ימי שמואל**

צדיק גוזר ומתקיים...

המעשה שלפנינו אירע עם הרופא הנודע ד"ר אהרלין וייס מארה"ב - קרדיולוג חרדי שהגרי"ש אלישיב זצ"ל סמך עליו והתייעץ עמו רבות בנושאים שונים ברפואה.

פעם ביקש הרופא מהרב אלישיב שיברך אותו שייצא זכאי בתביעה שהגישו נגדו בארה"ב על סכום עתק. ואכן ברכו הרב אלישיב שייצא זכאי. גזר הדין היה אמור להתנן בשלושת השבועות של בין המצרים. בגמרא (תענית כט:) יעצו שלא להתדיין בזמנים אלו עם נכרי, על כן שאל את הרב אלישיב: האם לא כדאי לדחות את הדיון עד לאחר תשעה באב?

השיב לו הרב אלישיב: "כבר נגזר במרום שתצא זכאי ומדוע לדחות?!" ואכן כך היה שהרופא יצא זכאי בדיון!

ישא ברכה

לקבל באהבה וברצון דברי תוכחה ומוסר !

נלמד מפסוקי התוכחה שהוכיח משה רבינו את בני גד ובני ראובן, החל מהפסוק: "האחיכם יבואו למלחמה ואתם תשבו פה? (פרק לב-ו) והתשובה שהשיבו: "גדרות צאן נבנה... ואנחנו נחלץ חושים" (פרק לב-טז, יז)

ולכאורה, אם מלכתחילה כך היתה דעתם של בני גד ובני ראובן, לעבור את הירדן ולהחלץ למלחמה, היה עליהם לומר זאת מיד כאשר התחיל משה רבינו להטיף להם דברי תוכחתו [ולהסיר מהם חשד], ולא להמתין עד אשר יסיים את תוכחתו הגדולה והחריפה. אלא מכאן, שהיה חבל להם להפסיק את תוכחת המוסר של משה, שכן היו הם מאלה האוהבים לשמוע את התוכחות, כפי שאמר רבי בגמרא (תמיד כח): איזה הוא דרך שיבור לו האדם: יאהב את התוכחות, שכל זמן שתוכחות בעולם נחת רוח באה לעולם. טובה וברכה באין לעולם ורעה מסתלקת מן העולם.

מצינו כך גם אצל שבטי י-ה שקיבלו את תוכחתו הנוקבת של יעקב אביהם באהבה. ניתן ללמוד זאת מהפסוק: "ויברך אותם איש איש כברכתו ברך אותם" (בראשית מט-כח), אשר לכאורה תמוה: וכי את כולם בירך, והלא את שמעון ולוי הוא לא בירך אלא הוכיח בתוכחה נוקבת!?

אלא, מתוך שהיה דברי תוכחתו של אביהם כה יקר וחביב עליהם, שמחו הם בתוכחתו כאילו ברך אותם. הוא שאמר הכתוב: "וזאת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם". כלומר: ברכם בזה, שקבלו באהבה את דבריו ושמחו בהם כפי ששמח כל אחד מהברכה אשר ברכו אביו...

באחת משיחותיו אמר הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל: לעתים כשרוצים להתחסד עם הזולת ומעירים לו על דברים שצריכים אצלו חיזוק או אצל בני ביתו, והלה מתרעם: אין לך רשות להכנס לרשותי, וכיצד מעיז אתה להעיר לי... אך האמת היא שהלה צריך לקבל את התוכחה מתוך שמחה ואהבה, ולהודות למוכיחו על כך.

מצינו זאת מפורש בגמרא (ערכין טז): אמר רבי יוחנן בן נורי, מעיד אני עלי שמים וארץ, שהרבה פעמים לקה עקיבא על ידי וכו', וכל שכן שהוסיף בי אהבה לקיים מה שנאמר "הוכיח לחכם ויאהבך".

הנה רבי יוחנן בן נורי העיד על עצמו, שכאשר ראה משהו שהיה נראה בעיניו כדבר שאינו כהוגן אצל רבי עקיבא - ובוודאי שהדברים אמורים לפי דרגתם הגבוהה - היה קובל עליו לפני רבן גמליאל. ורבי עקיבא לא זו בלבד שלא הקפיד עליו, אלא אדרבה, מחמת זה עוד הוסיף לו אהבה.

בענין זה סח הגאון רבי משה שפירא זצ"ל שנוכח באחד הפעמים שהגיע הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל לשיבת פוניבז' (כשכיהן עדיין כמשגיח בשיבת מיר בירושלים) ובסיום התפלה צעדו יחדיו הגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל עם רבי יחזקאל ואז הביע רבי יחזקאל באזני הרב דסלר תוכחה וביקורת על מנהג מסויים שנהג בו (וששיחותיו בדרך חכמה ולא כמו שדיברו בקלם).

התלמידים שליוו את שני גדולי המוסר נדהמו לראות כיצד מקבל הרב דסלר את דברי התוכחה בהכנעה אמיתית ובראש כפוף מבלי להשמיע מילה של תגובה או הצטדקות, אלא בהקשבה מוחלטת ובהכנעה גמורה, כי ידע הרב דסלר שהמקבל תוכחה באורך רוח, אין הוא נחשב לחלוש דעת או למזולזל, אלא אדרבה, כך מתרוממים וגודלים. זוהי גדלות האדם האמיתית.

יש לציין שרבי יחזקאל עצמו שיווע לאנשים שיוכיחו אותו, וכמו שהעיד **הגר"י גלינסקי** זצ"ל: באלול תש"כ כאשר נכנסתי לנחם את המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין על פטירת רעייתו הרבנית, ישבתי לפניו והוא העיר בצער: חכמינו אמרו "או חברותא או מיתותא" (תענית כג...). ואני לדאבוני אין לי חברים! נדהמת, מה פירוש אין לי חברים הרי הגיעו אז לנחמו כל גדולי ראשי הישיבות והמשגיחים ומאות תלמידיו.

הוא הבחין בתמיחתי והסביר דבריו: אכן רבים באים לנחם אך איש מהם לא אמר לי: "לעין מר במיליה" וכמו שמבואר בגמרא (ברכות ה): שכאשר החמיצו לרב הונא ארבע מאות חביות יין, עלו חבריו וביקשוהו שיערוך חשבון נפש, יעיין בענייניו ואולי אז יבין מדוע אירע לו כן. ולבקשתו ציינו פרט מסויים, שיש לתקן, וכשתוקן השתווה מחיר החומץ למחיר היין ויצא בלי הפסד. (וראה מסגרת).

אוהב את התוכחות...

היו לו למשגיח - הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל כמה אנשים שביקש מהם מדי פעם להוכיחו... מטבע הדברים הוא לא ביקש זאת מתלמידים הקשורים אליו, שידע שלא יוכלו לעשות זאת, רק בחר כאלו עם אופי מתאים שמשוחררים לומר לו ביקורת, והיה מכיר להם טובה על כך.

פעם פנה לאחד מהם וביקש ממנו להטיף לו מוסר, באומרו: אתה הרי מכיר אותי היטב ויודע את חסרונותי, וממילא תוכל להוכיחני. הלה נדהם ונפעם ולא העיז לעשות זאת. ביקשו המשגיח שלכל הפחות יקח איזה ספר מוסר ויקרא לפניו פרק מסויים מהספר, בליט ברירה הסכים.

לאחר שנים רבות, כשנפגש המשגיח עם אותו אדם אמר לו: "אל יפלא בעיניך שפניתי אז אליך להוכיחני, שכן מותוקף תפקידי אני מטיף מוסר לאחרים יום יום, ועלול אני להגיע למצב בו אחשוב שאני בסדר, לכן מפעם לפעם אני מבקש מידידים שיטיפו לי מוסר..."

וכך גם גדולי מוסר אחרים אהבו לשמוע את תוכחותיו של המשגיח. והוא מצידו היה מוכיח את אלו שידע שפתוחים לשמוע תוכחה. וכדוגמת הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל, שהיה מרבה להגיע לרבי יחזקאל בעיקר להתייעץ בענייני ההנהגה עם תלמידיו בישיבת באר יעקב.

אירע פעם שכאשר הגיע, ביקרו המשגיח והוכיחו בצורה חריפה ביותר, עד שבני הבית היו בטוחים שהוא לא יגיע יותר, והוא המשיך והגיע כהרגלו, ושוב הוכיחו. ובהזדמנות סיפר רבי שלמה שבמשך חמש שנים (!) בכל פעם שהגיע הוכיחו המשגיח על אותו ענין.

היו בעלי דעת שציפו לשמוע את תוכחותיו של המשגיח מתוך הבנה שכך יגיעו לשלימות. וסיפר רבי שמואל קלופט: "זכורני שפעם בפורים הוכיח נמרצות את אחד מחשובי התלמידים על פעולה מסויימת שעשה. הבחור ישב והקשיב והתעכב עוד ועוד בבית המשגיח. העיר לו חבר: למה אתה מתעכב הרי בכך אתה מסתכן ששוב ידבר אליך בחריפות? ענה הבחור: לכן אני מתעכב, אולי אזכה שיוכיחני שוב."

מתוך הספר החדש "עבדא דקוב"ה"

צריך תוכחה ולא מחמאות...

מסופר על כ"ק האדמו"ר מגור בעל החידושי הרי"ם, אשר בהיותו אברך צעיר לימים, עשה אצל כ"ק האדמו"ר מקו'ניץ. לאחר תקופה עזב את חצר קו'ניץ ונסע להסתופף בצילו של כ"ק האדמו"ר מפשיסחא, והיה האדמו"ר מקו'ניץ מיצר על כך מאוד מאד.

שנים עשר בניים היו לו לבעל החידושי הרי"ם, ונסתלקו כולם מן העולם. אמר על כך החידושי הרי"ם: "יודע ובטוח אני כי כל בני נפטר בעטיה של הקפדה אשר הקפיד עלי האדמו"ר מקו'ניץ. ואף על פי כן עזבתי את ביתו. וכל כך למה? מפני ששם בקו'ניץ, היו נותנים לי מחמאות, אבל בפשיסחא ניקרו לי את הגידים... איני צריך רב אשר ירעיף עלי מחמאות, זקוק אני לרב אשר ינקר לי את הגידים..."

דרכי מוסר

לקרב את החוטאים ואת הנחשלים – להדריכם ולכוונם לדרך האושר שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "זהקרתם לכם ערים ערי מקלט תהיינה ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה" (פרק לה-יא)

לומדים מפסוק זה – אומר בעל חידושי הרי"ם – כיצד יש לנהוג עם אדם כזה שנכשל בעבירה חמורה, וכעת הריהו נרדף, ונפשו מרה עליו על שהרג נפש בשוגג, וכאילו אינו מוצא לו מקום בעולם. שאז מאיר לו הקב"ה פנים ואומר לו: "ושמתו לך מקום" – עדיין לא אבדה תקוותך. יש לך אכסניה בה תנצל מרודפי נפשך. בדרך זו גם עלינו לנהוג: לתת סיכוי ותקוה טובה לחוטאים. לא להתייאש מהם, לא להרחיקם ולעזבם בזרעם הקלוקלת. אלא לקרבתם, להדריכם ולכוון להם את הדרך העולה בית ה'.

על אברהם אבינו נאמר "זרע אברהם אוהבי" (ישעיה מא). מדוע נודעה לאברהם אבינו ע"ה חיבה יתירה יותר משאר אבות העולם עד שקרא לו הש"ת בשם "אוהבי"?

אלא ביאר החתם סופר (בהקדמת פיתוחי חותם לשו"ת יו"ד): מפני שאברהם אבינו לימד דעת את העם וקירבם לעבודת ה' והוא שעמד לו יותר מכל מעשה טוב שעשה לעצמו. כי בזה מראה אהבתו אל ה' ביתר שאת, כי מדרך אוהב המלך להכניס בני אדם תחת עול מלכותו ולהרבות לו עבדים, ומכיון שיזכה אברהם לכך טרם נצטווה, אלא הבין זאת רק מדעתו ושכלו לכן ראוי ויאות לו להקרא אוהבו של המלך ה' ית"ש.

ומכאן נלמד המעלה הנשגבה של קירוב רחוקים והכנסתם תחת עול מלכותו יתברך...

שאלה מעניינת נשאל פעם הגאון רבי נח וינברג זצ"ל (מראשוני מחזירי התשובה בדורינו): בדורות הקודמים הייתה החזרת יהודי בתשובה משימה קשה. אפילו גדולי הצדיקים לא זכו להחזיר בתשובה יותר משנים או שלושה יהודים, וא"כ כיצד יתכן שאתה הצלחת בדורינו להחזיר מאות אנשים בתשובה?

ענה רבי נח במשל: פעמים רואים באתר בניה קורות של בטון עם ברזלים שכל אחת שוקלת כעשרה טון, וכדי להרימן ולהניחן על הקירות שכבר עומדים מסביב, מביאים מנוף ענק, ועל ידו מורמות הקורות ונישאות אל מקומן המתאים...

והנה אחר שכבר הורמה הקורה, בהיותה באויר יכול הפועל העומד על הקיר לתופסה בידיו ולכוונה למקום המדוייק! כיצד יכול הרי משקלה רב ביותר? אלא שכאשר המנוף כבר מרים את הקורה הכבדה, ניתן אפילו בידיים להזיזה ולכוונה למקומה!

כך ענינה של התשובה בדורינו. וכפי שכתב הרמב"ם (פ"ז מתשובה ה"ה): "וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו, ומיד הן נגאלין. ישנה, הבטחה מיוחדת מהקב"ה שלפני ביאת המשיח, כלל ישראל כולו יחזור בתשובה.

לאור האמור, נמצא שקיים הבדל עצום בין דורינו לדורות הקודמים. כאשר בדור קודם החזירו יהודי בתשובה היה צורך כביכול להרימו מהרצפה. ומכיון שמשקל עוונותיו היה גדול, היתה זו משימה קשה ביותר. אך בדורינו הקב"ה ניטל את החפץ בתשובה ומרימו עם "מנוף", ובמצב זה כל אחד שמתעסק עם קירוב רחוקים יכול לתופשו ולהחזירו בקלות למוטב!

השפעת הלומד על סביבתו...

סיפר הגר"נ נבנצל זצ"ל: היה בחור שעמד לצאת משיבת פוניבז' לצעירים לעזוב את דרך התורה רח"ל. אך באחד הימים התעשת והחליט להשאר ללמוד בישיבה. הוא גילה מה חולל אצלו את השינוי: הייתי רואה בכל שבת בצהריים את הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל יושב ולומד. ראיתי כיצד הלימוד מחיה אותו ומענג אותו כל כך עד שהחלטתי שאני נשאר בישיבה".

בדומה לזה סיפר יהודי שבא מרקע לא דתי ולמד בשעתו במוסד "בתי אבות" הסמוך לישיבה קטנה של פוניבז', וברבות הימים גדל אותו יהודי לתפארת ומשמש כיום כרב שכונה.

כשנשאל אחרי שנים רבות ע"י בני משפחתו, מה השאיר אותו "בן תורה"? השיב, כי ראה בסמיכות ל"בתי אבות" את רבי שמואל רוזובסקי. ההופעה וההנהגה שלו, והלימוד שלמד בקול רם ובהתלהבות, השאירו אותו בן תורה! **ראש הישיבה**

"ראש הישיבה הציל אותי..."

סיפר הגר"א פינקל זצ"ל: "בחור בישיבת מיר נתפס בקלקלתו, ושלושה בחורים ממצטייני הישיבה ניגשו לראש הישיבה הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל והודיעו שאם לא יוציאו מהישיבה את אותו בחור, הם אינם מוכנים להמשיך ללמוד בישיבה.

רבי אליעזר יהודה חשב מעט ואמר להם: יהיה לי חבל מאוד שתעזבו, אבל אומר לכם את האמת, אתם לא צריכים דווקא אותי, בכל מקום שתלמדו בו, תצמחו לתלמידי חכמים ויראי אלוקים. לעומת זאת, בחור זה שאתם מבקשים להרחיק, זקוק לי ולישיבה, שכן יתכן שנצליח במשך הזמן להצית בו את המאור שבתורה, ואם נוציאו מהישיבה יש חשש שנפסיד אותו לגמרי..."

הוסיף ר"א פינקל לספר: "עשרות שנים לאחר מכן, פגשתי בבני ברק את אותו בחור, שביקשו להוציאו, הוא סיפר לי שזכה להקים משפחה מפוארת של בני תורה, כשהוא מוסיף: "אתה הרי יודע שראש הישיבה הציל אותי, ובזכותו זכיתי למשפחה המפוארת הזו..."

בכל נפשך

"לבלתי ידח ממנו נידח"...

ילד ירושלמי פעוט שהוריו התגוררו בשכונת "הגבעה הצרפתית", היה הכרח להרחיקו מבית הספר היחיד שפעל בשכונה - בית ספרם של ה"קונסורבטיבים". הגיע ענינו לידיעת הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל שנרתם למשימה בכל חום נפשו. במוסד החינוכי הקרוב סירבו לקבל את הילד. שיגר הרב צדקה מכתב למנהל בו מפציר שיקבלו את הילד, אך לשוא.

קם הרב צדקה למחרת ויצא בשעה מוקדמת אל בית הילד. לקחו וחיבקו בזרועותיו, ונסע עמו אל המוסד החינוכי המיועד... אותו מוסד שלא רצו לקבלו.

כשראה אותו המנהל מבעד לחלון משרדו, נתמלא חרדת קודש. לא עמד בו האומץ להיות נוכח במקום והסתלק. הרב צדקה נכנס עם הילד אל הבנין. איתר במהירות את הכיתה המתאימה בשבילו. פסע לתוכה והציג את הילד בפני המורה הנדחה: "זהו בני! אם תהיינה ח"ו בעיות כלשהם פנו אלי..." הוא הושיב את הילד במקום נוח ופנה לביתו.

וזאת ליהודה

"את השלימה הנח בשבילי..."

ברגע נדיר של הסרת המסוה מעל פניו, התבטא כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" באזני אחד מאנשיו כהאי לישנא: בימים ובלילות יושב אני ומקיים את הכתוב (שמואל ב-יד,ד): "ותלך מחשבות לבלתי ידח ממנו נידח".

בכל התקופות והמצבים האירו מול עיניו של האדמו"ר, קריאתו של הרמב"ם באגירת רבי אברהם בנו: "קרבו הרחוקים, השחו לקטנים, האירו פניכם לשפלים..."

גם מבין השטין של איגרתו ניכרת מסירותו לכל נפש שלא תלך לאיבוד, כשפנה אליהם בנוסח מקורי: "שכח מכל העבר. אקח המשא עלי ועל צווארי, והימים הראשונים יפלו. העיקר שתתנהג כשורה בעתיד. חזור בתשובה!"

וכשהביע לפניו אדם מסויים רגשי חרטה על מעשיו, ושאל האם יוכל עוד לשוב בתשובה שלימה? אמר לו הרבי: את ה"שלימה" השאר בשבילי... אתה מצדך חדל מן החטא, ואל תשוב לכסלה..."

פאר ישראל

"אל תעשה שום תשובה"...

סיפר הגה"צ רב דן סגל שליט"א: בחור ניגש למשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל והתוודה בפניו שמזה כמה חודשים שאיננו לומד כלל ועתה התעורר לשוב וביקש מרבי יחזקאל שיורה לו דרך תשובה?

אמר לו המשגיח: אל תעשה שום "תשובה", תכנס לבית המדרש ותלמד בחיות ובשמחה, כך תנהג כמה חודשים, רק אח"כ תהרהר במה שהיה.

מתוך הספר החדש "עבדא דקוב"ה"

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

השקעה משתלמת

אבל ההכרח לא יגונה...

בכ"ה טבת תשפ"ג השלמתי עם הקבלן ומסרתי לו צ'ק שתאריך פירעונו י' שבט. התפייסתי גם עם השכן ומסרתי לו צ'ק שתאריך פירעונו י"ד שבט. בשלב זה כבר היינו בדרך לטיפולם רפואיים, אך אמרנו לעצמנו בוא נמתין חודש נוסף - שהרי פעלנו בהשתדלות רוחנית מועילה, ואולי דרכה נחסוך את הטיפולים ונקצר את הדרך.

וכך הוזהו!...

* * *

במבט לאחור אני מתבונן שלמרות שנהגתי כפי שנהגתי לא על דעת עצמי - אלא לאחר התייעצות עם רב שהצדיק אותי לחלוטין - ולמרות שאמרתי מפורשות לשכן שהוא יכול לשאול רב אחר, ואקבל עלי את הדין, עדיין נותר מקום לפעול "לפנים משורת הדין". וכאשר התנהגתי לפנים משורת הדין, גם התנהגו איתי משמים לפני משורת הדין.

השי"ת לא חייב לנו כלום. להפך; לפי מעשינו - אנחנו חייבים לו הרבה מאוד... ממילא כאשר נכנעתי, ופניתי מיזמתי אל הקבלן והשכנים, וכן! הרגשתי מושפל... על ידי כך הגיעה הישועה.

ואשא תפילה לאבינו שבשמים שהישועה תמשיך, ונזכה אנחנו וכולם לעוד הרבה ילדים, ברכות ושמות לכל עם ישראל עד שיבלו שפתותינו מלומר דו!

את הסיפור שלנו אנו מעדיפים להתחיל לספר מהסוף הטוב שלו: בראש חודש כסלו תשפ"ד, נולדה לנו בסייעתא דשמיא בת מתוקה שתחיל' לאורך ימים ושנים טובות!

זה קרה לאחר כשלוש שנים מאז נולד הבן שלנו שיחיל, בחג הפסח שנת תשפ"א.

מה שהתרחש במהלך שלושת השנים זה כך: באביב תשפ"א, לאחר לידת הבן, התחלנו בנייה בבית. כעבור שלושה חודשים, בחודש אב תשפ"א, סיימנו עם הקבלן באופן צורם. הוא לא סיים את העבודה, ואנחנו לא סיימנו את התשלום. פעם אחרונה שדיברנו היה בניסן תשפ"ד, ואז סיכמנו להותיר את המצב על כנו: הוא לא יסיים את הבנייה, ואנחנו לא נסיים את התשלום.

בנוסף היה שכן שכעס עלינו. התייעצתי עם רב שאמר לי שאינני חייב לשכן כלום. ביקשתי מהשכן שגם הוא יתייעץ עם רב וככל שיפסוק לו הרב כן אעשה - אך הוא לא חזר אלי. מה שכן: הוא הפסיק לדבר איתי...

במשך התקופה עברנו קשיים שונים וסיפורים לא פשוטים בקשר ללידות, עד שהמליצו לנו להיכנס להליך רפואי. לפני כן החלטנו לנסות משהו רוחני. לפעול שאף אחד לא יקפיד עלינו. למעשה אשתי דחקה בי מזה זמן לפעול בכיוון הזה, אך אני טענתי שהרי התייעצתי עם רב והוא אמר לי מפורשות שאני לא חייב כלום לשכן!

בעוד כשבועיים, יסגרו שערי הישיבות ורבבות בחורים יצאו ל'בין-הזמנים'.

אבל 'בין הזמנים' הזה - לא יזכיר אף 'בין-הזמנים' שהכרנו בעבר!

מזה תקופה שבארץ-ישראל נהרגים כמעט מידי יום יהודים הי"ד, ובמקביל מעצימים בהיכלי הישיבות את לימוד התורה - שהיא "מגנא ומצלא". אבל גם כעת, כאשר הישיבות יוצאות לחופש - המלחמה לצערנו לא יוצאת עדיין לחופש. וזה אומר שאין לנו את הפריבילגיה להמעיט מהגנת התורה על הישוב, אלא להיפך עלינו להגביר חיילים לתורה.

נתאר לעצמנו איזה קידוש השם, בכל העולם כולו, יהיה כאשר כלל הבחורים - ללא יוצא מן הכלל - יירשמו ל"ישיבות בין הזמנים" בבוקר, בצהריים ובערב. לא לימוד "אגבי" פה ושם, אלא משהו שמזכיר את המשפט בו היה משתמש בצחות המשגיח רבי דב יפה זצ"ל:

"המעלה של בין הזמנים שלא קבעו בו 'בין-הסדרים', ואפשר ללמוד כל הזמן בלי להפסיק..."

כמובן שהדבר כולל גם את תשב"ר, שכבר הוכיחו את כוחם בביטול גזרת המן באמצעות כח לימוד התורה הטהור שלהם! כל עוד הסכנה לא חלפה, כל עוד השבויים נמקים בעזה, בתי המדרשות שלנו ימשיכו להיות מלאים עד אפס מקום - ולהשם הישועה! (הרב נפתלי וינברג)

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולה ז"ל

1001

עלון
מס'

פרשת מטות מסעי - "עוצמת תפילה מעומק הלב"

מוכן להקריב גם את שער ראשי, למרות שתהיה לי בכך בושה איומה ונוראה. הכל אני מוכן. הכל. ממש הכל. אבל הפיאות!?!...". וכך פרץ הילד בבכי נורא. "הפיאות!?!... הכיצד אוכל לוותר עליהן?!... הרי זו צורתו של ילד יהודי!... ואני רוצה להמשיך ולהיות כזה!... אני מבקש ומתחנן לפניך, אבא שלי, אבא שבשמים, שתשאיר לי לפחות את שיער הפיאות! שהפיאות לא ינשרו במהלך ההקרנות!". כך התפלל הילד שעה ארוכה, והתמוגג מבכי. ואנחנו ההורים, עמדנו מן הצד ובכינו יחד איתו. ממשיך האב לספר לגאון רבי חיים קנייבסקי ומצביע על ילדו – "הנס הלא יאומן הזה קרה! הבאתי לכאן את הילד כדי שהרב יראה במו עיניו את פלא הפלאים הגדול שעשה הקדוש ברוך הוא איתו, וכרחם אב על בנו האזין לתפילתו שיצאה מלב טהור. כל השיער של הילד נשר, ורק הפיאות נותרו על כנן כבראשונה!". גם הגאון רבי חיים קנייבסקי התרגש מהסיפור...

אמת שלכל תפילה יש את העוצמה משלה, אך אולי מן הראוי להעיר ש"תפילה של אמא" יש בכוחה לחדור לשערי שמים ולבקוע רקיעים. בכי של אמא הוא מכל הלב ועם כל הנשמה וכאשר היא בוקעת ממעמקים אי אפשר לעצור אותה. מעשה היה באלמנה שכל שנשאר לה לתנחומיה, הוא בן יחיד. כשהגיע למצוות שלחה אותו לאחת הישיבות כדרך הבחורים, והנה לאחר זמן לא רב, התחיל לוש ברע. כשנבדק גילו הרופאים לא עלינו מחלה ממארת, שאוכלת את איבריו ואין כל סיכוי חיים למעלה משלושים יום. התייעצו ראש הישיבה והמשיגו והראשי מלמדים בכבוד ראש מה לעשות בנידון זה, האם להודיע בשורה מרה זו לאם הגלמודה, שכל שנשאר לה, זה ילד זה! הכדאי לצערה בידיעה זו? והחליטו שעדיף לשתוק כדי שלא תסבול עוד מצער הידיעה. וכן היה. לאחר פחות מחודש ימים נפטר אותו נער לא עלינו. בהלווייתו השתתפו כולם כל הישיבה הרבנים, הבחורים, כולם באו להשתתף בצער האלמנה. סמוך לקברו כשהספידוהו הרבנים, ביקשה גם האלמנה לומר את דבריה אף על פי שאין דרך נשים להספיד. משום צערה הרב הניחוה לשפוך את ליבה ותוכנם של הדברים היה, שלמרות שהיא מבינה את שיקול דעתם של הרבנים ודעת תורתם, שה' יתן לה את הכוח להבין ולסלוח, כועסת היא מדוע לא הודיעו לה על מחלתו? ואף על פי שאין כל סיכוי להחלמתו ותסבול צער נוסף בן חודש ימים, אבל מנעו ממנה דבר שרק אמא יכולה לעשות, וזה להתפלל על בנה יחידה, מי יודע אם ה' לא היה שומע את תפילתי ונותן לי 'מתנת חינוך', משנה את הטבע, ומבטל את הגזירה?". דבריה היממו את השומעים והבינו הכל שטעו בפסיקתם. כן, זהו כוחה של תפילה – למעלה מן ההיגיון, למעלה מהטבע והגזירה. כוח התפילה, הוא כוח מובנה בתוך נפשו של כל יהודי, בלי קשר לכמות זכויותיו, למצוותיו, לכוונותיו, ליכולותיו. רוצים לדעת עד כמה? הסכיתו ושמעו את דברי ה"מדורש תנחומא" בתחילת פרשת וירא, שחושף גילוי שמיימי מכבשונו של בורא עולם, מגלה איך עובדת המערכת השמיימית. כיצד ניתן לפצח ולנצח אותה, וכך הוא מגלה, היישר מדברי אבינו שבשמים: "אפילו אם אין האדם כדאי להיענות בתפילתו ולעשות עימו חסד, כיוון שמתפלל ומרבה בתחנונים – אני עושה חסד עימו!" – מזהים!

על הפסוק בפרשתנו "וַיֵּשֶׁב בָּהּ עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל אֲשֶׁר מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ" (במדבר לה, כה) כתב רש"י: לפי שהיה לו לכהן גדול להתפלל שלא תארע תקלה זה לישראל בחייו. בספר "אור דניאל" כתב כי דבר זה בא ללמדנו כי בכוחו של הכהן הגדול לגונן על הדור ולגרום לכך שלא תהינה הריגות ואפילו בשוגג בימי חייו. ולפי שלא התפלל על כך הוא נתבע משמים, ונחשב כאשם שיש לו קשר לפרשה זו של הריגה בשוגג, עד שבמותו יוצאים ההורגים בשוגג מערי המקלט. בגמרא (מכות יא.) מובא שאמו של הכהן הגדול היתה מספקת מחייה וכסות להורגים כדי שלא יתפללו על בנה שימות, ומכאן מתבקשת המסקנה כי למרות שאנשים אלו עשו את מעשיהם ונידונו על כך, אף על פי כן קיים חשש שתפילתם הנאמרת בלב שלם תשפיע.

בספר "מחשבת התורה" מבאר הרב אברהם דין שליט"א את ערכה של התפילה: הכהן הגדול בעמדו ביום הכיפורים לפני ה' להתפלל על הגשמים, המביאים חיים לעולם, היה מתפלל: "ואל תעבור לפניך תפילת עוברי דרכים". כלומר, אנשים ההולכים בדרך עלולים להיקלע למצוקה אם ירד גשם, והם עלולים להתפלל לה' שלא ירד גשם. עליהם מתפלל הכהן הגדול שה' לא ישמע לתפילתם. ונשאלת השאלה: הרי באותה שעה מתפללים המוני בית ישראל לפני ה' שיריד גשם כי בלעדיו קשה מאוד לחיות. יום יום הם חוזרים ומתפללים לפני ה': "ותן טל ומטר לברכה" ואם כן, מפני מה קיים חשש שה' יאזין דווקא לתפילת עוברי דרכים המבקשים את טובת עצמם? אלא שאותם עוברי דרכים נמצאים באותה שעה במצוקה אישית, ליבם מרגיש את הצרה ולכן הם מתפללים מעומק ליבם. אומנם, נכון הוא שעם ישראל כולו מתפלל באותה שעה לגשם, אולם הוא לא חש על בשרו את הצרה ולכן תפילתו עלולה להיות בגדר מצוות אנשים מלומדה. תפילת אותם יחידים המתפללים מעומק הלב עלולה להכריע את תפילת הרבים. למדים אנו מכאן כי עוצמתה של תפילה מעומק הלב גדולה היא עד מאוד. אין ספק שאם האדם יגיע בתפילתו לליבו הפנימי, תפילה זו תשמע במרומים! בספר "עלינו לשבח" מופיע מעשה נפלא שסיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א הממחיש מהו עוצמתה של תפילה שכזו. אברך תלמיד חכם הגיע לביתו של הגאון רבי חיים קנייבסקי, עם ילדו בן ה-7 וביקש מהגאון לשמוע את סיפורו. ילד זה, הלומד באחד התלמודי תורה בבני ברק, חלה לא עלינו במחלה הידועה. בשלב מסוים, כאשר היה ברור שצריך להתחיל בטיפול ההקרנות, סיפרו ההורים לילד שבעקבות הטיפולים שהוא אמור לעבור, ינשור כל השיער מגופו. הילד לא נבהל מי יודע מה, אבל לאחר זמן קצר פרץ בבכי מר, ואמר להוריו: "על שיער הראש לא איכפת לי, אבל כיצד אוכל להמשיך ולהיקרא 'ילד יהודי' ללא 'פיאות'?!". ובכה בכי תמרורים. הילד, כך המשיך האב לספר לגאון רבי חיים קנייבסקי, הסב פניו אל הקיר ופנה אל הקדוש ברוך הוא בתפילה נרגשת: "אבא רחום, אני בטוח שכל מה שאתה עושה עימי – לטובה אתה עושה. אני בטוח בכך. אין מי שמרחם עלי יותר ממך. כך גם אמרו לי תמיד אבא ואמא. לכן אני מקבל באהבה גמורה את המחלה שהבאת עלי, ומוכן לגשת לטיפולים הקשים בלב שלם, כי בטוחני שגם שם לא תעזבני ולא תטשני. אתה תהיה איתי תמיד ותשמור עלי. אני

אדם בחייו נתקל פעמים רבות במצב של ייאוש, לעיתים מדובר בענייני בריאות, פרנסה, ילדים, שלום בית, והוא חש שאין כל סיכוי להיחלץ מהמצב בו הוא נמצא, ומכאן והלאה התיסכול או היאוש משתלטים עליו. אנו עדים לתופעה של בני זוג שלא נתברכו בפרי בטן. חולפות להן השנים והלחץ גובר, ובמיוחד אם כבר עברו עשר שנים מיום נישואיהם. אך ישנם אנשים היודעים לחפש את הקדוש ברוך הוא בכל מקום אפשרי, להתפלל ולזעוק, להתחנן ולאחוז בכל גלגל הצלה אפשרי ודווקא אז הקדוש ברוך הוא חפץ להצילם. המעשה הנפלא שלפנינו על כוחה של תפילה, שהובא בספר "פניני פרשת השבוע" לרב קובלסקי שליט"א ימחיש לנו דברים אלו היטב. אל ביתו של הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל, רב הקהילה החרדית באופקים, הגיע אברך יקר, וכבר בכניסתו ניכר כי הוא שרוי בכאב גדול. הוא מיהר לספר על כך שכבר כמה שנים חלפו מנישואיו וטרם זכה לישועה, ביתו עודנו ריק מזהלות ילדים עליזים... "ניסינו כל כך הרבה ועדיין לא נושענו..." אמר האברך. "לא נותר לי אלא לפנות לכבוד הרב". הרב האזין לדבריו בקשב רב והציע לו בחום: "הבה ניכנס לרכבי וניסע יחד למקום שקט. בוא נדבר על זה קצת..." בדרכם, החל הרב משוחח עם האברך: "ראה נא, אתה בא אלי לבקש את עזרתי בנושא שאין לי כל יכולת לעזור לך בו. הבה נחשוב מי כן יכול לעזור..." האברך הנהן והרב המשיך: "המצב נראה לך אבוד, אבל הוא לא באמת אבוד, כי בניגוד אלי, יש מישהו שיכול בהחלט לעזור לך. הרי יש לך אבא שבשמים, יש לך על מי לסמוך, יש לך על מי להישען, הלא מפתח של חיה בידיו, רק בידיו!" עודם מדברים, והנה הגיע הרכב ליעדו. "אני מחכה לך פה, לא בורח לשום מקום..." אמר הרב פינקוס בחיוך רחב, "צא לסיבוב ותחשוב על כל מה שקורה סביבך. תראה כמה דברים טובים יש לך, תראה כמה חלקים מחייך מתנהלים כשורה ותחשוב מי ברא את אלה. מי נתן לי את כל זה?" הרב עצר לרגע, מאפשר לשומעו לחרוט את הדברים בזיכרונו. אחר כך הוסיף והדריך: "התבונן שיש לך אבא, תפנים עמוק לתוך הלב שיש בשמי מעל בורא עולם, נותן ומחיה, קובע ומכריע. אני יודע שאתה מאמין שהוא קיים, אבל כדאי להתבונן שוב ולהפנים שהוא נתן לך את הניסיון הזה להיות חשוך בנים, והוא רואה וחי ומרגיש את כאבך, כי עמך הוא בצרתך. כשתרגיש שהפנמת זאת עד כלות הנפש, פשוט תדבר איתו כפי שמדברים עם אבא ותבקש שיושיע אותך..." האברך יצא מהרכב והרים את עיניו אל על. למעלה משעה התבונן: "הלא זכיתי בסך הכל לחיים טובים – אני בריא! יש לי אישה טובה! אני מתפרנס בכבוד! הן כל זה לא קרה מעצמו. אבא שבשמיים! אתה נתת לי את כל זה בטובך! אתה לצידי כל ימי חיי, גידלת ורוממת אותי, נתת לי את כל מה שיש לי. אבא, בטובך, הייפלא ממך לזכותי בזרע של קיימא? אבא זכני להסיר מעלי גם דאגה זו ופקדני בפקודת ישועה ורחמים!" האברך חזר אל הרכב כשחיוך על שפתיו ועיניו לחות מדמעות. "זכית להרגיש קירבת אלוקים!" אמר הרב פינקוס "זכית להפנים כי אבא שבשמים איתך והוא נתן לך את הניסיון ויעזור לך להתמודד איתו בהצלחה וגם יקח אותך ממך בבוא העת, בעזרת ה' בקרוב!!!". פחות משנה חלפה, פחות משנה עד שמקהלה של... שלושה עוללים רכים "זימרה" בבכי שאין מתוק ממנו. "מזל טוב כפול ומשולש!" אמרו הכל להורים המאושרים שזכו לחבוק שני בנים ובת. "רק נחת, רק נחת, תזכו לגדלם לתורה לחופה ולמעשים טובים!" איחלו מכל הלב. ביי"ב אדר א' תשע"ו נערכה חתונה מרגשת במיוחד באולמי "ארמונות וולף" בירושלים. הכלה היתה.. הבת שנולדה באותה ישועה פלאית, והאב המחונן המאושר הוא שהעיד באוזני באי השמחה על הסיפור במלואו. כיצד הפנמה והתחברות לאבא שבשמים יצרה ישועה, איך תפילה באמונה יוקדת הובילה לשמחה משולשת, הנמשכת בחתונה הנוכחית... המסר מהסיפור נותר עבורנו חי ומפעפע, בווער

ומאיר: הקשיים שלנו בעולם הזה אינם טעות או מקרה בעלמא. הם נועדו לגרום לנו לפקוח עיניים ולשאת אותן אל על, להביט ולהבין ולהתבונן כי אבא שבשמים מנהל את העולם הזה ברחמיו. בורא עולם מכוון כל מה שקורה כאן. הקדוש ברוך הוא יוצר את כל מה שמתרחש סביבנו מסיבות טובות מאוד שלא תמיד אנחנו יכולים להבין. אנחנו יכולים להקל על עצמנו, אם נבין זאת, אם נפנים את זה עמוק אל תוך הלב. אם האמונה תיקוד בנו ביתר שאת, אזי הכאב הנלווה לניסיון יפחת, כי ההבנה שלנו שאין כאן מקרה אלא הכל מכוון תסייע לנו לעבור את זה בשלום, לצלוח את הקושי במינימום כאב. למעשה, זה גם מגדיל מאוד את הסיכוי להיושע, פותח עבורנו את הדלתות למעלה. כשנבין שאבא שבשמיים שלח לנו את הניסיון הזה – נוכל לדבר אליו, נוכל לבקש ממנו, נוכל אז לפעול אצלו ישועות גדולות מהמצוקות המעיקות עליו. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בבית משפחת קמינסקי שורת בהלה גדולה. בנם הילד הקטן חולה, מצבו מתדרדר מאוד עד שנוצר חשש לחייו. אבי הילד, רבי שמעון, תלמידו ומשמשו של רבנו (רבי נחמן מברסלב) אינו מאבד זמן. במקום להישאר בבית ולראות את הילד גווע, יוצא הוא לדרך כדי לפקוד את ביתו של רבנו הקדוש, שכבר התפרסם בימים ההם כצדיק ופועל ישועות. מאז ומתמיד הראה רבנו חיבה מיוחדת לתלמיד זה שהתקרב אליו בצעירותו ביום שבו נכנס רבנו לחופה. רבנו אף התבטא עליו כי שמו "שמעון" מרמז על יראת חטאו הקודמת לחוכמתו, שכן צירופי אותיות המילה "שמעון" עולים "עון-מש", בהדגישו כי לא כל מי ששמו שמעון זוכה לדבר נשגב זה. בהזדמנות מסויימת זכה רבי שמעון אף להציל את חייו של רבנו, כאשר העגלה בה נסע עמדה להתהפך ובמסירות נפש רץ ועצר את העגלה. רבנו הכיר לו טובה והבטיח לו כי כמו שבעולם הזה זכה לשמשו, כך ימשיך לשמשו גם לאחר אריכות ימיו ושנותיו. היתה זו הבטחה נדירה ויוצאת דופן. נכנס רבי שמעון לחדרו של רבנו, ובדמעות שליש מספר לו על הסכנה הגדולה המרחפת על חיי בנו. "אבא רבי קדוש!" התחנן רבי שמעון "עוררו רחמים על הילד הקטן שיתרפא במהרה וישאר בחיים!". אבל למרבה הצער שום תגובה איננה מתקבלת מרבנו הקדוש. מאוחר יותר התברר כי רבנו ראה ברוח קדשו כי גזר דינו של הילד החולה כבר נחתם שלא לטובה, ואפילו בכוחו הגדול אין בידו כעת להושיט עזרה לתלמידו האהוב. עד רדת הלילה חזר רבי שמעון לביתו כשכולו כואב ודואג. בפיו לא היו בשורות טובות לבני המשפחה. כתלמיד קרוב לרבנו, ידע את פשר הנהגתו והעדיף שלא לספר על כך בבית. ואילו האם המסורה יושבת במשך כל הלילה ואינה משה לרגע מעריסת הילד החולה. במשך הלילה מצבו לא הוטב כלל, להיפך, גם עין רגילה יכולה היתה להבחין כי הילד נאבק עתה עם מלאך המוות... מי יכול לשער מה עובר בלב של אם יהודיה כאשר עוללה מוטל על ערש דווי במצב חמור שכזה, האם ישבה והתבוננה בנר הדועך וליבה חישב להישבר. וכך, בעודה יושבת ליד העריסה, התחילה להתפלל לה' יתברך בדיבורים נוקבים שבקעו מעומק ליבה השבור לרסיסים, המילים היו פשוטות ותמימות ללא שום מחיצה המפסקת, היא ביקשה מאביה שבשמים שיכמרו רחמיו על הילד החולה וישלח לו רפואה אמיתית ושלמה, שישאר בחיים. תוך כדי תפילה הזדעקה, ובתמימותה ביקשה בפשטות: "אבא! ראה בצערי! ראה את הצער והייסורים העוברים על בני הקט ורפא אותו, קח ממנו את החולי המר והקשה, שלא יהיו לו יותר שום ייסורים ומכאובים!!". הלילה עבר, ולמחרת עם שחר הגיע שוב רבי שמעון במרוצה לביתו של רבנו – אולי היום יפתחו עבורו רחמי שמים, והצדיק יוכל להשפיע רפואה שלמה לילדו. כאשר רבנו הבחין בו, יצא לקראתו וענה ואמר בהתפעלות: "ראה נא כמה גדול כוחה של תפילה פשוטה: לאמיתו של דבר גזר דינו של הילד כבר היה חתום. אבל תמימותה של

האם המסורה, התפילה היוקדת שנבעה מלב שבור – קרעו את גזר הדין! הדיבורים הפשוטים והאמיתיים בקעו את כל שבעת הרקיעים, הגיעו עד לכיסא הכבוד ופעלו רפואה לילד החולה". ומיד המשיך רבנו ובישר לרבי שמעון: "לא רק רפואה פעלה האם בתפילתה, אלא שמשמים הוסיפו לילד אריכות ימים ושנים!". למותר לציין כי דבר מדבריו לא שב ארצה. הילד נרפא לחלוטין והאריך ימים, עד קרוב לגיל מאה!...

וכבר כתב בספר "חסידים": יש אדם שאינו זכאי שיקבל המקום תפילתו, אלא בעבור תוקף תחנונים ודמעות עיניו אשר תמיד בוכה ומתחנן – אף על פי שאין בידו זכות ומעשים טובים, מקבל הקדוש ברוך הוא תפילתו ועושה חפציו. עיקר התפילה תלוי בעומק הכוונה, וכשאדם מתפלל מעומק ליבו, תפילתו מתקבלת ביותר (אמונה שלמה).

כן, דווקא כשמבינים שאין כל סיכוי, דווקא כשסומכים אך ורק על כוח התפילה ולא על שום דבר אחר, דווקא אז התפילה פועלת ומצלחה ופותחת שערים. כשאדם יודע שרק התפילה תציל אותו, היא פותחת עבורו אז שערי שמים. כשאדם מתפלל מתוך הבנה והפנמה שאין כל מוצא אחר, התפילה אכן פותחת לו מוצא חדש. כשאדם שופך שיחו לפני בורא עולם בידיעה שרק הוא יכול לעזורו – הקדוש ברוך הוא עונה לכל אשר יקראוהו באמת, אבל באמת! זו לא רק תפילה על פצוה נטול סיכוי, או על חולה שאין לו תקווה. לכל מצוקה קטנה שלנו, אנו אלופים בהציע פתרונות, כשליצידן מגיעה כמובן התפילה. אך כדי שהקדוש ברוך הוא יפתח עבורנו את השערים, צריך להפוך את הסדר: לומר לבורא עולם אין לי פיתרון, רק אתה יכול. רק אתה חנון ורחום יכול לשנות את רוע הגזירה. לזעוק מקירות הלב שבאמת אין מוצא, רק אתה ריבונו של עולם הוא שיכול לשנות את התמונה. על פי דברים אלו יש להטעים את מאמר רבותינו על הכתוב (תהילים פרק כז פסוק יד) "קָוָה אֶל ה' חֲזַק וְיִצְמָךְ לִפְדֹתְךָ וְאֶל ה' אָמְרוּ רְבוּתֵינוּ (דברים רבה פרשה ב, יב) "הווי מתפלל וחוזר ומתפלל". ויש לבאר דבריהם, כי סוד כוחה של התפילה השניה, כפול ומכופל עשרת מונים מכוחה של התפילה הראשונה. מדוע? משום שבתחילה אין כל הכרח שהאדם התפלל מתוך אמונה, ושמה נשא תפילתו וליבו בל עמו, ועודנו חושב כי גם הוא יכול לסייע בידי עצמו ולהיושע. אך כאשר האדם חוזר ומתפלל למרות שלא נענה, הרי זה אות מובהק וברור, כי בקרבו יוקדת אמונה תמימה בבלעדיותו ובכוחו של הבורא בעולמו. כאשר אדם שוטח את בקשותיו לפני הקדוש ברוך הוא, יש ביד מלך מלכי המלכים להעניק לו את כל מה שהוא מבקש, שהרי הכל נתון בידי ואין מי שיאמר לו מה תעשה ומה תפעל. וזה מה שאנו אומרים בתהילים "הִרְחַב פִּיךָ וְיִמְלְאֵהוּ" וכתב רש"י (ברכות נ.) "לשאול כל תאוותיך", דהיינו שאדם יכול להרחיב את פיו בתפילה ולבקש גם על הדברים הגדולים ביותר, כי גדול מלכנו למלא כל משאלותינו. כאשר יהודי פונה אל בורא עולם במילים שלו ובשפה שלו ומשתף אותו בחייו באופן חי ופעיל, זוכה שתפילתו מייצרת כלים לקבל בהם את השפע, וככל שהאמונה והתפילה שלמים יותר, כך הכלים יפים ושלמים יותר. התפילה אם כן, הינה ביטוייה של האמונה. כאשר האדם מאמין בבורא, בכוחו הגדול ובשליטתו הבלעדית ביקום כולו, הריהו נושא אליו תפילה מעמקי ליבו. וכגודל האמונה גודל הישועה. לצערנו, אנשים "נשברים" מקושי קטן, בתחושה שאין מוצא ואין פתרון. לו היו יודעים שהקדוש ברוך הוא בוחן ומנסה אותם עוד רגע קט, עוד קצת קושי ומכאוב, כמו בצירי לידה כאשר הכאב הוא חזק וזועקים לשמים, אז התינוק נולד. כך הם ניסיונותיו של הקדוש ברוך הוא. הניסיונות הולכים ומתעצמים, הקשיים גוברים, והקדוש ברוך הוא בוחן את האדם עד היכן כוחותיו נוטים לסבול, וברגע השיא באה הישועה! גם כשלא רואים מוצא מהסבך, גם כשנראה שהאפשרויות השונות מוצו עד תום. גם כשחושבים שאין

דרך לישועה – התפילה מוצאת דרכים משלה, דרכים עוקפות ויצירתיות, שחוצבות ישועה נכספת, שחושפות ניסים נשאים... מול כל אתגר, מול כל קושי, גדול או קטן, רוחני או גשמי, בריאותי או פרנסתי, אל תרים ידיים – תרים את הקול. אומנות העם היהודי היא בתפילה, אין כוחנו אלא בפה. ככל שנרבה להתפלל בכוונה, להסתמך על כוח התפילה, לעמוד בדבקות מול בורא עולם ולבקש שוב ושוב בדמעות לזכות לישועה – כך נצליח לראות בחסדי ה' ובניסיו הגלויים, ולהעיד כי אבינו שבשמים שומע תפילת כול עמו ישראל ברחמים!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי ככל שנהפוך את תפילתנו לעבודת אומנות, ככל שנכוון בה, ככל שנסתמך עליה שביכולתה לפתור לנו את כל הבעיות, ככל שנזעק לאבא שוב ושוב – כך מובטח לנו כי בורא עולם שומע תפילת כל פה וימלא משאלותינו במידת ישועה ורחמים...

הרבה עברתי בחיים, מספיק כדי ללמד אותי שבלי אמונה אין לי באמת איך להתמודד כאן, ובלעדיה גם אין לי איך להתקדם מכאן. היו לי מספר ניסיונות בחיים, חלקם ניסיונות לא קלים, שהיה עלי להתרומם ולצאת מהם עם דגל ניצחון. למדתי להרכין את הראש ולתת לגל לעבור עד יעבור זעם, ובעיקר למדתי את כוח התפילה. זה התחיל משיעור עמוק ששמעתי. שם רק התחלתי להבין כמה קשה לעבוד באמת, עבודת הלב, כמה היצר מנסה לעכב ולהפריע, ולגרום לכל הדברים הכי חשובים להתרחש בדיוק כשאתה באמצע הכוונה. אבל אני החלטתי לקחת את זה כיעוד שלי. זה לא היה קל, בכלל, אבל ראיתי ישועות מעל הטבע. על תפילה אחת מהן אני רוצה לספר. זכיתי לגדל ילד מיוחד, אריה. בשפה הרפואית-מקצועית קוראים לזה תסמונת דאון. בשבילנו, הוא הילד הכי מושלם, מתנה טהורה שאלוקים העניק לנו. נכון, זה לא היה קל לעכל את הבשורה בפעם הראשונה, ההדף של ההלם לא היה פשוט. אבל החלטנו להמשיך מכאן ולראות את מה שה' כן נתן לנו. מאותו רגע, הכל היה קל יותר, ברור יותר. אושר אדיר, כי הילדים האלה נותנים יותר משהם מקבלים, הנשמה הגבוהה שלהם מורידה שפע של ברכה וטוב לכל הסביבה. זו באמת זכות בשבילנו להיות ההורים שלו. ההשקעה הרבה סביבם היא עצומה, בכל פרמטר. כיאה לנשמה כמו שלו, הענקנו לאריה את הכי טוב בשבילו, כל מה שהוא נזקק לו, וצריך בהתאם למוגבלויות שלו. מעטפת תמיכה ומצע שיוכל לגדול ולהתפתח בו, ולמלא את הייעוד שלו כאן בעולם הכי טוב שאפשר. אריה אוהב הרבה דברים, אבל בעיקר הוא אוהב את הים. בשבילו, להגיע אל החוף, להשתכשך בגלים, לחוש את החול בכל הגוף, זו חוויה עצומה. היות שאנו לא גרים בעיר חוף, ומהבית שלנו אל החוף הכי קרוב זה שעתים נסיעה, האירועים הללו הצטמצמו למספר פעמים מועט. נוסף את מספר החודשים שניתן להיכנס בהם אל המים – חלון הזדמנויות קצר במיוחד. כך נוצר המצב שבו בשביל אריה - להגיע אל הים זו חוויה לא שכיחה בהחלט, ובהתאם לתדירות, עולים הכמיהה והרצון להגיע. וכך החלטנו לגייס את הים לטובת אריה. לאריה היו מספר הרגלים שהיה לו קשה מאוד להיפטר מהם. החלטנו בעזרת מטפלים מומחים לתפוס אחד כזה ולעבוד עליו יחד. עשינו לו מבצע גדול, עם המחשות והדמיות, כשביעד הסופי הבטחנו נסיעה אל הים. בשביל אריה זו היתה פסגת האושר, וזה נתן לו הרבה מאוד מוטיבציה להתמודד ולעמול קשה, כי קל זה ממש לא היה לו. בסתר לבי אתוודה, שלא באמת האמנתי שאריה יצליח לעמוד ביעדים, ואפילו התפלאתי על אשתי, שהרעיון והיעדים היו שלה. מבחינתי היא הגזימה בקשר לילד, ופחדתי מאוד, כי כולם דברו על מה יקרה כאשר הוא יצליח, אבל אף אחד לא אמר מה קורה אם לא... ואני חששתי עליו, לא רציתי שיתאכזב, שיתרסק לי מזה. ממש דאגתי. אבל המשפחה עשתה לו כזה רעש מהבטחת הטיוול אל הים, שכל

פשוטות וישירות: "אני לא מתייאש, אני מוכרח את המשקפיים, אין לי דרך לחזור הביתה, ובחוף מחכים לי הילדים שלי, חסרי אונים לא פחות ממני, ובתוכם אריה שצריך אבא מתפקד ורואה. אנא, החזר לי את המשקפיים". עוברות מספר דקות, ואני מרגיש את המשקפיים ברגליים. אני מתכופף להרים אותן, כולי נרגש שהן חזרו אלי. אני מניח אותן על עיני - ושוב אותו הסרט, באותו רגע מתנפל עלי גל עצום נוסף, עצבני מקודמו, ושופך את המשקפיים הלאה. אני עומד נבוך. לא לזה התכוונתי. ושוב, פונה אל הקדוש ברוך הוא. "אני מתחנן אליך, אתה כל יכול, אני לא רואה כלום והבן שלי בחוץ, אין לי דרך לחזור הביתה. אנא, תעזור לי". רבע שעה אחר כך, כשאני נמצא בטבורו של ים, מנסה לאתר ולא מתייאש, ניגש אלי אברך ושואל אותי מה אני מחפש, ואם אני צריך עזרה. סיפרתי לו שאבדו לי המשקפיים בים ושאני לא רואה כלום עכשיו. הוא אמר לי שהוא ילך לחפש. זה היה קצת מגוחך, ללכת לחפש בים כאילו זאת בריכה צלולה ולא ים סוער, אבל לא נותר לי דבר, אלא רק להמשיך לקוות ולהתפלל. אני יודע שהרבה ירימו גבה, אבל זה מה שהיה. עשר דקות לאחר מכן האברך חזר אלי עם המשקפיים ביד. לקחתי אותן ממנו, נרגש, ובעוד אני מניח אותן על אפי, יצאתי מהים ללכת אל אותו אברך ולהודות לו. בעיקר עניין אותי לדעת איך הוא הצליח למצוא אותן, באפס סיכויים. הלכתי לאורך כל החוף - האיש נעלם, התאדה, כאילו נשטף בים בחזרה, אפס. חיפשתי בכל מקום אפשרי וגם אפשרי פחות, אבל האיש איננו. חזרתי לאחורי אל הים, וניגשתי אל המציל שהיה שם. הלה כבר שמע על האבדה שלי, והיה בהלם לראות אותי עם המשקפיים על העיניים. שאלתי אותו מה הסיכוי למצוא את המשקפיים במצב כזה. הוא אמר לי שאם הוא לא היה רואה את המשקפיים עלי, הוא לא היה מאמין, הוא עובד כמציל 22 שנים, וראה דבר אחד או שניים בחייו, ובחיי הים הגדול, ומעולם לא שמע - וודאי לא ראה, גם מסוכת המציל שלו - מציאת חפץ בים כזה ובמהירות כזו. לא נתפס. סיפרתי את הסיפור למורי המשגיח הרב דן סגל שליט"א, שהתפעל מאוד מהדברים, ואמר לי שהיה זה גילוי של אליהו הנביא, לא פחות. מאז אני עומד ונפעם בכל פעם מחדש, כמה כוח יש לתפילה. הזמינות והישועות שזוכים להן הן אדירות. והיא כאן, התפילה, זמינה לכל דורש וכל הרוצה לבוא וליטול. ואריה, אריה המתוק מאז הסיפור של המשקפיים רק הולך ומספר לכולם איך הקדוש ברוך הוא עזר לאבא שלו, ואפילו ברא לו משקפיים חדשות בים...!

הבית פשוט התגייס למענו. האחים והאחיות חיברו לו סלוגן ושיירים, מבצעים יומיים, אקשן של ממש. זה הכניס את כולנו לאווירה, וליכד את כולנו כך שהפרס היה כבר של כולם. הכוח שהמשפחה נתנה לו, עם הדרבון והפרגונים מכל עבר, גרמו לו לעשות את הבלתי יאמן. כן, אריה ניצח. עכשיו הגיעה העת לממש הבטחות. וזה לא היה קל, כי עונת הקיץ כבר נגמרה, הנחליאלים כבר פינו את מקומם לעגורים בעמק החולה, ואנחנו כבר אומרים "משיב הרוח ומוריד הגשם". אריה לא צריך הרבה כדי להצטנן, ורק זה מה שהיה חסר לנו, אבל הבטחה זו הבטחה. חיכינו ליום שהחזאי והמציאות יתאמו ציפיות בצד של שמשי עד נעים, ויתנו לנו חלון הזדמנות לממש לאריה את החלום ולא להוציא אותנו דוברי כזב. וכך מצאתי את עצמי נוסע עם אריה אל חוף הים בנתניה, לאחר שכל התחזיות התממשו. צהלות השמחה של אריה למראה הפסטורלי של הגלים והקצף, לא ידעו גבול, הוא היה שיכור מאושר. הוא התרגש כל כך, שהיה שווה הכל. למרות השמש החמימה, הים היה קצת קשוח, הוא לא הסכים לישר קו. הוא היה סוער כיאה למזג האוויר העונתי, ואני קצת חששתי, כי אף על פי שאריה שחיין מצוין, הוא לא תמיד מודע לעוצמת הסכנה, וצריך להשגיח עליו בשבע עיניים. גייסתי את שני הבנים שלי למשימה, ויחד שיחקנו, השתוללנו, בנינו ארמונות בחול ונתנו לאריה להתבוסס כאוות נפשו בחול הרך. גם בים שחינו לצד אריה, שומרים עליו מכל משמר, ולמרות כל התנודות החזקות של הגלים, שלא בהכרח היו נעימות לאריה, אריה נהנה מאוד. מבחינתו, הוא הגשים חלום. לאחר שהתעייף, יצאנו אל החוף להירגע ולנוח, ואז החלטתי לחזור אל הים בחזרה - לבד. ביקשתי משני הבנים שלי לשמור ולפקח היטב על אריה, ונכנסתי. כנראה הייתי צריך את השחרור הזה, כי הרגשתי כמו ילד קטן. נמשכתי אל הים כמו מגנט, חש שהים שואב אותי אליו. העמקתי ונכנסתי כמה שיותר. החיבור הזה אל העוצמות של הטבע היטיב איתי כל כך, שלא רציתי להפסיק. פשוט מילאתי את עצמי באינסופיות שהים מציע, והרגשתי איך כל הגוף שלי מרפה. הייתי אני וה' עם כל המחשבות, ובדיוק אז, כמו תמיד, כשאתה מתחיל משהו טוב, מגיע היצר להפריע. וכן, הוא הגיע - גל גדול שהסתער על כל כולי, ובזעם אדיר העיף ממני את המשקפיים. וכאן אציין פרט חשוב מאוד: בלי משקפיים אני כמעט עיוור, חוץ מצללים ואורות אני לא רואה כלום. מיד באותו הרגע עולות לי מילות הגמרא, שבזוטו של ים אין סיכוי למצוא חפץ שאבד, ולכן המאבד מתייאש. מיד הרמתי את ידי ועיני לשמים, ואמרתי לה' במילים הכי

אחים יקרים!

לכוח התפילה יש מערכת עוקפת זכויות, יכולת עליונה כמעט, להתעלם ממצבו הרוחני והגשמי של יהודי – לטוב או למוטב, להתעלות מעבר לכל שיקול של אם מגיע או לא מגיע לו, לדלג מעל השאלה האם הוא זכאי לישועתו! כל מה שכדאי כל כך לעשות הוא פשוט להתפלל, שוב ושוב, להתעקש, לא לוותר. גם אם נראה שהתפילה אינה נשמעת, גם אם לא חשים שהיא נענית – להוסיף ולבקש, להמשיך ולהתחנן, לפנות שוב ושוב לאבא שבשמים ולומר לו: "אבא, אתה כל יכול, עשה עימי חסד שאוכל להתגבר על הניסיונות, זכני בנחת יהודית, רפאני ה' וארפא ותן לכל בריה ובריה די מחסורה, ותמהר ותחוש לגאלנו...". ולא תמיד זה קל, כי – כאמור – לא תמיד רואים שהתפילה נענית, ואולי, לפעמים – נראה כי היא לא נענתה בכלל. אבל האמת היא שכל תפילה שיהודי נושא, כל דמעה נרגשת, כל תחינה בכוונה, כל בקשה מהבורא – מחוללת מהפכות של ממש, ביטול גזירות קשות, השפעת שפע שמיימי אדיר, שינויים גורליים בחיים! אשרי הזוכה לאחוז באומנות מופלאה זו, אומנות התפילה. אשרי הזוכה לעמוד ולהתחנן לפני בוראו כתינוק לפני אביו, שהרי העושה כן, מובטח לו שיענה. בכל עת צרה וצוקה, כאשר ליבו של האדם מר עליו וקשיי החיים מעיבים על שמחתו, עליו לדעת כי אב רחום לו בשמים, הממתין לתפילתו וזעקתו כדי להשפיע עליו טובה וברכה, לטוב לו כול הימים, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

לב

שנה לצאת העלון

גליון מס' 1177

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת מטות מסעי- מברכין החודש - כ"ח תמוז תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

האדם צריך להרגיל את לשונו לדבר בחכמה ובמוסר. עליו להקדים בדיבורו את העיקר לטפל ולא את הטפל לעיקר.

צאן נבנה למקננו וערים לטפינו", (במדבר לב, טז). פירש רש"י: "חסים היו על ממונם יותר מבניהם ובנותיהם, שהקדימו מקניהם לטפם. אמר להם משה: "לא כן. עשו העיקר - עיקר, והטפל - בנו לכם תחילה ערים לטפכם ואחר כך גדרות צאן לצאנכם".

הפסוקים שלאחר מכן מודיעים שאכן בני גד ובני ראובן קבלו את המוסר הזה שאמר להם משה, וכפי

שמעיד הפסוק: "ויאמר בני גד ובני ראובן אל משה לאמר עבדיך יעשו כאשר אדוני מצוה. טפינו נשינו מקנינו וכל בהמתינו" כאן הם הקדימו את טפם ונשיהם למקניהם ובהמתם.

הוראה למעשה

על האדם מוטלת החובה להיות תמיד נאמן בדבורו ולשמור את מוצא פיו, ואפילו אם דבורו לא היה בדרך של נדר, ובשל כך הוא לא היה מחויב מצד הדין לקיים דבור זה, למרות זאת הוא צריך לקיים דבורו ולשמור בכך על מוצא פיו. דברים אלה אמורים בין בענייני נפשות ובין בדבר שבממון - "ככל היוצא מפיו

יעשה".

המקור בפרשה: "והיוצא מפיכם תעשו" (במדבר לב, כד) "שקיבלתם עליכם לעבור למלחמה עד כיבוש וחילוק שמשה ביקש מהם "ונכבשה ואחר תשובו" והם קבלו עליהם עד התנחל, הרי הוסיפו להתעכב שבע (שנים) שחלקו וכן עשו" (רש"י).

"עוד דבר אחד הבטיחו מה שלא היו מחוייבים לעשות, דהיינו שלא היו מחוייבים רק לצאת עם ישראל ביחד במלחמה, כמו שאמר להם משה רבינו ע"ה: "האחיכם יבאו למלחמה ואתם תשבו פה" והם קבלו לילך בראש, כמו שכתוב: "ואנחנו נחלץ חושים לפני בני המשך בעמוד הבא

אושי זעשה אושי זעשה אושי זעשה אושי זעשה

מין בעל ה'לבושי מרדכי' זי"ע גאב"ד מאד

באחת הפעמים, כאשר שוחח רבינו עם ידידו הגה"ק רבי חיים יעקב מרדכי גוטליב זי"ע גאב"ד מישקולץ, התבטא לפניו, שבעת שהוא משיב תשובה בהלכה, לא נעלם ממנו דבר מגדולי רבותינו מעתיקי השמועה, ומנה לו רשימה ארוכה מספרי גדולי הפוסקים: מהרש"ם, מבי"ט, רדב"ז, תשב"ץ, עד לספרי גדולי האחרונים: חתם סופר, כתב סופר, מהר"ם שיק ועוד.

כל מכיריו היו משתוממים לנוכח זכרונו העצום, ולעתים תכופות השיב תשובות ארוכות לשאלות מסובכות, מבלי לעיין כלל בספרים, רבים מהם ערך בעת שהותו במקום נופש, כשלפניו ספרי יסוד אחדים, ובגודל גאונו העתיק מזכרונו לשונות רבים משר"ע ונושאי כליו.

לדוגמא נציין את עדות חתנו הדגול מרן המהרי"ץ דושינסקאי זי"ע, שהעיד שהיו פעמים שערך תשובות בסוגיות הקשות ביותר, כגון שאלות של עגונות, והיה רושם את כל התשובה ללא עיון בספרים. אף בימי זקנה ושיבה כאשר כבר נחלשו צירי גוו, התפלאו רבים והשתוממו על חריפותו ועל זכרונו המדהים, שכלל לא כהו, כל שאלה שבאה לידי הקיפה באחת מכל צדדיה יצידי צדדיה בצורה יסודית ביותר.

רבינו החזיק בקהילתו ישיבה, אשר אליה נהרו מאות תלמידים, טובי הבחורים מהסביבה הקרובה והרחוקה, הוא היה ממרביצי התורה הגדולים בדור ההוא, במשך שנות קיומה של הישיבה שנהג ברמה, יצאו ממנה גדולים רבים, שהנהיגו קהילות קודש בדרכו וברוחו.

ביומי דחנוכה של שנת תרס"א, הגיעו ה'לבושי מרדכי' לשכון קבע בעיר מאד, בה הפיץ את דבר ה' במשך ל"ב שנים, כולם שווים לטובה, עד הסתלקותו ביום שבת הלוחות שבעה עשר בתמוז שנת תרצ"ב, ושם מנוחתו כבוד. אוהל מיוחד יש מעל מקום קברו, ואוהל נוסף מעל אוהל הקול אריה זי"ע.

הגה"ק רבי מרדכי לייב וינקלר זי"ע גאב"ד מאד. בעל ה'לבושי מרדכי'

כרכי 'לבושי מרדכי' בהם נרשמו פסקיו הרבים. סיפרו שבתקופתו היו במדינת הונגריה שלושה פוסקי הדור שהשיבו תשובות לכל קצוות תבל, ובכל הארץ יצא קוים, הלא המה: רבינו רבי **מרדכי לייב וינקלר** זי"ע, ועמו מרן הגאון רבי **שמעון גרינפלד** זי"ע בעל ה'ש"ת מהרש"ג' (רבו של מרן בעל העטרת-משה' זמלאקאווא זי"ע). והשלישי היה הגאון רבי **יעשיה זלברשטיין מוויטצען** זי"ע. על פיהם ישק כל דבר בכל רחבי המדינה ומחוצה לה.

בעל ה'לבושי מרדכי' נודע כבעל כשרונות חדים ויכולת תפיסה בלתי רגילים, כעמקן נורא ומחדש גדול בכל מקצועות התורה, אלה הוציאו את שמו לפניו כגאון מיוחד. עוד בשנות שחרותו היתה בקיאותו בכל מכמני התורה לשם עולם.

שר דקות נסיעה מהעיר קרעסטיר שבהונגריה, נמצאת העיר 'מאד', בה ישבו במשך כמה דורות גדולי רבני ישראל, ביניהם: מרן הגה"ק רבי אברהם יהודה שווארץ זי"ע - בעל 'קול אריה', הגה"ק רבי נתן פייטל רייניץ זי"ע, שניהן כרב בעיר ועוד.

העיר מאד, יש בה חן מיוחד מאחר ובה מתנוססים לתפארת עד עצם היום הזה מספר מבנים מרשימים, שעדיין נותרו לפליטה מאז ימי פריחת הקהילה היהודית במקום. בין היתר בית הכנסת העתיק והמפואר, בה התפללו רבני העיר, וכן בנין הישיבה 'לבושי מרדכי' בה הרביץ תורה הגה"ק בעל 'לבושי מרדכי' זי"ע בחייו, שהוא מבנה מפואר ומרשים לא פחות, ועוד מבני פאר עתיקים ומעניינים בצורתם.

בנוסף, נבנה לאחרונה בעיר בנין מיוחד, בסמיכות לבית העלמין, עבור כל הבאים לפקוד את הציונים הקדושים, על ידי אב"ד קהל 'קול-אריה' שליט"א בעיר לייקווד, בה הקים בית מדרש מפואר וחדרי ספח עבור הבאים הרבים מכל רחבי העולם.

בימים אלו התבשרנו, כי כ"ק מרן האדמו"ר מ'תולדות אהרן' שליט"א יצא לעיר זו, בכדי להינפש שם בחודשי הקיץ, ובכך שבה עדנה למקום, זאת בנוסף לשליח חב"ד בעיר, המפעיל את בניין ישיבת 'לבושי מרדכי', עבור נופשים חרדיים מכל רחבי העולם. המעניין הוא, שבהילוכו של הרבי מתולדות אהרן השבוע בעיר, הצביע לפתע לעבר מקום בה גדלו שיחיים גבוהים, ואמר כי מרגיש קדושה במקום זה, וחסידיו החלו לפנות את השיחים, וגילו שם כמה מצבות, והנושא עדיין בבדיקה.

בי"ז בתמוז חל וימא דהילולא של אחד מגדולי הפוסקים בדור קודם השואה, הלא הוא הגאון הקדוש הנודע רבי **מרדכי לייב וינקלר** זי"ע גאב"ד מאד, שנודע והתפרסם כאחד מגדולי הפוסקים בדורו, ונותרו ממנו עשרות

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, להפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי זי"ל

שאלות קצרות ותשובות בציודן

1. מה הקשר בין פרשת הנדרים המופיעה בתחילת פרשת מטות לבין פרשת מלחמת מדין שבאה אחריה?

תשובה: סמיכות הפרשיות הללו באה לומר שאם נשמר עצמינו מפני הנדרים ונשתדל לקיים את כל מה שיוצא מפינו, נצליח בעזרת השם לנצח במלחמות נגד אויבינו.

2. מה הקשר בין סיום פרשת מטות לתחילת פרשת מסעי?

תשובה: רש"י מסיים את פרשת מטות עם פסוק המדבר אודות בועז - שהיה סבו של דוד המלך שמזרעו יצא המשיח, ואילו בתחילת פרשת מסעי מדובר על יציאת ישראל ממצרים. מכאן שעל ידי שיתגלה המשיח נצא מהגלות הנוכחית כפי שיצאנו ממצרים.

ניתן עוד לתרץ: רש"י מסיים את פירושו על פרשת מטות במילה "בית". ואילו פרשתנו מתחילה במילה "מסעי" והמסר מכך הוא שביתנו בעולם הזה הוא בעצם בבחינת "מסעי" כלומר שעלינו לחוש שהעולם הזה הוא זמני והוא רק פרודור לעולם הבא.

3. מדוע הפסוק השני של פרשתנו מציין את העובדה שמשנה כתב את מוצאיהם למסעיהם שהרי בדרך כלל לא מציינת התורה מה משה כתב?

תשובה: התורה בעצם מסתיימת בפרשת מסעי וזאת משום שספר דברים שלאחריו הוא חזרה כללית על מה שקרה לישראל. ולכן בסיומה של התורה מובא המסר שכולה נכתבה על ידי משה רבינו על דרך מה שכתוב "נעוץ סופם בתחילתם".

4. מה הקשר בין סיום ספר במדבר שאותו אנו מסיימים השבת לבין ר"ח אב שבא עלינו לטובה?

תשובה: ספר במדבר מדבר על נדודיהם של עם ישראל עד שהגיעו לארץ ישראל. ובחודש אב אנו מציינים את חורבן בית המקדש. וכשם שבסופו של דבר זכינו להיכנס לארץ ישראל, כך בעזרת ה' ניזכה להכנס בקרוב ממש לבית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימינו אמן.

את נפשו, צריך לתקן את הנפש על ידי אמירת ששת המילים של קריאת שמע ולקבל בכך על עצמו, עול מלכות שמים במסירות נפש. ששת התיבות הללו של קריאת שמע, הן בחינת ששת ערי מקלט.

המקור בפרשה: "שש ערי מקלט תהינה לכם (במדבר לה, יג) (להורג נפש בשגגה). מה לי קרא, סברא היא".

דבר - על העיצה שיעצו עליכם להחטיאכם", וכן בהמשך (פסוק ח) כתב רש"י וזה לשונו: "המחטיא לאדם קשה לו מן ההורגו וכו', ואלו (עמון ומואב) שהחטיאום נתעבו", ומשמע מרש"י שזה עיקר הטעם. ולכאורה הרי בפסוק לא מוזכרת כלל עצת בלעם להחטיאם, אלא הזכרה רק המזימה לקללם.

אבל על פי הנ"ל מבואר היטב. שהנה הכתוב שם (פסוק ו) ממשיך "ולא אבה ה' אלהיך לשמוע אל בלעם ויהפך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה", ולכאורה אין עניינו לכאן מה שהפך ה' בחסדו את הקללה לברכה, אלא באמת הכל ענין והמשך אחד, שהמואבים שכרו את בלעם לקלל, ומאחר שלא אבה ה' לשמוע אל בלעם וגו' וחשש שיאבד את הממון, לכן יעץ עיצה להחטיאכם. וכל זה נסתבב ונגרם על ידי מואב ששכרוהו לקלל.

וכתבה התורה זאת רק ברמז, מפני כבודן של ישראל, שלא להזכיר את חטאם.

ושפטו העדה והצילו העדה (לה, כד-כה)

מובא במסכת סנהדרין (ז, א): "אמר רב כהנא, סנהדרין שראו כולן לחובה פוטרין אותו".

אפשר לבאר את זה, כי אין מציאות בעולם שאחד מישראל יהיה כולו חייב, ואם הסנהדרין אינם יכולים בשום אופן למצוא עליו איזה זכות, אזי כביכול הקדוש ברוך הוא בעצמו מלמד עליו זכות, ו"דבר ה' זו הלכה" אומר שיש עליו זכות, ופוטרין אותו.

והוא על דרך שמואב בפתיחתא דרות רבה: "אותה שעה שניגורן של ישראל משתתק וכו', אומר לו הקדוש ברוך הוא נשתתקת ואין אתה מלמד סניגוריא על בני, חייך שאני מדבר בצדקה ומושיע את בני". וכמו שהוא בכללות ישראל, כמו כן הוא בכל נפש ישראל.

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש - המשך מעמוד 1

העמים שבאותו הדור אשר שמעו את שמע מצרים והיו יודעים קצת מהמקומות שאין בטבע האדם לחיות שם, ועוד שיתפרסם גם כן לדורות הבאים אשר לא ראו הענין ותהיה האמונה קבועה בלבם באותם הדורות שראו ויספרו זה לבניהם ובניהם לבניהם ובניהם לדור אחרון, איך עמדו ישראל שם לא בדרך הטבע רק בדרך הנס, וכן כל מעשיהם היו בדרך הנס על פי הענין ועל ידי שני הגואלים - משה ואהרן". (רבינו בחיי)

"מודעת זאת שכל המסעות שנסעו בני ישראל במדבר הגדול והנורא, מאת ה' היתה זאת לברר ניצוצות הקדושים שנפלו שם בקליפות ולהוציא בלעו מפיו, והוא מטעם שהיו ישראל חונים במקום אחד זמן רב ובמקום יותר זמן מועט שהוא כפי מה שהיו צריך לברר הניצוצות שבמקום ההוא". (קדושת לוי להרה"ק מברדיטשוב נ"ע)

הוראה למעשה

האדם אשר חטא בחטאים ובעוונות בשוגג, והשחית

יודבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא ויהיו על מדין (לא, ג)

ופירש רש"י: יודבר משה וגו' - אף על פי ששמע שמיתתו תלויה בדבר עשה בשמחה ולא איחר.

זה מלמד אותנו מוסר השכל, כי כאשר באים לקיים מצוות ה' יתברך, צריכים לשכוח כל חשבונות אחרים, ואפילו דברים רוחניים ביותר שנוגע לעצמו, אפילו שיהיו כמו הרצון החזק של משה להיכנס לארץ, שלא בשביל לאכול מפירותיה היתה כוונתו אלא כדי שיתקיימו המצוות על ידו, כמובא במסכת סוטה (יד, א).

ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב (לא, ח)

פירש רש"י: בלעם הלך שם ליטול שכר עשרים וארבעה אלף שהפיל מישראל בעצתו.

לכאורה לא מצאנו בפסוק שעצת בלעם הייתה תמורת שכר, ומה שהלך ליטול על זה שכר, יש לפרש: שהנה בלק פסק לבלעם ממון הרבה (לשון רש"י במדבר כב, ה) על זה שיקלל את ישראל, וכיון שלא הצליח בקללתו כמו שנאמר "ולא אבה וגו' ויהפך הקללה לברכה", היה בלעם מתיירא שבלק לא יתן לו ממון הרבה, משום זה בלעם שהיה עין רעה ונפש רחבה כמפורש בפרקי אבות (ה, יט), עשה את כל התחבולות שיבוא הכסף לידו, ולכן יעץ לו עיצה להחטיא את ישראל כמו שכתב רש"י (במדבר כד, יד) "אלקיהו של אלו שונא זמה" וכו', ועל ידי זה יקבל שכרו. ונמצא, שדווקא מפני שמתחילה קראוהו לקללם תמורת שכר, לכן המשיך ויעץ העיצה להחטיאם.

ועל פי זה אתי שפיר מאד מה שנאמר בתורה בפרשת כי תצא (כג, ד-ה) "לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' וגו', על דבר אשר גו' שכר עליך את בלעם בן בעור וגו' לקללך". ופירש רש"י: "על

ישראל" ועל זה התכוון משה באומרו "היוצא מפיהם תעשו".

הוראה למעשה

האדם צריך להאמין בהשגחה פרטית. "לבטוח בה' בכל לבבך ולהאמין בהשגחתו הפרטית, ובוזה תקיים בלבבך היחוד השלם, בהאמין בו, כי עיניו משוטטות בכל הארץ ועיניו על כל דרכי איש ובוהן לב וחוקר כליות. כי מי שאינו מאמין "אשר הוצאתיך מארץ מצרים", אף ב"אנכי ה' אלהיך" אינו מאמין, ואין זה יחוד שלם. כי זה היה סגולת ישראל על כל העכו"ם, וזה יסוד כל התורה כולה". (אורחות חיים)

המקור בפרשה: "ואלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם ביד משה ואהרן" (במדבר לג, א). "התורה מאריכה בסיפור המסעות שעשו, שהיו בין כולן ארבעים ושנים מסעות, ורצתה להזכיר בשמם, כי יש בספורם תועלות רבות לשעה ולדורות, שיתפרסם הפלא הגדול לשעה בין

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך ובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

מאין יבוא עזרי

יפור המעשה מתרחש באחת מערי המחוז של רוסיה. באותה עיר הקים לו היהודי ר' שמואל בית חרושת ליצור שרף.

בימים ההם קיים היה ברוסיה חוק, שחייב את בעלי בתי החרושת למשקאות חריפים לשלם מס לממשלה על פי כמות המשקאות שיצרו ומכרו. כדי לפקח על כך, הצמידו לברז המרכזי, שדרכו זרם היי"ש, מין מונה, והוא הורה את גובה המס, שחייב בעל בית החרושת לשלם לשלטונות. ר' שמואל שהיה אדם ישר דרך, הקפיד למלא את מצוותם של השלטונות.

הלה איים לגלות את הענין לר' שמואל, בעל בית החרושת

ואולם בין פועלי בית החרושת שלו היה גוי אחד, שמצא דרך לנקב נקב קטן בדוד שבתוכו יוצר היי"ש ולגנוב מן המשקה בלי שבעל בית החרושת או השלטונות יחושו בכך.

יכל האיש להמשיך במעשהו זה שנים רבות, אלמלא הבחין בכך עובד אחר של בית החרושת. הלה איים לגלות את הענין לר' שמואל, בעל בית החרושת, ורק לאחר רצה שהובטחה לו מחצית מהשלל הניגר דרך הנקב, הסכים לשתוק.

כך המשיכו השנים לגנוב ממעבידם בלי שהדבר יתגלה.

לימים פרצה ביניהם מריבה, האחד חשד בחברו, שהוא מרמה אותו ופנה להלשין במשטרה. חיש הגיעו למקום אנשי המשטרה. הללו אסרו את האיש שנאשם בגניבה, אך הלה טען: "מנהל בית החרושת ציווה עלינו לגנוב. הוא רצה להונות את השלטונות ולהתחמק מתשלום המס. כל הרווח זרם לכיסו!"

דבריו של האיש מצאו מסילות לליבם של השוטרים. הם שיחררו אותו, ובמקומו אסרו את מנהל בית החרושת, ר' שמואל, והאשמה שהאשימוהו היתה: הונאת השלטונות.

על מעשה חמור שכזה צפוי היה לר' שמואל עונש חמור ביותר: גלות לערבות סיביר עם עבודת פרך. זאת בנוסף על החרמת רכושו וקנס כספי גדול, שיאלץ לשלם לשלטונות.

כל אותו היום והלילה ישב ר' שמואל בבית המדרש ואמר פרקי תהילים

לא יפלא אפוא, שמשפחתו של ר' שמואל עשתה את כל המאמצים כדי להוכיח את צדקתו וישרו, וניסתה לשחרר אותו מן הכלא לפחות עד לעת שבה עתיד משפטו להתקיים. ואכן, תמורת ערבות כספית ענקית שוחרר ר' שמואל ממעצרו עד ליום המשפט. מיד בצאתו מהכלא נסע ר' שמואל לליובאוויטש, אל האדמו"ר רבי שמואל המהר"ש, לבקש ממנו עצה ותושיה. תור ארוך השתרך בפתח חדרו של הרבי הגבאי, בראותו את ר' שמואל, הודיע לו, כי יצטרך לחכות ימים אחדים עד אשר יגיע תורו להיכנס. "ימים אחדים?" נדהם ר' שמואל, וסח באזני הגבאי את מצוקתו.

נגעו דבריו ללב הגבאי, והוא הבטיח להכניסו אל הרבי כבר ביום המחרת. כל אותו היום והלילה ישב ר' שמואל בבית המדרש ואמר פרקי תהילים. קולו השבור בקע

מתוך לבו הנשבר והנדכא.

כשהגיעה העת להכנס אל חדרו של הרבי, היה האיש שבור ורוצץ לחלוטין. בקושי רב הצליח לפלוט מפיו את סיפור העלילה שהעלילו עליו. "ועתה, צפוי לי משפט, שסופו עלול להיות רע ומר", בכה האיש, "עלי להלחם בעדויות שקר, שמעלילים עלי שונאי ישראל, המתנכלים לנפשי, אוי!" נאנח מעומק לבו, "מאין יבוא עזרי?!" כל אותה עת ישב הרבי והקשיב לדברי היהודי האומלל, וכשסיים את דבריו בשאלה-הבקשה הנוקבת, אמר לו האדמו"ר: "כאשר יבוא לפניך יהודי ויאמר: 'מאין יבוא עזרי?' עזור לו למלא את מבוקשו, וכאשר תמלא אתה את ה'אין' של הזולת, ימלא ה' את ה'אין' שלך!" דברי הרבי נסכו עידוד רב בר' שמואל. הוא שב לביתו בטוח ומאמין בתשועה שישלח לו ה' יתברך. והנה בהגיעו לעירו, לאחר שכולם קידמו את פניו בשמחה ואיחלו לו הצלחה במשפט, פנו אליו בשאלה: "שמעת מה ארע לר' חיים?"

ביתו והמסעדה שלו עלו באש, ועתה נותרו הוא ומשפחתו ללא פרנס

ר' חיים היה אחד מידידיו של ר' שמואל. איש ישר דרך, המטופל במשפחה גדולה ומסופעת. את פרנסתו מצא ר' חיים ממסעדה, שהיתה לו בסמוך לנהר שבקצה העיר. "מה קרה לר' חיים?" נבהל ר' שמואל, האסיר המשוחרר. "מטה לחמו נשבר", נאנחו האנשים, "ביתו והמסעדה שלו עלו באש, ועתה נותרו הוא ומשפחתו ללא פרנסה ואפילו ללא קורת גג. מסכנים שכאלה!"

נכמרו רחמיו של ר' שמואל על ידידו הטוב. הוא קם ופנה לעבר הנהר, אל המקום שבו ניצב עד לפני ימים אחדים ביתו של ר' חיים.

כבר מרחוק הריח ר' שמואל את הריח החרוך שהותירה אחריה הדליקה. משתקרב, ראה את ר' חיים בין החרבות החרוכות, ראשו היה מורכן וניתן היה להבחין בארשת פניו העצובה.

כשהבחין ר' חיים בידידו, ששוחרר ממאסרו, אורו עיינו. לרגע נשכחו ממנו מצוקותיו שלו, והוא שמח בשמחת ידידו, שזכה - ולו גם לזמן מוגבל - בחופש.

"הוי, ר' שמואל, כמה שמח אני לראותך! ברוך מתיר אסורים!"

אך דוקא פניו של ר' שמואל היו קודרות עתה. לבו היה מצר על החורבן שפקד את ידידו. הוא הביט על סביבותיו וניסה למצוא כמה מלים לנחם את האיש על אבדן רכושו ופרנסתו.

לבסוף שאל: "אמור לי, ר' חיים, איזה סכום דרוש לבנות מחדש את ביתך ולשקם את פרנסתך?"

ר' חיים הביט בו בעיניים קמות. למה כוונתו של ר' שמואל?

לבסוף נקב בסכום הדרוש.

"מוכן אני להלוות לך את הסכום הזה", אמר לו ר' שמואל בלי להסס.

ונוסף לכך, הן אתה עצמך שרוי כעת במצוקה, ועומד בפני משפט קשה

היה זה סכום גדול ביותר. "כיצד אעז ליטל ממך סכום

כה גדול?" קרא ר' חיים. "ראשית, כלל איני יודע מתי אוכל לפרוע חוב עצום שכזה. ונוסף לכך, הן אתה עצמך שרוי כעת במצוקה, ועומד בפני משפט קשה. לא, ר' שמואל ידיד, לא אוכל לקבל את הצעתך הנדיבה. היושב בשמים בודאי יעזור לי! כיצר אנו אומרים בתהילים: 'מאין יבוא עזרי? עזרי מעם ה', עושה שמים וארץ!' בורא השמים ויוסד הארץ הינו כל יכול, והוא בודאי יעזרני!"

המילים 'מאין יבוא עזרי', שיצאו מפי ר' חיים, צלצלו לפתע באזני ר' שמואל כמנגינה ערבה. הוא נזכר בדבריו של האדמו"ר: "כאשר יבוא לפניך יהודי ויאמר 'מאין יבוא עזרי?' עזור לו למלא את מבוקשו..." "ר' חיים אני מפציר בך, אנא! קח את הכסף!" התחנן ר' שמואל בפני ידידו.

אך ר' חיים, האיש שביתו נשרף ופרנסתו נתקפחה, עמד על שלו: אין הוא רוצה לקבל כסף מר' שמואל הנתון בצרה!

"קח את ההלוואה!" לא חדל ר' שמואל להתחנן, "כי בנפשי הדבר! אסור לך להשיב את פני ריקם!"

רק לאחר הפצרות ותחנונים מרובים נאות ר' חיים לקבל את הסכום. או אז שב ר' שמואל לביתו בפנים מאירות מאושר. הוא אסף את הסכום הדרוש ומיהר למסרו לידי ר' חיים.

נרגש עד דמעות היה ר' חיים בעת שקיבל לידידו את הכסף בו יסקם את חייו. "ר' שמואל", רחשו שפתי, "מקרב לב אני מאחל לך, כי בעזרת ה' תיושע גם אתה ותצא זכאי מעלילת השווא שחרשו נגדך!"

טחנות הצדק טוחנות לאט והן לא שנו ממנהגן גם במשפטו של ר' שמואל, חלף זמן רב, אך לבסוף הגיע יום המשפט.

ר' שמואל הובא אל בית המשפט והושב על ספסל הנאשמים. בעודו יושב אל מול השופטים וחבר המושבעים, ישבו קרוביו ומכריזו בבית המדרש, שפכו דמעות וקראו פרקי תהילים בבקשם רחמים מלפני ה', שיוציא את הצדק לאור.

המשפט החל. בזה אחר זה עלו העדים לדוכן והשמיעו את דבריהם. בין העדים בלטו, כמובן, אותם שני פועלים גנבים, אשר העלילו על ר' שמואל את עלילת השוא. "מוזמן ידענו על אודות הנקב בתחתית הדוד, אך לא גילינו את הדבר, כי מנהל בית החרושת ציווה עלינו לשתוק, ואם לאו איים שיפטר אותנו מהעבודה!"

הם אותם אנשים, האמורים בסופו של דבר לחרוץ את גזר דינו. הללו הביטו בו בשנאה ולעג לאיד

לאחר דברי העדים בא תורו של הקטגור. נאום מלא ארס ושטנה פעפע מפיו. "לפנינו יושב פושע פלילי", סיכם את דבריו, "אשר ניצל את פועליו המסכנים, במטרה להונות את הממשלה. אי לכך, הקטגור כחכח בגרונו, 'אי לכך, תובע אני להענישו בכל חומרת הדין!'"

ואז הגיע תורו של ר' שמואל לשאת מילים להגנתו. בטרם קם ממקומו, הביט לעבר חבר המושבעים - הם אותם אנשים, האמורים בסופו של דבר לחרוץ את גזר דינו. הללו הביטו בו בשנאה ולעג לאיד, וכבר ראה ר' שמואל בעיני רוחו את גזר הדין שהם חורצים...

לא יפלא שהוא קם ממקומו שבור ונדכא, ובקושי רב המשיך בעמוד הבא

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

כל רודפיה השיגה בין המיצרים

הקורבנות שחייםם הוקרבו למען מטרה שלא הושגה בפועל (קרי-שקט בישובי הדרום, הצפון והמרכז).

ובענין זה חז"ל הורו לנו כבר במדרש אגדה: "אם התחלת במצווה - גמור אותה, שאינה נקראת מצוה אלא על שם הגומרה". ומכאן שמוטלת החובה והאחריות על הצבא להשלים את המצוה שהחלו בה הקדושים שחירפו ומסרו נפשם עבור השכנת ביטחון ושלווה בקרב תושבי ארץ ישראל.

ויהי רצון שבקרב ממש תקויים בנו הנובאה שימים אלה יהפכו לימי ששון ושמחה ותבואה הגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן.

י"ג אדר א' תשס"ג

להחליט אחת ולתמיד לקבל החלטה טובה שנבער, ננתש, נסלק, נעקור, נתלוש, נשרש, נהרוס ונשמיד את שנאת החינם שמחלחלת בתוכנו והורסת כל חלקה טובה בעם. ומאידיך גיסא, דוקא בשל הכאב הצורב מאובדן טובי בנינו בלחימה הזאת, אסור לנו כעת לבלום את המערכה כל עוד האויב לא נחל מפלות ותבוסה מוחלטת.

אסור שיקרה שלאחר כל ההפצרות, ההבזקות וההפגזות ולהחיימה כנגדם, הם ימשיכו לשגר טילים ולהוות איום על כלל האוכלוסייה בארץ במיוחד לא ניתן להשלים עם כך שאוכלוסיות שלימות לא שבו לביתם מאז התחלת המלחמה מתקופת שמיני עצרת, שמחת תורה. נראה לי שזו גם תהיה עוולה ופשע כלפי אותם

ב תור יהודים מאמינים בני מאמינים, יודעים אנו שהעובדה שהמלחמה בה אנו נמצאים, מתנהלת בתקופת בין המצרים, אינה מקרית אלא נעשית בהשגחה פרטית, ממש כמו שאר ענייני העולם בו אנו חיים.

תקופה זו היתה קשה לעם ישראל עוד מימי חורבן בית המקדש הראשון ולאחר פסק זמן, מימי חורבן בית המקדש השני, אשר נחרב בשל שנאת החינם ופירוד הלבבות ששרר אז בעם ישראל.

העובדה שהמלחמה הנוכחית בחמאס בדרום ובמרכז, בחיזבאללה בצפון גבתה עד כה מחיר נורא כל כך של קרבנות (נרצחים ופצועים) מקרבנו, צריכה מחד גיסא לעורר אותנו לתשובה, לתפילה ולצדקה. במיוחד עלינו

מאין 'בוא עזרי' - המשך מעמוד קודם

את שמך וכתובתך, כדי שאוכל להשיב לך את כספך לכשאגיע לבית אבי, ביקש הצעיר, אך הסוחר סירב. 'דרך צלחה!' איחל לצעיר. וכל אחד מהם פנה לדרכו. "שנים חלפו מאז אותו יום", המשיך השופט את סיפורו. 'אותו צעיר התבגר והיה לאיש. והאיש הזה אינו אלא אני, הניצב פה לפניכם! רצונכם, בודאי לדעת מי היה אותו סוחר טוב לב, שכה הטיב עמי. ובכן אגלה לכם גם זאת: הסוחר הזה גם הוא נמצא כאן באולם. זהו הנאשם, היושב לפניכם, ר' שמואל היהודי!

"משך כל השנים חיפשתי אחריו, ולשוא. קיוויתי למצוא ולפרוע את החוב, שהנני חב לו, הן את החוב הכספי והן את החוב המוסרי. הרבה מאוד אנשים עברו על פני באתו יום רחוק, ורק הוא הסוחר היהודי נתן דעתו עלי. ועתה, כשהוא משפט לפני, הכרתי את האיש. אומרים, כי ניכרים דברי אמת. אכן אדם הגון ועדין נפש שכמוהו - חזקה עליו שאינו שקרן, קל וחומר - שאין הוא גנב!" השופט סיים את דבריו והתישב על מקומו. חבר המושבעים עזב את האולם ופנה להתייעץ. דקות אחדות ארכה ההתייעצות, ובשובם קבעו המושבעים: "הנאשם חף מפשעו!"

על מקומו על ספסל הנאשמים ישב ר' שמואל, הנאשם שזוכה. ידו תמכה בראשו, ובאזניו הדהדו המילים ששמע מפי האדמו"ר מלובלין: "כאשר תמלא אתה את האין של הזולת, ימלא ה' את האין שלך!"

תמונה המיוחסת למהר"ש זיע"א

התחנה. 'האם רצונך לאכול דבר מה?' שמע הצעיר את הזר פונה אליו. הוא הנהן בראשו, והניח לאיש להוליכו אל מסעדת הרכבת. הלה הבחין, שהצעיר איננו בן איכרים פשוט. הוא כיבד אותו בארוחה משביעה, וכששבה רוחו של הצעיר, סיפור למיטיבו את אשר ארע לו. 'וכן, בלא המזודה וכל אשר בה, איני יכול להמשיך בדרכי, סיים את סיפורו בשפל קול.

אותו צעיר התבגר והיה לאיש. והאיש הזה אינו אלא אני, הניצב פה לפניכם

"הסוחר, אשר לא הכיר עד כה את הצעיר שלפניו, לא הררה. הוא שלף מכיסו כסף, וקנה בעבורו כרטיס נסיעה להמשך דרכו. כן דאג לציידו במזון ובדמי כיס. 'אמור לי

הצליח לומר קול מקוטע: "אינני אשם... אני חף מפשע... העלילו עלי עלילה... נפלתי קרבן לעלילת שווא. מעודי לא גזלתי מאיש, ומעודי לא עשיתי איש!" ובסיימו, צנח בכבדות על מקומו, הרכין ראשו ותמך בו בידו.

לאחר שנשמעו דברי כל הצדדים קם השופט לשאת את נאום הסיכום. בנאום זה סיכם באזני חבר המושבעים את כל מהלך המשפט, ועל פי דבריו אמורים הם להרוץ את פסק הדין.

"לאמתו של דבר", אמר השופט, "יש להכריע עכשיו למי להאמין: ליהודי היושב לפנינו, או לשני הפועלים, אשר הם בעצמם הודו כי היו שותפים למעל ולגנבה. אך בטרם יחליטו המושבעים את החלטתם ברצוני לספר באזניכם סיפור לא ארוך."

הכל היטו אוזן קשבת, והשופט פתח בסיפורו:

"בחור צעיר, בן למשפחת אצילים, יצא פעם לדרך ארוכה. באחת התחנות, כשהתכונן לרדת מהרכבת, גילה כי מזודתו נגנבה! בידיים ריקות ירד אפוא מהרכבת - כל כספו, חפציו ואפילו כרטיסי הנסיעה שלו היו באותה מזודה! בערום ובחוסר כל סבב הצעיר כל שעות היום בבית הנתיבות. רבע היה ומדוכא, אך איש מבין הנוסעים הנחפזים לדרכם לא נתן דעתו עליו. בדרת הלילה נשכב הצעיר על אחד הספסלים שבתחנה, ושם ישן באותו ליל. בבוקר המחרת כמעט החליט לפשוט יד ולקבץ נדבות, כדי שיוכל לקנות מעט מזון להחיות את נפשו, אך לא הרהיב עוז בנפשו. ואז, כשהיה על סף הייאוש, קרב לעברו אדם אחד... היה זה סוחר, שירד מן הרכבת באותה תחנה ושם לבו אל הצעיר האומלל, הניצב בפאתי

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמוליך לצינו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודית עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

אופק חדרה

כניסת שבת	19:07	לוח מקומי
יציאת שבת	20:16	אור החיים
רבינו תם	20:49	
	21:00	

"אלה מסעי בני ישראל... ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם" (ב, א-ג)

התורה מפרטת את ארבעים ושניים המסעות שנסעו בני ישראל במדבר.

ויש להבין, מדוע יש צורך ברשימה הפרטנית של כל המסעות והחניות, הלא העיקר הוא להגיע אל היעד, ומה אכפת לנו מה היו התחנות שבדרך? למה הדבר דומה, לאדם שמבקש לספר על נסיעתו לכותל המערבי, וכי משנה לנו באיזה כביש הוא נסע לירושלים - האם בכביש 1 או בכביש 443? הלא העיקר שהגיע אל היעד!

כמו כן יש להבין את כפל הלשון, מדוע לאחר שנאמר "את מוצאיהם למסעיהם", שב וכתב "ואלה מסעיהם למוצאיהם"?

הרמב"ן מביא את ביאורו של הרמב"ם בספרו "מורה נבוכים" (ב, ט), שכתב, שהתועלת בידיעת המקומות הללו היא, להזכיר לדורות עולם את הניסים שאירעו במקומות הללו. אומנם בזמן התרחשותם הם אירעו לעיני כל, אבל יש חשש שבעתיד, ברבות השנים, יקומו אנשים שיכפרו בהם.

ולכן חיזק הבורא יתברך בתורתו את זיכרון המסעות, כדי שיראו אותם הדורות הבאים וידעו האותות הגדולות איך עמדו בני ישראל במקומות ההם ארבעים שנה.

באופן נוסף נראה לבאר את העניין, וכדי להמחיש את הדברים נביא את סיפור הצלתה וכינונה מחדש של ישיבת טלו בארצות הברית:

רבי יוסף לייב בלוך זצ"ל, ראש ישיבת טלו דליטא, כיהן גם כרבה של העיר טלו ועמד על משמר הדת בעירו. כאשר אחד היהודים העז לפתוח את חנותו בשבת, הופיע הרב בלוך בעיצומה של השבת מול החנות הפתוחה, ויחד עם קבוצת יהודים ערכו תפילת מוסף ברחובה של עיר. לאחר מכן ניגש הרב בלוך אל בעל החנות ודרש ממנו לסגור את חנותו בשבת, אך היהודי החציף פניו לרב ואמר: "אף אחד לא יכנס לחיי!"

בנו של רבי יוסף לייב, רבי אליהו מאיר, לא יכול היה לשאת את התנהגותו החצופה של בעל החנות. הוא אזר אומץ, ניגש לאותו אדם וסטר לו על פניו. האיש נבעת, הוא לא ציפה לתגובה שכזו. מרוב בהלה הוא מיהר לסגור את החנות ועזב את המקום בבושת פנים.

לימים, בנו של אותו מחלל שבת התמנה למפקד הבולשת של כל מחוז טלו. האב פנה אל בנו ואמר לו: "הגיעה העת לנקום ברב אליהו מאיר בלוך על הסטירה שטר לי לפני שנים".

כשנודע הדבר, החליט רבי אליהו מאיר לברוח מפני השלטונות עד יעבור זעם. לאן יברח? הוא תכנן להפליג לאמריקה יחד עם גיסו רבי חיים מרדכי קאטץ, שם ינצלו את הזמן לגיוס כספים לאחזקת הישיבה. רבי אליהו מאיר וגיסו רכשו בבהילות זוג כרטיסים ועלו על האונייה באישון לילה. כשהגיעו לארצות הברית התחילו רוחות המלחמה לנשוב באירופה. וכשרצו להשוב היו שעריה נעולים בפניהם. באותם ימים פרצה מלחמת העולם השנייה והתחוללה שואת יהודי אירופה. נשותיהם וילדיהם של שני הרבנים וכל שאר משפחת בלוך שנשארו בטלו ניספו בשואה יחד עם כל יהודי העיר.

רבי אליהו מאיר בלוך וגיסו רבי חיים מרדכי קאטץ התיישבו בעיר קליבלנד שבמדינת אוהיו, שם הקימו את ישיבת טלו בארצות הברית, שברבות הימים הפכה למעצמה של תורה.

לימים אמר רבי אליהו מאיר, כאשר נסענו לארצות הברית ולא יכולנו לשוב לעירנו, היתה עלולה להתנגב לליבי המחשבה: מה זאת עשה אלוקים לנו? למה 'נתקענו' בארצות הברית מבלי יכולת לשוב לעירנו ולמשפחתנו? המחשבה והתהיה הזו יכולה היתה להתרחב: מדוע גזרו מן השמים שאותו מפקד בולשת יבקש לנקום בי על הסטירה שסטרתי לאביו?

עד שהתבררה התמונה המלאה. אמר רבי אליהו מאיר: מן השמים גילגלו שאסור לאותו יהודי מחלל שבת, כדי שברבות הימים הוא יבקש מבנו לנקום בו, וכתוצאה מכך איאלץ לעזוב את טלו ולהפליג לארצות הברית - וכל זאת כדי שאזכה להינצל מן השואה ואפעל יחד עם גיסי לקומם את ישיבת טלו בארצות הברית.

מכאן - אמר רבי אליהו מאיר - שיהודי לעולם אינו תועה בדרך, יהודי לעולם אינו 'נתקע' בדרך! שום דבר לא קורה לו 'במקרה'!

"מ-ה' מצעדי גבר כוננו". לכל פעולה יש סיבה, מן השמים מגלגלים זאת כדי להשיג איזושהי תכלית חשובה.

זהו שאומרת התורה: "ואלה מסעיהם למוצאיהם" - הקב"ה עשה את כל המסעות הללו בשביל ה'מוצא' - להשיג את התוצאה והתכלית המבוקשת.

האדמו"ר מפיאסצנה, רבי קלונימוס קלמיש שפירא זצ"ל, היה מגדולי האדמו"רים בפולין בתקופה שבין שתי מלחמות העולם, וכך הוא ביאר את הטעם לפירוט מסעי בני ישראל:

כשיהודי קורא את רשימת מסעי בני ישראל, בכל מסע הוא נזכר במאורע הקשה שהתחולל בו: כאן היה חטא המתאוננים, וכאן היו קיבורות התאוה. כאן היתה מחלוקת קורח ועדתו, וכאן היה מעשה העגל. כך הוא עובר משם לשם, ממקום למקום, חושב בליבו: כמה צרות, כמה חטאים! אוי מה היה לנו! איך תהיה לנו תוחלת ותקווה!?

ועל כך משיבים ואומרים לו: יש תוחלת ותקווה! שים לב שכל אלה הם "מסעי בני ישראל" אשר בסופם הגיעו לארץ ישראל. כל התחנות שבדרך היו חלק מהמסע שבסופו של דבר הוביל אותם לארץ ישראל.

כשרואים שהקב"ה מביא צרות על עם ישראל, אסור לנו לשכוח לרגע שכל הצרות הללו הן חלק מהמסע הארוך שמוביל אל היעד הסופי - גאולת ישראל. כל הצרות והקשיים שבדרך הם חלק מההתקרבות שלנו אל הגאולה.

הרבי מקוצק זצ"ל אומר: הגימטרייה של המילים "אלה מסעי" זהות לגימטרייה של המילים "על פי הוי-ה" (מאתיים ושש-עשרה), ללמד שכל מהלך בחייו של אדם צריך להיות על פי ה'. יהודי שחי עם רצון ה' - נראה לגמרי אחרת מיהודי שחושב את עצמו לחכם לתכנן ולהתנהל על פי חוכמתו.

יש יהודי בבני ברק שעובד לפרנסתו בעבודות מסגרות. הוא מתנייד מלקוח ללקוח בעזרת טנדר ובו כל העבודה וצידו יקר בשווי עשרות אלפי שקלים. כל הציוד נמצא בתוך תא המטען ברכב, שאותו הוא נוהל במנועל משוכלל, מחשש לגנבים.

יום אחד נסע האיש באחד מרחובות העיר וראה בצד הדרך משאית חונה משמשת חנות מאולתרת לממכר ירקות במחירים זולים. בסמוך עמד יהודי מבוגר שנשא שקיות עמוסות ירקות. המסגר ריחם עליו ועצר לידו. הוא היה בטוח שהוא מתגורר בקירבת מקום והציע לקחת אותו 'טרמפ' לביתו.

היהודי הודה למסגר, הניח את השקיות בטנדר והתיישב לצידו של הנהג. הנהג החל בנסיעה עד לרמזור הקרוב, ואז שאל: "לאן?" היהודי המבוגר הצביע לכיוון היציאה מהעיר...

הנהג התלבט בינו לבין עצמו: מה פתאום שאקח אותו מחוץ לעיר? ומצד שני, אם הוא הגיע עד בני ברק כדי לקנות ירקות במחירים מוזלים, כנראה מצבו הכלכלי בכי רע ואפילו כמה שקלים לנסיעה אין לו. אם אוריד אותו כעת, איך הוא יגיע לביתו עם כל השקיות העמוסות?

ליבו הרחום הכריע את הכף והוא החליט לקחת אותו לביתו, מתוך הנחה שהוא מגורר סמוך לבני ברק, אולי גבעת שמואל, אולי פתח תקווה... הוא יצא לכביש גהה וביקש ממנו לכוון אותו אל היעד. אמר: "סע לכיוון ראשון לציון"...

כעבור עשר דקות הוא הגיע לכניסה לראשון לציון, ואז הוא הורה לו באצבע להמשיך בנסיעה...

הנהג עמד לאבד את סבלנותו: "במקום להצביע על כיוון הנסיעה, בבקשה אמור לי היכן אתה גר ואביא אותך לביתך"...

השיב האיש: "אני גר בלוד"...

"לוד? למה לא אמרת בהתחלה? הרי זה מרחק רב מבני ברק. לא לכך התכוונתי!". אבל כעת כבר היה מאוחר מידי להתחרט. הוא המשיך בנסיעה וכעבור רבע שעה הגיע ללוד. הוא הביא אותו אל כתובת ביתו ואף סחב לו על הסלים עד פתח הבית.

היהודי הודה לו על ה'טרמפ', ירד מן הרכב והשניים נפרדו לשלום. כשחזר לבני ברק כבר החשיך היום, הוא נסע לביתו, החנה את הרכב בחניה ועלה לביתו.

הלכות

הלכות ומנהגים מראש חודש אב

מיום ראש חודש אב עד יום התענית ממעטים במשא ומתן של שמחה, כגון קניית צרכי חופה, ורהיטים חדשים לבית החתן והכלה, וכן ממעטים מקניית תכשיטי כסף וזהב, וכיוצא בזה. ובשאר משא ומתן שאינו של שמחה, דהיינו שאינו לצורך חתן וכלה, נהגו להקל. ולכן מותר לקנות רהיטים חדשים לצורך ביתו (שאינו בית חתן וכלה), וכן מותר מן הדין לקנות מכונת חדשה בימים אלו. וכן כל כיוצא בזה. ומכל מקום טוב להחמיר ולהימנע מלהביא רהיטים חדשים לביתו, או להביא מכונת חדשה בימים אלו, משום ששמחה היא לו.

וכן ממעטים בניין של שמחה בראש חודש אב, כגון הבונה בית חתנות לבנו. והוא הדין שאין לבנות כל בניין שאינו לצורך מגורים, אלא לנוי והרווחה בעלמא, החל מראש חודש אב עד התענית. אבל אם בונה לצורך מגורים, כגון שגר עם בני ביתו בבית קטן בצפיפות רבה, ובונה בית גדול יותר, מותר לבנות בימים אלו.

אסור לתפור ולגזור בגדים חדשים מראש חודש אב עד תשעה באב. וכן אסור לסרוג בגדים חדשים ולקנות בגדים חדשים או נעליים חדשות בימים אלו. אבל מותר לתקן בגד או נעל שנקרעו בימים אלו.

נוהגים שלא לברך 'שהחיינו' על בגד חדש בימי בין המצרים. ונוהגים שלא ללבוש בגד חדש בימי בין המצרים. וכן נוהגים שלא ללבוש נעליים חדשות החל מיום ראש חודש אב. ומכל מקום מותר לקנות נעליים חדשות של בד, או של גומי, לצורך תשעה באב. וטוב שילבש נעליים אלו זמן מועט קודם תשעה באב, כדי שלא יחדשם בתשעה באב.

ויש אומרים שמיום ראש חודש אב אסור ללבוש בגדים חדשים או נעליים חדשות מן הדין, אף בלא הטעם של ברכת 'שהחיינו'. ויש אומרים שאין לאסוף בזה מן הדין אלא בשבוע שחל בו תשעה באב.

מנהג הספרדים שלא לאכול בשר בין בשר עוף ובין בהמה מראש חודש אב עד עשירי באב (כולל העשירי) ובראש חודש מותר.

(לוקט מתורת המועדים)

פנינים

"נְחֲנוּ נַעְבוֹר חֲלוּצִים" (לב, לב)

כתב רבינו האלישיב הקדוש זצ"ל; במסורה מצינו ארבע פעמים את המילה 'נְחֲנוּ': "כולנו בני איש אחד נְחֲנוּ" (אמרנו אחיי יוסף), ו'נְחֲנוּ מִה' (אמר משה רבינו בענותנותו), ו'נְחֲנוּ נַעְבוֹר חֲלוּצִים' (אמרנו בני דוד וראובן בפרשתנו), ו'נְחֲנוּ פִשְׁעֵנוּ וּמְרִינוּ, אֵתָה לֹא סִלַּחְתָּ' (אמר ירמיהו בקינתו).

ואפשר לקשר כולם, כך: עלול האדם לחשוב כי יכול הוא לסגל חליה עבירות ולסמוך על זכות אבות - לומר 'כולנו בני איש אחד נְחֲנוּ', היה לנו אב גדול וסב צדיק, לכן אף על פי ש'נְחֲנוּ מִה', כשלעצמנו איננו מאומה, יימחל לנו. אך אין זה כך, אלא אם 'נְחֲנוּ פִשְׁעֵנוּ וּמְרִינוּ - אֵתָה לֹא סִלַּחְתָּ'! לפיכך: 'נְחֲנוּ נַעְבוֹר חֲלוּצִים', נצא קוממיות למלחמת היצר וננצח בה, נרבה תורה ומצוות ונְחַל חיי עולם בזכות עצמנו, מבלי להסתמך על זכות אבות!

(ומתוק האור)

מצפה האדומים

אל דאגה...

שאל הרב הצדיק שמואל קובלסקי זצ"ל את הגאון החזון איש זיע"א, על מקרה בו ציעו שידוך, והתברר שהבת מסורה מאוד להוריה, מייחלת למוצא פיהם, ממלאה משאלותיהם, ומקדישה למענם הרבה מכוחה ומזמנה. אולי קיים החשש שמא הנהגתה זו כלפי הוריה תהיה לרועץ כאשר תישא? אולי תזנח את חובותיה כלפי בעלה? השיב החזון איש בפסקנות: **נערה שמכבדת את אביה ואמה בידוע שתכבד כך את בעלה.**

(אנא עבדא)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמת: שושנה שירה ח'בי בת אברהם, מיכאל ח'בי בן סעדיה, לזכות אריה ח'בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעדי הינדי, ציון נר בן סעדיה, אסתר תוהמי בת סעדי, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה יששכר, אייל בן ניסים וחנה, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נר בת עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, גבריאל נר בן זכריה, מנשה ג'יבלי בן שלום, שקד דהן בן סיגלית, אריה בן סעדיה, אהרון בן חיים, שלמה בן רוזינה, תמר לימור בת שושנה, זכריה נר בן יעקב חסין יפת, רחל בת סעדיה, תמר בת שרה.

לרפואת: ניהת הילה, עלמה בת מור, איתא אסתר בת רבקה, חנה בת סין-שרה שפירצנה, בת-אל בת תמר, רותית בת זלמה, הראל חיים בן הדסה, ניסים ניצן בן זקיה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

גליון מס' 151

פרשת מטות-מסעי תשפ"ד

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

יראת שמים – מתחילה בסעודה!

האבא צריך ללמד את בנו יראת שמים, ולא רק בזמן למועד התורה, אלא גם עת האכילה היא עת הכשר גדולה ללמדו יראת ה', כי גדולה לגימיה שמקרבת' (סנהדרין קג:), ו'אין הסתה אלא באכילה ושתיה (חלין ד), שהאכילה מקרבת את לב הילד לאבא ונותנת לאבא הזדמנות להסית את לבו לדרך הישר, ולכן, בעת שמאכיל את בנו, ילמד אותו שכל אכילה היא חסד ה' גדול, שפרא את האמא שיש בה טוב לב לטרח לקנות ולבשל את האכל, וילמד את בנו שהאכל שהוא אוכל נברא על ידי היצרן הממחה הבורא יתברך, שיצר גם את ההורים שלו ואת כל הטוב שיש לו, ודוקא בעת האכל, הילד יכול להבין זאת יותר. ולהלן תפלה זכה המכנה 'מתיקות שיחי': רבוננו של עולם, זכנו לקיים "ואהבת את ה' אלקיך... וישננתם לבניך", בקך שנשנן לבנינו דברי אהבת ה' על החסדים שאתה עושה אתנו, וזכנו שיתקבלו דברינו על לבם באופן שהם יאהבו אותך בכל לבם ונפשם, וכל תענוגות העולם הזה לא יהיו שוים בעיניהם מאומה, למול התענוג הגדול של אהבתך וקרבתך, ובקך נשאיר לבנינו ירושה גדולה ועצומה של יראת שמים, שתזכה אותם בנכסים אדירים בעולם הבא, ולכל טוב גם בעולם הזה, ונזכה להתענג עליך בכל עת, אנו וזרענו וזרע זרענו עד עולם, אמן סלה'. (מתוך בטאון מתיקות השבת)

בברכת שבת שלום

מערכת לב ארי

בנינים משלחן מלכים

ומקנה רב הלה לבני ראובן ולבני גד עצום מאד' (במדבר פרק לב)

במדרשים מבואר שהיתה טענה על בני גד ובני ראובן שביקשו להישאר בארץ סיחון בשביל המקנה שהיה להם ובגלל זה וויתרו על הזכות הגדולה להיות בארץ ישראל פלטין של מלך. וז"ל המדרש רבה: וכן אתה מוצא בבני גד ובני ראובן שהיו עשירים והיה להם מקנה גדול וחבבו את ממונם וישבו להם חוץ מארץ ישראל לפיכך גלו תחלה מכל השבטים שנאמר ויגלם לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשה ומי גרם להם על שהפרישו עצמם מן אחיהם בשביל קנינם. ואמרו בגמרא (כתובות דף ק"י ואילך) על המעלות הגדולות שיש לדר בארץ ישראל, וכך אמרו שם: תנו רבנן לעולם ידור אדם בארץ ישראל אפי' בעיר שרובה עובדי כוכבים ואל ידור בחו"ל ואפילו בעיר שרובה ישראל שכל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה וכו' אלא לומר לך כל הדר בחו"ל כאילו עובד עבודת כוכבים. ובספר חרדים כתב: מצות עשה מן התורה לדר בא"י שנאמר וירשתה וישבת בה, ואמרו ז"ל שמצווה זו שקולה כנגד כל מצות התורה. בספר מעשה איש (ח"ה) מובא הסיפור הבא: מעשה ברב אמריקאי שבא להיפרד ממרן החזו"א זיע"א, לפני שובו לחו"ל שאלו החזו"א מאין יש לך היתר לצאת לחו"ל? וכשהלה השיב הרי באתי לארץ על מנת לחזור שאלו רבינו ואיפה כתוב שבמקרה כזה מותר? ועוד מספר הר"ר מאיר וונדר: הלכתי עמו בדרך לברית מילה בשיכון ד' בבניברק, וניגש אליו אחד מזקני הרבנים, שקם אז ממחלה קשה, ושאלו: הילדים אומרים שכדאי לי לצאת להבראה לשווייץ. השיבו החזו"א: לא צריך. אפשר לעשות הבראה גם בארץ. הלה שחפץ לנסוע התעקש פעם נוספת: אבל בשווייץ האויר קריר ומאד טוב. ושוב השיבו רבינו: לא. אפשר גם פה בארץ, בצפת. הלה התעקש שוב ואמר: אז מה הרב אומר, שאני לא אסע! והשיבו רבינו בתקיפות: לא! הרב יצחק דמן הגיע ארצה, ופרנסתו היתה קשה עליו. היה בן יחיד, אמו היתה באמריקה והפצירה בו שיבוא למקומה, שם יוכל להסתדר יותר טוב. הפספורטים היו מוכנים והתכוון לצאת מן הארץ. לפני הנסיעה פגש בידיד והודיע לו שנאלץ בצער לצאת לחו"ל. שאלו הידיד: אתה לא שואל איזה אדם גדול אם ליסוע? הוא נסע לחזו"א, שאל על הנסיעה, והשיבו: יהודי אין לו רשות לצאת מארץ ישראל!

בגליון דברי ש"ח מובא המעשה הבא: למרן רבנו הגר"ח קניבסקי זיע"א נכנס ראש כולל חשוב שהיה אמור לטוס למחרת לחו"ל לגיוס כספים לקבל את ברכתו לקראת הנסיעה, כשאמר לגר"ח שנוסע לחו"ל הגיב מיד למה לצאת לחוץ לארץ? הדבר היה לפלא גדול כי לפניו היה מנהל מוסד אחר שאמר שנוסע לחו"ל והגר"ח ברכו בברכה והצלחה, ראש הכולל אמר שהוא בעל חוב והוא חייב הרבה כסף לאברכים ואיך יכול להישאר ולא לצאת לחו"ל לאסוף כסף, אך הגר"ח הגיב ואמר תיסע לצפת לא לחו"ל, ראש הכולל יצא מהחדר ופגש ידיד וסיפר לו את דברי הגר"ח. הידיד נכנס איתו שוב ואמר לרבנו הגר"ח שהוא חייב הרבה כסף וכו' ר"ח אמר לו אם אתה רוצה תיסע אבל אני נתתי ברכה על נסיעה לצפת. ראש הכולל שמע לדברי ר"ח ביטל את הטיסה ונסע למנוחה בצפת. ביום ראשון בערב הלך לבית הכנסת צאנו בצפת ולמד שם עד שנרדם על השולחן בשעה 10.30 התעורר ושאל מישהו מתי יש מניין למעריב אמרו לו שיש כאן במקום מעריב בשעה 11.00 וכך נשאר במקום עד 11.00 והתפלל מעריב. לתפילת מעריב ראה שהגיע למקום יהודי אמריקאי ולאחר התפילה החליט לגשת אליו ולנסות את מזלו. ראש הכולל סיפר ליהודי הנ"ל את דברי הגר"ח והוא כמו בסיפורים מיד שאל כמה כסף אתה צריך ראש הכולל השיב את הסכום שחסר לו הלה אמר לו תן לי לבדוק את זה, ולמחרת הגיע עם 2 צ'קים על כל הסכום, ובנוסף אמר לו שישתדל לעזור לו גם בהמשך. (נלקט בקצירת האומר מתוך העלון לשבת – הרב ש. קולודצקי שליט"א)

קרח בקיץ! \ ספור על כ"ק האדמו"ר משטעפנעשט זצ"ל

הילולא דצדיקייא

הילולת כ"ק
האדמו"ר
אברהם
מתתיהו
פרידמאן
זצ"ל (כא' תמוז)

האדמו"ר אברהם מתתיהו פרידמאן זצ"ל הידוע כמחולל הפלאות משטפנשט: נולד ביום הראשון של חנוכה, כ"ה כסליו ה'תר"ז לאביו: האדמו"ר מנחם נחום (הראשון לבית שטפנשט) בן האדמו"ר ישראל מרוזין זיע"א. ולאמו: מרת פרל ע"ה בת ר' אליעזר קושאנסקי זצ"ל. סבו (האדמו"ר ר' ישראל מרוזין) בחר את שמו: 'אברהם' ע"ש ר' אברהם המלאך (ר' אברהם פרידמן) ו'מתתיהו' שיהיה בעל כח כמו מתתיהו כהן גדול החשמונאי להמשיך ישועות ורפואות לעם ישראל. בהיותו כבן 21 (י"ד כסליו ה'תרכ"ט) התייתם מאביו. בתחילה סירב לקבל בתחילה את עול ההנהגה בגיל כה צעיר אולם לבסוף הסכים לכהן במקום אביו. ידוע כמחולל פלאות וסיפורי מופתים רבים סופרו אודותיו. ענוותן, ידוע כבעל רוח הקודש וצופה למרחקים. רבים נושעו מברכותיו. גאון בנגלה ובנסתר. החזיר את ספריו למקום ע"מ שלא ידעו כי עוסק בתורת הנסתר. התפרסם בנדיבותו לצדקה, ולא אחת הלכו כל כספי הפדיונות לאלמנות ויתומים. דאג בקביעות יומיומית לכל צרכיהם ומחסורם של כמאה מחסידיו אשר כונו היושבים' היות וישבו בקביעות בביהמ"ד שבחצרו ועסקו בתורה. למרות צומותיו וסיגופיו מעולם לא נזקק לרופא. רבנו נלב"ע בחצות ליל שבת, כ"א תמוז תרצ"ג. בהלווייתו השתתפו רבבות. חי ופעל כ- 86 שנים. ציונו הועתק ב- ה' חשוון תשכ"ט מרומניה לבית החיים "נחלת יצחק" בגבול ת"א וגבעתיים. כאשר פתחו את הארון נדהמו לראות את גופו שלם. גם כיום רבים ראו מופתים ונושעו בציונו של הרב. ת.נ.צ.ב.ה. וזיע"א

שלוש שנים חלפו ועדין לא פרע רבי משה את הנדוניה. המחותנים פבר מדברים בגלוי על בטול השידוך, והוא ואשתו אובדי עצות. בצר להם החליטו לנסע לרבנו, לבקש שיתפלל בעדם ויברכם. הם יצאו לדרך הרחוקה, מגלץ שבדרום מולדובה ועד שטעפנעשט שבצפון. עם כניסתם לצדיק החלו לגולל את מצוקתם. בעינים טובות שמעם הצדיק, פנה לר' משה ושאל: "מה עסוקך?". השיב ר' משה כי בחרף הוא סוחר בנאות און ובקיץ מכין גלילות. הצד השונה בשני העסוקים הוא הפרנסה הדלה. הוסיף הצדיק להתעניין: "מנין אתה משיג קרח להקפיא את הגלילה?". הוא השיב כי הוא קונה את הקרח מסוכן, וזה קונה את הקרח מבית חרשת. והצדיק שאל: "וכיצד יש לבית החרשת קרח בקיץ?". "בחרף יוצאים להרים וחוצבים גושי קרח גדולים. אחר כך מנסרים אותם ללבנים, וטומנים אותם בבורות מיחדים בקרקע, שם הם נשמרים קפואים לאורך זמן. בקיץ מוציאים אותם ומשווקים לסוחרים". "סעו לביתכם והקימו בית חרשת לקרח. ה' יהיה בעזרכם ותהיה לכם פרנסה בשפע". למשמע - הדברים נעתקו המלים מפי הבעל והאשה אמרה: "רבי קדוש! אפילו את דמי הנסיעה לכאן נאלצנו ללוות. מנין נקח את הסכומים העצומים כדי לפתח בית חרשת?". "הלא אמרתי לכם, שובו לביתכם והקימו בית חרשת לקרח. אל תשנו - מדברי אף לא כחוט השערה!". חלפו הימים. ערב אחד נשמעו נקישות בדלת. רבי משה פנה לחלון לראות מי בא לבקרו. בחוץ עמדה קבוצת גברתנים חסונים וגרזנים בידיהם. הוא לא העז לגשת אל הפתח. בקבוצה היה גוי אחד ממפריי, אשר נגש אל החלון, הציג את עצמו בידידות והבהיר לו כי רצונם להציע לו הצעה עסקית. "אנחנו עובדים בבית- חרשת לקרח בעיר הסמוכה. הבעלים הוא אדם קשה ואכזרי, רודה בנו ללא רחם. באחרונה אף הפסיק לשלם את משכורתנו. החלטנו שאיננו מוכנים עוד לעבוד אצלו. שמענו שאתה עוסק במכירת מוצרים קפואים, והחלטנו להציע לך להקים בחצר ביתך בית חרשת לקרח. אנחנו נביא את הידע והציוד הדרוש, ונהיה הפועלים שלך. היהודים ידועים כמעבידים נוחים וישרים'. רבי משה פנה לאורחיו ואמר: "מצבי הפלפלי ירוד - עכשו, ולעת עתה לא אוכל לשלם לכם מאומה. רק בבוא הקיץ, אם וכאשר יצליח ה' דרכי והסחורה תמכר פראוי, אוכל להחזיר - לכם את משכורתכם על החודשים שחלפו. האם תסכימו לעסקה כזאת?". הפועלים נראו מאוכזבים. לפתע נענה אחד מהם וקרא: "הרי אינו לנו לאן לחזור. המעביד הפסיק לשלם את משכורתנו. מוטב שנקים פאן בית חרשת, ולשנה הבאה נהיה מסדרים". הם הסכימו והקימו את בית החרשת. בקיץ נהרו אליו סוחרים רבים. היה זה פלא כיצד נפוצה כל כך השמועה על בית החרשת החדש, ומדוע מעדיפים סוחרים ממרחקים דוקא אותו. עד מהרה שלם רבי משה את חובותיו לפועלים, והוסיף לצבר רווחים נאים. בית החרשת 'גריסרו' נהפך לאחד המפרסמים ברומניה. והחתונה? עוד באותו קיץ התקיימו הנשואין, לשמחתם הרבה של שני הצדדים, כאשר רבי משה בקשי התפנה לה מרב הבקוש במכירת הקרח.

(נלקט מתוך העלון פניני הצדיקים)

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

גליון
546

פרשת מטות-מסעי תשפ"ד

הנה באותו יום שאביה ביקש ממנה להגיה את ה'משנה ברורה', בדיוק יצאה השמש על הארץ. שמחה גדולה! היא רצתה לצאת החוצה, ליהנות מהשמש. לכן בקשה מאבא: "אולי מחר, היום לא!".

וכיון שחשבה שאבא יאמר לה שזה דחוף, הוסיפה ואמרה: "אבא, מחר אני מוכנה להגיה אפילו עשרים סטים. מחר, אבל לא היום!".

"מה קרה? למה היום לא?", התעניין ה'חפץ חיים'.

- "כי יש שמש בחוץ, אני רוצה לשבת, לתפוס שמש בחצר".

"בסדר, תלכי לשמש", הסכים ה'חפץ חיים'.

היא יצאה, ישיבה בשמש כמה שעות. כאשר שבה לחדרה בבית, מצאה על השולחן ערימה של עשרים סטים 'משנה ברורה'. באה לאביה ותמהה: "אבא, מה קרה?".

"בתי היקרה", אמר ה'חפץ חיים' במתק לשונו, "מילה זו מילה. את הוצאת מהפה שלך 'עשרים סטים'. עשרים סטים זה עשרים סטים, לא פחות!". **[מתוך 'יחי ראובן']**

* * *

מין ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל הגיע בשנת תשס"ה להשתתף בכינוס העשור לישיבה קטנה דרך התורה בקרית ספר, ובדבריו אמר שבעז"ה בכינוס העשור הבא יגיע שוב להשתתף. אך במלאות עשרים שנה בשנת תשע"ה, רבינו זצוק"ל כבר הי' בשנותיו האחרונות ממש, ובכדי שמרן זצוק"ל יוכל להשתתף ערכה הישיבה את כינוס העשור השני בבני ברק. אך ביום הכינוס נחלש רבינו ביותר ולא הי' בכוחו לצאת ובוודאי שלא לדבר בכינוס, לכן חשב שלא להגיע לכינוס היות ולא התחייב להם. אך לפני הכינוס נכנס אליו להתייעצות רבה של מודיעין עילית הגר"מ קסלר שליט"א, וסיפר לרבינו שזוכר הוא איך שבכינוס העשור אמר רבינו שבכינוס לקראת שנת העשרים ישתתף שוב. שאל אותו רבינו: "איך אמרתי, שאני 'אגיע' או אמרתי 'אולי?', ואמר לו שאמר שיגיע. קם רבינו בשארית כוחותיו והגיע לכמה דקות להשתתף בכינוס, וגם דיבר שם בקצרה, והכל כדי שלא להיכשל חלילה בעוון נדרים.

* * *

לא יזול דְבָרוֹ (ל, ג)

כמו לא יחלל דברו, לא יעשה דבריו חולין (רש"י)

דיבור של יהודי קודש הוא ואסור לחללו ולהפוך אותו לחולין. אם אמר שיעשה - עליו לעשות. חייב הוא לעמוד מאחורי מה שאמר ולקיים את הדברים כי 'שארית ישראל לא ידברו כזב'.

* * *

סיפר הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: בחור לפני חתונתו הגיע למרן ה'חזון איש' וביקש ממנו שיבוא לחתונתו.

ה'חזון איש' סירב: "אני לא יכול, קשה לי לבוא!".

הבחור לא ויתר. עוד פעם התחנן: "אני מבקש מאוד שהרב יבוא לחתונה שלי...".

"קשה לי, לא יכול" - התנצל ה'חזון איש'. היו לו את הסיבות שלו, ויכול להיות שלא רצה, הכל יכול להיות. אבל הוא עמד שם ונדנד.

ישב שם אחד התלמידים. הוא ידע שמהבית של ה'חזון איש' בשום אופן לא מגרשים אנשים. לכן אמר ל'חזון איש': "רביה, שהרב יגיד 'בלי נדר אני אבוא לחתונה'" (סבר אותו אחד שאם אומרים 'בלי נדר' זה לא חובה לבוא, ובינתיים הבחור ילך מכאן...).

אמר לו ה'חזון איש': "אצלי, אם אגיד 'בלי נדר', אני אבוא לחתונה. זו 'קבלה' גדולה אצלי...".

וכי "בלי נדר" זה הפקר?! לא יחל דברו...!

תשמעו סיפור נוסף: מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל הוציא לאור ספרים רבים, ולא הוציא את הספר למכירה לרבים, עד שהגיה אותו היטב. בסוף ימיו היתה בתו מסייעת בידו להגיה את הספרים [בסוף ימיה היא התגוררה בירושלים - הרבנית זקס הבת של ה'חפץ חיים'. לפני כמה שנים היא נפטרה].

פעם אחת ביקש ממנה ה'חפץ חיים' שתגיה סט 'משנה ברורה'. זה היה בחורף. שם, בליטא, בחורף לא היה הרבה שמש, כמעט ולא מצאו את השמש זורחת באמצע החורף.

כמו שדיבורו של יהודי הוא קודש וחייב הוא לקיים דבריו, באותה מידה צריך יהודי להיזהר בדיבורו, לשמור אותו בקדושה שלא לדבר כשלא צריך לדבר, ועאכו"כ שלא ידבר דיבורים אסורים.

* * *

סיפר הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א: קבוצת בחורים היתה רגילה להתלוות למרן ה'חזון איש' זצ"ל בטיולו היומי, והיו מדברים אתו בלימוד. באחד הפעמים עבר שם יהודי פשוט, עם הארץ גמור, והתחיל להקניט אותם. אחד מהבחורים ניחן בפה שנון, והשיב לאותו טרחן תגובה הגונה וחריפה. הוא היה בטוח כי ה'חזון איש' יהנה מהתשובה, אבל ה'חזון איש' אמר לו: "לא ענית טוב!".

הלה הופתע, ושאל: "אז מה הייתי צריך לענות?".

"שום דבר!", השיב ה'חזון איש' בכובד ראש, "בן תורה לא חייב לענות על כל דבר...".

כך גם נוכחתי אצל דודי זקני, עמוד ההוראה מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל בחג השבועות. בשנים בהן נהג לצעוד רגלית לפנות בוקר מבית מדרשו בשכונת 'מאה שערים' עד לכותל המערבי, כדי להתפלל שם את תפילת המוסף. הוא היה הולך בראש כשקבוצה גדולה של מתפללים מאחוריו.

קבוצה כה גדולה של אנשים שהולכים כך ביחד ברחובה של עיר היתה בולטת, ומידי פעם כשעברנו סמוך לערבים או ליד יהודים הרחוקים משמירת תורה ומצוות, הם צעקו לעברנו מילות גנאי, קללות ונאצות. הרב אלישיב הורה לא להתייחס אליהם כלל ולא להשיב כלום.

הפה של בן תורה הוא כלי יקר שמיועד לעבודה רוחנית, לימוד תורה ותפילות, לא משתמשים בו לכל צורך שצץ!

והאמת היא שגם כשיש צורך להשתמש בפה, צריך לדעת להשתמש בו בצורה נכונה ונקה.

אירע פעם שסכום כסף גדול נעלם מביתו של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, ועלתה ההשערה כי נכנסו גנבים הביתה ונטלו את החפץ בקנייני גזילה...

כששמע ראש הישיבה את ההשערה הזאת, הגיב ואמר כי הוא אינו אוהב את המילה 'גנבים': "אמור - מישהו בא ולקח" - תיקן את איש שיחו.

הוא מאוד הקפיד לא להוציא מהפה שום מילה מגונה או עם משמעות שלילית. הוא היה רגיל לומר: "כל דיבור רע שיוצא מהפה מוריד מערך הפה, ומפחית מקדושתו - ומי יודע כמה לימוד תורה אדם מפסיד בגלל זה!".

ואם כך בדיבורים של מה בכך, מה קורה כשמדברים דיבורים האסורים עפ"י ההלכה?! הלא אז זה ממש חילול הקודש, שמטמא את פיו וכוח דיבורו, ר"ל.

סיפר הרב הגאון רבי יצחק שרייבר שליט"א, מרבני ישיבת 'ארחות תורה', כי בשנתו האחרונה של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, הגיע פרופסור ידוע לבדוק אותו בעת שלא חש בטוב. לאחר הבדיקה, כששוחח הרופא עם אחד מבני הבית בנוגע לתוצאות הבדיקה, העיר הפרופסור ואמר בביטול - כי רופא פלוני שבדק את ראש הישיבה קודם לכן, אינו מבין כלל בעניין רפואי זה, ודחה את חוות דעתו בהחלטיות. ראש הישיבה היה שרוי בחולשה גדולה, והיה נראה כי כלל אינו שומע את שיחת הרופא והנכד. אולם לפני שיצא הפרופסור מהחדר וביקש להיפרד מראש הישיבה, הראה לו הרב שטיינמן פנים זועמות. הנכד והמשמש המסור הרב דוד שפירא, התפלא ואמר לסבו: "הרופא רוצה ללכת, והוא מעוניין לומר שלום לסבא". השיב לו הרב שטיינמן בלחש, באופן שלא יישמע לאחרים: "אבל לפני כמה דקות דיברתם פה לשון הרע!..."

* * *

ראש הישיבה, מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל, מסר פעם שיחה על שמירת הפה, ובתוך הדברים סיפר את הסיפור הבא: בילדותו, בעיר מגוריו וואלוז'ין, הוא נצרך פעם לתקן את מנעליו ונכנס לסנדלר המקומי כדי שיתקן את הטעון תיקון. הסנדלר נקב במחיר העבודה, ואמר לו כי זה לא תיקון ארוך וכי יחכה בינתיים במקום עד שייים.

בעוד מתקדם הסנדלר במלאכתו, ישב רבי מיכל יהודה והביט סביב. ספרי קודש רבים היו פזורים בין המדפים והארונות שבכך הצר, והיה ברור כי הסנדלר אינו מבטל רגע מזמנו, וכי ברגע שהוא מחוסר עבודה הוא מיד פותח ספר והוגה בתורה. בינתיים נכנס למקום יהודי נוסף כשבידו זוג נעליים לתיקון. "אשמח אם תתקן לי את אלו", אמר הלה והושיט את הנעליים לסנדלר. "אני מגיע עכשיו מסנדלר פלוני לו הבאתי את הנעליים לתיקון, אך לא זו בלבד שלא תיקן לי אותן, אלא אף גרם נזק גדול יותר משהיה בתחילה". אך שמע הסנדלר את הדברים הללו, ודחה בתקיפות את היד המושטת. "לא אתקן לך!", הכריז בנחרצות, "איני לוקח עבודות ממספרי לשון הרע!..." הוא קם ממקומו ואיים עליו באמצעות פטישו, כדי להרחיק מהסנדלריה...

[מתוך 'אוצרותיהם אמלא']

כָּכֵל הַיּוֹצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה (ל, ג)

ידועים דברי החיד"א, שמפרש את הפסוק בדרך רמז: 'לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה', שכל מי ששומר את כוח הדיבור שלו שלא יתחלל, ונזהר מדיבורים אסורים וכיוצא בזה, הרי הוא זוכה שיתקיים בו 'ככל היוצא מפיו - יעשה', שהקב"ה ישמע לתפילותיו ולבקשותיו, וכל מה שיבקש - הקב"ה יעשה.

* * *

הקשה שנחתה עליהם. אמר להם רבי מאטלע לבוא מחר בלילה בשעה שמסיים מסכת, "אז בזכות התורה זהו עת רצון ואוכל לפעול עבורם ישועה" - אמר.

הם שבו למחרת בשעה היעודה. רבי מאטלע היה מכונס בחדרו עם עוד כעשרה תלמידי חכמים וסיים את המסכת שלמד. לאחר הסיום החל לקרוא איתם פרק ראשון שבתהילים, ותרגם כל מילה לשפת האידיש, פסוק אחר פסוק. כאשר הגיע לפסוק הרביעי: "לא כן הִרְשָׁעִים כִּי אִם כִּמְצֵי אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ" הגביה קולו ואמר: "כי אם כמוֹץ" - "אזוי ווי די פֿלענע", "אשר תדפנו הרוח". [המילה 'מוץ' יש לה תרגום עתיק באידיש 'פֿלענע', בדיוק כפי שנקרא אותו רשע שונא ישראל, ותוכן התרגום הוא שהרוח תעיף ברגע זה את הפֿלענע למרחקים].

כשסיים את הפרק אמר להם בבטחה: "אתם יכולים לכוון את השעה...!", והם נפרדו ממנו לשלום.

כשחזרו לעירם לאחר ימים אחדים כבר הקדימו את פניהם יהודים נרגשים ומאושרים: "התדעו מה קרה?" - בשרו באושר. "פֿלענעו הרשע שיחק עם ידידיו בערבו של יום פלוני, ולפתע קיבל דום לב, נפל ומת על המשחק... כן יאבדו כל אויבך השם".

היה זה באותם רגעים בהם עמדו השלוחים בתפילה בחדרו רבי מאטלע אוֹשְׁמִינְעֶר. כמובן, שעם מותו בוטלה גזירת הגירוש...

אדם שכל ימיו דאג שלא יתחלל דיבורו, זוכה ש'ככל היוצא מפיו יעשה!'.
[מתוך 'אוצרותיהם אמלא']

וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם עַל פִּי ה' (לג, ב)

לא לחינם אמר 'ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה', אלא להורות כי פי ה' ורוחו הולכת עימנו באלו הגליות והמסעות כמו שהיה עם אבותינו בצאתם ממצרים. וזה חיותנו וקיומנו ועל פיו אנו חיים, ו'לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' (צרוּר המור)

למרות שהאמונה בהשגחה פרטית היא מיסודות היהדות שעליה מחונכים אנו כבר מקטנות, מ"מ מדהים ומרגש לחוש כל פעם מחדש את יד ה' המנהיגה אותנו בחיי היום יום, ולקבל את ההרגשה הברורה והאמיתית שאנחנו בידיים טובות ויש לנו על מי להישען...

* * *

מספר בעל המעשה: "בחודש אלול האחרון הגעתי למצב כספי קשה מאד. הכל ריק. הארנק ריק, הארונות ריקים, חשבון הבנק מרוקן, והמצב עגום ביותר. אין לי שום מושג איך אני גומר את החודש, ועוד יותר - איך אני מקדם את החגים הבאים עלינו לטובה. רק מלחשוב על ההוצאות

אצל גדולי וצדיקי הדורות, ראו בבירור את הכוח העצום שהיה לדיבוריהם, גם כשנאמרו בהיסח הדעת מוחלט. ידוע הסיפור אודות 'הגאון' רבינו אליהו מוילנא זצ"ל, שהלך פעם שקוע בשרעפיו בבית המדרש של וילנא, וציציות טליתו נתפסו מתחת לרגלו של ילד קטן.

"מיין קינד", אמר לו הגאון בחיוך, "שתחיה עד מאה ועשרים - אתה מוכן לשחרר את הציצית שלי?".

ואותו ילד חי עד גיל מאה ועשרים בדיוק, כי אלו היו המילים שיצאו מפיו הקדוש של 'הגאון'!

באחת מהקדמות ספריו של הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, רבה של רמת-אלחנן בבני-ברק, הוא מספר אודות הצדיק המפורסם מנתיבות, רבי ישראל אבוּחֶצִירא זצ"ל, ה'בבא סאלי', כי פעם הוא ישב ולמד בשבת קודש, ופתאום נפלה מנורת השמן על הרצפה. הלהבה גרמה לשטיח שהיה שם להתחיל לבעור. הביט ה'בבא סאלי' על האש ואמר כמשוחח עימה: "כאן בבית שומרים שבת; אין לך רשות לבעור כאן!", והאש נעצרה במקום!

ה'בבא סאלי' היה קדוש עליון, תלמיד חכם וצדיק מופלג, והסיפור הזה הוא לא בהכרח 'מופת' - אלא פשוט זהו כוח בסיסי של הדיבור. כוח שהיה לכל יהודי, אילו רק היינו שומרים כראוי על הפה שלנו!

* * *

סיפר הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל, בעל 'משמר הלוי', אודות הגאון הקדוש רבי מרדכי רוזנבלט זצ"ל, אב"ד אושמינע, המוכר בתוארו רבי מאטלע אוֹשְׁמִינְעֶר. הוא היה מגדולי אותו דור לפני מעט יותר ממאה שנים, ושימש ברבנויות שונות בליטא, כדיין בעיר קורליץ וכראב"ד בעיר סלונים. אך הוכר יותר על שם רבנותו ב'אושמינע' ונודע כבעל מופת גדול.

בראשית ימיו הצניע את סגולת כוחו לשדד מערכות הטבע ולחולל ישועות, ורק שמע גדולת תורתו יצא למרחוק. אולם כאשר עורר פעם את בני עירו על תיקון גדול בענייני טהרה ולא צייתו לדבריו, יצא מגדרו והראה כוחו בעשיית מופתים. מאז חרדו מאוד מכבודו, והתפרסם כבעל מופת גדול.

רבי משה מרדכי סיפר, כי פעם אחת הגיעה למעונו של רבי מאטלע באושמינע משלחת כבודה של תלמידי חכמים מעיר מסוימת בליטא, ושפכו לפניו את צערם אודות מושל המחוז בעירם, גוי רשע מרושע בשם 'פֿלענעו', אשר לו קשרים הדוקים עם השלטונות ובשנאתו הגדולה מיצר צעדיהם וגורם להם סבל נורא באופן קבע. כעת הוא העליל עליהם עלילה מרושעת וגזר עליהם גזירת גירוש מהמדינה, וכל המאמצים להפר את הגזירה עלו בתוהו.

החליטו רבני העיר וראשי הקהל לשלוח משלחת אל הצדיק מאושמינע, לחלות פניו ולהתחנן לפניו להושיעם מהצרה

בלימוד התורה שלך. האם תסכים לעשות אתי הסכם יששכר וזבולון?"

"כן", ענית.

- "אתן לך כל חודש אלפיים שקלים. מקובל עליך?"

- "מקובל!"

הקב"ה שלח אותו ברגע הנכון להוציאני ממצוקתי, וכל זה בלי שאומר מילה אחת, רק בזכות הבטחון והתפילה. הודו לה' כי טוב!

ההסכם עבד יפה במשך כמה חודשים. בחודשיים האחרונים התמיכה שלו לא הגיעה. נזקקתי מאד לכסף, אך לא פנית אליו. כי גם הפעם, בחמלת ה' עלי, זכרתי שלא לבטוח בנדיבים. יתכן שקצת יותר מדי סמכתי על ההסכם, ולכן קבלתי תזכורת לבקש מה' את פרנסתי.

פתחתי ספר תהילים ואמרתי כמה פרקים בהשתפכות הנפש. אחרי כמה דקות אני מקבל טלפון מהנדיב. הוא מתנצל על העיכוב בתמיכה, והוא כבר מכניס לי ארבעת אלפים שקלים על החודשיים האחרונים. שוב זכיתי לקבל חיזוק. 'חזקו ויאמץ לבבכם, כל המייחלים להשם'.

* * *

סיפור מפי בעל המעשה: "בעבר נחשבתי לאיש אמיד, אלא שלא לעולם חוסן. בשלב מסוים ירדתי מנכסיי ואיבדתי את כל רכושי. הדרך היחידה להתמודד עם כל המצב הקשה, היתה חיזוק באמונה ובטחון. זה היה מה שהחזיק אותי, גם רוחנית וגם גשמית. נאחזתי באמונה כמו אדם טובע שנאחז בכפיס עץ הצף במים, עד שהוא מגיע למקום מבטחים.

באותם ימים טרופים ראיתי דברים מופלאים. אספר כאן על אחד מהם: באחד הימים קיבלתי מכתב מעורך דין, המודיע שעלי לשלם סכום עצום לחברה מסוימת. הנוהל המקובל הוא שחייבים להגיב מיד ולהחזיר תשובה שאכן קיבלתי את ההודעה, ושאני עומד לשלם את החוב. ניסחתי מכתב כמקובל, ושלחתי אותו בפקס.

אחרי כמה דקות אני מקבל טלפון מאביו של אחד החברים שבכיתה של בני. הוא שואל, "שלחת אלינו פקס?"

אני אומר שלא, והוא טוען שכן, עד שמתבררת הטעות המביכה. במקום שאשלח את המכתב לעורך הדין, טעיתי במספר והפקס הגיע לביתו של החבר... היה לי לא נעים, לא רציתי שידעו את מצבי... אבל האדם שמעבר לקו הרגיע אותי. הוא הבין את המצב, והודיע שהוא לוקח על עצמו את החוב הזה. ידעתי שהוריו של אותו חבר הם אמידים ובעלי ממון, אולם עד אז לא ידעתי את מידת טוב לבם...

הקב"ה טובב את הטעות כך שאקבל את הסיוע, ושוב ראיתי כי 'הבוטח בה', חסד יסובבנו'. **[מתוך 'השגחה פרטית']**

הגדולות המצפות לנו נהיה לי שחור בעיניים. "מאין יבוא עזרי?". אבל התשובה פשוטה: "עזרי מעם השם", וכדלהלן.

באותו יום היה לי תור לרופא בירושלים, מרחק של שעה נסיעה מביתי. הצטיידתי בספר תהלים, וכל הדרך אמרתי פרק אחרי פרק בבקשה ובתחינה לבורא העולם, כל יכול, אשר לו הכסף והזהב והוא אשר נתן לנו את החגים והמועדים, שישלח ישועה ויפתח את אוצרו הטוב. אמרתי תהלים בדמעות, בקריאה נואשת ממש, ובהרגשה חזקה שרק הוא יכול להושיע. גם במרפאה, בתור לרופא המשכתי בפרקי התהלים. הם הביאו מרגוע לנפשי וחזקו אותי בבטחון כי הישועה בוא תבוא.

הנסיון הקשה חיכה לי דווקא בערב. אחד מידידי, עשיר גדול, חיתן את בנו. הלכתי לחתונה, וכאן מצאתי את עצמי בין שועי ארץ, גבירים אדירים שבשבילם אלפיים שקל הם ממש כלום, ובשבילי סכום כזה יכול להוות הצלה של ממש... חשבתי לעצמי, הרי יש לי הזדמנות להביע את מצוקתי בפני כמה מהגבירים פה, ולקבל מהם נדבה הראויה להתכבד.

אולם את המחשבה הזאת שאימה לקנות שביתה בלבי מיהרתי לסלק מיד. לצערי, כבר ניסיתי פעם לעורר רחמיהם של בני אדם. זו אשליה לחשוב שהם יכולים להעניק לך דבר מה. 'שוא תשועת אדם!'.

חברי קרא לי לשבת לידו, וסביב השולחן ישבו גבירים שלא היה מזיק להם 'לאוורר' קצת את הכיס. שוב חשבתי, הן נמצאים פה לידי אנשים שכסף לא נחשב אצלם. למה לא לנסות? ושוב אמרתי לעצמי, 'אל תבטחו בנדיבים', הקב"ה גדול, ואם ירצה הוא יתן לי מבלי שאתערב.

באותו שולחן ישב חבר מימי הישיבה. עשרים שנה חלפו מאז ישבנו יחד לספסל הלימודים. הוא התרחק מעט, כבר לא נראה ממש כבן ישיבה. הוא שמח לפגוש אותי, חבר מן העבר, ושאל: "מה אתה עושה בחיים?"

"ושב ולומד", אמרתי לו, "עושה שטייגן במיר".

"ואתה מאמין בזה?" הוא שאל.

"אתה לא מאמין בזה?" החזרתי לו, "וכי יש תכלית אחרת? וכי יש משהו אחר בעולם? מה יש לעשות כאן אם לא זה?"

בפשטות אמרתי זאת, מכל הלב. נכון שקשה לי, נכון שאני מתמודד בענייני פרנסה, אבל עמוק בפנים אני מהמאושרים בתבל! אשריי 'ששמת חלקי מיושבי בית המדרש'. זה ברור לי מעבר לכל ספק, ושום קושי בעולם לא יעיב על האמת הפשוטה הזאת.

הוא הביט בי בתדהמה. עד עתה הוא לא חשב שהוא מפסיד משהו. דבריי שיצאו מהלב חלחלו לתוכו. אחרי הריקודים הוא ניגש אלי ואמר לי, "אני רוצה לקחת חלק

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות מטו"מ - דברים תשפ"ד ♦ עלון מס' 144

השגחה שבועית

כל כך טוב שלא הצליח

מספר לי יהודי: אני מודה לה' בכל ליבי, על שהודיעו לי שמאה וחמישים אלף השקלים שכל כך חיכיתי להם, לא יגיעו. אני ממש מתרגש כשאני מספר לך את זה.

אני עוסק בגיוס כספים עבור מוסדות גדולים. זוהי עבודה מורכבת - להשיג את האנשים המתאימים, ולפגוש אותם ברגע הנכון, שיפתח להם את הלב ואת הכיס. בין התורמים הפוטנציאליים היה יהודי שהבטיח לי מאה וחמישים אלף שקל. מאז אותה הבטחה עבר הרבה זמן, וחשבתי שהגיע הזמן להזכיר לו זאת. ניסיתי להשיג אותו כמה פעמים, ויום אחד הוא אומר לי: "תבוא בשעה שש".

בשעה שש? איך אני בא בשש? זה הזמן שבו אני לומד. יש לי קביעות עיתים לתורה, ואיך אוותר על זה? מצד שני, אני כל כך מחפש את הבן אדם הזה, וסוף סוף הוא עונה לי, ואולי בכל זאת עליי ללכת אליו? אני רב עם עצמי, מוצא סברות לכאן ולכאן, ולבסוף הולך לפגישה בשעה שש. שם אני מזכיר למבטיח את הבטחתו, אבל הוא עונה לי: "מצטער. אני לא יכול לעמוד בזה. ממש חבל".

יצאתי מהפגישה מאוכזב עד עמקי נשמת, אבל אחרי רגע תפסתי את עצמי. ראיתי בזה את משמיי שהקב"ה מראה לי, שזאת שגיאה לוותר על קביעות עיתים לתורה וללכת לאיזה נדיב. הרי אין בכך כל היגיון. עכשיו אתה לומד את תורת המלך, או מדבר עם המלך, ואיך שייך להפסיק וללכת לפגישה עם בשר ודם, שגם הוא תלוי במלך?

הודיתי לה' בכל ליבי על שהפגישה לא הצליחה, והתפללתי שיעזור לי עם הכסף ללומדי התורה.

היהודי מוסיף ומספר:

לסיפור הזה יש גם סיום טוב. כעבור תקופה שוב פגשתי באותו תורם, ואמרתי לו, "אתה זוכר איך הצטערת שאתה לא יכול להביא לי מאה וחמישים אלף שקל? אז אל תביא את הסכום הזה, תביא יותר!" הפעם נהייתי במיוחד, כשיכולתי לתקן את מה שעשיתי תקופה קודם לכן, כאשר הוא ענה לי שוב: "תבוא אליי בשעה שש וחצי בערב, ונדבר".

ואני אומר לו, "לא! בשעה שש וחצי אני לומד, אז אני לא יכול לבוא".

הוא קבע אתי זמן אחר, ובהגיע העת, ישב ושמע את כל הפרטים, והוא נתן...

שוב ושוב אני מכניס לי לראש, שהבקשות מהנדיבים זו רק השתדלות. אנחנו כאן כדי לעשות את רצון המלך הגדול, וכשמדברים איתו ולומדים את תורתו, אין שום דבר שיותר חשוב מזה.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

ידו על העליונה

אנחנו רואים כאן מעשה מזעזע ממש, ועם כל הביקורת שיש לנו על ההתנהגות לפני המלך, העונש כלל אינו נראה פרופורציונלי למעשה. והנה כשמבררים מה אמרו על כך החכמים, אנחנו לומדים: **אמר רב יוסף, ברוך השם שנתן לו עונשו בעולם הזה!**

כל יהודי שלומד רק שורות אלו, מתפלא מאוד: האם כך מחנכים אותנו, שכשיש צרה ליהודי, אמרים 'ברוך ה' שהוא קיבל את עונשו בעולם הזה?! היכן המידות הטובות?! היכן מידת החסד, והתמיכה ביהודי בשעת מצוקתו? זה ממש בלתי אפשרי.

רגע רגע, יש כאן בגמרא כמה שורות שמסבירות הכול: הגמרא מספרת, שהכהן הגדול יששכר היה מבזה את עבודת המקדש, בכך שהוא נהג כבוד בעצמו, וכיון שלא היה לו נאה שידי תתלכלכנה מדם הקרבנות, הוא היה עובד עם כפפות. בזה הוא פסל את עבודת הקודש, שכן כתוב מפורש הוא: "ולקח הכהן... ונתן הכהן", שאסור שתהיה חציצה בין ידו לבין הקרבן. כמו כן הוא עבר על "בל תוסיף", כששלשמונת הבגדים של הכהן הגדול הוא הוסיף שנים - שתי כפפות.

על כן נענש בעונש החמור של כריתת שתי ידיו. עכשיו הכול מובן: הסיבה האמיתית לעונשו לא הייתה הזלזול החד פעמי בכבוד מלך בשר ודם, אלא הזלזול המתמשך בכבוד מלך מלכי המלכים, בעבודת המקדש.

כשנעיין בסיפור נראה כי גם כאן, רב יוסף לא אמר את דבריו לכהן בעצמו, אלא לתלמידיו, ללמוד כמה על להיזהר בעבודת המקדש. אף כאן, במעשה עם הסופר שנכרתה ידו, לא הולכים חזרים מלח על פצעיו, אלא רבינו מביא את הסיפור כדי ללמד אותנו, שאנו ניזהר וניקח לנו מוסר השכל, שבכל ההצלחות שיש לנו בחיים נזכיר את שמו יתברך ונאמר 'ברוך ה', 'הודו לה', 'יחסדי ה', ככתוב "וזכרת... כי הוא הנותן לך כוח לעשות חיל", וכתרגומו: "הוא יחייב לך עצה למקני נכסין". ועל ידי זה זוכים לקדש שם שמים בעולם.

(מתוך שיעור 302 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיוב ישייר 02-3011904.)

בקשו רחמים מרובים עבור האברך שנפצע קשה בתאונת דרכים בביתו עליית הרב יצחק בן באשא הי"ד בנו של הרב דוד קלצקי שליט"א

רבינו בסיום שער הבטחון, מביא סיפור: על אחד מן החסידים שהיה לו שכן סופר מהיר, והיה מתפרנס משכר ספרותו. אמר לו יום אחד, היאך ענייך? כלומר, מה שלומך? אמר לו הסופר: בטוב, בעוד ידי שלמה.

ולערב היום הוא נגדעה ידו, ולא כתב בה שאר ימיו, והיה זה עונשו, על אשר בטח על ידו.

כשמתבוננים בסיפור הזה, עולה תמיהה גדולה. הן רבינו מלמדנו כמה פעמים, שאין לנו שום אפשרות לחשב חשבונות שמים, כי לא מחשבותי מחשבותיכם.

הסיפור הזה לכשעצמו הוא ממש מזעזע. וכי כשקורה אסון, אמרים "אני יודע למה זה קרה לך. זה מפני שהתרברבת ב'כוחי ועוצם ידי'?! הן ברור שהתפקיד שלנו הוא לרחם על יהודי זה שפקדו האסון, ולתמוך בו ככל האפשר. כדי להבין את הצורה שבה יש ללמוד את הסיפור, נתבונן במעשה שמסופר בגמרא (פסחים נז, וגם בסיום מסכת כריתות):

מעשה בינאי המלך והמלכה שישבו ודנו ביניהם: מה משובח יותר, בשר כבש או בשר גדי? המלך אמר: גדי, והמלכה אמרה: כבש. הדיון התפתח מעבר למצופה, והמלך והמלכה החליטו לקרוא למומחה, שיגיד את דעתו.

קראו לכהן הגדול יששכר איש כפר ברקאי, ושאלו לדעתו. ענה הכהן הגדול כי המשובח יותר הוא הכבש, אך הוא לא הסתפק בהבעת דעתו, אלא החווה בידו תנועת זלזול כלפי המלך.

המלך כעס מאוד על הזלזול בכבודו, וראה בו מורד במלכות. מיד נתן הוראה לכרות לכהן את ידו הימנית. הכהן נלקח לידי הממונה על ביצוע גזר הדין, אלא שאז ניסה הכהן להקל בעונשו: שיחיד את הממונה, ושכנע אותו שיקטע את ידו השמאלית במקום את יד ימינו. גם כך העונש נורא.

הממונה השתכנע והסכים. עברה תקופה, והנה, יום אחד רואה ינאי המלך את הכהן יששכר, והוא חסר יד שמאל, אבל יד ימינו קיימת! כעס המלך מאוד ואמר: "ההוראה שלי הייתה לכרות לו את יד ימין, ולא את שמאלו!" מיד דרש לתפוס את הכהן ולכרות לו את יד ימין. כעת נותר יששכר, שכבר נעשה בעל מום ועזב את תפקידו הרם, ללא ידיים כלל.

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 0-330-3900-489 • מבלגיה 0-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633

קו לנשים - שלוחה 4 בתפריט ואישי

מספר טלפון 380-947-100-633

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

סערה בחסדי שמים

השיעור שנמסר ביום חמישי פרשת חוקת, נמסר תחת אש. ר' דוד קלצקין המוסר מדי שבוע בקו השגחה פרטית שיעורים בשער הבטחון, סיפר בכאב רווי אמונה וציפייה לישועה, על פציעתו בתאונת דרכים של בנו יקירו, האברך יצחק בן באשא שיחיה לאורך ימים ושנים טובות, ישלח לו ה' רפואה שלמה במהרה. היה זה השיעור ה-362 - שס"ב, ראשי התיבות של המילים: סערה בחסדי שמים.

לפני שר' דוד התחיל בשיעור, הוא תכנן להקדיש מספר דקות כדי לבקש מהמאזינים להתפלל, ולבקש שמי שיכול יקבל על עצמו קבלה טובה לרפואתו השלמה של בנו שיחיה, ולאחר מכן להמשיך בשיעור כרגיל. אולם, 'לאדם מערכי לב, ומה' מענה לשון': ר' דוד החל לבקש מהציבור שיקבלו על עצמם קבלה טובה, והדגיש את הסגולה המיוחדת שיש בשתיקה בעת התפילה וקריאת התורה. מבלי שהתכוון לכך, התגלגלה על לשונו הדוגמה של שבת אופרוף - שבת עליה לתורה, שבה באות נשים צדקניות לעזרת הנשים, ובעת שהחתן מסיים את העלייה לתורה, הן זורקות לכיוון הגברים מיני מתיקה, והשמחה גדולה.

הבעיה היא, שהשתתפותן של הנשים אינה מתחילה ומסתיימת רק בזריקת המיני מתיקה: הן באות להשתתף בשמחה מכל הלב, מאחלות 'מזל טוב' ומשוחחות ביניהן, עד שאפשר לחשוב שהן נמצאות באולם שמחות, ולא בבית כנסת.

תופעה זו, שברוך ה' אינה מצויה בכל מקום, צריכה תיקון. גם על הנשים מוטלת החובה לשמור על שתיקה, היפה בעת התפילה וקריאת התורה, להיזהר בקדושת בית הכנסת, וכמובן לא להפריע לגברים שמתאמצים להטות אוזן לשמיעת קולם של החזן או הקורא בתורה.

ר' דוד הוסיף ותיאר כי ה' הטובה עליו את המציאות הכאובה, וביקש והתחנן שכל מי שיכול יעשה משהו לתיקון המעוות, ויעורר על כך בקרב בני משפחתו.

בסיום השיעור נאמר ה'מי שברך' של בעל התוספות יום טוב, שכל מי ששומר פיו מלדבר בעת התפילה, יחולו עליו כל הברכות וכל הישועות, ונאמר אמך.

ר' ישראל מאיר הקשיב לשיעור בלב הומה. הוא מאזין ותיק: זה שש שנים שהוא מקשיב לשיעורים, מאז ו' בתמוז תשע"ח ועד ו' בתמוז תשפ"ד, כה ימשיך הלאה בבריאות. כבר מזמן סיכם עם נוות ביתו, שבכל פעם שיש משהו שמתאים גם לה ליהנות ממנו, להתחזק ולהתעורר, הוא מדווח לה וממליץ לה לשמוע בעצמה. באופן זה שמעה אשתו כבר עשרות שיעורים ומאות סיפורים. כל האווירה בבית השתנתה, ור' ישראל מאיר חש שהוא חייב הכרת טובה לקו השגחה פרטית, שהביא את אור האמונה והבטחון לביתו.

"תשמעי את השיעור האחרון", המליץ ר' ישראל מאיר לאשתו רחל לבלי שיש, ויצא לבית המדרש הסמוך, לתפילת מעריב ולשיעור ב'אור החיים' הקדוש.

רחל ישבה והקשיבה. היא שמעה את הכאב, את האמונה, ואת הבקשה היוצאת מעמקי הלב לשיפור המעשים. הדברים נגעו לליבה.

ר' ישראל מאיר חוזר הביתה, והיא מקבלת את פניו בשאלה: "איזה קבלה טובה קיבלת על עצמך בעקבות השיעור?" והוא משיב לה: "אחרי ששמעתי הרבה שיעורים מפי ר' דוד על חשיבות הזהירות מדיבור בעת התפילה וקריאת התורה, ברוך ה' כבר כמה שנים אני עומד בזה, אבל עדיין התרתי לעצמי לדבר בין גברא לגברא. הפעם, החלטתי שאני שומר על שתיקה

מה אני יכול לא לעשות

מספר ר' זאב מביתר עילית: הבת שלי התארסה בחורף, ברוך ה', והחתונה נועדה להתקיים בחודש אלול בסייעתא דשמיא. ידעתי שמצב הדירות להשכרה באזור שלי ממש גרוע. אין דירות. פשוט אין. כל זוג שמתחתן, צריך נס כדי להגיע ליחידת דיור קטנה. אנשים מתחילים לשלם שכירות כמה חודשים לפני החתונה, כדי לשמור להם על הדירה! ממש מצוקה אמיתית. זה הכניס אותי ללחץ, וחשבתי מה אני יכול לעשות, כדי שלזוג הצעיר תהיה דירה להיכנס אליה.

עלה בדעתי רעיון, לפרסם בכל מקום אפשרי שאנחנו מחפשים דירה; ולא סתם פרסום, אלא פרסום יסודי ביותר בכל מקום - עד שכל הקטנים והגדולים בכל הגילאים, ידעו שאנו מחפשים דירה. אם כל כך הרבה אנשים ידעו, יש סיכוי שאיזה זוג צעיר שעומד להתפנות מהדירה, או בעלי יחידת דיור, יתקשרו אלינו.

סגנתי מודעה, והדפסתי אותה במאות עותקים. החלטתי שמחר בעזרת ה' אלך ואחלק אותה לילדים בתלמודי תורה, וכל אחד יראה את המודעה להוריו, וההורים לשכנים, והשכנים לבני הדודים... זאת ההשתדלות שלי.

לאחר שהדפסתי את המודעה, שמעתי סיפור פלא: יהודי מביתר עילית פרסם מודעה שיש ברשותו יחידת דיור להשכרה. ביום שהתפרסמה המודעה, קיבל בעל הדירה מבול של טלפונים. הטלפון צלצל וצלצל, עד שלבסוף הרים בעל הדירה את הטלפון וענה לשיחה. היו אלה הורים שהתעניינו בדירה עבור בתם. הם ביקשו לראות את הדירה, ולבסוף אכן חתמו על חוזה שכירות. "קיבלתי כל כך הרבה טלפונים", סיפר המשכיר, "מעניין למה דווקא לשיחה שלכם ענית".

"אנחנו יודעים למה", אמר לו האב, וסיפר עובדה מרגשת: "עד לפני כמה שבועות, כבר היינו סגורים על דירה מצוינת. החוזה כבר היה חתום, אבל אז נודע לנו שיש כלה שמתחנת למחרת, ועדיין אין לה דירה. אמרתי: לנו יש עוד זמן עד החתונה, ואילו הזוג הצעיר שנכנס לחופה מחר, עדיין לא מסודר. ייקחו הם את הדירה 'שלנו', ואנחנו, ה' יעזור לנו וישלח לנו דירה אחרת. וכן היה. הקב"ה השגיח במיוחד, שתענה דווקא לטלפון שלנו!"

הסיפור הזה הדליק לי נורה אדומה. פתאום נעצתי לחשוב על מה שאני עושה. מה כל הלחץ הגדול והנורא שאני שרוי בו? ובשביל מה כל ההשתדלות הגדולה וכל התוכנית הגרנדיוזית של פרסום המודעה? הנה אתה רואה איך בטלפון אחד הקב"ה מסדר עניינים! הוא לא צריך את העזרה שלך. הוא יכול לתת לך דירה גם בהשתדלות פשוטה ורגילה. וכי מה, בדיוק בנקודה הזאת ייעצר השפע? הרי בורא עולם נתן לך בת בריאה ושלמה, וכל מה שהיא היתה צריכה מאז שהיא נולדה ועד היום, ועוד הגדיל חסדו ושלח לה שידוך, וגם כל הנלווה לזה ברחמי המרובים ובחסדי האינסופיים. באותו מקום בגמרא בו כתוב בת פלוני לפלוני, כתוב גם בית פלוני לפלוני, אז ממה אתה עושה עסק? סמוך על הבורא יתברך!

מיד קמתי ועשיתי מעשה. לקחתי את כל הערימה של המודעות המודפסות, וקרעתי אותן אחת לאחת. זהו. אין דפים והשתדלויות נסערות. גנזתי את התוכנית המקורית, והשלכתי היבי על ה'.

עברו יומיים בלבד, ואחד ממכריי פוגש בי ומספר לי שהוא שמע על זוג צעיר שעומד להתפנות מיחידת דיור בסוף אב, כשבועיים לפני התאריך של חתונת בתי בעזרת ה'.

השלוחה לשמיעת

הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

רציתי להודות לכם על העלון החדש-הפלא - "עלון השגחה פרטית". אני קורא אותו בשקיקה, וכל מאמר, כל סיפור וכל מילה, הם בעבורי ממש כמים לנפש ייפה. עברתי בחיי תקופה קשה מאוד, ומאז שבילתי מאוד מהתקפי חרדה. לא הצלחתי להשתחרר מהמעגל הזה. אחרי שהתחלתי לקבל את העלון, הוא חיזק ורומם אותי מאוד, והשתחררתי מההתקפים. אני קורא לכם להמשיך בנפול החשוב של זיכוי וחיוק הרבים. תמשיכו לחזק לנבות שמורים, ותברכו מן השמיים.

מפיצים אמונה ורואים ישועות

לאחרונה התגלתה בליטה בולטת מאחורי אוזנה של נכדתי האהובה. לאחר סדרת בדיקות הביעו הרופאים דאגה רבה, והמליצו על ניתוח מורכב. פניתי מיד למכון "שער הבטחון", ותרמתי תרומה משמעותית בהוראת קבע ללא הגבלה, להפצת האמונה. הפתעת כולנו, תוך יומיים בלבד התפוגגה הליטה כלא הייתה, והותירה אחריה צלקת מעורית בלבד. הרופאים נתנו לנו בוכים, ללא הסבר לנס המפתיע.

מוחלטת אף בין גברא לגברא.

וכאן רחל מספרת על מה שהיא החליטה בהחלטה נחושה: "בלי נדר, השבוע אני לא הולכת לבית הכנסת, וגם לא בשבוע הבא!" כן, דווקא השבוע - כאשר יעלה לתורה חתן שהוא הגיס הצעיר ביותר במשפחה, אחיו של בעלה, ובשבוע הבא - כשתיערך שמחת האופרוף של אחייני יקר, חתן מבוגר! היא יודעת כמה נוכחותה משמעותית, כמה תשמח חמותה כאשר תעמוד לצידה בעת קיום המנהג של זריקת הפעקלאך והסוכריות, אבל עכשיו היא גם יודעת את חומר העניין של שיחה בעת קריאת התורה. "אין לי סיכוי", היא הסבירה לבעלה, "איני יכולה לראות שפונים אליי, ולא לענות. אני אוהבת לשוחח ולהיפגש, והניסיון הזה גדול ממידותיי. אני מתארת לעצמי שישאלו אותי למה לא הגעתי, ובכוונתי לענות את האמת, שהחלטתי שלא לדבר בשעת קריאת התורה והתפילות, ולכן נשארתי בבית".

היא ביררה מתי מסתיימת התפילה, כדי שתוכל לבוא רק לקידוש שיתקיים אחרי מוסף. "לפני השעה אחת עשרה, אין לך מה להגיע", עדכן אותה בעלה.

שבת בבוקר. הבנים הגדולים יצאו מהבית, וילדים קטנים כבר אינם בנמצא. לכאורה היא יכולה לצאת לתפילה בבית הכנסת, אבל היא יודעת איזה ניסיון מחכה לה שם, והיא מעדיפה להתפלל בבית בנחת, בכוונה, באימה וביראה.

רחל סיימה להתפלל, אבל השעה אחת עשרה עדיין לא הגיעה. היא פותחת ספר תהילים, ומתפללת לרפואת יצחק בן באשא, כאשר לפתע היא שמה לב שהשם הזה מוכר לה... הן הוא דומה כל כך לשמו של בנה בן העשרה. לה עצמה קוראים באשא רחל, ולבן שלה קוראים לוי יצחק.

איי איי, לוי יצחק. כמה פעמים היא מזכירה את שמו, כמה דמעות היא שופכת עליו. זהו ילד חמד מתוק וחביב, שסובל כבר כמה שנים מגמגום כבד ונורא. עם הזמן, כאשר ראה שהחברים לועגים לו, וגם המבוגרים מאבדים סבלנות, הוא למד לדבר כמה שפחות, וכך הוא כאילם, דחוי בחברה, כאוב ובודד.

רחל המשיכה באמירת התהילים לרפואת יצחק בן באשא בתוך שאר חולי ישראל, ולישועה קרובה לבנה - לוי יצחק בן באשא רחל. הן מדובר בקבלה חשובה, כך שיש מספיק מקום לעוד ישועות. "ריבונו של עולם", פרצה התחינה מעומק ליבה: "קייבלתי על עצמי לתקן את דיבורי, למעט בדיבורי חול ובפספוטי הבל בשבת קודש, ולהינעם מחילול בית מקדש מעט - ואתה ברחמיך הרבים, תקן את הדיבור של בני לוי יצחק!"

אחר כך הגיעה השעה אחת עשרה. היה קידוש נהדר, וכולם שאלו למה רחל לא הייתה, וקיבלו תשובה אמיתית. השבת עברה בנעימים.

ובכן, שמעו נא רבותיי דברים כהווייתם:

ביום ראשון, לוי יצחק חוזר מהחיידר, ואביו ישראל מאיר שם לב שהדיבור שלו השתפר קצת. הוא מגמגם בעשרים וחמישה אחוזים פחות! ביום שני ההורים מבחינים כי דיבורו של לוי יצחק עוד יותר יציב. מדובר בעוד עשרים וחמישה אחוזים של פחות גמגום. גם ביום שלישי ניכר שיפור נוסף ומשמעותי ביותר, וביום רביעי מתגלה הנס במלוא הדרו: לוי יצחק מדבר בשטף! הוא לא נתקע אפילו פעם אחת! זאת אמת פשוטה, שלא צריך להאמין לה. רואים ושומעים אותה. בחסדי שמים מרובים, לוי יצחק נרפא מהגמגום לחלוטין!

ר' ישראל מאיר משיג את מספר הטלפון האישי של ר' דוד, מתקשר אליו במעמד אשתו ובנו היקר, ומספר לו את קורות השבת האחרונה. "בוא לוי יצחק", הוא קורא לו, "בא תגיד פרק תהילים לרפואת יצחק בן באשא, שישמע אותך אביו".

וכך שומע ר' דוד קול מתוק של ילד בן עשר, אומר בשטף את כל שיר למעלות אשא עיניי אל ההרים, והוא לא נתקע אפילו פעם אחת.

בשעה שהסיפור הזה מסופר, מעל לשבועיים מאז הפציעה, למעלה מעשרים אלף דקות לאחריה, מתקבלת בשורה טובה, שר' יצחק בן באשא יצא מכלל סכנה. אמנם הוא עדיין מורדם ומונשם, וזקוק לתפילות ולקבלות הטובות. המשיכו להתפלל, המשיכו לקבל קבלות טובות; יש שכר לפעולתכם!

(מתוך שיעור 363 בשער הבטחון. ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 110.)

ביררתי פרטים, ואכן כן: ברוך ה' נמצאה הדירה לזוג הצעיר! בזמן המתאים, בסמוך לחתונה, ממשי מלכתחילה!

וכך יתחילו חיי הזוג הצעיר בבית של אמונה...

(מתוך הבטחון היומי, יום ראשון פ' בלק, תשפ"ד, ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 109.)

עוד הם מדברים

בי"ח באייר תשפ"ד, ליל ל"ג בעומר האחרון, נפטר לבית עולמו הצדיק הרה"ח רבי יצחק משה טוסק זצ"ל, לאחר שנות חיים רצופות בתלאות וייסורים, אך מלאות בתורה, במצוות ובמעשים טובים לרוב. ר' יצחק משה היה ירא אלוקים כל ימיו, שמור ונקי מכל וכל, בלשונו, באוזניו ובעיניו. במשך שנים רבות היה בית החולים ביתו, אך שום דבר מהמתרחש בין כותלי המקום לא עניין אותו.

עשרות מסכים פרשים בכל מקום, והוא לא מעיף לעברם אף לא מבט קל - זאת, גם כאשר המסך תלוי מולו ממש. עקבנו אחריו הרבה פעמים, וראינו אותו עומד בניסיון בגבורה יום יום, שעה שעה.

לפני שנים הלכה ראייתו של ר' יצחק ונחלשה. התיק הרפואי שלו היה כה עב כרס, ומאובני וייסוריו היו כה רבים, שאפילו לא היה לו כוח להתלונן על התופעה המאיימת של אובדן חוש הראייה.

יום אחד אירעה תאונה ביתית: ר' יצחק נפל עם הכיסא שעליו ישב, התהפך, ונחבל מסביב לעין. לקחו אותו למיון, ושם ביקש אחייניו שלו שיבדקו לו את העין עצמה. "בשביל מה?" שאלו אותו. "החבלה טופלה, והיא לא קשורה לעין".

"תבדקו", התעקש האחייני. "אני לא רגוע, בבקשה תבדקו לו את העיניים".

הרופא התורן נענה, בדק את העין - ונבהל. הוא הורה מיד להעביר את ר' יצחק למחלקת עיניים, שם הוא עבר בדיקה מעמיקה יותר, והתוצאות המחרדות התגלו: כפסע היה בין ר' יצחק משה לאובדן ראייה מוחלט.

האחייני התקשר לעסקנים לשאלו מה לעשות. אמרו לו המבנינים: "בשביל מקרה כזה, צריך את פרופסור איקס. הוא המומחה הגדול בתחום, ואל תוותרו עליו. הבעיה היא ירק', שכדי לקבל את הטיפול שלו צריך לחכות בתור חצי שנה".

בינתיים, בזמן שהאחייני עושה טלפונים, הרופא במחלקת עיניים ממש אינו יודע את נפשו: אי אפשר להניח למצב העיניים להישאר כך. הוא הולך לקרוא למומחה יותר גדול. עד שהאחייני מסיים את השיחות הדחופות עם העסקנים, שיש כמה דברים שהם יודעים, והרבה יותר דברים שהם לא יודעים, מגיע למחלקה המומחה, הלוא הוא אותו פרופסור איקס!

הפרופסור בודק את עיניו של ר' יצחק, והוא קובע נחרצות כי מוכרחים לנתח כבר בשבוע הקרוב, והוא יהיה זה שיעשה זאת. הוא גם מתכוון להשיג אישור מיוחד לניתוח מידי של שתי העיניים.

האחייני עומד מולו בעיניים פעורות מרוב תדהמה: בעוד העסקנים אינם יודעים מאיפה להתחיל, עומד לו כאן לידו הפרופסור המבוקש, ומציע בעצמו את הטיפול הטוב ביותר ששייך. "יזכמה זה יעלה?" שואל האחייני בחשש.

"כלום", עונה הפרופסור, וממהר הלאה.

אכן, הניתוח בוצע בהצלחה ברוך ה', וראייתו של ר' יצחק שבה אליו, ונותרה צלולה עד יומה האחרון.

המנוח רבי יצחק משה ב"ר ישעיה ז"ל לא הניח אחריו זרע של קיימא. היא מעשה זה של חיזוק בשמירת העיניים ולחיזוק באמונה בהשגחה פרטית, לעילוי נשמתו הטהורה. תנצב"ה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 108.)

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

ה. בת ח. וא. בן ח. לזרע של קיימא בקרוב ממש צ. בן ר. וכל משפחתו יוצאי חלציו להצלחה בכל העיניים בריאות נוחת ופרנסה בקלות. לזכות כל עם ישראל לישועה גדולה במהרה!

זכו בשותפות קבועה "בשכונה שלמה"

בעילום שם להצלחה בתורה ויראת שמים, למציאת שוכר טוב, הצלחה ושמירה ברוחניות ובגשמיות לכל המשפחה. בעילום שם לרפואה שלימה בריאות אינתנה אורך ימים ושנים טובות והצלחה ברוחניות וגשמיות

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העיניים
ההקשר עכשיו למוקד הישועות 02-6313-742
או בקו ההשגחה פרטית 02.30.11.300 | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי משלוח בדואר בעמדות נדרים פלוס
סניף 902 | חשבון 57390056 ת.ד. 5475 ירושלים ע"ש השגחה פרטית
מזלתי - סניף פרטית מלא מ תשלום

רבנו של עולם, תעזור לנו!

לכאורה למי אמרה המשנה "ועל מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים", האם לכל אלו החוצפים והפרוצים עוברי עברות? אלא, דבר נפלא יש ללמוד מכאן, דאין הכי נמי, יש כאן הבטחת חז"ל, דאפילו אותם יהודים שהיו בשפל המדרגה עם כל הפרצות המבוארות במשנה, בכל זאת נקודת האמונה תישאר אצלם, עד כדי שיוכלו לעמוד בציווי זה להישען רק על אבינו שבשמים, וזו היא אכן נחמה גדולה עבורנו, שחכמינו ז"ל העידו שיש בנו עדיין קצת אמונה, ובנקודה זו נוכל להיאחז ולבקש: רבש"ע, תעזור לנו.

(תפגמי אורייתא)

אין לנו שום כוחות, רק עזרת ה'

אמרו ז"ל: "בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא ויוקר יאמיר וכו' וחכמות סופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו, נעדרת, נערים פני זקנים

ילבינו וכו' ועל מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים". וביאור העניין הוא כמו שכתבו המפרשים, כי ההשגחה סיבת הדיבקות, וכמו שרואים דרך משל, כי בזמן שהילד קטן מאוד ואינו יכול לעזור לעצמו בשום דבר, אזי עומדים האב והאם לעזור לו בכל עניין ובכל תנועה, ואמנם אחר כך כשמתגדל קצת וביכולתו לדאוג ביותר דאגת עצמו, הרי כפי ערך כוחותיו העצמיים, כן תוקטן העזר מהאב.

וכן הוא העניין בישראל עם אבינו שבשמים, דדווקא כאשר יגיע מצב נורא כזה בעקבתא דמשיחא, שלא יהיו עוד בישראל שום כוחות עצמיים, אז תוגדל ביותר העזר ממרום בסייעתא דשמיא. והוה שכתוב "אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים", שבמצב נורא כזה, הרי בכל פסיעה ופסיעה אנו זקוקים לסייעתא דשמיא, ואי אפשר לנו לעשות מאומה ממש אלא בסייעתא דשמיא מיוחדת.

(דברי יואל)

השגחה מיוחדת בדור האחרון

"בעקבות משיחא חוצפא יסגא, היוקר יאמיר, ועל מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים". מה שתאירו כאן אינו "ירידה", זהו מצב של "ימוטו כל מוסדי ארץ", התמוטטות החיים הכלכליים, החברתיים, המשפחתיים, המוסריים והמדיניים. מפליא הוא איך חז"ל ברוח קודשם ראו כל זאת לפני אלפיים שנה בהירות כזאת, אשר בעינינו אנו רואים איך מתאמת כל דבר בדיוקנות נוראה. אך גם במצב זה, "על מי יש לנו להשען" בבטחון מוחלט, "על אבינו שבשמים" -

קורא הדורות מראש קרוב גם לדור זה, ואדרבה: "ואת אחרונים אני הוא" - השגחה מיוחדת וסייעתא דשמיא מיוחדת נמצאת דווקא בעקבתא דמשיחא.

(על שור ח"ב)

גם בעקבתא דמשיחא האמונה קיימת

אמת הוא, שבזמן הזה הוא עקבתא דמשיחא, היכול בטל וכלה. כל זה הוא אמת, אבל עלינו לזכור ולידע סוף המשנה: "ועל מה יש לנו להשען על

אבינו שבשמים" - הוא קיים, בורא האמת הוא קיים לעד, אמונה היא מהדברים שלא יכלו לא יסופו ולא יתמו לעולם וקיים לעד, ובכל המצבים, הרי בזה אנו בטוחים, "אבינו שבשמים" - זה נשאר לנו, ועל זה נוכל להישען.

(דעה חכמה ומוסר)

להתייאש - טעות גדולה!

בשם הגאון בעל נפש החיים ז"ל אומרים על סיום המשנה בסוטה "ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים", אשר המשנה שם מודיעה אותנו את הקללות אשר תחולנה בעקבתא דמשיחא. ואמר הגאון כי הדברים האחרונים שבמשנה זו גם הן קללה, והיא יותר נוראה מכל הקללות שלפניה, כי יראי ה' שיהיו בימים ההם יתייאשו וירפו ידיהם מללחום מלחמת ה', והיא טעות גדולה, והמקרא צווח "תנו עוז לאלוקים".

(קובץ הערות בימות להג"א וסרימן ז"ל)

הדור למלאנו!

הספר המבוקש 'שער הבטחון' מתוך חובות הלבבות

בהוצאת 'השגחה פרטית' בדפוס נאה ומשובח....

אין צורך להזמין.

ניתן להשיג את הספר בחנויות של רשת 'אור החיים' ברחבי הארץ

כי קרוב אליך הדבר מאד...

להזמנת כמויות בלבד *6176 שלוחה 5

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

אמרו חז"ל: "כל דור שבית המקדש לא נבנה בימיו, כאילו נחרב בימיו" (ירושלמי יומא פ"א ה"א). משמעות הדבר היא, שהחטאים שהביאו לחורבן הבית הראשון ולחורבן הבית השני עדיין קיימים, ורק תיקונם יביא לבניין בית המקדש מחדש. אם כך, עלינו לזהות ולתקן חטאים אלה כדי לזכות בבניין הבית, ולא חלילה להימנות על מחריביו.

חורבן הבית השני, כפי שנאמר בגמרא יומא (ט:), נגרם בשל שנאת חנם. אולם, במבט ראשון נדמה כי חטא זה אינו בנמצא כיום. האם מישוה שונא את חברו ללא סיבה מוצדקת? גם אם קיימת שנאה, היא בדרך כלל נובעת ממניע כלשהו.

אך חז"ל, שהשוו את דורנו לדור שחורבן הבית התרחש בימיו, רומזים כי חטא שנאת חנם עדיין קיים ופועל. כאשר איננו מבחינים בו, ייתכן שהסיבה לכך נעוצה בהבנה שגויה של המשג. לפיכך עלינו להבין מהי שנאת חנם, כדי שנוכל לזהותה ולתקנה.

נקודה מתוך שיעורו המופלא של הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א הדרך לבניין הבית

חובת האדם להיות דבוק בה' בכל עת, ולהאמין ולהכיר שכל דבר המתרחש בחייו הוא מאת ה'. לפיכך, גם כאשר אדם חש שנאה כלפי חברו, גם כאשר נדמה לו שיש לכך סיבה מוצדקת, הרי זוהי שנאת חנם. זאת מכיוון שהשנאה אינה מכוונת כלפי הגורם האמיתי, אלא רק כלפי השליח מאת ה'. למדים אנו, שעוון שנאת חנם פירושו חיסרון באמונה, ושבגלל חיסרון זה נחרב הבית. חיסרון זה עדיין קיים עד היום, ועל ידי ההתחזקות באמונה לא נבוא לשום שנאה כלפי שום אדם.

וכך איתא בספר מאור עיניים (פרשת דברים): "כל רודפיה? מפני שהם 'בין המצרים' - שהדעת שלהן נפל בקטנות ומיצר, עד שיתמלא הארץ דעה את ה' ויהי גאולה שלמה בריבוי הדעת", ע"כ. "דעה את ה'" - לדעת את ה' בכל דרכינו ובכל ההתרחשויות, ועל ידי כך נזכה לראות בנחמת ציון ירושלים במהרה בימינו אמן.

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בעלווה 2 < 2 (לאחר בחירת השפה)

העלוך יוצא לאור גם באידיש ואנגלית לקבלת העלוך במייל B023011300@GMAIL.COM

לשליחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

הדפוסה 'פריינט-גוטי'

תכלית העלוך הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יהיה זה שיפריע להתפולל ולשמוע קריאת התורה

כניסת השבת: 19:17

יציאת השבת: 20:07

רבנו תם: 21:00

ע"פ אופק ת"א

כ"ח בתמוז תשפ"ד

העלון השבועי טוב להסות בה'

תנו לבורא עולם לנצח!

הודעתי להם כי הלילה יש לי את השיעור הקבוע בפתח תקוה, ואשמח שניפגש לפני השיעור. הגעתי למקום ולנגד עיניי, אני רואה זוג הורים עם ילדה קטנה על כסא גלגלים. ההורים הביטו בי בעיניים דומעות ואמרו לי: "כבוד הרב, הילדה הקטנה שלנו קיבלה את המחלה הנוראה בעמוד השידרה. הרופאים גילו זאת לפני כמה ימים, והם אומרים כי המחלה בדרגת 'ממאיר 4', הדרגה

הגבוהה ביותר, מה שאומר כי המחלה המתפשטת במהירות והיא בסכנת חיים". ולסיום הוסיפו ואמרו: "חזרנו מהרופא הבכיר שקבע כי חייבים בדחיפות מיידית לעשות לה ניתוח ולהסיר את הגידול מחוט עמוד השידרה. אלא שעליכם לדעת, כי כיוון שהגידול נמצא במקום רגיש ביותר של עמוד השידרה, ואם הניתוח יצליח, הילדה תהיה על כסא גלגלים כל החיים. היא לעולם לא תלך על הרגליים עד סוף ימיה", הם בכו ללא הרף. היה זה מעמד קשה ושובר לב, ילדה שהיתה בריאה עד לפני זמן קצר, צדיקה ומוצלחת, וברגע קל, כל חייה משתנים.

פניתי להורים במעמד הילדה ואמרתי להם מנהמת ליבי...

- המשך בעמוד 4 -

עם ישראל עומד לפני מלחמה עם מדין. עם ישראל באותו זמן צבא חזק עם סוסים ופרשים כנגד צבא מדין המעוטר ביכולות וטילים. הרמטכ"ל, משה רבנו, אוסף את עם ישראל לפני כניסת כוחות הצבא למערכה ואומר: "הִחְלְצוּ מֵאֲתָכֶם אַנְשִׁים לְצַבָּא וְיִהְיוּ עַל מְדִיָן לְתַת נְקַמַת ה' בְּמְדִיָן". אומר הרבי הקדוש בעל ה'נועם מגדים: 'כלל הוא בזה העולם - כל זמן שהיהודי נותן מבטחו בה' אלוקי ישראל, ולא בחרב או בחנית, או בכל דבר גשמי - בורא עולם בעצמו עוזרו ומושיעו. לכן, פנה משה רבנו אל ישראל באומרו: "הִחְלְצוּ מֵאֲתָכֶם", כלומר, הסירו (חילצו) ובטלו מעליכם ההרגשה כי יש בידכם - "אַנְשִׁים לְצַבָּא וְיִהְיוּ עַל מְדִיָן", שבכח הטנקים והלוחמים בלבד נצליח. מפני שמחשבה זו מסירה השגחת ה' מכם, אלא כך עשו - "לְתַת נְקַמַת ה' בְּמְדִיָן", תנו את הביטחון בה' לבדו שיתן הניצחון במדין, וכך תצליחו ותיוושעו. וחותרם הצדיק ואומר: "והבן היטיב, ויכנסו הדברים בליבך, כי בכל דבר צריך להיות כן, ובכל דרכיו משכיל יחשוב כן, ויאמר זאת בליבו (שמאמין שרק ה' יעשה הצלחתו וישועתו) - ועל ידי זה יוושע בה' תשועת עולמים!".

לא השדכן הזה יסדר אותי, לא סומך על הרופא, ולא בוטח בחבר שיכניס אותי למשרה שאני חולם - אלא רק יחדיר וישנן לעצמו שבורא עולם מנהיג את כולם, והפניה תהא אליו, והוא זה שיתן ההצלחה ביד שלוחיו.

סיפר מזכה הרבים, הרה"ג יגאל כהן שליט"א: "לפני זמן מה אני מקבל טלפון בהול מזוג שמבקש לפגוש אותי באופן דחוף ביותר.

העלון מוקדש לעילוי נשמת

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לרפואה, פונסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו. ינון בן רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מזל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מזל. אבלין עדינה בת פרחת. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד.

סגולות וישועות

ימי בין המיצרים
מתוך "עצה ותושיה"

כתב הצדיק בעל 'עבודת ישראל' (אבות פ"ג מ"א):
"יש ימים בשנה שהם שפלים, דהיינו ימי בין המצרים, בהם יוכל אדם יותר להעלות יותר ניצוצות, וללקוט יותר אבנים טובות ומרגליות ולהעלותם... וכל זה מתקן ע"י תורה ובתפילה ובתשובה".

כתב בספר הקדוש 'תולדות אדם' (פ' מטות): "21 יום של בין המיצרים מכוונים כנגד 21 יום שמראש השנה ועד יום שמיני עצרת, וכל המתקן נפשו ב-21 יום אלו של בין המיצרים - יצא לזכות בימי הדין שמראש השנה, שכבר תיקן הכל, ואין לו יותר לירא מיום הדין, כי הימים נהפכו לרצון ולרחמים.

ומסיים הצדיק וחותם: "וביותר יכול התיקון להיות בשבתות של בין המיצרים, כי הם גדולים יותר מכל שבתות השנה".

כתב האוהב ישראל מאפטא: "המתחזק בימים אלו בלימוד התורה ותפילה - ישיג הרבה יותר מכל זמן אחר".

הלכות והליכות

הלכות בית מלון
הרה"ג אמנון חגיגי שליט"א

לדעת מרן השו"ע, המתאחרת בבית מלון ומדליקה נרות שבת בכניסה לחדר האוכל - לא תברך, **אלא רק הראשונה שהדליקה נרות שבת במקום, וכל הבאות אחריה תדלקנה בלא ברכה.** וכן מנהג הספרדיות. לעומתן, האשכנזיות נוהגות כרבנו הרמ"א שכל אחת מדלקת בברכה משום ריבוי אורה.

אלא, שמרן הרב עובדיה זצ"ל ('יחווה דעת') נתן עצה ופתרון שעל ידו גם אשה ספרדיה המתאחרת בבית מלון או בכל מקום אחר, תוכל להדליק בברכה, **והוא על ידי שתדליק תאורה אחת מתאורת החדר שתישאיר דלוקה כל השבת,** כגון שתכין מנורת לילה או מנורה צדדית בחדר **ותברך בשם ומלכות:** "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר של שבת" - וכך מרוויחה הברכה.

חשוב לציין כי דבר זה תקף, חוץ מהדלקת האור בשירותים או במקומות שאינם מכבדים את הברכה).

יש להשים לב כי בבתי מלון שחימום המים עובד ע"י גז, אין להשתמש במים החמים אף לשטיפת הידיים בלבד. (בשונה ממקומות בהן המים מתחממים ע"י דוד שמש, שלדעת מרן הרב עובדיה זצ"ל ניתן לשטוף בהן מיעוט גופו: ידי, רגליו וראשו. ובמקומות העובדים ע"י דוד חשמל - בכל מקרה אין להשתמש במים אף לא לשטיפת הידיים או הפנים).

תמונה של רגש

הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א

ויברך את הילד שיגדל ויהיה עובד ה' וירא שמיים. הרב גזז את שערן, בירכו, והם נפרדו. בעודה יורדת בחדר המדרגות, יצא הרב בעצמו מהבית, ירד אחריה וקרא לה: "סליחה, האם תוכלו בבקשה לחזור שוב אל הבית?". האשה השתוממה, גדול העולם יוצא אחריה ומבקש שתחזור עם בנה, מה קרה? האם הרב ראה משהו לא טוב?. ואז כשנכנסה אל הרב, הוא פנה אליה ואמר: "חשוב לי מאד שתדעו, כי התמונה היפה שהכנתם לנו לפני שלוש שנים, היתה תלויה כאן בסלון כל הזמן, ואילו כעת אינכם רואים את התמונה, וזאת בגלל שעורכים בביתנו שיפוצים, ולכן העברתי אותה לחדר אחר, ולא חלילה כי אינה מוצאת חן בעיניי". הרב לא הסתפק במילים, והראה לה את התמונה בחדר השני.

מדהים! כמה צריך להיזהר שלא לצער, ואף לא לגרום הרגשה קלה של אכזבה אצל השני. בעיקר לא אצל בני הבית: האשה והילדים שאנו רגילים אליהם. אם אחד מהם הכין או קנה דבר מה - לשבח ולתת מילה טובה, גם אם זה לא כפי הטעם שלי. לא לשבור, אלא לרומם!.

יום אחד, הגיעה אשה שבורת יום אל מעונו של גדול הדור, הרב משה פיינשטיין זצ"ל, ודמעתה על חייה. היא שפכה את ליבה בצער, וסיפרה כי כבר שנים רבות לא זכתה בפרי בטן והיא איננה מסוגלת להכיל זאת יותר. רבי משה שמע אותה בכובד ראש ובירך אותה מעומק לבו שתזכה לבן זכר. הברכה התקיימה ולאחר שנה נולד לה בן זכר אחר שנים רבות. צדיק גוזר וה' מקיים.

לאחר לידת בנה הבכור, הגיעה אל מעונו של הרב פיינשטיין ובאה להודות לרב על תפילתו. כהכרת הטוב, הביאה האשה לרב מתנה כאותה תודה. אותה אישה היתה ציירת מומחית, והיא הכינה ציור בדמות דיוקנו של הרב באומנות נפלאה אותו ערכה במשך שבועות רבים. רבי משה הודה לה מאוד על המתנה ואמר לה כי הציור מאוד יפה והוא מיד תלה את התמונה בסלון. כל זה עשה הרב בשביל לשמחה, על השקעתה הרבה.

חלפו שלוש שנים. אותה אשה הגיע עם בנה בן השלוש אל הרב, על מנת שיגזוז לו כמה שערות כמנהג החלאקה

יהלומים או בשר

הרב יעקב גלינסקי זצ"ל

שכנראה עמדה שעות רבות בשמש. ואז חשבתי לעצמי: 'אם היה לחתול מעט שכל, הוא היה לוקח את טבעת היהלום אל חנות הצורפים, ומוכר את הטבעת במחיר שמן ויקר. עם הסכום שהיה מקבל בתמורה, היה פונה לאיטליז ונרשם כלקוח קבוע לקבל מנה יומית של חתיכת בשר טריה בוקר, ערב וצהרים למשך שנים ארוכות הוא וצאצאיו. אולם הוא, ברוב טפשותו ואוילותו, נטש את הטבעת היקרה ועט אחר חתיכת בשר מצחינה שהיום משביעה אותו ומחר לא נשאר ממנה מאומה.

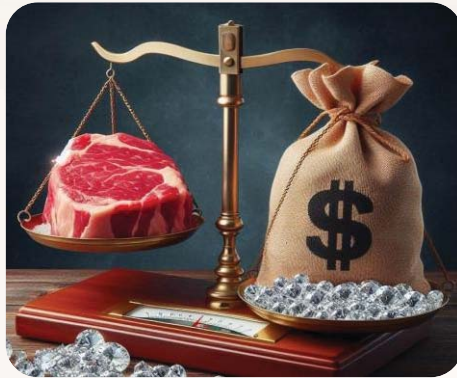
"אויי מורי ורבותי!", עורר רבי יעקב, "באותו רגע הבנתי שאיננו שונים כלל מאותו חתול. האדם נוהג כאן בעולם הזה באותה אוילות וטיפשות בה נהג החתול. הוא רץ בכל יום אחר כסף, אחר אוכל, אחר תאוות והנאות גשמיות חולפות, מבלי להפעיל את השכל להבין כי הדבר האמיתי שכדאי להשקיע בו הוא ברוחניות: בלימוד התורה: דף היומי, שיעור הלכה ובקיום מצוות: כיבוד הורים, כשרות, צניעות ושאר מצוות, בהם מונח השווי והעונג האמיתי בעולם הזה, שיזכה אותו לאושר בעולם הבא.

במקום לנצל את הרגעים היקרים בעולם הזמני בהן ניתן לקיים מצוות וללמוד תורה, האדם רץ כסוס שוטף במלחמה, מבלי להבחין כי הוא רץ אחר הנאות מתכלות שלא נשארות איתו כלל באחריתו ואינן גורמות לו אושר בזה העת, אלא הן רק כחתיכת בשר מצחינה.

אנו נהנים בעולם הזמני הזה מהלכוך ומהרפש הגשמי המאוס, במקום להיות חכמים וליהנות בעולם הזה מהתורה והמצוות המיוחדות, שיגרמו לנו אושר גם בעולם הבא!"

ולקנות בשר, לכן הסתובבתי והחלטתי לבוא יותר מאוחר, לא לפני שאיחלתי לבעל האיטליז שימצא את אבידתו במהרה.

לאחר שהתרחקתי כמה צעדים מהמקום, הבחנתי בחתול קטן בצד הדרך, המכופף את ראשו ובוחן חפץ נוצץ הנקרה בדרכו. הוא ניסה להריחו וללקקו, וכשהבין שהוא אינו מאכל, עזב אותו והמשיך בדרכו. החתול עשה את דרכו אל חתיכת בשר מזהמת ועזובה שהיתה במרחק קצר, ועט עליה כמוצא שלל

רב. בציפורניו גרר אותה לפינת הרחוב, וכרסם ממנה ביס אחר ביס בהנאה בלתי מוסתרת, בעודו מוודא שאף חתול לא מתקרב אליו.

התקדמתי לעבר החפץ הנוצץ שהחתול נטש ונדהמתי לגלות כי זו אותה טבעת יהלום. שבתי בזריזות אל האיטליז, והבאתי להם בהתרגשות רבה את הטבעת האבודה, והם שמחו ללא גבול. כמחווה של הכרת הטוב, הם ביקשו להעניק לי בשר חינם לשבת הקרובה, אולם לא הסכמתי בשום פנים ואופן. אינני שוטה למכור את שכר מצוות 'השבת אבידה' בשביל כמה גרמים של בשר. שילמתי את מחיר הבשר המלא וחזרתי לביתי. כשעזבתי את החנות, חלפתי שוב סמוך לחתול המאושר, וראיתי כיצד הוא מתלהב ומתענג מכל ביס מהבשר עם הריח הנורא, שכנראה

"אלה מסעי בני ישראל" - כל אדם נורמאלי מן השורה היוצא למסע וטיול בונה לעצמו תוכנית מסודרת: מהיכן יתחיל המסע, היכן יחנה ויעשה עצירה, מה היעד שלו, היכן ומתי יסיים את המסלול. יש לו מטרה ותכלית לשמה הוא יוצא. אם יבוא אדם ויצא למסע בלי ידיעה מה הוא רוצה ומחפש, עם מה עליו להיפגש והיכן ינוח ויאכל - אף אחד מאיתנו לא ירצה להצטרף אליו למסע. כך בדיוק, כל אדם שירד לעולם הגיע למסע עם מטרה ותכלית. אם הוא אינו יודע מה תכליתו בעולם, אלא מחפש הוא רק ליהנות מכל הנקרה בדרכו, יתכן מאד והוא הולך בכיוון הלא נכון. **אך אם הוא יודע שביאתו לעולם היא על מנת לעשות רצונו יתברך, לקיים המצוות וללמוד תורת ה' משיבת הנפש - הוא לא מתבלבל, והולך בדרך המובילה אל האושר.**

את המעשה המדהים הבא סיפר מגיד המישרים, הרב יעקב גלינסקי זצ"ל: "באחד הימים, פנתה אליי אשתי הרבנית, ושאלה אם אוכל לרדת ל'איטליז' המהודר הנמצא תחת ביתנו, על מנת לקנות בשר לכבוד שבת. יצאתי אל החנות בשמחה, ולפתע כשהגעתי אל המקום ראיתי רחש והמולה רבה. המקררים והשולחנות הוזזו ממקומם, בעלי האיטליז נראים לחוצים ומוטרדים ואנשים רבים מסתובבים סביבם. "מה קרה פה?", שאלתי, כשאחד הנוכחים משיב לי: "לאשת הקצב אבדה טבעת יהלום יקרה במיוחד, אותה ירשה מסבתה, והיא חשובה ויקרה מאוד לליבה. כנראה שהיא הורידה אותה במשך עבודתה, לכמה רגעים ולפתע היא נעלמה כאילו בלעה אותה האדמה". הבנתי שכעת לא אוכל לקבל שירות

עמוד האמונה

הרב יגאל כהן שליט"א

- המשך מעמוד 1 -

"רבנו ה'חובת הלבבות' כותב בתנאי הביטחון השלישי - כי הקב"ה, בורא עולם הוא החזק מכל, אשר אין לו מגבלות והוא כל יכול". אמרו לי בבקשה, פניתי אליהם: "האם אתם יודעים כמה ילדים בריאים נבראו היום בכל העולם? כמה עמודי שידרה הקב"ה בורא בעולם בכל יום? לא רק לבני אדם, בכל יום נבראות מיליוני חיות בכל העולם, ואת כולם בורא הקב"ה עם עמוד שידרה בריא ותקין. הפיל הגדול, יש לו עמוד שידרה גדול וחזק ביותר - ובורא העולם מייצר כאלה מיליונים בכל השנים, ולכולם הוא מייצר עמוד שידרה גדול וחזק מאין כמוהו.

זה היוצר ומחיה כל רגע ומשנה את הטבע - זה ריבונו של עולם!.

"תנו עוז לאלוקים" (תהילים סח, לה), קורא דוד המלך לכל ברואי עולם - תן לבורא את הכת. באמת?! אנחנו הקטנים נותנים כח לבורא עולם? הרי הוא הכל יכול? ומה הוא צריך אותנו? - נכון שהוא הכל יכול, אבל הקב"ה פועל עם האדם כפי אמונתו

בה, וע"י הביטחון שלו בה, על ידי האמונה המוחלטת שלו בלב כי רק הקב"ה, בורא העולם מנהל פה את המצב, ורק בהחלטתו וגזירתו הילדה תתרפא ותלך על הרגליים, הזיווג והפרי בטן יגיעו גם לאחר שנים של עיכוב, הפרנסה תסתדר ברגע - על ידי האמונה הזו, אנו נותנים לו את הכח להושיע אותנו.

כולנו שמענו על אנשים שנעשו מיליונרים ומיליארדים ברגע אחד: בורא עולם הכניס להם רעיון לראש, והוא הפך להצלחה גדולה שהביאה להם עושר עצום ברגע אחד. ומי נתן והכניס את אותה מחשבה לאותו אדם שנעשה עשיר? - רק הקב"ה. אז מדוע אתה חי בדאגות וצער מה יהא עם הפרנסה? וכי שכחת שיש

אמרו לי בבקשה, וכי יש בעיה לבורא כל העולמות, מלך מלכי המלכים הקב"ה, שמייצר בכל יום מיליוני עמודי שידרה לבני אדם, בעלי חיים ופילים, לרפא ילדה אחת קטנה ולייצר לה עמוד שידרה אחד קטן תקין?! האם לאלוקים הכל יכול יש בעיה לרפא את הילדה הזו שתלך על הרגליים ותהיה בריאה כל החיים?! האם אתם מאמינים ביכולת של בורא עולם? האם אתם יודעים שהחיים של כולנו: הבריאות, ההצלחה, הזיווג והפרי בטן תלוי בהחלטה קלה של מלך מלכי המלכים? אם כן, האמינו באמונה שלימה בבורא עולם שהוא מנהל פה את כל המקרה והוא יבריא אותה לגמרי וייתן לה ללכת על הרגליים. כי הרופאים אומרים את המציאות על פי הטבע, אך מי הוא

מלך לעולם שהוא מוריש ומעשיר, משפיל אף מרומם. כל זמן שאנו מצומצמים במחשבתנו ומרגישים כי זה המצב הטבעי שלנו ולא פשוט לצאת ממנו, אנו לא נותנים כח וכלים לאלוקים להשפיע עלינו שפע של בריאות, הצלחה, פרנסה וישועה. זה מה שאומר ה'חובת הלבבות' בתנאי השלישי - להאמין בכל ליבו כי הקב"ה הוא כל יכול, בעל הכח הגדול בתבל, ואין כח ויכולת למישהו אחר זולתו.

רבתיי, היום הילדה הזאת רצה וקופצת - בלי המחלה ובלי כסא גלגלים!. למה? כי ההורים האמינו בה, בטחו בו שהוא מנהל את העניין ולא הטבע, לא הרפואה. הם עשו איתי כמה שבתות בבתי מלון ובכל פעם שאני רואה את הילדה הזו רצה וקופצת ליבי מתמלא בשמחה ועורגה כמה אבא ענק יש לנו, בעל כל הכוחות והיכולות. אז למה אנחנו עדיין דואגים? ממה אנו חוששים? וכי אנו מנהלים את המצב? תנו עוז לאלוקים. תן לו את האמונה והביטחון שאתה סומך עליו - ותראה מיד כיצד הוא נמצא איתך ומרים אותך לפסגות עצומות!.

"והאמינו ליי", כותב האדמו"ר מקאמרנא זצ"ל, "כי אם לא היתה לי הידיעה שבכל תנועה ותנועה שמתרחשת בכל רגע בעולם, היא רק מאלופו של עולם (ה') - כבר מזמן הייתי אובד מן העולם". רק עם ביטחון ואמונה בה' החיים מאושרים!

החידה ?! השבועית

כיצד יתכן שאדם יברך בעת חתונתו 'דיין האמת' למרות שלא נפטר אף אדם?

התשובה היא: לאו דווקא אדם אחד, אלא כל האדם, כי האמת היא שכל אדם נפטר אף אדם.

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, ששון בן זהבה, יונתן פנחס בן סיגלית סיון למשפחת סוסייה. לזיווג והצלחה: ד.ד.ב.ס.ש. הודיה בת רבקה. העלון מוקדש להצלחת החפץ בעולם שם

העלון מוקדש לעילוי נשמת יעקב הכהן בן חפצי. מוקדש ע"י יוסף חי בן נאוה חיה

המוהל הרב רזיאל צדקיהו

נכדו של המוהל המפורסם הגה"צ רבי שלום צדקיהו זצ"ל - מוהל ברישיון משרד הבריאות והדתות. מבצע בריתות בארץ ובח"ל. 050-4151127

לתגובות הערות: שגיא 064-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֹת: 18:59

יְצִיאַת הַשָּׁבֹת: 20:14

ר"ת: 20:51

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 661 2.8.2024 - כו' תמוז תשפ"ד

זו השעה לה' צדיקים יבואו בו

פְּרִשֶׁת - מִטּוֹת - מִסְעֵי

הַשָּׁבַע שְׁבַע (לג)

בספר "ברכי נפשי" מסופר, ר' מנחם הלוי שטיינברג בעל ה"מחזה אברהם" מפארי גידוליה של סלבודקא ישב פעם בדין תורה, והורה לבעל דין שהוא מחוייב להישבע. קם האיש והתכונן להישבע מיד. פנה אליו אב בית הדין ואמר לו, לפני שתישבע, אני רוצה לספר לך סיפור על בעל ה"נתיבות המשפט".

כידוע, חוץ מגאונותו, היה גם עניו גדול מאוד, הוא היה נוהג להתלבש בבגדים פשוטים כדי שלא יכירוהו, וכשהוצרך לנסוע בדרכים, לבש בגדים עוד יותר פשוטים. פעם נסע בעגלה לוורשא עם אנשים נוספים, לפתע צעק אחד הנוסעים שגנבו לו חבילת שטרי כסף שהחזיק בכיסו, היה זה סכום כסף גדול מאוד.

הנתיבות המשיך ללמוד ולא שמע כלל מהמתרחש סביבו. לפתע הצביע הנוסע על הגאון, ואמר שהוא הגנב, וגם נתן כמה "סימנים", כמו למשל שישב בשקט ועוד "כמה סימנים". חלק מהנוסעים גם הצטרפו להשערה זו.

כשהגיעו לוורשא, הזמין הנוסע את בעל הנתיבות לדין תורה אצל אחד מרבני העיר. לדיון הגיעו גם חלק מנוסעי העגלה שרצו לראות איך יפול דבר. הרב התחיל לחקור את ה"נתיבות", בלי שהוא יידע בכלל מי הוא, ולאחר שהנתיבות הכחיש, חייב אותו בשבועה. הנתיבות שמע שהוא מחוייב שבועה, אמר שהוא לא מוכן להישבע ומוכן לשלם חצי מהסכום.

לאחר שהתובע לא הסכים, הוא העלה את המחיר לתשעת אלפים חמש מאות רובל, וכשראה שגם זה הוא לא מוכן, אמר ה"נתיבות" שבלית ברירה הוא מוכן להישבע, אבל ביקש מהרב שיתן לו כמה דקות להתכונן לכך. הגאון עמד ליד הקיר, והתחיל להתייפף בבכי, והכין את עצמו למעמד השבועה.

כולם ראו שמדובר באיש אלוקים קדוש, לפתע נפל אחד הנוכחים בדיון על הרצפה והתעלף. כשהעירו אותו מעלפונו, החל לצעוק 'אני הגנב', תעזבו את היהודי הקדוש הזה. עכשיו פנה הרב אל ה"נתיבות", ושאל אותו מי אתה.

סרב הגאון לענות להזדהות. ציווה עליו הרב בגזרת המרא דאתרא לעשות זאת, ואז אמר, שמי הוא "יעקב לוברבוים". כשהרב שמע את שמו וידע לפני מי הוא עומד, נפלה על הרב פחד ואימה, והוא ביקש מהנתיבות ש"ימחל לו", אבל בעל הנתיבות אמר לו, אתה נהגת כשורה, ופסק הדין שלך בענין השבועה היה נכון.

אחרי שנרגעו הרוחות והגנב החזיר את הכסף, פנה המרא דאתרא לבעל ה"נתיבות", ושאל אותו למה היה מוכן לשלם רוב רובו של הכסף, וכשהגיע לתשעת אלפים חמש מאות רובל נעצר ולא רצה לשלם יותר. ענה לו: יש ברשותי חמשת אלפים מזומן, אלפיים נוספים אשיג ע"י מכירת כלי הכסף שלי, אלפיים חמש מאות נוספים אוכל להביא ממכירת הספרים שלי.

אבל כשהגעתי לתשעת אלפים חמש מאות והתובע לא היה מוכן גם לסכום זה, ידעתי שיותר מזה לא אוכל להתחייב אלא א"כ אקח הלוואות, ולכן אינני מוכן. כל זה סיפר ה"מחזה אברהם" לבעל הדין שהתחייב להישבע, ואמר לו שלא ישבע מיד, אלא ילמד מהנתיבות על ההכנות שיש לעשות לפני שנשבעים.

כך או כך, מהמעשה של ה"נתיבות" אפשר ללמוד שני לקחים. אחד, שהאדם צריך לתת כל מה שיש לו על מנת לחסוך את השבועה (ובספר חסידים כתב, שהרבה עיירות נחרבו בעוון שבועת אמת). והלקח השני, לא לקחת הלוואות, שהוא לקח חשוב במיוחד לבני דורנו. (מדושן ביתך)

אִישׁ כִּי יֵדֵד נָדָר לֵה' אוֹ הַשְּׁבַע שְׁבַעָה לְאִסֵּר אֶסֶר עַל נַפְשׁוֹ (ל,ג)

הרה"ק השר שלום מבלעזא זי"ע ביאר כוונת הכתוב: 'איש כי ידד נדר לה' או השבע שבועה' כלומר באיזה אופן רשאי אדם לנדור נדר או שבועה? והתשובה: 'לאסור אסר על נפשו' שבועה כנגד היצר הרע, רק באופן כזה מותר לו לעשות נדר או שבועה, דהיינו לעשות לעצמו גדרים וסייגים בשביל להתרחק מענייני העולם הזה וכדי להתקרב להקב"ה ואז ממילא 'כָּכֵל הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה' היינו שהקב"ה יעשה כל בקשתו וחפצו. (דרך אמונה)

כָּכֵל הַיֵּצֵא מִפִּי (ל,ג)

סיפר הרה"ק המנחת אלעזר ממונקאטש זיע"א, את אשר 'שמעתי מאבותי הקדושים' ככל המקבל אצלנו בשם זקני הגה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע בעל זרע קדש: מעשה בחסיד אחד, אשר יודעים אנו את שמו אך לא נפרשו כאן, שהיה מסתופף בשבת קדש בצלו של הרה"ק מרופשיץ. היה זה בצפרא דשבתא, בעת תפלת שחרית, ואותו חסיד עמד בבית המדרש יחד עם הצבור והתפלל בדבקות.

כשהגיע השליח צבור לקטע: "שוכן עד מרום וקדוש שמו, וכתוב רננו צדיקים בה'. לישרים נאוה תהלה, בפי ישרים תתרומום ובשפתי צדיקים תתברך ובלשון חסידים תתקדש ובקרב קדושים תתהלל" נפלה רוחו בקרבו. היה החזן אומר 'בפי ישרים תתרומום' והחסיד מהרהר בלבו בענותנותו: וכי אני בכלל 'ישרים', וכי אני יש לי חלק לרומום את השי"ת בפי ישרים, וכך נפל לבו והתעצב בקרבו. המשיך החזן ואמר 'ובשפתי צדיקים תתברך' ולבו של החסיד נמס בקרבו עוד יותר, כי בכלל 'צדיקים' הוא ידע שבודאי אינו כלול, וכך הלך והתעצב אל לבו כשאמרו 'בלשון חסידים תתקדש ובקרב קדושים תתהלל', והיו מחשבותיו טורדות אותו, שבודאי הוא אינו מן המניין, שכן אינו חסיד ואינו קדוש.

אמנם כשהתחיל הצבור לומר בקול רעש גדול את המשך התפלה 'ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל, ברנה יתפאר שמך מלכנו בכל דור ודור' אז שב רוחו של החסיד ונתלהב מאד, כשחשב: הלא אף אנכי כלול בתוך 'מקהלות רבבות עמך בית ישראל' ואם כן, יש לי חלק גם באלו אשר ברנה יפארו את שמך מלכנו, וכך המשיך החסיד והתפלל בחשק דקדשה ובהתלהבות כראוי. איש כמובן לא ידע את המחשבות הללו של החסיד שהתרוצצו בראשו בשעת התפלה, וגם הוא לא גלה זאת לשום אדם את מה שעלה במחשבתו.

לאחר התפלה, כשהסב הרה"ק מרופשיץ לסעודת שבת, שלח לו הרבי כוס יין מלאה ואמר: אתן לבעל המקהלות' כוס יין. אמנם הצבור לא הבין את דבריו וחידותיו של הרבי, אך החסיד הלך הבין בלבבו וידע מיד את רוח קדשו של רבו אשר הגיד לו בפרוש את כל מה שהיה במחשבתו וכונתו בשעת התפלה ('שער יששכר' מאמרי חודש תשרי, מאמר 'מאזנים למשפט' אות פ). כהמשך לספור זה, היה תלמידו של הרה"ק ממונקאטש, הרב החסיד ר' משה צבי גאלד בספרו 'חיי צבי', מפרש את דברי הפסוק בפרשת השבוע (במדבר לג כה): 'וַיִּסְעוּ מִחֶרֶדָּה וַיֵּחָנוּ בְּמִקְהֶלֶת', שכל החרדים על כך שאינם בכלל צדיקים וישרים, חסידים וקדושים, הנה נח לבם ודעתם כשהם חונים 'במקהלת' יחד עם רבבות עמך בית ישראל המפארים את שם ה' בכל דור ודור. (ספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א).

אַלְף לַמִּטָּה אֶלְף לַמִּטָּה לְכָל מִטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלַחוּ לְצַבָּא (לא,ד)
משה רבנו חילק את עם ישראל לשני מחנות... לכל חזית במלחמה יצאו אלפיים אנשים...
על כל אלף שהלכו להילחם בצבא, אלף הלכו עמם להתפלל.
שואל ר' חצקל לוינשטיין שלוש שאלות:

למה צריך לשלוח אלף לתפילה? לתפילה מספיק גם מניין...
למה צריך לשלוח את המתפללים לחזית? שלח אותם למירון או לכותל המערבי...
אבל השאלה הגדולה היא למה בכלל צריך להתפלל? הרי הקב"ה ציוה את משה רבנו להילחם עם מדין ולנקום את מה שהם עשו לעם ישראל... אז אתה הולך להתפלל על מלחמה שיצאו אליה בציווי ה'?

אומר ר' חצקל: נכון, הקב"ה ציוה את משה רבנו לצאת למלחמת מדין, ובאמת לא היה צריך להתפלל על המלחמה. אבל ברגע שאדם לוקח את החרב לידו, הוא לוקח איזה רובה צלפים והוא מצליח... הוא מחסל אחד, ועוד אחד, ועוד אחד... הצלחה מסחררת! אז הוא מתחיל להרגיש שזה כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה... אני עשיתי, ואני ניצחתי, ואיזה צלף אני... הוא מרגיש שההצלחה מתייחסת אליו ולא לבורא עולם.

וזה, אומר ר' חצקל, כשלוך מוחץ והפסד המלחמה! לכן, כדי להציל את עם ישראל מהמחשבות הללו של כוחי ועוצם ידי, משה רבנו שלח אל החזית מתפלל אחד על כל חייל אחד... כדי שהחייל הזה, בין חיסול לחיסול, יוכל להרים את עיניו ולראות את מי שמתפלל עבורו, ואז הוא יזכור שלא בכשרונותיו ומיומנותו הוא מצליח, זה המתפלל שרק בזכות תפילתו הוא מצליח!

משה רבנו מבקש במחלוקת קרח: "אל תפן אל מנחתם". למה רק מנחה? משחרית או מערבית הוא לא מפחד? אומר ר' יהונתן אייבשיץ: כשעם ישראל עשו עבירות, הקב"ה ניגש לאברהם אבינו וליעקב אבינו ואמר לכל אחד מהם (שבת פט ע"ב): 'בניך חטאו לי'. אמרו לו: 'ימחו על קדושת שמך'. כשהוא פנה ליצחק אבינו, יצחק אבינו עשה איתו משא ומתן, עד שהצליח למחוק את כל העבירות של עם ישראל. הטענה היא: בן, אפילו שהוא חטא, זה בן. ועל בן מרחמים! מאחר שיצחק אבינו תיקן תפילת מנחה, דווקא מהתפילה הזו פחד משה רבנו שתפילת קרח נגד ה' ומשיחו תתקבל... יהודי צריך לדעת! התפילה היא הכח החזק ביותר בבריאה! ('אפריון שלמה' גיליון 349)

אֲנִשֵּׁי הַצָּבָא בְּזוּז אִישׁ לוֹ (לא,נג)

כל אחד לקח מהשלל של מלחמת מדין. 'אֲנִשֵּׁי הַצָּבָא בְּזוּז' - אדם חושב שהוא חוטף וחוטף וחוטף... אבל מה האמת? 'אִישׁ לוֹ' - כל אחד חטף, אבל הוא הצליח לחטוף רק את מה שכבר היה קצוב לו מראש... שקל אחד מיותר הוא לא יכול לקחת! לפעמים אדם רוצה לעשות כל מיני תכסיסים, טריקים ושטיקים כדי להרוויח ממון, והוא לא יודע שזה גופא מה שמעכב את השפע שמגיע לו... אומרת הגמרא (ברכות נט ע"א): "לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב".

מצויין! מי לא צריך לפשט את הלב העקום שלו... אבל למה זה בא דווקא לפני הגשם?

אומר ר' אליהו לופיאן זיע"א: כי לפעמים הקב"ה רוצה להשפיע שפע גדול - גשם!!! אבל אם יש לו עקמומיות בלב, אי אפשר לתת לו את הגשם הזה... לכן הוא נותן לו איזה רעם אחד חזק, שמפשט לו את העקמומיות, ואז כבר אפשר לתת לו את השפע שלו.

ר' יוסף זיידל היה יהודי ששרד את השואה, והוא זכה להיות בטיש האחרון שערך האמרי אמת' בפולין, היו שם אלפים של חסידים... האמרי אמת' חילק שיריים לקהל הקדוש, כל פעם היתה חלוקה של פרי אחר, ואחד אחד קיבל כל פעם מידי הרב'ה את הפירות, ורק עליו הוא דילג... בכל הפעמים... בכל הפירות!

הוא היה שבור ורצון וסיפר לר' גדל אייזר את אשר אירע לו... אמר לו ר' גדל: כן קיבלת, לא קיבלת... העיקר שהרב חשב עליך! למעשה, כל החסידים שהיו באותו הטיש נשרפו בשואה... רק ר' יוסף זיידל שרד וניצל! לפעמים יהודי מרגיש שרק עליו דילג... לכולם יש פרנסה, רק עלי דילג... לכולם יש ילדים, רק עלי דילג... לכולם יש שידוכים טובים, רק עלי דילג...

תדע לך, אם דילגו עליך, אם אתה יוצא דופן, הקב"ה חשב עליך... ותדע לך שהוא גם מתכוון להציל אותך! כתוב במתן תורה: "וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת"... כתוב במכילתא (שמות כ,יד): "אמר ר' עקיבא רואים את הנשמע". למה צריך שעם ישראל יראו את הנשמע? אדם יודע שהוא צריך פרנסה... מה הוא עושה? הולך בבוקר לעבוד ומביא פרנסה. אדם חולה, הוא לא מרגיש טוב... מה הוא עושה? הולך לרופא ומקבל תרופה. את זה הוא רואה! אבל הוא גם שמע שהתפילה יכולה לעזור... אומרים 'פותח את ידך', מכוונים ב'דפאנו', וזה עוזר. אבל את זה הוא רק שמע, הוא אף פעם לא ראה... אבל במתן תורה היתה כזו התגלות אלוקית שאת הדבר שכולם שומעים, הם ראו!!! ('אפריון שלמה' גיליון 349)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, חנוך גבאי בן דונה ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

עלון מס' 687 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ רבי אלעזר אבוחצירא זצ"ל - כ"ז תמוז - כ"ז תמוז תשפ"ד

999 פְּרִיָּה

פּוֹתַחַת פְּרִשֶׁת מִטּוֹת (ל, ב): "וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צָוָה ה'".

פְּרִשָׁה זוֹ עוֹסֶקֶת בְּדִינֵי נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת, וְהַחֻבָּה וְהַזְהִירוֹת לְשִׁמּוֹר עַל מוֹצֵא הַפֶּה - הַדִּיבּוּר, וּבִאֲפִשְׁרוֹת הַבַּעַל וְהָאֵב לְהַפְרֵת אֶת נְדָרֵי הָאִשָּׁה וְהַבֵּת, אֲלֵא שֶׁהִיא פּוֹתַחַת בְּלִשׁוֹן שֶׁלֹּא מְצִינּוּ כְּדוֹגְמַתָּהּ בְּכָל הַתּוֹרָה כּוֹלָה, וְהוּא 'וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת', וַיֵּשׁ לְהַבִּין מְדוּעַ נִשְׁתַּנְּתָה פְּרִשָׁה זוֹ מִשְׁאֵר פְּרִשְׁיֹת הַתּוֹרָה.

אֲכַן חֲז"ל (מִסַּכַּת נְדָרִים ע"ה) דְּרָשׁוּ שֶׁהַזְכָּרַת רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת בָּאָה לְלַמֵּד אֶת הַדִּין שִׁיחִיד מוֹמַחָה יִכּוֹל לְהַתִּיר נְדָרִים, אִוְלָם לְזֶה לֹא הִיָּתָה הַתּוֹרָה צְרִיכָה לְכַתּוֹב שֶׁהַדִּיבּוּר הוּא אֵל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת, אֲלֵא הִיָּתָה יִכּוֹלָה לְהַזְכִּיר בְּאוֹפֵן אַחֵר שֶׁלֹּא יִחַל דְּבָרוֹ אֲבָל עַל יְדֵי רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת יִכּוֹל לְהַפְרֵת.

הַבִּיאּוֹר הוּא, שֶׁמִּפְנֵי גוֹדֵל חוֹמַרְת הַנְּדָרִים וְהַשְׁבוּעוֹת, לֹא רָצָה הַקַּב"ה שֶׁיִּהְיֶה כְּתוֹב בְּגִלּוּי לְעֵינֵי כָּל אָדָם שִׁישׁ אֲפִשְׁרוֹת לְהַתִּיר אֶת הַנְּדָרִים, מִשּׁוּם שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִבּוֹאוּ לְהַקֵּל וּלְזַלְזַל בְּנְדָרִים, לְכַךְ הַסְתִּיר דִּין זֶה בְּתוֹרָתוֹ הַכְּתוּבָה, וְגִילָה זֹאת רַק לְמִשָּׁה כְּדֵי שִׁימְסַרְנָה בַּעַל פֶּה לְרְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת בְּלִבָּד, וְהֵם יִכּוֹלוּ לְהַתִּיר לְפִי חִילוּקֵי וְכִלְלֵי דִינֵי הַהֲתָרָה.

זֶהוּ שֶׁאִמְרָה תּוֹרָה 'וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת' שֶׁלְּגוֹדֵלֵי חֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּלִבָּד אָמַר מֹשֶׁה אֶת כָּל פְּרִשֶׁת נְדָרִים בְּשְׁלִימוֹתָהּ, כּוֹלָל כָּל דִּינֵי הַתְּרַת נְדָרִים עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה הַדִּיּוֹטוֹת וְעַל יְדֵי יַחִיד מוֹמַחָה, אֲבָל 'לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר', לְשִׁאֵר יִשְׂרָאֵל לֹא אָמַר מֹשֶׁה אֶת כָּל פְּרִשֶׁת הַנְּדָרִים, אֲלֵא רַק 'זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צָוָה ה'', רַק מֵה שֶׁנִּכְתַּב בְּפִירוֹשׁ בְּפִרְשָׁה, שֶׁהוּא עֵיקַר דִּין הַנְּדָרִים וְהַשְׁבוּעוֹת וְהַפְּרִתָּהּ הָאֵב וְהַבַּעַל, וְזֶה' בָּא לְמַעַט אֶת הִתֵּר הַנְּדָרִים שֶׁזֶה לֹא נִאֲמַר לְכָל יִשְׂרָאֵל אֲלֵא לְרְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת בְּלִבָּד. לְהַזְהִיר כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עַל חוֹמַרְת הַנְּדָרִים וְכַךְ נִשְׁמָר עַל מוֹצֵא הַפֶּה.

שִׁימוּשׁוֹ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל בְּכַח הַפֶּה נִחְשַׁב לְ'אוֹמְנוֹת' שֶׁלוֹ, כְּפִי שֶׁמִּבִּיא רִש"י בְּחוֹמֵשׁ בְּמַדְבָּר (לֵא, ח). מֵה טְמוֹן בְּכִינּוּי זֶה? אוֹמֵר הַחֶפֶץ חַיִּים, כִּי כֶּשֶׁם שֶׁהָאֵמֶן הַגְּדוֹל בִּיּוֹתֵר וְהַמוֹכָשֵׁר בִּיּוֹתֵר זָקוּק לְכָל עֲבוּדָה כְּדֵי לִיַּצֵּר אֶת הַמוֹצֵרִים שֶׁהוּא מוֹכֵר. כִּךְ גַּם כָּל יְהוּדִי, שֶׁכּוּחוֹ רַב וְעֵצוֹם לְפַעוֹל בְּעוֹלְמוֹת הָעֵלְיוֹנִים, צָרִיךְ כָּלִי אוֹמְנוֹת עִימָם יִכּוֹל לְפַעוֹל. כָּלִי אוֹמְנוֹת אֵלוּ הֵינָם הַפֶּה.

הָאוֹמֵן שֶׁבְּמִשְׁל, אִם יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָלִי עֲבוּדָה שֶׁאֵינָם תְּקִינִים, שׁוֹב לֹא יַעֲזְרוּ לוֹ כָּל כִּשְׁרוֹנוֹתָיו וְיִכּוֹלוֹתָיו, וְהַמוֹצֵר שִׁיַּצָּא מִתַּחַת יָדָיו יִהְיֶה בְּלִתֵּי רְאוּי לְשִׁימוּשׁ. אִף יְהוּדִי, אִם לֹא יִשְׁמָר עַל פִּי שִׁישְׁאֵר קְדוּשׁ וְרְאוּי לְמִלְאֲכַת עֲבוּדַת הַבּוֹרָא - הִרִי שֶׁלְתַפְּלוֹתָיו וְלְתוֹרָתוֹ לֹא יִהְיֶה כְּמַעַט עֵרֶךְ, חִלְּלָה וְחָס! לֹא זֶה בְּלִבָּד, אֲלֵא שֶׁ'חֶפֶץ חַיִּים' מִבִּיא בְּשֵׁם הָאֱלֹשִׁיךְ הַקְּדוּשׁ זִיע"א, כִּי תַפְּלוֹת כְּאֵלוּ וְלִימוּד תּוֹרָה כְּזֶה, שֶׁנֶּעֱשִׂים עִם פֶּה שֶׁאֵינּוּ נְקִי - אִף מְעוֹרְרוֹת קְפִידָה נוֹרָאָה עַל הָאָדָם שֶׁבָּא לְהִלָּל וּלְשַׁבַּח לְבוֹרָאוֹ, בְּאֲמִצְעוֹת כָּלִי מְטוֹנָף וּמְבוֹזָה. וְהַדְּבָרִים מַחֲרִידִים מִמֶּשׁ!

999 פְּרִיָּה

בְּרַם, כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר אֶת פִּי - אֶת כָּלִי אוֹמְנוֹתוֹ אִם מִתְקִיִּים עָלָיו הַפְּסוּק: "כָּכָל הַיּוֹצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה", דְּהֵינּוּ הַקַּב"ה יִקְיִים וַיַּעֲשֶׂה מֵה שִׁיּוֹצֵא מִפִּי, דּוֹגְמָא לְכַךְ מִבִּיא הַגְּאֹן רַבִּי יִצְחָק זִיבְרִשְׁטֵיין שְׁלִיט"א רַבָּה שֶׁל רַמַּת-אֶלְחָנָן בְּנֵי-בֵרֶק בְּאַחַת מִהַקְּדָמוֹת סְפָרָיו. הוּא מְסַפֵּר אוֹדוֹת הַצַּדִּיק הַמְּפּוֹרָסִים מִנְתִּיבוֹת, רַבִּי יִשְׂרָאֵל אֲבוּחֲצִירָא זצ"ל, ה'בָּבָא סְאֵלִי, כִּי פַעַם הוּא יֵשֵׁב וְלִמַּד בְּשַׁבַּת קוֹדֵשׁ, וּפְתָאוֹם נִפְלָה מִנּוֹרַת הַשָּׁמֶן עַל הַרְצָפָה, וְהַלְהַבָּה גְרָמָה לְשִׁטִּיחַ שֶׁהִיָּה שֵׁם לְהַתְחִיל לְבַעוֹר. הַבֵּיט ה'בָּבָא סְאֵלִי עַל הָאֵשׁ וְאָמַר כְּמִשׁוּחַח עֵימָה: "כֹּאֵן בְּבֵית שׁוֹמְרִים שְׁבֵת; אִיךְ לֶךְ רִשׁוֹת לְבַעוֹר כֹּאךְ! וְהָאֵשׁ נִעְצְרָה בְּמִקּוֹם! ה'בָּבָא סְאֵלִי הִיָּה קְדוּשׁ עֲלִיּוֹן, תְּלַמִּיד חֹכֵם וְצַדִּיק מוֹפְלֵג, וְהַסִּיפּוֹר הַזֶּה הוּא לֹא מוֹפֵת שֶׁל פְּתָאִים - זֶהוּ כּוּחַ בְּסִיסֵי שֶׁל כּוּחַ הַדִּיבּוּר. כּוּחַ שֶׁהִיָּה לְכָל יְהוּדִי, אִילוֹ רַק הֵינּוּ שׁוֹמְרִים כְּרְאוּי עַל הַפֶּה שֶׁלָּנוּ!

ofe nae

מִטּוֹת - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרִשָׁה

- א. פְּרִשֶׁת נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת וְהַתְּרָתָם.
- ב. מִלְחַמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַדְיָנִים, וְהַרְיַגַּת בְּלַעַם וּמְלַכֵּי מִדְיָן.
- ג. פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בְּרֵאשׁ 12,000 אִישׁ - אֶלְפֵי לְמִטָּה - נוֹקְמִים אֶת נִקְמַת ה', נִלְחָמִים בְּמִדְיָן וְלוֹקְחִים שֶׁלֵּל רַב.
- ד. חִלּוּקַת הַשֶּׁלֶל, לְלוֹחְמִים, לְאַלְעָזָר הַכֹּהֵן, לְעֵדָה, וְלוֹוִיִּים.
- ה. דִּינֵי הַכְּשֵׁרֶת הַכֹּלִים מִשֶּׁלֶל מִדְיָן וְהַגְּעֵלָתָם.
- ו. תְּרוֹמַת קִצְיָנִי הַצֶּבֶא - תְּכַשִּׁיטִי הַזֶּהָב לְמִשְׁכָּן.
- ז. בְּקִשְׁתָּם שֶׁל בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גַד לְהִיאַחֵז בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הַמְּזֻרְחִי.
- ח. מִשָּׁה רְבִינּוֹ הַסֹּכִים לְבִסּוּף לְבִקְשַׁתָּם, וְצִיּוּוֹה אוֹתָם לְקִיִּים אֶת דְּבָרֵי הַתְּנָאִי, לְהִילַחֵם יַחַד עִם בְּנֵי בְּכַנְיָסָה לְאַרְץ.

מִסְעֵי - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרִשָׁה

- א. רְשִׁימַת 42 הַמִּסְעוֹת שֶׁהִלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בִּיצִיאַתָּם מִמִּצְרַיִם וְעַד עֲרֻבוֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יִרְחוֹ.
- ב. מִצְוֹת הַרְיַגַּת יוֹשְׁבֵי כְּנַעַן, וּמִצְוֹת עֲקִירַת עֲבוּדַת הָאֱלִילִים.
- ג. גְּבוּלוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
- ד. רְשִׁימַת הַנְּשִׂאִים שִׁיחֲלָקוּ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְבָנֵי שְׁבֵטָם.
- ה. הַצִּיּוּי לְהַקְדִּישׁ מִנְחַלַּת יִשְׂרָאֵל 48 עָרִים, מִתּוֹכָן 42 לְלוִיִּים, וְשֵׁשׁ עָרִים לְמַקְלַט מְגוֹאֵל הַדָּם.
- ו. עוֹנֵשׁ הַרוֹצֵחַ בְּמִזִּיד וְהַרוֹצֵחַ בְּשׁוּגָה.
- ז. בְּקִשְׁת בְּנֵי מְנַשֶׁה בְּעִנְיַן נַחֲלַת בְּנוֹת צִלְפַּחַד, צִיּוּי ה' שֶׁאִשָּׁה שִׁיּוֹרֶשֶׁת נַחֲלָה, תִּנְשָׂא רַק לְבֵן הַשְּׁבֵט שֶׁל אֲבִיהָ, וּלְבָנוֹת צִלְפַּחַד הוֹתֵר לְהַנְשֵׂא לְטוֹב בְּעִינְיָהֶם מִמִּשְׁפַּחַת בְּנֵי אֲבִיהֶן בְּלִבָּד (וְהֵן נִישְׂאוּ לְבָנֵי דוּדֵיהֶן מִשְׁבֵּט מְנַשֶׁה).

"איש פי ידר נדר לה..." (ל, ג)

בהיות הגה"ק רבי בנימין דיסקין זיע"א (אביו של הגה"ק רבי יהושע לייב זיע"א) רב בלומז'ה, נמצא שם תלמיד חכם אשר נדר להיות כלוא בבית המדרש ולא לצאת ממנו.

תושבי המקום שבעו מכך צער רב, יום יום הם הובילו אליו לבית המדרש מאכלים, עד שעייפה נפשם, כי היתה המעמסה רבה, ובפרט בשבתות שלא היה עירוב במקום, ומן הנמנע היה לטלטל ולהביא לו אוכל. התושבים נלאו למצוא מוצא להיחלץ ממועקה זו.

יום אחד עבר דרך העיר הגה"ק רבי עקיבא איגר זיע"א בשובו מחתונת אחד מבניו, הוא נכנס לבקר את רבה של העיר רבי בנימין, והרב סיפר לרבי עקיבא איגר על צערו של אותו תלמיד חכם המסגף את עצמו וחבוש כל הימים בבית המדרש. החליטו שני הגאונים ללכת אל אותו אדם לבקרו. יצאו שני הגאונים יחד בדרכם לבית המדרש, ומי ראה את אלו יוצאים ואינו יוצא.

קהל המלווים הלך וגדל ובראש הקהל צעדו שני הגדולים. הם נכנסו לבית המדרש, ניגשו אל אותו למדן ואמרו לו: מסרו לנו עליו שהוא תלמיד חכם, ומכיוון שנדר בעדו לא לצאת מבית המדרש, הסכמנו להטריח את עצמינו ולבקר אותו. הלה הצטער מאד על כך שגאון הדור, המרא דאתרא וקהל מלווים גדול טרחו לבוא אליו.

הגאונים שהרגישו בצערו פנו אליו בשאלה: אילו היה יודע מר מראש, שנטריח לבוא לבקרו, כלום היה נודר את נדרו? ברור שלא, ענה בפה מלא, להטריח מדעת את כבוד תורתם...? אלמלי ידעתי שכך יהיה לא הייתי נודר את נדרי. בדברים אלו מצאו לו הגאונים פתח חרטה, ומיד ענו לעומתו "מותר לך", והנדר הותר.

"איש פי ידר נדר לה..." (ל, ג)

נדרים סייג לפרישות" (אבות ג).

יש האומרים: מה שמותר, הרי הוא מותר, ומה שאסור - צריך לחפש עליו היתר. אבל אצל החסידים (הפרושים), צריך להיות ההיפך: מה שאסור, הרי הוא אסור, ומה שמותר, מיותר. [הרבי הרי"צ מליובאוויטש]

"וְחַמְרִים אֶחָד וְשֵׁשׁ אֶלְף" (ל"א, ל"ד)

מושרש היה הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל בשמירת הלשון, בבחירת כל מילה, גם כאשר היה צריך לומר ולהעיר דבר שאינו חיובי בחר לעקוף את הביטוי או לעדנו, וסיפור מעניין בזה: אחד עשה מעשה שלא יעשה, כף הזכות היחידה שהיתה עליו, שמעשיו נבעו מטפשות וסכלות ולא מרוע לב, חייבים היו להגיד זאת, לבל ידינוהו כמזיד ומרשיע.

סובביו אכן דשו במעשה ודנו אותו לכף חובה, אך רבנו היסה אותם באומרו בהטעמה כקורא בתורה "זקף גדול, אחד ושישים אלף". הסובבים העלו חיוך רחב והדעת הוסחה מאותו מעשה...

הכל הבינו שכוונתו לפסוק בפרשת מטות "וְחַמְרִים אֶחָד וְשֵׁשׁ אֶלְף". הטעם מסולסל ומוטעם בקריאה הספרדית הירושלמית. תיבה זו מופיעה שם בפרשה שלוש פעמים באותו הטעם על תיבת וחמורים... כולם הבינו את כוונת רבינו ורבינו אכן כיוון לטובתו ורמז הדברים, אך לא הוציא מפיו תיבת 'וְחַמְרִים'. ומכל שכן לא הזכיר את דברי הרשב"ם (בבא בתרא עד.) שהחמור הינו סמל הטפשות.

[רבינו האור לציון ח"ב]

"לא יחל דברו ככל היציא מפיו יעשה" (ל, ג)

בכוח הדיבור - סיפור

ארבעה יסודות קיימים בעולם: עפר, אש, מים ורוח. עפר - זהו חומר המכוון, עפ"י דברי קבלה, כנגד העשיה, ועדין אינו יכול לפעול. שלושת היסודות האחרים מרכיבים בראשי תיבותיהם, את השורש א.מ.ר. - א'ש, מ'ים, ר'וח. כלומר, מסבירים המפרשים, שהאמירה היא זו שמפעילה יסודות אלו. כיצד הדברים פועלים? כאשר אדם פותח את פיו לומר משהו, יוצא מפיו הבל פה חם. זהו יסוד האש.

בפה עצמו יש לחלוחית. זהו יסוד המים. בהוצאת הדיבור מהפה - זהו יסוד הרוח. ושלושת הדברים הללו מרכיבים את פעולת הדיבור וממילא את עולם העשיה.

מספרת א. מחולון: שנים רבות עבדתי קשה במשרד ובבית עם הילדים, שיגרה קשה ולוחצת, עד שיום אחד תוך כדי הכנת ארוחת הערב אמרתי לבעלי: "די, נמאס לי. מי יתן ואוכל לנוח במיטה לפחות שלושה חודשים ולא לעשות כלום". לא הבנתי כמה כח יש לדיבור ושבוע לאחר מכן קרה דבר נורא. עברתי תאונת דרכים. ברוך השם יצאתי בנס, אך נפגעתי ברגלי ובאמת כפי שבקשתי נאלצתי לשהות במיטה קרוב לשלושה חודשים.

ראינו, אם כן, כמה חשיבות מיוחסת לכל מילה ומילה שאנו אומרים. אסור לאדם להוציא דיבורים מיותרים מפיו, דיבורי גנאי, כעס וקללה. לכל דיבור יכולות להיות תוצאות הוות אסון שאיננו משערים מהו נזקם.

לעומת כשאנו מבינים מהו כוח הדיבור בשעתו גם לכאורה אדם פשוט שבא לברך אותך תקבל את ברכתו כפי שאמרו חז"ל (מגילה טו): "אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך".

הגמרא מלמדת אותנו שלא נקל ראש או נזלזל בכל ברכה בה אנו מתברכים ע"י כל אדם אפילו הפשוט ביותר. וכאשר אנו מתברכים, נענה אמן בכוונה. זו יכולה להיות שעת רצון בשמים ומלאכים עונים גם הם אמן, ואז יתכן והברכה תתקבל ותתגשם.

"או השבע שבעה" (ל, ג)

סיפר הרה"ק מרוזין זצ"ל: הסבא משפולי היה רגיל להתחנן לפני השם יתברך; ריבונו של עולם וכי בשביל "ניצחון" בדבר מועט שיש לך עם ישראל, יסבלו כל כך את עול אורך הגלות? יש לך דין ודברים עם בני ישראל: הם אומרים (איכה ה, כא) "הַשִּׁבְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁבְּעָה", ואתה אומר (מלאכי ג, ז) "שׁוּבוּ אֵלַי וְאִשְׁבְּעָה אֲלֵיכֶם", ובשביל כך אתה מעכב את הגאולה, וממתין עד שיעשו ישראל תשובה, ובכן אפוא אני נשבע לך בדיקנא קדישא שלי שישראל לא יעשו תשובה, קודם הגאולה.

הוסיף הרה"ק מרוזין ואמר: - אף אני אומר כן, אבל את זה אני מבטיח בבירור, כשיבוא מלך המשיח בודאי יעשו תשובה, שכן יש להם לישראל טענה צודקת: אנו אומרים בתפילה "ומפני חטאינו גלינו מארצנו", מפני - פירושו לפני, כלומר עוד טרם שחטאנו כבר נגזר עלינו גלות, שהרי בברית בין הבתרים נגזרו עלינו ארבע גליות, וכשם שגזרת עלינו גלות קודם שחטאו, כך אתה צריך לגאלם קודם שעשו תשובה...

[במשנת הפרשה]

רבי אלעזר אבוחצירא - הבבא אלעזר

רבי אלעזר אבוחצירא זצ"ל המכונה ה'בבא אלעזר' נולד ב'ט טבת תש"ח בעיר ריסאני, מחוז תפילאלת שבמרוקו, והוא נכדו של ה'בבא סאלי' זצ"ל. רבי אלעזר נקרא על שמו של התנא רבי אלעזר בן רשב"י. במשפחת אבוחצירא מספרים כי לפני שנולד רבי אלעזר, ראה הבבא סאלי את התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה בחזיון הלילה, והנה רשב"י בא בטררוניה, מדוע אין בכל המשפחה, משהו שנקרא על שמו של בנו התנא רבי אלעזר. כמענה, הבטיח לו ה'בבא סאלי' כי הנכד היילוד הקרוב, יישא אכן את השם אלעזר.

בשעת הברית, קרא עליו הסבא ה'בבא סאלי' את הפסוק 'עין לא ראתה אלקים זולתך' (ישעיהו סד, ג) כשהוא מדגיש כי ראשי התיבות של 'אלעזר' הם מילות הפסוק האמור. בהתבטאות מאלפת זו מפיו של ה'בבא סאלי' הקדוש, ניתן ללמוד על ערך יקרתו ושורש נשמתו של הרך הנולד, שנקרא בשמו על פי בקשתו של רשב"י.

קיימים סיפורים רבים מספור אודות כוחן העצום של ברכותיו ועצותיו. אחד מהם, למשל, הוא הנס שאירע לאשתו של הרב חיים ביטון ראש כולל "שערי ישועה". הרבנית ילדה בניתוח קיסרי, והפכה ל"צמח" בעקבות חומר ההרדמה שהוחדר לגופה. הרופאים טענו שאין לה סיכוי להחלים, ואפילו לא תפרו כהוגן את מקום הניתוח, כי הם חשבו שבין כה וכה היא לא תקום ממיטת חוליה. בעלה, הרב חיים ביטון, ביקש בדחיפות ממשמשו של רבי אלעזר שיזכיר את שמה של אשתו החולה, ויעורר רחמים עליה ועל שמונת ילדיהם המחכים לאמם בבית. המשמש ביקש מהרבנית אבוחצירא שתעביר את שמה של החולה אל הרב. במשך שעה הסתגר הרב בחדרו, הרבה בתחנונים ולאחר שעה יצא מהחדר והורה לרבנית להתקשר למשמש ולבשר ש"הגזירה התבטלה".

ואכן, הלא יאומן קרה, האישה חזרה להכרה מיד באותו היום, ובאותו ערב כבר התיישבה במיטה ואכלה בכוחות עצמה.

ביום כ"ז בתמוז ה'תשע"א (29 ביולי, 2011), נרצח רבי אלעזר בביתו, על ידי אחד ממבקשי עצתו. ועלה בסערה השמימיה.

"וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם עַל פִּי ה' וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם" (לג, ב) - סגולת

קריאת פרשת מסעות בני ישראל במדבר

החיד"א בספרו 'פני דוד' (מסעי א) כתב בשם המקובלים, שסגולת הקריאה בתורה היא שמתעוררים בזה הדברים כבעת שארעו, וכגון כאשר קורא איש יהודי בתור הנביאים וכתובים בענייני האמות וכיוצא, מברר הוא בזה את ניצוצות הקדושה מאלו האמות, וכמובא בזוהר הקדוש (בלק קפח): שאמר הינוקא לרבי אלעזר רבי אבא ורבי יוסי שהיו עוסקים בענייני עמו ומואב, שמריח הוא בלבושיהם שעמון ומואב מתגרים בהם שלא יוציאו ויבררו את ניצוצות הקדושה שמהם ינקו חיותם, כי היו הדברים מתעוררים מחדש כבעת שארעו ממש. ובזה באר החיד"א, שזהו ו'יכתב משה את מוצאיהם למסעיהם', שכפי שהיו ישראל 'מוציאים' ומבררים את ניצוצות הקדושה ב'מסעות' אלו שבמדבר, כן 'אלה מסעיהם' - שנכתבו, 'למוציאיהם' - למי שמזכירם ומוציאם אחר כך בקריאתם, כי כאשר קורא אדם את פרשת המסעות, בקריאה זו יבררו יוציא לאור עוד ועוד ניצוצות הקדושה מבטן הקליפות, כפי שהוציאו ישראל במסעותיהם ממש.

"לא יחל דברו ככל היצא מפיו ועשה" (ל, ג)

לא יחל דיבורו ויעשהו חול ואז ככל היוצא מפיו יעשה. סיפר הרב הגאון רבי יצחק שרייבר שליט"א, מרבני ישיבת 'אורחות תורה', כי בשנתו האחרונה של מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, הגיע פרופסור ידוע לבדוק אותו בעת שלא חש בטוב. לאחר הבדיקה, כששוחח הרופא עם אחד מבני הבית בנוגע לתוצאות הבדיקה, העיר הפרופסור ואמר בביטול - כי רופא פלוני שבדק את ראש הישיבה קודם לכן, אינו מבין כלל בעניין רפואי זה, ודחה את חוות דעתו בהחלטיות. ראש הישיבה היה שרוי בחולשה גדולה, והיה נראה כי כלל אינו שומע את שיחת הרופא והנכד. אולם לפני שיצא הפרופסור מהחדר וביקש להיפרד מראש הישיבה, הראה לו הרב שטיינמן פנים זועמות.

הנכד והמשמש המסור, הרב דוד שפירא, התפלא ואמר לסבו: "הרופא רוצה ללכת, והוא מעוניין לומר שלום לסבא". השיב לו הרב שטיינמן בלחש, באופן שלא יישמע לאחרים: "אבל לפני כמה דקות דיברתם פה לשון הרע"...! אירע פעם שסכום כסף גדול נעלם מביתו של מרן הרב שטיינמן, ועלתה ההשערה כי נכנסו גנבים הביתה ונטלו את החפץ בקנין גזילה. כששמע ראש הישיבה את ההשערה הזאת, הגיב ואמר כי הוא אינו אוהב את המילה 'גנבים': "אמור - משהו בא ולקח" - תיקן את איש שיחו...

הרב הקפיד מאוד לא להוציא מהפה שום מילה מגונה או עם משמעות שלילית. הוא היה רגיל לומר לאור דברי ה'חפץ חיים': "כל דיבור רע שיוצא מהפה מוריד מערך הפה, ומפחית מקדושתו - ומי יודע כמה לימוד תורה אדם מפסיד בגלל זה!"

סיפור נוסף בעניין זה. ראש הישיבה, מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל, מסר פעם שיחה על שמירת הפה, ובתוך הדברים סיפר את הסיפור הבא: בילדותו, בעיר מגוריו וואלז'ין, הוא נצרך פעם לתקן את מנעליו, ונכנס לסנדלר המקומי כדי שיתקן את הטעון תיקון. הסנדלר נקב במחיר העבודה, ואמר לו כי זה לא תיקון ארוך, וכי יחכה בינתיים במקום עד שיסיים. עוד מתקדם הסנדלר במלאכתו, ישב רבי מיכל יהודה והביט סביב. ספרי קודש רבים היו פזורים בין המדפים והארונות שבכוח הצר, והיה ברור כי הסנדלר אינו מבטל רגע מזמנו, וכי מתי שהוא מחוסר עבודה הוא מיד פותח ספר והוגה בתורה. בינתיים נכנס למקום יהודי נוסף כשבידו זוג נעליים לתיקון. "אשמח אם תתקן לי את אלו", אמר הלה והושיט את הנעליים לסנדלר.

"אני מגיע עכשיו מסנדלר פלוני לו הבאתי את הנעליים לתיקון, אך לא זו בלבד שלא תיקן לי אותן, אלא אף גרם נזק גדול יותר משהיה בתחילה".

אך שמע הסנדלר את הדברים הללו, ודחה בתקיפות את היד המושטת. "לא אתקן לך"! הכריז בנחרצות. "אינני לוקח עבודות ממספרי לשון הרע"...! הוא קם ממקומו ואיים עליו באמצעות פטישו, כדי להרחיקו מהסנדלריה...

[מתוך סדרת הספרים 'אוצרותיהם אמלא']

"אלה מסעי בני ישראל, ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוציאיהם" (לג, א-ב)

אמר הצדיק רבי ישראל בעל שם טוב זצוק"ל לתלמידיו ושומעי לקחו: כשם שאבותינו נדדו במדבר סיני במשך 40 שנה מ"ב מסעות, והגיעו לכל מיני מקומות רחוקים ונידחים במדבר סיני, כך כל יהודי צריך לעבור בימי חייו מ"ב מסעות, ולהתגלגל לכל מיני מקומות שלא תכנן להגיע אליהם, שהרי כלל בדינו: "מעשה אבות - סימן לבנים!"

"כאיש אחד בלב אחד" - סיפור

לאחר ג' ימים הראשונים, וכך הוא הסדר שמפחיתים באבלות עד ל' יום, ו"ב חודש. ויש להבין טעם החילוק בזה. והגרא"ש אדלר שליט"א ביאר, שיש לחלק בין אבלות טבעית לאבלות הבאה מכוח התבוננות. אבלות טבעית מורגשת ביותר מיד כאשר סיבת האבלות קיימת, ובמשך הזמן פוחתת עד שמשתכחת מהלב לגמרי. ואילו בתשעה באב שמתאבלים על החורבן שהיה לפני שנים רבות, ומצד הטבע אין מרגישים כל כך האבלות וצריכים התבוננות לזה, לכן מתחילים לנהוג אבלות בקצת דברים, שמתוך האבלות מתעוררים להתבונן על מה מתאבלים ומצטערים, ומהכרה זו מתחזקים ומוסיפים בהרגשת האבלות, וכך בימי בין המצרים מוסיפים ועולים עד לאבלות הגדולה בתשעה באב, שאז מגיעים לשלמות ההכרה על מה מתאבלים. [בנתיבות ההלכה]

בין המצרים - ימי תשובה

כתב המהרש"א (בכורות ח): 21 הימים שמי"ז בתמוז ועד תשעה באב, מכוונים כנגד 21 הימים שמראש השנה עד הושענא רבה, ורבי ישראל סלנטר אמר כי בתשעה באב יש אפשרות להתעלות ברוחניות יותר ממה שאפשר להתעלות ביום כיפור, וצריך ביאור מה הקשר ביניהם. ונראה ששתי תקופות אלו עניינן אחד, כשם שיום כיפור הוא זמן של תשובה, כך בין המצרים הם ימי תשובה, כמו שביאר הרמב"ם (הל' תעניות פ"ה): "יש ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהם, כדי לעורר הלבבות ולפתוח דרכי התשובה, ועל פי זה מבואר, שכשם ש-21 הימים מאש השנה, שהוא יום דין ותחילת עשרת ימי תשובה, ועד להושענא רבה שהוא גמר החתימה, הם ימי תשובה, כך גם 21 ימי בין המצרים הם ימי תשובה שתכליתם לעורר על החורבן ולתקן המעשים שגרמו לחורבן בית המקדש. "כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה" (תענית ל:).

כידוע, האר"י הקדוש לא האריך ימים, ונפטר ביום ה' מנחם אב של"ב, והוא בן 38 שנים. אודות פטירתו מסופר ב'קול ששון', כשהביא האר"י אצלו את תלמידו רבי חיים ויטאל, קיבל עליו בשבועה שלא יכסה ממנו דבר שלא יגלה לו. פעם שאל רבי חיים את האר"י לפרש לו את התוספתא של הזהר, שהוא סוד עמוק. אמר לו האר"י: 'בחיך, תניחני שלא אפרש לך זאת התוספתא! השיב לו רבי חיים ויטאל: 'מוכרח אתה לגלות לי'. אמר לו האר"י: 'אם אגלה לך, סופך להתחרט חרטה גדולה. אבל אני מוכרח לגלות לך מה שתשאלני, על כן אני מזהירך! אך רבי חיים ויטאל רצה שיפרש לו התוספתא ויגלה לו סודה. לאחר שגילה לו האר"י סודה, אמר: 'נגזר עליי שאמות בשנה זו מחמת גילוי הסוד, ואתה גרמת ההיזק. איני חש עליי ועל בני ביתי, אבל עליכם אני מצטער, איך אני מניח אתכם בלי שלימות תיקונכם'. נתעצבו התלמידים, ואחר כך אמר להם: 'כל זמן שיהיה שלום ביניכם ובין בתיכם, ולא תהא מחלוקת כלל, אז אין מלאך המוות שולט עליי'. ועשה האר"י הסגר לעשרה חברים, ותיקן לנשים ולטף חדרים בפני עצמם באותו חדר, והזהירם שיתרחקו מריב ומחלוקות כמטחווי אש, ואך אחדות ושלום ישרור ביניהם. אולם מעשה שטן הצליח, ולאחר ה' חודשים נפלה קטטה בין הנשים בערב שבת, והנשים הגידו לבעליהן, עד שהחברים התקוטטו ועברו על דברי הרב.

לעת ערב יצא האר"י לקבל שבת, וחזר לבית הכנסת סר וזעף, וישב כל התפילה באיננות. נבהל מאוד רבי חיים ויטאל כשראה אותו כך, וכששאל לפרש צערו הגדול, השיב לו: 'ראיתי בקבלת שבת את הס"מ (שטן) שאמר את הפסוק (שמואל א' י"ב, כ"ה): "גם אָתָם גם מְלַכְּם תִּסְפֹּף", שכבר נחתם גזר הדין בעונותינו הרבים, ולא נחתם אלא בעבור קטטה שהייתה בין החברים, שכל זמן שהיה שלום ביניהם לא היה יכול לקטרג'. ואכן, ביום שישי ערב שבת פרשת מטות-מסעי ראש חודש מנחם אב, חלה האר"י במגיפה. התלמידים וגדולי העיר הרבו בתפילה ובתחנונים, וכשנכנסו לבקרו, שאל האר"י על תלמידו רבי חיים ויטאל, ואמרו לו כי הולך הוא מבית הכנסת לבית הכנסת להתפלל על הרב.

נענה האר"י ואמר: 'תגידו לו שאינו יכול לבטל הגזירה, כי היא גזירה שעמה שבועה, שאי אפשר לבטלה'. וציווה לקרוא לו כדי שיתברך מפיו. באותה שעה הזהירם שוב וציווה להם שיזהרו ביתר שאת שיהא שלום ביניהם, ושינהגו כבוד זה בזה... למדים אנו, כי אפילו נגזר עליו מיתה מהשמיים, אם היה שלום ביניהם לא הייתה מדת הדין יכולה לשלוט בו!

משנכנס אב ממעטין בשמחה - הנהגת האבלות

על חורבן בית המקדש

מדברי הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל: הנה אנו רואים חילוק גדול בין מנהגי האבלות שנוהגים על חורבן בית המקדש, למנהגי האבלות שנוהגים על אדם שמת. על חורבן בית המקדש מתחילים לנהוג מעט דיני אבלות מ"ז בתמוז, ומוסיפים והולכים באבלות כל הזמן. מראש חודש אב ממעטים בשמחה, ומשבוע שחל בו תשעה באב האבלות חמורה יותר, עד תשעה באב שנוהגים אבלות גמורה, ומיד אחר כך נפסקת האבלות לגמרי. ואילו באבלות על אדם שמת, הוא בדיוק להיפך, ביום הראשון האבלות החמורה ביותר, ולאחר היום הראשון פוחתת האבלות, ועוד פוחתת

**בברכת התורה
רוזן ברינה**

"לְאֶדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מְעִנָה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כותון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחת: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה. **זיווג הגון:** ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זחבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרצון של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל ויקטוריה תקוה בת רינה מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עופרה

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א אריאל בן באגיל: אהרון בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדיד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חת: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הדיה, ושחנה בנות תורן יפה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

על דרך הרמז פירש הר"ק רבי דוב-בער זצוק"ל המגיד הגדול ממעורר: 'כל רדפיה' כל רודף-ה' הרוצים להשיג דבקות ה' וקרבת אלוקים חיים - השיגה בין המצרים, שהוא הזמן המסוגל ומוכשר מאוד לאיש החכם והמבין המתגבר על ההסתרה וההחשכה, ודבק בפנימיות סגולה ימי 'בין המצרים', להתעלות יותר בנקל, ולקבוע עצמו בקביעות איתן ברדיפת השם יתברך ויתעלה להתקרב לשכינה ולעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו.

כל רדפיה [רודף-יה] השיגה בין המצרים

"גלתה יהודה מעני ומרב עבדה היא ישיבה בגוים לא מצאה מנוח כל רדפיה השיגה בין המצרים" (איכה ג.)

וה לשונו הן של הר"ק המגיד מקוונץ זצוק"ל בספרו "עבודת ישראל" פרשא דין [ספרי ד' והנה פירשה] "פרשה הזאת נקראת תמיד בין המצרים שהם נחשבים כ"א יום כמו שפירש רש"י (איכה ג. א.) וכ"א יום וכ"א לילות הם מ"ב כנגד מ"ב מסעות שצריך לעבור בין המצרים בכמה מסעות לחקן הכל ולעבוד את ה'".

"הגם שהזמן גרמא להיות עצב ונאנח על חורבן בית ה', עם כל זה יש לחזק את עצמו, ולטורח לבנו ולעבד ה' בתורה ותפלה בשמחה בפרט בשעת אמירת שירות ותשבחות".

"ולחבוז זה על פי משל ומליצה, מדרך מלך בשר ודם, שיש לו כל מיני טוב ומיני שמחה וגם מנגנים בתוף ומחול וכדו ועוד. - ובדאי כאשר טוב לב המלך והוא שרוי בשמחה אין מן הצורך לו אל המשוררים והמנגנים בקולי קולות, כי בלאו הכי יש לו שמחה לב".

"אכן כאשר לפעמים בא עת עצב ויגון ממקרה אשר הקרה, אז יקרא הפורטים על גבול השירים ולקומם לשמח לבבו ולהצהיל פנים".

"וכן הנמשל ודוגמא בכיכול אל קדושתו יתברך, שבדאי משרתיו בריעי מנגינים לו ומקלסים שמו. - רק בזמן שבית המקדש חרב יש עצב בבתי ברא, אז צריכים מי אשר ה' בליבו להתחזק ולכנס אל בתי גווא, ולהפשיט עצמו מכל מיני עצבות, ולשמח כבוד המלך ולומר לפניו: אתה מלכנו מעולם וגם עכשיו, ותמלך לעולם ועד, והכל כאין נגדך, 'עליו מושיעים בה ציון' (עובדי ה' כא.) ויאיתו כל לעבדך, ויתנו לך כתר מלוכה" ע"כ.

ובספרו "תולדות אדם" פרשא דין כתב (מסת ריש ד"ה ויאיר) וז"ל: "זאת ידוע כי הימים שבין המצרים הם ימי צער, והם בחשכות גדול מחמת התגברות כח הרע שבימים האלו, ומאוד צריך האדם להתגבר בזה הזמן. וכ"א יום שבין המצרים מכוונים נגד ה'א"י יום שמדאש השנה עד שמיני עצרת, והמתקן את נפשו בכ"א יום שבין המצרים אז יוצא לזכות בימי הדין הג'ל, כי כבר תיקן כל הצריך לו, ואין עוד לירא מיום הדין, כי הימים נרפכו לרצון ולרחמים" עכ"ל." - > * < -

רבים וטובים משלומי אמוני בית ישראל היו נוהגים בימי 'בין המצרים' להתכנס יחדיו לאמירת תיקון חצות, להתיישב על הארץ ולקונן על חורבן בית אלקינו. כנגדע ממנה קהילות רבות שבישראל, ובפרט בירושלם עיר הקודש והמקדש ול', שבה נהוג ציבור גדול וכבד להתאסף יחדיו מדי יום בצהרי ימי בין המצרים לאמירת תיקון חצות בכמה בתי כנסיות וביניהם בבית הכנסת המפורסם "ישועות יעקב" שבפאתי 'מאה שערים' בירושלם. בית הכנסת העתיק היה מלא מפה לפה, 'ברב עם הדרת מלך' (משלי יד. כח.) וברוב האניה ואניה. כשעל הארץ היו יושבים גאונים וחכמים 'קנים משער שבת' (איכה ג. ד.) נקיי הדעת מהרהר ויווה של ירושלם של מעלה. ישישי הדהה מתאבלים לצד בני התשובה תלמידי חכמים בעירי'ם 'בחורים תהוין' נשא' ועל איה ה' יג. ואף תינוקות של רבן. וכן הרבה מבני ירושלם אנשים פשוטים וישרים העוסקים במלאכתם ועבודתם שבשאר ימות השנה לא היו קשורים לזה, בימים אלו עזבו את כלי מלאכתם ועולים ובאים שמה - כולם נקבצו יחד בישורון מלך, מתכנסים לקונן על מקדש מלך עיר מלוכה, ועל עם ה' שנפלו לחרב.

וכל מי שזכה להשתתף באותה התעוררות עצומה, יעיד שמעמד זה נחקק בעצמותיו, כאשר היה המחזה לחרדת קודש.

וכן העיד לי מודנו הגדול רבי זונדל זצוק"ל בעל 'אור החמה', שכן היה המנהג מקדמת דנא בהיכל הישיבה הקדושה 'עץ חיים', שבה היה לומד בצעירותו, שכל הרבנים והתלמידי החכמים ביחד עם מורנו ורבנו ראשי הישיבה הגדולה היו מתיישבים לארץ לאמירת 'תיקון חצות'. - ומנהג זה מוזכר בדיעה עוד מעת ששכנה הישיבה הקדושה בירושלם העתיקה שבין החומות. ונעשה בזה התעוררות לב גדולה לתשובה ותפילה ולקרבת אלוקים חיים כשהיו מתגוללים בעפר קרנם סמוך גוראה לבית הגדול והקדוש שניתן למשיסה רח"ל בעת שבאו גוים בנחלתך.

והיה ניתן לחוש במוחש ממש בעת שנשאו קולם בבכיית אותם קינות נשגבות: "על היגלי אבקה יוסם ולילה, ולתפארת ציון עיר המהללה. בני תמיד על החרבן פנמים ארץ צבי וירושלם וכו'".

ויותר מזה דכירנו כד הוינא טליא, שהיו מאספים באסיפת עצרת מיוחדת לתלמידי תינוקות של בית רבן שבוותם העולם קיים (שבת קט"ז) לומר

בצהרי היום של בין המצרים תיקון חצות בניגון ובנגינה, בצוותא חדא עם רבותיהם.

באותם שנים שלמדתי בתלמוד תורה הגדול' תורה וידא' שבירושלם קרתא דשופריא, בימי בין המצרים היו התלמידים מתאספים עימנו התלמידים למעמד 'תיקון חצות' במתינות והתעוררות רבה, בחליצת המנגלים ובישיבה על הארץ. פלגי דמעות היו נובעים העיניים בראותנו את הרבנים הגדולים יקרי קרתא דשופריא מורדים כנחל דמענה ביניהם היו הגאונים הצדיקים: כ"ק אאמר' זצוק"ל בעל 'מעדני השולחן' ששימש באותם שנים כר"ם בתלמוד תורה, הרב רבי יעקב רוטמן, ובנו רבי אברהם הרב חיים כספי שעורר

טיב ההשגחה סיפורי השגחה פריטי ענשלהו לעצרת ע"י הקוראים

'בדרך שאדם רוצה לילך בו מוליכין אותו'

לפני כמה שנים קבלתי על עצמי בעצת הרב גמליאל שליט"א להתפלל שלוש תפילות ביום ובמניין. קבלתי על עצמי את הקבלה הזו ויהי מה!!! סדר היום שלי השתנה. אני מתנהל לפי התפילות והמניינים.

אבל יום אחד מצאתי את עצמי שוכב במיטה בשעה שלוש לפנות בוקר ומהרהר לעצמי אם התפללתי תפילת ערבית או לא? רוצה להאמין שכן. מריץ את סדר הערב עד לשעה זו וקולט שלא התפללתי ערבית. החלטתי לא לוותר ותלשתי את עצמי בכח מהמיטה למרות העייפות הגדולה ונסעתי לשטיבלך הרמ"א בבית שמש, בתקווה שיהיה שם מניין, אבל מלבד שני 'הומלסים' (מחוסרי בית) שישנו על הספסלים לא מצאתי איש. המתנתי כחצי שעה קיוויתי למניין, אך לשווא.

אמרת בליבי אם כבר קמתי והתאמצתי לעמוד בניסיון של תפילה בציבור אעמוד בו עד הסוף והחלטתי כמוצא אחרון לנסוע לירושלם לכותל המערבי כדי לנסות למצוא מניין, במחשבה שבכך אעשה את מירב ההשתדלות האפשרית, ואם איעלץ להתפלל ביחידות, לפחות יהיה זה סמוך למקום המקדש. הלכתי לרכב ופתאום עוד לפני שהספקתי להתניע, קבוצה של בחורים ירדו ממניבוס והכריזו "מעיריב מעיריב!!!"

הייתי המום מהמחזה לא בטוח אם אמת הדבר או שמא אני חולם בהקיץ. הסתבר שהבחורים חזרו מטיול מטעם הישיבה והרבי אמר להם להקפיד על הידור ההלכה שלא יתפללו במנייבוס או בעצירה על אם הדרך, כי אם בבית כנסת בלבד. לכן באו לשטיבלאך להתפלל בבית הכנסת, הפלא הוא שהיו בתי כנסת רבים בדרך, והם יכלו לעצור שם אבל הקב"ה שמע תפילתי ושלח אותם באופן מיוחד עד אלי כדי שאזכה לתפילה במניין!!! בעל המעשה:ב.ש

מאוד בזה, והרב רבי מרדכי חעשין, והרב רבי חיים יעקב יעקובזון [שהגיע סוף עין חיים] והרב רבי יעקב טוהנגיים זכר צדיקים לברכה, ועוד תלמידי חכמים ורבנים רמי מעלה.

אי אפשר לתאר את גדל הרושם שנחלק בלבבות לידי טוהר תינוקת של בית רבן מאותו מחזק, שהיה בו כדי לזעזע ולחרוט עמוק בגפש הילדים הרכים את עומק משמעות חורבן הבית וקרבת אלוקים העצומה שבבניה על צער וגלות השכינה.

[גם כיום ישנם תלמידי תורה המהדרין בקיום מנהג קדוש זה, וכן נוהגים אנו בתלמוד תורה דין 'טוב ירושלם' שיעלית בבית שמש י"א].

על דרך שמצינו ב'פסיקתא זוטרתא' [לחק טוב אסתר פרק ה'] על תחינת תינוקות של בית רבן בעת הגזירה: "צעקו צעקה גדולה ומרה, ואימתם גועות כפרות מבוהין, ובניהם כנגלים מבפנים ועלתה צעקתם כשתי שעות בלילה. - באותה שעה נתגלגלו רחמי הקדוש ברוך הוא והעבירי החוחמות וקרע את האגרות, וגדע קרן רשע וכל, בשביל הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, וכן הוא אומר (תהלים ת. ג.) 'מפי עוללים ויונקים יסדת עוד' ע"כ.

והיינו טעמא, כי בימים הללו הוא הזמן היותר מסוגל ומוכשר לכך, להתקרב אל ה' ולהתעלות בעבודת השם יתברך, בימי חורבן הבית וגלות השכינה ישראל. ולכן יש להשתדל בימים אלו לומר 'תיקון חצות' גם בצהרי היום כאשר כתב רבינו האר"י הקדוש (ספרי עין חיים שער הג שבועות פ"א). והובא דבריו להלכה ב'משנה ברורה' (שלהי סי' תקנא סי' קט) וז"ל: "בכוונת האר"י כתב שיתאבל בימים ההם אחר חצי היום ויבכה כמו חצי שעה" עכ"ל הזהב.

[הגם שבדבריו אספן שפראש בבואתו חצי שעה יאמר תיקון חצות זקוק, עין מ"ש בזה בעניינת בספר 'טיב הנחמה' סאמר 'כל רודפה השיגה בין המצרים ע"ש']

ועינינו הוראות כיום שלדאבון לב ברוב מקומות כבר נהפך מנהג זה בגדר 'מת מצוה', ומועטים הם ריא ה' 'רודפי-קה' האומרים אותו.

וזכרנו שלפני כמה שנים רצה הרב הגאון רבי רפאל סלוביצקי זצ"ל לחדש את מנהג ירושלם נעלה זה, וטרח לעורר את הציבור בדבר, ואף פרסם על כך מודעה בבית הכנסת הגדול 'זכרון משה'. אך למעשה לא צלחה יוזמתו, כנראה שהתגבר הסט"א להפריע בסתימת הלב רח"ל, מחמת עוצם התעוררות התשובה והקדושה העצומה שבמעמד גורא הוד זה. אכן כיום ב"ה כאשר דרא בזה, ומתקיים מנין גדול בבית המדרש הגדול 'זכרון משה' מדי יום בבין המצרים בזמן מנחה גדולה, ורבים המשתתפים בו לאמירת 'תיקון חצות' בהתעוררות לב ונפש, כידוע.

טיב מעשה נאה מסופר בניגון זה, על מרן הגדול רבי יוסף חיים זונגפעלד זצוק"ל, מרא דארעא דישראל, שהיה כידוע לוחם כארי כנגד השוללס [מ"ב ספ] שהקימו תנועות שונות בירושלם.

פעם נשאל על ידי מנהל השולע הראשון שנוסד בירושלם על מה יצא הקצף כל כך כנגד השוללס, ולמה הוא יוצא הצנץ במלחמתו כנגדם הרי הם לומדים שם תורה ומתפללים בכל יום, ואף משתדלים לדקדק במצוות כראוי, אלא שהם 'רק' מוסיפים כמה לימודי חול של שפת העמים ושאר חכמות כדי להעשיר את הילדים ולהרחיב ידיעותיהם בהכרת העולם, ועל מה מלחמתו נסובה בעני התעצומות כנגדם?

השיב לו רבי יוסף חיים בתכמה, שתלמוד תורה של תשב"ד הגהורים צריך להיות מיוסד לתכלית ולמטרה שבשיגודו התלמידים יידעו לקונן כראוי ולומר 'תיקון חצות', והרי בשולע שלכם בוודאי לא יתחנכו התלמידים לכך... וסיבה זו כשלעצמה כבר ראויה ומספיקה כדי שאצא במלחמתי משורשי גבוה ועליון. - ואכן הוכיח סופר על החילתו, שמכל אותם נערים וילדים שנשלחו ללימודם באותו שולע ושכיכזו בו, רובא דרובא נפלו לבאר שחת ובסופו של דבר פרקו מעליהם עול תורה ומצוות, ירחם ה' על בנים תועים.

ומה מאוד גדולה זכות זו של העבודה עם התלמידים לזכירת ירושלם וההתאבלות על חורבנה, שבשכימה נזכה בעגלא לראות עין בעין בשוה ה' את שבות עמנו, ואז יגל יעקב שימח ישראל אמון.

העולם מספרים על אחת העיירות שנקלע לשם אדם בשעת לילה מאוחרת לאחד חצות וכשנכנס להיכל בית הכנסת | הפשך בעפוד הבא <

הפענוץ לזכות את הרבים בספור של השגחה פריטי מוזנן לשלוח אל ר' שפחה סטואלס 0526517922 :טקספ o.y.wines@gmail.com לו: או

הגדול נתגלה לעיניו מחזה מפליא ומתמיה, עמדה שם חבורת אנשים גדולה שהיו מרקדין ומקפצים בעליצות שעה ארוכה לקול צלילי נגן במגלתיים ובתופים כשבצדי המאורע הגדול ערוך בהדר שולחן מלא וגדוש במגדנות ומשקה לכבוד הנאספים משל היתה זו שמחת ינשוואין...

האורח דגן שלא הבין פשר דבר, על מה ולמה נתגנת אותה חינאג ניגש לאחד מבני החבורה ושאלו: לשמחה מה זו עושה? ואיזה מאורע משמח אירע הלילה בעיירה זו? השיבו האישי, שאין כאן שום מאורע מיוחד היום, אלא שהוא מנהג הנהוג מקדמת דנא בעיירה זו מידי לילה בלילה...

הוסיף האורח ושאל: אולי תואיל בטובך להטעים ולהסביר לי מאיזה סיבה הונגה כאן מנהג זה, ולכבוד מה הנכם מתוועדים בשמחה הגדולה?

האישי נענה ברצון והשיב בפשטות, אין כאן איזה מאורע מיוחד, לא נס ולא מופת גדול... אלא סיבת הרקידה היא לציון ענין מסוים הנקרא: 'חורבן בית המקדש'...

למשמע הדברים גברה השתאותו של האורח, ואף הוציאתו משלוות נפשו, הוא לא נח ולא שקט עד שחיפש ומצא את מקום מגוריו של 'קוף העיירה', ישיש בן יותר ממאה שנה... והחל להקור ולדרוש ממנו פרטים שונים מיוכרנו אודות 'מנהג' תמוה זה, מתוך מטרה לעמוד על שורשו של דבר, ולהבין כיצד הגיעו הבורים הללו לעשות ריקוד ומחול לציון חורבן בית המקדש...

משוב שאלות וחקירות שהעלה האורח נאלץ הזקן לאמץ ולרענן את זיכרונו מימי נעוריו, עד כי נזכר כי אכן אין מנהג זה בא אלא מתוך השתלשלות עניינים חמורה שבמשך השנים שכחו בני העיירה לגמרי את עיקר יסוד 'המנהג', שכנראה נוסד מתוך מטרה הפוכה לחלוטין. וכך סיפר אותו זקן:

בימי קדם היתה כאן בעיירה הקטנה שלנו קבוצה מצומצמת של עובדי ה', שהיו גבוהים משכמם ומעלה, בני חבורת קודש זו היו קמים בחצות הלילה לעריכת 'תיקון חצות' מתוך בבי והתעוררות רבה מאוד, ושפכו דמעות כמים על חורבן הביית ועל גלות השכינה וישראל.

חלפה תקופה, ואט אט החלה עבודת בני חבורת קודש זו להיוודע גם לשאר אנשים שבעיירה שרצו אף הם להצטרף עמם, ולקיים בעצמם דבר גדול זה של עריכת 'תיקון חצות', והתחברו גם הם עמם. לאחר שאותה חבורה גדלה והתרחבה, ונוספו בה אנשים שונים שלא היו בדוקא בעלי מדרגה כמו 'מייסדי' החבורה... אך טבעי היה הדבר שברבות הימים החולט שמן הראוי להגיש לפני המשתתפים לאחר המעמד הגדול והמאמץ הקשה כיבוד קל של מגדנות כדי להשיב את נפשם לאחר עריכת עבודה גדולה זו. בהמשך צירפו להם בני העיירה גם כוסית י"ש למשקה 'לחיים' - כדי להתחמם בה בלילות החורף הקרים. ומאחר ולא מצאו בה בתקופת זו שום פסול וטעם לפגם החלו התושבים להביא בקביעות 'כיבוד' רב ונכבד לציון בני החבורה.

חלפה תקופה נוספת, והנה עלתה על השולחן הצעה לחיזוק החבורה... והיא: שלאחר שתיית הלחיים יצאו כולם יחדיו במחול וריקוד נלהב בשיירי נחמה ותקוות הגאולה כדי שיתחממו הלבבות ויתעודדו הרוחות לחיזוק הציפייה לגאולה. - הצעה מחודשת זו נתקבלה פה אחד, ובני החבורה התרגלו גם למנהג המשקה עם הריקודין שלאחר 'תיקון חצות'.

אך טבעי היה הדבר, ששמועת המחול בעריכת השולחנות עם המשקה התוסס והריקודין התפשטה לה חיש מהר והגיעה לאוני ההמון, ואילו כמובן לא אבו 'לוותר' על שמחה מעוננת שכזו... ומיני אז לא פסחו על אותו מנהג יקר להגיע אחר גמר התיקון חצות לטעום ממניי התרגימא העטמים ולשתות כמה כוסיות משקה, ולצאת בריקוד העג, כמנהג המקום...

כך הלכו והתרחבו להם מעגלי הריקודים במשך שעה ארוכה, עד שהחברים החדשים החברה הצעירים מצאו שרק דבר אחד עדיין חסר להשלמת השמחה, הלא הוא הכליזמור... לפיכך נמנו ונמדו 'הלשלים' את האידוע כראוי לה, ולהביא גם כליזמור למקום

השמחה. - למורת רוחם וגודל צערם ועוגמת נפשם של מייסדי החבורה הוותיקים אשר כראותם את הריקודים והמחולות נאלצו בלית ברירה לעזוב את המקום כדי להמשיך בעבודת קדשם במקום אחר, ולהתנגח כמקדמת דנא באמירת 'תיקון חצות' בכוננה. - ואילו החבורה האחרת של הצעירים כראותם שהוקנים עורכי 'חצות' עזובם המשיכו הם רק את מה שהפץ ליבם... במנהג שתיית י"ש וריקודים בלבד. ואף הנחילו מסורת זו לבניהם אחריהם, בורים וריקים כמותם שגם הם המשיכו להחזיק במנהג אבותיהם בידיהם ולא ידעו יותר רק זאת שהשמחה נסובה לציון חורבן בית המקדש...

את טיב זה המעשה רגילים היו בעלי המוסד לספר באריכות, כדי לחדד את גודל הצורך 'לחיות' את אבלות חורבן בית המקדש, מתוך התבוננות ומחשבה בהתעוררות ובכוננה. ולא להסתפק בקיום העניינים החיצוניים גרידא. שלא באו אלא לעורר את הנפש הפנימית של האדם. כידוע שאחד הפעולות נמשכות הלבבות, והאדם נפעל כפי פעולותיו, כמו שייסד לנו בספר החינוך פרשת בא (סנהט טו ע"ש). - שאלמלא כך, הרי אין אנו רחוקים מאותו תיאור של עירית הבורים... כך שבהתיישבותנו על הקרקע נוכל להיות עסוקים רק בסידור הכיסא הנמוך, או הכר שיושבים עליו, [או בהשלת הבובקעס...]

[על פי ר' ש"פ רובינא המיוחד לימים המקדשים הללו של בני המצרים, עיין שם עוד באורך.]

- > + < -

בספרה"ק 'חובת התלמידים' (פרק רביעי) מביא המחבר הרה"ק מפאסנענע זצוק"ל ה"ד טיב מעשה נפלא, והל"ק (בקיפוד); 'מעשה בסגדל יודי עני בארץ ישראל שדד על אם הדרך, כל פרנסתו היתה סן העוברים ושבים וכו'. 'למדן לא היה האישי, אבל כפי יכולתו גם ביום וגם בלילה כל שעה שהיה פנוי למד והתפלל לה. ויש אשר תתעורר נפשו ותתלהב מאוד להתפלל ולהשתתף לה באין מפריע וכו'.

'ויחי כאשר שבת כל עובר אורח ונפסקה גם פרנסתו הדחוקה, יצא אל היער להתפלל אל אביו שבשמים. וישא עיניו למרום ויאמר: אנה ה'! עוד קודם שבראת עולמך בחרת בנו להיות בניך, ועבדיך הקרובים אליך וכו', ומאז הסתרת פניך מאתנו תקפו עלינו כדי

כך צרות רבות הן בענייני הפרנסה והן בשאר עניינים וכו'. ריבוננו של עולם לא עלי בלבד אני מתפלל, רק על כל בניך בני ישראל, אב הרחמן! איך עזבת את בניך בעולם וכו'. קרב אותנו והתגלה לנו, רחם עלינו, פדה אותנו, ושלח לנו את משיח צדקך עתה, ונעבדך ביראה ואהבה כאשר לבבנו משתוקקים'.

'ויחי כי הרבה לבכות ולהתפלל וייעץ, ולא היה לו במה להשיב את רוחו אליו סן הצום ומן הבכי, ויתעלף. והנה הריח ריח טוב חזק מאוד, ותשב אליו רוחו מעט, וירא והנה פרח יפה מאד וממנו נודף ריחו הערב. ויתחזק ויעמוד ויקצור את הפרת, ואין לביתו להשיב מעט גם את נפש אשתו ובניו בוח'.

'ויחי בדרך, והנה מרכבה נוסעת ובה יושב אדון אחד, ותעמוד המרכבה ויקרא אליו האדון: שמע לך עני למה לך פרח כזה? תנה אותה לי, ואתנה את שכרך וכו', וימכור האישי את פרחו בעד הלחם וירץ אל ביתו שמוח'.

'ויחי בלילה, וירא את אביו בחלומ, והנה קודע את בגדיו צועק ובוכה ומכה על ליבו, ואומר: דע לך שתפלתך אשר התפללת היום ביער עלתה ברעש למרום, וכל מלאכי רחמים התעוררו וצעקו אל ה' עד מתי לא תרחם על צאנך וכו', וכל התפלות שהתפללו ישראל מאז ולא עלו, עתה עלו ועוררו רחמים מבעל הרחמים לגלות את הקץ! ויצא הכרוז: כיוון שאתה בתפלתך קרבת את הקץ, לכן יתגלה לך הפרח אשר בו הכוח להחיות את המתים. (כמבואר בסדרש קהלת רבה (פרשה ה, ה) שיש עשב של תחיית המתים ונתגלה לאיש אחד, עיין שם) וכו'.

'מלאכי עלינו ונשמות הצדיקים שמוח, ורעיש גדול

ויללה נעשה אצל השטן וכת דיליה, מה יעשו מעתה. ויתיעצו לרמות אותו, ולטיול את הפרח הזה מידך, וזה האדון אשר קנה מסך את הפרח שליח השטן היה, שהתנגב לחטוף את הפרח של תחיית המתים'.

'ועתה, איז ואבוי בני, לא לך לבד הרעות רק גם לכל ישראל, אף הקדוש ישראל, הכל היה בידך גם האבות גם הנביאים וכל הצדיקים אף המשיח עתה שמוחם ועלינו צותקים ומהללים. בושים ובוכים אנחנו כולנו, וכולם צועקים ועליך שואלים מי הוא האישי אשר את כל אלה החריב ואת אור הקדושה כיבה? וכו'.

ומסיים שם ה'חובת התלמידים' את טיב הלך מוסר המורם מסיפור נורא זה, שבסופו של דבר נדחק הקץ ונתטפה השעה הטובה. וזה"ל: 'ועתה בחור ישראל! דואג אתה הרבה על העני הזה, שאבד והפסיד את כל הקדוש והצדיקים וביאת המשיח בעד דבר של מה בכך. - ואם עליו תדאג שלא היה לו לעשות אחרת כי לא ידע שנסנין לפניו, איך לא תדאג אף תצוקפו עליך, שתדע שתמיד עומד אתה בנסיון, ומכל מקום לפני כל דבר קטן תכרע ולא תעמוד בו? בידך להיות נאון וצדיק כו' ואף לגלות את משיח צדקנו! כו'.

'עורר את נפשך, רוח אלקים ישאך, ויתרעשו לגלגלי נפשך ואיברי גופך, תתאמץ ותתחזק לעבוד את ה' בחזקה; בהתלהבות אש קודש ושמחה' ע"כ ותעקת לשונו הטובה, עיין שם עוד באורך.

והלוט מפורשים הדברים בספה"ק 'בית אהרן' להרה"ק מקארלין זצוק"ל (פרשת מטות) וז"ל: 'חוב על כל איש ישראל, לידע ולחשוב שהוא יחיד בעולם בבחינתו. ושהוא וגם איש אחר כמותו לא היה עדיין בעולם כי אם היה כבר כמותו בזה העולם לא היה הוא נצרך עוד להיות בעולם. - רק באמת כל איש ואיש הוא דבר חדש בעולם וצריך לתקן את מידתו בזה העולם שבוודאי זהו העיטוב לביאת המשיח שיבא במהרה בימינו, וצריך לתקן מידותיו ותורתו השייכים להנשמה שלו, עד שיתוקן כל העולמות על ידי כלל ישראל, ויהיה איה ביאת גואל הצדק במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון, עכ"ל'.

בל דרפיקה (חזק-יה) השיטה בין המצרים

-- סוף סוף -- השנה כבר נגיד סדר תיקון חצות נתקרב אל ה' נחוש בצער השכינה, ונקרב ביאת משיחנו

Advertisement for 'Tikkun Chazot' featuring a book cover and promotional text. The text includes: 'סדר תיקון חצות - טיב התיקון', 'טיב התיקון: ביאור על כל תיקון חצות בשפה ברורה ובניימה למען ירוץ הקורא בו', 'טיב המוסר: פרקי מוסר והדרכה בעבודת ה', 'טיב הפנינים: אוצרות ופנינים דרך דרוש ורמז', 'תיקון שלוש משמרות עם טיב התיקון'. At the bottom, it lists contact information: 'להזמנות: חייג לנו והזמנות של סכום ט"ב 0735-22-76-09' and 'סלפון אחד והספר אצלך ללא עלות דמי משלוח'.

Advertisement for 'Mitzvat Sefarim' featuring a telephone icon and text: 'מוקד הזמנות ספרים', 'של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א', 'קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09', 'יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

הצדיקים? הרי אורך הזקן והפאות אינו קובע כלל... הכריז משה רבנו: כל מי שהוא צדיק – שיבוא הנה, כדי להתאסף ולצאת למלחמה כנגד מדין. מי נענה לקריאתו של משה? אף אחד. הרי אין לך צדיק שיתגאה ויעיד על עצמו: צדיק אני... על כן הכריז משה: כל מי שמכיר איזה צדיק בשכונתו, שיבוא אלי ויעיד עליו, כדי שיצא למלחמה. והו שאמר רש"י "שנמסרו בעל כרחו". המוסרים והמלשינים מסרו למשה את הצדיקים, כדי שיצאו להלחם במדין. כאמור, אף צדיק אינו מודה בצדקותו ואינו בא מעצמו. השכן הלשין על שכנו הצדיק, באו וקראו לצדיק לבוא אל משה, והצדיק בענותו ניסה להשתמט: 'איני צדיק... וכך היו הצדיקים נמסרים בעל כרחם.

ואמנם התורה אוסרת בתכלית האיסור על מסירה והלשנה, דינם של המוסרים חמור ביותר: "יורדים לגיהנם ונדונין בה לדורי דורות, גיהנם כלה והן אינן כליו" (ר"ה י"ג), אבל במקרה הזה היה צורך במוסרים, כדי לאתר את הצדיקים שילחמו במדין, לכן הותר הדבר. ומוסיף הרבי מרוזין: הגמרא (חולין קט:) אומרת, שכל מה שאסר לנו הקב"ה – התיר לנו דבר אחר כנגדו: אסר לנו דם – התיר לנו כבד, אסר לנו חזיר – התיר לנו מח של שבוטא. ועל יסוד זה יש לומר, כי אסר לנו מסירה, וכנגד זה התיר את המסירה של "וימסרו מאלפי ישראל".

(רבי שלמה לוינשטיין שליט"א, נאה דורש)

ונבח הלך וילכד את קנת ואת בנתיה ויקרא לה נבח בשמו (בגמ)
ויקרא לה נובה, פירש"י, לה, אינו מפי' ה' וראיתי ביסודו של רבי משה הדרשן, לפי שלא נתקיים לה שם זה לפיכך היא רפה.

ויש להבין מנין היה לו לרבי משה הדרשן דלא נתקיים לה שם זה. וי"ל, דלרבי משה הדרשן, היה על כך פסוק מפורש בדברי הימים א (ב, כג) ויקח גשור וארם את חות יאיר מאתם, את קנת ואת בנותיה. ולכאורה קשה מדוע מוזכר כאן השם הישן "קנת" הרי זה היה הרבה דורות אחרי נובה והרי נובה שינה את השם של קנת לנובח, כפי שכתוב בפסוק דידן ויקרא לה נובה בשמו, אלא ש"מ דכרי רבי משה הדרשן דלא נתקיים לה שם זה. (הגאון רבי צבי רוטברג שליט"א, יקרא דאורייתא)

ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה (לה,ה)
בפסוק זה ישנם שני טעמים נדירים המופיעים רק פעם אחת בכל התורה. תבת 'אלפים' מטעמת בטעם הנראה כאתנחתא הפוכה ונקרא 'ירח בן יומו', ותבת 'באמה' מוטעמת בטעם הפונה לשני צדדים שונים ונקרא 'קרני פרה'. יש להבין: מה באה המסורת ללמדנו בכך ששני טעמים נדירים אלו מופיעים דוקא בפסוק זה? ניתן לישב את הדברים בדרך הדרוש, על פי הגמרא (עירובין נ"א). הלומדת מפסוק זה שתחום שבת הוא אלפים אמה. והנה מצינו מצוה אחת שבעבורה מחללים את השבת ויוצאים מחוץ לתחום, והיא מצות קידוש החודש. מותר לעדים לצאת מתחום השבת, כדי להודיע לבית הדין שראו את הלכנה ויש לקדש את החודש. לכן תבת 'אלפים' מוטעמת בטעם הנקרא 'ירח בן יומו', לרמז לנו שמותר לחלל את השבת על מנת להודיע שנראה ירח בן יומו והגיעה עת קידוש החודש. כאשר העדים היו מגיעים לבית הדין, היו הדינים חוקרים אותם ומבררים באיזו זווית נראה הירח. ולכן תיבת 'באמה' מוטעמת בקרני פרה – המסמלות את הזוויות השונות בהן יכולה הלכנה להראות לעיני העדים. (רבי אריה יודלביץ שליט"א, נאה דורש)

איש כי ידר נדר לה' (ל, ג) בכל המצוות, הקב"ה קובע לאדם איך ומה לעשות, ואילו בנדר האדם הוא שקובע לעצמו את האיסור. למשל, לחם שמותר לאוכלו – נאסר לאדם על ידי דיבורו.

כך גם בפרשת נגעים, הכהן מטמא או מטהר בדיבורו, ורק כאשר הוא אומר שהבית אסור, למשל, נאסר הבית. אע"פ שראה את הנגע שבבית, הכל תלוי באמירתו.

עניין זה ייחודי הוא. הכח שיש ליהודי בפיו אינו נתון לשום אומה אחרת. כל כוחנו בפינו, בתפילה.

לכן נתייחדה פרשת הנדרים לראשי המטות: "וידבר משה אל ראשי המטות" כי שמירה על דיבור אמת ויושר נדרשת בעיקר ממנהיגי הדור.

מסופר על רבנו הגר"א, שפעם הייתה לו מורסה בגרונו, והיה צורך לנתחו. אמרו לו שיש בעיר אשה הלוחשת על המכה ומרפאה אותה.

ביקש הגר"א לקרוא לה. משבאה, שאל אותה מאין לה כח זה ומהו הלחש – כדי לדעת שאין זה כח טומאה. אמרה לו האשה כי היא התאלמנה בעודה צעירה, ולא יכלה לכלכל את ילדיה. ברוב צערה

הלכה לבית המדרש, פתחה את ארון הקודש וזעקה בתפילה. לפתע שמעה קול אומר לה: "תלחשי לרפואת אנשים, על ידי שתיקחי כוס ותברכי 'בורא נפשות'". "מאז אני עושה כן", סיפרה האשה. "כך אני

מצליחה לרפא חולים, ומכך פרנסתי". שמע זאת הגאון וצחק בקול גדול, עד שנבקעה המורסה שבגרונו. ואמר לתלמידיו: "אני למדתי אז בבית המדרש, ואשה זו הפריעה אותי מלימודי בצעקותיה. אז אמרתי לה שתעשה כן, כדי שאוכל להמשיך ללמוד..." כל זאת פעל הצדיק –

בכח דיבורו. (שלמי שלמה)

אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא (לא, ד) בחזית המלחמה היו פעמים אלף: אלף נלחמים, ולצדם אלף לומדים ומתפללים. נשאלת השאלה: למה צריך שאלף הלומדים יצאו לחזית? בחזית הרי ישנם פצועים עזים שיפריעו להם ללמוד! יותר טוב שיכנסו לבית מדרש גדול, שנכנסים בו אלף איש, וילמדו הרבה יותר טוב! אמר המשגיח, רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: הציץ היה בודק את הלוחמים. מי שלא היה צדיק – הציץ היה פוסל את הפרופיל שלו. אם

כתוב ש"לא נפקד ממנו איש", הכונה שלא היתה להם עברה! אבל, גם הלוחמים צדיקים כאלו – סוף סוף הם המושכים בקשת, הם היוזרים ברובים, והם עלולים להגיע לתחושת "אני ואפסי עוד". לכן צריך שיעמדו לידם לומדי תורה שיציעקו להם באוזן – בזמן שהם מושכים בקשת – "אמר אביי, אמר רבא". או אז, לא תעלה בדעתם, אפילו לרגע אחד, הרגשת "אני ואפסי עוד". אם לומד התורה ישב וילמד בבית המדרש, אפילו אם ישמיעו ללוחמים את קולו בטלפון, בשידור

חי – זה לא מספיק! הם חייבים להמצא בתוך האטמוספירה של הלימוד כדי שמחשבה כזאת, שעלולה חלילה להפיל אותם במלחמה, לא תעלה על דעתם. (רבי יצחק קולדצקי שליט"א, נאה דורש)

וימסרו מאלפי ישראל אלף למטה (לא, ה)
מהלשון "וימסרו מאלפי ישראל" לומד רש"י: "שנמסרו על כרחו". ועדיין יש לדקדק בלשון הכתוב, שלכאורה היה לו לומר "וילקחו" – שנלקחו בעל כרחם, ומהו הלשון "וימסרו"? אמר רבי ישראל מרוזין זצ"ל: מי בעם ישראל יוצא למלחמת מצוה? הצדיקים. ואיך נדע מי הם

ופרש"י: "ויחנו ברתמה – על שם לשון הרע של מרגלים, שנאמר: מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים". הנה בפסוק בתהילים העוסק בלשון הרע, מוצאים אנו שני משלים אותם מייחס דוד המלך למי שמדבר לשון הרע: האחד – משל לחיצי גבור שנונים, והשני – משל לגחלי רתמים. ועלינו להבין: מהי משמעותם של שני משלים אלו?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: בהזדמנות אחת יצא מרן ה'חפץ חיים' בלויית רב חשוב למסע בן שלשה ימים ברחבי פולין, לשם ענין של מצוה. בדרכם לנו השניים באכסניה יהודית כלשהו. בעלת הבית התאמצה עד מאד להנעים את שהותם במקום, ובטרם יצאו לדרכם פנתה אליהם וביקשה לדעת האם האוכל ערב לחיכם והאם היו שבעי רצון. ה'חפץ חיים' השיב שהאוכל היה מצויין, אולם הרב שהתלווה אליו ציין כי האוכל אמנם היה משובח, אולם היה חסר בו מעט מלח. לשמע דבריו של אותו הרב פרץ ה'חפץ חיים' בבכי. בעודו מתייפח פנה ואמר לבן לוייתו: "כל ימי נזהר אני זהירות מופלגת מלדבר ולשמוע דברי לשון הרע, ועתה, אבוי לי שגלגלה ההשגחה העליונה כך שאצא עמכם למסע ואצטרך לסבול ולשמוע כיצד אתם מדברים דברי לשון הרע... אין לי ספק שמטרת המסע אינה טהורה, שאלמלא כן – לא היה מתגלגל מכשול זה לידי!"

הרב לא הצליח להבין את פשר המהומה... "מה כבר אמרתי?" הצטדק, "הלא שיבחתני את האוכל וציינתי שהיה ערב לחיך, רק ציינתי בעדינות כי לא היה מזיק אילו היו מתבלים אותו במעט יותר מלח! זה הכל!" התנצל. ה'חפץ חיים' נענה והשיב לו: "מבין דברך ניכר שאינך מודע לכוח הנורא של המילים! הלא סביר להניח שהמארכת שלנו לא בישלה את האוכל בעצמה... את האוכל בישלה המשרתת, שקרוב לודאי הינה אלמנה עניה, הזקוקה למקום עבודתה כדי לפרנס את ילדיה ולהביא טרף לביתה! כעת, בעקבות דבריך, תיגש בעלת הבית אל המטבח ותתלונן בפני המשרתת על כך שהיה חסר מלח באוכל. המשרתת, בנסיון להגן על עצמה, תכחיש ותטען שהמליחה את האוכל די הצורך ואפילו טעמה ממנו טרם הגישה אותו לפני גדול הדור! "בשלב זה יתעורר כעסה של בעלת הבית, והיא כבר תאשים את המשרתת בשקר... היא תאמר לה לבטח, כי לא יעלה על הדעת שהרבנים משקרים, ובלא ספק היא זו שמשקרת... כך יתגלע ויכוח בין השתיים, במהלכו תיאמרנה מילים קשות משני הצדדים, מה שיגרום לכך שבעלת הבית תפטור את המשרתת, האלמנה העניה, וכעת לא יהיה לה ממון כדי לקנות בו אוכל להאכיל את ילדיה! וכל זאת בגלל כמה מילים מיותרות שאמרת! "כעת, הגע בנפשך כמה עבירות גרמות: דיברת לשון הרע, הכשלת אותי ואת בעלת הבית בקבלת לשון הרע, גרמת לבעלת הבית לחזור על הדברים בפני המשרתת – והרי זו רכילות, גרמת למשרתת לשקר, גרמת לבעלת הבית לצער אלמנה עניה, וגרמת למריבה שהיא היפך מרצון התורה!".

לשמע הדברים חיך הרב, נענה והשיב למרן ה'חפץ חיים': "רבי ישראל מאיר... במטותא ממך, האם אינך סבור שהגזמת? לא יעלה על הדעת שכמה מילים תגרומנה לשרשרת אירועים כה סבוכה!" ה'חפץ חיים' נענה ואמר: "אדרבה... אם כך אתה סבור, הבה וניגש יחדיו אל המטבח!" ניגשו שני הרבנים אל המטבח, ושם התברר כי מדבריו של ה'חפץ חיים' לא נפל מאומה ארצה... כאשר פתחו את הדלת – הספיקו לשמוע כיצד מתחוללת מריבה רבתי בתוככי המטבח, וכיצד בעלת הבית מודיעה למשרתת על פיטוריה לאלתר... לאחר שנוכח בתוצאות דבריו מיהר בן לוייתו של ה'חפץ חיים' לגשת אל המשרתת העלובה שעמדה מושפלת ודמעות בעיניה ולבקש את סליחתה, תוך שהוא מפציר בבעלת הבית כי תמשיך להעסיק אותה מכאן ולהבא. הוא כבר הבין היטב מה כוחן של מילים! ממעשה זה יכולים אנו ללמוד, כי לדברי לשון הרע ישנו כח עצום, אולם כח זה מתעצם שבעתיים כאשר מדובר בדברי לשון הרע הנאמרים על ידי אדם חשוב, ובפרט אם הוא גדול בתורה!

ומכאן, תשובה לשאלתנו: לשון הרע הנאמר על ידי אדם פשוט – אין בו אלא כוחם של הדברים עצמם, ועל כן משול הוא לגחלי רתמים, שכן בדיוק כמו הגחלים, גם הוא מזיק מכח עצמו. אולם כאשר דברי לשון הרע נאמרים על ידי אדם גדול וחשוב – נוספת בהם חומרה יתירה, והם משולים לחיצי גיבור שנונים, אשר הנזק הנגרם מחמתם נובע מכוחו וגבורתו של הגיבור היורה אותם!

ועל כן, מביא רש"י הקדוש כאן, ביחס למרגלים, את הפסוק בתהילים – משום שגם במעשה המרגלים היו קיימות שתי בחינות אלו של לשון הרע: מצד עצם הדברים – היה בהם כח נורא להזיק, כמו גחלי רתמים; אולם מעבר לכך נוסף לכך כוחם של המספרים – עליהם העידה התורה כי היו כולם אנשים ראשי בני ישראל, ועובדה זו העצימה את הדברים ואת ההרס הנורא שבעקבותיהם.

(ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פרידנליך זצ"ל)

פינת ההלכה

לדוג דגים בשביל שעשוע

שאלה: אני מאוד אוהב להסתובב בשפת הים, ואני גם חובב גדול של דיג, דהיינו להכניס חכה לים, ולדוג דגים לצורך הנאה, בדרך כלל אני אוכל כלל מהדגים, אלא יש בזה רק שעשוע כמה דגים הספקנו לדוג, והדגים בדרך כלל נזרקים. אחד עורר לי שיתכן שלא ראוי לעשות כן, שיש בזה צער בעלי חיים לדוג דגים לשם שעשוע ולא לשם תענוג, האם יש בזה אכן איסור?

תשובה: בשו"ת נודע ביהודה (מהדור"ת י"ד סימן י') האריך בענין אלו שמשתעשעין בציד ביערות אם יש בזה איסור, והוכיח שכיון שיש בזה צורך גם אם הצורך הוא שעשוע ותענוג אין בזה לא משום בל תשחית, ולא משום צער בעלי חיים, אבל לאחר שהוכיח את הדין, כתב ואמנם מאד אני תמה על גוף הדבר, ולא מצינו איש ציד רק בנמרוד ובעשו, ואין זה דרכי בני אברהם יצחק ויעקב..., ואיך ימית איש ישראלי בידיים בעלי חיים בלי שום צורך, רק לגמור חמדת זמנו להתעסק בצידה.

הרי שבזבוז הזמן לצורך דיג ובינתיים גם גורם צער לבעלי חיים, הרי זה דרכו של נמרוד ועשו, ולא הדרך של בני אברהם יצחק ויעקב, ולכן אין לעשות את הדיג לשם שעשוע, ואם רוצה להשתעשע השעשוע הטוב ביותר זה בתורה, על ידי דברים נפלאים וחמודים שיש בתורה, ועל זה נאמר, לולי תורתך שעשועי. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, ווי העמודים)

חידה השבועית

לאיכר היו פרות ותרנגולות פוחדו היו לכאן 17 ראשים 421 רגליים כמה פרות וכמה תרנגולות היו לאיכר?

תשובה לחידה פר"ש: הנשים אהבו את ארץ ישראל יותר מן הגברים, ולכן לא נגזרה עליהם גזרת המרגלים (ע"פ רש"י כו, נד) תשובה לחידה: כינה.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת הרב משה ברקוביץ לאירוסיהבן משפחות קירזון – הרב בטיסט להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתרון החידה מתחילת העלון - מי אותו גנב מפורסם: הירדן!
הגמרא מביאה הלכה של 'ירדן-גנב שנטל מזה לזה, מה שנטל
נטל ומה שנתן נתן'. בפשטות הכוונה, נהר שעלה על גדותיו
ושטף עימו חפץ, הבעלים מתייאשים ושייך למחזיק. (ב"מ כב.)
אכן התנא בחר לכתוב 'ירדן' כי הוא היה גר ליד הירדן. (רש"י שם)

הירושלמי ביאר כי הנידון פה על גבולות הארץ, כיון שהירדן הוא
גבול ארץ ישראל ומקום הילוכו אינו קבוע, זרימתו משתנה מעת
לעת, קבוע הוא היכן הגבול וקדושת הארץ. (ראשונים, שטמ"ק שם)

והתשב"ץ כתב כי הדיון אינו קדושת הארץ, אלא לענין נחלות בני
גד וראובן בעבר הירדן, שהירדן מעביר מזה לזה. (ח"ג קצ"ה)

כ"ט תמוז, ערב ראש חודש אב, שנת תפ"ט ארע בעיר דובנא
מעשה נורא, עם פטירת רבה של העיר רבי יהושע העשל

זה סיפור המעשה אשר כתבו רבי ברוך ברודא: בהיותי בק"ק דובנא
רבתי העתקתי מפנקס הגדול של ה"חברא קדישא" גומלי חסדים.
המעשה הנורא שארע מדודי זקני, הגאון החסיד המפורסם, איש
אלוקי מוהר"ר יוסף יסקי וצלה"ה, אב"ד דובנא. מעשה שהיה כך היה:

בשנת תע"ט נתמנה לרבה של דובנא הגאון מוה"ר יהושע
העשל, הנקרא "דער קליינער רבי העשל". כשהיה בן ארבעים
לקה ביסורים ונמשכו עליו שנה ומחצה וקיבל היסורים באהבה
... ידע קיצו, עת הליכתו מן העולם.

קודם פטירתו אמר לאביו, אב"ד ברודא: "כשאפטר מן העולם
בוודאי ירצו אנשי הקהילה לקבור אותי אצל הגאון מו"ה יוסף
ואני יודע שאיני כדאי וראוי להקבר לידו". השיבו אביו: "בוודאי
ראוי לך להיות אצלו, כי קיבלת יסורים באהבה זה שנה ומחצה!"

כאשר נפטר רבי יהושע העשל בערב ראש חודש אב, הלכו כל
אנשי ה"חברא קדישא" לבית העלמין להכין לו קבר. הסכימו
כולם לחפור את קברו אצל רבה הקודם של דובנא מוהר"ר יוסף.

והנה כאשר חפרו, נגעו בקברו של רבי יוסף ונזדעזעו הקרש
המכסה את ארונו, ראו את רבי יוסף שוכב בקברו שלם בלי שום
שינוי וגרעון, ותוארו היה כמו שהיה ישן בחיי חיותו על
מיטתו! אחז מטהו בידו, כי כן ציווה שישומו את מטהו בקברו.
(כמובא בירושלמי כלאים פרק ט' וב"ר ויחי לחזק האמונה בתחיית המתים).

בעת שנזדעזעו הקרש מארון קודשו נזדעזעו גם המטה אשר
היה בידו. תיכף ומיד בלי איחור, החל מוות רבתי בתינוקות
העיר דובנא, ומתו בימים מועטים ארבע מאות תינוקות!

בני ה"חברא קדישא" שראו כי יצא הקצף מאת ה' - החל הנגף
מיד, קיבלו על עצמם ועל זרעם וזרע זרעם עד עולם לגזור צום
כבד בערב ראש חודש אב בכל שנה ושנה, וביום הצום מרבים
בתחנונים וצדקה, ואומרים "סדר סליחות ערב ראש חודש אב".

אחר תפילתם הולכים, איש לא נעדר, על קברו של רבי יוסף
ומבקשים ממנו שימחול להם על שהזיזו את קברו, ומרבים
בתחנונים ובקשות, ובליל ראש חודש עושים סעודה גדולה
ושמחים בסעודת מצווה זו ומרבים בצדקה לעניים בני תורה...
(עפ"י הקדמה לספר "נעימה קדושה" וס"ה)

תוספת: הגאון הגדול המקובל מו"ה יוסף יסקי, אב"ד בגליל מינסק
נתקבל לרבה של דובנא בשנת תנ"ח ונפטר בשנת תס"ו. חיבר ספר "יסוד
יוסף" ו"נעימה קדושה". בן מוה' הגאון רבי יהודה אב"ד לבוב חוץ לעיר.

רבינו יהושע העשל השאיר אחריו קרן גדולה לצדקה, להחזיק
לומדי תורה בסך ארבע מאות זהובים על רווחים של עשרה זהובים. גם
נשאר ממנו ספר תורה בבית הכנסת הגדול. ("עיר דובנא ורביה")

"ויראו את ארץ יעזר ... מעבר לירדן". (פ' ל"ב) "אתם עוברים את הירדן ארצה". (פ' ל"ה)
חידה: מי היה "הגנב" מס' אחד באיזור ההוא... התשובה בטור הבא!

'והערים אשר תתנו שש ערי מקלט ... שלש מעבר לירדן ושלוש בארץ כנען'.

"בגלעד נפישו רוצחים" - השפעה של מקום!

יש לדעת שבבית שגרה משפחה שלא שמרו על דיני טהרה, או
שחיללו שבת וכדומה, נולדים בבית הזה נגעים גדולים ונבלעים
בקירותיו מחלות רוחניות, והנכנס לגור בבית הזה יש לו לפחד
שלא ידבקו חס וחלילה ממחלות הנפש האלו ברב או במעט.
(לב אליהו"ג - נח - כבר הבאנו ב"נר" שניתן לתקן זאת ע"י צביעת הבית! מרן הגר"ח (ק)

מסעות רבי יעקב הלוי ספיר בתימן: "הלוו אלי אתם הקוראים אל
עיר הלוויים סרי הסמוכה לשיבאם. לפנים היתה העיר סרי עיר
מקלט! תושביה היהודיים כיום קדרי חרס ומונים עשרים
וחמישה בתי אב.

נאמר לי כי בדרך בואכה סרי נמצאות אבנים גדולות ועליהן
כתוב "מקלט" "מקלט" כציוני דרך אל העיר. אך לפי מיטב
ידעתי ערי מקלט לרוצחים בשוגג קיימות רק בארץ ישראל
ועבר הירדן.

מכל מקום שמעתי עדות נאמנה מפי מורי שמעון אל-ערוסי,
כי קבלה בידם כי טרם גלות היהודים בבית ראשון הקימו
לעצמם ממלכה בתימן והפרישו ערי מקלט וזו אחת מהן.

עיר מקלט נוספת ידועה להם במחוז עמרון. חפצתי לחזות בזאת
במו עיני, יגעתי ולא מצאתי סימן וזכר לציוני מקלט. ככל
הנראה שיני הזמן נגסו באותיות ועקבותיהן לא נודעו". (פרק ל"ב)

"ואת בית נמרה ואת בית הרין". (ל"ב ל"ה)

זכורני, באחד ממבחניו אותם מרן שר התורה היה עורך לנו
בכתב ידו בסיימנו ללמוד את המסכת. שאל, תביאו ראה
ממסכת פאה, אם נוהגת פאה בעבר הירדן.

הלכה זו אינה כתובה במפורש במסכת פאה. וזו התשובה:
נאמר במסכת פאה (ד' ה) "של בית נמר היו מלקטין על החבל
ונותנים פאה מכל אומן ואומן". כתב הרע"ב: "של בית נמר,
מקום שכבשו בני גד ובני ראובן בעבר הירדן".

(הג"ר אלתרן בלון, ראש ישיבת "דעת משה" - "אריד בשיח" ועיין רמב"ם הל' מתנו"ע א' י"ד)

נבו ובעל מעון שמות עבודה זרה הם, והיו האמוריים קורים עריהם על
שם עבודה זרה שלהם, ובני ראובן הסבו את שמם לשמות אחרים -
הסבו את שמם קודם בניינם. (רש"י שפ"ח ל"ב ל"ח ועיין נבוכדנצר, נבואתו ועוד)

דרכו של רבינו ה"דברי חיים" מצאנז שהשתמט מלהזכיר שמות
של עיירות בחו"ל, היות והרבה עיירות נקראות על שם עבודה
זרה רק היה עושה להם סימן, כמו על סיגט "העיר שדר בה
מחותני", וכן על שאר עיירות היה קורא אותם על שם אדם
מפורסם שגר שם. ("מקור חיים" - ועיין סאו פאולו, סנט אטיין, סן דיגו ועוד)

מאחורי שמה היהודי של העיר צעהלים מסתתר סיפור: למעשה
שמה של העיר היה 'דויטשקרויץ'. אך בשל העובדה ששם זה
כולל את התיבה 'קרויץ' שפירושו 'צלב', מושג שיהודים לא רצו
לאומרו, כונתה העיר בפי היהודים צ'ל'ם. (ס"ה "נר" יתרו תשס"ח ע"ש)

אלה מסעי

לא רק בני ישראל עשו את הדרך לארץ ישראל במדבר...
מיהו הצדיק שעשה את הדרך לארץ ישראל במדבר?

היה זה רבינו חיים בן עטר, ה"אור החיים" הקדוש, והוא פלא!
מי שביקש באותם שנים לעלות ממרוקו לארץ ישראל לא היה יכול לעשות דרכו בנתיבי יבשה. מדבר סהרה הגדול בעולם מנע זאת, שיירות רבות נקברו בסופות החול המצויות בו. חצייתו מקצה לקצה היתה בלתי אפשרית, לפיכך נעשתה הדרך בנתיבי ים, דרך ערי החוף. ממרוקו לאלג'יר, מאלג'יר לאיטליה, מאיטליה למצרים ומשם לארץ ישראל. מחמת סיבה שאינה ידועה נאלץ רבינו ה"אור החיים" להסתכן ולחצות את מדבר סהרה בין מרוקו לאלג'יר.

הוא שכתב בהקדמתו לספרו "אור החיים": "ואזרתי כגבר חלצי וסיכנתי עצמי סכנות גדולות, דרך מדבר באתי בו עד כי הביאני ה' פה עיר ליוורנו לעלות דרך כאן לארץ חפצתי".

כפי שכתבו חכמי אלג'יר בהסכמתם: "תלמוד גדול ומעשה גדול, שניהם יש בו ויראת ה' אוצרו היא שעמדה לשומרו בכל הדרכים שבחזקת סכנה שעבר בהם מקצה המערב - מרוקו - וניסים טובא התרחשו לו יען כי כולו עומד במקום טהרה, וישם פניו להוסיף קדושה על קדושתו וללכת דרך הקודש ארץ החיים".

נקל לשער כמה רבות הסכנות האורבות ברחבי המדבר, חיות טרף וכנופיות שודדים לרוב ובפרט מדבר נורא כמו סהרה.

עובדות מפורסמות של ניסים שארעו ל"אור החיים" באותו מדבר הובאו בספרים רבים, כיצד ניצל והציל את נוסעי השיירה מאריות. אנו נביא את הסיפור הפחות ידוע... סיפר הגאון רבי נטע פריינד:

באמצע הדרך עצרו הגמלים הליכתם, בחושם המפותח הריחו כי להקת אריות קרבה ובאה, פחד מצמית אחוז. בטרם הבינו הנוסעים מדוע נעצרו הגמלים, גלשה להקת אריות מאחד ההרים. פחד אחוז את כולם ומילות ויודי נלחשו ובכי חרישי תוך השלמה עם הנורא מכל. כולם זולת רבינו ה"אור החיים" ששם מבטחו באלוקים. ירד מהגמל, ניצב על עומדו ונשא תפילה. כמה רב היה הפלא כאשר האריות חלפו עברו על פני השיירה וכמו לא ראו את ארוחת הטרף הדשנה מזומנת לפנייהם. כך חצה את המדבר והגיע לאלג'יר, משם לאיטליה, אל ליוורנו.

ראש חודש אב, סוף מסעו של "אור החיים" וחבורתו לארץ ישראל בראש חודש אב שנת תק"א יצאו רבינו וחבורתו מליוורנו, כשפניהם מועדות לתחנתם הראשונה, מסינה בירת סיציליה, מהלך הפלגה של עשרה ימים. בליל שבת קודש אור לט' באב סער הים, ואף על פי שהספינה גדולה וגבוהה, היו המים נכנסים בה מכל צד. רב החובל ציווה לסגור את המפרשים ולא נשארו כי אם שני קלעים. נחשולים איימו להטביע את הספינה עד כדי שכל הכלים שהיו בספינה נשברו מעוצמת הטלטולים...

בחצות לילה העביר ה' רוח שקטה על הים ונח מזעפו. למחרת, צום תשעה באב נדחה נכנסו לעיר מסינה והתקבלו בכבוד גדול. בהמשך יצאו רבינו וחבורתו, שלושים במספר אל אלכסנדריה של מצרים, זו היתה תחנתם האחרונה בדרך לארץ ישראל. משם הדרך הנאותה לירושלים היתה שכירת ספינה ליפו, מהלך הפלגה שלשה ימים, ומיפו לירושלים אורכת הדרך יום ומחצה. שכרו ספינה וסיכמו עם רב החובל על פרטי המסע, ויצאו לדרך. כאשר ראו שהדרך מתארכת חמישה ימים, סברו לתומם כי הטעו אותם...

אך מה רב היה צערם, כאשר התקרבו ליבשה גילו כי לא חופה של יפו נשקף לעיניהם, אלא חופה של עכו...

מעכו לירושלים לא היו שיירות מצויות. הדרך נעשתה דרך צפת, כאשר מעכו לצפת מהלך יום אחד, ומצפת לירושלים מהלך חמישה ימים בדרך קשה מלאה התחתים ומסוכנת.

ידע רבינו כי בין הנוסעים יש נשים וילדים שלא יהיו מסוגלים לשאת עוד תלאות במסעם. ואם לא די בכך, ההולכים בדרך לצפת לירושלים נאלצים לשלם מס לשומרי דרכים המלסטמים את עוברי הדרכים בפקודת השלטון.

קמו נוסעי הספינה ועמדו בתוקף על רב החובל שיקח אותם ליפו כמדובר. אך הוא סירב, באומרו, כי אצה לו הדרך לשוב לאלכסנדריה. ניסו לשכנעו, הציעו לו תשלום נוסף, אך הוא השיב באותו מטבע: "אדרבה, אשלם לכם על שלא הבאתי אתכם למקום שביקשתם". הוציא את צורו ומנה מאתיים מטבעות לידי רבינו ה"אור החיים".

ראו שלא יצליחו לרכך את סירובו העיקש וירדו לעכו בלב דואב על שרחקה מהם ירושלים עיר הקודש.

עד מהרה התחלפו התוגה והעצב בשמחה והודאה לבורא עולם. יהודי עכו שקיבלו את פניהם שאלו אותם: "שמא אתם מן הנמלטים מירושלים"... נתברר להם כי מגיפה התפרצה והיא משתוללת במלוא עוזה ביפו וירושלים, בכל יום מתים רבים.

"אלוקים חשבה לטובה" אמרו זה לזה, היטיב ה' לטובים - גם הצילים ממוות, גם נתן בידיהם את המתת הנדיבה מרב החובל. בכך יכלו לכלכל עניניהם ברווח, כי בעיר ירושלים הכינו ושכרו מקום לדור וכאן בעכו נהיו צריכים לסדר לעצמם אכסניה.

קבעו ישיבתם בעכו, ובמשך השנה יצאו למסעות של תפילות ו"זיירות" במקומות הקדושים בצפון הארץ: טבריה, חיפה, שם התפללו ביום כיפור במערת אליהו, ולמחרת בקברו של אלישע (מסורת כי קברו נמצא בתחום מנזר סטלה מאריס בראש הכרמל - "מערת אלישע"). מירון, צפת, ובחודשים סיון ותמוז קבעו את מקומם בפקיעין.

בסוף חודש תמוז שנת תק"ב התבשר ה"אור החיים" הקדוש לטובה כי סר המשחית מעל ירושלים. מיד החלו בהכנות לעלות לציין ברינה.

החליטו לנסוע בנתיבי ים ליפו, להמנע מסכנות הדרכים. כדי שלא תשלוט בהם עינא בישא, חילק רבינו את בני חבורתו לשלש קבוצות, שתפלגנה שבוע אחרי שבוע. (עפ"י "נר המערבי")

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

יומא דהילולא של ר'בן של ישראל רש"י הקדוש ר'בינו ש'למה
'יצחקי נסתלק כ"ט תמוז (ד' אלפים תתס"ה)

מעשה נורא אירע בישיבת שבט סופר¹ (פרשבורג) שבבגעת שאול בירושלים. היה זה בחדוש אלול שנת תשכ"ג, תלמידי הישיבה התכוננו בלב חרד לקראת יום הדין הממשמש ובא, כל אחד השתדל להגביר את ההתמדה בלימוד התורה הקדושה. רבני הישיבה החליטו, כי יהיה טוב ונעים אם יעלו כל בני הישיבה בצוותא למירון, להתפלל על הציון המצויינת של התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, ועל הציון הקדוש של רבי אלעזר ברבי שמעון, שיום ההילולא שלו חל באותם ימים, בכ"ה אלול.

תלמידי הישיבה יצאו בשעות בוקר מוקדמת, מלווים בצוות רבני הישיבה. הנסיעה היתה וממושכת, מייגעת ומייסרת, כמסורת המשאית של אותם הימים, אבל האוירה היתה מרוממת. עם דמדומי חמה הגיעו למירון, נכנסו להיכלו של רש"י², אמרו את כל ספר התהילים ליד הציונים הקדושים. כשסיימו את ספר התהילים בשעה מאוחרת, שכבו לנוח מעט, ולפנות בוקר השכימו קום, טבלו במקוה הטהרה שבחצר, והתפללו שחרית.

ממירון התכוננו לנסוע לטבריה, האוירה במשאית היתה מרוממת ביותר. ואז קרה האסון הנורא, המשאית שסנעה מהר מדאי, התקרבה לעיקול הדרך באחד מסיבובי הר מירון, ופתאום גלשה הצידה מן המרכז, וסתתה אל שולי הכביש. הנהג איבד את השליטה על המשאית, ועוד לפני שהספיק לחשוב כיצד לייצבו, כבר התהפכה המשאית ונפלה הצידה בכבדות אל מורד ההר, התגלגלה למטה כמה פעמים, ונחבטה קשות מכל צדדיה בקולות זוויעה.

כשעצרה לבסוף, פרצו הזעקות הנוראות וקולות השבר. הבחורים שלא נפגעו, החלו זוחלים מתחת המשאית, כשהם מבהילים ומזועזעים עד עמקי נפשם. מימידי האסון נחשפו מרגע לרגע, כמה בחורים נפצעו קשה, כמה באורח בינוני, וגם פצועים קל היו ביניהם. אבל למגינת הלב כל זה היה כאין וכאפס, לעומת האסון הגדול מכל, ארבעה קרובות בנפש היו שם. הנהג עצמו יהודי ירא ה' נהרג, ועמו שלושה בחורים מן הישיבה. ההלוייה התקיימה במעמד קהל עצום, וארץ ישראל היתה כולה כמרוקחה מהטררגדיה הנוראה.

שלושת הבחורים שניספו היו ממצוייני הישיבה ומבחיירה. אחד ומיוחד שבהם היה שמו מרדכי פולק ז"ל, מתמיד עצום היה, ומחדש גדול בתורה. ידיו טוב היה לו למרדכי פולק, חאב הלו שמו. מסיבות שונות הוא לא בארץ לאותה נסיעה, וכששמע את הבשורה הנוראה, נשבר לבו לרסיסים מגודל הכאב. במיוחד היה כאבו גדול על חבירו הטוב מרדכי פולק. הוא לא מצא מנוח לנפשו, על מה יצא הקצף, למה נגזרה גזרה קשה כזאת על שלושה בחורי חמד עמלי תורה.

לאחר כמה שבועות חלם זאב הלוי חלום נורא. ידיו הטוב מרדכי פולק נגלה אליו בחלום, כשפניו מפיקות אור יקרות, וכך אמר לו, זאב ידידי, ראיתי את צערך הגדול, ובאתי לעודד אותך. אל תצטער על המאורע אשר קרה לנו, רק למראה עיניכם בעולם הזה הוא אסון, אבל אצלנו בגן עדן הכל נראה אחרת לגמרי, אני מאושר מאד.

דע לך, כי מיד בעלותי השמימה, הכניסו אותי לגן עדן, ופתחו בפני את שערי היכלו של התנא האלקי רשב"י, שצירף אותי למתיבתא שלו, יען כי זכינו להקריב את חיינו לטובת עם ישראל, בנסיעה שכל כולה נועדה לתפילה על ציונו הקדוש. ועוד דבר, זוכר אתה את מנהגי הקבוע ללמוד בכל ערב שבת קודש שנים מקרא ואחד תרגום עם פירוש רש"י ז"ל, התדע מזה שכויר, זוכה אני ללמוד בהיכלו של רש"י הקדוש, ואני מסתופף בצילו בגן עדן. האם לא טוב לי, מה לך אם כן לבכות על גורלי.

בחלומי, שאל זאב הלוי את ידידי, איך זכה להיכנס מיד לגן עדן מבלי לעמוד קודם למשפט בפני בית דין של מעלה, ולמה נקנסה מינה משונה ואכזרית כזאת על שלשת הבחורים. ענה לו מרדכי, דע לך, שבראש השנה נגזרה גזרה על כל הישוב היהודי בארץ ישראל, אסון כבד עמד לרדת על יושבי הארץ. אבל בעל הרחמים ריחם על עמו והחליט לכפר על הכלל בקרבן ציבור, ארבע נשמות זכות וטהורות שמתו בתאונה זו, היו הקרבן עבור כולם.

ולכן לא עמדנו למשפט, כי 'קרבן עולה' כשמו כן הוא, הקרבנות 'עולים' למעלה לרצון היישר לגן עדן, ואינם צריכים לעמוד בפני בית דין של מעלה. זאב הלוי התחזק מאד על ידי החלום, ולמד מזה, כמה גדול השכר של הלימוד כל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פירוש רש"י בעולם העליון. ומאז והלאה התחזק מאד בלימוד פירוש רש"י כל שבוע ושבווע.

הזכויות שזוכים על ידי לימוד הדף היומי הרמוזים במסכת ב"ב

ראש ישיבת חכמי לובלין, מייסד לימוד הדף היומי רבי מאיר שפירא זצוק"ל, בכנסיה הגדולה כשהוא הציג לייסד לימוד הדף היומי, הוא הסביר, שיהודי בכל העולם יהיה לו מכנה משותף מה לדבר בלימוד, עם יהודי אחר שפוגש בקצה השני של העולם - **השותפין**.

וברגע שהוא **שותף**, מגיע פרק שני לא **יחפור**, בעברית יש היום מילה חדשה, לחפור, לא **יחפור**, לא צריכים לחפור לו למה לא באת לשיעור אתמול, כי הוא **שותף** והוא רוצה מעצמו לבוא ללימוד תורה ברבים.

ואז מגיעים לפרק שלישי **חזקת הבתים**, פתאום הבית של האדם נהיה חזק ועוצמתי, **ד' רַעְעָעָעָעָע** - האשה מעריכה את ההקרה של הבעל לתורה. ואז מגיעים לפרק רביעי **המוכר את הבית**, יש לו בן או בת בשידוכים שהם חלק מהבית, ופתאום כולם רוצים להשתדך אתו, ולא רק סתם להשתדך אתו, רק בדמים מרובים, הרבה כסף מוכנים לשלם בשביל להשתדך עם יהודי זה.

פרק חמישי **המוכר את הספינה**, מהרווחים, יש לו כסף לקנות ספינה ושאר רכוש. פרק שישי **המוכר פירות**, לתורה שלו יש פירות ופירות פירות, הוא עצמו אפילו לא מודע כמה פירות התורה שלו מצמיחה.

פרק שביעי **בית כור**, יש לו כסף לקנות גם שדות בלי עין הרע. פרק שמיני **יש נוהלין**, יש לו נחלה להוריש, נחלה של תורה, נחלה של כסף, יש לו הכל. פרק תשיעי **מי שמת**, הוא מת בשם טוב. פרק עשירי **גט פשוט**, הוא נותן גט לעולם הזה, והוא יושב עם הצדיקים בגן עדן. צדיקים אמרו, שמבחינתם לעבור מעולם הזה לעולם הבא, זה כמו לעבור מחדר אחד לחדר שני. שנוכה להיות חבוקים וחבוקים בכך, במסכת בבא בתרא, בשם השם נעשה ונצליח.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ב דף ז, כ"ו סיון תשפ"ד)

מאיפוא לומדים שמותר להדיח בעל קורא זקן שנחלש קולו, מתפקידו

מעשה בבעל קורא ותיק שהזדקן, הקול שלו נחלש, והציבור לא שמע את הקריאה שלו בתורה. ערכו אסיפה מיוחדת בנידון, והגבאים החליטו שאין ברירה אחרת, רק לקחת בעל קורא חדש במקומו שישמעו היטיב את קולו בכל הבית מדרש.

היהודי הזקן שהודח מהמשרה הקבועה שלו רבות בשנים להיות הבעל קורא בבית כנסת, הלך למרן הגאון רבי אייזל חר"ף זצוק"ל, וצעק שיש לו חזקה להיות הבעל קורא, ואיך מדיחים אותו מחזקתו. השיב לו מרן רבי אייזל בדרך צחות, מלימוד הסוגיא שאנו לומדים השבוע בדף היומי (ב"ב מב.) יוצא, שחזקה צריכה **קול**, ואם כן ברגע שהוא איבד את **הקול** נתבטלה חזקתו.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור

הקודים ב"ב מב, ו"א אדר תשע"ז)

מהו הדבר המאחד בין עשרת פרקי מסכת בבא בתרא

אתמול (כ"ה סיון) הוזמנתי לסיום מסכת בבא מציעא, בחסידות סערט וזינגין בחיפה. נכנסתי לבית מדרש הגדול, ולכל החדרים הצמודים לבית מדרש, וקול התורה נשמע בכזה רתיחא דאורייתא, זה בוער בדף היומי, זה בוער בהלכה, זה בוער בעיון, כל אחד מוצא לו הלימוד שלבו חפץ בתורה, והסך הכל יוצא, שאורייתא קא מרתחא ביה בכל הבית מדרש. אני מחכה בהזמנות הראשונה, להיכנס להוד כ"ק מרן הרבי מסערט וזינגין שליט"א, לספר לו מה ראו עיני ולא זר.

ביקשו ממני בסיום, לדבר קצת על מסכת בבא בתרא. ניסיתי בדרש, לקשר את כל עשרה הפרקים של מסכת בבא בתרא. פרק ראשון **השותפין**, מי שלומד דף היומי, הוא **שותף** בלימוד של כלל ישראל, כמו שידוע שרבינו

כמה
פירות
התורה
שלו
מצמיחה

בשבת קודש שבת פרשת קרח, שבת ראש חודש תמוז, בזמן שהחזן שר **קל אדון על כל המעשים**, בורא עולם המציא לי את החוברת הנפלאה 'שפע חיים', דברי תורה ממרן הרבי הגאון הקדוש בעל השפע חיים מצאנו זצוק"ל. תוך כדי הדברים הם הכניסו שם מאמר נפלא לכבוד לומדי הדף היומי, דברות קודש שאמר הרבי הקדוש כשכנס למתיבתא דקריית צאנו לפני שישים שנה, בשנת תשכ"ד. הבחורים עסקו אז במסכת בבא בתרא (ח) שרבי יונתן בן עמרם אמר, **פרנסני ככלב וכעורב**. תוך כדי שהרבי מדבר איתם בלימוד, חידש הרבי עשר מהלכים על הגמרא **פרנסני ככלב וכעורב**. כמה זה מחייב כל יהודי להיות שקוע בדברי תורה, כשהוא רואה את הדברי תורה הללו.

ואז בורא עולם הוסיף לי קונועטש נוסף **בכל אדון** על מה שאמרתי בעבר. בעבר אמרתי כך, **טובים מאורות שברא אלקיננו, מאורות הם הצדיקים, יצרים בדעת בנינה ובהשכל**, בורא עולם יצר את הצדיקים **בדעת בנינה ובהשכל, כח וגבורה נתן בהם, בצדיקים, להיות מושלים בקרב תבל**, מי מושל בך, צדיק (מועד קטן טז:).

אבל השבת, אחרי שראיתי את הפלפול הנפלא ממרן הרבי השפע חיים, חשבתי מהלך נוסף. **מלאים זיו ומפיקים נוגה**, הדברי תורה של הצדיקים, נאה **זיום בכל העולם**, מי שרואה את זה בכל העולם, הוא רואה כמה זה קלי ואנוהו הם הדברי תורה.

שמחים בצאתם, הצדיקים כשהם יוצאים מהעולם, **שמחים**, יש שמחה גדולה בעולם העליון, הם הולכים להיפגש עם אבי ורבי וכל הצדיקים. **וששים בבואם**, גם כשהם באים לעולם הזה, ששים הצדיקים. למרות שהגמרא אומרת (עירובין יג:), נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, אבל כבר כתבו שם התוספות (ד"ה נוח לו), שזהו רק בסתם בני אדם, אבל צדיק אשריו ואשרי דורו. למה הצדיקים **שמחים בצאתם** וכן **ששים בבואם**, כי הם **עושים באימה רצון קונם**, באימה ויראה הם עשו את הרצון של בורא עולם בחייהם, ובגלל זה הם זוכים, שהדברי תורה שלהם **מלאים זיו ומפיקים נוגה**, ויש שמחה בעולם העליון ובעולם הזה מכל ווארט שלהם.

כמה זה מתחרה הפלא ופלא עם הגמרא במסכת יבמות (צו:), דוד המלך אומר, אגורה בהאלך עולמים (תהלים סא, ה), וכי אפשר לגור בשני עולמים, רק כשאומרים דברי תורה משמו, שפתותיו דוברות בקבר, ופירש רש"י, שפתיו נעות בקבר כאילו הוא חי.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ב דף יב, א תמוז תשפ"ד)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן האדמו"ר מדאראג שליט"א

שבת קודש פרשת שלח, שבת מברכים חודש תמוז, שבת יומא דהילולא קדישא של אבי מורי הצדיק, רבי שמואל צבי בן רבי בנימין זצ"ל, בחצר הקודש דאראג, לא ישכח בסייעתא דשמיא לעולם. כי זה כמה נכסוף נכספתי לבוא בטיש בליל שבת קודש, למרן הרבי מדאראג שליט"א.

מי שהולך בליל שבת קודש ברחוב השומר בבני ברק, ופונה לרחוב רבי יצחק נפחא, הוא רואה הבדל עצום, הרחוב שמוביל לחצר הקודש לטיש, מתמלא לפני הטיש באברכי משי שצועדים בדרך ארץ, מדברים דברי תורה, וממהרים לתפוס את מקומם בטיש.

עוד לפני שנכנסתי לבנין, פגשתי את הגאון הנודע, מהיושבים ראשונה במלכות דאראג, הרב יעקב הלל אוסטריליץ שליט"א, שמקבל את פני במאור פנים נפלא, ומסדר לי מקום לשבת בטיש. אחרי רגעים בודדים מרן הרבי שליט"א נכנס לטיש, איזה מלכות בלי עין הרע, איזה דרך ארץ קדמה לתורה, איזה מורא רבך כמורא שמים, זה מחיה את הגוף והנפש.

הרבי מאיר לי פנים, זכיתי לשוחח עם הרבי שליט"א לפני הטיש, לספר לרבי על היארצייט של אבא זצ"ל, שנפטר בליל שבת קודש פרשת שלח. קשה לתאר את ההתעלות בטיש, ששרים שירות ותשבחות לבורא עולם, נפש כי נאנחה בא שבת בא מנוחה. הרבי מכבד בכבוד מלכים את שני המחוננים שיושבים לצידו, הרב פוטאש שליט"א, הרב קוסטליץ שליט"א.

בלחיים הרבי מברך את כלל ישראל בכל הברכות הכתובות בתורה, וזה הקדמה לתורה שהרבי מדבר, דברים חוצבים להבות אש. הרבי שליט"א מעיין המתגבר בתורה ובחסידיה, והציבור צמא לכל מילה שהרבי מדבר. הרבי זועק מנהמת לבו הטהור, אז אָהן קְדוּשָׁה קָען קָען נִישֵׁט זױכֶה זײַן צו תױכֶה - בלי קדושה וטהרה אי אפשר לזכות לתורה, הא בהא תליא. והרבי מקשר את זה לסוף פרשת שלח, שהתורה מדברת על ציצית, וראיתם אותו וזכרתם (במדבר טו, ט).

זכיתי שהרבי שליט"א בטיש שלח לי כמה פעמים שיריים. מסתים הטיש, הרבי משוחח עם המחוננים שהיו השבת בבני ברק, ובאו להשתתף בטיש. הרבי מתעניין אצלי כמה שנים יש מאבא זצ"ל, בן כמה אבא זצ"ל נפטר, הרבי מאריך בשבחו של אבא, אז ער האט לַעֲכָטִי גַעֲמָאֲכֵט דִּי וְעוּלֵט - שהוא האיר את העולם, ושזכה הרבה בחייו להשפיע. הרבי מברך אותי ברכות לרוב להמשך הרבצת התורה.

השעון מורה על אחד וחצי בלילה, המנכ"ל החביב הרב אהרן פרידמן שליט"א מזמין אותי, להיכנס לאולם למטה לשלום זכר לטעום משהו. אבל אותי יותר עניין חדר אחר, חדר ממול, חדר היכל תורה של דאראג, לא יאומן כי יסופר, אברכים מבוגרים, אברכים צעירים, צעירי הצאן, יושבים ולומדים בשיא הַבְּרָעָן - בשיא ההתלהבות, זה לומד דף היומי, זה לומד עמוד הקהילה כתקנת הרבי שליט"א לפני כמה שנים, איש בל יעדד מלימוד עמוד היומי של הקהילה, השלישי לומד הלכה, ויש כמה שיעורים וחברותות על עמוד הקהילה.

לפתע ניגש אלי אברך אחד, שעובד קשה לפרנסתו כל השבוע, שאני מוזמן לבוא לשבת איתם ביחד בצוותא. חשבתי לתומי, שהוא רוצה לכבד אותי בכל מיני פירות לכבוד שבת קודש... אך גַּיִן גַּיִן - לא לא, טעיתי, הוא רצה לתת לי לטעום דף גמרא של אברך שיגע בתורה חצי יום, לפרנסתו הוא בעל מנגן מבוקש, ובלילה הוא מרביץ תורה, רבי יהושע פרידמן שליט"א.

ס'איז גַּעֲנוּעֵן - זה היה מעין עולם הבא הלימוד. חשבתי בדרך חזרה הביתה, כמה צריך יהודות לבורא עולם, שיש בכלל ישראל חסידות דאראג, שממקום מושבם ברבי יצחק נפחא, הם מאירים את כל העיר בני ברק. כשהתבוננתי בטיש על הבחורים, על האברכים, וגם על הילדים, ראיתי שאף אחד לא מגיע לטיש כי הכריחו אותו, אנשים מגיעים לטיש לקבל חמץ שבועי לכל השבוע.

אשריכם חסידי דאראג על הזכות שזכיתם, להיות דבקים בצדיק, שנושא ונותן בדברותיו של מקום בתורה, תעינו בהרחבה בדף היומי של היום בבא בתרא דף ח. [ישא מדברותיך - לישא וליתן בדברותיו של מקום]. שנוכח שמרן הרבי שליט"א לווה אותנו בבריות גופא בקרוב ממש, לקבל פני משיח צדקנו, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ב דף ח, כ"ז סיון תשפ"ד)

מאוצרות הפרשה

וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים ויהיו על מדין לתת נקמת ה' במדין (לא, ג). כי מי שרוצה לעשות מלחמות, כשיסמוך על ה' אז בוודאי יצליח במלחמה, כשלא יתכוין לטובות עצמו, רק לעשות רצון הקדוש ברוך הוא. והפירוש הוא כך, **'החלצו מאתכם'**

שלא ילחמו להנאת עצמם, אז בוודאי

'יהיו על מדין' ויצליחו, ובתנאי

שיתכוונו **'לתת נקמת**

ה' במדין' ולא להנאת

עצמם.

(קדושת לוי מטות)

**נקודה
למחשבה:**

ככל היוצא מפיו יעשה (ל, ג). פירוש, ככל היוצא מפיו של הצדיק בתפילה ותחנונים,

יעשה הקדוש ברוך הוא כרצונו, כמו שאמרנו (מועד קטן טז:), הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה והצדיק מבטלה.

(תפארת שלמה מטות)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב לכל כל הימים

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

זרע שמשון היים
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמדו בספריו:
תשלמוי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנינים
ובני בנינים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

הזון יהוקאל
רבי יהוקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמדו בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(ריבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

מלליצי ידי עשר

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטווחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירוש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מאראגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנינים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהוקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע
ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד וגו' והנה המקום מקום מקנה. ברש"י (דברים לג:כא) פירש כוונת הפסוק 'כי שם חלקת מחוקק ספון', שבני גד ביקשו לקבל חלק בארץ סיחון ועוג, מפני שידעו ששם מקום קברו של משה. והקשו המפרשים, דכאן מפורש בפסוק שהטעם שרצו לנחול בעבר הירדן הוא מחמת שהיה להם מקנה רב ושם היה מקום ראוי ביותר עבור הבהמות, ולא משום שידעו שעתידי משה להיקבר שם בחלקם. ויש לתרץ עפ"י מה שיש ללמוד ממה שכתב הרמב"ן (במדבר לב:ב) שאע"פ שגם לבני שבט ראובן היה הרבה בהמות, מ"מ לא היו מבקשים לקבל את ארץ סיחון ועוג לולא שבני שבט גד היו מציעים להם לעשות כן, ומוכח מזה שאף שהיה המקום ראוי ביותר לבהמות, עדיין אין זה טעם מספיק שבגללו יבקשו לרשת את אותו הארץ ולא להיכנס לארץ ישראל, לולא שיהיה כאן טעם נוסף לבקש את הנחלה שם. ולפי דבריו נראה להוסיף ולבאר שאכן הטעם הכמוס שהיה לבני גד הוא, שמאחר שידעו ששם בחלקם עתיד להיות קברו של משה, רצו לקבל את נחלתם שם, כי היו רוצים להיות עמו במחיצתו, אבל לא היו יכולים לבוא ולומר למשה רבינו טעם זה, שאין זה מן הראוי לדבר עם משה על מיתתו, ועל כן חשבו עצה לבקש נחלה בעבר הירדן מחמת המקנה רב שהיה להם, ולכך הוצרכו לשתף את בני ראובן שגם להם היה מקנה רב, ולהציע להם לבקש יחדו נחלה בעבר הירדן, וממילא לא יצטרכו להזכיר בפני משה את ענין מיתתו, על אף שזה היה הגורם העיקרי לבקשתם. ואכן גם דבר זה היה אמת, כי צורך זה היה עבורם צורך חיוני בכדי להאכיל את המקנה הרב שהיה להם, אולם מחמתו לבד לא היו מבקשים שלא להיכנס לארץ ישראל, ותחילת המחשבה של בני גד היתה מחמת מקום קבורת משה. ועפ"י כל הנ"ל מתבאר לפי שאכן ב' הסיבות שהוזכרו הם אמת, ובפרשתנו לא נפרש ב' הטעמים, מפני שאין זה מכבודו של משה שיזכירו בפניו את ענין מיתתו

מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו ויהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עווננו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. והנה איתא בתיקונים (תיקוני זוהר א): "בראשית ב' ראשית". והנה ידוע "כי ב"ה ה' צור עולמים", עולם הבא ברא ב"ד ועוה"ז בה"א (מנחות כט ב). והנה שני אותיות ראשונות של שם הוי"ו ב"ה וב"ש הם י"ה. וז"ש בראשית ב' ראשית, היינו בב' אותיות ראשונות של שם הוי"ו ב"ה וב"ש "ברא אלקים את השמים ואת הארץ".

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה, ע"פ מאמרם ז"ל (יומא לח ב): על צדיק א' עולם עומד, שנאמר (משלי י כה) "וצדיק יסוד עולם". וז"ש הכתוב "ברא אלקים" בגימט' הצדיק יסוד, פירוש שבביל הצדיק יסוד עולם "ברא אלקים את השמים ואת הארץ".

אמרות טהורות להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

פרשת מסעי. נראה סמיכות הפרשה, דלעיל כתיב 'ויקרא לה נבח בשמו', וכתב החיד"א בשם הילקוט הראובני, ד'לה ר'ת' לשון הרע', 'נבח', שהמדבר לה"ר מתגלגל בכלב נובח, עכ"ד. ונראה שזה שסמך הכתוב אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים' שלא היו בהם דלטורים, ולכן יצאו מארץ מצרים.

הפטור של כלאחר יד משום 'מלאכת מחשבת', וע"ע בפתיחה לאג"ט בסופה, עכ"ל.

וקשה על סיום דבריו, שהרי בגמ' ביצה (דף יג): מבואר שהפטור של מלאכה שלא כדרכה הוא מ'מלאכת מחשבת'. והנה בדבריו באגלי טל (בפתיחה אות ג') כתב דיש שני סוגים של מלאכה שלא כדרכה, וז"ל: יש שהמלאכה עצמה בלתי נפעלת כראוי, והיא שינוי באיכות הנפעל וכו', זה מצינו בכמה מקומות שלא כדרכה לאו כלום

היא, אף זולת מלאכת שבת, ועל כן אכילה שלא כדרכה כגון שאכל חלב חי לאו אכילה היא. אבל באופן השני אין שום שינוי באיכות הנפעל, רק באיכות הפועל (כגון הכותב בשמאל), ראוי היה להתחייב שהרי מ"מ הפעולה נגמרה כראוי, אך מ"מ בשבת פטור עליה ד'מלאכת מחשבת' אסרה תורה, עכ"ל. ולפ"ז כתב (שם) שהנוטל ציפורני חבריו בידו

הוא שינוי בנפעל (היות שאין ניטלין יפה), ובזה מודה ר' אליעזר דפטור, עכ"ד. ולפ"ז אתי שפיר דלא דמי לדברי הגמ' בביצה דהפטור של מלאכה שלא כדרכה הוא מקרא ד'מלאכת מחשבת', היות והתם איירי בשינוי באיכות הפועל.

לע"נ הג"ר יצחק ב"ר יוחנן חנינא ב"ר זצ"ל י"א צ"כ ז"ל

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'. בפרשת נדרים נכתב הלשון 'זה הדבר', שמורה שזהו דבר ה', על דרך שאמרו 'מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר', היינו שהם הם הדברים היוצאים מפי השי"ת, שבשעה שמדבר, השכינה מדברת מתוך גרונו. ובענין נדרים מצינו (נדרים ט.) כנדרי רשעים נדר בניזר ובקרבתו וכו', שרשעים דרכן להדיר, ואיתא שם בשמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא וכו' אמרתי לו בני כמותך ירבו נזרי נזירות בישראל. והיינו שראה שהתכוון רק לשם שמים, והיה רצון השי"ת שיגדור עצמו בניזירות, ובלא"ה כשאין מבורר שמתכוון לשם שמים הנדרים אסורין, וכמו שאמרו בירושלמי (נדרים פ"ט ה"א): לא דיין במה שאסרה תורה, אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים. ולכן הוזכר כאן הלשון 'זה הדבר אשר צוה ה'', היינו מי שזוכה שיהיה הדבר היוצא מפי דבר ה', ועל דרך שמוצא בזה"ק (ח"א לב.) דשבת 'דיבור' איקרי, ודיבור איקרי 'שבת', והיינו שהאדם מדבר והוא פי ה' בחינת מלכות פה תורה שבעל פה, והוא דברי אשר שמת' בפ"ך, אז הדבר אשר יוצא מפי ה' הוא דבר ה', הוא רשאי לידור, ולו הנדר מצוה.

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל. אמרו (נדרים עח.) ללמד שהפרת נדרים ביחיד מומחה. ועל רמז זה בלבד, לא היה לכתוב 'ראשי המטות' בלשון רבים, שלשון הזה מורה על כל הראשי ישראל. וגם אם בא להזכיר כולם, אם הכוונה רק למומחים, הוה ליה למימר 'אל זקני ישראל'. אמנם כי באמת ענין נדר שאינו לדבר מצוה נקרא 'חוטא', במה שמסגף עצמו על לא דבר, כאומרם ז"ל 'לא דיין מה שאסרה תורה'. רק החכמים והסנהדרין כשראו לפי שעה שיש איזה צורך, עשו כמה מיני סייגים ומשמרת למשמרת לאסור על ישראל גם מה שמותר על פי תורה. והן הן גופי תורה שבעל פה, שיש להם כח כמו תורה שבכתב. וכמו כן איזה פרט נפש מישראל שמרגיש בעצמו באיזה ענין שנצרך שמירה יתירה בנפשו, והוא עושה הרחקה לקדש את עצמו במותר לו, נדר כזה יש

עליו הכח כאיסור של תורה ממש. ועל זה מרמז 'וידבר משה אל ראשי המטות' היינו הסנהדרין ועיני העדה שיש להם הכח הזה להוסיף על דברי תורה לעשות מהיתר איסור ממש לצורך העת, ובכח הזה ניתן לבני ישראל גם לפרטי נפשות בעת שירגיש בנפשו הצורך לזה. ועל זה גמר אומר 'איש כי ידור נדר לה' לאסור איסור על נפשו, שיש לו כח איסור ממש כאיסור של תורה, ועל כן 'לא יחל דברו'. ועל כן אמר משה זה לדאשי המטות, שאין זה שייך לו, כי הוא השורש תורה מן השמים מה שצוה השי"ת.

ואמרו ז"ל שכל הנביאים נתנבאו ב'כה' אמר ה', מוסיף עליהם משה רבינו שנתנבא ב'זה הדבר'. והיינו שכל הנביאים בעת שמקבלים נבואתם, אין הנבואה מבוררת, רק יש לה דוגמא ושייכות לתכונת המקבל, ולכן יש כח להנביא לאמר הדברים כפי תכונתו, כמו שאמרו (מגילה יד:) שלכך שלח יאשיהו אצל חולדה, מפני שהנשים רחמניות הם. ועל זה מוסיף משה שנתנבא ב'זה הדבר', היינו שזה הדבר ממש קיבל מהשי"ת כמו שהוא בעצם.

ויש לומר שזהו ענין מאמרם ז"ל (ר"ה כא:): 'לא קם נביא בישראל כמשה, אבל באומות העולם קם, ומנו בלעם'. והיינו בזה לעומת זה, כי כל הברכות שנתנבא לישראל היו דבר ה' שיצא מפיו. והרשע הזה דימה בנפשו שיהיה ביכולתו לשנות הסגנון כפי רשעתו, ולכן אמר 'ואנכי אקרה כה', שרצה להתנבאות בבחינת 'כה' כשאר הנביאים. אבל השי"ת נתן רסן בפיו במאמר 'שוב אל בלק וכה תדבר', שלא היה לו שום רשות וכח לשנות שום דבר רק עקימת שפתיו לבד, וכתשובתו לבלק 'כי את אשר ידבר ה', אותו אעשה לבד.

הבטחת בעל החזון יחזקאל זי"ע

'אמליץ טוב למי שילמוד בספרים שלי, וכן אמליץ טוב לכל מי שיפרסם את תורתו'

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר

'הגדרות חזון יחזקאל על התורה'

ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'

מי שרוצה להנציח שמו בהספר,

או לזכות להבטחת בעל החזון יחזקאל זי"ע

יתקשר למערכת

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר: בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון). נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

לע"נ הג"ד חיים ב"ר משה פרידלנדר זצ"ל
יא"צ כ"ח תמוז

נחנו נעבור חלוצים לפני ה' ואתנו אחוזת נחלתנו מעבר לירדן. במסורה ג"פ 'נחנו', כלנו בני איש אחד נחנו, 'נחנו נעבור חלוצים', 'נחנו פשענו ומרינו אתה לא סלחת'. ויש לפרש הכוונה, דהנה גדול כח השלום שאפילו אם עובדין ע"ז הנח להם, והנה השלום בא ע"י אהבה אחוה וריעות שאין מתאין זה כנגד זה, וזה הכוונה 'כולנו בני איש אחד נחנו', אם חושבים שכולנו הם בני איש אחד, ואין איש מתגאה על חבריו, אז 'נחנו נעבור חלוצים' אפילו אם 'נחנו פשענו ומרינו', כי גדול כח השלום, ושלום מכפר על הכל. אמנם יש לומר עוד, דהנה הפושעים אומרים שיראי ה' הם אוהבי דורשי מחלוקת, יען שאינם רוצים להיות עמהם בקשר אחד ולהיות תחת ממשלתם, אמנם הבל יפצה פיהם, כי הרי הם רוצים להסית ולהדיח ולשדד יסודי התה"ק שלא יזכר שם ישראל עוד כידוע בעו"ה, ועל כן אם נשתוק ונשיים דינו לחיק, אז תורה מה תהא עליה ח"ו, וגם אנו נלכד במצודתם, והקב"ה לא יסלח עונותינו. וזה כוונת המסורה, גם אם אנו יודעים ש'כולנו בני איש אחד נחנו', אף על פי כן 'נחנו נעבור חלוצים' ללחום נגדם, דהרי אם נעשה שלום, אז נהיה בבחינת 'נחנו פשענו ומרינו אתה לא סלחת'.

ולא תקחו כופר לנוס אל עיר מקלטו לשוב לשבת בארץ עד מות הכהן. ובמפרשים נתנו טעמים שונים על ענין זה שהרוצח בשוגג משתחרר במות כהן הגדול. אמנם מוסר גדול היוצא מזה הוא, כי תכלית האדם לשוב אל ארץ אחוזתו בעולם העליון, ועל כן נקרא יום פטירת צדיק 'יוםא דהילולא', כאשר הוא שמחה לו כיום אפריון, כי העיקר עוה"ב. והנה אצל אומות העולם בשעת שמחת המלך אם נולד לו בן או משיא בתו וכיוצא בה,

'רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע
הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:
סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

ירא את ה' בני ומלך עם שונים אל תתערב. (משלי כד:כא). שלמה המלך זיהר בכתוב הזה את האדם שיירא מן המלך העליון יתעלה תחילה, ואחריו שיירא מן המלך בארץ, והשוה את שניהם יחד במדת היראה, כי יאמר: כשם שאתה ירא מהקב"ה הנמצא בכל מקום ופורש מן העון ליראתו ואע"פ שאין אתה רואהו, כן יש לך לירא מהמלך שתפרוש מעצמך ממה שתתחייב מיתה ליראתו ואע"פ שאין אתה עומד לפניו, כי אי אפשר למלך בשר ודם להמצא בכל המקומות, ועל כן תצטרך שתהיה אימת המלך וצורתו חקוקה בלבך בהעדרו מן המקום ולא תראנו, כאלו ראית אותו בעיניך, כשם שאתה ירא מן המלך העליון יתברך שלא ראיתו מעולם בעיניך. 'עם שונים אל תתערב', זיהר שלא ישנה הדבר, כי יש עוברין על רצון הש"י ליראתו של מלך, והנה הם יראים מאדם תחלה ועושיין יראתו עיקר, ולא יתכן לעשות כן, אבל הראוי שיהיה הש"י תחלת יראתו ועיקר מחשבתו ופעולותיו כולן. ולפי שהש"י מלך מלכי המלכים, הקב"ה, ראשית כל ראשית, ואין מלכות המלכים רק ממנו, ומלכותו לעד לעולם, אין ראוי כלל להשוותו, לכך הפסיק בהם הכתוב במלת "בני", כי היה ראוי הכתוב לומר "בני ירא את ה' ומלך" כמנהגו בשאר הכתובים שמתחיל בהם במלת "בני", אבל רצה להפסיק ביניהם לבאר כי אע"פ שהשוה אותן הכתוב לענין היראה, אין ענינם שוה ואין לשתף ביניהם, שהרי יש הפרש גדול ביניהם ויתרון, כיתרון האור מן החושך. וענין הכתוב: כי יראת המלך היא קיום הארץ וצורך גדול לבריות, וכמו שדרשו רז"ל: 'הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו'. אבל העיקר הגדול והעצום והמעלה העליונה שירא תחלה מן המלך העליון יתברך, אשר חיי המלכים כלן ומלכותם תלוין בידו, וזמה אמר שלמה (קהלת ח:ב): 'אני פי מלך שמור ועל דברת שבועת אלהים', יאמר: אני אומר לך פי מלך שמור, שתשמור פי המלך ולעשות מה שיצוה, ועל הדברים כלן שתשמור שבועת אלהים, ובא לומר שאם המלך יתכון להעבירו על מצותיו שלא ישמע לו אלא שיזכור תחלה יראת ה' והשבועה שנשבע בסיני לקבל עליו התורה והמצוות. וכן אמרו במדרש: "אני פי מלך שמור", מזומן אני לשמור פי מלכי האומות המושלים בנו במיסים וגלגליות וארנוניות. "ועל דברת שבועת אלהים", ואצל דברת שבועת אלהים לא אשמור פי המלך. שכן מצינו בחנניה מישאל ועזריה שאמרו לנבוכדנצר: את מלכא עלנא במיסים וגלגליות, אבל על דנא שאתה אומר לנו לעבוד עבודה זרה, נבוכדנצר את ולא מלכא את, ואת וכלבא שוויין. כלומר שאין אנו רשאיין לבא כנגד השבועה שנשבענו בהר סיני, זהו: "ועל דברת שבועת אלהים". וידוע כי ענין השבועה מגדר היראה שלא ישבע אדם בהקב"ה כל עיקר ואפילו על האמת, אין צריך לומר על שקר, ומעשה היה בינאי המלך שהיו לו עשרת אלפים עיירות בהר המלך וכולן חרבו על שבועת אמת. כיצד, אדם אומר לחברו בשבועה שאני הולך למקום פלוני ואוכל ואשתה כך וכך, וכן כל דבריהם ומקיימין שבועתן, וכולן נחרבו. ומה הנשבע באמת כך, הנשבע לשקר על אחת כמה וכמה. ואיך יהיה האדם זיהר במדת היראה אם ישבע בהקב"ה לשקר או על האמת לבטלה. ומפני שאין בכל העבירות כולן עברה חמורה כעובר על השבועה, ויצר לב האדם רע מנעוריו, והוא כועס תמיד, ומתוך כעסו קופץ ונשבע, לכך הוצרכה תורה להקדים רפואה למכה ולצוות על היתר הנדרים על פי יחיד מומחה או שלשה הדיוטות.

משתחררים האסורים, כי אצל אומות העולם העיקר הוא העוה"ז, ועל כן בשעת שמחה גשמית מראים אהבה לכל בני אדם לכבוד יוקר העוה"ז, אמנם לא כן אצל ישראל העיקר עוה"ב, ועל כן ביום מות כהן גדול ששמחה הוא לו שהגיע אל עוה"ב, משתחרר הרוצח אל ארץ אחוזתו.

לע"נ הרה"ק ר' אברהם ב"ר צבי יהודה זצ"ל מסטרטין יא"צ
כ"ח תמוז

אלה מסעי בני ישראל. אמרו בחולין (דף צה:), רב הוה בדיק אם לצאת לדרך במברא, שאם היה מוצא את המעבורת בקלות היה מפליג עמה, ואם הדבר עלה בקושי לא היה מפליג. ושמואל הוה בדיק בספרא, שלפי הפסוק שהיה מזדמן לו היה נוהג, ור' יוחנן הוה בדיק בינוקא, דהיה אומר לילד 'פסוק לי פסוקך'. ועי' ברמ"א (יו"ד סי' קע"ט סעיף ד') ועד"ז מובא בברכי יוסף שם שבדוקין בספר בזמן הזה ג"כ. וזה ר"ת 'מסעי': מברא, ספרא, עם ינוקא, דבא לרמז בספקותם לאיזה דרך ילכו, אז ישאלו על דרך 'מסעי' כגמרא הנ"ל.

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ואלה מסעיהם למוצאיהם. אפשר לומר דמה שנחלקו (ערכין י"ז), אם מנהיג לפי הדור, או הדור לפי המנהיג. ובאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים, כי לפעמים המנהיג צריך לשנות עצמו כפי המקום והדור, ולכן לא תמוה כאשר הרמב"ם זיע"א עשה את ספר 'מורה נבוכים' כלפי מדינתו שהיו מלאים צדוקים ר"ל, ורבותינו הצרפתים דנו עליו לפי מקומם בקהל קדושים, ולא ראי זה כראי זה, ולדור ספרד היה צריך חובות הלבבות ואברבנאל. וכאשר אצלינו בחיבורינו תראה הנפקא מינה בין 'לב העברי', ל'ברית עולם', זה לקהל יראים, וזה לחדשים. וכמו שכתבנו בשם החתם סופר מה שאמרו (ברכות ו:): 'כיון שנצרך אדם לבריות פניו משתנות ככרום', דהיינו שצריך לשנות פניו לכמה גוונים.

והנה המנהיג מכונה 'מוצא', כדכתיב 'אשר יצא לפניהם', והראה הקב"ה למשה דור דור ודורשיו, ומרע"ה ברוה"ק כתב כאן ברמז כל תהלכותם 'מסעיהם' של הדור, לפי הליכתם של 'מוצאיהם' המנהיג, ו'מוצאיהם' למסעיהם, המנהיג לפי הדור, כחובת הלבבות ואברבנאל לדור ספרד.

לע"נ הג"ד משה מודכי
חדש ב"ר מאיר זצ"ל
יא"צ כ"ח תמוז

שלוחו של אדם כמותו בשחיטת הפסח. הבאנו בשבוע הקודם חקירת הג"י ענגיל (לקח טוב כלל א') בגדרו של 'שלוחו של אדם

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל
'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורת, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'

כשאדם דן את השני לכף זכות, הרי הוא דן בזה את עצמו, את מדותיו את דרגתו המוסרית ואת כל ישותו הרוחנית לכף זכות, וכל המרבה לספר בשבחיו של האחר, סימן הדבר שהוא עצמו משובת, הוא במדותיו ובתכונותיו האצילות, ומה שיש בו בעצמו הוא רואה באחרים, כשם שלהיפך כל הפוסל במומו פוסל. עוד לא אירע הדבר שעץ תפוח יוציא שזיף או פרי אחר, כי לפי השורש כך הפרי, האדם דן את עצמו בדבורו ונעשה שופט על עצמו ועל אחרים, כשהוא אומר מלה טובה על השני והדבר נשמע, יכולה לצמוח טובה מכך בשביל השני אם בעיני שדוכין או פרנסה וכדומה, ולהיפך בעקימת אף אחת אפשר להרוג בן אדם כי באפם הרגו איש.

אפשר למסור נדבות להוצאת הגליון בקנדה **להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א** 438-875-5478
אימיל 2792034@gmail.com

פנים יפות' לבעל הפלא"ה

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

נקום נקמת בני ישראל. אבל משה רבינו אמר לבני ישראל 'לתת נקמת ה' במדין'. ונראה, דאמרו חז"ל במלחמות מדין 'גדול המחטיא יותר מן ההורגו', ענינו, כי כל העונשים האמורים בתורה הם רפואות חולי העונות החמורים יותר מהם, כמ"ש 'לכו ונשובה אל ה' כי הוא טרף וירפאינו', כי עיקר התשובה כדי להכיר חומר העון כי המיתה והטרף הוא רפואה לו וחסד ה' הוא שמתרפא בזה, כמ"ש 'ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו', כי העבירה היא גדולה יותר מן העונש והמרותו כנגד הבורא יתברך. והנה הנקמה במדין היה משני פנים, האחד בעבור ישראל כדכתיב 'כי צוררים הם לכם', ועל נקמה זה נצטוו שיכופר בהם מה שלא מיחו בעובר עבירה, אבל משה אמר להם שיטיבו מעשיהם יותר מציווי הש"י וינקום נקמת ה', מה שרצו להמרות ישראל נגד אביהם שבשמים.

מעשים רבים וכמובן, ולכן שפיר שרי, וחילוק זה הוא עצמו החילוק הקדום אחרי העיון.

לע"נ הג"ר אברהם יצחק ב"ר שמואל אביגדור פייוול זצ"ל י"א צ"כ תמוז

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה'. מה שהוציאו כל כך הרבה ניצוצות הקדושה, שזה לא היה בגדר כחם לבד, אלא 'למסעיהם על פי ה' ; לפי שכל

נסיעתם היה למלא רצונו יתברך, ואפילו היו עיפיים ויגעיים ממסע הקודם, תיכף בהסתלק העגן נסעו בני ישראל, ובשביל זה זכו להוציא כל כך הרבה ניצוצות קדושות, דכמו שהם נכנעו לרצונו יתברך, כן הכניעו לפניהם כחות הסטרא אחרא השוכנים במדבר שם שתחת ידם היו ניצוצות הקדושה, ומודיע הקב"ה לבני ישראל שלא לבד מסעות דור המדבר היה להם סגולה זו, רק 'אלה מסעיהם', ו' מוסיף על ענין ראשון, דגם 'מסעיהם' עד היום הזה, כל מסע בני ישראל אע"פ שאין שומעים מפי ה' שיסע, יש בו ג"כ סגולה זו 'למוצאיהם', שיוציאו עיד"ז ניצוצות הקדושה, בשביל שכל נסיעה של בני ישראל, צורך גבוה הוא, וכעדות דוד המלך ע"ה 'מה' מצעדי גבר כווננו ודרכו יחפץ', והכל נכלל בצווי ה' ע"י משה רבינו ע"ה אז.

אלה מסעי בני ישראל. גימטריה 'בי סמך יגבור על עשו', דבזכות האמונה שבני ישראל סומכים ובטוחים על ה' (-'בי סמך'), יגבירו ה' לנצח את עשו (-'יגבור על עשו'), כאומרם ז"ל 'בא חבקוק והעמידו על אחת, וצדיק באמונתו יחיה'.

לע"נ הג"ר יעקב ב"ר דובער יאועף זצ"ל רב הכלול דניו יורק י"א צ"כ תמוז

מות יומת המכה. חייבי מיתות חמורות שנתערבו בחייבי מיתות קלות. אמרו בסנהדרין (דף מה:): מות יומת המכה, אין לי אלא במיתה הכתובה בו, מנין שאם אי אתה יכול להמיתו במיתה הכתובה בו, שאתה ממתו בכל מיתה שאתה יכול להמיתו, תלמוד לומר מות יומת המכה - מכל מקום. ואמרו (שם דף פ:), חייבי מיתות חמורות שנתערבו בחייבי מיתות קלות, ממיתין אותן בקלה שבהן. שמע מינה שמותר לדבר חמור הוי מותר לדבר קל, והיינו מי שהתרו בו שיתחייב מיתה חמורה, מועילה אותה התראה גם אם אנו באים לחייב אותו מיתה קלה, ומשום דמיתה

קלה בכלל מיתה חמורה. דאם לא כן, איך נחייבנו את המיתה הקלה שלא התרו אותו עליה. והקשו התוס' (שם ד"ה הוי) ז"ל: וא"ת כי לא הוי נמי מותר לדבר קל, תיפוק ליה דחייב, כדאמרו (שם דף מה:): שאם אי אתה יכול להמיתו במיתה הכתובה בו, אתה ממתו בכל מיתות שאתה יכול, עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל שם, דנפ"מ הוא אם ממיתין אותו דוקא בקלה שבהן, כגון אם נתחייב סקילה, ממיתין אותו ברשעה. או דממיתין אותו גם בקלה מן קלה שבהן,

גזרה שאף שאדם אחר עשה המעשה לא הוא, עם כל זה כיון ששלו לך, 'מועיל' המעשה של האחר עבורו כאלו עשאה הוא, עכ"ל. והנה בקידושין (דף מב.) דריש קרא 'ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים', וכי כל הקהל שוחטין, והלא אינו שוחט אלא אחד, אלא מכאן ששלונו של אדם כמותו. וכתב הגר"י ענגיל (שם אות ו'), ז"ל: והשתא אי נימא דמעשה השליח מתייחסת למשלח, א"כ כשהמשלחים רבים, נחשב שעשאו המשלחים כולם המעשה ההוא. וא"כ לפי מאי דס"ל לר' אליעזר ברבי שמעון (חולין כט:), דאסור לשנים לשחוט זבח אחד בקדשים מה"ת, א"כ מה יענה ר' אליעזר בן שמעון להך קרא ד'ושחטו אותו', דמתיר לכל הקהל לשחוט ע"י שליח אחד, ואמאי שרי, הא המעשה מתייחסת להם, ונחשב ששחטו כולם, וא"כ הו"ל שנים שוחטין זבח אחד.

וכן אם נאמר דגוף השליח נחשב כגוף המשלח, ג"כ יוקשה, דאזי כשהמשלחים רבים, נחשב גם השליח רבים, והואיל ונעשה כגוף המשלחים, וא"כ חשוב ג"כ שנים שוחטין זבח אחד. ועל כרחק דהשליח נחשב לאדם אחר, וגם המעשה איננה מתייחסת למשלח רק לשליח, אלא שמועלת עבור המשלח, ולכן שפיר חשוב שחיטה ביחיד, ורק שמועלת עבור הקהל המשלחים שיצאו בה כולם ידי מצות שחיטת פסח.

אולם יש לדחות דמה שהקפידה תורה שלא יהיו שנים שוחטין זבח אחד בקדשים, היינו רק אם ממש שנים שוחטין, וכל אחד שוחט בכח בפני עצמו. משא"כ כאן שהשליח היחיד שוחט ונעשתה השחיטה בכח אחד, א"כ אפילו תתייחס המעשה לרבים המשלחים, נחשב רק כאלו שחטו רבים בכח אחד, וזה י"ל דשרי שפיר.

ועוד י"ל, דהתורה הקפידה רק שלא תעשה השחיטה ע"י ב' בני אדם, דאז מה שעושה זה, הרי אין השני עושה. משא"כ בשליחות שאפ"י נחשב כל הקהל שוחטין, עכ"ז הרי כל השחיטה מתייחסת לכולם מתחלה ועד סוף, ומה שהאחד עושה גם כולם עושים, ואולי כהאי גוונא י"ל דלא הקפידה תורה.

ועוד י"ל בפשיטות טפי, דהתורה הקפידה רק שלא יהיו ב' מעשים בשחיטה, שאם שני בני אדם עושים הרי הוא ב' מעשים, משא"כ כשהשליח היחיד שוחט, הרי הוא רק מעשה אחד, וא"כ אפילו אם מעשה השליחות מתייחסת למשלח, עכ"ז הרי נחשב רק כאלו עשו כל הקהל מעשה אחד, ואין נעשה ממעשה אחת של השליח

'שמן רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע

כתב בצוואתו, ז"ל:

"כל מי שיזכה אותי וישם עין עינו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנא טיבואת ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה".

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה. הנה ארז"ל 'צדיק מושל ביראת אלהים', דהקב"ה גוזר גזירה והצדיק מבטלה. ואמנם כן דוקא מי ששומר פיו ולשונו ואינו פוגם את דיבורו, ומקדש עצמו במותר לו, רק ביראת ה' כל היום, וכמ"ש רז"ל 'כל פטפוטיין בישין בר מפטפוטי דאורייתא', ואז הקב"ה שומע בקול עבדו, וזה שאמר 'לא יחל דברו', כלומר אם לא יחלל דברו בשום שיחה בטילה, אז 'ככל היוצא מפיו יעשה' הש"י, ויתקיים בו 'ותגזר אומר ויקם'.

ואפשר עוד מעין דרך הנ"ל, דידוע כשהאדם עושה מעשים טובים בעוה"ז, הוא מתקן בעולמות העליונות, ובעבריות שהאדם עושה הוא פוגם בעולמות העליונים, וזה מרומז 'והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', וא"כ אם דברו של אדם ביראת ה', הוא מתקן בעולמות העליונות, ואם דיבורו ח"ו בדבר עבירה כמו רכילות וליצינות וניבול פה, אזי הוא פוגם בעולמות העליונות. ז"ל ש' לא יחל דברו כי ככל היוצא מפיו יעשה' בעולמות העליונות, אם תיקן אם קלקל.

השני עושה. משא"כ בשליחות שאפ"י נחשב כל הקהל שוחטין, עכ"ז הרי כל השחיטה מתייחסת לכולם מתחלה ועד סוף, ומה שהאחד עושה גם כולם עושים, ואולי כהאי גוונא י"ל דלא הקפידה תורה.

ועוד י"ל בפשיטות טפי, דהתורה הקפידה רק שלא יהיו ב' מעשים בשחיטה, שאם שני בני אדם עושים הרי הוא ב' מעשים, משא"כ כשהשליח היחיד שוחט, הרי הוא רק מעשה אחד, וא"כ אפילו אם מעשה השליחות מתייחסת למשלח, עכ"ז הרי נחשב רק כאלו עשו כל הקהל מעשה אחד, ואין נעשה ממעשה אחת של השליח

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי ישר עמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

'דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זוואלוב (תלמיד של בעל יוסף דברי אמת)

כתב בהקדמת הספר, וז"ל:

**ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה נפשי
בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא די יתאמר מילי דשמיא
מספרי אשר כתבתי**

[המשך משבוע הקודם] שרשי הכח כל ימי החול לקבל גזירות מלך במקום רחוק, מלא רע וכולו התנגדות לסיטרא דקדושה, בא מכח קדושת שבת קודש, וכנוסח קדמונינו 'ועל מנוחתם יקדישו את שמך', שע"י התאחדות כח מלכות בחכמה, כח המנוחה והתענוג מעדן, שם נשפע הכח לכל ימי השבוע לקדש שמו, שהוא מסירת נפש נגד התנגדות הרע. נמצא שורש הכל הוא שבת, ומשם כל הימים יצאו, בכדי לגלות כח מלכותו יתברך, ולשם שבים לקבל כח הענג וכו', כי בקבלת השכר, מתענג על עבודתו, שהשכר לפי העבודה, ולפום צערא שהיה לו מההתנגדות מכח הרע, אגרא, ועיד"ז יש לו כח בימי החול גם כן וכו'.

והנה ידוע על פי אמרם עה"פ 'צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו', בכל יום ויום יצרו של אדם מתגבר עליו, ואלמלא הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו, שנאמר 'ה' לא יעזבנו בידו'. ולכאורה אינו מובן למה קרא הכתוב 'צדיק', והיה לו לומר צופה רשע 'לאדם'. והאמת, דכתיב 'צדיק יסוד עולם', וכאמרם (חגיגה יב): עמוד אחד שהעולם עומד עליו, וכידוע מקדמונינו ומלכותו בכל משלה, שאי אפשר לקבלת עול מלכות שמים במקום החיצונים והקליפות המתנגדים, אם לא בעזר אלהי שנשפע בכל יום ע"י העמוד, שהעולם הוא כח הנעלם, מתחת דוחקו עומד עליו, שהוא כח צדיק יסוד עולם, שעל ידו נשפע כח עזר אלהי בכל יום ויום, למשול בכח קבלת עול מלכותו במקום הקליפות וכחות הרע, שכן צדיק יסוד עולם מושך כח ביטול חיצוניות מכח החכמה, להיות מלכותו בכל משלה אפילו בעומקי התהומות, להיות חזק באמונתו.

מזוכך, והגוף שחי לפני תחיית המתים לא כל כך זך וטהור כמו שיהיה אחרי תחיית המתים.

וכיון שאין היום נשמה חדשה, שכולם הם אנשים שבאו בגלגול, א"כ יש כבר לכל אחד כמה גופים: (א) גוף של גלגול הקודם. (ב) גוף של הגלגול הזה. (ג) מי שנפטר לפני ביאת המשיח וצריך להתגלגל לקיים מצות שלא לקיים.

ומדובר באופן שבכל הגוף היה צדיק וחזר בשביל חסרון מצות, כגון המצות שיכול האדם לקיים, אם לא קיימם מוכרח בהכרח שיחזור להתגלגל. וגם אם קרה שבאחד מהגלגולים נכשל בעבירות, דצריך להתגלגל ולחזור בתשובה ולתקן על מה שעבר.

ואם למד רק נגלה ולא קבלה והיו מגאוני הדור בלי שזכו ללמוד תורת הנסתר, מה שצריכים להתגלגל כדי ללמוד קבלה, אולי מה שיחזרו בגלגול, זה יהיה אחרי ביאת המשיח כדי לקיים הלימוד

של תורת הנסתר, מפני שאין יכולים לומר שבכל הדורות שהיו גדולי ישראל וצדיקים שיתגלגלו עוד לפני ביאת המשיח כדי ללמוד קבלה, האפילו כיום שיש מקובלים, השאלה כמה מקובלים ישנם היום, ואין מציאות שכל אלפים ורבות בני תורה, שעשוי כולם יבואו וילמדו קבלה אצל המקובלים. ולכן צריך לומר דכמו שמי שנפטר לפני ביאת המשיח צריך להתגלגל כדי לקיים המצות של הקרבת קרבנות בזמן שיבנה בית המקדש, גם אז ילמדו כולם קבלה ותורת הנסתר. אבל אלו שלומדים עכשיו קבלה וזוהר, אין שום ספק שהם במדרגה עצומה שזוכים ללמוד כל פרד"ס התורה עכשיו, ובזכותם יבוא משיח במהרה בימינו.

והיינו בסייף או בחנק. וז"ל: לכאורה יש לתרץ קושייתם, דהא דדייקי בסוגיית הגמרא 'שמע מינה מותרה לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל', היינו מדקתני 'ממיתין אותן בקלה שבהן', דמשמע דוקא בקלה שבהן, ולא במיתה שהיא קלה מן קלה שבהן, והיינו משום דמותרה לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל, וממילא ישנם במצוה להמיתם בקלה שבהן, ולכן אם נתערבו נשרפים בנסקלים, למאן דאמר סקילה חמורה, צריכים לחזור ולקיים בהם מצות שרפה דוקא.

אבל אי אמינא דמותרה לדבר חמור לא הוה מותרה לדבר הקל, א"כ אינם במצוה להמיתם דוקא בקלה שבהן, ואינם צריכים לחזור ולקיים בהם מצות שרפה דוקא, שהרי אפילו אם ממיתם בשרפה, אין בזה משום קיום אותה מיתה שהם חייבים בה, ורק מדין שאם אי אתה יכול להמיתם במיתה

האמורה בהם, המיתם בכל מיתה שאתה יכול להמיתם, ואז אינו צריך לחזור להמיתם בשרפה דוקא, ויכול להמיתה גם במיתה שהיא קלה מן הקלות שבמיתות.

לע"נ הג"ר אברהם משה ב"ר שמואל שואל המבורגר זצ"ל יא"צ ט"ו אייר

כדי לקיים המצות שתלוי בזמן שבהמ"ק קיים, צריך להתגלגל לאחר ביאת משיח. צורת אדם נחלקה לג' חלקים, והם 'נפש רוח נשמה' שבזה בנוי האדם, 'הנפש' היא מעולם העשייה, ונכנסת באדם בעת לידתו, ואין חלק עליון נכנס עד שישלים תקון התחנות, שמקודם צריך שיושלם כל חלקי הנפש דעשייה, ואח"כ יתחיל להכנס בו חלקי ה'רוח' שמעולם היצירה, וכשיושלם - יכנס ה'נשמה' מעולם הבריאה. ומה צריך האדם הגשמי לעשות כדי שיזכה לקבל כל חלקי ה'נשמה', זה הוא בקיום כל המצות ולימוד התורה לשמה בלי עבירות. ועסק התורה הוא לקנות ה'רוח' שביצירה. ולתקן כל עולם עשייה שיזכה ל'נפש' דעשייה, הוא ע"י קיום מצות עשה שהם רמ"ח.

וכל פגם הוא או בחסרון קיומם, או בעברו על אחת משם"ה ל"ת. וחסרון קיומם היינו פגם ממש, וזה כגון שבאו לידו ולא קיימם, דאז הוא נקרא 'פגם', דכיון דהיה בידו ולא קיימם, זהו נקרא 'פגם' במצוה. אבל אם לא בא לידו, הוי רק 'חסרון', ולא 'פגם', כיון דחסר לו המצוה, ולא פגם.

וכל אחד צריך לקיים כל תרי"ג מצות, ואם חסר אחת עדיין נפשו חסירה. והנה בנוגע רמ"ח מ"ע יש לעיין הרי יש מצות שלא תלוי בנו, כגון מצות שהם בזמן בית המקדש קיים, קרבנות וביכורים וכל מיני מצות שאז, מזה נשאר הנפש חסירה, ואיך הנפש יכול להיות מושלם, ואם צריכים להתגלגל, גם לא יעזור בלי בית המקדש.

ועל זה התשובה, כשיבנה בית המקדש אז נקיימה, זאת אומרת שכל אלו אנשים שחיו במשך הגלות, יצטרכו להתגלגל עוד פעם לאחר ביאת משיח צדקינו ובניית בית המקדש. וזהו עוד לפני תחיית המתים, דמה שמבואר בגמ' שעתידים מצות להתבטל לעתיד לבוא, זהו אחרי תחיית המתים, מפני שצריכים מקודם לקיים כל המצות, דאם חיסר מצוה הוה חסרון בנפש, ואם יתבטל המצות תיכף אחרי ביאת המשיח, הא הוי חסרון בקיום הרמ"ח מצות עשה. ולכן בביאת משיח צדקנו אלו שיזכו לקבל את משיח ובניית בית המקדש, יזכו לקיים כל המצות שלא יכלו לקיים, ואלו שמתו במשך אלפי שנות גלות יצטרכו להתגלגל בגוף חדש ולקיימם. וא"כ יהיה לכל אחד מישראל ב' גופים: (א) הגוף שלפני ביאת המשיח. (ב) הגוף שיבוא בגלגול בימות המשיח, כי צריכים לקיים המצות שלא היה בידם לקיים, ואח"כ צריכים למות כל אחד לפני תחיית המתים, ואח"כ לקום עוד פעם באותו גוף שמת בו לפני תחיית המתים.

וא"כ צריכים לקום בב' גופים: (א) בגוף שנפטר לפני ביאת המשיח. (ב) בגוף שנולד אחרי ביאת המשיח ונפטר לפני תחיית המתים, מפני שצריכים לקום בגוף מאד

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על טסנת חלה
במהדורה מופארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הספה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
והרב יצחק טייטלבוים שליט"א 347-322-0000

בס"ד
הגן 689 תשס"ד

התקופה
7:14
התקופה
8:25
התקופה
8:56

פרשת מטות - מסעי

להכיר טובה לכל מי שהטיב עימו

משה רבינו לא יצא בפועל למלחמה במדין שהחטיאו את ישראל, משום שאמר: "אני שגדלתי במדין, אינו דין שאלחם בהם", כלומר היתה לו הכרת הטוב כלפיהם על שברח לשם מפני פרעה. ולכאורה קשה, כיצד נדחה ציווי של "נקום נקמת בני ישראל", בגלל חשבונות של הכרת הטוב ודרך ארץ? הגר"ח שמואלוביץ כתב, שחיוב הכרת הטוב מפרש ומבאר את כוונת ציווי ה', והרי זה ככל המידות שהתורה נדרשת בהן. על כן כשמשה רבינו שמע את הציווי "נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים", הוא הבין שלא יתכן שכוונת ה' שהוא עצמו יצא למלחמה, משום הכרת הטוב שהוא חייב להם, ולכן פירש את הציווי שהכוונה שהוא ימנה שליח. מכיוון שישלחו של אדם כמותו, ומשה הוא המשלח, נחשב לעניין התיקון, כאילו הוא עצמו נקם במדיינים, אך מכיוון שלא עשה זאת בפועל, לא היתה בזה בעיה מצד הכרת הטוב.

חיוב הכרת הטוב הוא לכל אדם שהטיב עימו ובמיוחד לאביו חיוב הכרת הטוב הוא גדול מאד ללא קשר לנתינת אביו וגם אם לאביו יש לו ולא רוצה לתת, מספיק עצם זה שטרח בגידולו.

מחויבות הכרת הטוב - אפי' לשונא הגדול שלך!
באמרי יחזקאל מביא האדם מחויב ביותר לגמול חסד - עם מי שפעם עשה לו חסד, או טובה כלשהוא. שכן לימדנו חז"ל בגמרא מסכת בבא קמא (דף צ"ב): "בירא דשתית מיניה מיא - לא תשדי ביה קלא!" (כלומר, בור ששתית ממנו מים - אל תזרוק בו אח"כ אבן!). ומהיכן למדו זאת חז"ל? מהפסוק "לא תתעב מצרי, כי גר היית בארצו"

הרי המצרים שעבדו בפרך את בני ישראל. אבל כיון שסוף סוף שימשה להם מצרים "אכסניה" בשעת הדחק כשהיה רעב בזמן יעקב אבינו וירד מצרימה הוא וכל משפחתו בשביל כך - מצווה אותנו הקב"ה להכיר להם טובה, ולא לדחותם אלא יכולים להתגייר לאחר שלש דורות.

יוסף חולם חלומות ומספרם לאחיו הם שונאים אותו משום כך, וכשמגיע יוסף לאחיו בדותן, אמרו אחד לשני להרוג אותו, כתוב על ראובן "וישמע ראובן ויצילהו מידם ויאמר לא נכנו נפש" (בראשית לו, כא), אלא נשליך אותו לבור, ומטרתו להשיבו לאביו, כפי שהתורה העידה.

מדוע ראובן חושב להצילו מידם הרי גם הוא כעס על יוסף שהיה מוציא דיבתם רעה לאביו יעקב אבינו? ומתוך הכתב סופר שראובן חשב שכיון שהוא בלבל יצועי אביו והעביר מיטת יעקב אבינו מבלהה שפחת רחל לאוהל אימו לאה, ואף על פי שעשה תשובה חשב שאולי בגלל זה הוא לא יזכה להימנות עם השבטים, אבל כשהוא שמע את יוסף בחלומו שאמר "ואחד עשר כוכבים משתחוים לך" (שם, ט) אמר ראובן זה סימן שגם אני כלול עם השבטים. זה מספיק הכרת הטוב להצילו אף שיוסף לא התכוון לעשות טובה לראובן בכך.

יוסף הצדיק היה בניסיון עם אשת פוטיפר עד שהיא תפסה בבגדו, והוא עזב בגדו בידה וברח, והרמב"ן (בראשית לט, יב) מקשה, מדוע ולמה לא חטפת מידה את הבגד, והרי זה יפיל אותך, וזה ראיות נגדך? ומתוך שסוף סוף היא גבירתי, וכאן אני אוכל ושותה, ושמו אותי להשגיח על כל הבית, אין זה מוסרי לחטוף מידה את הבגד שאין בזה הכרת הטוב, ממקרים נלמד עד כמה הוא חיוב הכרת הטוב

לכן בין בני הזוג גם אם לפעמים אחד אמר לשני מילה לא נעימה, יזכור את מה שהתורה אמרה לא לתעב מצרי, למרות שהעבד בפרך את היהודים והרג ילדים ועוד ועוד, קל וחומר אשתו כמה הוא חייב לה הכרת הטוב עובדת בבית ובחוץ שני משרות' ולכן תתעלם מזה וכן האישה לבעלה.

ותזכור רק את הטוב שעשו לך, והוא הדין בבית אם אחד מבני הזוג פקס אחת אמר לך מילה טובה אפילו שרוב הפעמים אינו מדבר כך צריך לזכור את הטוב רבי חייה למרות שאשתו היתה מצערת אותו היה מקפיד' כמגיע לשוק לקנות לה מתנה (כגון מסרק) וכד' שאלו אותו מדוע הרי היא מצערת אותך אמר להם דיינו שמגדלת את בנינו ומצילה מן החטא זה מספיק הכרת הטוב להוקיר לה טובה ולקנות לה כל פעם מתנה (פרשה ופשרה, בחרת בחיים, הרב לוגסי)

סיפורים על הכרת הטוב של גדולי ישראל

בנו של רבי שלום איזן מירושלים הגיע למצוות. הוא סר להזמין ל"קידוש" בשבת את רבי איסר זלמן מלצר. הנימוס חייב זאת, והכרת הטובה, אבל הוא לא העלה בדעתו שהגאון הישישי והחפזי יוכל לבוא רגלי ממרחק רב ה"קידוש" היה בעיצומו, גדולי ירושלים השתתפו בשמחה, בראשם הגאון מטשבין, שלאחר שטיפס במעלה המדרגות התלולות קרוב לארבע קומות, התנשף ואמר: "המעלות של דירה זו - הן חסרונותיה... " הסבו גדולי ירושלים ושוחחו בדברי תורה

- ולפתע נראתה בפתח דמותו של רבי איסר זלמן מלצר במחלצות השבת ההדורות. הכל קמו לכבודו ולא הסתירו את השתוממותם! הכיצד טרח ובא מהלך כה רב?! אמת, ענה רבי איסר זלמן, רב המהלך מכפי כוחותי, אבל חייב הייתי לבוא, משום הכרת הטובה לבעל השמחה. הכרת הטובה! כן, בנינו חלף במוחי הרהור תשובה! הדברים הפכו סתומים עוד יותר, והגאון הישישי נאלץ להבהירם: כאשר רבי שלום בא להזמין לבר-המצוה של בנו, חלף במוחי הרהור: "הוא חוגג כבר את היכנס בנו למצוות - והרי זה עתה נערכה חתונתו! אח - איך שהזמן חולף מהר, יש להזדרז ולשוב בתשובה בטרם..." " ואם בזכותו חלף במוחי הרהור תשובה - חייב אני לטרוח - ולהשתתף בשמחתו, מדין הכרת טובה! - (בדרך עד החיים!)"

מעשה שבני חברים שהלכו במדבר, ובדרך נוצר ביניהם ויכוח גדול, עד כדי כך שקם אחד וסטר לחבירו בפניו, והשני נפגע מזה מאד וכתב שם על החול "החבר הטוב שלי סטר לי היום על הלחי". הם המשיכו ללכת, ובהמשך הדרך נכנסו לאגם מים כדי להתרענן, ולפתע החבר שמקודם קיבל סטירה היה בסכנה גדולה, ואז בא לעזרתו החבר שסטר לו ובחסדי ה' הציל אותו. ואחרו שהתאושש ממה שקרה, כתב החבר שניצל על האבן, בחריטה שקיימת לעולם "החבר הטוב שלי הציל את חיי". ושאל אותו החבר, למה כשהייתי אותך, כתבת על החול, וכעת שהצלתי אותך, כתבת על האבן? וענה לו חבירו: מעשה לא טוב צריך לרשום על החול, כדי שיעשו שלום ויהיה ניתן למחוק אותו, אבל מעשה טוב צריך להישאר למזכרת לעולם, ולכן חרתתי אותו על האבן. מעשים לא טובים מצוה לשכוח, ומעשים טובים מצוה לזכור לעולם

סיפור על הכרת הטוב הרב ליון כשהיה בחור ישיבה

ועל כך מובא בספר "מעילו של שמואל" מעשה נורא! בהיות הצדיק הירושלמי רבי אריה ליון זצ"ל כבן 16 שנה נמנה על בחירי הישיבה, שלט כמעט בכל סדר "נשים" בעל פה - גמרא רש"י ותוספות. משם פנ הלהלוסק, בה ניהל הראש ישיבה מפורסם את ישיבתו. הוא קרב את הבחור החדש, שהיה בו שילוב של תורה ויראה, מדות טובות וענווה, וקבע עמו לימוד בחברותא במסכת עירובין ובשלחן ערוך "אבן העזר". היתה זו זכות שמעטים זכו לה, לעמוד על האבניים, "על כן, כמה הופתע הראש ישיבה כאשר כעבור שנה התלמיד בפניו, לקבל ברכת פרידה! כי ברצונו לנסוע לולוויזן אם הישיבות וללמוד עם תורה... הראש ישיבה אף הביע את מורת רוחו ולא הסתיר את הקפדתו! לימים - סיפר רבי אריה: כי יודע הוא בבירור שקפידתו של רבו עשתה רושם, ותלה בה כמה וכמה מאורעות ומקרים. יתר על כן, ידע זאת בשעת מעשה, וחש בו במקום. אבל מה יכול היה לעשות, ופחד להישאר במקומו. כי בעל האכסניה בה התגורר, ראה את התמדתו ושקן בלימוד התורה הק', ושמע על כשרונותיו, על כח זכרונו ועיונו המעמיק, ודחק בו להקדיש מעט מזמנו "להרחיב אופקים ללמוד שופות, חכמות ומדעים", והנער פחד פן יתפתה ויגורר על עצמו מיתה רוחנית, כי בכך אט אט הוא יגורש מגן העדן של התורה בתהרתה. לפיכך מיהר לברוח ממקום הנסיון... אם כן, נשאל רבי אריה לימים, מדוע לא סיפר זאת לרבו, מדוע לא התנדד בפניו, לא גילה את לבו, מדוע שתק, ומשך עליו את קפידתו? תענה רבי אריה תירוץ מדהים: איך יכול היה - הן אז היה מעביר את ההקפדה על בעל האכסניה, מעורר עליו את הקפדת רבו העושה רושם והוא הרי אכל מפתו, נהנה ממנו, ואיך יוכל להרע לו? מוטב היה לו לשתוק, ולמשוך את ההקפדה עליו ולשאת בתוצאותיו במשך שנים, ובלבד שלא יהיה כפוי טובה

הרב שך הכיר טובה גדולה בגלל שמיכה שקיבל בהיותו בישיבה

פעם הרב ש"ך ביקש מנכדו שיוזמן מונית כדי להגיע להלוויה של אשה אלמנה מחיפה, הרב היה אז בגיל 90, נכדו ניסה לשכנעו לוותר על אבל הרב סירב ונסעו להלוויה, מדובר בהלוויה עם מעט אנשים שגדול הדור ביקש להגיע אליה, ירד גשם שוטף, לאחר קבורתה הרב נעמד ליד קברה כשיורד עליו גשם שוטף וגם אמר קדיש לעילוי נשמתה, בחזור מההלוויה הסביר הרב מדוע טרח לבא להלוויה, כיון שכשלמד בישיבה לא היו מיטות ולכן ישנו על הרצפה, מדובר היה ברצפה קרה מאד והיה קשה ללמוד אחרי שינה כזאת, בדיק דוד שלי הזמין אותי לשון בביתו וללמוד בישיבה בדיק באותו זמן באה האישה הזאת לישיבה ולאמרה שבעלה נפטר ויש לה מחסן של שמיכות והיא מחלקת את כל השמיכות לבחורי הישיבה קפצנו על המציאה ובזכות זה נשארתי לשון בישיבה ולא אצל הדוד הרב אמר שאם היה ישן אצל הדוד לבסוף היה סוחר ולא תלמיד חכם אם כן הכל בזכות השמיכה שהאישה זאת הביאה לו לגדול בתורה וגם למד כהוגן אף שהיא לא חשבה עליו במיוחד יש לו הכרת הטוב גדולה אליה וגם לפני שנפטרה כל חודש שלחתי אליה תמיכה חודשית

הויתור עלילתי מפטיר עשה נחת רוח גדולה מאד ואמו באה להודות לו
 סיפור הבא התרחש בבית הכנסת דחסידי נדבורנה חדרה בבני ברק. ביום מן הימים, אחד מחשובי מתפללי בית הכנסת, המשלם דמי חבר תמידין כסדרן, ניגש אל הגבאי וביקש לוודא כי בשבת פלונית, שתחול בעוד כחודש ימים, יוכל לקבל את עליות ה'מפטיר' ולהיות שליח הציבור בתפילת המוסף, שכן זוהי השבת שלפני ה'מפטיר' של אמו עליה השלום. גבאי בית הכנסת הציץ ביומנו, ואישר כי השבת היא פנויה מכל 'חיוב' אחר, והמתפלל הקבוע - זכאי לקבל עליות במהלך השנה ואף לעבור לפני התיבה, ויזכה לממש את רצונו, לעילוי נשמת אמו. המתפלל היה מרוצה. כאדם מאורגן מראש רצה לוודא כי כל ענייני ה'מפטיר' יתנהלו בצורה הטובה ביותר, ועתה נראה היה כי הכל ילך חלק... והיה בצפרא דשבתא, אותה שבת שהמתפלל הקבוע ביקש לקבל בה את ה'מפטיר', הוא מגיע לבית הכנסת בשעה מוקדמת, בטוח כי ה'מפטיר' והתפילה לפני התיבה בתפילת המוסף ממתנינים לו ברוגע... אלא שדקות לאחר שנכנס לבית הכנסת, הבחין בזוית עינו כי מאן דהוא - אורח זר שאינו נמנה על מתפללי בית הכנסת הקבועים, מנהל דין ודברים עם הגבאי. המתפלל הקבוע הסתקרן לשמוע על מה הוויכוח, ולחדרתו גילה כי האורח הזר מבקש, לא פחות, לקבל את עליות ה'מפטיר' ולהתפלל תפילת מוסף... והרי זה ה'מפטיר' וה'מוסף' שהובטחו לו, והנה ניצב כאן אדם זר, ולוחץ על הגבאי, פשוט מנסה לאלץ אותו להעביר את הכיבודים הללו אליו? היתכן כדבר הזה? לרגע התחוללה בתוכו מלחמה. 'ריבונו של עולם, אם יש צדק בעולם - הרי שהוא מחולל לגד עניו'. הוא מתפלל קבוע, הוא הזמין מראש, הוא תורם לבית הכנסת רבות בשנים, הוא התארגן לכך שהיום ה'מפטיר' וה'מוסף' שלו. וראו מה הולך כאן - אדם זר מבקש 'להשתלט' על מה שהובטח לו! הרי גם אם היה מדובר בשבת גילה - הוא אינו רשאי לדרוש דבר מה מהגבאי, איש לא חייב לו כלום. אבל עכשיו, כשמתפלל קבוע הזמין מראש - הרי זו שערוריה של ממש!! מנגד, קול שקט לחש לו לוותר.

הרי ממילא איננו מבינים כיצד 'עליה' ו'תפילה' לפני התיבה מסייעות לנשמות בעולם העליון, הרי איננו יודעים מה הן מחוללות לעילוי הנשמות בגן עדן. אנו מנסים לעשות את המירב והמייטב שמקובלנו במסורת שמועילים לנשמה, אבל האם וויתור, ועוד וויתור כה עוצמתי - אינו מחולל עילוי נשמה? הרי גם בו יש כוח מסוים! אולי עדיף לוותר, לברוח מן המחלוקת, להקדיש את הויתור לעילוי נשמת אמה ע"ה? ואז הוא החליט. באומץ ובנחישות, והודיע לגבאי כי הוא מוותר. הגבאי ניסה להתקומם, אמר: "חס וחלילה, נראה לך שאתן לו? מה פתאום! האחד לא לגור וישפוט שפוט? לבית הכנסת יש סדר, יש תקנון, לחברי הקהילה יש זכויות יסוד מוקנות, והעליה והתפילה בשבתות יאראציי אף אחת מהן. לא יעלה על הדעת, איני מתכוון להיכנע!". ואילו המתפלל הקבוע, שכבר החליט ש'עליה', חשובה ככל שתהיה, אינה שווה כדי מחלוקת, המחלוקת מסוכנת כפליים והרת אסון שבעתיים מאשר לוותר על העליה היוקרתית, עמד על דעתו: "לא ולא ידידי הגבאי. אני מוותר. לא רוצה מחלוקת, לא רוצה חילוקי דעות, לא רוצה ליצור אי נעימות. תן לו את העליה, תן לו גם את תפילת המוסף. אני אסתפק בעליה אחרת, אתפלל לפני התיבה ביום ה'מפטיר' עצמו. אני מעדיף לוותר, לא רוצה מחלוקת!". לנוכח דבריו הנחרצים, קיבל הגבאי את הדברים והעניק את העליה, כמו גם את תפילת המוסף, למתפלל הזר. התפילה הסתיימה באווירה שבתית טובה ועילאית, כולם קיבלו את שלהם - המתפלל הזר שעמד על שלו קיבל את שביקש, המתפלל הקבוע שוותר על הכל היה מאושר מהויתור, והגבאי - הצליח שכל הצדדים יצאו מרוצים... לכל אורך הסיפור בבית הכנסת, נכח במקום הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א,

מפיו שמענו את הפרטים האשורים. אלא שהסיפור עדיין לא נגמר... ביום המחרת, הגיע המתפלל הקבוע לבית הכנסת, והפעם היה נסער ונרגש. הכרת פניו ענתה בו כי עבר חוויה ארשת מטלטלת, ועד מהרה פתח וסיפר מה אירע במהלך הלילה... ובכן, באישון ליל, בעיצומה של שנתו העריבה, והנה בחלומה הגיעה אליו אמו עליה השלום, זו שלכבודה ביקש את עליות ה'מפטיר', ולעילוי נשמתה רצה להתפלל את תפילת המוסף לפני התיבה, אלא שויתור כדי למנוע מחלוקת. והנה היא נגלית אליו בחלום, פניה מאירות וקורנות, והיא אומרת לו בחלומה: "בני יקירי, קיבלת אישור מיוחד מבית דין של מעלה, לרדת לעולם הזה כדי להודות לך. עילוי נשמה כפי שחוויתי היום, בשעה שויתרת על העליה ותפילת המוסף, עוד לא היה לי מעולם. אני זוכרת היטב את עילוי הנשמה בו זכיתי בשנים הקודמות, כאשר מדי שבת יאראציי עלית ל'מפטיר' והתפללת מוסף לפני התיבה לכבודי. אבל זה לא מתקרב, לא דומה בכלל, למה שזכיתי בו השנה - עת ויתרת בגבורה על הכיבודים המגיעים לך, עת ברכת ממחלוקת!". ככל הדברים האלה אמרה האם לבנה בחלום הלילה, והוא התעורר כשגופו רוטט בהתרגשות וכולו מכוסה זיעה קרה. לא בכל יום זוכה יהודי לקבל ביקור מהריון שבעולם האמת, והוא זכר: ואת המסר שבפיה - אותו סיפר בנה בסערת נפש, כדאי לזכור לשנן ולחדד.

נהג בסבלנות ובאורך רוח כלפי אשתו ובשמים העריבו זאת מאד
 להלן סיפור המעובד מתוך 'באר הפרשה' שהמשיפע רבי אברהם אלימלך בידרמן סיפר. מסיפור זה ניתן ללמוד מה באמת חשוב למעלה בשמיים בליל הסדר. הרה"ק היבית אהרון מקארלזין ז"ע סיפר שאצל אביו, הרה"ק האדמו"ר רבי אשר פרלוב מסטולין זיע"א היה איש חסיד מורם מעם וישמו רבי בערצ'י. בכל ענייני חג הפסח היה ר' בערצ'י מחמיר בחומרות שונות. בפרט באפיקת המצות שהיה הוא בעצמו שומר על החיטים משעת קצירה. גם בהכנת היין ר' בערצ'י היה משגיח על הענבים משעת בצירה שלא יגע בהם שום ספק ספיקא של חמץ. אחר כל היגיעות הרבות הצליח לאפות כמה מצות שמורה כדי צורכו ויין לארבע כוסות. כך יצא מביתו בערב החג שמח וטוב לב, כאשר היין והמצות היו ערוכים על

השולחן. בשעה שהיה רבי בערצ'י בבית המדרש, זוגתו (שהיתה אשה קשת רוח) עברה ליד השולחן ונתפס השירצ"ל (הסינר שלה) במפה. היא בטעות גררה אחריה את המפה שעל השולחן. כתוצאה מכך כל מה שהיה מונח על השולחן נפל. המצות נשברו, היין נשפך וגם הכלים היוקרתיים נשברו. האשה לא ידעה את נפשה מרוב צער. מתוך מרידות עלתה על יצועה בלב כבד כשהיא חוששת מה בעלה יעשה כשיגלה מה קרה. רבי בערצ'י חזר הביתה לאחר התפילה שהיתה בהתרוממות רוח-מופלאה. ברגע שנכנס לבית אשתו שפכה עליו את זעמה.

היא התחילה לצעוק עליו כבעסה והיא האשימה אותו בכל התקלה שנגרמה. היא טענה שהוא לא הניח את המצות והיין על מקומם הנכון ואיך עשה כדבר הזה! היא הגדילה לעשות ואף אמרה כי מיד חג הפסח היא רוצה שיתן לה גט פיטורין וישלח אותה לחופשי מכיוון שהיא לא רוצה להמשיך ולגור עם אדם שכזה. כל אותו הזמן החסיד שמע את חרפתו ואת כל הטענות שאשתו טענה נגדו ולא השיב כנגדה מאומה. אדרבה, הוא כילס אותה בדברים ואמר: "מה זה משנה אם האשם תלוי בי או בך, הרי הכל מאתו יתברך. כך רצה הבורא ולכן עלינו לקבל את הכל באהבה". הוא הרים את המצות השבורות והיין שנותר בניחותא זאת למרות שנהג מפאת חומרותיו שלא לאכול בפסח ממה שנפל על הארץ. כעת הוא לא שם ליבו לזאת. כרגע לא היה עלת להרבות בחומרות מכיוון שרצה למנוע מריבה מתוך ביתו. הוא התחיל לערוך את הסדר במחמה. למחר להרה"ק מקארלזין כנס לבית המדרש ואמר בני התלמידים: "סדר של צדיק פלוני האיר ופעל בכל העולמות ומעשיו של צדיק פלוני בעולמות אחרים. אבל הסדר של רבי בערצ'י עלה על כולנה, אף איש לא השיג את מה שהוא השיג". הַ בְּ לָהּ הַ הַ שְׁ

להודו להקים בית בישראל
 בחורה חכמה מאד בת 33 שנים שהוצע לה שידוך, בחור ת"ח אבל תמים ואיטי בשכלו וגם גדול ממנה ב-11 שנים, הבחורה לא ידעה מה לעשות ובכתה הרבה, אמרו לה נשאל את החזון איש ומה שיחליט תעשי, הבחורה הסכימה לשאול. השואל פירט את הצדדים - שהוא גדול ב-11 שנים וכו' החזון איש ענה: היא לא צעירה, אפשר לעשות את השידוך. שוב השואל מנה את חסרונו: הבחור תמים ובעל שכל איטי וגדול ב-11 שנים ממנה והבליט זאת יותר. ושוב אמר החזון איש: היא לא צעירה. סעע השואל לבית הבחורה ואמר לה את דברי החזון איש והיא הסכימה לשידוך [מעשה איש חלק ד' עמוד רכו].

סגולה לומר שלוש פעמים עליו לשבח לכל יצועה
 מספר הרב זאב: "הייתי בפרג לפני כמה שנים ולא הסתדרנו מבחינת אוכל, ובית תב"ד היה במרחק די גדול ממקום בו שהינו שנקרא 'קארלוביור' אתר שנועד לתיירים די מוכר בפראג, ולכן נתקענו בלי אוכל. החלטנו שאנחנו קונים קמח ושמרים ונכין פיתות באיזה טבון באזור. כמובן הכל על פי הכשרות. הלכנו לטבון ואפינו פיתות שהיה לכמה ימים לנו ולכמה תב"ה. השקיות בידנו והחברים מאושרים שהסתדרו איך שהוא מבחינת האוכל במקום כה נידח. משם שמנו את פעמנו לעבר המלון. המלון היה ממוקם באזור מסוכן למדי, באחד מסמטאות 'קארלוביור', שם יש שכונת פשע באזור. פחד אלוקים להסתובב שם בפרט בלילות. כיוון שכך, המלון אחרי השעה עשר נסגר אין יוצא ואין בא. אהנו מגיעים בעשר וחצי... אין כניסה. המלון סגור ומסוגר כמה שניסינו לפדוק אף אחד לא מתייחס, חוק זה חוק. אהנו עומדים ליד המלון אובדי צעות מופשים למצוא פתרון למלון הסגור, הקור בחוף היה על מינוס של 12 מעלות, מה שהוסיף לכלל החששות שבהם עמדנו באותה שכונת פשע מפחידה. כיוון שזה פראג אין שם לא שטיבל ולא איצקוביץ... זה פשוט חור. מנחם, אחד מהאנשים שהיו בקבוצה אומר לי, "הרב זאב יש שם אור, בא נלך לשם". אני, שראיתי את המצב שאין ברירה אלא לנסות הלכת יחד איתו יד ביד כרבע שעה ברגל לאותו מקום. הגענו למקום עם האור והמקום הוא לא אחר מאשר בית חולים. התחלנו לראות תקווה קטנה שהנה בית חולים בו נלון אך בבית המלון לא נתנו לו להשאר. בעודנו מתארגנים לצאת מהמלון פגשנו ביהודי, שאלנו אותו לשלומנו הוא גם כן שאל אותנו לשלומנו. שוחחנו איתו קצת, הוא שימח אותנו, אהנו שמחנו אותו. ולפני שיצאנו היה לו מסר חשוב לומר לנו וכך הוא מספר לנו: "אני ירושלמי במקור. ויש לי דבר גדול שקיבלתי מההורים שלי. אתם מנצאים במצוקה? אין לכם היכן להיות? תדעו לכם שמי שאומר עלינו לשבח שלוש פעמים בכוונה עצומה, זוכה באותו רגע לישועות. ובאמת זה ככה בן אדם שאומר תודה מקבל ישועה. ככה גם אתם", הוא חותם את דבריו, "כרגע שאתם זקוקים לישועה תאמרו שלוש פעמים עלינו לשבח ותראו את הישועות מגיעות עד אליכם ובנקל".

הודנו לו על הדברים, והתקדמנו במהירות לעבר היציאה של בית החולים ובדיוק בזמן שעבר אהנו מספיקים לצאת ולא לקבל דו"ח. ומשם המשכנו לעבר המלון. ליד המלון הנעול אמרתי למנחם, הנה בורא עולם שלח לנו סגולה לומר עלינו לשבח, בא נעשה את זה. התחלנו לומר 'עלינו לשבח' שלוש פעמים, כמו שלא אמרתי מימיי. עם בכיות ותחנונים, עם כוונות וצעקות שנמצא מקום לישחות בו בלילה הקר הזה. לפתע מגיח מהאשמה שהוא מקום רב שחור חורק ויוצא החוצה. מיד אמרתי למנחם הנה הישועה, זה עברין הוא יהרוג אותנו בחרב ולא בקור זו מיתה יותר טובה, ומנחם מצידו מנסה להרגיע אותי, אבל איך אומרים השלמתי עם המצב הקיים. הוא מתקדם לעבר המלון, אחרי שהביט עלינו זמן קצר ולא עשה כלום. הוא ניגש לדלת המלון ופתח אותה עם מפתח. איך שהוא פתח אהנו משתחלים איתו איך שהוא פנים. הוא צעק צעקות בלתי הולך. לאחר כמה דקות ירדתי מהחדר, הלכתי לפקיד ושאלתי אותו על מה הוא צעק עליו. אומר לי הפקיד, "הוא לא נורמאלי. הוא מנהל בית המלון והודיעו לו שיש שריפה במלון והוא בא לכאן וראה שאין שריפה ולכן צעק למה התקשרו אליו סתם לבוא. ואני אמרתי לו", ממשיך לספר לי הפקיד, "שאתן שום שריפה ואף אחד גם לא התקשר". והנה זה בדיוק העניין זה הסייעתא דשמיא. כאשר בן אדם אומר שלוש פעמים עלינו לשבח ה' יתברך מסדר את הכל שיהיה לטובת האדם ושלא יארע לו חס ושלום שום רע. אמרו עלינו לשבח בכוונה, ותזכר לישועות לאין קץ!!

[א] ישראל יש לו דין עם עכו"ם ישתמט ממנו עד אחר עשרה באב ובפרט כי בט"ו באב כתוב בזוהר שצריך לעשות שמחה מפני שיש עליו לשכינה וכיון שעלה חודש זה ביום ט"ו לא ירד דמעלין בקודש: [ה"ע מי שיש לו ניתוח ויכול לדחותו עדיף לדחותו לאחר תשעה באב]

[ב] ממעטין במשא ומתן מראש חודש עד תשעה באב שמחה כגון צרכי חופה אבל שאר משא ומתן של מסחר עושין כדרכן, ואפילו צרכי חופה אם רוצה לקנות דבר שלא יוכל לקנותו אחר תשעה באב, או דבר שאר חופה לעשותו אחר תשעה באב מותר והוא הדין ברב שיוכל לקנותו אחר תשעה באב אלא שעתה נמצא לו בזול שאי אפשר לקנות במחיר זה אחר כך מותר לקנות קודם תשעה באב:

[ג] בנין שאינו הכרחי אין להתחיל מראש חודש, אבל אם התחיל קודם אין מפסיקין, ואם הוא דבר הכרחי שיש לחוש להפסד וכל שכן סכנה מותר להתחיל לקנות חודש, וכן מעקה מותר להתחיל גם אחר ראש חודש, אבל ציור וכיור (קרמיקה וכדו') אפילו התחיל קודם אסור לעשות מראש חודש עד תשעה באב, ואפילו בקבלנות טוב להיזהר, ואם כבר עשה הקבלנות אם יכול לפייסו בדבר מועט להמתין עד אחר תשעה באב נכון הדבר ואם לאו מותר, והא דאסרו בציור וכיור היינו בין בציור וכיור בבנין בין מה שעושים הנגרים, ואפילו שאר בנין שאינו ציור וכיור הוא הבנין הוא להרווחה דינו כציור וכיור דאפילו אם התחיל קודם לעשות מראש חודש, מיהו בבית הכנסת יכולים לבנות גם ערב תשעה באב ציור וכיור דצורך מצוה הוא:

[ד] אף על גב דמדינא אין איסור בנושאין אלא מראש חודש עד תשעה באב עם כל זה נהגו לאסור מן י"ז בתמוז [ה"ע מנהג הספרדים להקל לשאת אשה עד ראש חודש אב, לא כולל ראש חודש ולבחור רווק יש להקל אפילו לאחר ראש חודש אלא שנהגו להחמיר שאין זה סימן יפה], אבל אירוסין ושדוכין מותר ובבגד המנהג לעשות אירוסין אחר י"ז בתמוז אבל מראש חודש עד תשעה באב אין עושין אירוסין ושדוכין, ויש נוהגין שלא לעשות אירוסין מן י"ז בתמוז וכן ראוי להנהיג.

[ה] אסור לעשות ריקודים ומחולות מן י"ז בתמוז עד אחר תשעה באב, ואם להזהיר את המנגנים שלא ישוררו אצל הגוים, אבל משום איבה או ראי המנגן אין לו מה לאכול שרי לנגן אצל הגוים בעבור שררו, וכל זה אחר י"ז בתמוז אבל מן ראש חודש עד תשעה באב ישמטו עצמן לגמרן [ה"ע המנגן שזו פונסתו היחידה ואין לו מלאכה אחרת ואינו עושה כן לשמחה אלא שאין לו לאכול לפתן ופת יש להתיר לו לנגן גם לאחר ראש חודש ודווקא אצל גוים דאצל יהודים גם אם אינם שומרי מצוות אסור משבעה עשר בתמוז ובסעודת מילה, חתן וכלה בשבעת ימי חופתם או בר מצוה הנעשית בזמנה, פדיון הבן, סיום מסכת מותר להשמיע כלי נגינה והאשכנזים מחמירים בכל זה ולשמוע שירים ממערכת, טיפ אסור ולשיר בפה מותר], וכן הוא הדין ביום י"ז בתמוז עצמו לא ילך בשום אופן, וההולכין בעבור שכרם אין רואין ס"ב, וכן צריך להזהר בעשרה בטבת בלילה ביום של לעשות ריקודים ומחולות:

[ח] שבוע שחל בו תשעה באב אסור מדינא ללבוש בגדים חדשים ואפילו מנעל חדש אסור לנעול, ומצד המנהג אסור בכל זה מראש חודש:

[ט] תפירת בגדים וכיוצא יש להחמיר מראש חודש, וכן אומן ישראל אסור לעשות בין בשכר בין בחינם, ונכלל באיסור זה גם טוייה ואריגה, וכן לא לרקום בבגדים ואפילו לרקום על חתיכות בגדים כדי שאחר כך יעשה מהם בגד אסור, יש להזהיר לחיטיה ולעושי מנעלים שלא יתקנו מחדש, וגם לכל אחד בביתו שלא לתפור דבר חדש ולא לעשות: מיהו חייטים, או מעשה רקמה בשכר שנותנים להם הבגדים קודם ראש חודש מותר לעסוק בהם מראש חודש, ורק בשבוע שחל בו תשעה באב אסור אפילו נתנום קודם ראש חודש, וכל דווקא במקום שנהגו היתר מותר אבל אם לא נהגו היתר אסור: ואם זה בעל המלאכה אין לו מה לאכול [ה"ע היינו לפתן ופת] יש להתיר לו לעסוק גם בשבוע שחל בו תשעה באב [ה"ע ואפילו ביום תשעה באב] דלא אסור אלא בהיכא דאפשר לו לשכור עצמו אצל הגוים בעבודה אחרת: [י] דבר קרוע וכן בגד שהותרה תפירתו מותר לתפור, וכן הוא הדין דמותר לתפור טלאי על הבגד

[יא] לתקן השתי כדי לארוג בגדים נהגו לאסור מראש חודש עד תשעה באב מפני שפסקה אבן השתייה ושמה הוא מלשון שתי, ואסמכוה אקרא כי השתות ירסון, ולא דוקא בעושיין לעצמן הוא דאסור אלא גם בעושיין לאחרים נמי אסור משום מנהג, בין בשכר בין בחינם, ומכל מקום הנשים שטוות חוטין כדי לתפור בהם בגדים, אם מחייתם היא ממלאכה זו שרי לטוות אפילו בשבוע שחל בו תשעה באב, שאין במלאכה זו שמחה ולא דמי לתיקון השתי שהוא בתחלת אריגת הבגדים ואיכא שמחה ואף על גב דנראה דלא היתרו אלא בחוטים של תפירה, אבל חוטין הצריכין לשת, גם הטוייה שלהם אסורה, ואלו שמחיתם בכך יש לסמוך להקל להם, וכן מותר להם לארוג לולאות, וכן פתילים, מפני דכל אלו אינם בגדים וכלים גמורים אלא עושים אותם לטאות בהם הבגדים, וכל זה הוא בבני אדם שמחיתם ממלאכה זו, אבל בעלי בתים שעושיין לעצמן ואפילו לצורך אחרים בשכר ואין מחייתם ממלאכה זו צריכין להזהר שלא לעשות מראש חודש עד תשעה באב

[יב] תספורת אסור מדינא בשבוע שחל בו תשעה באב, ויש נוהגין להחמיר מ"י בתמוז, ובזמן שמעכב האכילה מותר, ואפילו אבי הבן וסנדק אסורין להסתפר בשבוע זה, ואסור לגדולים לספר לקטנים בשבוע זה, ואם חל תשעה באב יום ראשון או חל בשבת ונדהח מותרים בשתי השבתות בין שקודם התענית בין אחריו, ולכן מותר לכבס ולספר בשבוע שלפניו, וכן מנהג בגדד, [ה"ע וכן הלכה] מיהו לענין תספורת ראוי להורות שלא

להסתפר לפני שבת חזון כדי שיכס ליום התענית כשהוא מנוול, ואין אנו עוברים בזה בחזקה ביד המקילין להסתפר: [ה"ע ובגילוח הזקן אין להחמיר למי שוגיל בכך ונגמר לו צער]

[יג] אין ליטול הצפרניים בשבוע שחל בו תשעה באב, [ה"ע מעיקר הדין מותר לו לגזוז ציפורניים בשבוע שחל בו תשעה באב ואף הנוהג להחמיר אם עורפות מותר לו לגזוז] אבל בערב שבת חזון מותר ליטול הצפרנים ואם הצפרניים עודפים על הברש מותר ליטול אפילו בשבוע שחל בו תשעה באב, מפני שיש חיוב גדול על כל הסוד ליטול, וכמו שכתב רבינו הארי"י ז"ל וז"ל מה שעודף מן הצפורן ויוצא לחוץ מכנגד הבשר זה צריך לחתוך דשם נתלים החיצונים ויונקים בתכלית לכן עונש המגדל צפורניים קשה מאד עכ"ל, לכן אם עורפים ויוצאים לחוץ מותר לקצצם אפילו בערב תשעה באב, ואם הוא אבל והגיע זמן קציצתם ביום תשעה באב מותר ולא ימתין עד אחר תשעה באב כדי שלא יתן שליטה לחיצונים לינק יותר בפרט יום זה שיש להם תגבורת בו, דבאבילות דצנעה תשעה באב קיל מאבל, ויקוף בצנעה:

[טו] אסור מכח המנהג לאכול בשר ולשתות יין בשבוע שחל בו תשעה באב, ויש נוהגין בזה מראש חודש ויש מן י"ז בתמוז, ובבגד נוהגין איסור מליל שני של חודש אב עד ליל עשירי כי ביום תשעה באב נוהגין לשחוט טבחי מתא בשביל אכילת ליל עשירי, [ה"ע מנהג הספרדים ועדות המזרח להקל באכילת בשר ביום ראש חודש ומשני דראש חודש עד עשירי כולל עשירי ומנהג ירושלים לאסור גם ביום ראש חודש. קטן מותר באכילת בשר ומגיל י"ב טוב להחמיר ומותר לאכול מהבשר שנשאר בשבת גם לגדולים בסעודה רביעית] נהגו בבגד שגם בסעודת מילה אין אוכלים בשר בימים אלו [ה"ע במקום שאין מנהג ידוע יש להקל באכילת בשר בסעודת מצווה כגון סיום מסכת, ברית מילה וכו']:

ימי יום המצרים אלא ילך יחיד חוץ לעיר, מתחילת שעה רביעית מהבוקר [בערך 9:10 בבוקר] עד סוף שעה תשיעית [בערך 4:30 אחר הצהריים], מפני שיש מזיקים ששולטים בזמנים אלו. וכן יזהר שלא ללכת בין החמה לצל בשעות אלו... [סימן תקנא סי"ח. קכו. קכז] משום מזיק מ הנקרא קטב מירי ששולט בשעות הנ"ל, נקרא: "קטב מירי".

כתב הרמב"ם (להלכות) תלמוד תורה פ"ב הי"ב: תלמידים העושים מעשים שאינם הגונים, יכה אותם המלמד, אך לא מכת אויב ולא מכת אכזרי, לפיכך לא יכה אותם בשוטים ולא במקלות אלא ברצועה קטנה. ע"כ. שבבין המצרים, ויהרו המלמדים שלא להכות את התלמידים כלל ועיקר אפילו ברצועה קלה, מפני שיש מזיק שבשעה שהמלמד מכה את התלמיד, הוא גם כן מכה אותו, והמכה יכולה להזיק לילד, על אף שהמכה היתה קטנה מאוד. וכן ההורים לא יכו את ילדיהם כלל ועיקר בזמנים אלו. היום השיטה היא לא בהכאות אמרו במדרש (איכה רבת):

מעשה ברבי אבהו שהיה יושב ומלמד תלמידים בבית הכנסת בקיסרין, ופתאום ראה אדם אחד שהרים מקל עץ כדי להכות את בנו, והיה מזיק אחד שעומד מאחוריו ומרים את ידו להכות את הבן במוט של ברזל שבדיו, עמד רבי אבהו ועצק על אותו אדם, האם אתה רוצה להרוג את בנך? ענה לו, וכי במקל של עץ שבדי אפשר להרוג? אמר לו, אני רואה שעומד מזיק מאחוריך, ומרים ידו להכות במוט של ברזל, וממתין שאתה תכנו במקל של עץ, והוא יכנו במוט של ברזל וימות. (קכו) [לקוח מהספר ארבע תעניות בהלכה ובאגדה]

מעשה מהזוהר - התינוק שידע לזהות שלא קראו קריאת שמע

רבי יצחק ורבי יהודה היו הולכים בדרך. הגיעו לאותו מקום של כפר סקניו, שהיה שם רב המנוגא סבא. התארחו אצל אשתו, שהיה לה בן אחד קטן, וכל היום היה גבית הספר. אותו יום עלה מבית הספר ובא הבית, ראה את אותם החכמים. אמר לו אמו, התקרב לגברים העליונים הללו ויתרונם מהם גרבות. קרב אליהם, ועד שלא קרב, חזר לאחור. אמר לאמו, איני רוצה לקרב אליהם, שהרי יום זה לא קראו קריאת שמע, וכך למדוני, כל מי שלא קרא קריאת שמע בעונתה, הוא בנדיז כל אותו היום. שמעו הם ותמהו, הרימו ידיהם וברכוהו. אמרו, ודאי כך זה, ויום זה השתדלנו יחד עם חתן וכלה שלא היו להם צרכיהם והיו מתאחרים להינדוג, ולא היה אדם שישתדל עליהם, ואנו השתדלנו בהם ולא קראנו קריאת שמע בעונתה, ומי שפסק במצוה - פטור מהמצוה. אמרו לו, בני, איך נדעתי? אמר להם, בריח לבושכם ידעתי ששקרבתי אליכם. תמהו.

ישבו, ונטלו ידיהם וכרכו פת. רבי יהודה היו נדיו מללכות, ונטל נדיו וברך טרם שנטל. אמר לו, אם תלמדי רב שמעיה החסיד אתם, לא היה לכם לברך בנדיזים מזהמות, ומי שמברך בנדיזים מזהמות חבב מיתה... ולפני כן ביאר שאצבעות הידיים הם דוגמא ללמעלה בשמים אין ראוי שלא יהיו נקיות [אם כל זה יש בהם, אין דין להיות נקיין כששקרבתי את הקדוש ברוך הוא, משום שבהם וברגמם מברך השם הקדוש. ולכן אתם שחכמים אתם הרבה, איך לא השגחתם לזה? ולא שמשפתם את רבי שמעיה החסיד, והוא אמר שכל טנוף וכל לכלוף העלוהו לצד האחר, שהרי הצד האחר נזון מהטנוף והכלוף הזה, ועל זה מים אחרונים חובה, וחובה הם! תמהו ולא נכלו לדבר. אמר רבי יהודה, בני, מהו שם אביך? שתק התינוק רגע אחד, עמד לפני אמו ונשק לה. אמר לה, אמי, על אבא שאילו החכמים הללו, האם אמר להם? אמרה לו אמו, בני, בדתך אותם? אמר, הרי בדתם ולא מצאתים קראוי. לחשה לו אמו וזרז עליהם. אמר להם, אתם שאלתם על אבא, והרי הסתלק מהעולם, ובכל יום שחסידיים קדושים הולכים בדרך, הוא סוחר אחריהם. למרות שנפטר הוא נגלה לצדיקים כסוחר ומלמד סודות תורה] ואם אתם קדושים עליונים, איך לא מצאתם אותו, הלך הסוחר אחריהם? [פרשת בלק דף קפו ע"א

שאלה : אדם שגינה לו סנונית בבית הקן יכול לקיים בה שילוח הקן תשובה כתוב בתוספתא מסכת חולין פרק ג הלכה כג אנשי איש כפר תמרתא שביהודה היו אוכלין את הזרירין מפני שיש להם זפק אנשי שוק העליון שבירושלים היו אוכלין את סנונית לבנה מפני שקרבנה נקלף ובבצים כל שכודרת ועגולגלת בידוע של עוף טמא וכל שאינה כודרת ועגולגלת בידוע של עוף טהור הוא : אם כן הזינו מהכא שסנונית היא עוף טהור וכידוע שילוח הקן הוא רק בעוף טהור אלא שיש אולי חשש קטן שיש להסתפק אולי שנתנה שמה מכל מקום לגבי שילוח הקן ודאי קיים בה המצווה שלהפסיד אינו מופסיד כלום גם על הצד הרחוק שאינה טהורה לגבי חצרו של אדם זוכה לו שלא מדעתו ואם כן נאמר שכבר זכה בבצים והן כאן מצות שילוח הקן דעת הגאון הרב בנימין קרליץ כתב שהיה אין כוונתו כלל לזכות בבצים כיון שאינו מעוניין לזכות בעופות אלו וממלא חצירו לא זוכה אף שנודע לו אחרי שהטילה הסנונית ביצים . כתוב במדרש איתא במדרש (דברים רבה ו. ו) דבר אחר : שלח תשלח וכו' דבר אחר : יש מצות שמתן שכרה עושר ויש מצות שמתן שכרה כבוד ומה מתן שכרה של מצוה זו שאם אין לך בנים אני נותן לך בנים מניין שנאמר שלח תשלח את האם ומה שכר אתה נוטל ואת הבנים תקח לך [לא כתוב את הגוזלים תיקח לך, התורה כתבה בנים לרמוז שיזכה לבנים]

להרבות קדושה

האור החיים על הפסוק "צרור את המדינים" מביא שכשישראל ויהודה באו להלחם נגד מואב בזמן הנביא אלישע, הנביא אלישע צוה אותם: "כשתכבשו את מואב כל עץ טוב במואב תפילו וכל מעיני מים של מואב תסתמו", אמרו ישראל לנביא: "הרי התורה אמרה לא תשחית את עצה כיוצאים למלחמה, הנביא אומר לנו כל עץ תפילו", אמר להם הנביא: "ציווי התורה לא תשחית נאמר על כל שאר אומות, אבל מואב ומדין זו אומה נקלה ובזויה כיון שהחטיאה את ישראל תשחיתו את עצם", שואל האור החיים הקדוש אדרבה, היה להם לישראל לקיים 'ואכלת את שלל אויביך' שזה יותר נקמה למדין שאוכלים את שללם על מה שגרמו להחטיא את ישראל. עונה האור החיים הקדוש מה שאמר ה' להשחית את עצם של מדין זהו לתקנתם של ישראל, כיון שהכובש שנשתמש בשלל יש לו שני דברים מועלים א. תועלת הגשמית להנות מהעצים ב. לנקמה לאויב שאוכלים את השלל שלו. לכן התורה ציוותה לא תשחית את עצה אדרבה תהנה מהעצים של האויב.

אולם השחתת העצים והמעונות של מדין כיון שיש תועלת רוחנית עצומה לעם ישראל כיון שבזה שעם ישראל משחית את עצה הוא מראה שאינו רוצה שום דבר טוב ממדין כיוון שהם גרמו לעם ישראל לחטוא. מעשה זה יגרום להם להרחיק תאוות העבירה מהם ויולד להם טבע אלוקי להמשך אחר הקדושה. וכותב האור החיים זוהי מידה סגולית על ידי שמתעב הנאות [הינו השלל] שבא ממדין שגרמו לעברה יתכפר מה שנהנה מהמחטיאים וגם יתכפר ארס תאוות הניאוף, והמחטיאים יהיו לכם בגדר צר ואויב לשנאותם ולשנא כל הערב מהם, זה תמורת מה שנתאוו להם, וזהו גם אחד מתיקוני התשובה.

ומדברי אור החיים אלו זה אנו רואים מקומות שלוקים בחוסר צניעות כגון המוכרות לא צנועות או שיש תמונות נשים לא צנועות אף שיש מבצעים והנחות גדולות ואדם לא קונה מהם בזה הוא ממשיך לעצמו קדושה וסילוק מן החטא וזהו אחד מדרכי התשובה כדברי אור החיים הקדוש.

ולא רק לא לקנות ולא להנות מהמוצר אלא יש למחות על כך בצורה עדינה.

הגמרא בעירובין דף נג ע"ב אומרת אמר רבי יהושע בן חנניה מעולם לא נצחני אדם בוויכוח חוץ מאשה תינוק ותינוקת ... כיצד תינוקות נצחה אותי, פעם אחת הייתי מהלך בדרך והיתה הדרך עוברת בשדה והייתי מהלך בה אמרה לי תינוקת אחת, רבי! לא שדה (פרטית) היא זו! אמרתי לה, לא דרך הכושה היא? ואם כן שמעם שבעל השדה מחל לעוברים ושבים וכושיכס לתת להם לעבור. אמרה לי ליסטים שכמוך כבשוה! כלומר שאנשי רשות הרבים התנהגו כליסטים לא בקשו רשות אלא קבעו עובדה ועברו דרך השדה עד שהפכו את דרך לכבושה.

החייד"א בספרו פתח עינים אומר "מלבד פשטות הדברים לפי פשטם אפשר לרמוז בדרך רמז ותוכחת מוסר ... שמעשה התינוקות מוסר להולכים למקום וענין אסור שאין ראשים בו ללכת כשדה הזרע שאסור ללכת בה, ואם יאמר לו חכם אסור לעשות כן, ישיב זו דרך כבושה לרבים שכולם עושים כך אף שנראה שזהו איסור והתשובה לזה לסטים כמוך שאחד ועוד אחד עבר על זה עד שנראה הדבר כהיתר ... וכשם שחברך גדל עוונם אף אתה ח'לקית ועתידיים ליתן את הדין" עד כאן לשונו עיר ומקום שחלק נכבד מהם הם אנשים החרדים לדבר ה' ורואים פרסומות של תמונות או שהמוכרות אינם לבושות בצניעות ומתנהגים רגיל ולא מעירים ומוחים הוי כדרך שכבושה רבים שכיוולנו להעיר ולהוכיח בעדינות ונועם והדבר מיד היה מתוקן אף ששאדם אומר לעצמו איני רגיל בכך להוכיח **עיר לעצמו קנה את ה' יויכח** אבל הכל בדרכי נועם.

ובזה שלא קונים מהחנות ואומרים זאת לבעל החנות או למוכר זוהי המחאה טובה ביותר. **הספורנו** כותב שיש תביעה להוכיח את מי שחטא וכשאדם מוכיח את האדם שחטא זה מסיר חרון אף מכל הציבור שהיה צריך למחות ולכן מבאר שפנתס מסמר נפש ומחה בזמרי במעשה

שעשה הסיר חרון אף מישראל ובה ביטל את הקטרוג מדוע לא מחו וסר חרון אף מישראל ופסקה המגיפה. אם כן בזה שאדם מוחה על כך בצורה עדינה הוא מסלק חרון אף מישראל בזה שמחה.

יש להשתדל להעיר בצורה עדינה כגון לומר לבעל החנות בגלל חוסר צניעות כאן אני לא יכול לקנות כאן אף לכתוב פתק ולהעביר לבעלי החנות או המוכרות וכך ירבה הקדושה. לצערנו ישנם עסקים המפרסמים תמונות נשים לא צנועות או שהמוכרות לבושות לא צנוע אפשר להעיר בצורה נעימה וקלה שזה מפרעי לי ובגלל זה אני לא אוכל להמשיך לקנות במקום זה' והדברים יעשו את שלהם, למוכר חשוב הצד הכלכלי ולא להפסיד לקוחות.

לפנינו מעשים מתוך עשרות מקרים שבהערה קטנה הדבר תוקן:

אישה נכנסה לחנות בגדים ואמרה: "אני לא יכולה לקנות כאן" המוכרת שאלה: "למה?" ענתה הקונה: "תראי איזה תמונה יש כאן", השיבה המוכרת: "תקני ואל תסתכלי על התמונה", השיבה הקונה: "סליחה אני לא מסוגלת לקנות במקום שיש בו פוסטר כזה", המוכרת מבקשת מהקונה להמתין, מנהלת החנות מרימה טלפון למנהל הרשת ואומרת "זוהי האישה הרביעית שנכנסת לחנות ולא מסוגלת לקנות בגלל התמונה". מנהל הרשת אומר למנהלת החנות: "תכניסי את הפוסטר לאריזה אנחנו מוציאים אותו מהעיר שלכם". כוחם של ארבע נשים!!!!

מעשה שהיה כוחו של פתק אחד! אברך נכנס למאפייה וראה שהמוכרות אינן צנועות. הוא החליט שלא כדאי להגיע יותר לאותה מאפייה, אך לפני שיצא לקנות פתק וכתב "כלקוח חשוב לי לקבל שירות צנוע ומכובד. לא להעביר פניית זאת להנהלה הראשית". שבוע אחרי כן הוא נתקע ביום ששי ונאלץ בלב כבד להגיע לאותה מאפייה, כמובן הכין פתק שחשוב לו לקבל שירות צנוע, מסר את הפתק ואז אמר לו האחראי: "שבוע שעבר קבלנו פתק זה ומאז כולם לבושות צנוע", אמר האברך לאחראי "ראה, פתק זה הוא לא ביקורת ולא ציון פתק זה הוא גילוי דעת בלבד, שחשוב לי כלקוח לקבל שירות צנוע, פתק זה מעודד את המקומות הצנועים ומביא לשדרוג במקומות הטעונים שיפור" ע"כ.

יהודי יקר ראה תמונה לא צנועה באחד המוצרים של חברה גדולה מאד בארץ המשווקת מוצר זה על בסיס יומי הוא התקשר לחברה שהוא לא קונה יותר את המוצר הזה כיון שתמונה שעל גבי המוצר מפריעה לו תוך זמן קצר שינו את העיצוב מדובר במוצר הנמכר מדי יום בעשרות אלפים

מסופר בארצות הברית על עשיר שראה שיש ליד הישיבה מסך ענק עם פרסומות לא צנועות הוא החליט לקנות זיכיון למסך שיש להסיר פרסומות וכך למנוע תמונות לא צנועות, אילו אותו משה לפרסם אמר להם לכתוב במסך 'עוד 90 יום' ולמחרת בסדר יורד 'עוד 89 יום' וכן הלאה. הפרסומות המזוהה זו גרמה שכל העיר דיברה על זה והתענינה מה הולך לקרות ביום האחרון, חברת קוקה קולה שמעה על כך וסגרה עימו שהיא קונה את הזכויות בגלל הרעש שנוצר ביום האחרון ופרסם פרסומות לעצמה כמובן ששילמה לו על כך המון כסף. הוא שילם כסף לשמור את עיני הבחורים הקב"ה הזוהר לו על כך בכפל כפליים.

מעשה שהיה עם הרב לופס רבה של עכו שישב סנדק ובא אליו הצלם של האירוע לקבל ברכה כי הוא ללא ילדים שנים רבות. הרב אמר לו: "ישנם תמונות לא צנועות בחזית החנות של הצילום שלך, תסיר את התמונות ותפקד". הוא לא התייחס לדברי הרב ולא הוריד את התמונות. לאחר זמן שוב ביקש ברכה, אמר לו: "אמרתי תוריד את התמונות" בפעם השנית הוא אכן הוריד את התמונות ונפקד בילדים. מה מנע ממנו ילדים- תמונות לא צנועות. יש להסביר לבעלי העסקים שחוסר צניעות לבסוף לא מביא ברכה אולי דבר כזה שאדם ירוויח כשעושה נגד התורה ואם יש צניעות זוכה לברכות גדולות.

מ"י דברי יוחא : פונם רגל נ"י החלים לחפוך לפונם יד. לשם כך הוא סבב בשוק היהודים כדי ללמוד כיצד להתרים הוא תר אחרי קבצנים מוחמים ועקב אחר אופן עבודתם. כשהתקרב אל האדם הראשון, שמע אותו מבקש: "תנו ודבה לנר צדק" רשם הקבצן הנ"ל הפסגם בפנסו. משה לקח קבצן נוסף, התקרב אליו ושמע אותו מחנן: "תנו ודבה לעני נכבד, וכך ש"ל הגאון מיראנא" גם מ"ל אל"ו ודשמו בפנסו. "למחרת עמד בקוש: "תנו ודבה לנר צדק, וכך ש"ל הגאון מיראנא" ו"11 נ"ל צדק לבן אל"ו יכיל חיות נכד ש"ל הגאון מיראנא.

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודחי רבנן לסיוף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]
מי שביקר אבתינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרן דוד ושלמה הוא יבקר וישמור ויבצר ויעזר וינצל את התורמים היקרים ובני ביתם : דוד אשר, דוד ושרה נחיה, עבן ונאל וציפורה, יצחק ויובב תהלה חדד, גר חדד, ישראל וקני תניה, ציפורה חדד ומשפחתה, חי ונאביה חדד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה כהן, אליהו רות נחמה חדד, רפי ונאביה זגורין, שמעאל נורית חדד, כהן שמעון ומרים, מיכאל אלזיס חדד, עמוס וזאל ואורי חדד, יוחנן ושלמה חדד, הדס וניאל פראגני, יוסף מיינה חדד, רב אבונחריה ניצן, הרב אסף נתן, בת שבע חדד וכל משפחתם, אברהם וסילית מסס, ר' יעקב צאנן, ר' יעקב צאנן, רב יעקב אזוביב, כהן רחמים וסוהי, רב רבקה בן, מוושן נתון, שרון וקנין, לויזון תנן תחילה בת שרה, רות בת תמר, עינב בת ציפורה. לרפואה שלמה: יוסף בן טיטה, נדב בן רחל. תותומים למלילי קול במוסל'נל ערב, כולל יום, כולל ליל שיש, כולל בן הזוגים - חודשים: אב, פסח, סוכות, ועוד [לעלוון השבועי. מלך מלכי המלכים בחימי ישמרו ויחיים מכל צרה ונזק עיילם יגיבה כובם מערכתם ובכל אשר יפנו יכשילו וכל אשר יעשו יצליחו ויבטל האל- מעליהם כל גזירות קשות ורעות ויגורו עליהם האל- גזירות טובות וברכות מרובות, והות התורה נתן בעדם וימלא כל משאלת לבם לטובה, לחיים טובים ומתולחים, ויטיר כל מחלה וכל דבר רע ונחיה תמיד שמחים ומאושרים אבי"ל. ע"ל: יום בן זילן, חול בת מזלה, אליהו בן מנחמה.]
בין מנחמה. 054-8464024 YORAMADAD@GMAIL.COM

הבית החדש

אוצרות דעת, נספי וזיוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

בית המקדש עדיין קיים! היתכן?

לחיות ולהשתוקק לחיי בית המקדש - מאמר מיוחד לרגל ימי בין המצרים! - מחולק לד' חלקים

לא נתפרש אל נכון.

מוטל עלינו לברר מהי העבודה של ציפיה לישועה באופן מעשי, באופן שמרומם את האדם, היינו שכל פעם שיעבוד עבודה זו יחשוב מחשבות כאלה, יחיה חיים יותר נעימים, מרוממים ונעלים.

לא למעות

סוגיא היא שבדרך כלל מי שלא לומד אותה, טועה בה הרבה. אכן כן, הרבה פעמים שומעים אנשים מדברים על הציפיה לישועה באופן בלתי נכון. אפשר לראות למשל שכאשר פוקדים לו לאדם צרות, פתאום הוא מתחיל להתעסק עם ביאת המשיח. הוא רוצה להירגע, כי על כן אומר הוא לעצמו: "הנה עוד מעט קט יבוא המשיח והעניינים יסתדרו". הוא משתמש בזה רק כדי להנעים לעצמו את רגשותיו, והרי הוא כמי שמדמיין שהוא הולך לזכות בלוטו, וכאן עדיף שהרי מדובר במצוה. אומר הוא לעצמו: "הקב"ה הרי רוצה שנצפה לישועה, והמשיח הרי יבוא בסוף, אם כן אקווה שזה יקרה היום ואשתחרר מצרותי, ואם אגלה בסוף היום שזה לא קרה, אקווה שזה יקרה מחר".

והאמת שכאשר מדובר בענין טכני כזה, לא יתכן להישאר עם הציפיה לאחר שנה שנתיים או חמש שהיא לא התקיימה. הרי אומר: אף אם נניח בצד את השאלה האם ציפיה כזו באמת מביאה לאדם הרגשים נעימים או לא, היא למעשה לא תחזיק מעמד לאורך זמן. אם האדם סתם יצפה לביאת המשיח - "אחכה לו בכל יום שיבוא", הנה מה יקרה לו לאחר חמש מאות ימים? מה יקרה לו לאחר כמה שנים? - בדרך כלל יחפש לו עבודה אחרת. הוא ישלים עם המצב ויאמר: "עזוב! שהקב"ה יביא את

ציפיה לישועה. והדבר הזה דורש התבוננות, כי מקופיא אינו נראה כדבר מעשי. עסקת בפריה ורביה הוא למעשה, קבעת עתים לתורה הוא למעשה, וכן השאר הם למעשה. אך כשמדובר בציפיה לישועה, לכאורה מדובר ברגש הלב, שישתוקק האדם בלבד אל הגאולה ויצפה אליה, והשאלה היא מדוע מי שחי עם הציפיה הזאת בלב, נהפך לאדם אחר?

הביני 2

יתירה מזו יש לשאול: שלמה המלך הרי אמר "תוחלת ממושכה מחלה לב" (משלי יג, יב), מי שיושב ומצפה לאיזה דבר ואינו מגיע, זה מחליא לו את לבו. ורואים זאת בחוש איך אנשים מתלוננים בכאב: "קיוויתי וייחלתי... הייתי בטוח... כמה אפשר לחכות?". ורוב האנשים כיצד מתמודדים עם כאב התוחלת הממושכה? הם אומרים: "אני מפסיק לקוות. רק כך אוכל להתקדם הלאה. כל עוד אני מצפה, זה מפריע לי מהלימוד והתפילה והורס לי את סדר היום". ואילו כאן הקב"ה אומר: "מתי אביא את הישועה? - כשיגיע הזמן", ואע"פ שאנו מחכים לו בכל יום שיבוא, אנו יודעים בלבנו שיש חשבון מתי יבוא, ואם כן הציפיה לישועה יכולה לכאורה להביא לידי נזק.

ידוע מה שאמר ה'שמח משה' זיע"א בסוף ימיו שאילו היה יודע בתחילת ימיו שלא יזכה להיות יחיד עם משיח צדקנו, יתכן שלא היה מחזיק מעמד. ויש שאין מפרשים את דבריו נכונה, וכבר נוכל לשמוע את האדם אומר: "אתה רואה? ה'שמח משה' לא ידע. הנה אני נזהר שלא לפתח ציפיות. אני כבר לוקח בחשבון מעכשיו שיתכן שהמשיח לא יבוא בימיי וכך אני יכול לחיות בשלווה ולא נשבר כשאני רואה שאינו מגיע". אך פשוט שלא זוהי כוונת השי"ת ושהמושג ציפיה לישועה

אחת מעבודות הימים האלה היא להתבונן במחשבות המביאות לידי ציפיה לישועה. והאמת שהעבודה שייכת לא רק לימים האלה, אלא לכל השנה כולה, וכידוע מאמר חז"ל במסכת שבת (לא, א): "בשעה שמכניסין אדם לדין, אומרים לו: נשאת ונתת באמונה? קבעת עתים לתורה? עסקת בפריה ורביה? ציפית לישועה? פלפלת בחכמה? הבנת דבר מתוך דבר?"

ומכאן שהציפיה לישועה היא אחת מיסודותיו של היהודי, ולכן שואלים את האדם לאחר פטירתו אם היה מצפה לישועה. והרי שאלה זו דומה לשאר השאלות ששואלים אותו אז, שאינן סתם שאלות, אלא הן שאלות שקובעות את מהות האדם. שואלים את האדם איזה אדם הוא היה. בפרט לפי ביאורו של המהרש"א שהשאלה "עסקת בפריה ורביה" איננה סתם אם קיים פריה ורביה, אלא אם עסק במצוה זו להביא אחרים לידי פריה ורביה, וזאת על-ידי עשיית שידוכים וכדומה. שואלים את האדם האם בהיותו בעולם הזה פעל להפוך את העולם למקום טוב יותר. הקב"ה הרי ברא את העולם כדי שבני ישראל יחיו בו ויעבדוהו משם, ובכן, שואלים את האדם האם במשך תקופת היותו בעולם הזה באמת היה עסוק במה שצריך היה להיות עסוק.

ובעיקר מתייחסת השאלה אל מח האדם. באיזה דברים היית מונח? במה מוחר הרעיש? שאלה אחת היא אם עסק בפריה ורביה, עוד שאלה עם קבע עתים לתורה.

הביני 1

ואחת מהשאלות היא האם היה חי חיים כאלה של

התבוננות

כשמצווים את האדם לצפות לישועה, אומרים לו כך: "התבונן מה היה יותר טוב אילו היה לנו בית המקדש, ועשה את מה שאתה יכול לעשות עכשיו על פיהם".

הנה למה היה לי ערב, טוב ומועיל, אילו היה לנו בית המקדש? - כי אז הייתי נמצא הרבה יותר קרוב אל ה', וממילא הייתי מקבל כל כך הרבה דברים טובים וערבים בין בגשמיות ובין ברוחניות.

אם כן אראה מה אני יכול לעשות גם היום כדי להתקרב אל הטוב, הערב והמועיל.

יש הרי כל כך הרבה דברים שאני יכול לעשות. אני יכול לחשוב על זה, אני יכול לחזור בתשובה, אני יכול ללמוד באופן של לשכת הגזית, אני יכול להשתוקק לבית המקדש באופן הבריא מתוך ידיעה שאפשר להיות היום בבית המקדש על ידי המחשבה!

הגאולה מתי שהוא רוצה. אני בוודאי ממשיך להאמין בזה, אני בוודאי ממשיך לקוות לזה, אבל אינני יכול לעמוד ולהמתין כאן. הישמח משה' עמד ליד החלון והמתין. אני אינני רוצה לחזור על הטעות הזאת". בשכלו הדל הוא מסתכל על כך באופן זה. ובכן, מהי אותה ציפיה לישועה?

ב

לעשות פעולות לאהבת ה'

הנה דרך קלה יש ללמוד זאת על פי דברי האור החיים' הק' בפרשת דברים על הפסוק "ואהבת את ה' א-להיך". הנה כשמדובר באהבת ה' אשר אף היא כמו הציפיה לישועה הרגש היא, ידועה שאלת הראשונים וכך שואל כאן האור החיים' הק': איך אפשר לצוות על האדם לאהוב את ה' ודבר שבלב הוא, מי שאוהב - אוהב, ומי שאינו אוהב - אינו אוהב. תחשבו על כך שיאמרו לו לאדם: "מצווה אתה לאהוב מאכל פלוני". הלא בוודאי יתקומם: "אתה יכול לצוות עלי לאכול הגם שאיני אוהב, אך אינך יכול לצוות עלי לאהוב. אהבה היא מציאות קיימת, או שאני אוהב או שאיני אוהב".

והתשובה שהראשונים מביאים היא **האדם מצווה לעשות פעולות שיעורו בו את האהבה**. וכן איתא בספרי שעל זה בא ההמשך "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך". **כשתשיקיע את עצמך בלימוד התורה, האהבה תתעורר בלבך**. אי אפשר לצוות אותך להוציא את האהבה בכוח, אך אפשר לצוות אותך שתלמד מספיק עד שהאהבה תתעורר ותצא ממילא.

אהבת הערב, המועיל והטוב

אולם האור החיים' הק' מביא מהלך נוסף. הוא מבאר שיש דברים ברורים מה מעורר את האהבה אצל האדם. **האדם אוהב שלושה דברים, את הערב, את הטוב ואת המועיל**. הערב פירושו דבר שגורם לו להרגיש הרגשה נעימה ומתוקה, אם זה מאכל ערב, אם זה מילה טובה שאומרים לו. לא מוכרח להיות שזה הדבר הטוב ביותר בשבילי. פעמים הרבה יש שאומרים לו לאדם מילה טובה ולא דווקא שזה טוב בשבילו (בדומה למאכלים שיש הרבה מהם ערבים ומתוקים אך לא בריאים), והרי יתכן שזה מביאו לידי גאווה ורע הוא לו, אך מכל מקום הוא אוהב את זה כי זה ערב לו.

הדבר השני שהאדם אוהב הוא המועיל. הגם שעשיו הוא עובד קשה, יש לו חיבור רגשי אל הדבר מפני שהוא יודע שזה מועיל לו. דוגמא לדבר: התלמיד אוהב את רבו. על אף שרבו מורה לו לעשות דברים בלתי קלים והגם שאינו נותן לו אף פעם מילים טובות, מכל מקום הוא אוהב אותו כי הוא נותן לו עצות בעבודת ה' והוא רואה שהעצות האלה מועילות לו. הדבר השלישי הוא הטוב, היינו מה שהוא טוב בעצם הגם שאינו לא ערב ולא מועיל. ולמשל, כשיש אחד בבית המדרש עם לב זהב. כל פעם שהוא רואה מישהו עם פנים נפולות, מיד הוא ניגש אליו לחזקו; כל פעם שהוא רואה מישהו שזקוק לעזרה, מיד הוא בא אליו לעזור. רוב האנשים בבית המדרש מאוד יאהבוהו, כולל אלו שלא קיבלו ממנו מעולם שום טובת הנאה, כי בני אדם אוהבים את הטוב.

מבאר האור החיים' הק' שכאשר האדם מתבונן ורואה באיזה אופן התורה ערבה לו, באיזה אופן היא מועילה לו ושהיא טובה בעצם, הוא מתעורר לאהוב אותה ואת נותנה, כי יש בה מכל שלוש האהבות, אהבת הערב, אהבת המועיל ואהבת הטוב.

ג

ציפיה לישועה באהבה

הנה כשמדברים על ציפיה לישועה, הלא ענין זה

הוא אחד מענפי האהבה, והסיבה פשוטה, כי הנה רגש האהבה מתעורר בלב האדם כשהוא מתדבק אל הדבר שנמצא בהישג ידו. האהבה והדביקות יסוד אחד להן, כידוע שתכלית אהבת ה' היא להתחבר אל ה' ולהתדבק בו. וכשהאדם מצפה לאיזה דבר, פירושו שהדבר אינו נמצא בהישג ידו, אך הוא חפץ בו ואף זה מעורר אהבה בלבו.

הצד השני

הצד השני שלו, הצד שאינו ראוי, הוא מה שהתורה אסרה בדברת 'לא תחמוד'. הן כך ביארו הראשונים שאנכי ולא תחמוד' תלויים זה בזה. מי שמקיים לא תחמוד, יכול לקיים אנכי ה' א-להיך. מה שיש לו לאדם, הוא רשאי לפתח כלפיו אהבה. ומה שאין לו, אם הוא חושב עליו ומצפה ומשתוקק לו כי הוא חושב שזה יסיף לו הרבה לחייו, הרי הוא עובר על לא תחמוד. עכ"פ

זהו ענין הציפיה. האדם מצפה שיכבדו אותו להתפלל בפני העמוד. יש לו משיכה עזה לזה כי הוא מרגיש שיהיה לו כל כך טוב ונעים אם יעלה הדבר בידו.

שפך חמתו

והנה בדרך כלל אנו רגילים לדבר על רגש זה שנובע מכך שהאדם רוצה להשיג את הדבר ומדמין שהוא משיגו ושהוא נהפך בזכותו לאדם מאושר - באופן שלילי, וכך אומרים לו לאדם כזה: "זה לא שלך... יש לך כל מה שאתה צריך... העושה לי כל צרכי... אל תחשוב על מה שאינו שלך... לא תחמוד בית רעך, אשת רעך, וכל אשר לרעך..." אך האמת היא שיש בנפש חלק כזה של חמדה, והקב"ה רוצה שנשתמש בו, אלא שנשתמש בו לדבר הנכון - צבי וחמיד ורגיג. יש לו לאדם לחמוד ולהשתוקק ולצייר במוחו כמה ערב וטוב היה לו אילו היה לנו היום בית המקדש.

געגועים לבית המקדש

הציפיה לישועה באופן הנכון

תארו לכם משפחה שקרה להם אסון, ראש המשפחה נלקח מהם בחטף, האם היינו מעלים בדעתנו לזרות להם מלח על הפצעים ולומר: "תחשבו עכשיו על המישים דברים שהיה לכם יותר טוב לו ראש המשפחה היה קיים כאן"? לא רק מצד היהדות לא נכון לחשוב ככה, אלא אף מצד חכמת חיים. איזו תועלת יש בזה. זה הולך למשון אותך כלפי מעלה או כלפי מטה? הן פשוט וברור שזה יביא אותך לידי עצבות ומרה שחורה ותו לא, כך שללא ספק מדובר בסתירה, לא בבנין.

אכן כן, יש מהלך חיים כזה אצל הרבה בני אדם. בחור אחד לומד ומתעלה אצל המגיד שיעור שלו והוא מלא חיות והתרגשות כי המגיד שיעור מסביר לו פנים והוא מבין דברי א-להים חיים. יום אחד לאחר השיעור, הוא צועד לו בפרוזדור הישיבה, והנה הוא פוגש בחור אחר מהכיתה המקבילה. הלה שואל אותו: "מה למדתם היום בשיעור? רק רשב"א לפני יהושע?!! אתה יודע מה אנחנו למדנו היום בשיעור? אנחנו למדנו אחד עשרה מפרשים". יש לו מושג מהו עשה עכשיו? הוא עשה סתירה, לא בנין. הוא לקח בחור שעלה ממדרגה למדרגה ואמר לו: "דע לך שמה שיש לך אינו כלום, כי יש משהו יותר טוב".

דיברנו על מגיד שיעור בישיבה רק בתור משל, וכל אחד מבין שכך הוא בכל אופן של רב ורבי. אחד יושב ומתעלה ומצליח ונהנה. הפלא ופלא! יש לו טעם בשבת, יש לו טעם בלימוד, יש לו טעם בתפילה. יום אחד בא אליו אחד ושואל: "אמור נא, כמה מפרשים למדתם?", ומיד הוא מזלזל בו: "אויש, יש ככה ויש ככה, ובעבר היה ככה". הוא מבבל לו את המוח. מה הוא עושה עכשיו? הוא עושה מעשה סתירה. הוא משתמש עם ההשוואה לתכלית אחת, להפיג את התרגשותו של פלוני, לעצור את התקדמותו, ולקטוע את חייו.

ההשפעה תלויה במנגינה

ולעניינו, מתהלך לו יהודי בגלות ועובד עבודה של הודיה לה'. הוא מודה ומודה ואומר לריבונו של עולם: "לא חסר לי מאומה". ברוך ה' שיש לי משפחה, ברוך ה' שאני יהודי. הוא לא יכול להפסיק להודות. אתה ניגש אליו ושואל: "אוכל לעזור לך? חסר לך משהו?", והוא כל-כך נהנה שיש לו את ההזדמנות, וקורא בקול בטוח: "ברוך ה', לא חסר לי כלום". כשאתה רואה זאת, אותה אומר: "לא, לא, הוא צריך טיפול. בא הנה מהר! דע לך שאין בית המקדש. צריך לבנות, צריך לזעוק". מה זה עוזר למען ה'? זה בונה אותו?

התשובה היא, וכאן אנו מגיעים אל הנקודה, שהדבר תלוי באיזו מנגינה אתה אומר לו זאת. אם אתה אומר זאת במנגינה של יגון ואנחה, שוד ושבר, פשיטת רגל גמורה, אין לזה שום תועלת. דומה אתה לאותו גוי שרואה את היהודי שמח ומחליט למחוק לו את החיך מפניו. "מה אתה מתהלך כאן כזה שמח? דע לך שהמצב ביש, עמוק באדמה. אם לא תאמין, אעמוד עליך ואשכנע אותך עד שתתפרק לגמרי". אין לזה תועלת לא לבית המקדש, לא לגלות ולא לשום דבר. אף מצד חכמת חיים אין לזה שום תכלית. גם כשהאדם בוכה על הצדיק אשר אמרו חז"ל "כל המוריד דמעות על אדם כשר, הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנוזי", אם מדובר בדמעות מן הסוג הזה, היה הרה"ק מקאצק קוראן דמעות של בצל, אין מזה כלום. מה אתה בונה על ידיהן? יושבים ובוכים... מה למעשה? אמנם כן, זה מספיק חזק להועיל שאם האדם עוד חשב לקום מחר ולהתפלל במנין, עכשיו יסתפק כבר. הוא יאמר בלבו: "לא יודע אם יש לי למה לקום מחר מוקדם. מה, סתם להגיע לבית הכנסת?".

ציפית לישועה היא בדיוק ההיפך מזה. הסיבה שהאדם נופל לעצבות ואומר: "נראה שאין יותר צורך להשקיע", היא מפני שהוא אומר כך: "ממילא אני חי, אם כן מה חילוק יש אם אתפלל או לא אתפלל? מה לי קטלה כולה מה לי קטלה פלגא? - שאהיה כבר לגמרי מת. ממילא אני כשלון וממילא אני חי בדור שהוא כולו כשלון, מה יש לי להתאמץ?".

אפשר יותר טוב

הציפיה לישועה גורמת לתוצאה הפוכה לגמרי. אומרים לו לאדם: "לו היה עכשיו בית המקדש, היית אתה באופן אישי מצליח הרבה יותר". מה זאת אומרת? "ניתן לך דוגמא" אומרים לו. "אתה מבין את לימודך?". הוא משיב: "ברוך ה', ברוך ה', אני לא רוצה להכניס עין הרע, אך ברוך ה', זה לא הנסיון שלי. הקב"ה נתן לי כשרון. לא קשור אלי. אבל ברוך ה', אני מבין גמרא". אומרים לו: "אה, נפלא מאוד, חיפשנו דוגמא להצלחה. זה מה שחיפשנו. אך רצוננו לומר לך ככה: זה טוב, אבל כדאי שתדע שאפשר לעשות זאת יותר טוב".

לא אומרים לו (נא לשים לב, כי הן כמעט אותו מילים): 'אתה חושב שאתה מבין דף גמרא, זה כלום, זה שטויות! לו היה בית המקדש, אתה יודע לאלו השגות היית זוכה? אתה יודע לאיזו רוח הקודש היית זוכה בעת לימודך? אתה סתם זורק שוורים ופרות. זה לא שווה כלום'. לא! לא כך אומרים לו. אומרים לו: כן: 'הן יהודי אתה, והנה הקב"ה קיים, והתורה קיימת. סך הכל אין לנו בית המקדש בבנינו, ומה שמפריד בינך לבין בית המקדש, הוא רק המקום והזמן. על כן אומרים לך שתתחבר לאותם חיים. נכון שאפשר לקבל השגה בדף גמרא - תוכל לקבל השגה עוד יותר גדולה בדף גמרא, כאשר יהיה בית המקדש, אשר הוא המהלך המושלם. ועד שהקב"ה יבנהו, תוכל להתחבר לשם עם המחשבה!'

והנה אנו חוזרים "שפך חמתו על עצים ואבנים" ולא כילה את ישראל.

הבה נשאל בנוסח של לומדות: מה זה עוזר כל כך ששפך את חמתו על עצים ואבנים? אם החורבן יצר כזה הרס שהכל ניטל ונתבטל, הרי נלקח היהודי מן היהודי ואיך תקרא לזה עצים ואבנים? עצים ואבנים אתה קורא לזה?! כך אתה מדבר על בית המקדש?! זוהי הבעיה, שהעצים והאבנים חרבו! הרי הבעיה היא מה שהיה בתוך העצים והאבנים, מדוע אם כן אתה אומר שפך חמתו על העצים והאבנים? אמור: 'שפך חמתו על ארון הקודש, שפך חמתו על כפרת עוונות, שפך חמתו על השגה בתורה'. התשובה היא שכל אלה לא בטלו. אמנם יותר קשה להגיע אליהן, אבל זה אפשרי!

כך מעוררים אצל האדם תשוקה לדבר שבקדושה. כשיש לו לאדם תשוקה לדבר שבקדושה, אם זה מגיע אצלו ממקום טהור - "אני רוצה את זה, יש לי אהבה לזה", אזי כמים הפנים לפנים, הדבר שבקדושה יבוא אליו. כפי שקיים המושג "אם תעזבני יום יומיים אעזבך", כך ומדה טובה מרובה, אם האדם מקרב את עצמו יום אחד, התורה מתקרבת אליו יום אחד. החמימות, התענוג, קרבת הא-להים... זה בא אליך!

השתוקק למה שלמעלה ממך

זהו ההסבר. כשהקב"ה מצוה את האדם לצפות לישועה, הוא אומר לו כך: "תהיה אדם כזה שיש לו אהבה לדברים שהם קצת יותר גבוהים ממה שכבר השגת עד כה. לא די לך שתהיה עסוק בדברים שהם בטווח השגתך, כגון אם לסיים את המסכת שאתה לומד או לא, אלא צריך אתה שתהיה לך אהבה לדברים שהם למעלה ממדרגתך".

אומרים לו לאדם: "תחשוב איך נראה אדם נקי מכל חטא ואשמה". נותנים לו דוגמא: "אתה זוכר איך אתה נראה בתפילת נעילה ביום הכיפורים לאחר שעבר עליך יום שלם של צום, לאחר שחזרת בתשובה כל היום, לאחר שהתבוננת, לאחר שאמרת את כל ספר התהלים? תאר לך שהיית מתהלך כל הזמן עם הטהרה הזאת". כך מלמדים את האדם לפתח את תשוקותיו ותאוותיו לדברים כאלה שאינם יכול לממש אותם בידו, כי אומרים לו שלא מפני שאינם יכול לממש אותם, הם מופקעים ממנו. ממש לא.

קחו דוגמא ממי שמתבונן בצדיק שכבר אינו בעולם, ואינו עושה זאת כדי להרגיש שהבריאה פטטה רגל, אלא כדי להתרומם. הוא שווה לבילי שבת בכפר, בודד הוא ואין לו ידידים לשבת אתם באגודה אחת, והרי הוא מדמיון במוחו שהוא יושב עם ידידים, אחים מישראל, ומעלה בזכרונו מצבים של רוממות ומצויר אותם ורואה את עצמו חוזר אליהם. הנה מה הוא עושה בזה? הוא מחזק אצלו את ההכרה ששום דבר שבקדושה שקיים בעולם, לא פג טעמו. אפשר לומר בכל תפילת שמונה עשרה "א-להי אברהם א-להי יצחק וא-להי יעקב". חייבים וצריכים. אפשר להתחבר אל האבות.

ד

בית המקדש קיים בלי הכתרים

הקב"ה אומר לאדם בצוותו לו לצפות לישועה: "אני רוצה שתבין שכאשר לקחתי ממך את בית המקדש, לא רציתי לקחתו ממך באמת, כי אתה זקוק לבית המקדש". היהודי זקוק שיהיה לו בית המקדש, הוא צריך אותו לתורה ולתפילתו, למצוותיו ולהתקרבותו לה'. אומר הקב"ה: "אני רוצה להסביר לך. לקחתי את בית המקדש בבחינת מקום, אך לא לקחתיהו מלבך. אדרבא! בצינעא אני אומר לך שתחזור שוב לבית המקדש".

תארו לכם משגיח שמסלק בחור מהישיבה לאחר שהבין שאין לו ברירה אחרת וזה הדבר הנכון. אך היות

שיש לו לב יהודי, הוא פונה אל הבחור ואומר לו: "אני רוצה להיפגש אתך בשעה חמש אחר הצהריים, אך אני רוצה שהפגישה תתקיים מחוץ לתחום של הישיבה, ועוד זאת אני מבקש ממך בכל לשון של בקשה שנושא שיחתנו לא ידלוף החוצה, כדי שלא יגיע לאזני הבחורים ויטע בהם קריירות".

הם נפגשים בשעה היעודה ובמקום המיועד, והמשגיח אומר לו בחיבה: שמע נא יקירי! מצד תפקידי הלא אתה מבין לבד... יש תקנון, יש מהלך... לא היה שייך במציאות להשאירך בין כתי הישיבה... אבל אני רוצה להסביר לך משהו... אינני מסלק אותך מהיהדות. בא נראה מה אפשר לעשות. אולי בערב. אל תגלה לאף אחד, אולי בא נקבע חברותא בישיבה שעה אחת בערב כשאף אחד לא נמצא. אתה צריך להמשיך להיות בישיבה. זה שסילקתי אותך, היה מחמת סיבה צדדית, כי לא היתה ברירה אחרת. אבל יש ספק מה אתה צריך?! אין ספק שעדיין אתה צריך ישיבה וחברותא וחמימות. אני רוצה שתישאר בישיבה הגם שאתה נמצא מחוץ לכתליה. אל תספר לשום נברא בעולם, אבל אני מתחייב לך לשלוח

החמימות, התענוג, קרבת הא-להים... זה בא אליך!

לך כל יום בע"ה את מראי המקומות, ובצהריים אשלח לך את ארוחתך מארוחת הישיבה. הנה כי כן, חפץ אני עד מאוד לתת לך כל מה שנתתי לך עד כה, אלא שאינני יכול לתת לך בין כתי הישיבה...

אף כאן, הקב"ה אומר: "אתה עדיין זקוק לבית המקדש, אתה עדיין צריך כפרת עוונות, אתה בוודאי צריך להמשיך להתעלות". אם היו לקויים בשנאת חינוך, אם עברו על ג' החמורות, איזו תועלת יש כאשר מוציאים אותם לגלות? התשובה היא: עכשיו יש השתוקקות, עכשיו מגיע זמן של התבוננות. אולי באמת כדאי שהמשגיח ידבר עם הבחור רק יומיים לאחר מכן. אם ידבר אתו מייד, הוא רק יתקור. תן לו להתבונן, ואח"כ רומם אותו. תראה לו: "אתה שייך לישיבה. בא נראה איך תהיה בישיבה מבלי להיות בין כתיה".

בוחרים בחיי בית המקדש

כשהאדם עולה לשמים לאחר מאה ועשרים, שואלים אותו: "מאין באת?", והוא משיב: "מה זאת אומרת? באתי מהעולם הזה". אומרים לו: "מה, מהעולם הזה?! בפעם האחרונה ששמענו מהעולם הזה, הבננו שהמצב שם אינו בכי טוב. אין כבר בית המקדש שם". השומר העומד בפתחו של גן עדן שואל אותו: "איך הסתדרת בעולם הזה?", ובכן, הדיינים בבית דין של מעלה אומרים לו: "נכון שהיית בעולם הזה, אבל יכול היית לחיות שם חיי בית המקדש, זאת על-ידי שהיית מצפה באופן בריא לבית המקדש".

ה'שמח משה' החליט שהוא חי בבית המקדש. יש משיח... הוא עומד ליד החלון ומביט... אם האדם היה עומד בחלון וצופה מפני שהכניס בלבו איזה הרגש חיצוני, זה לא היה מחזיק יותר מכמה שבועות. הלוואי כמה שבועות. הוא היה ממשיך הלאה ומוצא איזה דבר אחר מעורר רגש, אולי איזה יארצייט...

העבודה הנכונה היא זו שהאדם מבין שמדובר בדבר חי וקיים ונכנס לדרכו של האור החיים' הק' לעורר

אהבה בלב. הוא אומר כך: הבה אשוב באופן מעשי מה בית המקדש נותן לנו. בית המקדש נותן לנו כפרת עוונות כי יכולים להקריב שם, חטאות ואשמות, עולות ושלמים? - אף אני אעשה כן בדיבור פי, ונשלמה פרים שפתינו. אני מצפה לישועה. אם אעשה דברים כאלה ואחיה חיים כאלה, יהיה לי באופן מציאותי מעט בית המקדש, כי במקום שמחשבתו של אדם - שם הוא.

מתבוננים בחיי בית המקדש

כשמצוים את האדם לצפות לישועה, אומרים לו כך: "התבונן מה היה יותר טוב אילו היה לנו בית המקדש, ועשה את מה שאתה יכול לעשות עכשיו על פיהם". הנה למה היה לי ערב, טוב ומועיל, אילו היה לנו בית המקדש? - כי אז הייתי נמצא הרבה יותר קרוב אל ה', וממילא הייתי מקבל כל-כך הרבה דברים טובים וערבים בין בגשמיות ובין ברוחניות. אם כן אראה מה אני יכול לעשות גם היום כדי להתקרב אל הטוב, הערב והמועיל. יש הרי כל-כך הרבה דברים שאני יכול לעשות. אני יכול לחשוב על זה, אני יכול לחזור בתשובה, אני יכול ללמוד באופן של לשכת הגזית, אני יכול להשתוקק לבית המקדש באופן הבריא מתוך ידיעה שאפשר להיות היום בבית המקדש על-ידי המחשבה.

כשהאדם עושה כן, הוא מתרומם. זוהי התוצאה. הנה כשיהודי יושב לבילי שבת קודש עם אחים וידידים ושר אתם בידך ניגוני השתוקקות לגאולה השלימה - "א-להא דיליה יקר ורבותא... למקדשך תוב ולקודש קודשך...". איך הוא מרגיש אח"כ, יותר קרוב לאדמה, או יותר קרוב לשמים? ברור שהוא מרגיש יותר קרוב לשמים. למה? כי הוא נכנס למצב יותר מרומם. הוא מרגיש עכשיו שהעולם זה לא שטותים, תאוות ועבירות. העולם הרבה יותר גבוה.

אומר הקב"ה לאדם: התבונן במתיקות חיי בית המקדש, וזה יגרום לך בין שתעשה במעשה מה שאתה יכול כדי לחיות חיים כאלה, ובין שתפנה את מחשבתך והרגשותיך לאותם חיים כדי שתוכל לינוק מהם חיים. אם לקחתי ממך את העצים והאבנים של בית המקדש, המפני כך תבוא ותאמר: אם כן אינני צריך כלום. לא, אל תעשה כן, אלא תישאר מחובר לאותם חיים. אל תעזוב אותם.

מתחברים לחיי בית המקדש

היו מהצדיקים שהיו מברכים את כל כלל ישראל. כך מסופר על הרבי ר' זושא זיע"א שהיה מניח את ידו על המזוזה ואומר: "צפרא טבא לכלל ישראל". הוא חי עם כלל ישראל מבלי לראות אותם. לדאבון לב, שלא נדע מצער, יש יהודים שיש להם בן ואינם יודעים היכן הוא. נו, ואז מה? אם בריאים הם בנפשם, הם ממשיכים לדרוש בשלמו ולאחל לו את כל הטוב שבעולם. אומר האב פרק התלים בשבילו, ומברכו: "איני יודע היכן הוא, איני יכול לראותו, אבל אני מתפלל עליו בכל מקום שהוא שיהיה לו טוב". הוא לא עושה זאת באופן מכאיב, אלא כי לבו לב של אבא, וחומל על בנו...

כך אומר האדם: "עדיין יש בית המקדש. אינני יודע היכן הוא, אבל אני ממשיך לחיות אותו". במחשבתו בית המקדש תופס מקום. כשמסתכלים במוחו, רואים שם צורת בית המקדש. אומר לו הקב"ה: "זה ירומם אותך, תחיה עם גבהות" (העקרקייט).

הנה איך מגילת איכה מסתיימת? לאחר שנמנו כל הצרות והחורבן, הנביא שואל: "למה לצנח תשכחנו תעזבנו לאורך ימים?". והתשובה באה: "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש מימנו כקדם". אנו מתפללים על זה כי אנו מאמינים שהוא קיים ואף היום אנו יכולים להשיגו, וכל עוד אנו מתפללים ומצפים באופן זה, אנו מתקרבים אל ה' וחיים חיים נעלים.

רוחן של ישראל!

לרגל יומ"ד של רש"י הקדוש - רבינו שלמה יצחקי ז"ל

(נסתלק לגנוי מרומים ביום כ"ט בתמוז דרת"ה)

מעשה

פעם באו כיתת ילדים להבחן אצל הגאון החזון איש זצ"ל, תוך כדי המבחן, כשהוזכרו דברי רש"י, שאל אותם החזון איש מהיכן ידע רש"י לפרש כן. השיב אחד הילדים: "היתה לו רוח הקודש!" כשמע זאת החזון איש, נהנה מאוד ואמר בהתפעלות: "אכן נכונים דבריך, רש"י פירש את כל דבריו על פי רוח הקודש!"

מעשה

הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל שאל פעם בדרשתו: מה עדיף כדי לנוע ממקום למקום, משאית או אופנוע? והשיב מיד: כל אחד יש לו מעלה וחיסרון, עם משאית אפשר לשאת תכולה רבה אך אי אפשר לנסוע בה בסמטאות צרות. מאידך עם האופנוע אפשר לנסוע בסמטאות צרות אבל אי אפשר לשאת עמו מאומה מלבד האיש הרוכב עליו.

אמר הרב פינקוס: כל זה הוא בגשמיות, אבל בתורה שהיא רוחנית אין שום גבול או צמצום: היא גדולה וקטנה בו בזמן, רחבה וצרה... בכל תיבה שבה אפשר למצוא חידושים בנגלה ובנסתר, לילד, לבחור, לאברך לזקן, לאדם הפשוט, לעילוי ולנשים.

הבנה למעשה

פירושו של רש"י הוא דוגמא ברורה לכך. מצד אחד מצאנו להראשונים כמלאכים, כגון הרשב"א והריטב"א, אשר כל דבריהם נכתבו ברוח הקודש, שהתייגעו על כל דיבור ודיבור ברש"י - לזה נתכוון רש"י, לזה נתכוון רש"י, זה אומר בכה זה אומר בכה. ומצד שני אנו יכולים לראות את האנשים הפשוטים ביותר איך הם לומדים את דברי רש"י ומתענגים עליהם באומנם שרש"י האיר להם את דברי הש"ס.

וכאן אנו שואלים: היתכן שכולם ילמדו אצל אותו רבי?! היתכן שבעלי רוח הקודש שהעניקו חמה בקומתם ילמדו באותה ישיבה עם קטני ערך כמונו?! והתשובה היא שאכן זה היה כוחו של רש"י שהיה רוחן של ישראל, לגלות את התורה שבכתב ושבעל פה באופן שכל אחד יוכל למצוא בו את מבוקשו, ולכן בעוד האדם הפשוט ימצא בדבריו את הפירוש הפשוט לדברי הגמרא, ימצא בהם המקובל פירוש עמוק לדברי הקבלה ויראה איך כל דבריו מסודרים הפלא ופלא לפי תורת הסוד.

כל זה מוכיח שרש"י היה רוחן של ישראל כי הוא חיבר את התורה הקדושה לגפשות כל ישראל על כל מדרגותיהם. זוהי הסיבה שכאשר מתעמקים בהבנת דברי רש"י מרגישים אור גדול בלב!

הרחבת ההבנה

בספר "מגן אברהם" להמגיד מטריסק זיע"א (פרשת בא) הביא בשם אביו הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זיע"א בזה הלשון: בשביל רש"י הקדוש היה בריאת העולם וישראל והתורה הקדושה, וכמו שדרשו רז"ל בראשית בשביל ישראל ובשביל התורה, ובראשית נוטריקון בשביל רבי שלמה יצחקי, שבשבילו היה בריאת העולם.

והוסיף המגיד מטריסק על דברי אביו: רש"י הוא בחינת חלק הרוח מנר"ן, וכמו שרש"י נוטריקון ר'וחן של ישראל, רוח הוא בחינת דיבור (כלומר הרוח הוא זה שנותן את הכוח להוציא את הדיבור מן הפה) כמו שתרגם אונקלוס 'לרוח ממללא', ודיבור הוא ה' מוצאות הפה כ"ב אתון דאורייתא, שרש"י הקדוש עשה התגלות הכ"ב אותיות אורייתא בפירושו הקדוש על תורה שבכתב ועל תורה שבעל פה, ולכן הוא בחינת רוח בחינת דיבור, ולכן היה בשבילו בריאת העולם שנברא בשביל ישראל ובשביל התורה.

למה מביאים מרצה לדינר?

ונבאר יותר: ידוע שהרוח עומדת ממוצעת בין הנפש לנשמה ולכן היא

המקשרת ביניהן. וביאור הדבר באופן פשוט: בתחילה עולה לו לאדם רעיון במוחו מקום משכן הנשמה, אולם עדיין אין בכוח רעיון זה לבוא לכלל מעשה, ואז בא כוח הדיבור שהוא בחינת הרוח ונקרא גם 'דעת', והוא מביאו לכלל מעשה.

נציג דוגמא מהעולם החומרי: ידוע שכיום נהוג לשלם כסף רב ל'מריצים' - דרשנים, ולמשל כאשר איזה מוסד עורך 'דינר' להגדיל תרומותיו, הוא יודע שבלי להביא 'מרצה גדול' הדינר יהיה ללא הועיל, ולכן הוא מוכן להביא מרצה מקצה העולם ולשלם עבורו הון תועפות.

ובכן מהו כוחם של אותם מריצים? כוחם הוא בדיבורם. הם יכולים על-ידי דיבורים לסייע לאנשים להכניס את ידם לכיסם ולהושיט למתרימים טשעק או כרטיס אשראי. זהו כוחו של דיבור, להוציא את הרעיונות החבויים במוחו מן הכוח אל הפועל. וכל אחד יוכל לראות זאת אצל עצמו, כאשר לפעמים יש לו רעיון במוחו ואינו יכול לעשות עמו מאומה מפני שהוא נעלם, וברגע שהוא מצליח לצמצם אותו במילים ולהוציא מפיו, הוא יכול כבר להביא אותו לידי מעשה.

הוא אשר אמרנו, שהרוח שהיא כוח הדיבור, מקשרת בין הנשמה שהיא כוח מחשבת המוח ורצון הלב, לבין הנפש שהיא כוח העשייה.

נהה אנו רואים אנשים שרחוקים משמירת התורה והמצוות, אך אומרים בוקר וערב שהם מאמינים בכל לבם בהקב"ה, אלא שקשה להם לקיים את המצוות בפועל. הללו כאשר יאספום באגודה אחת וידברו אתם איך לשמור את המצוות בפועל, יתעוררו חיש מהר לשמור את המצוות בפועל, כי על ידי הדיבור שידברו אליהם, יתחברו נשמותיהם עם נפשותיהם עד שירגישו שיש להם את הכלים לשמור את השבת ולהחליף את מלבושם וכו'.

רש"י - רוחן של ישראל

כעת נשובה לענייננו: התורה היא נשמת העולם (כי חיות העולם באה מן התורה) ובני ישראל הם נפש העולם. וכמו כן אצל האיש הישראלי עצמו יש נשמה (כי ישראל ואורייתא וקוב"ה חד היא) ויש נפש. והנה עבודת האיש הישראלי הוא לקשר בין הנשמה לנפש הן לנפש העולם והן לנפש שבו עצמו, כי בזה הוא לוקח את הרעיונות הנעלמים של התורה הקדושה ומביאם לכלל מעשה בזה העולם התחתון, ובוה הוא מביא הן את העולם והן את עצמו לידי תיקון.

רש"י הקדוש היה ציר שלוח ממרום להיות רוחן של ישראל, דהיינו לגלות את התורה אשר היא נשמת העולם באופן שתהיה מובנת לכל אחד, לילד, לבחור, לאברך ולאיש זקן. הרי כשהדבר נעשה מובן לאדם, הוא ממילא מתחיל לפעול על פיו, כי הנשמה מתחברת בו עם הנפש. וזהו אשר רש"י עשה ופעל; הוא חיבר את הנשמה עם נפשות בני ישראל. רש"י היה הסרסור בינינו לבין התורה, בדומה למשה רבינו שהיה הסרסור בינינו לבין הקב"ה כדי להוריד את התורה מהר סיני אלינו!

והאמת שצריך להיזהר מאוד שלא לגשם את הנמשל ח"ו ושלא להעלות בדעתנו שכל כוחו של רש"י היה בהסברתו ובכוח שכנועו. והלא כוח ההסברה הוא רק ענף קטן מאוד מהשורש האמיתי של הרוח, כי תמיד כשנעסוק בעניינים רוחניים נמצא שיש בהם הכל.

רוחניות אין לה גבול, היא לעולם לא תהיה גדולה מדי ולא קטנה מדי, לא גבוהה מדי ולא נמוכה מדי. והלא תראה שהתורה כל זמן שממשמשין בה מוצאים בה טעם. אותה תורה נתונה גם לבחור מתחיל וגם לאיש מבוגר עילוי וגאון, ושניהם מוצאים בה את שאהבה נפשם ויונקים ממנה את חיותם. אין לך מי שיאמר כי אין התורה מתאימה למידתו.

זכורני בהיותי בישיבה שבחור אחד ניגש אלי ואמר לי: חטוף ולמד עכשיו מסכתות תענית ומגילה, כי בעלותך לישיבה גדולה תתבייש ללמוד אותן, ותוכל ללמוד שם רק מסכתות יבמות גיטין וכריתות ודומיהן. כמה ילדות ישנה בביטוי זה! הלא זה מוכיח שלא הבין כלל מה זו מסכתא או מה זו תורה. פשוט הדבר שאפילו העילוי הנפלא שכבר למד את הש"ס אלף פעמים כשיפתח שוב מסכת תענית ומגילה, ימצא בהן אין ספור חידושים בנגלה ובנסתר. וכל זה מוכיח שהתורה היא רוחנית והיא כמים שאין להם סוף!

ורש"י הוא רוחן של ישראל, הוא החוט המקשר בין כולן, לכל שדרות העם!

היוקר יאמיר?

זה הזמן לעורר האהבה בצפייה לגאולה השלימה, בפרט בימי בין המצרים.

מבחר שיעורים בעניינים אלו יתנו לך הבנה מחודשת בעבודת ימים אלו ובטיבם!

טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 073.295.1337

לגישה ישירה לתיקיית 'מי בין המצרים' לחצו בכניסתכם למערכת #* ואח"כ: 111164. לגישה ישירה לתיקיית השיעורים על שבעה עשר בתמוז לחצו בכניסתכם למערכת #* ואח"כ: 111167.

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להשי"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?

זכה עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!

בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה

הרם תרומתך קודש למען הפצת הגליון!

לקבלת הגליון בקביעות
אם אתם מעוניינים להצטרף
אנא שולחו לנו את הטופס
א60263@gmail.com

לתרומות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
לישירות למכון 'הבינה' ברא"ל info@machonhavineini.com

718.686.8300 - ארה"ב
03.300.0223 - ברזיל

072.2577726 - א"י
0204.586.2115 - ברטניה

קול הבינני

כיצד מחנכין?

עלון מס' 80

קול נמוך ומתק שפתיים - חובת השעה!

לפרשת מטות תשפ"ד

וְכָל אֲשֶׁר לֹא יָבֵא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּמַיִם (לא, כג)

הגאון הצדיק רבי יעקב עדס זצוק"ל (אביו של מורי ורבי ר"י קול יעקב שליט"א), במקרים שהוכרח לעורר או להעיר, היה אומר את הדברים בקול נמוך ובמתק שפתיים.

רגילה הייתה על לשונו האמרה מפרשת השבוע, וכך פירש: כל אֲשֶׁר לֹא יָבֵא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּמַיִם. לאמר - גם דברי ביקורת שמטרתם להדריך את הזולת ולהחזירו לדרך טובה וישרה, אין לאומרם באש - בדברים העלולים לשרוף בהבל הפה את מקבלי התוכחה. אלא יש לאומרם במים - ברכות ובסבלנות.

בדרך זו נהג בכל אדם, הן כלפי אנשים בהם נתקל במהלך חייו, והן כלפי תלמידים שהיה חפץ לפתוח את לבם ולקרבם לתורה.

הרה"ג רבי עמרם קורח שליט"א רב ומו"ץ בביתר עלית מספר על החינוך בבית אביו הגאון הצדיק רבי שלמה קורח זצוק"ל - רבה של בני ברק

אמי ע"ה, רכשה לבית מעמד עציצים, שעליו יש מס' עציצים. זה היה די חדש בחנויות, ונחשב יוקרתי. בשבת הקרובה, באו אלינו אורחים, משפחה עם מס' ילדים. כולם ישבו בסלון, אך אני והאורח בן גילי (בערך 11) שיחקנו והשתוללנו, ותוך כדי כך, רגלי פגעה במעמד העציצים, והכל התפוצץ ונשבר בקול רעש גדול.

כילד, מאד נבהלתי מהנזק שעשיתי, ויותר מזה חששתי אולי אקבל גערות ליד האורחים ואתבייש מאד. נעמדתי נבוך, סמוך לסלון.

אבי זצ"ל מגיע לעברי, וכשהוא ראה אותי מפוחד, הוא אמר לי: למה נבהלת?, לא קרה כלום! זה שום דבר, לא צריך לפחד כך, וכו'.

אצלי זה נהפך ללימוד - וזהו פרק גדול בחינוך, שהרי את

הנשבר אין להשיב, וגם אני כילד, כבר לבד הבנתי שצריך להיזהר יותר, ואסור שיקרה מקרה כזה שוב.

ומה שנשאר, זה ללמד שגם בתוך "הסערה", צריך שלא להבהיל ילד כשאין בזה צורך, וגם לא לביישם. **גם לילד יש בושה!**, גם לילד יש כבוד עצמי!

היום, שזיכני הקב"ה להיות אבא, וגם להיות סבא לעשרות נכדים כ"י, ומתוקף תפקידי כרב קהילה גדולה, שני המשפטים האלו מקפלים בתוכם יסודות עצומים בחינוך, וטומנים בתוכם, גם מרכיב נכבד האם תצליח בחינוך, או להיפך ח"ו. היום בשיחותי לפני הציבור הקדוש, אני מסביר על זה, אני מתריע על זה.

וכצופה מרחוק ניתן לראות די בביור גם את הנסתרות בבית, גם אם כלפי חוץ נראה עדינות מעושה, זה בדוק: כשפוגעים ומביישים, חינוך לא יצמח מזה, ההיפך הגמור בדיוק.

דברי חכמים בנחת נשמעים

ב'עריכת שולחן ילקוט חיים' ח"ז ע"מ רלו כתב הרה"ג שלמה קורח זצ"ל, וזו לשונו: מה שאמרו בתענית (ד א), כל תלמיד חכם שאינו קשה כברזל אינו תלמיד חכם, ומבואר בהמשך הלשון שאינו מדבר בנחת, וכן מה שאמרו כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר וכו', **חס ושלום לומר זאת בזמנינו שתלמידי חכמים ידברו שלא בנחת וינקמו וינטרו.** ואדרבא מפורש ברמב"ם הלכות דעות פרק ב הלכה ה, ודברי חכמים בנחת נשמעים. ולא דיברו אלא באדם שהוא תלמיד חכם כסדר גודל של התנאים והאמוראים, שנקמתם וכעסם אינו אלא מן השפה ולחוץ, ולא חס ושלום ממידות לא טובות.

מדברי ידידי הרה"ג אליעזר יוטקובסקי שליט"א

תופעת טבע מוזרה במיוחד מתחוללת בעידן הנוכחי כאן בארץ הקודש. בדרך כלל, כשמתנהלת מלחמה, אנשים

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו,
מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

שמים לב לכך, שומעים את הדי הפיצוצים, קוראים את הכותרות בעיתונים, ברגע האמת שומעים את קולה של האזעקה העולה והיורדת, יש גיוס נרחב ברחובות, אוספים חיילים כדי לשלוח אותם לחזית. כל העסקים שבעורף נכנסים למצב חירום. הציבור מצטייד ביותר מוצרי מזון בסיסיים, ופחות קונה דברים לא הכרחיים, אנשים מדביקים דבק על החלונות כדי למנוע התפזרות רסיסים... ועוד ועוד...

מאוד מוזר, שאני אומר לאנשים שאנחנו נמצאים בעיצומה של מלחמת עולם, והם מסתכלים עלי בפליאה, ולא מבינים על מה אני מדבר. אני אומר להם: 'רבותי, המלחמה מתנהלת מתחת לבית שלכם, מעבר לכביש, מאחורי תחנת האוטובוס הסמוכה, בכל פינה. מלחמת עולם!'

שואלים אותי: 'על איזו מלחמה אתה מדבר?' ואני משיב: 'המלחמה על נפש הילדים שלכם! המלחמה על החינוך הטהור שלהם!'. ושוב אני זוכה בתגובה של חוסר הבנה.

'מה זאת אומרת? הבן שלי לומד בחיידר הכי טוב בבני ברק, הוא בדיוק סיים את כל משניות סדר מועד, ויודע לדקלם בעל פה את כולן, אחת לאחת, יש לו יום לימודים עמוס משמונה בבוקר ועד חמש אחר הצהרים, הילד לא מפסיק ללמוד תורה, ואתה אומר שיש מלחמה על החינוך הטהור שלו? במשך דורות רבים מאוד לא היו ילדים עם כל כך הרבה ידע תורני כמו הילדים של הדור שלנו!!!'

כל זה נכון, מסביר הרב יוטקובסקי, אבל זה לא סותר את הטענה שלי. ואני אוכיח את דברי.

אני מציע שתיגשו לארבעה או חמישה אנשים בגילאים בוגרים, 30, 40, 50... תשאלו אותם מה הם זוכרים מתלמוד התורה בו הם למדו. אני מודיע לכם מראש, שרוב רובם של האנשים, לא זוכרים שום דבר ממה שהם למדו בחיידר, וגם אם הם כן זוכרים, זה כאין וכאפס לעומת מה שהם למדו לאחר מכן. אדם מבוגר יכול ללמוד בחודשיים, מה שילד לומד שמונה שנים בחיידר...

מה אנחנו כן זוכרים? אנחנו זוכרים את ההווי והאווירה. את המלמד שהיה מנעים את הלימוד לילדים, או זה שהיה

מספר להם סיפורים מרתקים במיוחד. אנחנו זוכרים את האווירה בשיעוריו של מלמד פלוני, את הלך הרוח בכיתתו של מלמד אלמוני. אם היה מלמד קפדן במיוחד או כזה אחד שכל בוקר היה עצבני, ולא נרגע עד שהוא לא העניש איזה ילד או שניים - את זה אנחנו לא נשכח לעולם! לא בגיל ילדות, ובוודאי לא בשנים שלאחר מכן.

הילד שלמד את כל סדר מועד וגם נבחן עליו, האם המלמד שלו חיך אליו אתמול בבוקר? או שהוא היה עצבני וכעס על שטויות? הוא זכה לקבל מילה טובה בשבוע האחרון, או שמתייחסים אליו כאל מובן מאליו, ורק דורשים ממנו לחזור ולשנן עוד ועוד?

ולמה זאת מלחמה? כי אני יכול לומר לכם, שכשהילד הזה הגיע למרפאת עיניים, המזכירה שם התייחסה אליו מאוד יפה, והרופא שאינו חרדי שאל אותו מה שלומו ואפילו צחק איתו קצת... כשהוא עלה לאוטובוס, הנהג השתדל להיות נחמד, וברוב המקרים כשהוא פוגש מישהו שאינו חלק מהצוות החינוכי בחיידר בו הוא לומד, ואינו מתפלל איתו באותו בית כנסת - הם מחייכים אליו ונחמדים אליו. וכעת נשאל את עצמנו כנות: לאיזה כיוון אנו מצפים שלנו ימשוך אותו - לכיוון בו מדברין אליו בנעימות או להיפך...

רבינו הגאון מווילנא כבר אמר את זה, לפני מאות שנים, שדרכם של האפיקורסים להיות נחמדים ומסבירי פנים, וזה חלק מהניסיון שצריך האדם לעבור בעולם, להתרחק מגורמים בעלי השפעה רעה, למרות שהם מזמינים ומחייכים בדרך כלל.

כשהילד שלנו, שלומד בחיידר הכי טוב בבני ברק או באשדוד או במודיעין עילית, משווה בין היחס שהוא זוכה לו בין כתליו החמימים של בית המדרש, אל היחס לו הוא זוכה במחוזות אחרים - שבו הם גם מתלהבים מהעדינות של ילדים החרדים, מה היא התוצאה שעומדת לנגד עיניו? איזה מהצדדים מנצח במלחמת העולם הגדולה הזאת על נפשו של הילד?...

ואיך זיל גמור!

חזק חזק ונתחזק!

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לעילוי נשמת מרת אלקה מירל [קניג] ע"ה בת הר"ר יהודה לייב [צוובנר] זצ"ל
נלב"ע בי"א בטבת תשפ"ד

קבלת ז'בת

שנה שבע עשרה - עלון דו שבועי

בסיעתא דשמיא, כ"ז בתמוז התשפ"ד. שבת מברכין העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו בברכה בטל': 052-7620219.

פרשת מטות-מסעי

של העשיר ונתקל בשולחן. כלי הזכויות נפלו על הרצפה ונשברו. העני תהה באותה שעה כיצד ינהג העשיר. האם יראה זאת כאחריותו ויפצה אותו על הנזק, או שמא יפול ההפסד עליו.

והנה, בעודו עומד ותוהה נכנס העשיר והתריס כלפי המשרת: "איזה הפסד גרמת לרוכל זה". אמר העני בלבו: אמנם קוצץ בעל הבית על המשרת בשבילי, אבל מדבריו עולה - 'שבשורה התחנתונה' - שאני הוא המפסיד.

כך גם הדבר כאן. הואיל ואמר הקב"ה למשה: "נקום נקמת בני ישראל", נמצא שגם אם ביקש הקב"ה לנקום את סבלם של ישראל, מכל מקום מדבריו משמע שדן הוא את ישראל כ"חוטאים", ולכן חטא המדיינים הוא כלפי בני ישראל. אך משה רבינו טען, לא כן הדבר, אלא יש לדון את בני ישראל כ"אנוסים", ונמצא שחטא המדיינים הוא כלפי הקב"ה.

והנה, במפרשים תהו מדוע נתחייבו בנות מדין הריגה. וביארו שדין נגזר מדין "תקלה", שהיתה לבני ישראל על ידן, כדינה של בהמה הנרבעת, החייבת להיסקל (עיין סנהדרין נה:). ברם, אין הדבר אמור אלא אם נדון את בני ישראל כ"חוטאים", הרי שגרמו להם בנות מדין תקלה. אך אם נדון אותם כ"אנוסים", נמצא שלא גרמו להם בנות מדין כל תקלה וקלון.

לכן, כאשר שמעו בני ישראל ממשה כי מטרת המלחמה היא "לתת נקמת ה' במדין", הבינו כי דינם הוא **כאנוסים בלבד** וממילא אין סיבה להרוג את בנות מדין, שלא גרמו להם תקלה וקלון. אבל משה רבינו שמעו מהקב"ה "נקום נקמת בני ישראל", הבין כי בשמיים מתייחסים לבני ישראל כחוטאים שהוכשלו ע"י בנות מדין, אם כן מן הדין יש להורגן.

"ואלה שמות האנשים למזגת יהודה פלב בן יפנה. ולמטה בני שמעון שמואל בן עמייהוד. למטה בנימין אלידד בן פסלון. ולמטה בני דן נשיא" (לד, יט-כב).

בשמות נשיאי השבטים הנאמרים כאן, יש שני דברים הנצרכים ביאור: א. מדוע לא נכתבו הנשיאים בסדר מסויים - כסדר תולדותם, או כסדר חנייתם? ב. מדוע בשלושת הנשיאים שנכתבו ראשונים - יהודה, שמעון ובנימין, לא נאמר אצלם התואר "נשיא", ואילו אצל שאר הנשיאים שנאמרו לאחר מכן - נכתב "ולמטה בני דן נשיא בוקי בן יגלי", וכן כולם?

אך הנה ידוע (פסחים נב: ועוד) שארץ ישראל נחלקה לשלוש ארצות: יהודה, גליל ועבר הירדן. והנה, מצינו בגמ' (נדרים מז.) שאנשי הגליל היו קטרגנים וכעסנים והיו נודרים הנאה זה מזה, ולכן אבותיהם היו נותנים את נכסיהם לנשיא, כדי שאם בניהם ידרו הנאה זה מזה לא יועיל להם, שכן הכל שייך לנשיא.

ומאחר והפסוקים כאן מדברים רק על הארצות שבתוך ארץ ישראל - יהודה וגליל [ולא על עבר הירדן], והרי בחבל יהודה נחלו השבטים יהודה, שמעון ובנימין, לכן אצלם לא נאמר "נשיא", שכן אדמות הנחלה לא היו שייכות לנשיאים, אלא לכלל התושבים. אך שאר השבטים - שנחלו בגליל, אצלם נאמר "נשיא", הואיל והאדמות היו שייכות לנשיאים עצמם.

"כי בעיר מקלטו ישב עד מות הפהן הגדל" (לה, כח).
הגמ' (יומא ט.) דורשת: "אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב 'ראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצורנה' (משלי י, כז)? - 'ראת ה' תוסיף ימים' זה מקדש ראשון שעמד ארבע מאות ועשר שנים ולא שימשו בו אלא י"ח כהנים גדולים. 'ושנות רשעים תקצורנה' זה מקדש שני שעמד ד' מאות ועשרים שנה ושימשו בו יותר משלש מאות כהנים. צא מהם מ' שנה ששימש שמעון הצדיק, ושמונים ששימש יוחנן כהן גדול, עשר ששימש ישמעאל בן פאבי, ואמרי לה 'יא שמש רבי אלעזר בן חרסום, מכאן ואילך צא וחשוב כל אחד ואחד לא הוציא שנתו!".

פשט הדברים הוא, שהכהנים הגדולים שכינהו בבית שני שלא היו ראי שמיים בתכלית, קיצרו בכך את שנותם. אולם נראה לחשוף רובד נוסף בדרשת הגמרא: כיון שהרוצחים בשגגה יושבים בעיר מקלט עד מות הכהן הגדול, ממילא בבית ראשון היו נשארים שם רוב חייהם והיו מתמעטים בעולם רציחות, וזהו שכתוב: "יראת ה'" של הכהנים הגדולים "תוסיף ימים" לאותם שאינם נרצחים. אך בבית שני - "שנות רשעים", השנים של הכהנים הגדולים שכינהו כל אחד שנה אחת, "תקצורנה" את חייהם של אלו שיירצחו על ידי שחרורם המהיר של הרוצחים...

"וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא ויהיו על מדין לתת נקמת ה' במדין" (לא, א).
מפרש רש"י: 'אנשים - צדיקים'.

גם במלחמת עמלק מצינו שהקפיד כתוב מי יהיו הנלחמים, כי כך היה הציווי (שמות יז): "בחר לנו אנשים", ורש"י מפרש: "אנשים יראי חטא". לעומת זאת במלחמות סיחון ועוג השתתפו כל ישראל, ואם כן עלינו למצוא טעם בדבר: מדוע דוקא במלחמת עמלק הקפיד הכתוב שיהיו הנלחמים צדיקים ויראי שמים בלבד?

ביאר זאת בטוב טעם הגאון רבי תנחום גרשון ביליצקי זצ"ל, בעל שו"ת 'גינת ביתן', בספרו 'גינת חמד' (בילגורייא התרע"ד - דרוש ב'), על פי יסוד מוסרי ששמע מחמיו, הגאון רבי נח חיים אברהם שפירא זצ"ל:

אמרו חז"ל (ברכות לג:). "גדולה נקמה שניתנה בין שתי אותיות, שנאמר (תהלים צד:)-א-ל נקמות ה' ". וכונת הדברים כך היא: לשון 'גדולה' הוא לשון השיבות, וכאן חידשו לנו חז"ל כלל גדול: מתי חשובה היא לפני הקב"ה מצות הנקרימה באויבי ה' - רק אם ניתנה בין שתי אותיות ה', כלומר: רק אם כוונתו מתחילה ועד סוף רק לשם שמיים, על דרך מה שאמרו (יומא כג:). "כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו ת"ח", כי נקמתו של תלמיד חכם צריכה להיות כנשיכת הנחש, שאינו הנהג מנשיכתו, שהרי ממילא טועם בכל מה שאוכל טעם עפר, וכך גם התלמיד חכם לא יתכוון בנקמתו אלא לשם מצוה ולא להנאה עצמית, ולו הקטנה ביותר!

על פי זה, אמר **בעל גינת ביתן**, נבין גם את פשר השינוי בין המלחמות: עמלק ומדין פעלו כידוע רעה רבה נגד ישראל. על עמלק מעיד הכתוב (דברים כה, ז): "זכור את אשר לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים", ועל מדין נאמר (לעיל כה, יח): "כי צוררים הם לכם", ומכיון שעמלק ומדין גרמו רעה לישראל במדבר, בער בכל אחד מישראל רגש הנקם כלפיהם, וצריך היה עמל רב כדי להיות מן המושלים ביצרם ולנקום רק את נקמת ה', רק משום שזו מצוותו יתברך, ולא כנקמה אישית, ומשום כך בשתי מלחמות אלו הקפידה התורה שיהיו הנלחמים צדיקים ויראי שמים, שיוכלו לכבוש את יצרם כך שהנקמה תהיה נקמת ה' ולא נקמה הנובעת משנאה אישית.

לעומת זאת במלחמת סיחון ועוג לא היה ורך בכך, שהרי סיחון ועוג לא עשו רעה לעם ישראל, ולא היתה שונאה כלפיהם, ומשום כך במלחמות אלו היו כל ישראל כשרים להשתתף, כי שם היה קל לכוון לשם מלחמת מצוה בלבד. (כמוצא שלל רב)

"וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא" (לא, א).
פירש רש"י: 'אע"פ ששמע משה שמיתתו תלויה בדבר, עשה בשמחה. וצריך להבין, היכן נרמז זה בפסוק - ממשו עשה זאת בשמחה?

וביאר בספר 'ומדכי בשער המלך', לרה"צ רבי מרדכי מזוועהל זיע"א: שהרי אנו רואים, שהקב"ה אמר 'נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים', אבל משה רבינו אמר 'החלצו מאתכם וגו' לתת נקמת ה' במדין', ונמצא, שכביכול הקב"ה מחל על כבודו ורק משום כבוד בני ישראל צוה לנקום במדין, וא"כ אם משה רבינו לא היה עושה זאת באהבה ושמחה - היה אומר לבני ישראל את נוסח הציווי כמו שהנ"ל ציווה, שהיא נקמת בני, ובדאי היו בני" מוחלים על כבודם מכיון שמיתת משה תלויה בזה וממילא לא היו הולכים לנקום במדיינים, והיה נשאר משה בחיים, ועל כן אמר להם משה שהיא 'נקמת ה' וממילא היו מוכרחין לילך למלחמה, וא"כ בהכרח שמשה רבינו עשה זאת בשמחה.

"ויאמר אליהם משה החייתם כל נקבה" (לא, טו).

כמה "נחלקו" בני ישראל עם משה רבינו, בהותירם את בנות מדין בחיים. תחילה, יש להקדים תמיהה נוספת: הנה הקב"ה בציווי על מלחמת מדין אמר למשה רבינו "נקום נקמת בני ישראל", ואילו משה רבינו כאשר צוה את ישראל אמר להם: "לתת נקמת ה' במדין". מדוע שינה משה רבנו מהלשון שהצטווה. ביאר המגיד מדובנא על דרך משל:

איש עני הציג בפני איש עשיר את מרכולתו, כלי זכויות, כדי למוכרם לו. בשעה שהיו כלי הזכויות מונחים על שולחנו של העשיר, עבר אחד ממשרתיו

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

שבת שלום ומבורך!

בירושלים היתה מכולת. בעל המכולת, ר' יוסף שמו. כל הקונים ידעו והכירו את רבי יוסף הצדיק, הוא היה אדם ישר וירא שמים, אך היתה לו מעלה אחת שאפיינה אותו, הוא היה מאוד מקפיד על כבוד הלחם.

בבוקר הגיעה אספקה של לחמים, הוא היה לוקח אותם ושם אותם בארון סגור. פעמים רבות נופלים פירורים מהלחמים, ורבי יוסף היה מקפיד הקפדה יתירה על הלחם, לא היה פירור שהיה בורח ממנו, הוא היה שומר על הלחם מכל משמר. מה שנשאר היה מאחסן בשקית ונותן לתרנגולים לאכול. היה מבקש מציבור הקונים שמי שנשאר לו שאריות של לחם, יעביר את זה אליו והוא יטפל בזה.

אנשי המקום לא ידעו מה הסיבה שרבי יוסף כה חרד לכבוד הלחם, ומייד כל פירור. רבי יוסף תמיד היה אומר לאברכים, אתם יודעים למה אתם עניים, למה קשה לכם עם הפרנסה? כי אתם מזלזלים בלחם. תקפידו על כבוד הלחם ותראו פרנסה ברווח. הגמרא אומרת שכל הזהיר בפת זוכה לעשירות וחלילה מי שמזלזל בפת נהיה עני.

יום אחד הגיע אברך חדש לשכונה, שמו של האברך רבי נחום ליבוביץ. רבי נחום החליט לברר מה הסוד של רבי יוסף מהמכולת, מדוע הוא כל כך מקפיד על כבוד הלחם.

הוא החליט לעשות מעשה. הלך למכולת ועשה קנייה של ביצים, חלב וגם לחם, הגיע לקופה, הניח את המוצרים על הדלפק, ובכוונה הניח את הלחם בקצה השולחן. הוא הרים את שקית החלב, ובכוונה דחף את הלחם, והלחם נפל על הרצפה.

רבי יוסף הבחין שהלחם נפל, ומיד הוא זעק ואמר: מה אתה עושה? הלחם נפל! אמר לו אותו אברך: "רבי יוסף, מה קרה, זה בסך הכל לחם..."

אמר לו רבי יוסף: "בסך הכל לחם? אתה לא יודע מה זה לחם? תרים את זה מיד!"

אמר לו רבי נחום ליבוביץ: "רבי יוסף, תגיד לי, בינינו, מה הסיבה שאתה כל כך זהיר בכבודו של הלחם? מה קרה?"

אומר רבי יוסף: "אם אתה היית עובר את מה שאני עברתי, היית היום יותר זהיר ממני בכבוד הפת."

שואל אותו רבי נחום: "מה עברת?" אומר לו רבי יוסף: "עכשיו זו שעה רגועה, אין הרבה קונים, בוא ואספר לך". וכך סיפר רבי יוסף בעל המכולת לאברך רבי נחום ליבוביץ.

בשנת תרע"ו היה רעב גדול בירושלים. היה זה בסוף זמן השלטון הטורקי, הטורקים אבדו את השליטה בהרבה מקומות בארץ ישראל. ירושלים עדיין היתה תחת שליטה של הטורקים, אך היה רעב נורא, אי אפשר לתאר את הרעב שהיה בירושלים, אנשים פשוט מתו מרעב, כפשוטו.

היתה משפחה ירושלמית בשם משפחת טמפלר. ההורים נפטרו ונשארו שלוש בנות יתומות- שושנה, רבקה ושולמית.

שושנה הגדולה עבדה בצבא הטורקי כתופרת. היא תפרה מדים לצבא הטורקי, והיא היתה מפרנסת את אחיותיה, היתה מביאה אוכל מהצבא והיתה מאכילה את אחיותיה.

ביום לא בהיר אחד, הצבא העותומני איבד את שליטתו, וכבר לא היה צורך בהרבה מאוד עובדים, ופיטרו את שושנה. היא חזרה הביתה מהעבודה, והמצב החל להחמיר. האחות הקטנה החלה להרגיש את הרעב, אך לא היה אוכל. היא הגיעה למצב של חולי, היא התנפחה מרוב רעב. שושנה הגדולה הלכה לחפש אוכל, אך לא היה אוכל במצא. רבקה אחותה ראתה את אחותה הקטנה שולמית שוכבת על הרצפה במצב מאוד קשה, היא לא ידעה מה להביא לה, היא לקחה סמרטוט והרטיבה אותו במים ודחפה לה אותו לפה, אך זה לא עזר, המים נכנסו פנימה, אך הגוף היה רעב, זה לא היה תחליף לאוכל.

בינתיים שושנה מחפשת ומחפשת, ובכל ירושלים המורעבת לא מוצאת אפילו פירור, עד שהיא נזכרה שהיתה בירושלים מאפיה שאומנם סגרו אותה לפני זמן רב. מה היא חשבה לעצמה, אני אלך לשם, אולי אמצא חתיכת פת.

היא ניגשה לשם, לא היתה שם נפש חיה, בעל המאפיה מזמן כבר עזב. היא ניגשה בחושך והתחילה לחפש, פתחה מספר ארונות, והנה באחד הארונות היא מבחינה בכיור לחם יבש מאוד. היא רצה עם

כיור הלחם לביתה, היא מבחינה באחותה שולמית שרועה על הרצפה. היא לוקחת את כיור הלחם, טובלת אותו במים, מרככת אותו לאט לאט, ומכניסה חתיכות קטנות של לחם לפיה של שולמית.

ברגע ששולמית טמפלר טעמה את טעם הלחם, היא החלה ללעוס אותו ולבלוע. רוחה שבה אליה וחייה ניצלו בדרך נס. לאט לאט היא הבריאה ועברה את תקופת הרעב בהצלחה, ולימים התחתנה והקימה בית נאמן בישראל. נולד לה בן, ומי זה אותו הבן? אותו יוסף בעל המכולת. אמר לו: "אני הוא יוסף בנה של שולמית טמפלר, שכמעט מתה מרעב, ומה שהציל אותה זה אותו לחם יבש".

אומר רבי יוסף לאברך: "עכשיו אתה מבין למה אני חס ומעריך כל חתיכת לחם ולא זורק כלום? עכשיו אתה מבין למה אני חרד על כל חתיכת לחם?"

שמע אותו ר' נחום ליבוביץ האברך והתרגש מאוד, ואמר לו: "יש לי שאלה לשאול אותך רבי יוסף. הרי אתה כל כך זהיר בלחם, והגמרא אמרה שכל מי שזהיר בפת זוכה לעשירות, אז איך יתכן שאתה עדיין בעל מכולת, היית צריך להיות עשיר גדול בזכות הזהירות שלך בכבוד הפת?"

אמר לו רבי יוסף: "מה אתה חושב, שעשיר זה רק מי שיש לו כסף? כתוב איזשהו עשיר השמח בחלקו", כך אמר לו.

אבל השאלה עדיין נשארה תלויה באוויר, איך אתה רבי יוסף שזהיר כל כך בפת ועדיין לא התעשרת?

אבל הקב"ה לא השאיר את השאלה הזו פתוחה להרבה זמן. באותו שבוע רבי יוסף עובר ברחוב, הולך בדרך הביתה, מגיע לדוכן של מפעל הפיס וקונה כרטיס לוטו. פעם ראשונה ויחידה בחייו שהוא קנה כרטיס לוטו. כתב ששה מספרים, ובאותו שבוע זכה בפרס הראשון. המספרים שלו עלו בגורל זכה לעשירות, וזאת מדוע? כי הקב"ה לא נתן ששאלה כזו תישאר פתוחה, כי כל הזהיר בפת זוכה לעשירות, וזה דבר שחייב היה להתקיים.

מי שמזלזל בלחם מגיע לעניות, כי מלאך של עניות מקלל אותו, ומי שזהיר בלחם זוכה לעשירות, 'נאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך'. (מתוך הספר העדה 102 סיפורים - ח"ג, מאת ר' צבי נקר)

פנינה לשבת
בענייני הלכה ואגדה

האם מותר לכנות אדם בכינוי שבח שנאמרו כלפי הקב"ה? ח"ב

כעין-זה נשאל בשו"ת סבא קדישא (למחרש"א אלפנדארי, ח"ג בהוספות סוף הספר סי' ב, עמ' שי), שם הובאה תשובת הגאון רבי ישראל יעקב אלגאזי זצ"ל בעל השלמי-צבור, אודות סופר שכתב באגרות לרבי ישראל תאיר כבוד הניתינים לקב"ה, כגון: מאורן של ישראל, אור צחצחות וכו', וערערו עליו בזה. וכתב המהרי"י אלגאזי: נראה לי שאין עיכוב בזה, שהרי הקב"ה השווה כבודם של חכמי ישראל לכבוד ומורא שמו יתברך, ואמרו בתנחומא וארא (ה, וכו"ז בב"ר סג, ח) מלך הכבוד - שהוא חולק כבוד לבריותיו, הוא נקרא אלוקים וקרא למשה אלוקים, ראה נתתיך אלוקים לפרעה וכן אלוקים לא תקלל (ע"כ המדרש), ולא עוד אלא שהחמיר בכבוד ת"ח יותר מכבודו, וכמו שכתוב 'ומקללך אאור' אני בעצמי, ואילו בכבודו נאמר 'בוזי יקלל' מאליהם. ואע"פ שיש לבעל-דין לחלוק, שדוקא הקב"ה יכול לחלוק כבוד, משא"כ מנין שיהיה אדם רשאי לחלוק כבוד.

והוסיף המהרי"י, שמצינו בזוהר הקד' (שם), את פני האדון ה', מאן פני האדון ה' דא רבי שמעון ב"ר יוחאי, וחזינן מיניה שלא חששו תלמידיו לתת לו תואר של הקב"ה, וה"ה בכל דור ודור, כי יפתח בדורו כשמואל בדורו (ר"ה כה), וכ"ש לרבי הגולה אשר מימיהם אנו שותים וחולקין להם כבודם וכו', ע"ש עוד בדבריו. וכן כתבו ליישב בעיקרי הד"ט (שם), ומלשונו משמע שהיה מסופק בזה האם שרי בצדיקים, בהגהות הרמ"א (לרבי מאיר אריק, על הס"ח שם) ועוד.

אחרי כותבי כל זאת, בקודש חזיתי לומר אור העולם הגר"ע יוסף צוק"ל בשו"ת יחוה דעת (ח"ג סי' עג) שדן בשאלה האם מותר לקבל לומר פני גדול הדור בפסוק 'שאו שערים ראשיכם', והוסיף, שכעין דברי המדרש איתא ברבינו בחיי (ג, ז), 'והיה כל מבקש ה', היה ראוי לומר כל מבקש משה, אלא מכאן שנקרא משה בשם המיוחד כמו שמצינו ליעקב שנקרא אל. ע"כ. וכן מצינו בבבא בתרא (ע"ה) אמר ר' יוחנן, עתידי צדיקים שיהיו נקראים על שמו הקב"ה, שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו, יצרתיו אף עשיתיו וכו' ע"ש. וכן בירושלמי (פ"ה דעירובין ה"א) איתא, המכבד את רבו כאילו מכבד את השכינה, ובזוהר הקדוש (פר' האזינו דף רפח). איתא, שהקב"ה חפץ ביקרם וכבודם של צדיקים יותר מבכבודו.

מתירוץ זה משמע, שכל ההיתר הוא לכתוב כן רק על צדיקים, אך על סתם אדם - ואפילו חשוב וכבד - אסור. וכן פסק גם ביחוה דעת (שם), ומדבריו (בגליון שם

משולחנו של העורך

בנד"מ) משמע, שעל נדיב המחזיק במוסדות תורה, יש להתיר. גם בספר 'ארחות רבינו' (ח"א, מדור הוספות עמ' מו) כתב בשם מרן הוסייפלער זצ"ל, 'אסור לכתוב על רופא בן-אדם, 'רופא נאמן', כי זה כינוי לרבונו של עולם, שהוא רופא נאמן'.

ומצינו לכמה מהאחרונים, שמדבריהם נראה שסברו, שגם את גדולי ישראל אסור לכנות בכינוי הקב"ה: א. בשו"ת שאילת יעב"ץ (ח"א סי' ס"ק) מחה על מה שעשו להגאון רבי אלעזר רוקח כשנתקבל לאב"ד באמסטרדם, וכתבו לו לשונות של שבח וקילוס 'לעילא מן כל ברכתא וכו', וכתב על זה ... 'להסיר המכשלה מבני עמינו המקילים ראש בשבחי המקום וקילוסו, או לעיניים שכך ראו לאחד ממהדורי מילי ממולייתא וכו' ע"ש. ועיין בספר מאיר עוז (לרב מאיר ערבה, ח"ג, סימן פה סעיף ב, ד"ה והנה) במה שכתב לחלק, ובשו"ת וישב יוסף (בורלא, י"ד סי' ז דף כב).

ב. הגאון רבי רחמים נסים יצחק פלאגי' (בעל היפה ללב) בספרו 'אבות הראש' (קוני' נפש היפה, מערכת ה אות ז) כתב, שכשכותבים באגרות בתוכם ומבחוץ לגדולי ישראל חכמי ורבינו ארץ... יש לזהר שלא ישנו את ה' הגדול והנורא ממ"ה הקב"ה כלפי הדייט בשר-ודם... ואגא כאבא את חסאי אני מוכיר, שפעם אחת כתבתי לרב אחד ביוסף שמו על-גבי הכתב כלשון הזה 'אל מלך יוסף וכו', ושוב בראויתי דברי הרבנים הנזכרים (ס"ח והיחיד"א), נתחרטתי על הדבר, והוא רחום יכפר וכו' ' [וממילא משמע, שלא ס"ל כדעת אביו הגר"ח שעל תלמידי-חכמים שרי, וכמשנ"ל. וצ"ע]. וע"ע בספר אורחות יושר (למהר"ם מולכו, פרק יב).

מילים כדורבנות כתב רבינו אברהם בן הרמב"ם (נדפס בתשובות הרמב"ם סי' רג): 'דוע הוא אצל בעלי השכל, שרוב אלו הכינויים שמכנים לאדם, זהו לשון הבאי ופספוטי מילי בעלמא, ובקאי הדעת ממועטין מן ושונאים אותם, אבל אוהבי הגדולה הרודפים אחר השררה, מרבים בהם ואוהבים אותם, שהם גדולתם ומעלתם...'

ולסיום: בקובץ התורני 'אור הגנוז' (חלק ה, עמ' 24), הביא הרב הכותב שם, מימרא נאה בשם הגאון יעב"ץ, על הפסוק (תהלים קמט, א) 'שירו לה' כל הארץ תהילתו בקהל חסידים', כי לעתיד לבוא יצטרכו לחבר לקב"ה שיר חדש ותהילות חדשות, כי את 'תהילתו' הידועה לקחו אותה החסידים...

חשמעות

דבר האידה

המסעות של כל אחד ואחד

מ"ב מסעות המה תהליכים שעוברים על כל אדם במשך ימי חייו. מסעות ותחנות, מסעות ומאורעות, אתנחתות ומסעות, וחוזר חלילה. על האדם להשכיל לדעת כיצד לצאת ולהתקדם ממסע למסע, ולא להישאר תקוע במקום אחד. כל פעם שנגמר המסע במקום מסוים, יש לעבור ולהתקדם אל המסע והשלב הבא. וזהו תפקידנו להתקדם ממסע למסע.

דברים הללו מגלה לנו ה'דגל מחנה אפרים' (פרשת מסעי) וז"ל:

"דע ששמעתי בשם אא"ז זללה"ה כי כל המסעות היו מ"ב, והם אצל כל אדם מיום היוולדו עד שובו אל עולמו, ולהבין זה כי מיום הלידה והוצאתו מרחם אמו הוא בחינת יציאת מצרים כנודע, ואחר כך נוסע ממסע למסע עד בואו לארץ החיים העליונה ... ובדאי נכתבו המסעות בתורה להורות הדרך הישר לאיש הישראלי לידע הדרך אשר ילך בו כל ימי חייו ליסע ממסע למסע, וידוע שכל המסעות הם בחינת קדושים וטהורים כמו ששמעתי מן אא"ז זללה"ה ... והוא שאמר הכתוב 'אלה מסעי בני ישראל ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה', פירוש, משה כתב בתורה המסעות איך הם עומדים ברומו של עולם מתחילת יציאת האדם מרחם אמו עד בואו לארץ החיים העליונה כדי שידע האדם הדרך אשר ילך בה על פי ה'".

המסעות מלווים לפעמים בעלויות ומורדות, ועל האדם להתחזק ולא ליפול מכל אותן הנפילות המגיעות אליו בעת המסעות, שכך הוא הסדר שישנן נפילות ועלויות, וכפי שמסביר ה'שפת אמת' (פרשת מסעי - שנת תרמ"ו) וז"ל:

"ונכתבו כל המסעות להודיע לעם ה' כי כל עובד ה' לא יפול לבו עליו מכל הנפילות שיש לו, כי כך הוא המידה להיות עולה ויורד. ומכל מנוחה שהשיגו אחר איזה מלחמה התחיל מלחמה אחרת. וכן לעולם ויסעו ויחנו ויסעו ויחנו, כמ"ש (תהלים פד, ח) 'לכו מחיל אל חיל', שאין להם מנוחה לעובדי ה' שעל זה נבראו ללחום מלחמות ה'. ובדאי מלחמות שהיו לכלל ישראל היו דברים הנוגעים לכל הבריאה. ומעין זה נמצא בכל פרט לפי מה שהוא".

והנה בשעת המסע, כאשר אדם נקלע למקום צר ומצוק ה", יש לו להאמין שהקב"ה נמצא איתו בתוך המיצר, ואין לו לברוח מתוך מצבו, אלא עליו למצוא את הדרך כיצד להתמודד עם המצב, ולהאמין כי בתוך הצער והצרה נמצאת הישועה, וכפי שמבאר ה'שפת אמת' (פרשת מסעי - תרס"ד) וז"ל:

"יציאת מצרים וכל המסעות היה הכל דרך ולימוד לבני ישראל לדורות להיות נושעים בתוך המצר עצמו שלא לברוח רק למצוא דרך תוך המיצר עצמו. ... שכשבא עת צרה צריכין לזכור ביצי"מ ובאלה המסעות להיות נושע תוך המיצר. ולכן נקבע פרשה זו בין המצרים דאיתא הקב"ה עונה בעת רצון ועונה בעת צרה. ... והוא הבטחה לדורות שבכל מיצר של בני ישראל נמצא אתם התורה כמ"ש (תהלים צא, טו) 'עמו אנכי בצרה', לכן ויכתוב משה וכו' מוצאיהם למסעיהם, הרי שנעשה תורה מכל אלה הדרכים המסוכנים".

לפעמים כאשר המסעות מתקשים והולכים עד שנעשים קשים מנשוא, יכול האדם לחשוב לעצמו למה לי כל המסעות הללו. אלא שהאדם צריך להאמין שכל מסעותיו מושגחים ומונהגים ממעל בהשגחה פרטית, ובסדר מסעותיו נכתבים ספר חייו, שממנו ילמדו תורה לעתיד לבוא, כדוגמת המסעות של בני ישראל במדבר, שנעשה ממנו תורה.

חידוש זה מובא בספר 'שמועת יצחק' להרה"ק רבי יצחק מווארקא ז"ע וז"ל:

"אמר מורי הרב הק' מלעלוב ז"ע שכשם שמה שהרינו היה כותב כל המסעות של ישראל ונעשה מהם תורה, כן עתה אליהו הנביא כותב כל המסעות וההרפתקאות של כל אחד מישראל, וכשיבוא משיח במהרה בימינו יהיה בזה ספר שילמד ממנו".

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

יסודות איתנים מפרשת השבוע

העיקר והטפל

בסולם העדיפות, יש תמיד לדעת מהו העיקר ומהו הטפל, וחלילה לשבש ולהחשיב את הטפל ולהמעיט בעיקר. והנה לכאורה, הילדים הם תמיד הראשונים בסולם העדיפות. אולם במבחן המציאות, ניתן לגלות ולראות, שאף שרגיל על לשוננו לומר כי הילדים הם בראש מעייננו, הרי לפעמים הילדים נדחקים והם רק שני במדרגה, כאשר תחילה לראש הם מקנה כסף ורכוש, גם על חשבון הילדים.

כך מבואר בפסוק בפרשתנו (במדבר לב, טז):
"ויגישו אליו ויאמרו גדרת צאן בנה למקננו פה וערים לטפנו".
וברש"י:
"בנה למקננו פה - חסים היו על ממונם יותר מבניהם ובנותיהם שהקדימו מקניהם לטפם. אמר להם משה לא כן עשו העיקר עיקר והטפל טפל, בנו לכם תחילה ערים לטפכם ואחר כך גדרות לצאנכם".

משה רבינו לימד אותם את סדר העדיפות הנכונה, כי הילדים הם אכן תמיד בראש, ורק אחר כך אפשר לדאוג לרכוש ומקנה קניינם.

ההורים מיצרים מלאך
ילדים בקטנותם, טרם הבשילו, והם חסרי מדע ותבונה כדי לבחור בטוב. אמנם ע"י קיום מעשים טובים של ההורים, נבראים מלאכים ופרקליטים טובים, שהם שומרים על הטף ללכת בדרך הראוי והנכון.

גילוי זה האיר לנו הרה"ק מאפטא בספה"ק "אוהב ישראל" וז"ל:
"הוקדים הטף שהם צריכים שמירה ביותר כשהם בקטנותם ואין בהם שכל להיות עושים טוב. והתיקון להטף ולבניו הקטנים הוא כך, כשהאדם עושה מעשיו בקדושה ובטהרה ובמחשבה טובה, אז הוא בורא מלאך הקדוש, והוא עולה ויושב בשמים להמליץ טוב עבור האדם כי הוא נתון לו חיות ושפע, ומלאך נקרא ע"ר, ע"ד (דניאל ד, י) 'עיר וקדיש'".

עצמאי ללא התפעלות
אדם ערכי עם תוכן, שלם הוא עם עצמו ועם פעולותיו, אינו מתפעל ומתרגש מהזולת. ככל שאדם מאמין ומכיר בערך עצמו, הריהו עושה מה שצריך, מבלי להתפעל ולהתרגש מאחרים, מאחר שידוע שזה מה שמוטל עליו, ועושהו בשלמות. ואכן זוהי עבודת האדם, להגיע למצב כזה, שיהיו פעולותיו עצמאיות, שלא יעשה אותם בשביל ובגלל אנשים אחרים, רק יהיו כל פעולותיו יהיו בשלמות כאילו אין אנשים מסביבו, ואז נחשב לעובד ה' באמת ובתמימות. וכך כתב בספה"ק "דגל מחנה אפרים" (פרשת מטות ד"ה החלצו) וז"ל:

"שמעתי ממחנותי הרב הוותיק המנוח מוה"ר הרעדענקר ז"ל על פסוק (שמות לד, ג) 'ואיש לא יעלה עמך בכל ההר ההוא', היינו כשאדם רוצה לעבוד ה' באמת ובתמימות, אזי צריך לחשוב ולדמות בעצמו כאילו הוא בעצמו יחיד בעולם ולא יהיה לו שום פניה משום אדם... וזהו גם כן הפירוש 'במקום שאין אנשים השתדל להיות איש' (אבות פ"ב מ"ה), היינו שתשתדל להיות תמיד כמו במקום שאין אנשים".

אחת מהדילמות והשאלות ששואל כל מחנך הוא סביב ענין העצמאות מול הצורך בהכנעה.

האם מתן עצמאות טוב או לא, עד כמה ניתן לתת לילדים להיות עצמאיים וכיצד נותנים עצמאות באופן שהילד יישאר מוכנע עם ההכנעה הנצרכת לקבל את החינוך.

מעלות העצמאות

גילוי עצמאות היא חלק בלתי נפרד מהתפתחות תקינה של ילד, מרגע לידתו של התינוק הוא שואף לעצמאות ואנחנו יכולים לראות זאת בהתפתחות הראשונית, הילד מתחיל להכיר את העולם, וברצונו לגעת בכל דבר לחוש ולדעת כל דבר מהו, וכאשר מתלמד לצעוד, רצונו לצעוד לבד. ככל שהגיל עולה כך העצמאות גוברת. אולם למרות שהילד מגלה עצמאות בהרבה תחומים, עדיין הוא בגדר תינוק הצריך לאמו, ואינו מסוגל להיות עצמאי ובלתי תלוי.

הסקרנות אף היא נובעת כחלק מההתפתחות. ככל שהילד גדל, הריהו מסתקרן לראות לדעת ולהבין בשכלו עוד ועוד. ברצונו להשיג דברים בכוחות עצמו, להצליח בפעולותיו לבדו, והבטחון העצמי שלו מתחזק כאשר מצליח. חפץ הוא לנסות דברים ולמצוא להם פתרונות, להתרומם ולהתפתח בכל תחום בצורה יעילה ונכונה.

ההכנעה קודמת לעצמאות

ברם, אסור שהעצמאות תגיע על חשבון 'ההכנעה'. גם אם חפצים אנו שהילד יתפתח ויגלה עצמאות, יתבגר ויתגדל כראוי, עדיין צריכים להשיג עליו להיות נכנע עם קבלת עול תחת מרות של ההורים והמחנכים, והעצמאות לא תהיה על חשבון הכניעה והציות לקול הורים ומורים.

הכתוב אומר (משלי א, ח): "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמן". עלינו להרגיל את הילדים מקטנותם לשמוע ולקבל מוסר האב ותורת האם, ולא לגלות עצמאות יתר, עליו להישאר בענוה והכנעה למרות שמתבגר והולך.

אחד התסמינים והתוצאות של עצמאות, כאשר כבר מרגיש את עצמו כגדול ובעל הבית על עצמו, ואינו מוכן להתקפל מול דרישות ההורים, הריהו כועס ומתחצף, ואינו מסכים להיכנע בקלות. ילד שמתנהג כך בפנינו ובחוסר ציות והכנעה, סימן הוא שלא מחונך כראוי, כי כאמור, העצמאות אסור לה להיות על חשבון ההכנעה, ותמיד על הילד לדעת ולהבין את מגבלותיו ואת יכולותיו מול הורים ומורים.

וכך מלמדנו בספח"ק "מאור ושמש" בענין הנדרים בפרשתנו וז"ל:

"מוטל על כל אחד ואחד מישראל להדריך בניו תיכף בקטנותם שעדיין אין ניתן בהם יצר טוב, צריך להדריכם להשיג עליהם שלא יהיו קשה עורף וכעסן, רק שיהיה מתון וכשאין רוצה לאכול איזה דבר, על האב לכופו שיאכל דווקא כדי להניעו ממידותיו הגרועות הזאת, ואם החריש לו האב פעם אחת ושתיים אזי הוא מרגיל את עצמו במידה זו, ובכל יום מתגבר והולך בו ונשאר בו כל ימיו כעסן וגאה... לכן על האב להשיג על בניו כשהם קטנים, ואם יש לו בן זכר מסתמא הולך לבית הספר ורבו

מדריך אותו בדרך הישר ואין צריך הכתוב להזהיר את האב עליו, אבל בנותיו צריך הכתוב להזהיר את האב כי אם לא ישיג עליהם בקל ישארו בקלקולם חלילה".

נמצאנו למדים מדבריו הק', שהעיקר הוא להרגיל ולהחדיר אצל הילד מדת 'הכנעה' וענוה, לבטל הימנו את העצמאות המעוותת. וזאת ניתן לעשות, בעיקר כשהוא בקטנותו, כאשר הילד עדיין נתון תחת ההשפעה של ההורים, או אז ביכולת ההורים לכופו את הילד ולהחדיר בו מידות טובות ללמדו הכנעה וענוה.

הבדלי דורות

זה החינוך הרצוי וכך היה החינוך הגורף בדורות הקודמים, כמו שהיטיב לבאר לנו הענין, הרה"ק רבי קלונימוס קלמיש שפירא זי"ע האדמו"ר מפאסצ'נה הי"ד (שהיה נכדו של המאור ושמש ונקרא על שמו) בספר חובת התלמידים במאמר 'שיח עם המלמדים ואבות הבנים' וכך מתאר:

בראשונה שאישיות הילד ועצמותו לא מהרו להתגבל ולהתגדל בעודו בוסר, גם הרגשותיו ועודותיו ובכלל כל השקפותיו ושאיפותיו לא מהרו להתפתח קדם זמנו, מין ניר חלק היה הילד בנפש טהורה לקבל את הצורות ואת הדבורים אשר ירשמו עליו מוריו ורבותיו, והם באמת ספו לו כתורה, ולא דיבורים בלבד, רק גם את נפשיותיהם בו הכניסו ועל נפשו חרתו. והיה כאשר התחילו אחר כך ניצני נפש הילד הרגשותיו ושאיפותיו מעט מעט להתנוצץ, מצאו כבר נער דשן בדשנה של תורה ושמן משמן משחת קדש.

עצמאות מאוחרת

בזמננו נעשה שינוי אצל הנערים. שכאשר רוצים לחנך אותם להכנעה, נהיה מתח בין רצונו לעצמאות, לבין העצמאות שאכן ניתן לתת לו. וכמו שמיטיב לבאר וז"ל

מה החילוק בין דור לדור, למה בדורות הקדומים לנו כל חינוך שהוא היה מועיל, תלמידי כל מלמד ובני כל אב רובם ככולם היו עובדי ד', ולא כן עתה, הסיבה הפשוטה והעיקרית היא, שהנער קם וחושב את עצמו לאיש בטרם בא מועדו... כך היא העובדה, רוח שטות זה עבר על בני הנער לחשוב את עצמו לאיש בדעת ורצון, בעוד בו דעת מהפך ורצון בסר ומר... כבר מבצבץ ועולה בהם לחשב את עצמם לאנשים.

נהנה מביאר לנו את הקושי המרכזי כיום בחינוך, כאשר כל ילד ונער חושב שידוע מה טוב לו, וחושב שיכול להחליט לעצמו, ומבין יותר טוב ממחנכיו, נתון זה גורם לשני בעיות מרכזיות, כמו שממשיך לבאר:

ושתים רעות נמשכות מזה:

א. האחת - שבשביל זה על כל מדריך מלמד ומחנך מביט הנער כעל עריץ זר, שבא למשל עליו ביד חזקה ולשלל ממנו שלטון עצמותו דעתו ורצונו, ומין התנגדות אף שנאה מתעוררת בקרב הנער פנימה אל מלמדיו ואביו, עד שאינו נותן לב לשמוע את דבריהם ואיך לקלטם בלבו, רק איך להתפטר מהם ולצאת מידיהם.

ב. השנית - שאפשר גדולה פרצתה מן הראשון - היא... שאישיות ועצמות הילד ממהרת להתגבל ולהתגדל קדם זמנו גם שאיפותיו דעותיו והשקפותיו ממהרות להתפתח בעודן בוסר מרים וארסיים, ובהן מתחיל הוא להתבונן ולחקר בכל דבר (אף בדברים שאסור לו) כאיש לעצמו,

ולתהרגש ולהתפעל בהתרגשות לא מבושלה. כל זמן שהנער מגיע עם הכנעה נכונה, עם ענוה ויודע את מקומו הרי הוא מוכן לקבל את דרכי החינוך אולם כאשר הנער נעשה יש בפני עצמו אז יש לו התנגדות פנימית לקבל את החינוך וכך מסכם את הבעיה:

תוצאות דברינו הם, שמלפנים כל מדריך ואב היה יכול לחנך את ילדי ישראל ולהורותם דרך ד', ואף אם לא היה מדייק לחנך 'על פי דרכו' שרמז לנו שלמה המלך - על פי דרכו של כל בן תלמיד דעתו ועצמותו, ורק מרגיל ומצוה - היה גם כן מועיל, מפני שהילד בקטנותו אף בנערונו נפש נקיה היה, ולא עוד אלא שגם הוא בעצמו בקרבו פנימה הרגיש ויקנותו וחשכת דעתו ומין צמאון פנימי היה בקרבו לשמוע את דרך ד' מכל מלמד ומדריך. ואף אם ארע שעה שהשתובב הנער וסירב לשמוע גם כן הרגיש בעצמו אחר כך שחטא... לא כן עתה, שישותו של הילד ועצמותו מתקדם להתגבל בלא עתה, ועמו גם הרגשותיו שאיפותיו והשקפותיו - בעודן בוסר בו מתגלות...

דרכי החינוך לדורינו

על פי דרכו בלבד

הנה מגלה לנו האדמו"ר מפאסצ'נה את הדרך הנכונה בחינוך דורנו א. חייבים לחנך חינוך ייחודי על פי דרכו של כל אחד. ב. צריכים להרכין את עצמנו ולהתחבר אליו באופן שירגיש את הקרבה. וכך מבאר:

זאת ראה שלמה המלך בחכמת ה' אשר בו מראש, והזהיר לנו חנוך לנער על פי דרכו, לא בצווי לבד רק בחינוך, וחינוך על פי דרכו של כל אחד ואחד, כל נפש ילד ישראל אוצר של קדושה הוא, רק שצריכים לדעת איך לפעול בו... צריכים אנו להחיש להרכין את עצמו לאישיותו לאחוז אותו ולפעול בו לקדושה... צריכים אנו להרכין את עצמנו אליו ולדבר כלשוננו, כמעט להתהפך אז לילד ולדבר עמו כדעתו וכערכו.

הנער מחנך את עצמו המחנך הוא רק המכוון.

יסוד מרכזי נוסף בחינוך דורנו הוא: לחנך עם גדלות, לתת לו תחושת חשיבות, ולתת לו להרגיש שהוא מחנך את עצמו ואנחנו המחנכים רק מכוונים, כמו שמבאר:

העיקר הוא להכניס בלבו דעה זו, שידע שהוא - הנער בעצמו הוא עיקר המחנך, לא קטן ונער הוא, רק נצר מטע ד' ברכם ישראל הוא, ועליו הטיל ד' חוב זה לגדל ולחנך את נצרו זה, את עצמו לעץ גדול עץ החיים ולעשותו לעבד ד' צדיק וגדול בתורה, וכיון שדעתו ורוחו קטנים ותורה הרבה לא למד, יצרו מרקד בקרבו, לכן... מוכרח הוא לשמוע את תורת ד' ודרכו מפי רבו ואביו, בין בדברים המפורשים בתורה ושלחן ערוך, בין בדברים שאינם מפורשים... על בגן ד' בעדן, והוא האב והמלמד הוא רק המורה אשר יורה, איך יחנך הוא את עצמו ומה דבר ד', כמו מי שבא לשאול שאלה בעניני איסור והיתר, שהדין הוא רק המורה אשר יורהו מה כשר וכו', אבל עיקר העושה הוא בעל הבית בביתו ורק עליו האחריות שיהיה כשר וישליך את האסור והטרפה. והרבה נרויח, כשנורהו כן, ראשית כאשר יתגדל בדעה זו לא יראה את אביו ומלמדו לעריך ומושל זר שרוצה למשוך עליו, כי החוב הוא על עצמו והוא בעצמו באנוכיות שלו ובישותו שהקדים להתגדל בו, מושל ומחנך את עצמו, ולאביו ומלמדו צריך הוא עוד להכיר טוב על אשר עוזרים הם לו ומקלים לו את עבודתו.

פְּרֻשֵׁת מִטּוֹת מִסְעֵי
כ"ז בְּתַמוּז 5784

עלון מס' 449

כניסת השבת 19:17
צאת השבת 20:16

עלון מורה הצלפון לפי פסח
העלון האהוב חוזר במתכונת מחודשת

אִישׁ כִּי יֵדֵר נָדָר

התורה מזהירה אותנו לגבי הקלות של דברים היוצאים מן הפה, ונזכיר את שכתבנו בעבר אודות אירוע מצמרר שארע ב-14.10.1888 למניינם, עת **שחננו את בית העלמין בסגולה פ"ת**, בו קבורים רבנים ואדמו"רים נכבדים, עמדו שם קבוצת אנשים ועשו הקפות מיוחדות עם קריאת פרקי תהילים, וכשסיימו אחד האנשים אמר בצחוק: "הבית קבור מוכן, מי מתנדב להיות ראשון.....?" ואדם בשם ניסן לייב גמזו אמר: "לא אכפת לי להיות הנקבר הראשון במקום". לא עברו מספר ימים וביום י"ט בתשרי שנת תרמ"ט נפטר אותו אדם והובא לקבורה. על מצבתו נכתב (בתמונה) את שגזר על עצמו "בהיותו בריא ושלם ואמר שהוא לא היה מתנגד להיות הראשון" - לכן תמיד צריך להזהר ולהוציא רק דברים טובים מהפה!". ברית כרותה לשפתיים".

ועוד באותו נושא, מעשה מלפני כ-20 שנה
כששני אחים משתחררים מהצבא ולאחר כחצי שנה מחליטים לערוך טיול בן כמה חודשים לאפריקה. חשבו, כי לפני הטיול באפריקה יערכו מעין מסיבת פרידה לכל החברים המשותפים להם. נערכת מסיבה ברוב כבוד והדר, חברים מבית הספר מהשכונה ומהצבא נפגשו יחדיו ולפתע מבחינים החבר'ה מהצבא ביוסי פלאח, חברם לגדוד, מראהו שונה ממה שכולם מכירים, הוא חובש כיפה של נחמן מאומן, עטור זקן, וכולם שואלים אותו בהשתאות: מתי חזר בתשובה? איך? מדוע? למה? וכמה...?! בשלב הראשון השיחה נינוחה משהו, אך ככל שנוקפות הדקות, החבר'ה "יורים" לעברו במטח שאלות בנושא הדת, כאילו היה יוסי ה"דובר צה"ל" של כל הדתיים.

יוסי שלנו הוא חוזר בתשובה טרי, עד לפני שבועות מספר היה ממש כמוהם, התמצאותו ביהדות היא רק בחזיתוליה, והחבר'ה מצדם ממשיכים להקשות עליו ובשלב מסוים זה גם עובר לפסים מלגלים והגדיל לעשות מארח המסיבה, אחד האחים, שאחרי ששם את יוסי שלנו ללעג, אמר לו קבל עם ועדה - "אני לא מבין איך אתה כזה...?" והוסיף בנימת צחוק אני...רק.....יחזיר אותי בתשובה", "רק מי יחזיר אותך בתשובה?" שאל יוסי פלאח, אך אף אחד כבר לא שמע את

שאלתו, החברים היו עסוקים בעצמם ובדברי הבל ושטות, ויוסי שלנו כבר שם פעמיו לעבר הציאה בנפש עגומה ופגועה.
למחרת טסו האחים לאפריקה ועברו ממדינה למדינה ובקרו בכל פארק לאומי ובכל אטרקציה אפשרית. כעבור 8 חודשים ביבשת האפריקאית ומספר ימים לפני תום טיולם שם, הם מחליטים להכנס עם אופנועים בדרך שאינה מתוויירת תדיר, הם משתעשעים עם האופנועים, עד שלפתע מגיחה לעברם ג'ירפה, מהירותם מופרזת והם במסלול הבטוח להתנגש בה. אחד האחים מצליח ברגע האחרון לסטות מן המסלול, אך לעומתו האח השני נכנס חזיתית בג'ירפה, הוא שותת דם, ואין כמעט סיכוי להצילו, כי בני אדם לא נראים בסביבה, האח הראשון בוכה בזעקות, פתאום כמו באגדות, עובר אוטובוס תיירים, הוא קופץ עליו ומתחנן לנגח שיסיע אותם לבית החולים כי אחיו מאבד דם וחיוו בסכנה, תחילה מסרב הנהג האפריקאי, אך הבטחה לסכום כסף גדול שיקבל משכנעת אותו להביא את הפצוע לבית החולים. האח הפצוע מטופל בבית חולים באפריקה, הוא מחוסר הכרה ומצבו לא מזהיר בלשון המעטה, הוא שוכב בבית החולים באפריקה כחצי שנה ולאחר מכן מעבירים אותו לארץ, הוא עובר תקופת החלמה ואט אט שב אליו גם הדיבור שנטל ממנו מן הפציעה ועד עתה.

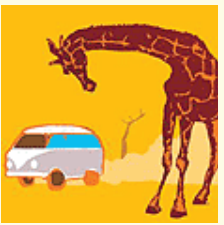
הם גדלו את הילד עד שהגיע לכיתה א', בתלמוד תורה ערכו 'מסיבת סידור' כל ילד קבל מהרבי והתלמוד תורה, מתנה, סידור שבו יתפלל. גם הילד המאומץ קבל את הסידור והוא היה בהתרגשות רבתית יוצאת דופן, כאילו זכה במליון דולר, הילד חבק את הסידור ונשק אותו והראה לאביו בהתלהבות יתרה, ואביו הרופא לא הבין מה פשר השמחה? "נכון סידור מתנה, זה כיף" חשב בלבו 'אבל לצאת במחולות ותופים... נראה לי מעט מוגזם!' כשנכנסו לרכב שאל הרופא את בנו 'אברהם, אתה חייב לומר לי על מה ולמה ההתלהבות, זה בסך הכל סידור?' השיב לו הילד: 'מה זה למה? כל הזמן אני אומר לך שאני רוצה אח, שישחק איתי בלגו, שישחק איתי בכדור, שישחק איתי במשחקים, אבל אתה כל הזמן אומר לי אבא, שאתה רוצה, אבל השם לא נתן לך, אז עכשיו יש לי סידור, אני אתפלל לבורא עולם שבייא לי אח'

האבא הרופא אמר בלבו, הילד לא יודע את הבעיה שלי ושל אשתי, הוא גם לא יודע שהוא מאומץ, הוא הביט בבנו והשיב 'טוב, אברהם, תתפלל וב"ה השם ישמע את תפילתך' הרופא לא באמת התכוון, הוא גם לא חשב שזה יצליח, אבל רק כדי להתייחס לילד ולצאת ידי חובה, השיב מה שחשב.

הילד כמובן התפלל בתמימות ובקש בכל לבו שיהיה לו אח ואכן כעבור חודש נפקדה האשה וכעבור תשעה חודשים בשעה טובה נולד אח לאברהם ב"ה ואותו רופא אמר לרב זילברשטיין, שהוא ערך את הברית ומיד אחרי הברית הגיע לכאן לשיעור, כדי לספר את סיפורו לרב, על מנת לחזק רבים וידע כל אחד, שגם כשכל השערים נעולים, שערי תפילה אינם ננעלים לעולם!!

התאונה שעבר הותירה לו מלוא הזמן להרהר על חייו על תכליתו, הוא נוטל לידי ספר תנ"ך שהיה מונח סמוך למיטתו, מעין בו ומרגיש שזה ממלא משהו ברוחניות שכה היתה חסרה לו, ככל שחולפים הימים הוא מוצא את עצמו קרוב יותר מתמיד ליהדות מנהג ברה, הוא מחליט לחזור בתשובה שלמה וגומל לבו לכשיצא מבית החולים יהפוך לתלמיד ישיבה. השמועה שהוא מבית חולים בארץ עושה לה כנפיים וחברים מגיעים אליו לביקור, יום אחד הגיע גם יוסי פלאח מיודעינו לביקור חולים, בחדר כבר נמצאים כמה מן החברים שהיו באותה מסיבה אשר לעגו לו ולחזרתו בתשובה. הם משוחחים על הא ועל דא וגם משחזרים את ה'מתקפה' על יוסי פלאח ואיך לעגו לו כולם במסיבה ההיא וכנ"ל גם האח החולה שכולם באו לביקור.

ופתאום קם אחד החברים ואומר - 'אני במקרה הקלטתי, אולי תרצו לשמוע את השיחה במסיבה של החברים עם יוסי?' הוא משמיע לכולם את השיחה שהיא בעקר הטחות כלפי יוסי החוזר בתשובה, כולם מקשיבים בשקיקה כשלפתע הם מגיעים למשפט שאותו אמר האח המארח ליוסי, במשפט שאמר, לא שמע יוסי את כולו, בעצם היתה חסרה מילה אחת תמימה... הם מקשיבים להקלטה ובסופה שומעים את האח אומר ליוסי ביוהרה ובלגלוג - 'אותי! רק ג'ירפה תחזיר בתשובה...', כן גבירותיי ורבותי הקוראים! אמר האח בצחוק ולא ידע שבמו פיו חרץ את גורלו, ברית

איש אחד הגיע אל הסטייפלר הקדוש, אביו של ר' חיים קנייבסקי זצ"ל ואמר לו שהוא לא יודע מה לעשות? 'אני רגזן, אני כעסן, אני משתגע כבר ולא יכול, כל דבר מקפיץ אותי, כל דבר מדליק אותי, יש לי עצבים מכל דבר - עם אשתי, עם הילדים, בבית הכנסת, במכולת השכונתית ואיפה לא? יש לי טבע רגזן מה אני אעשה? תעזור לי כבוד הרב אני מתחנן!'

אמר לו הסטייפלר שהגמרא אומרת שרגזנים חייהם אינם חיים' 'כן אני יודע כבוד הרב, אני חי את הגמרא הזו כל רגע... לכן באתי לבקש עצה ופתרון כדי שלא אהיה רגזן וכעסן' אמר לו הסטייפלר 'אני מוכן לתת לך עצה כיצד לא תהיה כעסן? אבל בתנאי שאתה חמש דקות מביט בי, לא צוחק, לא מחייך, רק מסתכל עליי' חשב אותו כעסן בלבו 'לא רק שזה הדבר הכי קל בעולם, זה הדבר הכי כיף בעולם, שהצדיק אומר לך להביט בו חמש דקות רצוף!'

'אתה מוכן?' שאל הסטייפלר את הכעסן 'כן' השיב הכעסן, ונעץ ונעל את עיניו בפני הסטייפלר. הסטייפלר החל לעוות את פניו ולעשות כל מיני פרצופים משונים, פרצופים לא שגרתיים מלווים בנביחות, הסטייפלר המשיך לעקם את פרצופו והחל לשאוג ולעשות כל מיני קולות של חיות טורפות והאיש הרגיש לא נוח, כאילו חיה מאיימת עליו רגע לפני שהיא טורפת וקורעת אותו לגזרים, פרצופיו של הסטייפלר הנביחות והשאגות, רק הלכו והתעצמו ופני הסטייפלר האדימו והאיש נבהל ממש, רצה בכל מאודו לקום וללכת, אך זכר שהבטיח לרב להביט חמש דקות ולא להסיר את העיניים. חמש הדקות נראו לו כמו נצח! בתחילה שמח מאד להביט בפניו של הרב, אבל עתה רק חפש דרך מילוט מהמחזה שנגלה לעיניו. גם בחלוף חמש דקות, הוא נותר מבוהל, מפוחד ונראה כאחד שעברה עליו טראומה.

בחלוף חמש הדקות, שאל הסטייפלר: 'הסתכלת עלי טוב?' 'כן' השיב אותו כעסן. 'אז דע לך' אמר הסטייפלר, 'כך אתה נראה שאתה כועס!!! אילו הם הפנים שלך שאתה רוגז!!!, כך אתה נראה ביום יום, שילוב של אמסטף ורוטוויילר... וברגע שתבין זאת, אתה תפסיק לכעוס, זו העצה הכי טובה נגד כעס' אמר הסטייפלר הקדוש.

מנהג הספרדים להקל באכילת בשר ביום ראש חודש אב עצמו, ולעומת זאת לגבי אכילת בשר ביום עשירי באב, מנהג הספרדים להחמיר שלא לאכול בשר ביום עשירי באב כולו.

כתב מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, **שאם נשאר בשר** מן המאכלים שבשלו לכבוד שבת, מותר לאכול מהם במוצאי שבת ב"סעודה רביעית" שהיא הסעודה שאוכלים במוצאי שבת. והמקל לאכול מבשר זה שנשאר מסעודת שבת אף בשאר ימות השבוע, יש לו על מה שיסמוך, **ולקטנים** שלא באכילת בשר שנשאר משבת אף בימות החול. (אך בתנאי שלא ישל לכתחילה כמות גדולה לשבת בכדי שישאר לו בשר לימות החול). **ולילדים קטנים** מאוד שאינם מבינים כלל את משמעות חורבן הבית, מותר לתת אף לכתחילה בשר

בימים אלו, ומותר לבשל עבורם בשר בשבוע זה שחל בו תשעה באב. **חולה**, אף על פי שאין בו סכנה, מותר לו לאכול בשר בימים אלו. וכן **יולדת** תוך שלושים יום ללידתה מותרת באכילת בשר. וכן **מינקת** שהתינוק שלה חלש, ואם תמנע מאכילת בשר יוכל הדבר להשפיע לרעה על בריאות הילד, מותרת באכילת בשר. וכן **מעוברת** שסובלת הרבה בהריונה יש להקל לה לאכול בשר בימים אלו. אבל **אדם בריא** שאוכל בשר בזמן שנוהגים בו איסור, גדול עוונתו מנשוא, והרי הוא פורץ גדר, ועונשו גדול.

סיפור שהתרחש במקומותינו אודות זוג חרדים משודכים, הוא בחור ישיבה והיא בחורת סמינר, החתונה בפתח, אך לא היה להם ממש כלום. שני ההורים מעוטי יכולת, לא היה להם מה לתת לילדיהם ובמשפחה התבדחו על זה, שאפילו לכסף למונית לחתונה יצטרכו לקחת הלואה... מועד החתונה התקרב והבחור שלנו היה שרוי בעצב. אח של החתן הציע לו לנסוע למירון, 'נתפלל אצל הרשב"י ונזכה לישועות, אין לנו מה להפסיד'

לקחו את המכונית המקרטעת של אחיו עם עוד כמה חברים והצפינו למירון. בדרך באמצע העליות, הרכב נפח את נשמתו... 'מה עושים עכשיו?!' אין ברירה, השאירו את הרכב בצד והחלו הגיעו למעלה וראו קיוסק, הם רצו כל כך לשתות כי הדרך היתה לא קלה בלשון המעטה והם כמעט התייבשו! נגשו לקיוסק ובקשו שתיה, כשבאו לשלם נזכרו שמרוב חפזונם שכחו את הארנקים באוטו! אמרו למוכר 'אין לנו כסף, נלך לאוטו נביא את הארנקים ונחזור'. המוכר התעצבן והיה בטוח שיש פה מעשה נוכלות והם ודאי יברחו ולא ישלמו. הם ספרו לו את סיפור האוטו המקרטע ואיך עלו לכאן ברגל בקושי רב, אך הוא לא האמין להם ולבסוף התרצה מעט, ולהבדיל כמו ביוסף הצדיק, בקש להשאיר אחד כערבון! הם הסכימו ונשאר החתן מיודענו כערבון עד אשר יחזור.

צעדו כל החבורה אל הרכב ובינתיים עבר זמן רב ולא חזרו! החתן המודאג רצה להתקשר ולא היה לו מכשיר טלפון, לכן הבקש מהמוכר לבצע שיחה לאחיו כדי לראות מדוע מתמהמהים?! המוכר נתן לו את הטלפון, אך מכיוון האח היתה הודעה שהטלפון מנותק, כנראה גם נגמרה הסוללה. חלפה עוד חצי שעה ושוב בקש החתן ממוכר הקיוסק להתקשר לאחיו. המוכר התעצבן וסנן לעברו: 'נמאס מכם, אתם כולכם רמאים, איזה סיפור ממציאים, בשביל כמה בקבוקי שתיה נוטשים חבר ובורחים!!!'

החתן חש הרגשה נוראית, המוכר צועק עליו, חבריו לא מגיעים, כסף לחתונה אין ואפילו להתפלל על קבר הרשב"י הוא לא הצליח בידו, הוא נשבר ופרץ

העלון לזיווג הגון לרות הודיה ורינה ומשיח בני אלנה לאה ולשרית בת חנה וליוסף וחיביבת בני יענה וללאה בת אהובה ולדנה בת הילית ולרפואת רחל בת חבובה ומשה בן אסתר ואביבית בת רחל ודודתן אלהן בן רחל ויחזקאל ידידיה בן נחמה שיינדל וחיביבה בת נעימה **ולעילוי נשמת** זהבה בת זכיה וסימי בת מרים וציון בן רחמים ומונס חנה ויעקב בן רותי ולאה בת רבקה ויעקב בן חנום וברוך בן חבובה ואדיר בן לאה ויהודה בן חבובה ולדליה בת חבובה וטובה בת אסתר וזכי בן חנה.

ערכים

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
20:51	20:14	18:59	ירושלים
20:49	20:16	19:14	תל אביב
20:52	20:17	19:07	חיפה
20:50	20:15	19:16	באר שבע

שבת מברכין - ר"ח מנחם אב יהיה ביום שני, המולד יהיה בליל שני, בשעה 1, 53 דקות ו-11 חלקים.

העלון טעון גניזה

אומנות ההשפעה

האם יש בכוחו של מיעוט להשפיע על הציבור כולו לחזור בתשובה? מבט לפרשת ערי מקלט מלמד כי עוצמת הדוגמא האישית חזקה משחשבנו

האם זקני העדה צריכים להפסיק את תלמודם בשביל עבודה פשוטה שמן הסתם ניתן למצוא בנקל בעלי מקצוע שיעשו אותה?

נתאר לעצמינו את המחזה: השמועה נפוצה כי גדולי ישראל עומדים להגיע למקום בו נמצא החלל - אולי באזור נידח ומרוחק של ארץ ישראל שאינו רגיל לראות אותם - והמוני סקרנים באים לצפות במחזה. במשך שעות ארוכות שגרת החיים נעצרת שעה שהמונים עוקבים במבטם אחר הזקנים המתרוצצים מכאן לשם, במעלה ההר ובמורדו, מותחים חבלים, נועצים יתדות ומבצעים חישובים.

הדי המאורע מורגשים גם בירושלים שכן המלך נעדר מארמונו ואינו יכול לעסוק בצורכי המלוכה. גם בית דין הגדול אינו יכול להתכנס בהרכבו המלא, שכן חלק מדייניו אינם נוכחים. בקיצור, הארץ כולה רועשת עקב פרשת מותו של אותו חלל אלמוני.

כך המסר ברור: אי אפשר לחזור לשגרה! החיים אינם שבים למסלולם עד שזקני העיר יוצאים אל נחל איתן- כאילו היו חשודים בעצמם במעשה-ומכריזים קהל עם ועדה כי ידיהם לא שפכו את הדם הזה.

הטלטלה הציבורית שפעולות אלה מחוללות מונעת את ההתרגלות למציאות שבה נהרג אדם. לא כלפי הרוצח מכוון מעמד עגלה ערופה (אדרבא, אם ידועה זהות הרוצח אין העגלה הערופה מכפרת), כי אם כלפי הציבור כולו - שלא יתרגל, שלא ינרמל. שיפשפש במעשיו ויבדוק האם התנהלות שונה יכולה הייתה למנוע את האסון הזה.

היה הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל מבאר בדרך זו את הוראת התורה להציב שלטים המורים את הדרך לעיר מקלט. לא רק בשביל להחיש את דרכו של הרוצח

בטרם ישיגו גואל הדם נדרשו השלטים הללו, כי אם כדי שגייע למחוז חפצו בלי צורך לשאול עוברים ושבים. כי לא חפצה התורה שיתפרסם שקיימת תופעה כזאת של רוצחים בשוגג, שלא יכנס המושג הזה לשיח, שלא יהפוך לחלק מהשגרה הנורמלית.

ומאידך, לא חייבה התורה להציב שלטים המורים את הדרך לירושלים לעולי הרגל. אדרבא, ישאלו העולים את העוברים ושבים ובכך יתפרסם מחוז חפצם ויושפעו אחרים לעלות בעקבותיהם.

אם כך היא ההשפעה החברתית של ידיעה שלילית, נוכל רק לדמיין את עוצמת ההשפעה החיובית שיש למי שנותן דוגמא אישית ומקדש שם שמיים במעשיו. עם דוגמא אישית כזאת נוכל להקרין את אורו של בית המדרש על עם ישראל כולו, ולהשיבו לצור מחצבתו.

שישה ערי מקלט הצטוו בני ישראל להתקין עם כניסתם לארץ-שלושה בעבר הירדן המזרחי ושלושה בצידו המערבי. מכאן שאלה ידועה: בעבר הירדן שכנו רק שניים וחצי שבטי ישראל, ואילו ממערב לירדן שכנו תשעה וחצי השבטים הנותרים. מדוע אפוא נצרך מספר שווה של ערי מקלט משני עברי הירדן?

בפשטות ניתן להשיב על כך שאין מספר ערי המקלט עניין התלוי במניין, כי אם במרחק. היינו, לא כמות הרוצחים בשוגג היא הקובעת את נחיצותם של ערי המקלט אלא המרחק שעל הרוצח לנוס עד הגיעו לעיר מקלט-שהרי ככל שמתארכת הדרך גוברת הסכנה שגואל הדם ישיגו ויפגע בו.

אולם לא כך ענתה הגמרא על שאלה זו, אלא "שאני גלעד דנפישו ביה רוצחים". מרובים הרוצחים בארץ גלעד (עבר הירדן) ולפיכך נצרכו בה ערי מקלט רבים למרות אוכלוסייתה הקטנה יחסית.

ועדיין, השאלה נותרת על עומדה. שהרי עיר מקלט קולטת רק רוצחים בשוגג ולא במזיד. בעוד שאת הרציחות במזיד אפשר לתלות במידותיהם הגרועות של בני אדם יושבי חבל ארץ מסוים, רציחות בשוגג הן לכאורה עניין אקראי, תאונת עבודה. היתכן שבחבל ארץ מסוים תאונות כאלה תהיינה שכיחות יותר מאשר במקומות אחרים?

משיב ראש ישיבת מיר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, שאכן יתכן הדבר. בארץ גלעד מרובים היו הרוצחים במזיד, לפיכך נוצרה בה זילות בחיי אדם. הואיל והרצח נעשה לחלק משגרת החיים, הרי שגם אצל הרוב הנורמטיבי התפתחה כהות חושים ביחס לערך חיי אדם. הזעזוע שלהם משפיכות דמים פחת במידת-מה, והדבר בא לידי ביטוי ביחס מזלזל יותר כלפי חיי אדם ולריבוי מקרי הריגה בשוגג המצריכים מנוסה לעיר מקלט.

מקרה הפוך המדגים את אותו עקרון, מצינו במצוות עגלה ערופה. חלל נמצא מוטל בשדה, ואין ידוע מי או מה גרם למותו. מבית הדין שבירושלים מגיעים לזירת האירוע שלושה מזקני העדה, ולדברי ר' יהודה אף חמשה (משנה סוטה ט, ב; ולשיטת ר' אליעזר בן יעקב מגיעים גם המלך והכהן הגדול!). הללו מפשילים שרוולים ו...ניגשים למלאכת המדידה.

וכך, במשך שעות ארוכות תחת השמש הקופחת, הם מותחים חבלים ומודדים מרחקים עד לעיר הקרובה יותר. לאחר מכן האחריות עוברת לזקני אותה עיר הנדרשים להביא עגלה ערופה ולהכריז: "ידינו לא שפכו את הדם הזה-לא פטרנוהו בלא מזונות, לא שלחנוהו בלא מלווה".

ההתעסקות הזאת מעוררת תמיהה. וכי אי אפשר למצוא בעלי מלאכה שיעסקו במדידת מרחקים עד שיש צורך להטריח את גדולי ישראל מירושלים הרחוקה, את הכהן גדול ואפילו את מלך ישראל בכבודו ובעצמו?

במשך שעות ארוכות תחת השמש הקופחת, הם מותחים חבלים ומודדים מרחקים עד לעיר הקרובה יותר

עמוד 11 ערכים לילדים לקראת שבת

עמוד 7 ערכים מאחורי הקלעים נקודת ההצתה

עמוד 4 הרב דניאל נשיא מה משכנע יותר?

עמוד 2 הרב דוד ברוורמן כיצור אומנותי

מחשבות טובות

הרב דוד ברורמן

בתחילת תשובתו של הצייר הרב איקא ישראלי ז"ל, בא לבקר רבו יבלח"ט הגר"מ פראנק שליט"א.

איקא גר בתל אביב בדירת אומנים.

דירות אלו, בדרך כלל, לא מאופיינות בסדר וניקיון... אך מה שנגלה לעיני הרב, שבר את כל השיאים. הבלגן והלכלוך שנגלו לעיניו היו בלתי

נסבלים לחלוטין. המחזה דמה לדייר רחוב (הומלס) שהקיפוהו בארבע קירות... השיא היה על אדן החלון העמוק: גבעה של קליפות גרעיני חמניות, גלעיני אפרסקים יבשים, וכוס קפה שחור הפוכה ולצדה שלולית שחורה ויבשה משיירה...

הרב התקשה לעכל את המראה, וביקש לברר בעדינות אם הוא זקוק לעזרה בניקיון... איקא נזעק ואמר: "כבוד הרב בבקשה, בבקשה, אל תזיז כלום ממה שאתה רואה! השאר את הכיעור כמו שהוא!" הרב פרנק ממש התחנן: "תן לי מטאטא כף ושקית אשפה, ותוך דקות ספורות החדר ראוי למגורי אדם". איקא מסרב נחרצות, ובמקום לתת הסבר הוא מבקש מהרב להיכנס לחדר הפנימי. במרכז החדר המסודר להפליא ניצב בד קנבס ענק ובו ציור שמן מוחשי, המתאר את חדרו של 'הפרופסור המפוזר'...

איקא המחיש בדיוק אומנותי מופלא על בד הקנבס, כל לכלוך ולכלוך... גבעת הקליפות תועדה לפרטי פרטיה... גם שלולית הקפה היבשה תועדה בדיוק נפלא... ולמול פניו הנדהמות של הרב הסביר הצייר: "אני עדיין לא סיימתי את היצירה האומנותית... כעת אתה מבין, כבוד הרב, למה אני חרד שלא תזיז את הבלגן?"

מגיד המישרים רבי בנימין קובלסקי שליט"א הטעים והתאים על כך את המעשה הנודע המובא במסכת תענית (כ) "רבי אלעזר ברשב"י יצא ממגדל גדור מבית רבו, והיה רכוב על חמור ומטייל על שפת נהר הים, ושמה שמחה גדולה מפני שלמד תורה הרבה. נזדמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר. אמר לו: שלום עליך רבי! ולא החזיר לו. אמר לו: ריקה, כמה מכוער אותו האיש! שמא כל בני עירך מכוערין כמותך? אמר לו: איני יודע, אלא לך ואמור לאומן שעשאני כמה מכוער כלי זה שעשית". מובא שם ברש"י שאותו 'מכוער' היה אליהו הנביא זכור לטוב, שרצה לגרום לרבי אלעזר לשנות את הנהגתו כלפי כל יהודי באשר הוא.

כיעור אומנותי

זו לא טעות, זו אומנות הבורא

מדוע בחר אליהו הנביא בשם 'אומן' מדוע לא: "לך ליוצר שעשעני"? או לך "לבורא שבראני"?

לאור המעשה הנ"ל ניתן לבאר זאת באור מופלא. אליהו הנביא לימד את רבי אלעזר שמה שנראה כלפי חוץ מכוער, זוהי אומנות של הקב"ה! וכדי להכיר את האומנות צריך להיכנס אל ה'חדר הפנימי', אל פנימיות נשמת האדם, אל שורש חייו ומה שאנו רואים ככיעור הוא כשיזוף חיצוני הבא מהשמש, אך פנימה הכול לבן וזך. שורש הדברים טמון בהמשך המעשה המובא שם בגמרא בתגובתו של רבי אלעזר לתשובתו של אותו איש מכוער:

"כיון שידע בעצמו שחטא ירד מן החמור ונשתטח לפניו, ואמר לו: נענית לך, מחול לי!"

הרב התקשה לעכל את המראה, וביקש לברר בעדינות אם הוא זקוק לעזרה בניקיון...

אמר לו: איני מוחל לך עד שתלך לאומן שעשאני ואמור לו כמה מכוער כלי זה שעשית. היה מטייל אחריו עד שהגיע לעירו. יצאו בני עירו לקראתו, והיו אומרים לו: שלום עליך רבי רבי, מורי מורי! אמר להם: למי אתם קורין רבי רבי? אמרו לו: לזה שמטייל אחריו. אמר להם: אם זה רבי-אל ירבו כמותו בישראל. אמרו לו: מפני מה? אמר להם: כך וכך עשה לי. אמרו לו: אף על פי כן, מחול לו, שאדם גדול בתורה הוא. אמר להם: בשבילכם הריני מוחל לו. ובלבד שלא יהא רגיל לעשות כן. מיד נכנס רבי אלעזר ברשב"י ודרש: "לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז!"

בכל המעשה של רבי אלעזר מתעוררות להן תמיהות מתבקשות. א. כיצד התנא הקדוש ביזה

את אותו האיש? וכי מה עשה? ב. מה פשרה של השאלה: "שמא כל בני עירך מכוערין כמותך", מהי משמעותה של אותה שאלה, וכי אדם נולד מכוער מפני ששכניו מכוערים...?

אלא שאין כוונת הדברים לכיעור חצוני אלא לכיעור בהתנהגותו, רבי אלעזר ראה בפנייתו אליו חוסר דרך ארץ, יתכן בצורת הפנייה יתכן בעיתוי, אך דבר אחד ברור שהתנא הקדוש לא יעשה חלילה, דבר שלא ייעשה! ואם בכיעור התנהגותי עסקין מובנת השאלה השנייה ששאל: "שמא בני עירך מכוערין כמותך?", ייתכן שמקום המגורים שאתה גר משפיע שלילית על התנהגותך! בתשובתו:

"איני יודע! לך לאומן שעשאני", זוהי תוכחה, המדגישה שהקב"ה בחר לפזר את נשמות עם ישראל במקומות רבים, ולכל נשמה יש את התיקון במקומה המיועד לה. ללא ספק הבית הקדוש והגבוה ביותר היה אז ביתו של רשב"י שם היו הסטנדרטים הגבוהים והדקים ביותר, אך לא כולם זכו לגדול בבית שכזה ואפילו לא בדומה שבדומה לו, ועל כן מה ש'נראה' לכם כמכוער זהו 'חסד' בהתאם למקום שהגבוה בו אתם נמצאים, אם רצונכם שכולם יהיו בדרגה שלכם, בקשו מהאומן - בורא הנשמות, שיחלק את הנשמות רק במקומות הגבוהים ביותר.

רעיון זה טמון במסקנה שהסיק רבי אלעזר: "לעולם יהא האדם רך כקנה", הצדיק אמור להכיל בתוכו גם את בחינת: 'הארז' וגם את בחינת: 'הקנה'. כלפי עצמו ישאף תמיד לטפס למעלה להיות: 'קשה כארז'-ידרוש מעצמו את הסטנדרטים הגבוהים ביותר; אך כאשר הוא מתבונן על הזולת, שם עליו להיות 'רך כקנה' להתכופף עד אליו, לעולמו, לחייו, למקום מגוריו, לקשיים שהוא חווה, להרפתקאות שהוא עבר, לצלקות שנלוו לחייו, ומהם נגזרת התנהגותו. כך שהשפיטה תהיה לא כדין השופט: "מה שענינו רואות" כי מה שנגלה לעין הוא נראה כ'מכוער', אלא את הרקע ההיסטורי שלו, והמניעים שהובילו אותו למקום העגום שבו הוא נמצא.

אלו העוסקים ב'חוכמת הגישור' מצאו שרוב הסכסוכים בין בני אדם נובעים בעיקר, מ-אי הבנות בין הנפגע לפוגע. לו הנפגע היה מנסה רגע לפני 'החלטה' להיפגע לנסות להבין מה היו המניעים, לו הוא היה מברר, ללא מתווכים, עם הפוגע עצמו, מדוע נהג כפי שנהג, סביר להניח שהסכסוך היה נמנע על השלכותיו המצערות. באותה מידה גם הפוגע עצמו, אם היה יודע כיצד הנפגע תרגם את מעשיו, וודאי היה מפיסו.

יהי רצון שנוכח לאהבת אמת, ועושה השלום במרומיו, יעשה שלום עלינו, וברחמיו ישוב אלינו ברחמים. הלוואי נזכה עוד השנה לראות בנחמת ציון וירושלים.

לקביעת חברותא עם מתחזק, הצטרפו עכשיו
050-4119468 הרב ארנון אלנבוגן

אברך יקר!
באגרי ארכים מחכים לך

נקדת מכת

הרב משה לנדא

הצד השני

אל תשכחו לבדוק גם שם...

לפני כמה שנים, בדיוק בזמן הלחץ של הכביסות בערב תשעת הימים, התקלקל בביתנו מייבש הכביסה. כיון שהמייבש היה בחצי אחריות, בה משלמים רק על הביקור, החלטתי להתקשר לחברה המבטחת. זה היה ביום רביעי, והנציג שענה לי אמר שהטכנאי יכול לבוא רק ביום ראשון.

איך אפשר חצי שבוע בלי מייבש... וממש לפני תשעת הימים? אמרתי תודה רבה, וביקשתי שלא יבוא. מייד בסיום השיחה התקשרתי לטכנאי פרטי, שהבטיח לבוא מחר. בבוקר דופק אדם בביתי. רעייתי פתחה את הדלת, והלה הציג את עצמו כטכנאי שבעלך הזמין!

הוא נכנס. הסתכל על המכונה. קצת שיחק עם מנעול הסגירה וקבע נחרצות, "יש גרב תקועה לכן המכונה לא עובדת, וגם מנעול הסגירה שבור. מנעול חדש עולה 300 ש"ח אין לי כאן, אז תודיעי לי אם את מעוניינת, אם כן, אני אבוא ביום ראשון להחליף". "מה עם הגרב?" שואלת רעייתי. "כשאבוא עם המנעול אוציא גם את הגרב". על השאלה "למה לא עכשיו?" הוא לא ענה. גבה 200 ש"ח על הביקור, והלך לו.

אחרי צהריים דפיקות בדלת. "שלום אני הטכנאי שהזמנתם". מתברר שהטכנאי שהגיע בבוקר, היה טכנאי מטעם החברה.

כיון שהטכנאי הראשון ממש לא היה נראה אמין, ביקשנו מהטכנאי שהזמנו שיבדוק גם הוא פותח... מסתכל, ומכריז: "הלך המנוע. לא משתלם לתקן". "אבל היה פה מישהו שאמר שיש שם גרב תקועה", אמרנו לו, סיפרנו לו את כל הסיפור על המנעול והגרב.

הוא עשה מעקף לנעילה. ואמר "הנה. עכשיו המכונה עובדת, גם כשהדלת לא סגורה. אבל התוף לא מסתובב, כי הלך המנוע. אדרבא, שיבוא הטכנאי שהיה פה ויוציא את הגרב. אין שום גרב!" הוא פסק נחרצות. לקח רק 180 ש"ח והלך.

האמת... לא היה נראה שיש איזשהו חריץ שמשם יכולה לחמוק גרב למנוע. היה ברור לי שהטכנאי הראשון שקרן. הטכנאי השני היה נראה הרבה יותר אמין, ולכן כבר התחלנו לחפש מייבש חדש.

בינתיים, החלטנו 'לטפל' בחברה ששלחה טכנאי ללא הזמנה. בא. לא עשה כלום, ולקח 200 ש"ח. התקשרנו וביקשנו את כספנו חזרה. "לא הזמנו טכנאי", אמרנו להם. אחרי וויכוחים ודיונים החברה אכן הודתה שהטכנאי נשלח בטעות. "מי שהזמין לכם את הטכנאי בטעות צריך לטפל בזה. תפנה אליו" אמר הנציג. איכשהו בסוף תפסנו את הנציג הראשון. הוא אמר לי, שכיון שהוא טעה, הוא אמור לשלוח לי המחאה אישית שלו. ההמחאה עד היום לא

הגיעה גם לא רבתי עליה. אבל בשביל לדעת למה תצטרכו להמשיך.

אחרי שהמייבש עומד הפוך ופתוח כבר כמה ימים, החלטנו להעבירו לעולם שכולו טוב. וכטבעם של אברכים למדנים, לפני שאנחנו מוציאים כסף, אנחנו בודקים אפילו אפשרויות מוזרות, העיקר לא להוציא סתם. אולי בכל זאת יש שם גרב תקועה במנוע... חיפשתי. דחפתי ידיים. ניערתי... שום דבר! לא הייתה שם שום גרב.

אחרי שעה, הבן שלי בן השש שגם הוא נכנס לעניינים, קורא לי. "אבא הנה הגרב שחיפשתי" הוא אומר, ושולף גרב מתוך המייבש. חיברתי את המייבש לחשמל, וראו זה פלא: המכונה עובדת.

פגשתי את הטכנאי השני, סיפרתי לו שהמכונה עובדת... שהייתה שם גרב... חושבים שהוא לקח אחריות על האבחון הלקוי שלו והחזיר לי את הכסף? ממש לא! אבל זו עדיין לא התובנה אותה אני רוצה לחלוק איתכם. אלא דווקא אחרת...

הייתי בטוח בלי שום ספק שהטכנאי הראשון טועה, שקרן או כל מיני מילות גנאי אחרות. הייתי בטוח שהשני צודק. עמדתי לזרוק את מכונת הייבוש... ובסוף... התברר ההפך! ללמדנו, גם אם אתה בטוח בצדקת הדרך, גם אם ברור לך כמו צד אחד... תמיד יש צד שני.

'צד שני', הוא גם הסיפור של בני גד ובני ראובן. כשמשוה רבנו מסכם עם בני גד וראובן את התנאים לקבלת עבר הירדן כנחלה, בעוד הוא מפרט את שני הצדדים להסכם "אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם, ונתתם להם את ארץ הגלעד לאחוזת", והצד השני "ואם לא יעברו... ונאחזו בתוכם בארץ כנען" (לב, כט).

כשבני גד ובני ראובן חוזרים על ההסכם, הניסוח מעט שונה. "אנחנו נעבר חלוצים... ואתנו אחוזת נחלתנו בעבר לירדן" הם מזכירים רק צד אחד, והם כבר בטוחים במימוש החלק אותם הם מבקשים.

חטאם של בני גד ובני ראובן שהם לא שמעו 'צד שני' הם לא נקבו תנאי כפול. הם לא הבינו... שיש צד שני שאולי לא... הם רצו כאן ועכשיו את אותה נחלה, והיום מוכנים לתת עליה כל דבר שיתבקשו... כאן ועכשיו!

על בני גד וראובן דרשו חז"ל את הפסוק במשלי (כ, כא) "נחלה מבהלת בראשונה, ואחריתה לא תברך" כיוון שה'נחלה' שלהם הייתה 'מבהלת', בלי לקחת בחשבון את כל הצדדים והאפשרויות, הם היו הראשונים לגלות על ידי סנחריב עשר שנים לפני גלות השבטים, ומאה שלושים ושלש שנים קודם שנבוכדנצר הגלה את שאר מלכות יהודה. תזכרו... תמיד יש צד שני, שאולי אפילו לא חשבתם עליו.

חילוף האחריות:

כדי שתיווצר מחלוקת, צריכים שני צדדים. אלא שלפעמים קיים פירוד גדול כל כך, שאפילו לאסוף צד אחד אי אפשר.
(הרב מטארנופול, בעל העמק יהושע')

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 מדוע מצוות הנדרים נאמרו "אל ראשי המטות לבני ישראל", דבר שלא מצינו כמותו במצוות אחרות?

תשובה: הרמב"ן מבאר שהיכולת להתיר נדרי עיני נפש עלול להוביל לזלזול האדם במוצא שפתיו. לפיכך נמסרו פרטי המצווה לראשי העם, שיפעלו באחריות ושיקול הדעת בהפרת נדרים, אך לשאר העם יהיה הדבר כנעולי דלת לקיים כל היוצא מפייהם.

2 לצורך מה פירטה התורה את מסעות בני ישראל?

תשובה: רש"י מסביר שהיה הדבר להזכיר את חסדי הבורא שהובילם בארץ ציה ושממה והצילם מסכנות המדבר. כאשר יתיישבו בני ישראל בארץ ישראל ויעמדו בפני סכנות וקשיים, ישאבו כוח מרשימה זו ויזכרו כי לא עזבם הבורא בעת צרתם במדבר ואף עתה לא ינטשם ולא ישכחם (באר יצחק).

הרמב"ם מסביר שהיה הדבר לאמת את הניסים הגדולים שעשה עמם הבורא, שאם יטענו האומות שאולי לא היה קיומם במדבר נס ופלא כי היו סמוכים למקומות ישוב או קרובים למעיינות מים וכדו' תבוא הרשימה ותוכיח באלו מקומות היו.

הספורנו מוסיף כי בא הדבר גם לרומם את זכותם של ישראל, שלמרות היותם "עם קשה עורף", מכל מקום "על פי ה' יחנו ויסעו", אף כאשר הובילם הדבר אל לב המדבר. ועל כך נאמר "זכרתי לך חסד נעורייך לכתך אחרי במדבר".

3 אקטואליה: למה מתייעצים עם רבנים בתחומים כמו שידוכים, רפואה, מעבר דירה וכדומה? לא היה הגיוני יותר להתייעץ עם אנשים שזהו המקצוע שלהם?

תשובה: בכל שאלה המוצגת בפני רב, מי שספק את הנתונים הוא איש המקצוע הרלוונטי. הרב גם לא יענה על שאלה לפני שאיש המקצוע נתן את דעתו. ועדיין, הכרעת דעת תורה נחוצה במרכיב המוסרי של השאלה, שבה יש צורך בשיקול דעת נקי ומוזכך.

נחמד את העניין באמצעות סיפור: זוג לאחר לידת בכורם ניגשו לרב שלמה זלמן אויערבך זצ"ל להתייעץ לגבי נתינת שם לילד. האם סירבה להעניק לילד את שם סבו, וזאת מכיוון שבבניין בו התגוררו שיקל אחד השכנים את בנו הקטן שנשא את אותו השם. שמע הרב את הדברים והצדיק את טענת האם.

לימים שאל האב את הרב האם אכן יש סכנה לתת שם כשידוע שישנו אדם אחר עם אותו השם שנפטר בגיל צעיר. "לא", השיב, "אין בכך כל סכנה. אך תאר לעצמך שיום יבוא ורעייתך תקרא לבנך מהחלון והשכנה האומללה תשמע את שם בנה המנוח ותישבר מכך. נו, אמור לי האם יעלה על דעתך שאפשר לתת שם שיגרום עוגמת נפש לשכנך?"

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צביאלי בן זור

איך כן מדברים?

הטיפ הסודי שיהפוך ילד ממורמר למאושר

אני ילד קטן שרואה הכל, כפי שהרחבנו בעבר, באופן חד ממדי. בכך גרמת לי לשנוא את כל הדימויים כולם. אם תאמר לי שאחי מתנהג יותר יפה אשנא אותו, ואם תאמר לי שהתורה אוסרת להתנהג כך, חלילה חלילה אשנא אותה, כי מי שלא איתי עכשיו, הוא נגדי!

אז מה כן נאמר בסיטואציה הזו? מה דעתכם על- "את טובעת בים של מבחנים עבודות ומטלות, קשה לך, נכון?" "מייאש אותך שאת לא רואה סוף לכל זה?"

אנחנו לא נאמין איך שזה יעבוד. אחרי שנגמור להזדהות עם קשייו של הילד, נשתתף גם בשמחותיו ונאמר לו- "אתה שמח שגמרת, נכון? אתה יכול עכשיו ללכת לשחק. הרבה יותר נעים ללכת אחרי שסיימת, נכון?"

מעבר להזדהות, קיבענו בראשו את התובנה שכדאי להזדרז, שאחרי שמזדרזים פנויים למשחקים. לאחר שנתמיד בסוג התגובות הזה, והתמדה כזכור היא אבן יסוד בכל ההצלחה בחינוך, קיטוריו בעתיד יתמתנו, בוודאות.

אם נתמיד בדרך הזו באמת, אנו עשויים להפוך את הילד שלנו מילד מתלונן לילד אופטימי ומכיר טובה.

שנותנת מבחנים בלי סוף, המנהלת שמקפידה על כל דבר, והחברה שעצבנה אותה היום. מסתבר שאם היא הייתה באה לספר לנו על כך בצורה רגועה, היינו משתדלים להקשיב לה עד כמה שניתן. אבל היא מתפרצת, ובזה הוא בעצם די דומה לנו, שהרי גם אנו מתפרצים על רקע טרדה/כעס/עלבון שחווינו. כשבדיוק כמונו, לעיתים היא מודעת לסיבת הכעס, ולעיתים לא. אך למרבה הצער, התגובה הספונטנית שלנו לסיטואציה הזו היא - "אולי תפסיקי להתלונן כל היום?"

ומכאן, השמיים או התהום הם הגבול. "את סתם כפויית טובה", "איך יכול להיות שרק לך רע כל הזמן?" וכו'.

הורה צדיק, בלי מרכאות, באמת צדיק, שהראש שלו מחובר לפסוקים חז"לים ומחשבות רוחניות גבוהות, וממילא עולם הדימויים שלו יונק גם הוא משם, עשוי לומר לילדו- "שמעת פעם שכל הכופר בטובתו של חברו סופו וכופר בטובתו של מקום?"

היה מקום לעצור כאן ולייחד טור שלם לאמירה הזו, שהיא כמעט אסון. אם אני עצבני ואתה מסביר לי שאפילו לפי התורה אני טיפש/ פושע בשעת הכעס לא גרמת לי להרגע. ובטח אם

בטור על שיקוף רגשות נגענו מעט בשאלה איך להגיב לילד ממורמר ועצוב, היום נרחיב מעט. כפי שהבטחנו השיטה המוצעת בזאת אינה קלה, אך כדאית, והיא ממש בבחינת דרך ארוכה שהיא קצרה, ובתנאי ששנה וסוויץ' בראש לגבי התגובה הנכונה לסערת רגשות של הילד.

ילד שמותקף, מאוים, מקוטלג ונתון להשוואות עם סביבתו המוצלחת עשוי להישר ולאבד מוטיבציה לתקן. לעומת זאת, כשנעניק תמיכה רגשית והבנה לילד או לילדה, נסייע להם להיחלץ מהקושי הרגשי ולהתקדם הלאה.

הפעם אני רוצה להדגים מעולמה של בת, שבמהלך שנות לימודיה היא נתקלת בהרבה מבחנים, עבודות ופרויקטים.

ילדה חוזרת מבית הספר עצבנית, זורקת את התיק על הרצפה, ומקטרת על המורה

כוחו של מסר עקיף

מה משכנע יותר?

לפני ה' למלחמה, כאשר אדוני דיבר... את אשר דיבר ה' אל עבדיך כן נעשה. נחנו נעבר חלוצים לפני ה'."

במקומות נוספים התורה מלמדת אותנו כמה חשוב להעביר מסרים באופן עקיף כדי שיתקבלו בלב השומעים.

כך למשל, משה מזכיר לבני ישראל בתחילת פרשת דברים את

המקומות בהם עברו, כדי להעביר מסר עקיף כתוכחה על חטאיהם: "לפי שהן דברי תוכחות מנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירן ברמז." (רש"י ע"פ ספרי)

כך גם במפגש הטעון שנערך בין יעקב לעשו. חז"ל מסבירים שם שדבריו של יעקב לעשו מלאים היו ברמזים ומסרים עקיפים, כדי להרתיעו ממאבק. והדברים מפליאים עד מאוד. במקומות אלו ובעוד רבים מדגימה לנו התורה כי לא האמירה הישירה היא היעילה ביותר, ולהיפך, אמירה ישירה תגרום פעמים רבות להתנגדות של הצד השני, מאבק ומלחמה. כאן באה התורה ללמדנו גישה נכונה ויעילה יותר להעברת מסרים וביקורת; ברמז, בעדינות ובחוכמה.

מזכירים אותו כלל, כאילו אינם זקוקים לעזרתו ויסתדרו לבד.

"ויאמרו... אל תעברנו את הירדן... גדרת צאן נבנה למקננו פה... ואנחנו נחלץ חשים... לא נשוב אל בתינו עד התנחל בני ישראל איש נחלתו: כי לא ננחל אתם מעבר לירדן והלאה."

מסביר רבי יצחק עראמה, בעל 'עקידת יצחק' (שער פה): "והנה בכל אלו הדיבורים מראש ועד סוף, לא זכרו את ה' ולא שמו אליו לב... אבל יחסו הכל אל כוחם ועוצם ידם... מאחר שלא קרוב ה' בפייה, אפשר שהוא רחוק מכליותיהם... על זה באה עליהם גערת חכם [משה], בהפליגו ליחס כל המעשים אל בעליהם יתעלה שמו."

ומשה רבינו בתשובתו מכניס ומשלב שם שמיים באופן בולט ביותר, וכך מרמז להם באופן עקיף שיש בהם היסח הדעת מהשי"ת: "ויאמר... אם תחלצו לפני ה' למלחמה: ועבר לכם כל חלוץ את הירדן לפני ה'... ונכבשה הארץ לפני ה', ואחר תשבו והייתם נקים מה' ומישראל והייתה הארץ הזאת לכם לאחוזת לפני ה': ואם לא תעשון כן הנה חטאתם לה'."

והם אכן הבינו את טעותם, ומייד תיקנו את עצמם באומרים: "עבדיך יעברו כל חלוץ צבא

מחקרים בתהליכי תקשורת והשפעה מגלים כי מסרים עקיפים חזקים ומשפיעים יותר ממסרים ישירים. לומר "הסיגריה מזיקה לבריאות" זהו מסר ישיר וחלש, אולם סיפור על נזק בריאותי בשל לפלוני, הסגירות, כוחו רב יותר. הנטייה הטבעית להוכיח אדם באופן ישיר הינה שגויה, ועל פי רוב אינה מועילה.

השל"ה הקדוש ('שני לוחות הברית' בסוף פרשת ויצא) מלמדנו: "אין ראוי לאדם, כשירצה דבר מה מאנשי ביתו, שיכריחם על צד האונס והניצוח, אף כי הוא מושל בהם. אבל ישתדל לפתות אותם על מה שירצהו, בתכלית מה שאפשר, כדי שיתעוררו לזה מעצמם. כי זה הוא יותר טוב משיעשו זה על צד האונס וההכרח."

אחד הדיאלוגים המפעימים בנושא כוחו של מסר עקיף, הוא השיח בין בני גד וראובן למשה רבנו. הם ביקשו לקבל נחלה בעבר הירדן בערי סיחון ועוג מלך הבשן, (שכבר הורישו בני ישראל). במקום להמתין לשלב חלוקת הארץ לכל השבטים יחד. תוך כדי דבריהם, משה רבנו מבחין בבעיה רוחנית עמוקה שמשתקפת מלשון הבקשה. הם מתעלמים מהקב"ה, לא

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

"הוּוּ זְהִירִין בְּרִשׁוֹת, שְׂאִין מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֲלָא לְצוֹרֵךְ עֲצָמָן, נְרָאִין כְּאוֹהֲבִין בְּשַׁעַת הַנְּאֻתָן, וְאִין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת דְּחָקוֹ".

הוּוּ זְהִירִין בְּרִשׁוֹת

שמעיה שאמר "אל תתוודע לרשות" חי בתקופה בה הייתה ארץ ישראל נתונה תחת שלטון מלכות בית חשמונאי. באותה שעה שלטו אחרוני המלכים של בית זה, שהרשיעו בדרכם. מדינת יהודה הייתה קרועה במלחמות בין שני אחים עוינים שנאבקו על השלטון. היו אלה הורקנוס ואריסטובולוס, בניו של אלכסנדר ינאי. שניהם שלחו משלחות אל הנציב הרומי פומפיוס, היושב באנטיוכיה שבסוריה, ובקשו שיתערב במלחמת אחים זו.

תוצאות התוודעות זו לשלטון היו מרות, וטמנו בחובן סכנה גדולה לעם כולו. פומפיוס הגיע לארץ בראש חיילותיו, ומאז במשך מספר דורות הייתה נתונה הארץ לשלטון הרומי העריץ, אשר בסופו של דבר החריב את בית המקדש והגלה את העם מארצו. בתקופה כזו והדומות לה מצווה שמעיה: "אל תתוודע לרשות".

בתקופת רבן גמליאל המצב היה שונה. היה זה כעשר שנים לאחר החורבן. היהודים בארץ ישראל נחשבו כנתיני הממלכה הרומית, ומנהיגי העם היו מוכרחים לתקשר עם השליטים הרומיים, כדי להגן על עמם ולהפך גזירות קשות. אליהם פונה רבן גמליאל ואומר: "אמת, אתם חייבים להיות בקשר עם השלטונות, אך יחד עם זאת זכרו: 'הוּוּ זְהִירִין בְּרִשׁוֹת'".

שְׂאִין מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֲלָא לְצוֹרֵךְ עֲצָמָן

אף כי מוכרח אדם לבוא לפני רשות עכו"ם, עליו להיזהר מהם, לא להרבות בדיבורים הנוגעים לצרכיו, כי הרבה דברים מביא לידי חטא כמו מלשינות, לשון הרע וכו', שאסורים תמיד ובכל מקום, ועל אחת כמה וכמה בבית הרשות של עכו"ם.

ואל יאמר אדם: ארבה בדברים כדי לרכוש את ליבם וקרבתם למען אוכל להטות דעתם לדעתי. ומדוע? "שְׂאִין מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֲלָא לְצוֹרֵךְ עֲצָמָן" – כשהם מקרבים אדם אליהם זהו לצורך עצמם – להיוודע מדברים הידועים לו ולא להם. אז נראים הם כאוהבים. אך כשמגיעה שעת הדחק מפנים הם עורף ונוטשים את ה'קרובים' אליהם.

נְרָאִין כְּאוֹהֲבִין בְּשַׁעַת הַנְּאֻתָן, וְאִין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת דְּחָקוֹ

ראשי העם דאגו לשחד את המוכסים במתנות, ובתמורה הוקל עול המסים מעל התושבים. אך רבן גמליאל מזהיר: כל

עוד הם מצפים להשיג טובות הנאה לעצמם, הם מקרבים אתכם ומראים עצמם כידידים. ברגע בו ייפסקו האמצעים המצויים בידכם, הם יפסיקו לדאוג לכם.

דוגמה לכך היא יוסף הצדיק, אשר הציל את מצרים בשנות הרעב, ואילו לאחר שנות דור נאמר (שמות א, ח) "ויקם מלך חדש על מצרים, אשר לא ידע את יוסף". פרעה משמש דוגמה להתכחשות השלטונות להכרת טובה אמיתית.

פירוש נוסף למילה 'רשות', הוא ל'דברי הרשות'. לא די לאדם שישמור על מצוות התורה, אלא אפילו בדברים שיש רשות לעשותם מן התורה, כגון, להרבות במאכלים ובמשקאות מותרים, בכל זאת, "הוּוּ זְהִירִין", מלהשתמש בהם במידה גדושה ובתכיפות.

ההנאות הגופניות מופיעות כידידות בשעת ההנאה עצמה, אך לאחר מכן יש לפרוע מחיר יקר עבורן, הן מזיקות לבריאות הגוף, גורמות לגזלת הזמן. רדיפת תענוגות לא תתן לאדם אחיזה ומשענת ברוחניות. התורה מתירה לאדם להתענג בדברי התר, אך בשימוש לא נכון ומופרז עלולה הדרך אל העבירה להיות קצרה.

ופירוש נוסף ניתן למילה זו: הציבור נותן למנהיגיו את ה'רשות' לייצגו בכל ענייניו. כאשר מנהיגיו מצליחים בתפקידם, נראים הללו כאוהבים, אך כאשר המנהיגים זקוקים לציבור, אין הם עומדים להם.

המשנה מעודדת את העסקנים לבל יצפו מהציבור יותר מדי, ומאידך, שימשיכו לשרתו בלב שלם, כי שכרם מובטח להם מן השמיים.

המילה 'רשות' מתייחסת גם ליצר הרע, אשר נחשב כרשות עצמאית, ואינו כפוף למסגרת של אמת וישר. בא רבן גמליאל ומזהיר: "הוּוּ זְהִירִין בְּרִשׁוֹת" – היזהרו מהיצר הרע, אשר בא בדרכי עורמה ותחבולות. אין הוא בא ישירות לאדם ואומר לו לחטוא, כי מי פתי שישמע לו? הוא בא בטענות מזוייפות, כאילו בהליכה אחר התאוות יש ברכה ותועלת.

תפקידו של היצר הרע להסית, אולם: "אין עומדין לו לאדם בשעת דוחקו" – עם גמר המעשה חולפת ההנאה, ואינה משאירה כל אחיזה ומשענת. לעומת הדרך הטובה אשר ערכה נותר ביד האדם לנצח.

אל לאדם לסמוך באותה שעה על אוהביו שקנה לו בימי עושרו, כי על אף שאוהביו של עשיר רבים הם, מכל מקום, טבעם של בני אדם, "שְׂאִין מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֲלָא בְּשַׁעַת הַנְּאֻתָן", כשיש להם סיכוי ליהנות משפע עושרו. אולם בשעת דוחקו, על האדם לפנות לקב"ה ולא להישען על ישועת בשר ודם.

**עֲרִכִים
לְבֵית הַיְהוּדִי**

הרב מיכאל לסרי

**מנוף
הויכוח**

**ולמה דווקא
ויכוח מקצר את
החבל ביננו?**

חז"ל מספרים, שלמרות המחלוקות הנוקבות בין בית שמאי לבית הלל, היו תלמידי בית הלל מקדימים את דברי בית שמאי לדבריהם. הדיינו, היו עוסקים בטענות בית שמאי ומסבירים אותן היטב, ורק לאחר מכן היו מציגים את שיטתם הם. זוהי דוגמה נפלאה המלמדת כיצד להפיק תועלת מויכוח. כאשר אנו מבארים תחילה את טענות הצד השני, אנו גורמים לעצמנו לעמוד במקומו. מצב זה מאפשר לנו להבין, ולא רק לתקוף.

מדוע איננו נוהגים כך בעצמנו, למשל בויכוח בין איש לרעייתו? משום שאנחנו חוששים. אנחנו נוטים לחשוב בטעות שויכוח מעיד על אי התאמה, ואי התאמה גורמת לפירוד, ולכן כל אימת שאנו מתווכחים אנו צופים בתת מודע את הגרוע מכל, מתחפרים בעמדותינו.

אומר זאת שוב: חיכוכים ואי הסכמה בנושאים שונים בחיי הנישואים אינם תוצאה של אי התאמה. אדרבה, הם יצירה נפלאה. ויכוחים, כאשר הם נערכים על פי כללים ברורים, מהווים מנוף אדיר לשלום בית מוצלח. נישואים אינם מיזוג והתבטלות הדדית, שכן כולנו בני אדם עם רגשות ורצונות, ואין כל סיבה לבטל אותן או לדכאן.

הנישואים מהווים ניסיון מרתק בו שני אנשים שונים מנסים ליצור קשר ומכנה משותף, זה עם עולמו הרגשי של זה. אם נבין זאת באמת, שוב לא נחשוש מהויכוח, ולפתע נגלה שהוא אינו מאיים עלינו עוד. אם נתייחס לויכוח כאמצעי המרום את הקשר – ולא את הבעיות וההבדלים שהוא חושף – נוכל אף ליהנות ממנו!

פעמים רבות, דווקא אחרי ויכוח נוקב חשים בקרבה רבה יותר לצד השני, מאשר לפני הויכוח. וזאת, משום שיום הכלולות דומה ליום בו קושרים החתן והכלה את עצמם זה לזה בחבל. כל ויכוח המעיד על הבדלים ביניהם משול לקרע בחבל, וכל התפייסות משולה לקשירתו מחדש. נמצא שהויכוח וההתפייסות גרמו להתקצרות החבל, ובעקבות זאת; לקרבה רבה יותר.

בואו נחשוב. כיצד יש בפיוס שלאחר מריבה היכולת לקשר ביננו? כאשר אנו שרויים בעיצומה של מריבה או ויכוח, אנו נוטים לשחרר מלים שתכליתן לפגוע ברגשותיו של הצד השני. אנו מחפשים את הנקודות הרגישות ביותר בכוונה להכאיב.

עם הפיוס, אנו מתחרטים על המילים הפוגעות ומודעים לעוצמת פגיעתן. החרטה גורמת לנו להכיר בכאבו של הזולת ולהציבה לפני כאבנו, אנו ממש כביית הלל. באופן זה ניתן להסביר את דברי חז"ל על הפסוק "אלוקים מושיב יחידיים ביתה, מוציא אסירים בכושרות" (תהילים סח, ז) – "אל תקרי בכושרות, אלא בכי ושירות". ההסבר הפסטני הוא, שבנישואים יש גם בכי וגם שירות. לאור דברינו אפשר להוסיף עוד: מה שמביא לריבוי השירות; הוא דווקא הבכי. ויכוח נכון גורם להעצמת הקשר ולשירה ממש.

יוסי לראש זוכר את ההתלבטות שלו לפני הסמינר הראשון. הייתה לו רשימה ארוכה של שאלות, והוא חשש שלא קיימות תשובות עבורן.

לראש גדל במשפחה מסורתית בירושלים ולמד בבית ספר ממ"ד. הוא חבש כיפה, אבל חלק ניכר מהילדים שלמדו איתו בכיתה באו מבתים שלא שמרו בהם שבת. ההורים שלחו אותם לבית ספר דתי בשביל שיספגו מעט צביון יהודי-לא מעבר לכך.

את לימודיו המשיך במוסד דתי גם כן. בהמשך, הוא סיים מסלול הנדסאים, שירת כאלקטרונאי בחיל האוויר ואף חתם קבע בצבא.

גם רעייתו, ד"ר לראש, באה ממשפחה דתית בצפת. האבא מורה למדעים. האחים קצינים בכירים, מלח הארץ. למדה בבתי ספר דתיים והשלימה דוקטורט באוני' בר אילן. כיום חוקרת בכירה ב'מרכז לכימיה יישומית' באוניברסיטה העברית בירושלים.

לקראת נישואיהם התלבטו בצביון הבית שיקימו. יוסי רצה שהילדים יקבלו חינוך דתי, למרות שלו עצמו היו שאלות רבות על היהדות, אבל הוא לא חשב שיש למישהו תשובות עליהן.

"מצד אחד, לא חששתי לקבל תשובות שיכריחו אותי להפוך לדתי 'קיצוני'. אבל מאידך חששתי לגלות שאין באמת תשובות לשאלות שלי. החלטתי שעדיף לשמור על ה'סטטוס קוו' ולא לטלטל את הספינה", הוא אומר.

גאוה יהודית

גב' לראש הרגישה שגישת "רגל פה ורגל שם" לא פועלת. כאשר התחילה את לימודיה באקדמיה היו איתה עשרים בנות בוגרות מערכת החינוך הדתית. היא נדהמה מהמהירות בה הן שינו את הופעתן תחת השפעת הסביבה החילונית.

"זה היה בעיני לא הגיוני. איך כל מה שחינכו אותנו בשש שנים נמוג כמו שלג ביום חמסין? בהתחלה תליתי זאת בתקלה חינוכית נקודתית של בנות מסוימות, אבל בהמשך הבנתי שמדובר בבעיה מערכתית, יסודית יותר. משהו לא היה נראה לי תקין. הבנתי שאני מחפשת תפיסה יהודית רצינית ועמוקה יותר".

כך ניהלו משפחת לראש בית מסורתי משהו. עד... שמישהו סיפר להם על סמינר של 'ערכים'. "בתחילה לא ייחסתי לסמינר חשיבות", מודה יוסי. "הייתי בטוח שלא יהיו להם תשובות טובות. מבחינתי 'ערכים' היו התחנה האחרונה של חקר היהדות, ופחדתי להתאכזב. אבל אז אמרתי לעצמי: 'מה כבר יכול להיות? גם אם יתברר שהתשובות שלהם לא משכנעות, אני תמיד יכול לומר שיש בחוץ רבנים אחרים עם תשובות יותר טובות'".

כשפגש את רבני הסמינר עם הזקנים והחזות החרדית, הוא התקשה להאמין שיש להם מה למכור לו. ד"ר לראש מספרת: "בין המשתתפים בסמינר היו דוקטור לפיזיקה שהגיע יחד עם הבן שלו, אף הוא דוקטור לפיזיקה מאוניברסיטת תל אביב. כל מהלך ההרצאה הם שאלו שאלות

חזרו עם תשובות

הוא מנהל עסק מצליח בתחום הפרסום, היא חוקרת בכירה במעבדת כימיה יישומית | סמינר 'ערכים' לימד אותם שהיהדות אינה חוששת משאלות

מי שמתעסק במדע
ולא רואה את
הקדוש ברוך הוא,
פשוט עיוור

טובות. בהדרגה נוצר דו-שיח בינם לבין המרצה, שיח שנמשך עד לשעות הקטנות של הלילה כאשר אנחנו צופים מהצד ועוקבים אחר השיחה בדריכות".

"בכל פעם שהם שאלו שאלה הרגשתי מתח פנימי ואמרתי לעצמי: 'הפעם באמת לא יהיה לרב מה לענות להם, ויהיה לא נעים'. אבל בכל פעם הוא הפתיע מחדש עם תשובה מדויקת עד שלא היה להם מה להשיב. ככל שהשיח נמשך הרגשתי שאני מתחילה להרים את הראש, תרתי משמע. פתאום התחלתי להרגיש גאה ביהדות שלי".

הרבה שאלות

במהלך ארבעת ימי הסמינר הם ישבו מרותקים, מקשיבים פעם למרצה זה ופעם לאחר. כששבו הביתה הם היו כבר במקום אחר.

אחרי הסמינר הראשון הם קיבלו מ'ערכים' אישור מיוחד להשתתף בסמינר נוסף, כזה המיועד

לציבור חילוני משכיל. "היו לי המון שאלות, אז סמינר אחד לא הספיק", מחייך יוסי. בסמינר הזה ובבאים אחריו הוא האזין להרצאותיו של הרב צבי ענבל, השתתף בסדנאות של הרב ד"ר שלום סרברניק, ו'החליף מחשבות' עם הרב בן מנת.

בתוך כך חל שינוי בצביון הבית. הילדים עברו למסגרות לימוד תורניות. העולם הרוחני קיבל רצינות חדשה. היום יוסי מנהל עסק מצליח בתחום הפרסום, ובד-בבד מצליח למצוא זמן בל"ז הצפוף שלו כדי להספיק כמה שעות של לימוד תורה בכל יום.

"אחד הדברים שלמדתי מ'ערכים', זה שברגע שגילית את האור אתה לא יכול לשמור אותו רק לעצמך. אתה חייב להשתמש בכישרון וביכולות שהקב"ה העניק לך בשביל לזכות את הרבים", אומר יוסי. בעקבות כך הוא הפך בשנים האחרונות לפעיל בכל מה שקשור לפעילות רוחנית ומארגן הרצאות קבועות.

מי ברא אלה?

גם ידיה של ד"ר לראש עמוסות עבודה. מעבדת המחקר שבה היא עובדת נמצאת בחוד החנית של המחקר בכימיה יישומית. הטכנולוגיות שמפתחים בו משמשות במגוון רחב של יישומים - החל מפיתוח מערכות הולכה של תרופות בגודל ננומטרי בגוף האדם להתמודדות עם מחלות כמו סרטן, טרשת, אלצהיימר, ועד הדפסות תלת-מימד של רובוטים בעובי של מ"מ.

"אני לא רואה סתירה בין היותי אישה חרדית שומרת מצוות לבין המחקר המדעי", היא אומרת. "אדרבא, אני חושבת שמי שמתעסק במדע ולא רואה את הקדוש ברוך הוא, פשוט עיוור. מי שרואה מול עיניו את התחכום האינסופי המצוי בכל פרט בבריאה ועדיין חושב שכל הדברים הללו קיימים בצורה אקראית, אני מרחמת עליו. מהות המדע היא לשאול ולנסות להבין, אבל אני פוגשת לא פעם אנשים חכמים מאוד שפשוט מסרבים להתמודד עם השאלה הקיומית היסודית ביותר - מי ברא כל אלה?"

את התשובות לשאלות הללו ועוד נושאים הקשורים בעבודת ה' ובעבודת המידות היא מפיצה באמצעות טור שבועי קצר מפרי עטה, העוסק בפרשת השבוע ומיועד גם לקהל רחוק.

"אדם צריך להיות מחובר תמיד לעוגן רוחני יציב, כי בלעדיו עלולים להתערער מהביקורת של המשפחה והחברים על הבחירות שעשינו, והזאגה לעתיד הכלכלי של ילדינו שמתחנכים במסגרות חרדיות. בזמנים כאלה אנחנו צריכים להזכיר להם ולעצמינו את סולם הערכים בו בחרנו-מהם הדברים החשובים ביותר בחיים".

מאידך, יש אירועים שמחזקים אותם כי קיבלו את הבחירה הנכונה. "לא מזמן התאספנו קבוצת חברים למפגש", יוסי מספר. "בתוך כך התפתח שיח על מצב החינוך בדורנו. החברים נאנחו וסיפרו כל אחד על הצרות שילדיו גורמים לו. כשהגיע תורי לדבר השתיקו אותי: 'נו, טוב, הילדים שלכם טובים. מה אתה בכלל קשור לנושא הזה?' אמרתי להם שהצלחה בחינוך זה עניין של סייעא דשמיא, אבל גם של השתדלות נכונה של ההורים. מה שאתם זורעים זה מה שבעזרת ה' תקצרו. אם תזינו אותם בוויטימינים הרוחניים הנכונים - לא תתאכזבו".

**ערכים
מאחורי
הקלעים**

הרב יוסף כהן

את חשיבות הערך של זיכוי הרבים ינק הרב יוסף כהן בבית הוריו, בדוגמא האישית שנתן לו אביו ז"ל, שהיה עוסק בעצמו בקירוב רחוקים. בזיכרונות ילדותו המוקדמים הוא זוכר אותו מטלטל באוטובוסים מבני ברק לתל אביב, אוסף נערים אחד לאחד, יושב ולומד איתם תורה. יוסף הצעיר עקב אחר פעילות אביו בהערצה גדולה. לא פלא שבגרותו החליט ללכת בעקבותיו, והצטרף לפעילות ערכים.

כבר 18 שנה שהרב כהן ניצב בחזית תנועת התשובה במחלקת הרווקים של ערכים, כאשר מצודתו פרושה על הנעשה באזור רמלה, לוד, אור יהודה ויהוד. במסגרת פעילותו הוא מארגן חוגי בית, רושם את החבר'ה הצעירים לסמינר, מלווה אותם תוך כדי הסמינר בשאלות ותשובות, ומלווה אותם גם לאחר הסמינר. "המטרה היא לתת לכל צעיר שמגיע לסמינר מעטפת רוחנית תומכת, משלב ההתעניינות הראשונית ועד שאנחנו מרגישים שהוא התבסס כמו שצריך בעולם התורה", הוא מסביר.

לפני כמה שנים, בערב תחילת הסמינר, קיבל הרב כהן טלפון מאחד הבחורים שנרשמו. התברר שסבא שלו נפטר באותו בוקר, ולכן הוא לא יוכל להגיע לסמינר. הוא הציע לשלוח במקומו את אחד מחבריו.

"בדרך כלל אנחנו מעדיפים שתהיה לנו הכרות עם משתתפי הסמינר, כדי שנוכל לוודא את רצינותם, וגם כדי שיגיעו לסמינר עם המוכנות הנפשית הנכונה", מספר הרב כהן. "במקרה הזה, החלטנו לקבל את הבחור.

"אך הבחור לא ממש הבין מה העניין בסמינר. הוא לא נכנס להרצאות, והפריע אלה שנכנסו. בשלב מסוים ראינו שהוא פשוט פוגע בהתקדמות של האחרים. אנחנו לא ממחרים להתייחס, אבל אז הבנתי שאין ברירה. תפסתי אותו לשיחה, והבהרתי לו שאי

**נקודת ההצתה
הצעיר שהגיע בטעות
לסמינר, הבחור שהעדיף
קריירה מוסיקלית, המשתתף
שהתגלה כספק גוי-הרב יוסף
כהן מספר על האתגר והזכות
של זיכוי הרבים**

באחת הפעמים בהן התקשר אליו הרב כהן, ענה לטלפון קול זר.

"אני הסוכן שלו", אמר הקול. "איך אפשר לעזור לך?" התברר שהבחור, שהתברך בכישרון מוסיקלי נדיר, זכה לפריצת דרך גדולה, והפך לאחד האומנים הידועים בתחום המוסיקה. אך נסיקתו בשמי המוסיקה גרמה לו להתרחקות רוחנית, שהורידה מהפרק את רעיון הסמינר.

"הרגשתי פספוס גדול, כי יכול להיות שאם הוא היה מגיע לסמינר, הדברים היו נראים אחרת. מאידך, אסור להתייחס מאף אחד. אנחנו עוד עשויים לראות אותו בעז"ה באחד הסמינרים".

עד כמה 'אסור להתייחס מאף אחד', אפשר ללמוד מהסיפור הבא. היה זה לפני שנים, באחד הסמינרים הראשונים בהם השתתף הרב כהן, כאשר לבית המלון הגיע בחור שחזר זה עתה מטיוול 'אחרי צבא' של שנה באוסטרליה.

"הבחור הגיע כשהוא לא מפוקס. הוא העביר את כל הסמינר כשהוא מעסיק אותי בכל מיני שאלות על זוטות. ישבתי ועניתי לו בסבלנות על כל שאלה, אבל הייתה לי תחושה שהוא פספס את כל הסמינר. אבל בסופו של דבר, דווקא מהבחור הזה רווינו הרבה נחת. הוא נרשם לשיבה, וכעבור תקופה התחתן והקים בית לתפארת. היום הוא גר בקריית ספר, ובין היתר עוסק בפעילות עם נוער מתמודד, תוך שהוא מביא איתו את הניסיון וההבנה שצבר בעת שהוא עצמו התגלגל במחוזות רחוקים".

מקרה אחר הוא של בחור שיצא מהסמינר ב'אורות גבוהים'. למחרת הרב כהן מקבל ממנו טלפון מודאג. אחרי שהבחור חזר הביתה וסיפר על קורותיו להוריו, התברר לו שהוא... ספק גוי. הרב כהן ליווה את הבחור לבית הדין של הגר"נ קרליץ זצ"ל, שם הוא עבר גיור לחומרה.

"הלימוד שלי מהסיפורים הללו", מסכם הרב יוסף, "הוא שלעולם אינך יכול לדעת מהי נקודת ההצתה שתדליק את הנקודה היהודית השוכנת בליבו של כל יהודי, גם כזה הנראה רחוק ביותר".

אפשר להמשיך כך. הסברתי שאם הוא לא רוצה להיכנס להרצאות - הוא מוזמן לעזוב".

תגובתו של הצעיר הפתיעה את הרב כהן. במקום להיענות להצעה ולארוז את הפנים הוא ביקש כמה רגעים של מחשבה. ואז, בפנים רציניות, הוא ביקש להישאר. בסימפוזיון המתקיים בסוף הסמינר עלה הבחור לבמה, וסיפר בהתרגשות עד כמה הסמינר השפיע עליו. "החלטתי שאני נכנס לשיבה!" סיפר לשומעים.

אך לא תמיד יש לסיפורים 'הפי אנד'. הרב כהן מספר על בחור שהופיע בהרצאה בלוד. הוא נראה נלהב מאוד, וגילה עניין להמשיך בסמינר. אך בכל פעם תאריכי הסמינר לא הסתדרו לו, והדבר נדחה למועד אחר. לבסוף,

מחלוקת ביהדות

שאלה:

מהו ההבדל בין מחלוקת בית שמאי ובית הלל, לבין מחלוקת הפרושים והצדוקים?

תשובה:

כשאנו אומרים שחילוקי דעות הן דבר לגיטימי, אנו צריכים לסייג את הדברים. ככלל, כשמתעוררת מחלוקת בין חכמים, גם אם היא חריפה ועצומה, עדיין שני הצדדים רואים את עצמם כשייכים לאותו מחנה, שרב המשותף בו על המפריד. ולכן 'אלו ואלו דברי אלוקים חיים', כל אחד חייב להודות שהצד השני לגיטימי, וגם אם לדעתו הוא טועה, אי אפשר לשלול את זכותו לחשוב כפי שהוא מבין. כך התייחסו בית שמאי ובית הלל לאלו. כל אחד רצה שדעתו

**גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com**

שהמלחמה היא אינה בתוך הדת, אלא בין שתי דתות נפרדות. לכן המלחמה היא לא להגיע להסכמה ולהתאחד, כפי שקרה בין תלמידי בית שמאי ובית הלל, אלא מי ישרוד ומי ייעלם.

כך גם בזמננו, למשל, ישנם ויכוחים בין רבנים מחוגים שונים, אם זה נטורי קרתא, חרדים, ודתיים לאומיים. אבל כל הצדדים מבינים שהמשותף רב על המפריד, ולכן מגדירים את עצמם כשומרי מצוות, מצטרפים זה עם זה למניין.

אבל בוויכוח מול הרפורמים או הקונסרבטיביים, מבינים שני הצדדים שהויכוח הוא לא אם נתאחד ונגיע להסכמה, אלא מי ישרוד ומי ייעלם. אין כאן 'אלו ואלו דברי אלוקים חיים', אלא ויכוח מהו הדבר האלוקים.

טעם בפרשה

מטות

שואל המדרש: "מה תלמוד לומר 'על חלליהם'???"
 דהיינו לשם מה התורה כותבת שהרגו אותם 'על חלליהם'??
 ובכלל יש להבין, מה פירוש המילים 'על חלליהם'?
 מתרץ המדרש:

"[התורה באה ללמד אותנו] שלא נהגו בהם [כ]מנהג מלכים,
 כשם שעשה יהושוע למלך 'העי' ובחמשת המלכים וכמות שעשה
 דוד [שהיו תולים את מלכי הגוים המובסים על עצים עד הערב,
 מפני כבוד המלכים. וכאן במלכי
 מדין לא נהגו עמהן כן] אלא נוולום
 והרגום עם ההדיוטות, לכן נאמר: 'על
 חלליהם!'"

אומר המדרש: התורה באה ללמד
 אותנו שבני ישראל נהגו במלחמה הזו
 בצורה שונה ממה שהם נהגו בשאר
 המלחמות. כי בשאר המלחמות בני
 ישראל היו נוהגים בכבוד במלכים
 שנהרגו, וכמו שיהושוע נהג במלך
 'העי', דודו במלכים שהוא הרג, שהם
 היו תולים אותם על עצים, ולא היו
 משאירים אותם מנוולים על הקרקע
 עם כל גופות העם, אך כאן הם
 השאירו את גופותיהם של המלכים
 ההרוגים יחד עם גופותיהם של כל
 העם, מנוולים על האדמה כאבן שאין
 לה הופכין.

נו, מדוע באמת כאן בני ישראל
 נהגו בצורה שונה משאר המלחמות?
 כנראה בגלל מה שלמדנו מקודם,
 שגדול המחטיאו יותר מן ההורגו,
 ובגלל שהם החטיאו את בני ישראל
 לכן לא נהגו בהם כבוד מינימלי

שנוהגים במלכות.

חשוב לדעת שכשם שגדול המחטיאו יותר מן ההורגו,
 כן אנחנו צריכים להיזהר יותר מחברים 'המחטיאים' יותר מן
 'ההורגים'.

חבר מקולקל הוא אסון עצום לנו ולידנו! וחשוב להיזהר
 בזה יותר מכל דבר אחר, כי כפי שמעידים אנשי חינוך רבים
 שזהו תחילת הנפילה של כל נער שיוּרד מהדרך.

לכן מי שבא לגרור לחטא, אנחנו מצווים להרחיק אותו
 בחוזק ולעיתים אפילו 'בחוסר כבוד', כי הסכנה גדולה, ואין עוד
 ברירה...

ייתן השם שנזכה להיגאל בקרוב ולא נחטא ולא נחטיא
 ונראה ונשמע רק בשורות טובות!..

לבת אלון ומבורך!

{א} וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: {ב} נִקֵּם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת
 הַמִּדְיָנִים אַחַר תֵּאֶסֶף אֶל עַמִּיךָ: {ג} וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל הָעָם לֵאמֹר
 הַחֲלִצוּ מֵאִתְּכֶם אַנְשִׁים לְצַבָּא וַיְהִיו עַל מִדְיָן לְתֵת נִקְמַת ה' בְּמִדְיָן:
 {ד} וַיִּצְבְּאוּ עַל מִדְיָן פְּאֶשֶׁר צָוָה ה' אֶת מֹשֶׁה וַיַּהַרְגוּ כָּל זָכָר:
 בני ישראל הולכים לנקום 'במדין' על כך שהם החטיאו
 אותם!!!

אבל בא נשים לב מה קורה כאן?
 בני ישראל לא הולכים לנקום
 ב'מואב' שהם הראשונים שהחטיאו
 אותם, אלא הולכים לנקום במדין
 שהם רק הצטרפו למואב...!?!
 שהרי איך הכול התחיל?

בלק - מלך מואב, שלח שליחים
 לבלעם שיקלל את בני ישראל, ובלעם
 ניסה לקלל ולא הצליח, לכן הוא בא
 לבלק ואמר לו: שמע בלק! לקלל
 את בני ישראל לא הצלחתי, אך יש
 לי רעיון אחר כיצד להפילם! מהו?
 תחטיא אותם בבנותיכם, וכך הם
 יענשו משמים! בלק עשה כדבריו,
 והחטיא את בני ישראל! ראו זאת מדין
 והחליטו גם הם להצטרף! וכך ביחד
 הלכו שניהם להחטיא את בני ישראל!

נו, אז מי התחיל את כל הסיפור?
 בלק מלך מואב! הוא שהתחיל את כל
 הסיפור, אז מדוע הוא לא נענש???

יש כמה תשובות בדבר, אך בא
 ונראה את התשובה שכתובה במדרש
 'ילמדנו'.

אומר המדרש:

"ועצת מואב לא הייתה על ישראל
 אלא 'להריגה'... אבל עצת מדין לא הייתה אלא 'להחטיא' את
 ישראל, ועל ידן נפלו עשרים וארבע אלף מישראל, ועל ידן נתחבן
 כליה, שהמחטיאו לאדם קשה מן ההורגו"

המדרש אומר: ש'מואב' בסך הכול רצו להרוג את ישראל כי
 הם פחדו מהם, אך לא היה להם ענין להחטיא אותם, לכן הכעס
 עליהם הוא פחות גדול, אך 'מדין' שרצו להחטיא אותם ולהוריד
 אותם לעמקי השאול, עונשם גדול יותר. ולכן רק הם נענשו!

נמצאנו למדים מה כוחו הרע של המחטיא את חברו!
 כי מי שמחטיא את חברו נענש הרבה יותר ממי שהורגו,
 וכמו שאמרו חז"ל: גדול המחטיאו יותר מן ההורגו!!
 ובא נראה דבר מעניין נוסף שכתוב ב'מדרש הגדול'
 בפרשתנו!

המדרש מדבר על הפסוק - {ח} וְאֵת מַלְכֵי מִדְיָן הָרְגוּ 'עַל
 חֲלָלֵיהֶם' וכו'.

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'
 להערות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com
 להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 0672-917-250 או במייל הנ"ל
 שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות!
 לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון וזכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

לע"נ אמי מורתי מרת ריילא פייגא בת ר' מנחם ע"ה

הדלקת-נרות

י-ם-----6:59
ב"ב-----7:14

צאת שבת

י-ם-----8:14
ב"ב-----8:16
ר"ת-----8:51

– פניני משה –

דברי תורה לפרשת מטות מסעי

א {וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' אמר משה רבנו לבני ישראל על אודות ראשי המטות, שיהיו יודעים כיצד להעריך את דברי מנהיגיהם, שכן כל אשר יאמרו להם ראשי המטות הרי זה הדבר אשר צוה ה', דברי סופרים כדברי תורה הם, ויש לשמוע אותם כשם ששומעים דברי אלוקים חיים. {חתם סופר}

ב {וידבר משה אל ראשי המטות} לפיכך הקדימה זאת התורה לפרשת התרת נדרים, שכן מה טעם שיכול החכם להתיר נדר ולעקרו למפרע כאילו לא היה, אומר ה"כלי יקר" משום שחיייו היומיומיים ומעשיו של כל אדם מישראל צריכים להיות מסודרים על פי דעתם ורצונם של חכמי התורה, וממילא אומרים אנו "כל הנודר על דעת חכמים הוא נודר" מלכתחילה מתכוון הנודר, שלא יהא תוקף לנדרו אלא אם כן יסכימו לכך החכמים, אבל אם לא יסכימו ויאמרו "מותר לך" יפקע תוקפו מעיקרא, כשם שיכול הבעל להפר את נדרי אשתו, משום ש"כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת" הרי כל ענין התרת נדרים מבוסס על יסוד אמונת חכמים והנהגת חכמים, ולכן שפיר יאה כאן ההקדמה הזאת, כי דבריהם של ראשי המטות, חכמי התורה, נחשבים כדבר ה' אף אם יעשה אדם מישראל את המעשה הכביר ביותר, ואפילו אם ימסור נפשו ויקריב קרבנות, הרי אם לא יעשה הדבר על פי דעת ורצון חכמי התורה לא זו בלבד שלא יהא כל ערך לקרבנות אלא עוד יהיו נחשבים כ"שחוטי חוץ" כקרבנות שהוקרבו במקום ובאופן שאינם רצויים לפני השם יתברך, דבר המחייב בכרת. והוא אשר רמזו חכמינו בדרשם את "זה הדבר" שנאמר כאן אצל "ראשי המטות", מ"זה הדבר" שנאמר אצל "שחוטי חוץ" {רש"י} מכיון שכל פעולה שאינה לפי רצון ראשי המטות, הריהי מנוגדת לתורה, ואם זוהי פעולה של מסירת נפש והקרבה- הרי זה בבחינת "שחוטי חוץ" שהם תועבת ד' {אבני אדל}

לפרשת מסעי

ג {ואלה מסעיהם למוצאייהם} מצינו במדרש, כי בגאולה העתידה יעביר השם יתברך שוב את בני ישראל דרך כל אותם ארבעים ושנים המסעות אשר עברו במדבר אחרי יציאת מצרים כפי שאמר יחזקאל הנביא בנבואתו "והבאתי אתכם אל מדבר העמים" {יחזקאל כ' לה'} זהו איפוא שמרמז הכתוב "ואלה מסעיהם" המסעות הללו יהיו גם למוצאייהם" כאשר בניהם אחריהם יצאו מגלותם האחרונה, יעברו גם הם את המסעות האלה.

לשבת מברכין

ד {ידוע שכולם מחכים שהקב"ה ירחם עלינו כדי שצום החמישי יהיה לשמחה כתוב "וריחמתי את אשר אשר ארחם" ארחם ר"ת ראש חודש מנחם אב שתרחם עלינו באזור חודש אב והנה כולם מחכים ביאת גואל צדק חדש מנחם אב בגמטריא 453 מלך המשיח 453 ביאת גואל 453 וה' יעזור שנכה בקרוב לביאת גואל צדק במהרה בימינו אבי"ר

זמן המולד ליל שני 1:53 ו11 חלקים ר"ח מנחם אב יום שני

גוץ שבת, שבת שלום

ידידכם

משה יוסף סטן

ג. איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה לאסור אסור על נפשו. הנה בנדר הלשון הוא כי ידור לה' ואילו שבועה איתה לאסור אסור על נפשו. מה טעם שנדר הוא לה' ואילו שבועה הוא על נפשו. וי"ל, אומר הרב מבריסק, שנדר הוא איסור על החפצא, דהיינו שהוא אוסר על עצמו את הדבר המסויים ועושה את זה ע"ע בקרבן והדבר הנחף להיות **קדשי ה'** כלפיו ומועל בו. (והוא ע"פ נדרים ב. ו-לה) לכן כתיב נדר לה'. מאידך שבועה היא לאסור לה' הגברא, היינו שאדם אוסר את עצמו על החפץ, לכן כתב שבועה לאסור על נפשו. ועוד יובן לפי"ז מה הטעם שהנדר לא יישב בסוכה נדרו קיים והיינו שכאשר קונם שאני יושב בסוכה אסור לו לישב, בשונה מהנשבע לא לישב בסוכה שבת ומותר לו לישב. והטעם הוא כני"ל כי הנשבע הוא נשבע על עצמו שלא יישב וזהו נשבע לבטל את המצווה. משא"כ בנדר הוא אוסר את החפץ על עצמו בהנאה והנדר רק חל על החפץ, ולא לבטל מעצמו את המצווה ולכן חל.

ג. לא יחל דברו. הגמי' בנדרים לומדת מכאן לא לחלל מנהגו, דהיינו אדם שנוהג מנהג טוב אסור לו לבטל את זה. שאלת השאלה היכן הגמי' רואה אדם במילים **דברו**. וי"ל דמצניו רמז לו שהמילה **דבר** הוא **מנהג**, בכמה מקומות, א' **דבר** אחד לדור, דהיינו **מנהג** אחד, וכן **ידבר** עמים תחתיו, דהיינו **יהיג** עמים (כ"ה ברש"י שם), וא"כ ה"ה תכא, לא יחל **דברו-מנהגו**.

ג. לא יחל דברו בכל היוצא מפי יעשה. רבים תמחו מה הכפילות הזאת, הרי אם הוא לא מחלל דבריו ממילא כל היוצא מפי יעשה. וי"ל שכוונת התורה היא שמי שלא מחלל דבריו, והיינו שמקפיד לעמוד במו"ל ומו"ל שלו זו מילה, זוכה שכל היוצא מפי יעשה. ואומר הבית לוי שמצינו כע"ז בכתובות עז: דבשעה שנשבע רבי יהושע בן לוי שלא ייצא מג"ע, אמר הקב"ה שיפספשו במעשיו אם קיבל התרה על איהו שבועה במימי יתירו לו גם את זאת. ואי לא. ומצאו שלא אהיה היתר מעולם את שבעותו ונתקיימה שבעותו שלא ייצא מג"ע.

ג. אשה הפרס וה' יסלח לה. דורשת הגמי' (קידושין פא) שמדובר כאן באשה שגדלה ובעלה הפר לה והיא לא ידעה מזה, ועברה על הנדר, והיא אשה צריכה כפרה, וה"ה כתוב בגמי', מי שנתכון לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טהה צריך כפרה. אומרת הגמי' שכשעמך זאת רבי עקיבא הוא בכה. **ולמה ר"ע בכה?** וי"ל דאיתא בוהר שרבי עקיבא שהיה מעשרה הנהו מלכות, שהם היו גלגול של השבטים שמכרו את יוסף, ורבי עקיבא הוא גלגול של שמעון, שהיה היה ראש המדברים במכירת יוסף. וי"ע כל הזמן היה רגוע שהוא לא יענש ע"ז, כי סו"מ יצא מהמכירה טוב, כיון שיוסף שהיה מלך והוציל את כולם מרעב, אבל כעת, כיון שראה שגם מי שמתכוון לרע ויוצא טוב ג"כ צריך כפרה, הוא בכה, כי הוא הבין שחך יצטרך כפרה על המכירה שהיתה רעה אפי' שיצא ממך דבר טוב.

לא א. ב. ויאמר ה' אל משה, נקום נקמת בניי מאת המדיינים, וגו'. ויאמר משה אל העם וגו' והיו על מדיין לתת נקמת ה' במדיין. יש להקשות מה הקב"ה ציווה לנקום נקמת בני ישראל, מדוע משה שינה ואמר לתת נקמת ה' במדיינים? וי"ע ע"פ ברכות ו: שבתפילין של הקב"ה כתוב שבחן של ישראל ימי כעמך ישראל ואילו בתפילין של ישראל כתוב שבחן של הקב"ה שמע ישראל כי כ"א אומר שבח על שנגדו. וא"כ ה"ה תכא, מדין חטאו גם כלפי ישראל שאבדו מרח 24 אלף נפשות, וגם חטאו כנגד ה' שהחטיאו את עם ישראל בעבירה והקב"ה דרש נקמת ישראל אבל משה דרש נקמת ה'. מרבי נתן שמשון.

לא ה. ויסורו מאלפי ישראל אלף למטה שנים עשר אלף חלוצי צבא. אומר רש"י להודיע שבחן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל עד שלא שמעו על מיתתו אמר עליהם משה עוד מעט וסקלנו. מששמעו שמתו תלוייה במלחמת המדין לא רצו ללכת עד שנמסרו בעל כרחן. קשה מה השבח הגדול של רועי ישראל שרוצים לסקול אותם. וי"ע החת"ס, שרועי ישראל כשהם טובים באמת אז הם מוכיחים ונותנים מוסר וממילא כל חייהם הם במצב של עוד מעט וסקלנו כי הם נותנים מוסר. וכשהם מתים כבר רוצים אותם כי כל מוסר לאחר שאוחרים אותו ומיישמים אותו רואים שזה רק לטובתנו. מסופר על ילד אחד שאמר לאמא שלו, אני, שכאני אהיה גדול אנקום בך את נקמתי. שאלה אותו אמו על מה: ענה היא זוכר שלקחת אותי לטיפת חלב, הגיעה אלי אשה עם מבח דגולה, ולאחר שביקנה אותה ונפשפה אותה טוב היא התקרבה עם זה אילי והחלה להרים לי את השרוול. ואת אמא שלי לא רק שלא עזרת לי אלא את תפסת לי את הידים בכוח ולמרות עזקת השבר של נתת לאחות לדקור אותי עמוק עמוק. וע"ז כשאהיה גדול אני אנקום בך! אמרה לו האמא תחכה לגיל עשרים ואני אענה לך תשובה. הוא חיכה והגיע הגיל, הוא אמר לאמא שלו מה התשובה. אמרה לו האמא באי. היא היא לקחה אותו לאיזה בניין שהיה בו חדר גדול, פתחה את הדלת והנה הוא רואה ילדים בני גילו נכים בקושי זזים. אמא שלו אומרת תיגש לשאול אותם למה הם כנים נראים ככה? והוא ניגש לראשון למה אתה נכה הרי בגילי היית כמוני והחור עונה לא חיסנו אותי מפוליו. וכן השני וכן השלישי והרביעי. אמר הילד לאמא תודה רבה שחיסנת אותי מפוליו ושמתת לי על הידים, אני אעשה כך גם לילדים שלי.

לא ו. אותם ואת פנחס בן אלעזר הכהן לצבא. וברש"י כאן הקשה מדוע הלך פנחס ולא אלעזר. ויש להקשות מה עובדת לרש"י אף יתור מסתבר שילך פנחס, ואלעזר יאמר לעובדת הקבננות שהיא יותר מהודרת בכהן גדול? וי"ל דמובא לקמן שהלכו למלחמה עם כלי הקודש ומבאר רש"י שזה הולך על הצפץ שע"י שראו את זה נפלו במלחמה, וא"כ יוצא שאלעזר לא יכל לעבוד בקרבנות כי כה"ג כשר בעבודת הקרבנות רק ע"י שמונה גברים וכאן הוא מחוסר גברים כי הצפץ היה חסר לו א"כ מהראוי שאלעזר ילך יחד עם הצפץ. וע"ז תיך רש"י מכיוון שפנחס התחיל במצווה בזה שהרג את כזבי הוא יילך. בנין אריאל.

לא ז. ויצבאו על מדין כאשר ציווה ה' ויהרגו כל זכר. יש להקשות מה הטעם כתב כאשר ציווה ה' באמצע הפסוק על החלק שצבאו על מדין, ולא כתב זאת בסוף הפסוק אף על החלק היחרגו כל זכר שאף זה מצוינו ה' וי"ל דהנה בשופטים וי. וסופר שבנימין נדעון נפלו ממדיינים אמה עשרים אלף אי. וקשה איך היו מדיינים בעולם, הרי כאן מבואר שהרגו כל הזכרים ורק נקבות שלא ידעו איש שאירו, וילדיהם שיוולדו להם לאחר שינאו שוב, הולכים אחרי האבא וא"כ איך נשאר מדיינים? וי"ל ע"פ מה שכתב הרמב"ם וזו ממלכים שכשצרים על עיר להילחם עליה אין מקיפים אותה מדי' ורוחותיה אלא מניחים מקום לברוח שנאמר ויצבאו על מדין ומפי השמועה למדו שכל ציווהו. עכ"ל. ומדבריו למד שכאשר ציווה ה' הולך רק על האופן שבו צבאו על מדין, והיינו שהניחו רוח רביעית לברוח. ואלה שברחו נדעון הרג.

לא ז. ח. ויצבאו על מדין ויהרגו כל זכר. מבואר לעיל כה לא-ח. ויצבאו אותם על דבר פער ועל דבר כזבי. וקשה למה פער שזה הטפל כתוב קודם לכזבי, הרי עיקר עצת בלעם היתה להכשיל את ישראל בזנות אלא שזה גרם גם ע"ז של פער? וי"ל, אומר רבי יונתן אישפיץ, שהע"ז של פער הוא הגורם שיענשו בדבר כזבי. ולמה: כי לולי פער היו יכולים המדיינים לטעון אין שליח לדבר עבירה בזנות משום דברי הרב דברי התלמוד דברי מי שומעים. וא"כ לא מגיע לנו עונש. אולם בעל"ז אין את הכלל של דברי הרב וכו', כי המסית הרי טוען שהרב שצריך לשמוע בקולו הוא הע"ז, וא"כ לשיטתו לא היה לבי"י לשמוע מהקב"ה כי לשיטתו אין הקב"ה רח"ל לכן בע"ז יש שליח לדבר עבירה. וממילא המדיינים ענשו גם על זנות כי בפעור הם גילו שאין להם טענת דברי הרב.

לא יא. ויקחו את כל השלל ואת כל המלקוח. ויביאו אל משה ואל אלעזר הכהן. וצ"ב דכבר כתוב למעלה ואת כל שללם בזו ולמה חזר שוב לומר שלקחו את כל השלל והמלקוח, וי"ל דהנה יש להקשות לתמה ציווה אלעזר להגיעל את כל הכלים הלא בוודאי היו גם כלים שלא היו בני יומן וממילא לא אסורים מדאורייתא דהוה נותן טעם לפגם ולדעת הרמב"ם דאספיא דאורייתא מהתורה לקולא לא הוצרכו הגעלה כי כל כלי יש ספק האם השתמש היום או לא. וי"ל דמצניו בשני שבלין אחד טמא ואחד טהור והכלו בהם שני בנ"א אם בא כ"א לשאול בפניו מותרים כי ספק טומאה ברה"י טהור, א"כ כשאלו בשאול ביחד הם סמאים דהי מנייניהו מפקת עכ"ל הגמי' בפסחים י. ולפי"ז י"ל דכיוון שהביאו את כל השלל למחנה והיו כל הכלים ביחד ונשאלו עליהם שני בנ"א הצריך אלעזר להגיעל את כל הכלים. וזה היה שהגדיש הפסוק ויקחו את כל השלל, שלקחו את הכל להביאם אל משה, וזה מגלה הטעם על שנצטוו בהגעלה אף שהיו הכלים בספק. ננים יפות.

לא כב. וממחצית בני ישראל תקח אחד אחוז מן החמישים. הנה תרומה מדאורייתא אי שיעור אולם רבנן תתנו שלושה שיעורים, אחד מחמישים, אחד מחמישים, אחד משישים, ותוס' בקידושין מביא לכל שיעור רמז בתורה ולאחד מחמישים הוא מביא את הפסוק שלנו בכמה וממחצית בני ישראל תקח אחד אחוז מן החמישים כל מה שאתה אוזח אחוז אחד מן החמישים, וכשם שמצאנו במשך כך גם בתרומה, ויש להוסיף שניתן לרמוז פה לשלושת השיעורים דהנה הלא כתוב לנו להביא חצי ממחציתם תקחו ומכס הם אותיות מ"ה כ"ף סמ"ך, מכ"ס עם המילוי הוא שמונים וחצי מזה זה אחד מארבעים, כ"ף עם המילוי זה מאה וחצי מזה זה אחד מחמישים, וסמ"ך עם המילוי זה מאה עשרים וחצי מזה זה אחד משישים. רבי אליהו מדיסקין.

לב כד. בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצנאכם והיוצא מפיכם תעשו. יש להבין מדוע הוצרך לומר בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצנאכם, הרי אמר אח"כ וכל היוצא מפיכם תעשו וזה כולל את מה ששמוע קודם גדרות צדן נבנה למקננו וגו'. וי"ל דהנה לעיל לב וז' אומר כשאמר גדרות צדן נבנה למקננו וערים לטפנו. אומר רש"י חסים היו על ממונם ויתר מבניהם ובנותיהם. שהקדימו מקניהם לטפם. וא"כ זה מה שאמר להם משה כל היוצא מפיכם תעשו, פרט לדבר אחד, שבו אל תעשו את היוצא מפיכם, לפי שהקדמתם מקנכם לטפכם. אלא בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצנאכם, והשאר כל היוצא מפיכם תעשו.

לב לח ואילך. וכירו ויאיר בני מנשה נטלו חלק בעבר הירדן. על מכיר כתוב שמושה נתן לו חלקו. ואילו על יאיר כתוב שנטל חלקו. וכ"ה בדברים י ג מפורש יאיר לקח כל חבל ארגוב ולמכיר נתתי את הלעד. וצ"ב שהרי שניהם כבשו ולמה על אחד נאמר נתן ועל השני לקח וי"ל שהרי משה התנה עמם אם תחלצו לפני ה' למלחמה והי"ה הארץ

לכם לאחוזו. והנה אצל יאיר לא נשלם תנאי זה כי נהרג בתחילת המלחמה (כדאיתא ב"ב קכא:). וא"כ הוא לא קיים את התנאי אז זה לא נקרא שמושה נתן לו, כי נתינת משה היתה לפני שקיים את התנאי, והוא לא קיים, אלא זה נקרא רק שלקח ע"י כיבוש מלחמה. משא"כ מכיר שקיים את התנאי אז זה נקרא שמושה נתן לו. לפי"ז גם מתורף מדוע בפסוקים מ.א. אצל מכיר כתוב **וישב בה**, ואילו אצל יאיר לא כתוב וישב בה, משום שאיר מ"ו קודם ולא הספיק לשבת בה. עו"ל שמכיר קיבל ממושה לכן היה צריך לשבת כדי לקנות בקניין חוקה. משא"כ יאיר שקנה ע"י כיבוש מלחמה לא הוצרך לשבת כדי לקנות. (הגרי"ז מבריסק וצפנת ענח).

וארטיס לפרשת מסעי

לב ג. ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ע"פ ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם. צריך להבין מהו כפל הלשון כאן שנכתב פעמיים מוצאיהם למסעיהם: י"ל דהנה לולי המרגלים היו מגיעים לארץ מיד במסע אחד ולא היו נאלצים להתעכב במדבר בריבוי מסעות במשך ארבעים שנה. וזה כוונת הפסוק: ויכתוב משה את מוצאיהם, והיינו שבתחילה משה כתב רק את מוצאיהם למסעיהם והיינו שהקב"ה הוציאם מארץ מצרים שישעו אלו המסעות ע"פ ה' עד שיבואו לארץ, ואח"כ כתוב ואלה מסעיהם היינו המסעות שנתוספו עליהם אחרי חטא המרגלים והיינו למוצאיהם. רעבור מוצאי הדיבה שהם הרמו לך.

לב ג. ויסעו מרעמסס בחודש הראשון. ובהמשך בפסוק ה' שוב נכתב ויסעו בני ישראל מרעמסס וצ"ב הרי נסעו כבר מרעמסס: וי"ל ע"פ התרגום יונתן שמות יט ד ואשא אתכם על כנפי שרשים ושם מבואר שהקב"ה נשא אותם מרעמסס על ענניו אל מקום המוקדש כדי שיקרבו קרבן פסח ביד בניסן ובאותו לילה החזירם לרעמסס. וא"כ כן מתפרשים הפסוקים ויסעו מרעמסס בחודש הראשון וגו' זה היה מסע בענניו כדי להקריב קרבן פסח ואח"כ החזירם, ואז נסעו שוב מרעמסס. רבי נתן שמשון.

לב ז. ויסעו מקברות התאוה ויחנו בחצרות. הגמי' בפסחים אומרת האדם האוכל מעדנים הוא נכנס לחובות ומתחבא וישן בעליית הגג. ואילו אדם שאוכל פירות וירקות שפוטים יכול לישון בחצר בלי פחד. וא"כ י"ל, אומר רבי חיים פלאגי, שזאת כוונת הפסוק: ויסעו מקברות התאוה ויחנו בחצרות, כאשר יוצא מהתאוה ממילא הוא יכול לישון בחצר.

לב זי ואילך. בכל ראשי המטות של השבטים נאמר בני. כגון למטה בני שמעון, למטה בני דן. למטה בני מנשה. למטה בני אפרים. וכן בשאר ראשי המטות מלבד ראש מטה יהודה (יט) וראש מטה בנימין (כא) שבהם לא נאמר בני. והטעם לכן, אומר הבנין אריאל, שכל הנשיאים מתו במדבר בעוונם בגלל חטא המרגלים ומתו מי שהיה מבן כי עד בן ס' וכל ראשי השבטים היו מבניהם, כי היו בזמן יציאת מצרים מתחת לגיל כ' לכן הם כולם נקראים בני. אבל נשיא יהודה שהיה כלב שלא חטא, הוא לא מת ולא מבניהם כי יוצאי מצרים אלא הוא יצא בעצמו, וכן הוא בנימין היה אלדד שהיה בזמן החטא מעל גיל ס' ג"כ לא מת (אלדד לפי תרגום יונתן היה אח של משה ונולד לפניו א"כ היה ביציאת מצרים בן למעלה משמונים כמשה) לכן הם לא נקראו בני.

לד יט-כב. למטה יהודה, שמעון, ובנימין, לא כתוב נשיא, אלא כתוב למטה יהודה כלב בן יפונה וכו'. ואילו כל המדיינים שאח"כ כתוב נשיא היינו שכתוב כך: למטה בני דן נשיא ביק בן יגלי. וי"ל דאיתא בגמי' שבני גליל קנטרנים היו, והיו אוסרים הנאה זע"ז לכך כתוב כל חלקיהם לנשיאים כדי שיוכלו להנות זה מנכסי זה, ואיתא בחז"ל (מו"ב בהרבה מקומות ובגאון שביעית ט' ב') שכל הארצות נקראות גליל, לבד מחלק יהודה ובנימין, וחלק משמעון, ולכן בשלושתם לא הוצרכו לכתוב את נכסיהם לנשיא כי לא היו קנטרנים שהדירו הנאה זה מזה.... מאידך שאר השבטים שהיו גליליים והיו מדיירים הנאה זמ"ז אז בכדי שיוכלו להנות אחד מהשני היו כותבים הכל לנשיא, לכן כתוב בהם נשיא, היינו שכל הנחלה שהלם היתה אצל הנשיאים.

לה יד. את שלש הערים תתנו מעבר לירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ כנען ערי מקלט תהיינה. ערי מקלט שבארץ ישראל היו חברון שכם קדש וזה מרומז בפסוק כי בי חש"ק ואפלטוהו. היינו חש"ק ר"ה חברון שכם קדש. ואז אני אפלט אותם ממיתה. וערי מקלט שהיו בעבר הירדן הם גולן בצר רמות, והוא מרומז בתהילים פט מי גביר יחיה ולא ימות ימלט נפשו. היינו גביר ר"ת גולן בצר ורמות ימלט נפשו וכו'. מרבי אליהו דיסקין לה לא. ולא תקחו כופר לנפש רוצח אשר הוא רשע למות לה מות יומת הרוצח. המילים אשר הוא רשע למות? לכאורה הן מיותרות כי הוא רוצח וממילא הוא גם רשע למות? וי"ל דהנה מבואר בחז"ל (מו"ב ברש"י דברים כב מ) שהנהרג היה דינו למות ובכ"ז ההורג נענש אפי' שהרג משהו שבצדק עליו דינו למות משום שהוא הרג במזיד על כך אין לחוס עליו. וכעת מובן הפסוק היטב: לא תקחו כופר לנפש רוצח, והיינו שלא ילמדו עליו זכות ולומר שההורג הרי נגזר דינו למות והיינו רשע למות, אלא מות יומת הרוצח.

בפרשתינו מובא הדין של רוצח בשוגג, שהוא יישב עד מות הכהן גדול בעיר מקלט. אמרו רבותינו בגמרא מאחר שדינו של הרוצח בשוגג הוא לשבת בעיר מקלט עד מות הכהן הגדול, היה קיים חשש שהרוצחים יתפללו על הכהן הגדול שימות כדי שיוכל להשתחרר ממכלל מאסרם, ולפיכך אמותיהם של הכהנים הגדולים, היו נוהגות לספק כסות ומזון לרוצחים, כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו. והנה מדובר כאן בתפילה של אדם רוצח אמנם בשגגה, אבל כבר אמרו חז"ל מגולגלן חובה על ידי חייב, ואותו רוצח בשגגה הוא חייב, כי אם גלגלו מהשמים שיהרוג בשוגג ויגלה לעיר מקלט, כנראה שהוא לא טלית שכולה תכלת, ואילו היה זכאי לא היה ה' מביא תקלה על ידו, כי אפילו בהמתן של צדיקים אין ה' מביא תקלה על ידיהם. והנה האדם הזה מוחשת במידות, שבמקום להתפלל להקב"ה שיוציא אותו מעיר מקלט ויוכל לחזור למשפחתו, והקב"ה י' של אחד אפשויות להוציא אותו משם גם בלי להמית את הכהן הגדול, והוא כל יום מתפלל להקב"ה שהכהן הגדול ימות, זה מראה כמה האדם הזה מוחשת במידות, ומהאדם הזה מפחדים מהתפילה שלו עד כדי כך שהאמהות של הכהנים צריכים ויחד אותו באוכל וביגוד, כדי שלא יתפלל על בניהם שימותו, וכדי תפילה של אדם כזה תתקבל בשמים, הרי הקב"ה עשיר שיגיע לעיר מקלט! התשובה היא: אומר דוד המלך קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת. לא כתוב שה' קרוב רק לצדיקים, או לרננים, או לחרדים, אלא לכל קוראיו, גם אם הוא רוצח עם מידות מוחשיות, לכל מי שקורא אליו, ה' שומע את תפילתו, אבל בתנאי אחד אם הוא מתפלל באמת מעומק הלב, ה' ישמע את תפילתו. ופירש בשומר אמונים, בשם הבעש"ט שאפילו רשע אם בוטח בה' ומתפלל, ה' יענהו, אלא שההבדל בין צדיק לרשע, צדיק ה' עונה וממלא חפצו באופן שלא יפגע גם בעתיד, ואילו הרשע, ה' יענהו וממלא חפצו עתה, אבל אין הבטחה, שטובה זו שקיבל עתה, לא תפגע בו ותזיקהו לעתיד. ובמדרש מובא שאפילו פרעה, לו היה מצליח להתפלל, היה ניצל לגמרי, והיה צריך להפריע לו, שלא יוכל להתפלל, נורא למתבונן לראות מהו כח התפילה.

ומצינו רבות בחז"ל איך הקב"ה נענה לתפילה אפי' של רשעים. בגמ' מסופר על חזקיה המלך, שראה ברוח הקודש שאם ישא אשה יהיה לו בנים רשעים, ולכן לא נשא אשה ובא אליו ישעיה הנביא לבשר לו שנגזר עליו למות. לאחר שהתפלל מקירות ליבו, קרע ה' את גורו הדין, והוסיף לו עוד 15 שנה. ישעיה הנביא נתן לו את בתו לאשה, ונולד לו שני בנים מנשה ורובשקה. יום אחד הרכיב אותם חזקיה על כתפיו ללכת לבית המדרש, שמע את אחד הבנים אומר לאחיו, ואמר את ראשו של אבא שראוי לצלות עליו דגים, והשני אומר לו ראה ראשו של אבא שראוי להקריב עליו קרבן לעבודה זרה, מיד כששמע זאת חזקיה, השליך אותם על הקרקע, רבשקה מת ומנשה נשאר חי. ברשעותו הרבה הרג מנשה אף את סבו הצדיק, אבי אמו, ישעיהו הנביא. ובגמרא מסופר כיצד עשה זאת: אמר רבא, שהיה מנשה דן את ישעיהו, ושאל אותו כל מיני שאלות וסתירות בתורה, כמובן שלישעיה הנביא היו תשובות לסתירות אלו. אולם הוא העדיף לא לענות למנשה, כי ידע שבכל מקרה לא יקבל מנשה את דבריו, וירצה להרוג. לו כמזעזע ישעיהו כדי להינצל! ברח מנכדו מנשה, וכשרדפו אחריו להורגו אמר שם קדוש ונבל בתוך עץ ארוך גדול. מבואר בירושלמי שהציצית של ישעיה הנביא היתה בולטת מחוץ לעץ, הלכו וסיפורו את זה למנשה, אמר לה תנסו את העץ, ניסרו את העץ ומבואר ביבמות כשניסרו את העץ הגיע המסור בדיוק לפני, וכך יצאה נשמתו של ישעיה הנביא. ובגמ' מסופר גם עשה אלו כבוד מאוד, משאוי אפי' לא אדם, ובכל יום ויום היה אותו הצלח הורג את כל נושאי, שהיו נבקעים מכובד המשאוי. ומבאר המהר"ל שכך היתה עבודתה שהיו מכריחים לשאת את הפסל על ידי מספר מועט של אנשים ובכך בהכרח יפלו תחת המשאוי ויתרסקו למוות וכל אלו שמתו נחשבים כקרבן לפסל. ובגדול רשעותו של מנשה, העמיד צלם בבית המקדש, והיה משתחוה לו כשפניו אל הפסל ואחריו להיכל, מנשה המלך לא רק חטא לעצמו, אלא אף החטיא את עם ישראל, לבסוף הוא קיבל עונש גדול מאוד, ומה הוא היה: אמר ר' לוי יורה גדולה של נחושת עשו לו, (כמין תחף של מכתת כביסה) ונתנו אותו בתוכה והיו מסיקין תחתיו, כיון שראה שצרתו צרה לא הניח עבודה זרה שבעולם שלא התפלל אליה שתעזור לו, כיון שלא הועיל לו כלום התחיל מנשה להתפלל מעומק ליבו, כשהוא נצלה לאט לאט כמו עוף בתורו, והיו מלאכי השפת מסתמים את חלונות הרקיע שלא תלעה תפילתו לפני הקב"ה. ואומרים לפני הקב"ה, רבונו של עולם אדם שעבד עבודה זרה והעמיד פסל בחיכל, אתה מקבלו בתשובה!! אמר להם: מה אעשה מקבלו בתשובה אני נועל דלת בפני בעלי תשובה. מה עשה הקב"ה, הרי כל חלונות הרקיע היו סגורים ולא יכלה תפילתו של מנשה להיכנס, לכן חתר לו חתירה מתחת כסא הכבוד וקבל את תפילתו ותשובתו! באותה שעה עשה הקב"ה נס, והודד נחושת שחן היה מנשה תעופף באויר, ובקטיה ישירה מבבל נחת בירושלים ושיבהו ירושלים למלכותו, נורא למתבונן אפי' רשעים גמורים הקב"ה מקבל את תפילותם וראים כמה גדול הכוח של תפילה שהקב"ה עשה שיועיל בכל מצב. וכמו שראינו אצל משה וקרח משה רבנו מתפלל לה' שלא יקבל את תפילתם של קרח ועדתו וכתב הרמב"ן: אל תפנה לקרבן שיקריבו לפניך ולא לתפילה שיתפללו אליך. אמר על כך

הסבא מקלם רבי שמחה זיסל ברויזא שראים מכאן מה כל תפילה, שמשה רבינו היה צריך להתפלל להקב"ה כח לא ישמע את תפילתם. הרי אלו הקב"ה היה שומע את תפילותם ומציל אותם מהמיתה, האילו היו כופרים במשה ובתורתו, והיתה מתבטלת כל התורה כולה ח"ו, שהרי עדת קרח כפרו בהנהגתו ובנבואותיו של משה, שאת כל המצוות קרא בדה מליבו, ואם כן מדוע היה צורך למשה להתפלל שהקב"ה לא ישמע את תפילות מדוע עשה שקיבל ה' את תפילתם? והביאור הוא: שהקב"ה הטביע בטבע הבריאה, שבכח התפילה לבטל גזירות, למרות שזה נגד רצונו יתברך, והוא המנהגת הבחירה שיש לאדם, ופחד משה, שאם יתפללו, ישוב מהם חרון אף, והקב"ה ימחל להם על פשעם, לכן היה צריך משה להתפלל לה' שלא ישמע את תפילותם.

ואצל צדיקים התפילות וזיא ומבבל שעה ביות. **ואל הקב"ה אפשר להתפלל בכל עת ובכל שעה**, אם זה היה תפילות שנתקנו לישראל, אם זה תפילה פרטית שאדם יכול לשאול מה' בכל שעה שמזדמן לו. ואשרי העם שה' אלוקיו. יסוד התפילה הוא לחזק בליבו את האמונה והבטחון בה', כי ע"י שאלתו מתפללים אילו לכל דבר וכלל זה לא מראה שאנו מאמינים שהוא יכול להושיע אותנו ובוטחים בישועתו. ידועים ומפורסמים דברי החפץ חיים בליקוטי אמרים בגדול התועלת שיש לתפילה. ואלו דבריו: כל הצרות הבאות עלינו שאלנו נצילים מהם הוא משום שאין אנו צועקים ומרבים בתפילה עליהם, כי לו התפללנו ושפכנו שיח לפני הקב"ה בוודאי לא ישובו תפילותינו ויקם. ולא יסתפק אדם במה שמתפלל שמונה עשרה ג"פ ביום אלא מלבד זאת צריך כמה פעמים ביום לשפוך תפילות ובקשות בינו לבין עצמו כשהוא בבית, וצריך שיהיה מעומק הלב, כי בינו לבין עצמו הוא יחשוב על מצבו הכלכלי וטרודתו ורבים ועל משפחתו וכו', ואז הוא ממילא יתפלל בתחנונים. ותפילה כזאת, אומר הח"ח, בוודאי לא תשוב ויקם. וכן החזו"א באגרותיו משבח את הקרבה הגדולה שזוכה לה האדם בעת התפילה, וכך הוא כותב: מה נפלא הדבר כי ביכולת האדם להשיג דאגותיו לפני אדם עולם כאשר הוא משיח לרעהו, ותפילה בעת צרה שהיא דאגתו נצטוו עליה היא לו לעזר ותרופה מתמדת. ואכן כותב החזו"א במכתביו הידועים שאדם צריך לקבוע לעצמו נוסח של תפילה שמתאימה לו, ויצויר לעצמו איך הקב"ה עומד על ידו מאזין לו ושומע את תפילותיו. ועי"ז הוא יתפלל יותר מעומק הלב. ומוסיף החזו"א שבכל עניין שיש לאדם, עליו להרבות בתחנונים לפניו, ועי"ז יפעל לטוב מהשתדל.

לפעמים באה לבן אדם צרה, הוא נמסח את הדרכים האפשריות אף אפשר לעזור, כמו למשל שילדו חולה ח"ו, מיד פונה לכל טובי המומחים והעסקנים ולוקח את הרופאים הכי טובים, פונה לבקשת ברכות מרבנים... אך צריך לזכור שדבר ראשון ד' מחכה לתפילה אמיתית שהוא עמוק מתוך הלב, בדיעה שרק ד' יכול לעזור, ואין שום ברייה אחרת בעולם שיכולה לשנות משהו מהגזר למעלה, והכל מיזו הרחומות, וכך לאחר תפילה כזאת כמובן יכול לעשות עוד היסטוריות. ידועים דברי חז"ל. שהקב"ה מביא לאדם סדרתו ויסודותיו כדי שהאדם יתפלל לפניו, ואם האדם לא מתפלל לפניו אז הקב"ה מביא לו עוד יסורים, עד שיגיע למצב שיתפלל לפניו. וכדי להיוושע בתפילה על האדם להתפלל מעומק הלב. ובמקום להרבות בהשתדלות לפניו בשר ודם עלינו מוטל להתחזק באמונה שאין עוד מלבדו, ורק בורא עולם יכול להושיע אותנו, וכמה שאנו יותר מאמינים בכוח התפילה, התפילות שלנו יקבלו יותר לפניו לרצון. והתפילה על כל עניין מייצרת אצל האדם קרבת אלוקים שזה רוגע נפלא שיש לאדם שמרגיש שנמצא בידים שלו יתברך. ואין להתייחס גם אם לא נענה מיד הוא יענה בהמשך אי"ה, כי תפילות לא שבות לעולם ויקם. ותפילות מתקבלות כשאדם מרגיש שאין לו על מי להישען אלא על אביו שבשמים. רבי יחזקאל אברמסקי סיפר על עצמו ששהא היה מאוד רגיש לציון, כשהוא למד בסלבוודקה אם רק היה פותחים את החלון מיד הוא היה חוטף ציון, ובילדותו אמו הייתה לוקחת אותו לחידר כשהוא עטוף בשמיכת פוך. והנה יום אחד הוגלה הרב אברמסקי לסיביר. וכך הוא סיפר: הוא נכנס לשערי סיביר ואמר ריבנו של עולם חז"ל אמרו להלך בידים שמים חוף מקור ורוחם, עד עכשיו היה ביכולתי לשמור עצמי, אבל כעת שאני נכנס לסיביר ששם יש 50 מעלות קור אין לי שום אפשרות לשמור ע"ע, ואכן היה התחיל להתפלל לה' מכל לבו שיציל אותו מהקור. וכך רבי יחזקאל היה שם במשך שנה וחצי כמעט בלי בגדים חמים ובלו נעלים ראויים, ומעולם הוא לא הצטנן. החפץ חיים תמיד כשבאו לבקש ממנו ברכות היה אומר שאבא לא אוהב ששולחים לי שליחים. הקב"ה רוצה שהאדם יפנה אליו ישירות ויבקש את בקשותיו האישיות והקב"ה רק מצפה ורוצה לתת לנו. אלא מה, אנו צריכים להתפלל ולפעמים גם להרבות בתפילה אך לא להפסיק בזה כלל. ובשנים האחרונות רבי חיים קניבסקי היה אומר לפנינו אילו ומבקשים על כל מיני בעיות שהקב"ה עושה לנו את זה כי הוא רוצה שנתפלל אליו, וכל הזמן להרבות בתפילה על ידיים על הפרנסה על הבריאות ועל הצלחה בכל העניינים כי זה הדבר היחיד שנשאר בדורותיו היתום, ועי"ז תפילה רואים ללא הרף בחוש את ישועתו ה'. **והלל נביא** מספר סיפורים שהבאנו בחוברת של פסח על הכח של התפילה מעומק הלב:

סיפור נפלא ביות התרחש בזמן הכתב סופר שהיה רב העיר, אחרי פטירת אביו החתם סופר. באחד מבתי

היהודים היה משרת גוי, שהיה רע ומושחת. יום אחד ראה המשרת הגוי את שר העיר מתהלך ברחובות, הגוי הצליח בערמומיות לשלוף את ארנקו של השר ולברוח. כשקלט השר מה שקרה ששדדו אותו כך לאור היום. כעס מאד, ציווה על המשטרה לעשות הכל על מנת להחזיר את כספו ולהעניש את הפושע. השוטרים החלו בחיפושים, ואז קלט הגוי שמצבו רע ועלולים לתפוס אותו בהקדם, הוא החליט להוציא את עצמו מצרה זו, וגם על הדרך להפטר ממעסיקו היהודי. הלך הגוי והתביא את הארנק בביתו של היהודי מעבידו. ואכן לאחר כמה ימים כשעברו השוטרים מבית לבית לחפש את האבדא, נכנסו לביתו של היהודי ולאחר מיד אסרו אותו. הוא בכה במר נפשו על חטויו אך שום דבר לא עזר, אם הגנבה נמצאה בביתו הרי שהיה זה הגנב – כך נאמר לו. היהודי הובל לבית הסוהר ודינו נחתם במשפט למוות בתליה על הגרדום בכיכר העיר. כשהגיעה השמועה לאזני הכתב סופר הוא נחרד מאד על הרצון להסגין לנסות וכשר שלא עשה דבר. הוא שלח את טובי העסקנים לנסות לשכנע אך שום דבר לא עזר. גם מעטפות של שוחד ניסו, אך אין מה לדבר השר כועס מאד ולא מוכן לוותר. כשראה הכתב סופר שהסגין בפניו כל השערים, נסע לשכנע את שרי המלוכה מהדרגים הגבוהים ביותר, אולם שר העיר לא היה מוכן לשמוע מכלום. כשראה הכתב סופר שהמבצע טוב וההשתדלות לא עזרה, הוא בא אל ביתו שבור ורצוף באישון לילה האחרון שלפניו ביעוץ גור הדין כשכל העיר במתינה לחזות בעונש הכבד. **בשעת לילה** מאוחרת הלך הכתב סופר לישון כשהוא עייף מכל עמל וטרדת הימים האחרונים, והוא בדאגה גדולה וצער מה יהיה בגורלו של אותו יהודי חף מפשע, והוא לא יודע מה עוד ניתן לעשות. מתוך מחשבות ודאגות פועל עליו תרדמה, והנה הוא רואה בחלום הלילה את אביו הקדוש החתם סופר כשפניו זועפות עליו, הוא רעד ופחד מפני שאביו התקרב אליו בפנים קשות. היתכן? זעק החתם סופר על בנו, יהודי חף מפשע צועד אל מותו, משאיר אחריו אישה וילדים חלילה, ואתה שוכב על מיטתך ואינך פועל להצלתו! הכתב סופר נבהל לשמוע את תוכחת אביו והחל בוכה בכי נורא וילא על מה שביכולתי עשיתי, ואף מחבר למה שיוכלתי, לא חסכתי בשום טרחה כדי להצילו, וכי יש עוד דרך נוספת שעדיין לא ניגיתיי? שאל הכתב סופר. יש ויש ענה אביו החתם סופר בנחרצות, מדוע אינך מתפלל!!! בלידה שזכה לא ישנים. פסק החתם סופר. הכתב סופר קם מיד ממיתו בגבורה ובהתלהבות וקרא להמשמשו, כשהוא מצוה עליו לגשת אל ראשי הקהל שיעוררו את כל יהודי העיר, וכולם ללא יוצא מן הכלל, על אף השעה, יתאספו בבית הכנסת לתפילה וזקקה הצלת נפש משאל. הכתב סופר ניסח לבימה והרים את קולו בזעקה, ואמר, ניסונו כוחנו בכל הדרכים האפשריות, אך נראה שהכל סגור ונעול בעדנו, אבל אצל הקב"ה אף פעם לא סגור. שערי דמעות לא ננעלו. היתה שם באותה שעה התעוררות גדולה מאד. בכיות וזעקות וקל כביר לא ימאס תפילת רבים. נקרעה הגזרה ולמחרת בעת שהלכו לבצע את גזר הדין, הסכים השופט לחקור את אותו משרת גוי ובזה שהיה בבית היהודי, והגוי שלא התכונן לחקירה זו, נשבר מיד והודה, וכך הועלה המשרת הגוי לגרדום. היהודי ניצל ושב לביתו. אכן תפילה אמיתית לא שבה ריקם.

סיפור בני יעקב קמיניצקי בעיירה מיר השוכנת ליד הגבול שבין פולין לליטא גרה נערה שהתיימחה בגיל צעיר. כשגברה והגיעה לגיל השידוכים היו לה קשיים רבים במציאת השידוך. חברותיה נישאו ולה קשה מאד, למה? שאיפותיה היו להינשא לבעל תלמיד חכם צדיק וירא שמים, אך כזה חתן רצה כסוס כסף גדול ובחורה יתומה מאב מהיכן תשיג את הסוסים? היא הצליחה לעבוד כספרנית לחסוך כסף שתוכל להינשא, אך הסוסים קטן ולא מספק עדיין. באחד בימים הבויהרה בספריה חשבה לעצמה מה עוד יכולה לעשות ואז עלתה מחשבה במוחה לבקש ישירות מבואר העולמים. תמיד היא התפללה אך ניסתה עוד השתדלויות. עכשיו שהיא יודעת ששום השתדלות לא הועילה תבקש ממלך מלכי המלכים רק הוא יכול לעזור. היא החליטה לכתוב מכתב. לקחה נייר והחלה לבקש מבואר עולם אבי יתומים. היא בקשה מכל ליבה מאבא שבשמים שישלח לה חתן צדיק ירא שמים למרות שאין לה הרבה כסף להביא אך היא רוצה לזכות להקים בית של תורה אמיתי. היא התחננה במכתב לאביה שבשמים שיעזור לה וחתמה את שמה. הכניסה למכתב למעטפה וכתבה מבחין "לאבי שבשמים" הלכה לגינה שחוץ לעיירה מיר נעמדה וברגע של משב רוח פתחה את ידה והביטה איך המכתב נישא ברוח... אחר כך שבה לביתה באמונה בתמימה שדי' יוכל לעשות הכל. ימים ספורים לאחר מכן יצא אחד מתלמידי ישיבת מיר לשרוש בשדה פתאום ראה מעטפה מונחת בין השיחים והוא רצה להרימה לעשות מצות השבת אבדה אך נדהם לראות שכתוב על המעטפה לאבי שבשמים. בסקרנותו פתח וקרא כמה וכמה פעמים והתרגש מאד מהכנות ומכאוב שכתבה במכתב, הוא גישל התייעץ עם ראש הישיבה הג"ר אליהו ברוך קפאי זצ"ל. הבחור הביע את הסכמתו להינשא לאותה בחורה, ברר עליה ומצאה חן בעיניו למרות שהיתה מבוגרת ממנו בשש שנים. כמו שהתפללה הנערה כך זכתה לבעל צדיק הלא הוא ר' יצחק יחיאל זינדוביץ והגיע למעלות גדולות בתורה וביראה. ילימים נעשה משגיח לישיבת מניסק והיה רבה של מנהיגי הדור באמריקה.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: בפרשה מובא ולא תחניפו את הארץ, הרי זו אזהרה לחניפים. מתי מותר לחניף? **תשובה:** אמרו חז"ל ארבע לתיבות אינם מקבלים פני שכניה ואחת מהם זו כת חנפים. הגמ' בסוטה מ:א מביאה כמה חמור איסור חנופה: אמר רבי אלעזר: כל אדם שיש בו חנופה מביא אף לעולם, ולא עוד אלא שאין תפילתו נשמעת, ואפילו עוברים שבמני אדם מקללים אותו. והוא נופל בידו ונפל בידו. וכל מחנף לרעה נופל בידו, ואם אינו נופל בידו נופל בידו בנז, ואם אינו נופל בידו בנז, נופל בידו בנז. ובסוטה מב. כל עדה שיש בה חנופה מאוסה כנידה, ולבסוף גולה, ובספר חסידים כתב בה"ל: לכן יתרחק אדם מן החנופה, ולא יחניף לאדם להחזיק ברשעו, גם אם יש לו לקבל טובות הרבה ממנו. לא יחניף לקרובו ולא לבניו בזמן שאינם הולכים בדרך טובה, כי כמה שיש אדם עומדים ברשעם מחמת שראים שאין להם בושה עבור דרכיהם המכוערות ועבור שראים שמחניפים להם, **וכותב** האורחות צדיקים, שיש מקרים שמצווה להחניף: כגון לאשתו משום שלום בית, לבעל חובו - שלא ילחצנו, לרבו - שילמדנו תורה. ומצוה גדולה להחניף לתלמידיו ולחבריו, כדי שילמדו וישמעו לדבריו לקבל תוכחות לקיים המצוות. וכן כל אדם שהוא סבור שימשכנו אליו שישמע לו לקיים המצוות, ואם יבוא עליו כמעט לא ישמע לו, אלא בחניפות יקבל תוכחות, מצווה גדולה להחניף לו כדי להוציא יקר מוזל. וכמו"כ מותר להחניף בשביל להרבות שלום. וכבוד שנותנים לעשירים או לאנשים שיש מהם תועלת זה לא חנופה ושרי.

שאלה: הגמ' אומרת שכל הכועס אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו שנאמר ויקצוף משה על פקודי החיל וכו', מה קורה כשאדם כועס בצדק האם גם אז חכמתו מסתלקת? **תשובה:** רבי חיים שמואלביץ מביא מהפסוק הנ"ל ראייה שאף משה כעס בצדק הוא שכח תלמודו, ואדם כמאן, ואמר רח"ש, שזאת עובדה שכעס ותחמה מנוגדים זה לזה וכשכועס אטומטית מאבד חכמה. ובעבר הרחבו רבות בדרך להימנע מהכעס ונביא כאן רק את העצה של הטיפלער שכשיש לאדם כעס הוא ידחה את זה במספר דקות וכך שיעבור הזמן הוא יירגע.

שאלה: כל בן אדם חפץ לנחל דקדושה מבניו ושיכלו בדרך טובים ויהנו מלימוד תורה בקדושה ובטהרה. היכן הם המוקמות שתיקנו חז"ל להתפלל ע"כ? **תשובה:** המשגיב מביא להתפלל ע"כ בברכות התורה יונהיה אנתו וצאצאינו, בברכת האבה רבה / אהבת עולם, ויבוא לציון ילמען לא ינעם לריק' ובפנינו פרי"ש הביא בשם הדבר חיים מנדבורנה שגם בברכת אמת ויציב שאחרי קרי"ש במילים כפי בנינו ודורותינו: ג"כ יוכיזו ע"כ, ואז יזכה לבנים ובני בני עוסקים בתורה במצוות.

שאלה: מה המקום הגבוה בעולם. והמקום היבשתי הנמוך ביותר בעולם? **תשובה:** האורוסר הוא החר הכי גבוה בעולם והוא גבוהה של 8,488.86 מטר מעל פני הים. המקום המיושב הכי גבוה בעולם הוא נמצא בעיירה בפקיסטן. גובהה 3,109 מטר מעל הים. היישוב נמצא בגבול שלה עם סין, מתגוררים בו 400 תושבים בלבד ועד לפני כעשרים שנה הוא אפילו לא היה גוש ממוכנותו. בכל זאת לא מומלץ לנסוע לשם כי מדובר באחד הכבישים המסוכנים בעולם. חוף מזה, ובגלל הגובה שלו אין שם אוויר, אין חמצן, לרובנו קיים קושי להסתדר במקומות כאלו. לכן השוואה המקום הגבוה ביותר בארץ הוא פסגת הר חרמון והוא גבוהה 2,814 מטרים מעל פני הים. המקום הנמוך בעולם שבו מתגוררים אנשים הוא בסמוך לחופי ים המלח בישראל. וכיום זה גבוהה של 423.65 מטרים מתחת לפני הים.

שאלה: איזה מצוה היא סגולה גדולה ורבה, והיא מאוד קשה? **תשובה:** לאכול מלווה מלכה במוצאי שבתות הקץ. כידוע יש חיוב גמור ע"פ הלכה לערוך סעודת מלווה מלכה. ומי שצם בחז"ל שיהיה שמירה גדולה והצלחה בכל הימים ואף יש עובד הניזונת רק מסעודת מלווה מלכה והיא עצם שנשארת גם אחרי המיתה והאוכל מלווה מלכה היא המחיה את האדם לתחיית המתים. סעודת מלווה מלכה היא סגולה ליראת שמים, פרנסה בשפע ונכבדות, רפואה, לידה קלה, ולכל שאר הישועות, ועיקר מצוותה היא בפת, ויש הנוהגים בפת חמה אך מועיל גם כוס שתיה חמה בשביל לקיים חמין מוצאי שבת מלוגמה (רפואה).

שאלה: מה פרשת מסעי. **תשובה:** רוב העולם קוראים השבוע פרשת מסעות משום. אבל עדות התימנים חלק נכבד מהם קראו בחוקת - חוקת בלק ביהוד. והם חילקו את מסעות מסעי בנפרד והשבוע קוראים מסעי.

שאלה: שם שהוא מלא בבעיות החיים איך יעבור הכל בקלות? **תשובה:** אדם צריך לייחד איזה שעה ישבוע לשת עם עצמו ולכתוב את הדברים החיוביים שיש לו בחיים, אלו זה בחברה, בשכנים, במשפחה, או בכל כישורים אחרים שיש' נתן לו, ואז כשיראה את זה יירגש, ויש גם דברים חיוביים ותהיה לו יותר הרגשה נעימה, וכן כשיסתכל ויודה ע"כ הקב"ה יקב"ה ישלח לו שיכול כל הזמן להודות.

שאלה: מהו הזמן המסוגל שחקב"ה מחבב אותו מאוד? **תשובה:** הרמ"א סימן קכה ב כותב כשאומרים קדושה יש לשאת עניינים למרום והביא בשם"ה מהמדרש כשנושאים עניינים למעלה בקדושה אין להקב"ה הנאה יותר גדולה מאותה השעה ומביט בעיניו של ישראל וכו' וממחר גאולת ישראל.

שאלה: בחור העולה ליישוב גדולה למה הוא צריך להתכונן. **תשובה:** לדעת שהמעבר מיישוב קטנה לגדולה

הוא מעבר משמעותי, ויש פערים גדולים בין הישיבות ובאופן טבעי יש קשה הכלל שכל ההתחלות קשות, וזה לגטימי שיהיה לו אשה והוא יצטרך להתמודד ואל לו ליהפך ללאוש, אלא דאגה לבב איש שיהיה וכדאי שישתף בשיחה בקשייו, מישהו שינסך בו בטחון ואמון וכך הוא יפרח כשושנה.

שאלה: מה הדבר הכי טבעי והכי יעיל לשחרר לחצים מהראש, ולהרפות את הנפש? **תשובה:** הליכה של מניימום חצי שעה ברצף, ואם זה בחוף הים זה הרבה יותר יעיל.

שאלה: בימים אלו יש אנשים שמתארגנים לצאת בימי בין הזמנים (החופש) לנופש וכו'. מה הנופש שהכי ראוי לבחור בו בשביל השלמות של הילדים? **תשובה:** המציאות מוכיחה בחוש שמי שיוצא לנופש יקר בבתי מלון וכדו' לא נח יותר ולא נהיה אדם יותר מאושר וגם לא מעניק לילדים את מלוא תשומת הלב שהם דוקוקים לה כדי לגדול בריאים בגופם ובנפשם. וידוע שעיקר ההנאה של הילדים בחופש פו השויה בצוותא עם ההורים והיחס המקשיב המפנק והשווה שהם מקבלים מהם בימות החופש. וברור שילד יזכור לכל החיים ויהיה לו טוב בנפש ובשמה אם הנופש הוא ההורים יתבטא בעצם העובדה שישנו במקום מגורים והוא נמצא עם משפחתו בתנאים של רוגע ושלווה ויש להורים את כל התנאים והזמן להעניק לו יחס חם ואוהב. וזה שווה בעיניו פי מיליון מאשר מה שיכול לקבל בשויה באיזה מלון נוצף.

שאלה: מה היסוד הכי חשוב ביחסי אנוש והיינו עם הילד/החבר/האשה/התלמיד? **תשובה:** לשתף את הצד השני בבעיות וההתלבטויות שיש לך. ולדוגמה: ילד אומר לאבא של לא אני רוצה ללכת לים, האבא לא יאמר לא! וזהו. זה משתכל את הילד. אלא יאמר תראה כעת יום שישני מאוחר, אם נלך עכשיו לא נספיק להתארגן לשבת כיאה, ואני אגיע מותש ותהרס לי כל השבת. ואז הילד יראה שזה לא נובע מולו אלא בגלל שיש סיבה אמיתית. ולא צריך להמציא סיפורים אלא לומר את האמת, ועיי"ז גם הילד יותר יעריך את ההורה שיראה שהוא לא שולף מהשרוול אלא הוא אדם חושב.

שאלה: מתי זה זמן שלא כדאי לשתות מים? **תשובה:** כתב הרמב"ם וכו"ה יצאור ש"ע ששתיית מים באמצע הסעודה מזיק למערכת העיכול. ובשביל שלא נהיה צמאים בשעת הארוחה יש לשתות לפני הארוחה (לסיים לשתות כעשרים דקות לפני הארוחה) ואז בשעת הארוחה אתה פחות צמא. וכמו"כ אם בסעודה לא אוכלים דברים מלוחים או חריפים אז פחות צמאים ובעיקר **ההרגל** שלא לשתות בתוך הסעודה עושה את שלו.

שאלה: מהו הדבר שהוא הכי רווחי בחיים המשותפים של בני הזוג? **תשובה:** כשאדם מכבד ומשקיע משהו בשביל השני הוא גורם שהשני מאוד ירצה להחזיר לו ולתת לו מה שרוצה והוא נהיה מוערך מאוד בעיניו. ואיך עושים את זה? מידי פעם לעשות את המעלות של בן הזוג, כמו שהוא יכבד פעם או נקח או יקום לילדים ויאמר רציתי לעזור לך, וכך היא תעשה איזה תפקיד שמוטל עליו מפעם לפעם, או שהוא יקום בשבת ויפנה מהשולחן בתור עזרה חן וכל האלה והאלה וכשאדם עושה דברים שזה מתפקיד חנו וזו אמר שיעושה כי רוצה לסייע הבן זוג מאוד מוקיר טובה ע"ז.

שאלה: מה הדרך הטובה בחינוך הילד? **תשובה:** עשה טוב, והיינו להרגיל את הילד לעשות פעילויות חיוביות. לדבר כמו שצריך לאכול כמו שצריך ולהתנהג כמו שצריך. אבל לומר לילד כל הזמן לא לעשות ככה ולא לעשות ככה יכול להיות שנהרגיל אותו לא לעשות אבל זה לא חינוך. הילד הזה לא יהיה חמוקן, ורק ע"י העשה טוב הוא נהיה לבד סור מרע. ועיינו אז מצויין בתוסי' בלקי"ח כח: וז"ל שם: וחינוך לא שייך אלא להזהירו לעשות ולנקיט אחריו אבל להזהיר מלעבור אין זה חינוך. ר"ש הופמן.

שאלה בחושן משפט מתוך מנחת שלום: **שוכר הניח מזגן דלוק האם חייב לשלם את חשבון החשמל.** מעשה בשוכר ששכר דירה במירוץ, הבעלים המשיכו רג בבי"ב. כשעזב את הדירה השוכר הניח את המזגן דלוק, לאחר חמישה ימים בא המשיכו לבית וכחך לראות שהמזגן דולק, וכעת תובע את השוכר לשלם את חשבון החשמל של הימים שלאחר השבת. האם צודק בטענתו? **תשובה:** לכאוי יש לדון בה שחרי פעולת ההדלקה של המזגן ע"י השוכר היתה בהיתר שכשכר את הדירה והיה לו רשות להדליק את המזגן, ומה שלא כיבה לכאוי לא היה אלא גרמא. אכן נראה למעשה לחייב בזה, והסברא של מה שהדלקה היתה בהיתר היא דוקא בתנאי שהוא יכבה, אבל כל שלא כיבה נמצא שכל ההדלקה שלו היתה פגולה מדיק. ורבי יצחק זילברשטיין הביא לכך ראייה בעלמא מהדריק תשובה (וי"ד סי' כ"ה סק"א) שדן שם בשו"ט של ב"דק לאחר השחיטה מה שצריך לבדוק, וכתב דלא הוי גרמא, אלא פעולת השחיטה היא מעשה מדיק, שאם אינו בודק כמו שצריך לאחר השחיטה, נמצא שכל השחיטה שלו לא היתה שיקרא אלא קלקול. ורבי אברהם גניחובסקי הביא ראייה לנידון זה, מהנתיבות הידוע סימן רצ"א קט"ד, שכתב שם, לגבי איני יודע פשיעותא היא, שהמפקיד אינו יודע היכן הניח את הפקדון שחייב לשלם, מצד שהניח במקום שאינו עתיד להמצא, והיינו שהנחה במקום שאינו עתיד להמצא נחשבת פשיעה, והי"ה הדלקת מזגן באופן שעלול לשכוח לכבותו נחשבת פשיעה.

הלכות

בין המצרים: לרבי חיים קניבסקי מותר לתת מתנה למלמד או לבר מצווה וכיו"ב? גם בתשעת הימים, והרב אלישיב החמיר בזה. שירה בפה בבין המצרים בסעודת מצווה התיירו רוב הפוסקים. ומה שרשים לחתן בשיבה לאחר שמתארגן אי"י סעודת מצווה ואסור. והי"ה התיירו שירה בפה לילדים קטנים בגן וכדו', אך אסור להשמיע קלטת לילדים קטנים בגן. אדם שנוסע מצוה אוטובוס ושומע שירים אי"י לאטום אוזניו, וכן כשממתין בשיחת טלפון, כשהמתנה יש שירים מותר כיוון שאין מתכווין להנות מזה. **הלכה לקטן שהגיע לגיל שלוש בשלושת השבועות רבי חיים קניבסקי אסר והרב אלישיב התייר עד תשעת הימים.**

דינים לתשעת הימים: קניות בתשעת הימים: מראש חודש עד ט' באב ממעטים במשא ומתן ויעסקו רק כדי פרנסתו, ונהגו שכל מה ששייך לעבודתו הוא כדי פרנסתו. מר"ח אב אסור לקנות בגדים חדשים אפי' כשדעתו לבלוש אחרי ט' באב והי"ה רהיטים וכלים חדשים אסור. אבל הפליין וספריים לצורך לימוד מותר. ואם יש איזה יריד של מציאות רק בט' הימים וכן דבר שא"י לקנות לאחר ט' באב ואם יחכה עד לאחר ט' באב יפסיד מותר לקנות. ולעניין קניית מזגן למי שסובל ביותר מהחום הקילוי ג"כ. וקנייה לצורך פרנסה התיירו.

הלכות תשעת הימים (לאשכנזים) מתוך פסקי ר"נ קרליץ: ניקוי בגדים: ניקוי כתם אחד התיירו, וכמה כתמים אסור. ניקוי בלי מים התיירו, והי"ה במטלית לחה שלא טופח ע"ימ להספיק. מותר לקנות בגד במים אם שלא ינקה הבגד עלול להתקלקל. וניקה רק מה שצריך בשביל שלא יתקלקל. **רחיצה:** אפשר לקנות את הגוף עם מנבט רטובה לא שישני ממנה מים, והי"ה ממשותות לחות שרי. מותר להתז' אדורנט עד גופו. רחיצה עם סבון בשביל למנוע פצעים וכיו"ב כדו' מותר. ט"ע מותר בתשעת הימים למי שנוהג כך והי"ה רחיצה בער"ש. רחיצת קטנים במקומות חמים מאוד כבני ברק כדו' שרי עד שנה לפני בר מצווה. לצורך שידוך מותר הכל. אדם שריח עד נודף מגופו יכול לרחוץ בתשעת הימים. **ליבשת בגדים:** נקיים (גם בגדים המסוכנים לגוף) בתשעת הימים מותר רק שדורך עליהם עד שיהיה ניכר שאינו נקי. אפי"כ לבשם לפני תשעת הימים. **תפירת בגדים ישנים** בתשעת הימים, מותר. וכן מותר להטיל ציצית בגד בתשעת הימים.

חידות

חידות שינון הפרשה מטות לפי סדר הא - ב: א. המרגלים הגיעו בארץ ישראל עד לנחל? **אשכול**. ב. מתכות שמזכרות בפרשה? **ברזל, בדיל**. ג. בניו בני יושבים בעבר הירדן? **גד**. ד. במסעות בני ישראל חנו שני? **דיבון**. ה. איזה בית בנו בני גד? **הרן**. ו. מצווה בפרשה? **והייתם נקיים**. ז. את מי הרגו מהטף השבו? **זכרים**. ח. איך בני גד ראוהו אמרו שיעברו? **הלוצים**. ט. אהרן תכטיש שהביאו שרי האלפים והמאות? **טבעות**. י. אהרן תכטיש שהביאו בני גד? **יעזר**. יא. תכטיש שהביאו שרי האלפים? **כומז**. לב. להיכן יצאו בני ישראל? **למלחמה**. מג. משה לקח משלל יוצאי המלחמה? **מכס**. נ. מה יכל לעול להפך לאשתו? **נדריה**. ס. גם את ממלכתו ירשו בניו מעבר לירדן? **סחנות**. טז. איזה מקתה היה לבני גד וראובן? **עצום ורבל**. פ. על מי משה קצף? **פקודי החיל**. צ. אחד מחמשת מלכי **צור**. ק. עם איזה כלים שלח משה למלחמת מדן? **קודש**. ר. שנים חמשת מלכי מדן? **רבע רקס**. ש. עיר שבו בני ראובן? **שבמה**. ז. והנה קמתם תחת אבותיכם? **תרבות אנשים חטאים**.

חידות שינון הפרשה מטות: א. בני ישראל נצטוו לתת כלוים מנחלתם? **אחוזתם**. ב. מקום מחניתי בני ישראל? **בנות יעקב**. ג. רוצה לנקות רצח קרובו? **גואל הדם**. ד. בנות צלפחד התחתנו עם בני? **דודיהן**. ה. קבורת אהרון? **הר החר**. ו. איך כתוב שיה' כעס? **ויחר אף ה' בישראל**. ז. מהיכן גבול ארץ ישראל? **זפרונה**. ח. המגרש יהיה להמתות לרכוש וכל? **חיות**. ט. בנות צלפחד כתוב ששאלו? **טוב בעיניהם**. י. אבא של בקי? **יגל**. יא. מי במותו משחרר אנשים? **כהן גדול** במותו משחררים מערי מקלט. **ל**. מקום מחניתי ישראל? **לבנה**. מ. הלוחים קבלו ערים וכן? **מגרשיהם**. נ. מה חולק לשבטים בארץ ישראל? **נחלות**. ס. איזה מדרש חנו בני ישראל? **סין**. ע. שני נשיאים שלאביהם אלוותו השם מי זהב האבא? **עמיהוד**. פ. נשיא מטה הפלתי פלטיאל. **צ**. מקום חניתי בני ישראל? **צלמנה**. ק. מנחה? **קדמה**. ר. מי בורח לערי מקלט? **רוצח**. ש. נשיא מטה שמעון? **שלומיאל**. ת. באילים היו שבועים? **תמרים**.

חידות לפרשות מטות מסעי: א. פסוק שמתיחל ממסעיים באות נ? **ב** 8 מילים רצופות מתחילות באות ו? **ו** מה המספר הכי גבוה בפרשה? **ד**. גוי בפרשה יש שם של בנה של מרים. **ה**. פסוק עם שש סוגי מתכות. **ו** פסוק אחר עם 5 סוגי תכשיטים. **ז**. אותן 7 מילים חוזרות על עצמן 3 פסוקים רצוף.

חידות ידע תורני: ז. מה הקב"ה עושה לערבים, אנו מזכירים את זה יום יום? **ח**. איך יתכן אדם שלא רצח והוא גולה לעיר מקלט? **ט**. מה נחשב לעיר מקלט לבד מערי מקלט? **מתי** הותרה לישראל אכילת טריפה?

חידות בין המצרים: יא. כמה זמן מפרזין בין תייב לייז בתמוז? **יב**. מי כתב את מגילת איכה? **יג**. מה היה מצחק כשראה שועל יוצא מבית קדשי הקדשים? **יד**. מה קרה בגלל תרגולו ותרגולתו? **טו**. מי נפטר ברי"ח אב? **טז**. מה הקשר

בין חודש אב לאריה: יז. מתי קוראים איכה בשבת: יח. מתי יש יותר בשבתות, בין י"ז בתמוז לר"ח אב או בין ר"ח י"ב:

חידות לבוגרים וילדים: יט. איך ניתן להוריד 21 קילו תוך שבוע? כ. איך יתכן בית אמיתי בן 5 ס"מ בלבד?

חידות לילדים על ממתקים: כא. ממתק שבשמו הוא חם? **כב.** ממתק ששיק לי (בשמו)? **כג.** ממתק שהוא של סבתא? **כד.** ממתק הקשור לסבא? **כה.** ממתק ששמו דומה לרכב של תינוקים? **כו.** ממתק שתחילת שמו הוא כלי גינה? **כז.** ממתק שתחילת שמו הוא שם של משקה שילדים שותים אותו? **כח.** ממתק שבשמו הוא מרי? **כט.** ממתק שישנים עליו? **ל.** ממתק שתחילת שמו הוא ביש?

תשובות

א. " נחנו נעבור חלוצים... לירדן" **ב.** ודיבון ויעזר וזמרה וחשבונו ולאעלה ולשבי ונבו ובווען. **ג.** פלי"א פ"ב 675000. **ד.** פלי"א פ"ח "אות ולבם מדין רקס צור וחור" חור הוא גם בנה של מרים (בלאל בן אורי בן חור). **ה.** 6 מתכות פלי"א פכ"ב. **ו.** 5 תכשיטים פלי"א פ"ו. **ז.** פרק ל"ה פסוקים ט"ז י"ז י"ח. **ז.** המערב ערבים. **ח.** רב שגלה מגלן תלמודו עמו. **ט.** רמב"ם ה' יב כח שעובד עבודה בזמנא אסור להורגו וחשיב כאלו הוא בעיר מקלט. **י.** חולין יז. בשבע שנים שכבשו הותר להם אפי' חזיר. **יא.** שנה פחות שלושה שבועות. **יב.** ירמיהו הנביא (ב"ב טו). **יג.** ר"ע (מיכות כד:). **יד.** אתרנגולא ואתרנגולתא חריב טור מלכא (גיטין נז.). **טו.** אהרן הכהן. **טז.** מזל אב אריה. **יז.** בפרשת דברים: "איכה אשא לבדי טרחסם ומשאכם וריבכם" **יח.** השנה יש רק שבת אחת לפני ר"ח ושתי שבתות בתשעת הימים. **יט.** במשך שבוע וריד כל יום לחצר שקות עם שלוש קילו תוך שבוע הוא מוריד קילו. **כ.** בית של תפילין. **כא.** חמ-צוץ. **כב.** ביש-לי. **כג.** שערות סבתא. **כד.** מקל סבא. **כה.** במבה – בימבה. **כו.** טופ-י. **כז.** שק-ולד. **כח.** מר-מולדה, מר-שמלו. **כט.** כריות. **ל.** ביש-ל.

חידון משמעותי מילים לפרשת מסעי

1) משמעותי למילה נס

נס - ברה. "ונס שמה רוצח מכה נפש בשגגה" (במדבר לה יא).

נס - אות וזכרון. "ובהיו לנס" אונקלוס: והוה לנס רש"י: לאות ולזכרון. (במדבר כז ו).

נס - מוט. תורן. **מקום גבוה.** "ויעש משה נחש נחושת וישימהו על הנס" (במדבר כא ט).

נס - נסיון. "למען אנסנו הילך בתורת: אם לא" (שמות טז ד).

נס - הרקוב. "ולא נס לחה" - רש"י: לחלוותית שבו לא שלט בו רקבון ולא נהפך תואר פניו (דברים לד ז).

נס - מעל לדרך הטבע, "בעל הנס אינו מכיר בניסו" (נדה לא).

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות

שנשלחו השבוע ובהם המון פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים:

א. פתרון בדוק לנושא קשקשים: לא לקלח את הראש עם מים חמים כלל. **ב.** בקשר למה ששאלו לכתמים של מייקאפ שמעתי פעם שספריי לשיער להתיז לפני הכביסה מעלים את הכתם. **ג.** יש פתרון מדהים לזיעה מוגברת של אדוורנט טבעי מעט יקר אך שוה כל שקל של כאלה שעור להם למניעת ריח בורח הגל ניתן להשיג במספר 0534161863 ד. בנוגע לשפשוף ברגל יש שמחה שעזרה לנו מאד נקראת אלו פרווליס (מתאימה לעוד בעיות עור למיניהם) 0534161863. **ה.** בענין התיח שגרנט בו הספר, הצעה היעוצה היא א. להניח דפי נייר טואלט בין דפי המחברת הרטובים ולסגור את המחברת. **2.** להניח חפץ כבד ע"ג המחברת. **3.** להחליף נייר כל חצי שעה. **4.** להמשיך כך עד שמחברת חוזרת לקדמותה. **ו.** שמעתי שהשנה שונו זמני הרחצה בחוף נתניה דבר שגרם עוגמת נפש מרובה לאנשים שבאו מחוף לעיר, קיבלתי את הזמנים החדשים מתושב נתניה שהעירייה פרסמה בעיתונים המקומיים, וליתר בחון בדקתי כעת בעיריית נתניה, ואלו הזמנים המעודכנים: זמני רחצה נפרדת: נשים- בימים א', ג' בשעות: 8:30 בבוקר ועד חצי שעה לפני השקיעה, ימים ה', ו' בין השעות 08:30-12:30 גברים- בימים ב', ד', בשעות: 8:30 בבוקר ועד חצי שעה לפני השקיעה. ימים ה', ו' - מהשעה 13:00 ועד חצי שעה לפני השקיעה. **ז.** לקונים במכירות השכונתיות, אם נגמרו מוצרים ואתם מוכשים יוקיים, כדאי לעקוב בשבוע הבא בהפצרים אכן זוכו, לפעמים נאבדים דפים, ואם הרשימה גדולה לפעמים מדגלים בטעות על חלק מהרשימה, מאז שהתחלנו לעקוב שטכנו מאות שקלים בשנה. **ח.** מיזם מסירה ומכירת ספרים משומשים הוקם מיזם בשם "ספרים מיד ליד", שנועד שכל מי שיש לו ספרים משומשים שכלל הנראה כבר לא יבואו לשימוש אצלנו, ובעיקר בעת הזו לקראת סוף השנה ו"הזמן", במקום שספרים אלו יעמדו סתם כך ויתבולו, או יעברו לגניזה, עלה רעיון להוציא קטלוג שבו כל אחד יוכל למלא פרטים על ספרים שמוניין למסור או למכור, וכך ספר שלאחד תם השימוש יבוא לשימוש לאחר הצורך לספר זה. רישום ספרים למסירה/מכירה, או עיון בקטלוג, בעמדות "קהילות" בבתי כנסת, לחפש קופה בשם "ספרים מיד ליד". או לשלוח מייל, עם המילה "מידע" בשורת הנושא, למען: A035538783@GMAIL.COM ונחזור מייל עם פרטים

מדוייקים, וכן ניתן להתקשר לטלפון מס' 03-5538783 לשמיעת פרטים. **ט.** למסירה עלונים של מרווה לצמא שנים ע"י- פי"ד בבאר שבע 058270510

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים:

א. למי יש נסיון עם ילד גדול שמסרב לטפל בשיניים. **ג.** מי שידוע פרטים על הטיפול בפריקת אגן ובסימפוזיוליים בבני ברק. **ד.** עצות להזעת יתר בכפות הידים לילדים:

הגייגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

יותר ויותר סקרים בארצות הברית מתחילים להראות הפגיעה באוזן של טראמפ היתה מיותרת.

כשמבקשים ממני לשמור סוד ולא משלמים לי על זה, אני בסך הכל שומר חינום.

בנאות דשא של השכן ירוק יותר.

לא היו ימים יפים יותר למארגני הנופש והארטקציות מימי האבל על ירושלים.

שאלו מישוה: למה אותה כל כך שמח בימי בין המיצרים? והשיב: כדי שיהיה לי יותר קל למעט בשמחה משכנס אב.

עברנו כמעט שבוע בלי נתניהו, אי אפשר להגיד שלא הסתדרנו.

מקורבי נתניהו סיפרו על ההרגשה שהיתה לו בעקבות הפגנות שליוו הביקור בווינגטון: הוא הרגיש כמו בבית, אותו ההפגנות; אותו שגאח; אותה אלימות; אותה אנרכיה; אותם שקרים; אותו לעילות; אותו סיסמאות נבובות - ההבדל היחיד היה בזה שבארץ המפגינים מניפים גדולי כחול לבן, שם הניפו דגלי פשתיץ.

משום מהבלך ההפגנות נגד נתניהו בווינגטון, התקשורת שכחה לציין שהיו מאות אלפי משתתפים.

למה החותמים הולכים כל ימות השבוע עם כפכפים? - בגלל שרק לכבוד החגים והשמחות שלהם הם הולכים עם כפכפים.

הנזק שהפצצות הישראליות גרמו למצבורי הדלק של החותיים בתימן כל כך גבוה, שהוא כבר כמעט מתקרב לעלויות של מבצע ההפצצה.

לשאלו את לפיד את מי אתה שונא יותר את החרדים או את נתניהו, זה כמו לשאול ליד קטן את מי אתה אוהב יותר את אבא או את אמא.

שף שרגא: נפתחה ההרשמה לטשולט דגים לליל שישי של תשעת הימים.

אומרים שעל טעם וריח אין מה להתווכח, אז אומרים. **אני מתגעגע** למוזג האוויר שהיה בימים שהתגעעתי לקיץ.

מרוב לחות לא רואים את השרב.

קוגל בלי מלפפון מוחץ כמו יידידת בלי ציקלקה.

מסתמא בבית חלקיה כבר התחילו להיערד לקלילית מאות אלפי הנופשים שמתכוונים להזמין שם צימר לבין הזמנים.

אחד כתב בזומה שלו שהוא לא בשידוכים. שאלו אותו: אז למה הכנת רוזמיה חשיב: חשבת, אולי יש משייה שרוצה בחור שלא בשידוכים.

הרגע הזה שאתה עושה בירור יתרה בבנק וזה מראה לך את הטמפרטורה בסיביר.

החבר הזה שמדבר חצי שעה ואז אומר בקיצור...

איך עדיין לא המציאו דבק שתי שניות?

הרגע הזה שאתה מסיים שמי"ע בליל שבת ואתה קולט משיחה לקח את העלון שחלמת עליו.

מטופל לרופא: יש לי הפרעות אכילה. רופא: מה פירושי? מטופל: כל פעם שאני אוכל אמא שלי מפריעה בטענה שזה משמין.

לאדם נולדה בת, אז משפחתו גדלה "יבבת אחת".

חידה מאת גדליהו עדין לגדלות: למה יתושים לא עוקצים חותמים? - תשובה: בגלל שטה מפחדים להרגיז את האירנים.

תודה מאוד לכל הקוראים של העלון מחוץ לזמני התפילה והלימוד. **אני מעוניין** להודות באופן מיוחד לגאון האדיר ומעניק מרביצי תורה והלמנים בדורנו משתעשע רבות בפלפולא דאורייתא בחקר העיון עם גדולי הדור, וידי רב לו בכל מקצועות התורה לאורכם ולרובכם, כוחו הגדול אהבת התורה ובשמחתה אשר מקרינה על כל סובביו, **רבי חיים שמאלוביץ שליט"א** מארשי ישיבת נתניבת החכמה – וולפסון, שבני ברק התורנית יזתה לאורו בשבת האחרונה.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שולחן שני של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23. ובניהי"מ המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ' רחוב אבוחצירא 9, ובכולל 'מורשה וכוונה' (בית כנסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (בחרון דבניה) המעורבת בקרטון בארון למטה. וכן בחברון המקומות ואצל המפיצים הקבועים. אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור. כמו"כ ניתן להשיג את העלון

במודיעין עילית אצל אחד מענקי הדור במידות אצילות רבי אדור רוטשילד ברחוב אבני נזר. **עוד במודיעין עילית** בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת קהילת משך חכמה - לרחוב משך חכמה 41 בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א. סיפור מהשבוע: אנשים רבים שבדקים ומתקשרים אם יש טלפון של הרב שולמן ע"מ להתארך בהר יונה בחודש אב. **כן ניתן להשיג בירושלים** בישיבת מיר אצל רבי דוד רוטשילד. או אצל האדם הגדול והאהוב על כל מי שמכיר אותו, תמיד הוא שמח שמחה פנימית מהלבד משפיעה רבות על הסביבה שלו הצדיק האהוב רבי אבני פרידנר שליט"א. **עוד בירושלים** בישיבת קמניץ אצל הבחור החשוב בניש"ק רבי מיכאל זילברמן שליט"א. **עוד בירושלים ברמות א** משפחת שגארי רחוב לואי לופסקי 42 דירה 5. **עוד בירושלים ברמות ג'** בית כנסת זכרון אברהם אצל האדם הכי מופלא ומושלם בעשיית רצון ה' רבי אליהו בכרך שליט"א. **עוד בירושלים ברמת שלמה** בישיבה החדשה לצעירים אצל הבחור המופלג רבי מאיר פילץ שליט"א שבמסגרת החזרות על מסכת קידושין הוא הבקי הגדול ביותר. **בבית שמש** בבית שמש אצל הגבאי שבזכות הרוח והעוצמה שהוא משרה, בית שמש נראית כמו שהיא נראית רבי נחום זכרשי שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רמב"ש ג'. **וכן** בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבוק הנביא 7 רמה ג'. **עוד ברמב"ש ג'** גם בבית הכנסת 'בית אב"י' אצל הילד הצדיק והמופלא אלימלך הכהן גליק נ"י.

בבית שמש בישיבת ברכת מרדכי אצל הבחור החשוב והשקדן יהושע פרידמן מצדיקי ביתר במספר 0548500891.

בנתניבות ביבית בורכיס. ובבית יצחק, ובבית מהרי"ץ.

בירושם אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א האיש הישיבה והוארץ בירושם. **באופקים** בבית כנסת שערי תפילה (פרויקט). **עוד באופקים:** בפרויקט ע"י הנער הצדיק בעל מידות טובות ואצילות מיוחד בהתמדה מגדולי מוזיק הרבים דבורנו צבי יצחק המברסטון נ"י לומד בתורת שמשון.

בקרית גת בביהכ"נ שומרי אמונים ובביכ"נ קרעטשנף מיום שישי. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי.

באשדוד: בבית כנסת החיד"ג רובע ג' אצל הצדיק מזכה הרבים הגדול רבי יצחק משמיעיה שליט"א. **בעוצם** בישיבת נר זרח. **ברכסים** אצל רבי יוסף המאירי שליט"א. **ברעננה** אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון: 052-6903395. **בתחת תקווה** באור ישראל הגדולה והקטנה.

באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידים. ביוצא חברון. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל בראשון לציון בישיבת עטרת שלמה. אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21

חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חידור ראשון לציון. **באלעד** בתפארתה בחוף. ובשיבה של הרב אטינגר, בכולל של הרב פנטר, במאור שגאח באבן ביביל, ובאחיעזר ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק ההלכה ע"י רבי יצחק רבי שליט"א. **עוד באלעד** בישיבת באר התלמוד בראשות מרן רבי אריה בויאר שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש ראש העיר הרחוני של צפת רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון יחולק גם במניין הנח שע"י איילת השחר. **בחריש:** במתחם בתי כנסיות בשכונת בצוותא. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בקרית אתא:** בבית הכנסת מאקוור וירושלים כ' כמו"כ ניתן להשיג אצל הקובץ שיעורים של הדור רבי אלתון וטרמן שליט"א. אולי יש משייה

תורה' בביהכ"נ המרכזי בשכונת שביט בקרית אתא. **ברמת השרון** אצל אביהם של גדולים רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. **בחדרה** בכולל אדרת אליהו בראשות הג"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13. **בעפולה** בביהכ"נ נחם ישראל בשכונת עפולה עילית וכן בביהכ"נ בית ישעיהו או אצל האדם שכל הזמן בעליה וניכרת עליו העליה של רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **עוד בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת המרכזי אהל משה - גבעת המורה

עפולה - בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **ביד בנימין:** בישיבת דרכי איש אצל הבחור המופלג בכל המידות הכונות רבי ישראל מאיר נידאם שליט"א. **בעכו:** רחוב גיבורי סיני 32 על הסטנדר בכניסה לשיבה. **בחולון:** בכולל ערב שע"י ביהכ"ס משה משה של הגה"ח רבי בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקיר סימן טוב שליט"א.

בקרית מלאכי בישיבה אצל הבחור המופלא מאוד הבה"ח דובי הלל שליט"א. **כפר מנחם** אצל המאגיה הירישי מרבים הגה"צ רבי ישראל ווייס שליט"א. **בנהריה:** בכולל תהילה לדוד נהריה או בפאלפון 0548437532. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים. ובשכונת פלוס בישיבה של הרב דינעס. **בשווייץ:** בשטיבל גור ציריך.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על מאגר הישעורים/עברית/תקוֹבץ גליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: : 0527633431 או בינדרים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלויי במסיעים! אפשר לשלוח משם הדעות.

ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

{ אז נדברו }

פרשת מטות מסעי תשפ"ד | גליון מס': 659 | לסדר: "ולא נפקד ממנו איש..."

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

לשותפות איתנו בהוצאות

ההדפסה:

בבנק: פאג'י

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנשי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

לכל בית ישראל!

החתול שהציץ מתוך הטלית...

תשמע סיפור... קח אותו לאן שאתה רוצה... היה לי שכן שיום אחד הילד שלו נהיה חלאקה במזל טוב... וכידוע: בדור האחרון מאוד נכנס המנהג הקדוש והמרגש שביום הראשון שהילד הולך ללמוד א' ב' אבא שלו לוקח אותו מכוסה בטלית כדי שח"ו לא יראה דברים טמאים...

אז גם חבר שלי לא ויתר כמובן על המעמד המרגש!!! ולו בשביל התמונות... ואני עומד לי מהצד ומסתכל על המחזה המרגש והמלבב לראות אבא מוביל את הבן שלו מכוסה בטלית... ו... ואני מאחל לאבי הבן... שתזכר לראות רוב נחת דקדושה... שהילד שלך תמיד יהיה דבוק בתורה בקדושה ובטהרה... ואז שאלתי את השכן שלי ככה בפליאה: כל הכבוד... הילד שלך ממש רגוע שם בתוך הטלית... (היה צריך להתעכב בשביל הצילומים) כי הילד שלי... תוך חמש דקות איבד את הסבלנות... והייתי צריך לדחוף לו פה ושם ממתקים כדי שיכבד את המעמד... ואילו הילד שלך בלע"ר... כבר עשר דקות שם 'בפנים' ולא עושה בעיות...

חבר שלי עשה לי פרצוף... נו נו... אל תתלהב... יש לילד שלי תעסוקה... בקיצור... ארך לי עשרים ושתיים וחצי שניות לקלוט ש... ש... שהבן אדם פשוט נתן לילד שלו את ה... הסמארטפון שלו כדי... כדי שישאר שם עטוף בתוך הטלית ולא יוציא את הראש החוצה... כדי... כדי שלא... שלא יראה... שלא יראה מה? שלא יראה דברים טי"ת מ"ם אל"ף יו"ד מ"ם סופית...

הייתי בהההההה!!! לא ידעתי אם לצחוק או לבכות... ותסלח לי על החריפות... אם בלבכות עסקינן... כבר לא ידעתי מה יש שם בתוך הטלית... האם יש שם ילד חי עטוף בטלית בדרך לחידר... או ילד מת שגם הוא עטוף בטלית בדרך לבית קברות...

בקיצור: הייתי בהההההה!!! בהלם בעיקר מהניתוק!!! ההלו... אתה עוטר את הילד שלך שלא יראה איזה חתול צנוע... ולכן מה?? לכן אתה מכניס לו לתוך הטלית אייפון...??

עד כאן הסיפור!!! עכשיו... באופן טבעי המסר שמתבקש עכשיו... זה הנה... תראה איזה צביעות ושקר יש בדור שלנו... חיצונית האבא עוטר את הילד שלו בטלית... ובפנים הכל רקוב...

אבל לא!!! משום מה!!! המחזה הזה דווקא לקח אותי למקום אחר לגמרי!!! במקום לראות זה מזוית נטו שלילית... בשבילי המחזה הזה משמש לי בעיקר כמראה ומדגם מוחשי... להמחיש לנו את גודל האתגר הכ"כ לא פשוט שהקב"ה מזמין מאיתנו בדור הזה...

תבין: השכן שלי האייופוניסט הזה... הוא בעצמו, כשהוא בעצמו היה בגיל 3, אבא שלו גם עטר אותו בטלית וזהו!!! הוא היה שמור!!! לפני עשרים שנה היית יכול להכניס ילד לתוך טלית... או בחור לתוך ישיבה שמורה... או אברך לתוך קהילה שמרנית... דחפת אותם שם בפנים... סגרת... ארזת אותם... נעלת אותם שם עמוק בתוך החממה העטופה והשמורה וזהו!!! הבן אדם שמור!!! השיירה המאובטחת יכולה לצאת לדרך... הרחוניות של הילד מאובטחת... וכך גדל הדור שלפנינו... כך הם נשמרו... מישהו עטר שם וזה נסע...

אבל היום?? זהו!!! נגמר הסיפור הזה... בדורנו אתה יכול להכניס ילד ולעטוף אותו בטלית ושם!!! בתוך הטלית הוא חשוף למ"ט שערי טומאה... אתה יכול לקחת בחור ולשים אותה בישיבה הכי שמורה ומשם יש לו גישה לכל מקום בעולם... אתה יכול לגור בתוככי מאה שערים ומשם להיות מחובר למאה שערי אפליקציות. (זה לא סתירה לאזרה לתירום שלא יכנסו ח"ו בשכונתנו)

אז עזוב כעת את האייופוניסטים... ותתביישו לכם... וגיוואלד... עזוב את המחאה שבזה... בא נחשוב רגע על הרבש"ע... הרי בסופו של דבר הרבש"ע עומד מאחורי הנתון הזה!!! הרבש"ע, הוא זה שהוריד לעולם את הנתון העובדתי הזה שאין לך מקום שמור ומאובטח בעולם!!!

ואנחנו צריכים לעמוד ולשאלו: מה הרבש"ע רוצה מאיתנו? מה הוא מזמין פה??

האם אתה מבין מה אני מתכוין לשאול: פעם הכתובת הייתה רשומה על הקיר!!! כל אבא היה צריך לדאוג לחינוך הילדים שלו... וככל שהוא היה עומד על המשמר ככה הילדים שלו היו יוצאים קדושים וטהורים... ומי שבחר בחיי הפקרות אז הילדים שלו נראו בהתאם... אבל היום אין לך הרמטיות! כל השאול תחתית יכול להגיע לכל פינה... אז מה הרבש"ע רוצה?

ומפחיד לומר אבל העניין הוא כך:

הדור שלנו כנראה נבחר להיות דור ההכרעה!!! הקב"ה כנראה מוסר לדור הצעיר שלנו את שלב ההכרעה הסופי... ולכן הקב"ה מזיז את כולם לצד כי הגענו לנקודה הכי הכי עמוקה...

תנחש איך קוראים לנקודה הזו?? בתורת הנסתר קוראים לזה: **צינון!!!** ציון זה מלשון ציון בשור"ק... כשרוצים לעשות שרטוט במחוג... מה עושים?? עושים נקודה מאוד מאוד קטנה וסביבה יש עיגול... אז נכון שהנקודה היא מאוד קטנה וכמעט ולא נראית... אבל היא בדיוק באמצע ותכל"ס הכל הכל מסתובב סביב הנקודה הזו... וזה בדיוק הפירוש של המושג שנקרא **צינון!!!** כידוע: לאורך כל הדרך יש **צינון** משכן כבודך ויש **ירושלים** עיר קדשך... ירושלים היא עיר גדולה... אנחנו ע"פ רוב מתעסקים ופוגשים בעיקר את ירושלים... אנחנו מתאבלים על ירושלים... אבל סו"ס כל ה-ירושלים הגדולה הזו מסתובבת סביב ציר של נקודה אחת... ולנקודה הזו קוראים ציון!!!! השאלה היא: מה זה הציון הזה??

הפריימריז למינוי 'הגיבורים אשר לדוד'!!

נתקפתי בקנאת סופרים... אני כנה ומודה שאני דוחף את עצמי בכח לארגון ומיום שכבר יצא לדרך כי אני רוצה מניה בזכויות האלו, ובכך: יש ארגון שקיים כמה שנים באמריקה... קוראים לו ארגון 'הגיבורים'!!! מיזם פנימי של... של לא פחות ולא יותר: בחורים!!!!

בחורים שיזמו מעצמם תקנון מסוים של גדרים וגבולות בכל מה שנוגע הטכנולוגיה... מדובר בסה"כ בג' גדרים לא מגבילים במיוחד... א. לא להיכנס לחדרי מחשבים!! ב. להחזיק פלאפון כשר בלבד ללא עקולי ופשוטי. ג. נגן נקי. (אני לא בקי לגמרי בפרטים) עכ"פ היוזמה הזו מאוד מצליחה באמריקה בקרב בחורי הישיבות, ואם באמריקה זה מצליח, אז בארץ ישראל זה אמור להצליח שבעתיים... (ס"ס) התרבות האמריקאית מקדימה אותנו תמיד בכמה שנים... ומה שהאמריקאים מתמודדים היום, זה מה שאנחנו הולכים להתמודד בעוד כמה שנים... ואם הבחורים החרדים לדבר 'באמריקה מסוגלים לעמוד בזה... אז כ"ש שאנחנו יכולים לעמוד בזה)

ובכן: מה ש"כ מיוחד בארגון הזה, זה היוזמה!!! זו יוזמה של בחורים!!

ואני באופן אישי מאוד מתלהב מכל יוזמה שמתחילה מלמטה!!! אני פשוט מאמין בזה!! (יש כאלו שכל דבר חיובי ומבורך שהם רוצים להזיז... הם דבר ראשון הולכים לרבים ורוצים להוציא מכתב מגדולי ישראל... ותסלח לי... מילא כשמדובר בנושא ששנוי במחלוקת... כאן צריך מכתב מהרבים כדי לדעת את ההכרעה של דעת תורה... אבל ברגע שמדובר במיזם שכולו התערות נוספת בעבודת ה'... פה צריך להתחיל קודם מלמטה!!!) ה' רוצה אותך... וממילא כשבחורים מבינים את חשיבות העניין ורוצים מעצמם להתגייס לעניין... יש פה אתערותא!!! יש פה כלי גדול עם פוטנציאל להמלכת ה' ולגילוי שכינה... אז ככה: בא נישש קצר ולעניין... ס"ס מדובר בארגון שהתחיל מאמריקה, ואמנם מנסים כעת להביא את זה לארץ... אבל עד כמה שאני ליטאי... בשלב הזה זה יותר בשפראך החסידי... והתחילו לדון אותי איך מקדמים את זה אצל הבחורים הליטאים? אך לפנות אליהם?? ואני לא אוהב ללכת סחור סחור... אני הצעת: עזבו... תנו לבחורים את זה את המיזם כחומר גלם!!! והם כבר יקדמו את זה ויתאימו את זה בשיתוף פעולה... תכל"ס, צריך פה חיילים... כאלו שאיכפת להם כבוד שמים והם מוכנים להכניס את עצמם לעובי הקורה ולהלהיב ולגייס עוד ועוד בחורים שיתלכדו במגמה אחת: רצוננו לעשות רצונך!! (בשלב הזה זה ממש בשלבי ההתחלה... זה גם יותר מותאם לגיל של ישיבה קטנה... כן... זה מיזם שהוא בראשית התהוות!!! אתה לא מגיע אל המוכן בשביל זה אני פונה אליך... תציע את עצמך. תכניס את עצמך... ותתן עצה ותושיה ממה שיש בך)

תכל"ס... יש כעת ביקוש לכמה מאות חלוצים!!! כמה מאות בחורים בני עליה שמוכנים להיות גבורים!!! וכעת אני רוצה להסביר בקצרה מה פירוש המילה 'גיבורים'!!!

אז ככה: בשפה ישראלית מדוברת 'גיבור' זו מחמאה נדושה... (כשהייתי במרפאת שיניים אחרי טיפול שורש 3 תעלות... הרופא שיניים היה מסיים בדומה ואומר לי: שמואל, אתה גיבור...) נו נו... אז זהו שהמושג הפנימי של 'גיבורים' לקוח מהגיבורים אשר לדוד!! שזה מושג קדוש ונורא... מדובר בקדושי עליון שכל מגמתם וחפצם היה להמליך את ה' בעולם!! וברגע שהפציע אורו של דוד בעולם, עוד הרבה לפני שהוא נהיה מלך בפועל... הם כבר נצמדו אליו כאזור בנאמנות נצח ממקום ענייני של יעד משותף, שכולנו בעלי אינטרס משותף!! כולנו רוצים להמליך את ה' ביחד!!! והיחודיות של הגיבורים של דוד באה לידי ביטוי בעיקר בזה שהם לא חיכו שעם ישראל ימליכו את דוד... ואפילו לדוד בעצמו הם לא חיכו. כל אחד מהם בפ"ע ישב בביתו בינו לבין עצמו ויחל והשתוקק להמליך את ה'. והוא מצידו עמד מוכן ומזומן להסתערות... מתניו חגורים נעליו ברגליו ומקלו בידו ורש"ע: אני מוכן!!! אני מחכה ממך לפקודה... וממילא ברגע... ברגע שדמותו של דוד הפציעה בעולם והם זיהו אצלו את החתירה הטהורה להמלכת ה'... באופן אוטומטי הם נמשכו אליו כמו מגנט... והם לא היו צריכים הערכיות והסברים... והם כבר היו ערוכים מראש!! הם חיכו להופעה השמימית הזו ולכן ברגע שדוד הופיע בעולם... הם מיד נעמדו לצידו כבקיאים ורגילים מזה שנים... (והנביא מפרט אותם באריכות ומרחיב לפרוטרוט כל מי שדבק בדוד, בשלב שעוד לפני שנהיה מלך... כי זה מאוד משנה... וזה לא צחוק... יש שם דירוגים מפורטים, מי במקום הראשון, והשני וה-15... לפרטי פרטים...)

עכשיו ככה: הגיבורים אשר לדוד הם מדגם מאוד חיוני ורלוונטי ביחס אלינו!!!

כי אנחנו נמצאים בדיוק באותה סיטואציה... כי גם לנו יש איזה משיח בן דוד שיום אחד יופיע... וכשהוא יופיע אנחנו נזכר לחמם מנועים ולהתעשת ולבדוק האם אנחנו נאמנים אליו או לא... אז זהו!!! שבדיוק בשביל זה יש לנו מדגם שנקרא 'הגיבורים אשר לדוד'!! אם אתה רוצה להימנות משלושים הגיבורים אשר למשיח... אל תחכה שהוא יגיע... תופיע כבר עכשיו!!! תביע כבר עכשיו נכונות... רבש"ע: אני פה!! מוכן ומזומן לכל תרחיש... לכל דבר שאני יכול לפעול בשביל לבד את קבלת עול מלכות שמים... (ואני יכול להגיד לך באופן אישי שזה החלום שלי... אני רוצה לזכות להיות אחד מהגיבורים של המשיח!!! ובשביל לתפוס מקום 'רלוונטי' ברשימה הפותחת... בשביל זה אני צריך להגיע בזמן!!! מה זה בזמן?? לא לחכות למשיח שיפיע, אלא להיות כבר עכשיו דרוך... כבר עכשיו מוכן לקפוץ ולהסתער על כל מיזם שניתן לזהות בו מגמה טהורה ונקיה של קבלת עול מלכות שמים! תכל"ס, האם אני אזכה להיות ברשימה הפותחת או בתחתית הרשימה? כלפי חוץ בודאי אי אפשר לדעת... כי זה תלוי עמוק עמוק בטוהר הלב שלי... לבנתיים בתור כותב גיליון... רב הגלוי על הנסתר ורב הליוגו על תוכיות הלב...)

וזה הרעיון של ארגון 'הגיבורים'!!! בא!! תתגייס!! תסכים ליזום מלכות שמים... צריך פה חיילים מלמטה שיבואו וידחפו... וישכנעו ויגייסו עוד ועוד בחורי ישיבות שמתחייבים להיות שמורים ונקיים... ובינינו... אם אתה שואל אותי- איזה יעד אני רואה מול העיניים שלי? להגיע לרשומה של בחורי ישיבות!! רשימה שיהיה אליה גישה... ששווער שירצה להתחיל לברר על בחור בשביל שידוך לבת שלו... לפני שהוא יתקשר ל'דור ישרים', הוא קודם יתקשר לארגון כזה או אחר... ויברר: הבחור הזה בתוך הרשימה של הבחורים השמורים או לא...

(בינינו) אני באופן אישי לא הייתי רוצה שזה יגיע לפסים שכאלו... אחרי הכל... זה קצת מלחיץ... אבל מאידך- בינינו... זה מתבקש!!! הגיע הזמן שמישהו ירים את הכפפה ושיהיה ניתן לוודא לכה"פ מי לנו!! אני קורא על זה את הפסוק: 'והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו, כל הכתוב לחיים בירושלים!! הגיע הזמן שתהיה רשימה ברורה ומוגדרת מי שייך לנאמנים לדבר ה' ומוכנים לעמוד ללא חת מול הפרצות ומי לא...'

עכ"פ בשלב זה הגישה היחידה לארגון זה הוא במספר 02-5405055!! זהו!! אני את שלי עשיתי!! יריתי את הפגז והמשכתי לדרכי... האם זה יקדם אותי בפריימריז לגיבורים אשר לדוד... נחיה ונראה... מה שבטוח: אם אתה בחור, תכניס את עצמך בעובי הקורה במלחמת ה' במדין ותביע נכונות לעשות הכל (בארגון זה ולא דווקא) בתוך הישיבה ובין החברים לעורר בלבב אש מפני פרצות פגעי הטכנולוגיה. אנחנו נזכה יחד להגיד למשיח. הקדמנו אותך והיינו הגיבורים שלך עוד לפני שהופעת...'

כמידי שנה, לקראת ימי בין הזמנים מתעורר הצורך בלרענן את התחזוקה הקבועה בעמידה ללא חת מול ניסיונות דורנו, אשר ע"כ יצאנו שוב במכירת הספר 'וימאן'!

הנכתב היישר מתוך חזית הקרב, והעוסק בעוצמות השליטה והחוסן הנדרשים ל'בן ישיבה' בדורנו הרדוד והנסחף, ספר זה בין הייתר משמש כמנת דחף ל'גיבור הכח' של דורנו שמגלה מנהיגות ללא חת, והמהלך בגב זקוף וראש מורם מעל הכתפיים, למול ה'ישח אדם וישפל' שמצוי גם במחוזותינו ודע מה שתשיב מול הלועגים בעבודת ה'. (על רגל אחת: מה ההבדל בין 'וימאן' לחוברת 'והיית לנו לעיניים'?? 'וימאן' מטפל בראש 'מנוע', ואילו 'והיית לנו בעיניים' מטפל בצמיגים, בלמים, מראות, פנסים... בקיצור: וימאן יסודי ומהותי. ואילו 'והיית לנו לעיניים' מתמקד בחלק היותר פרקטי וטכני... מזה ומזה אל תנח...)

כמו"כ נותרה לעת עתה כמות מצומצמת של החוברת

'והיית לנו לעיניים' החוברת מוקדשת ללוחמים ה'סדירים' העומדים על משמר הקדושה בארצנו, פרקי הדרך מעשיים ופרקטיים לרווק הדרך בכרך (ולא דווקא) ואינו חוטא, שהקב"ה מכריז עליו בכל יום.

לביור כללי אודות החוברת או מוקדי ההפצה, ולכמויות:

0548446691 0527683095

בשאלת פיה ואמרה ??? !**הן!!!**

המשך מעמוד 1- כידוע: בבית של הכלה לפני חתונה יש המון המון טרדות... צריך לדאוג לאולם... צריך תזמורת... שמלת כלה... קייטרינג... והתפריט של המנות... והזמנות... ולקנות בגדים לכל המשפחה... ומי דואג לאבוקות... ומה עם דירה לזוג... ורהיטים... ומקרר... וזר פרחים... ומה עם שבע ברכות... ושבית אופורף... ודירות לכל הדודים... ובינינו... זה עוד חלק קטן מהרשימה... אבל אחרי כל הרשימה הארוכה הזו... יש עוד פרט אחד קטן ושכוח שמשום מה הוא אף פעם לא יהיה כתוב ברשימה...
תנחש איזה פרט קצת חשוב שכחנו בהכנות לחתונה???

שהכלה תרצה!!!! תרצה את מה?? שתרצה להיות כלה של חתנה!!!

תצחק תצחק... אבל תאר לעצמך שהכל כבר מוכן... כבר עשינו וי על כל הרשימה שהזכרתי מקודם... וברגע האחרון הכלה מושכת בכתפה ומכריזה... לא בא לי... לא רוצה... לא רוצה להתחתן איתו... לא מעוניינת... תעשו משהו!!! (מילא אם בדיוק יצא במקרה ששתי המחוננות משני הצדדים, שתיהן משמשות כשותרות... זה ממש השגחה פרטית... הם פשוט יקחו את הכלה בכח... ובמקום להכניס אותה לניידת הם יבילו אותה לחופה... אבל לא תמיד זה ככה)

בקיצור: אתה יכול לעשות את כל ההכנות לחתונה... ובסופו של דבר יש הכנה אחת ויחידה... שהכלה תהיה בעניין!! שתרצה את עצם העניין!!

הנה לך ההבדל בין ציון לירושלים!!!

ירושלים זה כל התפאורה מסביב... אבא שבשמים רוצה את עם ישראל לכה... מתכוננים לחתונה... בשביל זה יש תרי"ג מצוות... יש ארץ ישראל... יש בית המקדש... יש ארון וכפרות וכוזבים ומזבח ומנורה, וכהנים ולוים וישראלים... בקיצור: כל המסביב של החתונה... כל העיגול שמסביב...

אבל בתוך העיגול יש נקודה אחת קטנה קטנה... כמעט ולא רואים אותה... לא מדברים עליה... אבל היא הההנקודה...

שהכלה תרצה!!! שתרצה בכלל להיכנס לחדר יחוד עם ה'!!!

וברגע שהקב"ה נכנס לחדר יחוד עם הכלה שלו כנסת ישראל והוא רואה שהכלה שלו לא בקטע... לא מעוניינת להתייחד איתו... אין לה מה לעשות איתו... משעמם לה במחיצתו... אז לא יעזור כלום... ציון היא דורש אין לה! ברגע שאיבדנו את ציון!! ברגע שהכלה לא בקטע... כל האירוע נהיה לא רלוונטי... ובית המקדש נחרב מחוסר עניין... חוסר רלוונטיות...

עכשיו במשך אלפיים שנה עם ישראל מתאבלים על חורבן בית המקדש... סבא שלי באירופה וסבא שלך במרוקו אמרו תיקון חצות... על מה?? על ירושלים!!

על הדירה- בית המקדש... על התזמורת- שירת הלויים... על הארון ועל המזבח ועל המנורה... עם ישראל התאבלו על כל התפאורה

במשך כל הדורות עם ישראל הבינו שאנחנו רחוקים מהגאולה... למה? כי אנחנו זרוקים בגלות... רחוקים מארץ ישראל... רחוקים מירושלים... מפוזרים בין הגוים... לא יכולים לקיים מצוות לגמרי כמו שאנחנו רוצים...

בקיצור: עם ישראל התאבלו על ירושלים!!! והנה... יום אחד ה' האיר לנו פנים והחזיר לנו את ירושלים... מה פירוש?? מבחינה מסוימת ה' החזיר לנו את כל התפאורה מסביב... אם פעם היינו מפוזרים בגלות... אז הנה, ה' קיבץ נדחנו... ה' החזיר אותנו לארץ ישראל... נתן לנו את ירושלים... ואתה יודע מה... אני כעת במגע עם רציניים מול ראש עיריית ירושלים... אני בדרך לארגן אישורים לפנות את המוסלמים מהר הבית... גם את הר הבית אנחנו מקבלים... אנחנו מתחילים לבנות את בית המקדש עם כל המרץ... חבל לך על הזמן... הולך להיות קרן הבנין... אנחנו הולכים להרים פה כזה בית המקדש יפה... שם בכיס הקטן את בנין הורדוס וגם את בנין שלמה... הכל מוכן!!!!

כן... הכל מוכן... ו... ותכל'ס... אין כלום!!! ואני שואל אותך: מה חסר??

מילא פעם... היינו נרדפים מהגוים... נחשבנו כצאן לטבח יובל... גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו... אבל היום אנחנו פה בארץ ישראל... ירושלים בידינו... 200.000 חרדים לדבר ה' מתגוררים בירושלים... עיר האלוקים כבר ממזמן לא מושפלת עד שאול תחתיה (מסתמא דירה 100 מ"ר בירושלים, הכי יקרה ומבוקשת בכל המזרח התיכון) וסיכמנו שאני מארגן לך גם אישורים לבניה מואצת של בית המקדש... איך אני?? תכנס לזה... תחשוב שזה הולך וקורה... והכל יש!!! הכל פה!!! ותכל'ס כולנו מבינים ש... ש... שלמיייעשה אין כלום... ואני שואל אותך: מה חסר?? נו... מה התשובה??

יש ירושלים!!! אבל אין ציון!!!

כל המסביב... התזמורת, האולם, המלצרים, מנות, שולחנות, ריקודים, הכל יש... מי חסר?? הכלה!!! הכלה לא מעוניינת!! לא בקטע!! אם הכלה לא בקטע... אין כלום!!!! לא מתחיל אפילו!!

ופה אנחנו נמצאים!! היום אנחנו נמצאים בשלב כזה שכל התפאורה מסביב... הכל יש!!! האולם פתוח וממוזג... התזמורת מוכנה... המוזמנים אפילו הגיעו... (יש כ"כ הרבה ת"ח שבקיימים בקדשים טהרות) יש אחד ויחיד שעדיין חסר!! מי זה?? הכלה!!!!

מה פירוש חסר?? במה זה מתבטא שהכלה חסרה?? זה לא שהכלה חסרה... אלא כעת!!! כאן ועכשיו!!! כעת הקב"ה באמצע לשאול את הכלה את השאלה הדרמטית: האם את רוצה בכלל??

בשנים האחרונות אנחנו מוצאים את עצמנו בפגישת סגירה מול ה'!!!

ה' כעת בעיצומו של תשאל אישי שהוא פונה לכל אחד ואחד מאיתנו באופן אישי ושואל: כלה יקרה... האם את מעוניינת להיכנס איתי לחדר יחוד?? האם את מוכנה להיות מקודשת לי- להיאסר על כל העולם בשבילי?? האם את מוכנה להותיר את כל הפיתויים ומילוי הסיפוקים ולהסתגר איתי בחדר יחוד?? והוא שואל והוא שוב שואל ושוב...

וכעת נחזור אחורה... בפתח הגיליון הבאתי אפיזודה של ילד בן 3 עטוף בטלית ושם!!! שם יש לו גישה לאייפון... ועמדתי ושאלתי: מה הרבש"ע רוצה מהדור הזה?? מה הרבש"ע רוצה מהילד הזה שהספיק לגדול והיום הוא נניח בן שמונה עשרה... ועכשיו זה כבר לא מתוך הטלית אלא מתוך בית המדרש... יש לו גישה מתוך בית המדרש לכל פינה אפילה בעולם... ועמדתי ושאלתי: מה מסתתר מאחורי האתגר הזה?? לאן הרבש"ע חותר?? מה הוא מצפה פה??

אז הנה!!! זו התשובה!!!

היום זו פגישת סגירה!! היום אנחנו אווזים בשלב שהרבש"ע רוצה לשמוע תשובה חיובית או שלילית... לכאן או לכאן!!! האם הכלה שלי מעוניינת בי או לא... והתשובה הזו היא מידי מידי חשובה!!! ולכן את התשובה הזו הוא רוצה לשמוע ישירות בלי תיווכים ובלי אף התערבות של אדם זר שנוסף בעורף!!! היות וה' הולך להיות איתי לבד בחדר יחוד, אז הוא גם רוצה לשמוע מה יש לי לומר לבד. בלי שיכניסו לי מילים בפה

זה כמו אצל אשכנזים, כשבאירוסין, כשהרב מקריא את התנאים... מגיע שלב שהוא פתאום אומר בקול: 'בשאלת פיה ואמרה.....'

ואז הרב מביט לעזרת נשים והוא רוצה לראות במו עיניו שהכלה מהנהנת בראשה ואומרת הן!!! כן כן... אני בעניין... אני מעוניינת...

ותמיד זה היה מחר לי: מה זה המשחק מכור מראש הזה? הרב לא מאמין להורים?? מה... סתם עשינו פה אירוסין?? ברור שהיא מסכימה...

ומה התשובה?? לא!!! אל תהיה כ"כ בטוח!!! בשביל לשמוע שהכלה רוצה, הרב צריך לשמוע את זה בכלי ראשון!!! הרצון של הכלה בשידוך זה נתון יותר מידי דרמטי בשביל שזה יעבור דרך מתווכים...

ובינינו... כולי האי ואולי... כבר היכרנו כמה וכמה שידוכים שהתבטלו גם אחרי שהכלה מהנהנת בראש באירוסין וזה עדיין היה מהשפה ולחוץ... בטח... כשהצלחת כבר הייתה בידיים של שתי המחוננות והעוגות כבר מוכנות מלפני יומיים ונראה את הכלה אומרת לא וכו' וכו' (כידוע ליודי חן ולכל מי שכוחה בזה...) אז זהו!!! שזה בדיוק מה שעובר עלינו בעשר שנים האחרונות... אנחנו נמצאים כעת בשלב הסופי סופי...

כל התפאורה כבר מוכנה... ירושלים כבר בנויה... כל העיגול שסביב הנקודה כבר מוכן לסעודה... ומה הדבר היחיד שעדיין באמצע להתבשל?? **בשאלת פיה ואמרה הן!!!** ה' רוצה לראות שהכלה מעוניינת בו!!!

מה שנחרב זה המערכת היחסים!! זה מה שקרס!! וממילא משם אנחנו בונים את בית המקדש... זו הסיבה שהקב"ה כ"כ משיבוע אותנו בתקיפות שלא נעלה בחומה ולא ננסה לבנות את ביהמ"ק בכת...? למה?? כי... כי ההלו... זה לא הנושא... ה'מבנה' של בית המקדש זו הבעיה הכי קטנה... זה הנושא הכי פחות מטריד... הטרגדיה הייתה שהגברת איבדה עניין... הכלה התחילה לפזול החוצה וכבר לא היה לה מספיק מעניין בצלו של הקב"ה... ואת זה!!! את זה אנחנו צריכים להחזיר!!! את הקירות האלו אנחנו צריכים לבנות...

ואת זה אנחנו עושים... אוהו עושים... ומאיפה אנחנו עושים את זה??

מכל פינה בחיים... מכל רגע נוסף של התמודדות מול עוד פיתוי ועוד ניסיון שהקב"ה שוב ושוב שואל: האם את מעוניינת להסתגר איתי??

אתה קולט?? אנחנו רואים את פגעי הטכנולוגיה כקליפה של טומאה ופורענות שירדה לעולם... אבל זה לא נכון!! סו"ס אבא שבשמים עומד מאחורי הקליפה הזו... הוא תזמן אותך בדור הזה, ולא בטעות... ולמה?? כי כעת הגיע שלב הסגירה!! רגע ההכרעה... והקב"ה כעת נוגע בנקודת ציון!! ציון משכן כבודך... הקב"ה ניגש לכל אחד ואחד מאיתנו ושואל את השאלה הבסיסית ביותר: אתה מעוניין להיכנס איתי למשכן?? אתה מעוניין להיכנס איתי לחדר יחוד ולהיות איתי שם לבד או... או שמשעמם לך איתי?? האם אתה מוכן לשים את הכל בצד וללכת איתי??

זה לא האייפון וזה לא האייפוניסטים... זה רבש"ע!!! אבא שבשמים מזמין כאן מפגן! הוא שם אותך בדור הזה, וגם נתן לך את הכח והיכולת לעמוד איתן, להפגין נאמנות, גם אם זה לא קל... ---

מה הפלא שבדורנו לא כ"כ מדברים על אבלות על החורבן... כי אנחנו פשוט עסוקים בבניה מואצת... בחור בן עליה יקר: אם יש לך ניסיונות איפה שאף אחד לא רואה ואתה שוב ושוב אומר לקב"ה: אני אסורה על כל העולם בשבילך... מפחיד לומר לך... אבל באמצע הקינות אתה יכול להבליע איזה קריצה וחיון לרבש"ע... אף אחד לא יבין מה פשר החיון הזה באמצע איכה... אבל אתה והרבש"ע תבינו... זה בסדר!! העניינים כבר מסודרים... נכון שכעת קינות... אבל אנחנו פה בעיצומם של פגישות סגירה מול הרבש"ע... אין צורך להגיע לכותל... זה קורה פה!!! במגרש ההתמודדות... כמובן שכאן בגיליון אז נדבר... הנושא מוצג בעיקר מהזווית של הפיתויים... אבל יש את הזווית השניה שנקראת ניסיונות!! שזה אומר: כל מיני נתונים אישיים שאם אני הייתי הרבש"ע כמדומני שהייתי עושה אחרת... אבל מה לעשות שלא אני הרבש"ע אלא הוא ולכן זה לא בדיוק כמו שאני רוצה... וכאן המקום שלי כרעיה... להישר מבט אוהב לה' ולהגיד לו: זה בסדר!! אתה יכול לסמוך עליו אני איתך!! אני לא אברח לך גם אם לא תעמוד בציפיות שלי... כי אנני רעיתך ואתה דודנו... אבא שבשמים מאוד מאוד מתרגש מכזו קריצה... זה מאוד חסר לו... יש מחסור חמור בכלות שכאלו... אבל זה כבר במאמר המוסגר. האם כבר אפשר להגיד מזל טוב??

מאוד קל לדבר בגנות האייפוניסטים... אבל צריך לדעת שזה לא פשוט!! זה לא האייפון וזה לא האייפוניסטים... זו פניה אישית משמים!!!

אבא שבשמים רוצה לתאם עמדות: האם יש לי בשביל מה לבנות את בית המקדש או... או שאני סתם מציק לכם ואין לי כוונה כזו??

תבין: חדר יחוד זה סוג של צינוק!!! בדרך כלל זה חדר קטן!!! ובכוונה זה חדר קטן... כי מי שמרגיש שזה צינוק... אז עדיף שישאר מראש בחוץ ולא יתחיל עם זה... כשחתך וכלה נכנסים לחדר יחוד הם רוצים את זה... הם לא צריכים משהו גדול, כי הם לא רוצים שום דבר מעבר לזה... ---

בשנה שעברה בימים אלו הקב"ה הכניס לי משפט מזעזע במקלדת, והמשפט הזה לא יוצא לי מהראש: אנחנו לא מחפשים לחזור ליום אחד לפני שנחרב בית המקדש!! סו"ס יום אחד לפני שנחרב ביהמ"ק... הוא היה בנוי!! נו... ואנחנו כ"כ רוצים שביהמ"ק יהיה בנוי?? נו... היית רוצה לחזור ליום אחד לפני שהוא נחרב?? בשום פנים ואופן לא!!! ולמה?? כי ההלו... בית המקדש לא התפוצץ... ביהמ"ק נחרב!!!

בית המקדש נחרב מחוסר עניין... בני הזוג פשוט לא הסתדרו אחד עם השני... הכלה הייתה לא בעניין... היא איבדה כל עניין בבעלה... ובמצב הזה בית המקדש איבד את כל התוכן הפנימי ולכן הוא נחרב...

זה כמו בני זוג שלא הסתדרו וכל הזמן רבו והתקוטטו עד שהוחלט להתגרש... מישהו מחפש להחזיר אותם בכח לבית?? שימשיכו לריב??

לא!! במצב הנוכחי... הדבר הנכון הוא שהבית יתפרק!!!

אם אנחנו כן מקוים שהזוג יחזור... זה לשקם את מערכת היחסים ולהחזיר את האהבה אחווה שלום ורעות לבית... על אותו משקל:

כמו שבני זוג בונים בית בישראל... כולם מבינים שהם לא בונים אותו עם מלט... אלא בונים אותו עם מערכת יחסים של אהבה אחווה שלום ורעות, אז באותה מידה כשהשדיון לא צלח והבית התפרק... גם אז כולם מבינים שהבית לא חטף פגיעה ישירה מלבנון... אלא מאי?? מערכת היחסים התפרקה!!! אתה מבין לבד שבמצב הנוכחי אין לנו שום עניין לשכנע את הזוג להמשיך בכח לגור ביחד... אם הם באמת לא מסתדרים ולא מוצאים שום עניין אחד בשני... אז במצב הנוכחי העגום, המהלך הנכון הוא שהבית הזה אכן התפרק!!!

על אותו משקל: כשבית המקדש היה קיים... אין הכוונה שהקירות עמדו ולא קרסו... כל טיפוש מבין שהזמן הגדול הזה ש'בית המקדש היה קיים' הרעיון הוא שהיה לנו מערכת יחסים עם הקב"ה... היה לנו טוב איתו ביחד... וממילא כשבית המקדש נחרב... זה לא שמישהו דרך עליו בטעות והוא התפוצץ... אלא מאי?? כנראה שמערכת היחסית עלתה על שרטון... ושם!! שם נחרב בית המקדש!! וממילא כשאנחנו מתפללים שיבנה בית המקדש... אנחנו לא מתפללים על הקירות... כי לא זה מה שחרב...

וה' רוצה לשמוע את זה בכלי ראשון בלי שום תיווכים!!

גמרנו... הפעם זה סופי... ה' רוצה תשובה אמיתית!!! שאף אחד לא ינשוף לך בעורף ויכניס לך בתוך הפה מה להגיד... שאף אחד לא יפעיל עליך לחץ... בקיצור: קוראים לזה בחירה חופשית!!! אנחנו חוזרים פה לרגע שלפני חטא אדם הראשון... שה' מזיז את כולם לצד והוא פוגש כל אחד ואחד מאיתנו באופן אישי לפגישה בארבע עיניים... ושם הקב"ה מסתכל לכלה שלו בתוך העיניים: כלה שלי... את מעוניינת בי או לא??

אני רוצה לדעת האם יש לי בשביל מה לגשת לחופה... או שאני סתם מציק לך? וזו הסיבה!!! זו הסיבה שהיום יש לנו פיתויים לבד לבד!! ולא יעזור כלום... כמה שההורים שלנו ניסו לעטוף אותנו... כמה שהקהילה ניסתה לאגרוף אותנו ולשמר אותנו (וב"ה הצליחה עכ"פ באופן חלקי) בסופו של יום לכולנו יש פיתויים וניסיונות... ואתה מוצא את עצמך ברגע האמת כשאינך אף אחד לצידך... אף אחד לא שומר עליך... והקב"ה פונה אליך ושואל בארבע עיניים: כלת! האם את מוכנה להיות מקודשת לי? האם את מוכנה להיאסר על כל העולם למעניי??

האם זה רגעים פשוטים?? מאוד לא!! זה מאוד קשה!!

אבל זה גם מאוד מאוד מכונן!! ושתבין: לסבא שלי לא היו כאלו רגעים... כי אז לא אחזנו בפגישת סגירה... סבא שלי היה עסוק בלבכות ולקונן ש'מפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו, ותן כבוד ה' לעמך תהילה ליראיך... סבתא שלי פגשה את היהודי הגלותי והנרדף והיא התפללה שה' יבנה את ירושלים... שה' ירומם את עמו... שה' יחזיר את התפאורה והתפארת של עם ישראל בתפארתו... אבל אני אוהב כבר בשלב שאחרי זה... בשלב שהכל כבר מוכן... אפילו האבוקות של החופה כבר דולקות, ובדיוק אז אבא שבשמים מיישיר מבט ורוצה לתאם עמדות!! יש לי בשביל מה להכניס אותך לחדר יחוד או שמשעמם לך שם?? ובשביל זה בדור שלנו, יש לנו מפגשים תכופים עם ה'... שאנחנו לבד שם עם ה'!!! ---

אתה קולט?? אנחנו רואים את פגעי הטכנולוגיה כקליפה של טומאה ופורענות שירדה לעולם... אבל זה לא נכון!! סו"ס אבא שבשמים עומד מאחורי הקליפה הזו... הוא תזמן לנו את הפיתוי העצום הזה... ולמה?? כי עד היום היו עסוקים בכל התפאורה של החתונה... עד העשר שנים האחרונות היו עסוקים בלהתפלל ולהתאבל על 'לירושלים עירך ברחמים תשוב'!!! אבל כיום... דווקא בגלל שזה הולך ומתקרב... כעת הגיע שלב הסגירה!! רגע ההכרעה... והקב"ה כעת נוגע בנקודת ציון!! ציון משכן כבודך... הקב"ה ניגש לכל אחד ואחד מאיתנו ושואל את השאלה הבסיסית ביותר: אתה מעוניין להיכנס איתי למשכן?? אתה מעוניין להיכנס איתי לחדר יחוד ולהיות איתי שם לבד או... או שמשעמם לך איתי?? האם אתה מוכן לשים את הכל בצד וללכת איתי??

אל תגרום לעצמך לרצות שיקרה

משהו רע...

לפני שלושה חודשים באותו לילה שאיראן שיגרה מאות טילים לכיוון ישראל... אחד הטילים שוגרו לא פחות ולא יותר לכיוון הר הבית!!! כשסיפרו לי שישלחו טיל לר הבית... תנחש מה הייתה התגובה שלי??? חבל!!! חבל שלא פגע... ואז סיפרתי את זה לעוד כמה אנשים ושמתו לב שכולם הגיבו אותה תגובה... כולם אמרו חבל שלא פגע... ואז חשבתי לעצמי: רגע... מה קורה פה... הרי איראן היא מדינת אויב!!! ואם איראן רצתה לזרוק טיל על הר הבית... וגם אנהנו רצינו שזה יפגע... אז מה קורה פה? אנהנו אותו ראש?? זה הרי לא אמור להיות ככה: בדרך כלל האויב רוצה לעולל לנו משהו שאנהנו לא רוצים??

אלא מאי??? הסיפור הוא ככה:

גם לאיראן וגם ישראל יש משהו עם הר הבית!!! רק מה? זה שנים אוהזים בטלית... זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי,

וכאן יש כלל: מינוס ועוד מינוס שווה פלוס!! ברגע ששנים שונאים אחד את השני... השנאה המשותפת מייצרת אצלם מנגנון משותף... ששניהם רוצים חורבן משותף!!! איראן רוצה לזרוק טיל על הר הבית של היהודים... והיהודים רוצים שהטיל יפול על הר הבית של המוסלמים... אז כמובן שהדוגמא היא לא לגמרי מדויקת כי ס"ס כל זמן ששועלים הילכו בו... באמת אין לנו גישה (ולכן לא איכפת לנו מה יתחולל בעצם ואבנים שבהר...)

אבל למעשה זה בדיוק מה שקרה בחורבן בית המקדש!!!

הייתה מחלוקת בגישה איך לשמור על בית המקדש שלא יחרב, ריב"ז דגל שצריך להיכנע לאספסיינוס, אבל הסיקריקים אהזו אחרת... עכשיו מטבע הדברים נוצר מין מלחמת אוגו!!!

היות וכל צד כעס על הצד השני!!! כל צד אהז שהצד השני הוא זה שבגללו נחרב בית המקדש!!! כתוצאה מזה נוצר מין רצון כזה ש... שאכן יחרב בית המקדש!!! ואז אני אוכל להגיד לו... הנה... אתה רואה... בגללך! שים לב: שני הצדדים רוצים שיחרב בית המקדש... (ריב"ז עצמו כבר לא היה בירושלים) בשביל שכל אחד יוכל להפיל על השני ולהגיד: נו... אתה רואה... אמרתי לך

(זו הסיבה שהסיקריקים בעצמם הם אלו ששרפו את האוצרות למרות שזה בראש ובראשונה ירה להם ברגלים כדי שיוכלו לומר בלאו הכי נחרב ירושלים)

בקיצור: מומלץ לברוח מכל דבר שעלול לגרום לך

לרצות שיקרה משהו רע! אני אתן לך דוגמא די מבישה: לפני כמה חודשים כתבתי איזה מאמר... אבל רגע לפני שיצא הגיליון עברתי עליו והיה שם נימה מסוימת מבשרת רעות שאני כאילו רומז שהולך לקרות אסון מאוד קשה... ברגע האחרון החלטתי שאני מוחק את המאמר הזה! ולמה? כי עשיתי חשבון: תאר לעצמך שבאמת יקרה ח"ו איזה אסון... איך שיש לי מודעות מול עצמי בעומק עומק הלב אני אתקשה להתעלות מעל השמחה שלי שהנה... אמרתי לכם... אמרתי לכם שזה יקרה... ולכן מוחקת... (החלטתי במקום זה לכתוב משהו טוב! ואז אם ח"ו לא יקרה המשהו הטוב הזה... אני לפחות אצטער שלא קרה משהו טוב מאשר שאשמח שקרה משהו רע...) אכמ"ל אבל זה המנגנון היחודי שיש אצל כל נביא אמת, שברגע שנביא אמת מתנבא נבואת פורענות אין לו שום אינטרס שתתקיים הנבואה שלו, כי קי"ל שנבואת פורענות יכולה להתבטא אם שבים בתשובה... ומאידיך!!! אדרבה... אם עם ישראל לא ישמעו בקול הנביא והם לא יחזרו בתשובה ואז כן תתקיים הפורענות, הנביא רק מפסיד מזה כי הוא כביכול נכשל בתפקידו להשיב את ישראל וזו הסיבה שאליהו מבקש את נפשו למות וגם ירמיהו מקלל את יומו, כי אם לא הצלחתי במשימתי, אז ביחס לישראל הם כבר מכירים בצדקת דרכי, אבל ביחס לרבש"ע נכשלתי בתפקידי ח"ו! ואכמ"ל...

ר' אבייתר הכהן, משוח המלחמה שכבר 10 חודשים במערכה...

שבוע שעבר אם אתה זוכר דברנו על גברת רבקה כהן... שזכתה הפעם להתלוות לבעלה יחד עם כל המשפחה המורחבת לעלות לירושלים לקראת שבוע המשמר בבית המקדש... אבל עדיין לא סיפרנו למה הפעם היא התלוותה עם בעלה ואיפה הם התארחו... אז זהו!! שגברת רבקה בדרך כלל לא מתלווה לבעלה... היא נשארת עם הילדים בבית או לחילופין נמצאת בחפ"ק ביריחו ששם בני משפחות הכהנים מספקים מים ומזון לאחיהם שבירושלים... אבל בשנה האחרונה היא מתלווה לבעלה ועולה איתו לירושלים... למה? כדי לתמוך עד כמה שאפשר באחותה הצעירה והצדקנית... שהיום היא כבר נקראת הרבנית מלכה!! הרבנית מלכה גם היא זכתה כמו אחותה הגדולה להינשא לכהן... אבל לא סתם!!! היא זכתה להיות אשת חבר לר' אבייתר הכהן שלפני שנה הוא נבחר להיות לא פחות ולא יותר משוח מלחמה!!!

ולאורך החודשים האחרונים הוא נעדר מהבית חליפות... הוא נמצא רוב הזמן סמוך ונראה לארון ברית ה' במחנה המלחמה!!! הוא זה שאחראי הרוחני ש'לא יראה בך ערות דבר', הוא זה שמשגיח שלא ידברו דברים בטלים בתוך המחנה... שש... שקט... השכינה פה!!! ארון ברית ה' פה... כל מי שיש לו פרפרים בראש מיד יוצא אל מחוץ למחנה... זה לא צחוק!! והיה מחניך קדוש!! יש בטוניידות מיוחדות שמציבים מחוץ למחנה למי שנאלץ לצאת החוצה... (כן... גם מי שהנען פולטם... גם הם צריכים שמירה...) ובשנה האחרונה ר' אבייתר רוב הזמן שם!!! וזה לא צחוק!! זו מלחמת מצווה! כי תבוא מלחמה בארצכם על הצר הצור אתכם... אי אפשר להקל ראש... מסיימים מערכה אחת... חוזרים הבייתה לשבועיים שלוש ומיד מתחילים מערכה חדשה... שוב ר' אבייתר נעמד בראש המערכה ומכריז: מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו... מי הירא ורך הלבב... וככה כל הזמן לאורך השנה האחרונה!!!

זה עובד ככה: חודש או חודשיים מלחמה... אכ"ח המלחמה מסתיימת... ואז עקרונית אנשי המלחמה חוזרים הבייתה... אבל ר' אבייתר לא כ"כ מסר לחזור הבייתה!! ולמה?? משתי סיבות: דבר ראשון: היות והוא מראשי המלחמה אז הוא אחראי על השלל!! לשמור עליו!! כי הוא אמור להתחלק בצורה הגונה בין תופסי המלחמה מצד אחד... וגם בין כל עם ישראל... אבל אל תתבלבל: ר' אבייתר עצמו לא לוקח כלום!! כי אל תשכח שהוא כהן, וכהנים לא קיבלו חלק לא בארץ ולא בביזה... אבל בדיוק בגלל זה הוא צריך לפקח על זה כדי שלא יהיה פה באמת ביזה... זו סיבה אחת למה הוא נשאר אחרון... אבל יש עוד סיבה...

אל תשכח שהוא כהן... ולא סתם כהן אלא הוא לובש שמונה בגדים כמו כהן גדול והוא מתגורר בירושלים... ואם הוא השתתף במלחמה... אז הוא טמא מת!!! אה... לכהן אסור להיטמא למת?? מה לעשות... במלחמה מות... וכעת צריך להיטהר מטומאת מת!!! אז מילא כל שאר הלוחמים... נו... חוזרים הבייתה ומקסימום כל המשפחה נהיים טמאים... נטהרים ביחד... מקסימום נשארים טמאים עד אזור החגים... אין לנו הרבה זמן עד החגים... ואז בלאו הכי כולם נטהרים... אבל ר' אבייתר גר בלב ירושלים המקודשת... להיכנס טמא מת לתוך ירושלים זה כמו פצצה מתקתקת!!! (זה כמו המאומת קורונה הראשון שנכנס לישראל והדיק את כולם)

ובפרט!! שתחשוב שלפני שבועיים סיימו מערכה בעזה... ובעוד שבוע אנחנו שוב מתחילים מערכה חדשה בלבנון... ואולי כבר לא רלוונטי להיטהר לבנתיים... כי להיטהר מטומאת מת זו מערכה לוגיסטית של שבוע ימים... רק לטהר את השמונה בגדים... ואת התפילין... (אתה יודע מה זה לטהר תפילין מטומאת מת?? מילא תפילין של יד... אבל תפילין של ראש זה ארבעה כלים, 'מתיר קציצה ראשונה ותקנה הרי היא אב הטומאה, שניה ותקנה עדיין אב הטומאה, שלישית ותקנה ואח"כ רביעית ותקנה, מכאן ואילך הרי כולם ראשון לטומאה, ואז שוב חוזר ומתיר ראשונה ואח"כ שניה ואח"כ שלישית ורביעית, עיין רמב"ם ס"ז מהלכות כלים ה"ב) ובשביל מה?? בשביל להיות טהור למשך שבוע שבועיים...

ובאמת בימים אלו ר' אבייתר סיים מערכה בפיח ועקרונית הוא היה יכול לשוב הבייתה לשבוע שבועיים... אבל מהשיקולים האלו ש-מיד בשבוע הבא הוא כבר צריך להתחיל מערכה חדשה בצור וצידון מול הצר הצורר אתכם... וכבר מתחילים להיערך לקראת ההתאספות הראשונית לפני המערכה... ומעמידים שם במה גבוהה שמשם משוח המלחמה רואה את כל המערכות לפניו ואז נעשה המעמד של 'שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם' וכי וכי... ולכן ר' אבייתר נשאר במערכה... נשאר לפקח על ההגעה והליבון של הכלים שנלקחו מהמערכה הקודמת... ותכל'ס אשתו- הרבנית מלכה, נשארה בבית לבד עם הילדים, ולא סתם לבד... אלא תחשוב שכל המשפחה המורחבת עלו לירושלים לרגל המשמחה... כולם נפגשים באהבה ואחוה... כל אשת חבר זוכה לראות את בעלה לבוש בבגדי כהונה ומשרת לדר במעון... ואילו הרבנית מלכה אמנם זוכה שבעלה עלה והתעלה ולבוש בשמונה בגדים וזוכה להיות כל הזמן סמוך ונראה לארון ברית ה' וללחום מלחמות ה'... אבל הוא אי שם בניכר... ורבקה מגיעה בשביל להיות יחד עם אחותה... הרבנית- אשת הכהן משוח מלחמה!!! להיות איתה בתקופה הממושכת של 'מים רבים עשה יהושע מלחמה...' ובאשר למתח הטבעי שיש לכל אשה שבעלה יוצא למלחמה... אכן הרבנית מלכה היא בעלת בטחון מופלגת ביותר!!! כי אחרת זה היה איום ונורא... בפרט היא שנמצאת בקבוצת סיכון יותר גדולה כי הרי כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו כדי שאם ח"ו יקרה משהו, הוא לא ישאר אותה עגונה, אבל ר' אבייתר לשם שינוי לא נתן גט לאשתו!! תנחש למה??? כי... כי הוא כהן, והוא לא יכול להחזיר גרושתו!! וממילא פה צריך הרבה בטחון... ואכן כל אחד שנאלץ לחזור מעורכי מלחמה, מיד מתנדב לסור לביתה של הרבנית מלכה ולמסור ד"ש שבעלה ב"ה חש בטוב... ואגב: לפני שבועיים הגיע פה מישהו ועדכן את הרבנית מלכה, שהשבוע היה מאורע מאוד מרומם ומרטיט... תוך כדי הלחימה התעוררו כמה שאלות קריטיות בטכסי המלחמה... איך בדיוק לפעול... וליואב בן צרויה לא היה לציוד, לא את הסנהדרין, ולא את אחיתופל, והוא לא ידע איך לפעול... ולא הייתה ברירה... יואב בן צרויה הזעיק את ר' אבייתר... ואמר לו: אסוף ידך!!! הרבנית מלכה שמעה את זה והחזירה כולה וכמעט התעלפה... אבל האיש המשיך ואמר: זה בסדר הרבנית... ה' ענה ל!!! אה... ה' ענה לו... והיא פרצה בבכי נסער... ב"ה... זכיתי בבעל שה' מדבר דרכו... כן... הרגע הגדול ביותר של משוח מלחמה זה שנקלעים לסיטואציה ששר הצבא מוכרח לשאול באורים ותומים!! והוא פונה לכהן שנמצא שם... 'אסוף ידך'... תתכונן בסילודין להשגת הנבואה... רבים צריכים נעת לתשובה ישירה מה'!!! ואז הכהן מתבודד בחדרי רוחו ומי שהרבים צריכים לו' שואל את השאלה... והכהן מתבונן ברוח הקודש באותיות שבחושו... ויודע לענות תשובה בשם ה'!!!... וזה לא פשוט!! זה רגע המבחן הגורלי למשוח מלחמה... קורה והמלך שואל באורים ותומים של הכהן וה' לא עונה... ואז מסירים את הכהן ממשרתו... כהן שה' לא עונה דרכו באורים ותומים זה אומר שה' לא חפץ בו... הרבנית מלכה קיבלה ד"ש מהרבש"ע!!! כן... אבא שבשמים חפץ בבעלי להיות ה'דובר' שלו!!! איזה זכות!!! אז אמנם... עם כל הכבוד לכהן שעונה באורים ותומים... חזקיהו המלך לא מתרגש... אפילו לא מנבואתו של הנביא ישעיה... כי עסק תורה זה דבר ה' עוד יותר מאורים ותומים!! ותלמיד חכם שמוציא מהתורה את רצון ה' הרי יקרה היא מפנינים יותר מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים...

אין לי מושג למה אני כותב את המאמר הזה... ניסיתי לשנות... ניסיתי לכתוב משהו אחר... בסוף לא הצלחתי... התרגלתי לעובדה שאני מוביל! סוף סוף כתוב כאן דברים שלפעמים צריך להגיד אותם... אז כנראה משמים.

ובכן: שמעתי שיש חרדים שעדיין מרגישים נחיתיים מול החילונים... מול אלו שמקנטרים אותנו שאנחנו עריקים... פרזיטים... משתמטים... והיות וגם אני הייתי שם!!! במקום החרדי הנחיתי הזה ויצאתי מזה... אז אני רוצה לעדכן אותך במידע!!! **בסה"כ מידע! שתדע במה מדובר בכלל...**

ובכן: לחילונים אין שמץ של מושג מה זה בכלל תלמוד תורה!!!!

אין לך מושג עד כמה - **אין להם מושג**... רק שתבין: 80% מהחילונים בכלל חושבים שאנחנו כל היום חוזרים על אותו טקסט... כלומר: הם מצידם חושבים שגם לימוד תורה זה סוג של תפילה... לומדים עם הסיפור... (הנוירולוג שהיה אמור לתת לי ריטלין לא הסכים... הוא טען לי: בשביל מה אתם צריכים להתרכז? אתם הרי חוזרים על אותו דבר כל הזמן...) אתה קולט עם מי יש לך עסק? אתה קולט מי זה החילוני הזה שמדבר **נצח** לומדי התורה? הוא בכלל לא מתחיל להבין את האירוע... לך תסביר לחילוני שבחור ישיבה שבקי בג' בבית הוא משפטן צעיר! יש לו את כל היקף המידע והנתונים ומבנה המסמכים שיש לעורך דין... (מכובן מידע ע"פ תורה, לא ע"פ החוק) לך תסביר לחילוני שכל רב המורה הוראה בקי בכמויות עצומות של חומר... אה... בעצם סליחה... בא נהפוך את הקערה על פיה... לך תסביר לבחור ישיבה שסטודנט מבריק שעשה חיל בלימודים ועבר בגרות ויש לו תואר ראשון!!! אתה יודע איזה היקף של חומר צריך היום בשביל לקבל תואר? זה כמות של חומר בסדר גודל של אולי מסכת תענית וביצה... זה הסיפור בערך פחות או יותר... (ואגב: גם חלק זה מבחן אמריקאי... מה זה חח... בקיצור: בשביל זה בסה"כ לא להיות מפגר מושלם...)

הוכי הכי: אם תסביר לחילוני שיש בחור צעיר שמסוגל לשבת חמש שעות מידי בוקר מול דף ג' אחד במשך חודש ויש לו שם מה לעשות ולא נגמר לו, **הוא לא יאמין!!!** הוא לא מסוגל לעכל כזו נוסחה! אין היום אייפוניסט שמסוגל לשהות ולהתרכז מול טקסט כתוב יותר מעשר דקות!!! אין כזו חיה!!! זה לא קיים!!! תבדוק... תנסה... (והפקחים שבנו שקצת מבינים את החיים... יכולים לעשות את ההשבוך אחד ועוד אחד מה ההשלכות של זה... מה קורה כשאתו חילוני שטחי ורודד צריך להקים בית שאמור להיות יציב ולפגוש יום יום את אותם ילדים ואתה אשה עם כל הקריוזות וכל הקשיים ולהסכים להשקיע ולבנות בסבלנות... כעת תעשה אחד ועוד אחד ותבין למה מבנה החיים המופקר והמרושע בדורנו הוא מתכון בדוק לפירוק חיי משפחה באופן מובנה!!! אין היום חיי משפחה אצל חילונים... הם לא מסוגלים למשוך את זה יותר מכמה שנים בודדות... ולך תסביר להם איזה שטייגן עושה זוג חרדי עם ששת הילדים שלהם כן ירבו... איזה מממצב הולך בבית... סליחה על הגלישה... לא אמרתי כולם... אם הבנת טוב, לא הבנת? עוד יותר טוב...) לך תסביר לחילוני היום שבחור ישיבה קלאסי הוא בן אדם ששולט!!! שולט על עצמו!!! הוא מסוגל לנהל את עצמו ולא להיות מנוהל ע"י הדחפים שלו... אני מחפש חילוני אחד שמסוגל לשמור על העניינים שבועה!!! שבוע אחד!!! בקיצור: הם בכלל לא מתחילים להבין עם מי יש להם עסק...

אבל מה אתה חושב... הם כן מבינים... ואם אדיק בלשוני: הם פחות מבינים... הם בעיקר מרגישים... הם מרגישים שאנחנו שמים אותם בכיס הקטן... אין להם מושג למה... אבל ככה הם מרגישים... ומאיהפא אני יודע שככה הם מרגישים?? כי יש לי שאלה פשוטה: השמאלנים מאוד מרחמים על החלשים ועל בני מיעוטים!!! הם מרחמים על הערבים, ועל בעלי חיים, ועל עובדים זרים, ועל כל מי שחלש... ואני לא מבין: הרי החרדים לכל השיטות הם חלשים... הם גם בני מיעוטים וגם תמיד מנסים לדחוק אותם לפינה... אז למה רק עלינו השמאלנים לא מרחמים?? **ש ת י ק ה !**

תנסה למצא תשובה על השאלה הזו... והתשובה היא פשוטה: בטח!!!

גם העשירון העליון הם בני מיעוטים!!! ברור... העשירים הם תמיד מעטים... אבל אף אחד לא מרחם עליהם... ואדרבה, כולם מנסים לכופף אותם עד כמה שאפשר... למה? כי כולם מבינים שהעשירים הם מעטים רק בגלל שלא כל אחד מסוגל להיות עשיר... ורק בגלל שהעשיר עושה עליון סיבוב ועושה עליון קופה... לכן הוא עשיר... אז כן!!! השמאלנים ירחמו על כל החלשים... החל ממחבלים וכלה בסודנים... חוץ **מהעשירון העליון של החרדים**... שמי כמוהם מזהים עד כמה אנחנו מצליחים בכל מה שהם כשלוך אחד מהדהד... ושוב: שורות אלו נכתבות בגלל שאמרו לי שישנה תחושה כללית בצייבור החרדי של נחיתות שהחילונים "יורדים עלינו" ומחזרים ומגדפים אותנו... ואני חושב שזה פשוט יושב על עצמו... לחרדים יש צמצום מבורך בייחס לפירוק הפנימי שיש לתרבות החופשית כיום... תבין: חרדי עדיין חושב שחילוני קלאסי כיום מסוגל להקים משפחה... הההלו... אתה לא מעודכן... בעולם המופקר שלנו אין קשרי משפחה תקינים... זה לא קיים!!! המוצר הזה נכחד!! והם כבר לא מתביישים להודות בזה... פעם הפסיכולוג היה כותב דיאגנוזה על המטופל האם הוא יכול להקים משפחה או לא... **היום אין!!!** תכניס לראש: חילוני מצוי שמפגין בכח פלשן, הוא בחזקת אדם גלמוד או חד הורתי!! כי אי אפשר לבנות מעגל סגור של חיי משפחה כשהרשות פתוחה לכל כיוון... בית מופקר זה הגדרה **לא אפשרית!** אתה יודע מה זה אפשרי? ארבעה עמודים שיש מעליהם גג... אי אפשר לבנות מעגל משפחתי תחת קורת גג שנראית כמו שמישה... אי אפשר! זה מתפרז! שתבין: אצלנו גירושין זה עדיין משהו טרגדי... אבל אצלם ממזמן זה כבר אוחז בטרם בקידושין... אין אצלם מערכת של בית!!! הם לא ב'תורת'!

אתה מבין עם מי יש לך עסק?? אל תהיה חרדי מצומצם...

אבל כאן חשוב לעצור ולהבהיר:

אוי ואבוי לחרדי שישאוב את המעמד שלו מזלזול וגיהוך בחילונים!!! אבוי ואוי לחרדי שגירש על הגובה בגלל שעשינו את החילוני קטן!!!

ולכן לי לא אוהב את המאמר הזה מהרגע הראשון... כי מה רציתי פה?? רציתי לעשות תכנית שפתיחות לחרדים... שגירשו גודלים כי הקטנת את החילונים... לא!!! אני חושב שיש ליהדות מספיק גובה להציע ולא צריך להמין את השני בשביל זה... רק מה?? למה אני בכל זאת כותב את זה? כי מה אעשה ואמרו לי שהחרדי מרגיש נחיתי!!!!!! נחיתי ונמוך מהחילוני המצוי בדורנו...

עד כאן!!! נחיתי? נחיתי ממי?? ממי בדיוק??

זה... זה כבר לא חוקי!!! להרגיש נחיתי מאיזה אפס כפול מיליון??

זה כבר לא בא בחשבון!! כזה דבר אסור שיקרה!!! שוב: להרגיש גאווה והתנשאות על החילוני?? לא הייתי אומר!! סוף סוף הם הבנים של ה', והמשיח יגיע אליהם ראשון... כן כן... תתפלא לשמוע... כתוב בנביא זכריה שברגע שהמשיח יגיע... תוך רגע כולם יקלטו את המפה!!! בין רגע כולם יבינו מי פה זכה בפייס ומי יצא פיצי... ולכן המשיח יגיע ראשון דווקא לנחדי ישראל... כדי שלא ננטאה עליהם!!! סוף סוף זה בנים של אברהם יצחק ויעקב... (והושיע ה' את אהלי יהודה בראשונה למען לא תגדל תפארת יושב ירושלים על יהודה) אבל להרגיש נחיתי מהם?? זה לא!!! לא תקני!! לא חוקי!! זה פשוט עיוות וחוסר מידע בסיסי...

ראיתי לאחרונה עלון... שכשאתה מעיין בו ניתן לזהות שם נימה מסוימת של חרדים שמרגישים רגשי נחיתות מהחילונים ולכן חשוב להם להראות ש... שגם אנחנו... גם אנחנו מבינים עניין!! גם אנחנו קצת אינטלגנטים!! גם אנחנו יודעים להשתמש בכל מיני מילים לועזיות ארוכות ולדבר על תופעות אקלימיות באזורים גאוגרפים נידחים... וכשאני רואה את זה אני ממש מרחם עליהם... מילא הייתם חרדים שמנסים לשכנע את החילונים... זה בסדר... גם אנחנו קצת חילונים... גם לנו אין יראת שמים, נו... את זה אני עוד מבין רח"ל... אבל לנסות לשכנע את החילונים שגם אנחנו מתורבתים ואינטלגנטים... הההלו... אתם בחיים לא תשכנעו אותם כי החילוני ממזמן לא יודע מה זה אינטלגנציה... זה מזכיר לי שכשהייתי בתלמוד תורה... היו לי בכנות כמה ילדים מהצ'כונה... ממשפחות מצוקה... וכל יומיים שלוש כל הכיתה הייתה בדרמה... מה יש?? אתמול הייתה משטרה בבנין... אבא שלו... אמא שלו... מכות... השכנים... לקחו אותו... למחרת הוא כבר השתחרר... בקיצור... בתור ילד הרגשתי קצת נחיתי... לא יודע... אמא שלי לא מספיק בלבוסטע... אף פעם היא לא הומינה משטרה לאבא שלי... גם אף פעם לא התקשרו אלי מהמשטרה שאני אמסור עדות... קנאתי בחבר שלי!!! תשמע... יש לו 'מושגים' (אני זוכר שהוא שאל אותי: מה... אף פעם אמא שלך לא צרחה על אבא שלך??) התביישת... אמרתי לו: כן כן... היא צרחה... שלא יהיה לי פדיחות... אז הנה... על אותו משקל: זה פחות או יותר הערכים בין חרדים לחילונים...

מה... אתה חרדי כזה עקבי שיש לך השקפה ברורה שלא זה ברוח?? מה... אתה כזה פראיער שיש לך פלאפון כשר ואתה שולט בעצמך וקובע את סדר היום לפי מה שהחלטת ולא לפי הדחפים של אותו רגע?

מה... יש לך השפעה על הילדים שלך?? הם סופרים אותך ממטר??

כן!!! זה אני!!! ותחשוב שיש כאלו שאת ה'כן' הזה הם אומרים בשפל קול... זה בדיוק כמו שכשהייתי ילד התביישתי בזה שהבית שלי לא על גלגלים מידי לילה... **מותר לין הייתי ליד! אבל ההלו גלגלי בשנה...** מותר לחרדי עם קצת שכל להבין שהאייפוניסטים היום זה ואבא שלי אמר לי שהחילונים מסכנים... גם אני הייתי בטוח שהוא אומר את זה מרוב קנאה והוא מנסה לעשות אפליה מתקנת... אבל הההלו... הספקתי לגדול מאז... הספקתי להבין כמה דברים... והיום אני גם מבין למה לא יכולתי להבין את זה פעם...

אז נכון שכשהייתי ילד... יצא לי העניינים לראות איך שהשכן החילוני בן גילי... מתי שהוא רק רצה... הוא צעק לאמא בחלון... אמא... תביא לי שוקו... אמא שלו מיד זרקה לו שני שוקו מהחלון... ואז הוא היה שותה קצת ואת השאר הוא היה משרפין לכל עבר... ואנחנו עמדנו שם והעניינים שלנו כלו לראות את הנוזל היקר שאנחנו מקבלים רק בכניסת שבת... איך הוא נשפך בראש כל חוצות... אה... כמה קנאתי בשכן המאושר שיש לו שקיות של שוקו ללא הגבלה במקרר... אה... חלמתי על זה בלילות!! אבל הספקתי לגדול והיום אני מבין מה זה דחיית סיפוקים... היום אני יודע שדחיית סיפוקים זה בסים חיים תקינים ומאושרים... הלחיים האדומות של הילד החרדי זה רק בזכות התורה שהרגילה את ההורים שלו לדחות סיפוקים, ילד חרדי מסוגל להתרגש משוקו!!! וחילוני בגיל 16 כבר מאבד כל טעם בחיים... כי הוא מיצה וסחט את כל מילוי הסיפוקים האפשרי... לך תסביר לבחור ישיבה למה אבא שבשמים מגביל אותנו במילוי סיפוקים... כן... ישנם רגעים קשים שאתה כולך מכווץ באיפוק והתברות שלא לעשות דברים שאצל המופקר... יאלה... שמים גז... הכל מותר... וזה רגעים קשים שאתה אומר לעצמך: איזה כיף לו... מותר לו... חפשי על הבר... אבל לך תסביר לאותו בחור בן עליה... שהיה היה שאתה מתגבר עליו... אצלו זה חוט השערה... הוא מעולם לא חווה אפליה ממה שאתה מדמין שהוא חווה... זה כמו שלפני שנתיים... בתשעה באב... לקראת סוף הצום היה לי מאוד קשה... הייתי נורא צמא... ואחרי מנחה ככה... בשקיעה... כשכולם כבר מריחים את בין הזמנים... פתאום אני מקבל צ'פחה בגב... בן דוד שלי שואל אותי: נו... מה קורה... מתחיל חופש... מה התכנית לבין הזמנים??

עניתי לו: שום דבר! כוס מים!!! הוא אומר לי... כן... כוס מים... אבל מה אח"כ... עניתי לו: שום אחר כך!! כוס מים!! אני בבין הזמנים שותה מים! וזהו!! ועבר הצום... ואכן שתייתי כוס מים... ועוד כוס... ועוד שתי כוסות... עברו עשר דקות... וזהו... נרגעתי... כעת התקשרתי לבן דוד... נו... כן... מה קורה עם בין הזמנים?? והוא החליט להחזיר לי בחזרה... שום דבר!!! כוס מים!! בבין הזמנים הזה שותים רק מים!!!

צחקתי לעצמי ואמרתי... אוה... תראה מה שזה... לפני חצי שעה הייתי במצוקה... כשמישהו שאל אותי מה עושים בבין הזמנים? עניתי לו: שותים מים!! כי המצוקה של המים מילאה אותי לגמרי... מבחינתי כעת, הדבר היחיד שאני רוצה בבין הזמנים, זה לשתות...

ומה תכל'ס קרה בסוף?? נכון... היה לי באמת מצוקה אמיתית של מים... אבל שתייתי מים דקה... שתי דקות... חמש דקות... ו... וזהו!!! כעת האלה... מה הלאה?? זה נשאר לי כעת בין הזמנים שלם פחות חמש דקות... אתה חושב... על אותו מעגל? כשאתה נמצא במצוקה של חסר, ואתה רואה את המופקר משהו גז ומרשה לעצמו את מה שחסר לך... זה באמת מאוד קשה!!! כי אתה צמא!!! אבל קח בחשבון שבשורה תחתונה מה שמפריד בינך לבינו זה עשר דקות!! גם אני אחרי עשר דקות סיימתי עם הכוס וכן... מה הלאה...?? מה שיש לו ואין לך... זה עשר דקות של מילוי סיפוקים... ו... והלאה... מה הלאה?? זה מה יש לך ואין לו... וזה הפשט צדיקים נדמה להם כהר גבוה ודו"ק.

פרשת מטות מסעי

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת כח' תמוז התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:19	20:09	י-ם
19:17	20:07	ת"א
19:20	20:10	חיפה
19:18	20:08	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

בבית הדין ישב מרן הרב **עובדיה יוסף** זצ"ל יחד עם מורנו הגאון רבי **עזרא ענייני** זצ"ל, והגאון רבי **יהודה שאקו** זצ"ל, שניהם העריכוהו עד למאוד **למרות גילו הצעיר**, (הדיין הצעיר ביותר בארץ בפ"י!), ומדי פעם כשלא באו אנשים לדין **הצה לפניהם** מחידושו והם היו נושאים ונותנים בהם עד הגיעם לעמק השוה.

יש ולאדם נדמה שהוא רעב ללחם וצמא למים ועל כן הוא מתאוה **לאכול ולשתות** והאמת היא, "שנפשם בהם תתעטף", היינו שהנפש מועטפת באוכל הזה ומושקעת **בתוד המשקה** הזה, ולכן הוא מתאוה לשתות ולאכול **ולהשלים נפשו** על ידי האכילה

סגר החלונות והמשיך לעסוק בתורה...
פעם הרבנית אשתו של הרב **שר** זצ"ל, הכינה אוכל והניחה את הסיר על גבי הכיריים, לפני שיצאה מהבית, ביקשה את הרב כי בשעה פלונית האוכל שבסיר יתבשל, ואם יוכל **לכבות הלהבה** בשעה האמורה, רבי שלום יצחק קיבל את הידיעה, והמשיך ללמוד בשקידה. המרחק בין החדר שלמד למטבח, היה כעשר מטר, הרב היה שקוע בלימודו, ולפתע הרגיש בריח נורא של שריפה, ושכח בכלל שיש **סיר אוכל** על גבי הכיריים, בחושבו כי ריח השריפה בא מבחוקן, מיד סגר את חלונות הבית, והמשיך ללמוד בהתמדה. כך המשיך בלימודו עד שהאוכל שבסיר נשרף לחלוטין ונעשה לאפר, ואף נשרפו חפצים רבים שהיו במטבח... **והרבנית** שהגיע לבית וראתה את כל המתרחש, והצליחה להציל את הבית שלא ישרף...

רצנו זאב חשין זצ"ל היה אומר כי עיקר התשובה היא על תיקון היסוד. עד כי היה מתבטא: כי אין לשער את **עונשם הקשה** בעולם העליון של הנכשלים בזה ולהיפך את המעלה הנשגבה של הנוהרים בכך שאפילו מלאכים מפהדים להתקרב אליהם. והיה הרב זועק כי כל **שורש הבעיות** בכלליות ובפרטיות באים מנקודה זו. ופעמים רבות כאשר היו באים אליו אנשים עם צרות, היה אומר להם: הכל תלוי בשמירת היסוד ואם תשמרו עיניכם ומחשבותיכם וכו'. תיושעו. (וכמה הרעיש על נערי ישראל להצילם מחברים משחיתים המפילים אותם לבאר שחת הן אישית והן ע"י הגררות למכשירי טומאה, **והציל המונים** מדיוטא מתחתונה לחיי נצח.)

נערים יקרים! שמרו נפשכם בטהרה במסירות. כי איך נאבד חיי נצח עבור טינופת של רגע.

בשקרים לא מיישבים עניינים.
אלא מסבכים אותם יותר.

לעצל כשרון מיוחד לתרץ עם כל מיני אמתלאות את עצלנותו...

לא כל מקום אליו אתה מתאים הוא המקום אליו אתה שייך!

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה
ימי נעוריו של רבי **ציון לוי** זצ"ל בשבתו בירושלים עיה"ק נהג לסיים מסכתות רבות. ורבים היו מבקשים ממנו כי יערוך עבורם סיום מסכת ובעבור כך הביאו לו פירות שהיו אז יקרי המציאות. כה הייתה **אהבתו לתורה** למרות העניות הגדולה אשר שררה אז. אך הייתה אז שמחה אמיתית. ללא כל הגשמיות והמותרות המצויים כיום. ולא בחינם אהב את ירושלים צדיקיה וחכמיה אליהם היה קשור גם מהגלות במרחקים. **וכמה תומך** היה ביהודי ירושלים ביישבותיה וחכמיה.

רפואה שלמה תהילה בת סוניה

כחיצים ביד גיבור כן בני הנעורים
אשרי הגבר אשר מילא את אשפתו מהם – כמו שכל חץ הנמצא באשפת החיצים של הגיבור הוא תוספת כח
עבורו כך כל **לד נוסף** הוא תוספת כח לאביו.

פקודיה פשוטה
הרוח והעננים הבטיחו שיהיה מאוד סוער. **בתוך היער** נתקעה קבוצה קטנה של אנשים בדיוק כשקרני השמש האחרונות הסתלקו **והטערה החלה**, בידי כל אחד היה גזיר עץ שאותו הספיק לחטוב לפני שירדה החשכה אבל הדרך חזרה הפכה לבלתי אפשרית. הנסיבות הכריחו אותם להתכנס יחדיו בבקתת עץ מבודדת שעמדה בלב היער. הזרדים בערו וכילו את עצמם, ניצוצות אדומים עוד לחשו בערימה הקטנה יונקים את שארית המזון שנותרה בזרדים, מידי פעם האדימו שאריות הזרדים ולהטו מבשרים על פרידה קרובה, והחום הנעים ששרר בבקתה **פינה את מקומו** לקור עד שהחל חודר פנימה. "שכל אחד יתרום את גזיר העץ שלו" הכריז מישו והמתין שמישהו יעשה משהו כדי שהמדורה תמשיך לדלוק כדי שהאפשר יהיה להתחמם. אבל במוחו של כל אחד מהנוכחים רצו מחשבות: **איש אחד** בעל משקפיים עגולות וכובע של מדען, חשב לעצמו: מה פתאום שאתן לבורים האלו את גזיר העץ שלי. איזו סיבה יש לי לשתף אנשים פשוטים כאלה בעץ שלי?

הוא לא נתן. **אישה** אחת חמורת סבר הביטה בנוכחים וראתה פרצוף שלא מצא חן בעיניה היא שמרה על גזיר העץ שלה חזק חזק ולא הכניסה אותו למדורה האיש **בעל המעיל** הקרוע והמכנסיים הבלויות לא רצה לתת את גזיר העץ היחיד שלו לאנשים שיש להם יותר משלו. הוא ראה את המכנסיים השלמות של אלו מסביב הוא הבחין בנעליים המצוחצחות של האיש שישב לידו וחשב שזה לא יהיה הוגן שאיש עני כמוהו ייתן לאחרים שיש להם יותר. גם האיש עם הנעלים המצוחצחות **ושעון הזהב** לא חשב לתרום את הגזיר העץ שלו למדורה מה פתאום שאני אתן את מה שעבדתי עליו לטפילים האלו שיושבים כאן? מה פתאום? גם הוא לא נתן. ואחרון אמר אם אף אחד לא נותן אז גם אני לא נותן אני נותן רק למי שנותן.

והניצוצות נעלמו והקור חודר **ובבוקר נמצאו כולם מתים וקפואים מקור** השמועות סיפרו כי הם מתו מן הקור שבתוך ליבם. סוד הקיום תלוי בנתינה. (העורך)

העלון לעילוי נשמת: חביב בן משה ומרים פריץ נלב"ע חי' תמוז תשפ"ד ת.נ.צ.ב.ה.

ביישת את חברך-את עצמך ביישת. הוא יכול לסלוח לך, אתה לא תוכל לסלוח לך.

סיפר רבי דוד לייב: פעם שמעתי, שיהודי מבקש ברכה לעשירות מה"אמרי חיים", כשהוא מנמק את בקשתו ואומר לרבי "הלא פלוני העשיר (המפורסם בוויזניץ) **זכה לעשירות** בגלל מצוות כיבוד אב ואם." רבי דוד לייב ביאר את דברי הרבי: אביו של אותו יהודי עשיר עבד לפרנסתו במלאכה שאינה לפי כבודו, אך מיאן לעזובה על אף שמעסיקו נתנו לו משכורת פערטה. בנו שהיה איש אמיד (אך עדיין לא עשיר) היה נותן כסף רב לאחראים, כדי שבסוף החודש יתנו לו, כביכול, משכורת מכובדת. ועוד, כיון שאותו יהודי היה גר בסמוך לבית הוריו, ולאחר פטירת אביו, אף שכבר החל להתעשר, **נשאר לגור** ממש ליד אימו בדירה עלובה כדי לכבדה ולסעדה שנים ארוכות. רק לאחר הסתלקותה כיבד את עצמו ובנה וילה מפוארת כראוי לו.

בשנת תשל"ג בביתו של רבי **מאיר אבוחצירא** זצ"ל, באשדוד. כאשר פתח רבי מאיר את דלת ביתו, רצה תלמיד שהתלווה לרבנו להציגו בשמו, אך רבנו רמז לו לשתוק. כשנכנסו הושיב רבי מאיר את רבנו על מיטתו לימינו, ושאלו לשמו. רבנו השיב: שמי **בן ציון**. שוב שאלו: מה מעשיך? ורבנו משיב: אברך אנוכי ביישיבת "פורת יוסף" בירושלים..

האריכו בשיחה של תורה, וכן על שיטת משפחת אבוחצירא בכוננות שלא כדרך **הרש"ש**, ועוד נושאים, ולאחר שהתבררו מהמארה חזרו לירושלים. כעבור זמן הגיעה קבוצת אברכים ובחורים מ"פורת יוסף" לביתו של רבי מאיר זצ"ל, וסיפר להם שהיה אצלו אברך בשם בן ציון מיישיבת "פורת יוסף", וניכר עליו שהוא **גאון אדין וחסיד**. השיבו לו שאין זה אברך אלא אחד מראשי הישיבה. נרתע רבי מאיר זצ"ל מענותותו של רבנו, ומאז נוצר ביניהם **קשר אמין** ונפגשו מידי פעם. רבי מאיר זצ"ל אמר על רבנו: הרבה גדולים דרכו על מפתן ביתי, אבל אף אחד מהם לא מגיע לגדולתו של חכם בן ציון.. עוד אמר: מדן ועד באר שבע לא נמצא עניו כחכם בן ציון.

אמר רבנו האדמו"ר מגור: "לשידוך דרושים והשובים שלושה דברים: **קרו, נדונה, יחוס**. קרו זה ק' - הקרן צריכה להיות מאה אחוז מושלמת, ולא תיתכן **שום פשרה**. נדונה - זה ה'נ', הווה אומר שאפשר להתפשר ולוותר **על החצי**. יחוס זה י' - אם הקרן היא במאה אחוז, אפשר להסתפק ביחוס על עשרה אחוז בלבד..."

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

איזה אתד נסע במהירות של 80 קמ"ש ועברה אותו מכונית על 200 קמ"ש הם נפגשים בבית החולים כעבור שעתים בחדר ניתוחים, רואה נהג ה-200 קמ"ש את השני ושואל אותו: אני נסעתי מהר, החלקתי בסיבוב והועפתי מהכביש, אבל מה קרה לך? אומר לו השני, כשעברת אותי כל כך מהר **חשבת שאתה עומד או יצאתי לבדוק מה עם המנוע**.

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

משולחן גבוה

איש פי יחד נדר לה' או השבע שבעה לאסור אסר על נפשו לא יחל דברו ככל הליצא מפיו יעשה (במדבר ל, ג).

מדוע כופלת התורה ואומרת "ידר נדר" ו"השבע שבעה"? יש לתרץ, שמדובר בשני סוגי נדרים שונים - נדרי הבאי ונדרי מצוה. נדרי הבאי הם נדרים שנודר אדם על דברי הבל. כגון, אדם קופץ ונשבע לאחיו, ששוב לא ייכנס לביתו לעולם. ולמה? כי פעם אשתו של האח דיברה לא מספיק יפה אל אשתו של אותו אדם. על נדרי הבאי יכול אדם לעשות התרת נדרים. נדרי מצוה הם נדרים שנודר בהם האדם לעשות דבר מצוה שאינו מחויב בו. על נדרי מצוה נאמר "לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה".

דוד המלך אומר בתהילים: **"נשבעתי ואקיימה לשמור מצוותיך"**. כדי לזרז עצמו לקיים את התורה ולעסוק בה יומם וליל, נשבע דוד המלך על כך, ואכן קיים את שבועתו. דוד היה מלך על כל ישראל, וכל ענייני המלכות היו מוטלים עליו. היה עליו לדאוג לכל צרכי העם ולהילחם מלחמות ה'. כיצד יכול היה, אפוא, ללמוד תורה? אלא, מאחר ונשבע שישב ויעסוק בתורה, והיה נחוש ביותר בדעתו לעשות כן - התקיים בו מאמר חז"ל (ברכות לה ע"ב): **"בזמן שישאר עושין רצונו של מקום - מלאכתו נעשית על ידי אחרים"**. היה דוד המלך **יושב ועוסק בתורה, ואחרים טיפלו בענייני הממלכה הנצרכים**. זכה דוד המלך, שהעידה עליו התורה (שמואל א' יח, יד): **"ויהי דוד לכל דרךו משפיל וזה עמו"**, וכפי המבואר בגמרא (סנהדרין צג ע"ב) **"שהלכה כמותו בכל מקום"**. מאחר ונדר דוד המלך על לימוד התורה, ועשה כל שביכולתו לקיים נדרו, אף בעת שהיה הולך בדרכו לעניין מענייני המלוכה מצא עצמו בבית המדרש, והיה יושב ועוסק בתורה. נמצא למצוא רמז לכך בפסוק בתהילים (קט, ט), **"חשבת דרך ואשביח רגלי אל עדתך"**.

בית אור ליל בית ישראל

מטוס שטס מעל ארץ ישראל לפתע מתחיל לרעד ולעשות רעשים מוזרים, שני הטייסים יוצאים מתא הטייס באים מתלבשים במצנחים ומרגיעים את הנוסעים: אחד מהם תופס את המיקרופון ואומר, נא להירגע כולם, אין מה לדאוג, **אנחנו רק קופצים להביא עזרה!**

בלשון הרע אסור להאמין. בלשון טוב אין חובה להאמין.

עוד תספיק לראות את הדור שיראו את המשיח.. רבי אליהו רוט זצ"ל סיפר, שאחד ממקורבי רבי שלומהק"ה הרב **הלפרין** זצ"ל שאלו אם הוא עוד יזכה לראות את המשיח. השיב לו: **"אמנם אתה לא תראה, אך עוד תספיק לראות את הנה"ה** שיראו את פני המשיח". מאז נהג יהודי זה ללכת מידי פעם לת"ת "שומרי החומות" להביט **בפניהם של הילדים** שיזכו לראות פני משיח.

אבוד הוא האיש שמרגיש את עצמו אבוד. מאושר הוא האיש שמרגיש עצמו

מדוע אין שלט על החנות? פעם שאל את רבי **יעקב שמש** זצ"ל אחד מבני המשפחה מדוע אינך תולה שלט בחנות? ענה ואמר, כשנכנסתי לחנות פתחו לידי ג"כ חנות של חייט והוא תלה שלט וחלון ראוה. אמרתי לעצמי אני **לא עושה תחרות** ומה שמגיע לי משמים אקבל ואין אדם נוגע במוכן לחבירו.

וכך נשאר כל ימיו ללא שלט, מכאן נראה מעט כה אמונתו החזקה בהשי"ת שלא סייד החנות שללו מזמן שנכנס בה עד שיצא קרוב לארבעים שנה, ומי שרוצה לראות **חנות כמו ימים של פעם** ישנה ועתיקה היה סר לראות בחנות של החייט הרב שמש זצ"ל, אפי' תיריים היו נכנסים ומצלמים ומתפעלים מהפשטות והצניעות בחנות.

פעם בעת נסיעתו של הרב **מנשה מנשה** זצ"ל לציוני הצדיקים נעצרו להתפלל באחד הקברות, רבינו הבחין שחלק מהקהל התיישבו באחד הפרדסים ונהנו מצל העצים ורוו את צמאונם, רבינו בראותו זאת הוכיחם על פניהם ואמר: **"כמה טורחים אנו לארגן לפני הנסיעה שתהא לצורך הציבור, בכדי שלא נצטרך ללכת למקומות שלא צריכים ואתם יושבים לכם בפרדס שאינו רשות שלכם ויש כאן חשש גזל, וכי חסר לכם מים, האנשים כמוכן קבלו הדברים באהבה, שנאמרו בנימה של חיבה, ומלב טהור החפץ בטובתן של ישראל."**

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, חייא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, ינאל בן מלכה, דוד בן איהוה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סגן, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאי, שלמה בן דינה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

גליון ק"ה מנחם אב תשפ"ד

כך מקובל אני מרובתי ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו (ספר החינוך מצוה ת"ל) כותב העטרת זקנים: אדם המברך ברכת המזון מתוך הכתב בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו צרות רבות ואסונות ל"ע.

אֲכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ עַל הַמִּזְוֹן

"מצאתי למה אין אות פ"א סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא קצף, ולא אגף ולא אגף ומזונותיו מצויין לו ברווח ובכבוד על ימיו". ("באר היטב" או"ח הלכות ברכת המזון סימן קפ"ה אות א' - ספר הרוקח סימן של"ז)

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"אני הוא המלוח!!"

חלקו השני של הסיפור שנתפרסם כאן בחודש שעבר

שהתפילות בעת ברכת המזון מלווים אותי, ואני רואה ברכה במעשי ידי.

איני איש המטף מוסר, ואיני מחפש להורות לאנשים אחרים מה לעשות. אבל כשארתו שכן תינה לפני את צערו הגדול, הרגשתי שאני צריך לתת לו רחופה שגם הוא יצטרף לרכבת, וסיפרתי לו אז מה "שמכשרי אחוזה" היאך שברדי היה עובד, שסגולה זה העמיד אותי על רגלי. ואמרתי לו שאני מוכמח, שגם הוא יראה סיעתא דשמיא ויוושע גם הוא, ואכן כך היה. וכמו שקראתם כאן מעל דפי הגליון בחודש שעבר.

אני רוצה לנצל הזדמנות זו בשמו, ובשם החבר שלי, להודות לכם על הגליון הנפלא. אין לכם מושג כמה יהודים מתעוררים מזה, רק שאין להם הזדמנות להביע זאת לפניכם, ובשם כל ישראל אנתנו מודים על עבודתכם הקדושה. אכן, כבר זכיתם להושיע מאות יהודים בפרנסה בכבוד. הכל הודות ה"שמת לב" שהנכם מביאים על המצווה של "ברכת המזון".

אנכי, חשבת רעיון מתוק. הרי ידוע מה שהגמרא אומרת "אל תהיה ברכת הדיוט קלה בעיניך", דלכאורה יפלא היאך זה שיהודי פשוט יכול לברך את חברו? אלא שבר"כ כשאחד נפרד מחבירו הוא אומר לו "זיי געבענמטשט!" [תהי מבורך] וכשהוא מזכיר הענין של "בענטשן" [ברכת המזון] הרי מזכיר בזה כל הברכות שזוכין עבור ברכת המזון, ובכך מברך את חברו בברכות הכי טובות ששייך, וא"כ אין זה פלא מדוע לא יאה ברכת הדיוט קלה בעיניך!

זייט'ס געבענמטשט!!

[תהיו מבורכים!!]

(גא לא לפרסם את שמי)

הזמן רץ, ואני רק מתבגר והולך. לפני חמש שנים עשיתי חשבון הנפש, מה התוכנית שלי בנוגע העתיד, העסק שואב את כל כוחותי, ולא הייתי בטוח איזה מהלך הוא הדרך המובחר בה אלך מכאן ואילך. ומאריך ניסא הרי יש לי משפחה לכלכל, ואני צריך עוד לחתן את הילדים.

באותו תקופה מצאתי את הגליון שלכם "על המזון", והרגשתי שעולם חדש נפתח עבורי - העולם של ברכת המזון. פתאום התחלתי להכיר ולהפנים שבמצווה קלה זו של ליטול ידיים להמוציא, ולברך ברכת המזון, יש בזה הזדמנות נפלאה להודות להש"ת על כל מה שעושה עמנו, ולבקש גם תפילות על העתיד.

בעיקר תפס אותי מאוד רעיון קדוש ונפלא שהבאתם בשם החפץ חיים זצוק"ל. שהסיבה שתיקנו חז"ל לומר ה"הרחמן" בסוף ברכת המזון, הוא בגלל שכשהאדם מברך ברכת המזון הוא גורם כוח נחת רוח בעולמות עליונים ונעשה עת רצון, ואפשר לבקש על כל מה שצריכים!

היה לי מזה התעוררות גדולה, והתחלתי ליטול ידיים לסעודה בכל יום, ולברך ברכת המזון בכוונה. והולתי המעות בעת אמירת תפלה לבכתי זו "הרחמן הוא יפרנסנו בכבוד בריוח גדול ולא בצמצום, ונחת גדול ולא בצער" (כך היא הנוסח כפי שמקובל אצלנו) ואמרתי את זה בכוונה עצומה, ובהרגש פנימי, ממש התחננתי לפני השם, שיוליך אותי בדרך הנכונה, שיהיה לי פרנסה בריוח ובניקל ובאופן של כבוד.

מה אומר ומה אדבר? מאז שהתחלתי להתפלל כך, העסק שלי השתנה מן הקצה אל הקצה. התחלתי לקבל הרבה יותר הצעות, והם הגיעו הרבה יותר בקלות ממה שהיה בימי קדם, ממש באופן פלא. אני מרגיש באמת

לכבוד המוציאים לאור של הגליון החשוב "על המזון".

האמת היא שכבר זמן רב רציתי לכתוב לכם את הסיפור שלי, אבל למעשה התעכבתי. איני מן הסוג שאוהב לספר סיפורים, וכל הזמן דחיתי את זה למרות שמן הראוי היה שאכתוב לכם מוזמן, ומה הביא אותי עכשיו לקחת את הקולמוס בירי? בחודש שעבר (בגליון 104 - תמוז תשפ"ד), הבאתם מכתב מאיזה יהודי שסיפר השתלשלות נפלאה, כשמציא את עצמו פתאום במצב כלכלי לא פשוט כלל, והשיח את דאגתו לאחר משכניו, והלה נתן לו הלוואה גדולה בתנאי שיתחיל להקפיד על מצוות ברכת המזון בכל יום. והוסף הלה שמכונתו הוא שאם יעשה כן ייוושע ויהיה לו לפרוע את חובו, ויותר מכך שצילח מכאן ואילך.

ובכן, עורכים חשובים!! תדעי לכם שאותו "מלוח" אלמוני, הוא אנכי הקטן. אני הוא אותו שכן שהסכים לתת הלוואה גדולה עם תנאי משונה כזה. שיברך ברכת המזון בכוונה בכל יום. עכשיו כשהשכן שלי סיפר את החלק הנפלא מהצד שלו, כיצד הוא נושע בזכות הקבלה שלו במצוות ברכת המזון, חשבתי שאינו אלא יושר שגם אני אספר לכם את החלק שלי בתוך הסיפור הזה. ולהרחיב את הדיבור כיצד אכן קיבלתי כוח משיכה ותשוקה למען מצווה רבה זו, עד כדי כך שבעור כ"כ בליבי, שהייתי מוכן להלוות אלפי אלפים על תנאי זה.

ואתחיל מבראשית. כבר כמה שנים שאני עוסק בגדלין, ואני בעיקר מתמקד על בנינים גדולים העומדים למכירה. על כל אחת ממכירות כאלו יכולים להרוויח רווחים יפים, אבל מצד שני העבודה קשה מאוד וזה דורש עבודה מיגעת ומפרכת. ואכן בשנים שעברו, לא עשיתי יותר משנים או שלושה עסקים במשך השנה, וזוהי היה לי חיונה לפרנסה.

לעילוי נשמת האה"ח מרת יהודית בת ר' שמואל מאיר ע"ה הכ"מ

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא
הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל ז"ע ממעובשו - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף ז"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן ז"ע מליזענסק רבי לוי יצחק בן שרה סאשא ז"ע מבראדישטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף ז"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק ז"ע מראדאשיץ רבי נחמן בן נחמה בן פייגא ז"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב ז"ע בעל ה"חפץ חיים" - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל ז"ע מטאהש הרבי ר' ישעי' ב"ר משה ז"ע מקערעסטייט - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה ז"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפייא זצ"ל

שירות
מהיר
ואיכותי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

עבודתכם

הדפסת חוברות עם הידוק רגיל, הידוק מרובע, הדבקה בחום, ספירלה. • הדפסות צבע, שחור"ל, קאפות, שמשוניות, מודעות מאורסים גדולות, רולאפים, והדפסות לפי מטר. • הזמנות לאירועים, הזמנות בר מצוה וחתונה. • כרטיסי ביקור, פנקסי קבלה, מדבקות + הכנה למיזוג דואר. • עיצוב גרפי

שעות פתיחה: ימים א'-ה לפנה"צ 10-14 אחה"צ 15-19, יום ו' 10:00-12:00

המוטו שלנו: שירות + איכות + מחיר << תבדקו אותנו, לא תתחרטו!

נצלנו אתן לחיות מקצת למען מהמחיר ולשירות דפוס בס"ד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 59 >>

שפיד

דפוס מהיר ומתקדם